

TEM raportteja

10/2011

Lumen ja jään hyödyntäminen matkailussa Suomessa ja muissa maissa

Hannu Komu
Lea Kivelä-Pelkonen

Saaristoasiain neuvottelukunta
2/2012

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Lumen ja jään hyödyntäminen matkailussa Suomessa ja muissa maissa

Hannu Komu, Onvisio Consulting
Lea Kivelä-Pelkonen, Fidico

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Lumen ja jään hyödyntäminen matkailussa Suomessa ja muissa maissa

Hannu Komu, Onvisio Consulting
Lea Kivelä-Pelkonen, Fidico

Kannen kuva:
Jarmo Rautio
www.rautio.fi/sports/i

Lisätietoja osoitteesta
Hannu.komu@onvisio.fi

Sisällys

Tiivistelmä	6
Referat	16
Summary	26
1. TOIMEKSIANNON TAUSTAA	36
1.1 Toimeksiantaja ja työn toteuttajat	36
1.2 Työn tavoitteiden määrittely ja toimeksiannon rajaukset	36
1.3 Työmenetelmät ulkomaisten kohteiden kartoituksessa	37
1.4 Työmenetelmät kotimaan kartoituksessa	38
1.5 Raporttiaineiston käyttöoikeudet	38
2. KANSAINVÄLINEN KATSAUS	41
2.1 Johdanto	41
2.2 Alppimaat ja muut keski-Euroopan maat	42
Itävalta	43
Sveitsi	60
Ranska	78
Italia	96
Saksa	110
Slovakia	118
Slovenia	126
Puola	134
2.3 Pohjoismaat	140
Grönlanti	141
Islanti	150
Norja	160
Ruotsi	174
2.4 Asia	184
Japani	185
Kiina	198
2.5 Pohjois-Amerikka	212
Kanada	213
USA:n osavaltiot	234
Alaska	235
Colorado	246
Minnesota	254
Montana	262
Vermont	270
Wisconsin	276
3. KOTIMAAN KATSAUS JA VERTAILU ULKOMAIHIN	284
3.1 Talviset luonnonolosuhteet Suomessa ja vertailua muihin maihin ..	284
3.2 Kotimaan kyselyjen tuloksia	287
3.2.1 Alueorganisaatioiden ja matkailutoimistojen näkemyksiä	287
3.2.2 Incoming-toimistojen ja ohjelmalveluyritysten näkemyksiä	287

3.3 Suomen talvitarjonnan analyysi teemakohtaisesti	291
3.4 Lumenveisto: tekniikkaa, tapahtumia ja toimijoita	293
3.5 Jäänveisto: tekniikkaa, tapahtumia ja toimijoita	295
3.6 Iglut, lumihotellit, lumilinnat ja muut lumi/jääkohteet	297
3.7 Talvikalastus	299
3.8 Retkiluistelu	303
3.9 Maastohiihto	305
3.9.1 Hiihtovaellukset ja laturetket	308
3.10 Lumikenkäretket	310
3.11 Revontuliretket	312
3.12 Maastoratsastus, rekiajelut ja muut hevosaktiviteetit	314
3.13 Koiravaljakkoajelut	316
3.14 Poroajelut	317
3.15 Potkukelkkailu	318
3.16 Jääsurffaus ja jääpurjehdus	320
3.17 Leijahiihto/lautailu (snowkiting)	322
3.18 Jääkiipeily	323
3.19 Ajoharjoittelu jäällä ja talvinen rallikyyditys	325
3.20 Talvigolf	326
3.21 Jäänmurtajaristeilyt ja talvikellunta	327
3.22 Moottorikelkkailu	328
3.23 Muita talviaktiviteettejä	329
3.23.1 Snowrafting	330
3.23.2 Snowtubing	330
3.23.3 Skibiking/snowbiking	330
3.23.4 Sukeltaminen jään alla	330
3.23.5 Norpparetket jäällä	331
3.23.6 Talviuinti	331

4. KESKEISIÄ KEHITTÄMISEHDOTUKSIA	333
--	------------

3. LIITTEET	
Liite 1: Kyselylomake selvityksen ulkomaisille kohteille	340
Liite 2: Google-hakujen näkyvyystuloksia	345
Liite 3: Suomen ja tärkeimpien kilpailijoiden näkyvyys internetissä	347
Liite 4: Kysely alueorganisaatioille ja matkailutoimistoille/kunnille	348
Liite 5: Alueorganisaatiokyselyn tulokset	351
Liite 6: Kysely DMC-toimistoille ja ohjelmalveluyrityksille	353
Liite 7: DMC-kyselyn vastaukset	356

Lumen ja jään hyödyntäminen matkailussa Suomessa ja muissa maissa

Työ- ja elinkeinoministeriö / Hannu Komu, Onvisio Consulting, Lea Kivelä-Pelkonen, Fidico

Toimeksiannon taustaa

› Tämän selvityksen toimeksiantaja on **Työ- ja elinkeinoministeriön alaisuudessa toimiva Saaristoasiain neuvottelukunta**. Selvitys lumen ja jään hyödyntämisestä talvimatkailussa perustuu Valtioneuvoston saaristopoliittiseen periaatepäätökseen 2010–2011, jonka tavoitteena on kehittää saaristo- ja vesistömatkailusta eurooppalainen vetovoimatekijä. Selvitys sisältyy Saaristoasiain neuvottelukunnan toimintasuunnitelmaan 2010.

Työ- ja elinkeinoministeriö valitsi julkisen tarjouskilpailun tuloksena selvityksen tekijäksi matkailukonsultointiin erikoistuneen **Onvisio Consulting**-tiimin. Selvityksen suunnittelusta ja toteutuksesta vastasivat matkailukonsultit **Hannu Komu/Onvisio Consulting ja Lea Kivelä-Pelkonen/Fidico**. Molemmilla on monipuolinen kokemus sekä matkailumarkkinoinnista Suomessa ja ulkomailla että erilaisista matkailun kehittämistehtävistä. Selvitys toteutettiin talvikaudella 2010/2011 ja viimeisteltiin loppuvuodesta 2011.

Työn tavoitteiden määrittely ja toimeksiannon rajaukset

Selvityksessä on tarkasteltu teemaa laaja-alaisesti ja erityisesti on pyritty löytämään innovatiivisia matkailupalveluja, joissa hyödynnetään lunta ja jäätä uusilla tavoilla. Tavoitteena oli löytää hyviä esimerkkejä, joita voidaan sekä alue- että yritystasolla suoraan tai soveltaen hyödyntää Suomen talvisen tuotetarjonnan ja markkinoinnin kehittämisessä. Selvityksessä on vertailtu Suomen tarjontaa, sen kilpailukykyä ja miten se erottuu keskeisten kilpailijamaiden tarjonnasta. Tätä näkökulmaa varten selvityksessä on käsitelty myös perinteisiä talviaktiviteetteja kuten maastohiihtoa, luistelua ja talvikalastusta. Kotimaan osalta kartoitettiin tärkeimpiä toiminnallisia ja taloudellisia kehittämistarpeita talvimatkailun infrastruktuurin, tuotekehityksen ja matkailumarkkinoinnin osalta.

Selvityksen kansainvälisessä osuudessa tarkasteltiin Alppimaita, Pohjoismaita sekä kaukomarkkinoiden keskeisiä kohdemaita. Alkutarkastelussa mukana oli 20 maata ja USA:sta 10 osavaltiota, joista lopulliseen selvitykseen valittiin seuraavat 15 maata: Itävalta, Sveitsi, Ranska, Italia, Saksa, Slovakia, Slovenia, Puola, Grönlanti, Islanti, Norja, Ruotsi, Japani, Kiina ja Kanada sekä USA:sta 6 osavaltiota: Alaska, Colorado, Minnesota, Montana, Vermont ja Wisconsin.

Työmenetelmät ulkomaisten kohteiden kartoituksessa

Työ käynnistettiin suorittamalla alkukartoitus selvityksen kohdemaiden talvitarjonnan Internetin avulla. Seuraavassa vaiheessa lähetettiin sähköpostilla kysely kunkin maan/osavaltion matkailumarkkinoinnin vastuuhenkilölle, yhteensä 35 ulkomaiselle matkailuorganisaatiolle, yhteensä yli 80 henkilölle. Vastausten perusteella saatiin karkeat suuntaviivat, mitä kunkin maan talvimatkailukohteita, -tuotteita tai tapahtumia tutkitaan tarkemmin. Tämän jälkeen tarjontaa selvitettiin tarkemmin laajaan Internet-selvityksen avulla. Ulkomaisten kohteiden talvitarjontakuvaukset perustuvat pääosin tämän Internet-kartoituksen tuloksiin.

Kohdemaiden näkyvyyttä (Suomi mukaan lukien) lumi- ja jäärakennelmien, erilaisten talviaktiviteettien ja tapahtumien osalta tutkittiin myös laajalla hakukonevertailulla, joka suoritettiin englanninkielisillä hakusanoilla google.com ja google.co.uk hakukoneilla. Näiden hakujen tuloksista tehtiin myös erillinen maakohtainen vertailu Suomen, Ruotsin ja Norjan kesken.

Kansainvälisessä tarkastelussa pyrittiin löytämään erityisesti vesistöalueisiin liittyviä innovatiivisia palveluita, mutta selvityksen rajaaminen pelkästään niihin olisi tuottanut liian suppean lopputuloksen. Suomessa vesistöt kattavat koko maan, mutta monessa maassa niiden laajuus on vain murto-osa Suomen vesistörikkaudesta. Kesäkaudella vesistöjen hyödyntäminen on myös näissä kohdemaissa huomattavasti laajempaa.

Työmenetelmät kotimaan kartoituksessa

Kotimaan osalta lumen ja jään hyödyntämistä talvimatkailussa selvitettiin kahden kyselyn avulla. Ensimmäinen kysely lähetettiin Suomen matkailun alueorganisaatiot-SUOMA ry:n jäsenille sekä vihreää I-kilpeä käyttäville matkailutoimistoille. Yhteensä kyselyn sai noin 60 alueellista matkailutoimijaa, joista siihen vastasi 49. Kyselyllä selvitettiin mm. mitä talvimatkailutuotteita (aktiviteetteja) eri alueilla on tarjolla, miten niissä on tähän mennessä hyödynnetty lunta ja jäätä, minkälaisia mahdollisuuksia ja/tai esteitä vastaaja näkee uusien tuotteiden kehitystyölle ja miten tärkeitä talviaktiviteetit/tuotteet ovat kunkin alueen matkailumarkkinoinnissa.

Toinen kysely lähetettiin Suomen talvitarjontaa ulkomaisille yritys- ja erikoisryhmille myyville Incoming-toimistoille (Destination Management Company, DMC) ja valikoituille ohjelmapalveluyrityksille. Kyselyllä selvitettiin mm. mitä talviaktiviteetteja ja tapahtumia vastaajat pitävät tärkeinä ja vetovoimaisina kilpailutekijöinä, miten kilpailukykyisenä Suomen talvitarjontaa pidetään, minkä maiden kanssa Suomi useimmiten kilpailee Incentive- eli kannustematkakohteena ja miten se kilpailussa menestyy sekä miten Suomen talvimatkailun infrastruktuuria ja markkinointia pitäisi kehittää. Tämä kysely lähetettiin 17 keskeiselle DMC- ja ohjelmapalveluyritykselle, jotka toimivat eri puolilla Suomea.

Kansainvälinen Google-hakukonekartoitus toi hyvin esille ne Suomen palvelut, jotka olivat onnistuneet hakukoneoptimoinnissa ja päässeet sitä kautta kansainväliseen näkyvyyteen. Kotimaan osalta tehtiin toinen laajempi hakukonekartoitus suomenkielisillä hakusanoilla ja tämä täydensi eri teemoihin liittyvää tarjontakartoitusta. Kotimaan tilanteen analysointi ja kehittämis ehdotukset perustuvat selvityksen eri osien yhdistelmänä syntyneisiin näkemyksiin.

Yhteenveto kansainvälisestä katsauksesta

Selvityksen kansainvälisen osuuden anti tarjoaa runsaasti hyödyntämismahdollisuuksia ja tietoa yhtä hyvin yksittäisille yrityksille, alueellisille matkailuorganisaatioille, valtakunnalliselle matkailuorganisaatiolle, kunnille kuin erilaisille matkailun rahoittaja- ja kehittäjätahoillekin.

Selvityksessä tarkasteltiin useimpia maita sen mukaan, mitä kohteita ko. maan kansallinen matkailutoimisto oli listannut tärkeimmiksi talvimatkailukohteiksi ja mitkä

olivat sen käsityksen mukaan erityisen innovatiivisia talvimatkailutuotteita ko. maasa/alueella. Kyselyllä selvitettiin myös eri maiden matkailutoimistojen näkemyksiä kilpailutilanteesta. Pohjoismaiden ulkopuolella mikään maa ei suoranaisesti maininnut Suomea talvimatkailun kilpailijamaana. Pohjoismaiden kesken sen sijaan kilpaillaan hyvinkin paljon samantyyppisellä tarjonnalla ja samoista kansainvälisistä asiakasryhmistä. Tänä päivänä kilpailukyky markkinoinnissa perustuu pitkälti siihen, miten hyvin matkailutarjonta saadaan näkyviin Internetissä. Vaikka tarjonta olisi runsas ja monipuolinen, siitä ei ole suurta hyötyä, jos halutut asiakkaat eivät löydä tarjontaa Internetin kautta. Yleisesti ottaen Suomen tarjonta on hyvä, mutta näkyvyys oli useimmissa tuoteryhmissä varsin heikko.

Alppimaat ja Keski-Euroopan vuoristoiset alueet

Alppimaiden tarjonta kokonaisuutena on ylivoimaista ja Alppimaissa on kehitetty eniten innovatiivisia tuoteratkaisuja. Erityisen näyttävää on erilaisten lumeen ja jäähän liittyvien vetovoimaisten rakenteiden tuottaminen matkailun hyödynnettäväksi: suuria iglukyliä, jääloulia, erilaista lumi- ja jäätaidetta. Itävalta ja Sveitsi ovat tämän osa-alueen johtavia maita. Alppimaiden talvimatkailualueilla ollaan hyvin ympäristötietoisia ja siellä panostetaan eri tavoilla päästöttömiin ratkaisuihin ja autottomaan liikkumiseen. Myös erilaisten sähkökäyttöisten harrastus- ja liikkumisvälineiden kehittäminen ja käyttö on varsin pitkällä.

Panostaminen maastohiihtoon on voimakasta ja sitä tekevät erittäin aktiivisesti suuret hiihtokeskukset, joiden päätoimintona on ollut perinteisesti laskettelu ja lumilautailu. Nyt maastohiihto on tärkeässä asemassa lähes jokaisen talvimatkailukeskuksen palveluvalikoimassa ja Internet-sivuilla.

Suomi on jäänyt kansainvälisessä vertailussa matkailullisen maastohiihdon kehitysmaaksi verrattuna sekä Keski-Euroopan vuoristomaihin että Pohjois-Amerikan alueisiin. Maastohiihto on näissä maissa muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta maksullista ja varat käytetään olosuhteiden kehittämiseen ja markkinointiin.

Merkillepantavaa Alppimaissa on myös pitkälle viety tuotteistaminen ja teemoittaminen. Se koskee erityisesti erilaisia aktiviteetteja. Lumikenkäretkelle ei lähdetä sen takia, että kävellään lumikengillä vaan lumikengillä mennään katsomaan esim. jotain luonnonnähtävyyttä, jääputousta, revontulia tai lumikengät ovat välineet, joilla mennään fondue-illalliselle muutaman kilometrin päässä olevaan ravintolaan. Usein sieltä palataan majapaikkaan esim. koiravaljakolla tai hevosen vetämässä reessä.

Vesistöjä Keski-Euroopan maat eivät ole kovin hyvin voineet talvimatkailussa hyödyntää. Osin tämä johtuu siitä, että vuoristoalueilla on suhteellisen pieniä järviä ja suuremmat, alempana sijaitsevat järvet jäätyvät vain satunnaisesti. Niissä kohteissa, joissa järviä pystytään hyödyntämään, se tehdään todella tehokkaasti ottamalla järvi monien eri aktiviteettien käyttöön. Tällaisia alueita ovat esim. Itävallassa Weissensee ja Salzkammergutin järviolue. Molemmat ovat Suomen mittapuun mukaan pieniä vesistöalueita.

Saksan ja Puolan osalta käsittelyä rajattiin sekä maantieteellisesti että teemallisesti. Saksassa selvitettiin Baijerin ja Schwarzwaldin alueiden maastohiihtotarjontaa ja Puolassa Masurian järviolueen talvitarjontaa.

Saksan tarkastelu osoitti, että saksalaisille on tarjolla kotimaassaan loistavat ja hyvin tuotteistetut maastohiihtopalvelut matalavuoristoisilla alueilla metsä- ja osin järvi- maastossa. Masurian järviolueen talvitarjonta on vielä verrattain vaatimatonta, jääsurfausta ja jääpurjehdusta lukuun ottamatta, mutta kesällä se on merkittävä Suomen järviolueiden kilpailija. Entisistä Itä-Euroopan maista Slovenia on kehittänyt talvimatkailuaan parhaiten ja se kilpailee muutaman vuoden päästä suurten alppimaiden kanssa. Kilpailua helpottaa ainakin toistaiseksi edullinen hintataso.

Pohjoismaat

Pohjoismaita tarkasteltiin tässä selvityksessä maantieteellisesti laajana alueena siten, että siihen kuuluivat Islanti, Grönlanti ja Norjan itsehallintoalue Huippuvuoret. Nämä kohteet poikkeavat kuitenkin sijaintinsa, luonnonolojensa ja saavutettavuutensa suhteen varsin paljon Ruotsin, Norjan ja Suomen muodostamasta kokonaisuudesta. Tämän takia maiden keskinäistä vertailua suoritettiin lähinnä näiden kolmen maan muodostamien ryhmien sisällä. Grönlanti ja Islanti edustavat mitä suurimmassa määrin hyvin vetovoimaista arktista eksotiikkaa ja molemmat ovat kehittäneet hyvän palveluvalikoiman, jolla houkutellaan erikoisuuksia etsiviä matkailijoita eri puolilta maailmaa. Norja on Pohjoismaiden ”Itävalta” ja tuottaa hyvin samantyyppisiä palveluita kuin Alppimaat. Suomi ja Ruotsi kilpailevat Lappi-tarjonnalla ja myös vesistöaluetarjonnalla. Kalastuspalvelujen tarjonta yhdistää runsaudellaan näitä kolmea maata. Suomella on pohjoismaisittain varsin kilpailukykyinen palveluvalikoima monen talviaktiviteetin osalta, mutta kansainvälisessä näkyvyydessä Suomi yleensä häviää muille Pohjoismaille.

USA ja Kanada

Pohjois-Amerikassa kaikki on suurta ja siellä on myös paljon alueita, joissa on ”suomalaiset” olosuhteet. Myös tarjonta on monilta osin samantyyppistä, mittakaava on kuitenkin toisenlainen johtuen kotimarkkinoiden suuresta koosta. Vesistöalueiden matkailullinen hyödyntäminen on voimakasta ja tarjoaa Suomellekin hyvää oppia. Maastohiihto, moottorikelkkailu, lumikenkäretket, koiravaljakkoajelut, revontuliretket, lumi- ja jääkohteet ja erityisesti aktiviteetteihin kytkeytyvät vetovoimaiset talvitapahtumat ovat esimerkkejä aihepiireistä, joista Suomeen voidaan löytää tuotekehitysaineksia. Pohjois-Amerikassa on kehitetty myös erilaisia lumikulkuneuvoja, joita voitaisiin käyttää myös Suomessa suurten ryhmien liikuttamiseen maanteiden ulkopuolella. Pohjois-Amerikassa on myös maailman suurimmat ja kuuluisimmat hiihtokeskukset, jotka kilpailevat lähinnä Alppimaiden huippukohteiden kanssa. Ne ovat edelläkävijöitä myös ympäristöystävällisten ratkaisujen kehittämisessä ja laajemminkin vastuullisessa matkailussa. Suomen kannalta mielenkiintoisia alueita esim. opintomatkakohteeksi löytyy useita. Wisconsin ja Minnesota vastaavat olosuhteiltaan eniten Suomea.

Japani ja Kiina

Japani ja Kiina olivat selvitystyön kannalta kaikkein haasteellisimpia, koska kummankaan maan kansallisilta matkailutoimistoilta ei saatu käytännössä tarvittavaa apua. Molemmat maat ovat myös suuria ja tarjonnaltaan hyvin laajoja, ja vain murto-osa tiedoista löytyy englanninkielisenä. Molemmat maat ovat kuitenkin talvimatkailun suurmaita ja monet maailman suurimmat jää- ja lumitapahtumat ovat syntyneet näissä maissa. Japanissa on yli 600 hiihtokeskusta ja useita suuria lumi- ja jääfestivaaleja, esim. Sapporo Snow Festival, joka kuuluu maailman suurimpiin talvitapahtumiin. Kiinan kärkenä on Harbin, joka on oikeutetusti maailman jää/lumirakentamisen ykköskohde. Molemmissa maissa kotimarkkinat ovat tärkeässä roolissa, mutta entistä enemmän palveluja suunnataan myös ulkomaisille matkailijoille ja erityisesti Kiinassa kansainvälisten yhtiöiden ulkomaisille työntekijöille.

Tämän selvityksen osalta tärkeintä antia ovat molempien maiden jää- ja lumirakenteet ja erityisesti niihin liittyvät festivaalit. Molemmissa maissa useat, nykyisin mega-luokan tapahtumat ovat lähteneet liikkeelle vaatimattomasti muutamien henkilöiden tai yrittäjien aloitteesta ja kehittyneet vuosien mittaan kansainvälisestikin merkittäviksi tapahtumiksi ja matkailutulojen lähteiksi. Näistä tapahtumista kannattaa ottaa oppia myös Suomeen. Pienempiäkin alueellisia tapahtumia kannattaa tukea, jos niiden taustalla on hyvä idea.

Kansainvälisen katsauksen sisällä ja jokaisen tutkitun maan kohdalla löytyy useita innovatiivisia ja Suomeen soveltuvia ratkaisuja. Osa saattaa olla hyvinkin rajatusti jo-

honkin välineeseen liittyviä, osa suurempiin kehityslinjoihin liittyviä. Ulkomaisten esitelyistä löytyy myös erittäin paljon tuotteistamisesimerkkejä, joista useimmat ovat sovellettavissa myös Suomen olosuhteisiin. Pohjimmiltaan voidaan todeta, että kaikki on jo maailmalla keksitty, ja nyt on kyse siitä, miten hyvin me osaamme kehittää olemassa olevista mahdollisuuksista uusia tarjontaversioita ja vetovoimaisia tuotteita.

Kotimaan kyselyjen tulokset

Matkailualueorganisaatioille ja matkailutoimistoille suunnatussa kyselyssä 83 % vastaajista oli sitä mieltä, että heidän alueellaan on vielä paljon mahdollisuuksia lumen ja jään hyödyntämiseen talvimatkailupalvelujen kehittämisessä. Tärkeimpinä esteinä kehitystyölle vastaajat pitivät toimijoiden puutetta tai toimijoiden kiinnostuksen puutetta (51 %), taloudellisten resurssien puutetta reittien yms. infrastruktuurin kehittämisessä (51 %), lumen ja jään puuttumista/vähäisyyttä/epävarmuutta (43 %) ja taloudellisten resurssien puutetta markkinoinnissa (30 %).

Lumeen ja jäähän liittyvien palvelujen ja tapahtumien rooli vaihtelee alueittain ja 49 % vastaajista oli sitä mieltä, että nämä palvelut tukevat ensisijassa alueen muita palveluja. Merkittävänä kilpailutekijänä niitä piti 26 % ja tärkeimpänä kilpailutekijänä 8 %. Toisaalta 22 % vastaajista ei pitänyt niitä erityisen merkittävänä omalla alueellaan. Vastaajista 77 % näki lumeen ja jäähän liittyvien palveluiden markkinoinnissa ja paketoinnissa olevan mahdollisuuksia erityisesti ulkomailla. Mahdollisuuksiin kotimaan markkinoilla uskoi 67 % vastaajista. Vastaajista 43 % oli sitä mieltä, että heidän alueensa rahoittajatahot suhtautuvat lumeen ja jäähän liittyvien palvelujen kehittämisen hanket tai muuhun rahoittamiseen pääosin myönteisesti ja 45 % vastaajista ei osannut sanoa oman alueensa rahoittajien kantaa.

Tämän kyselyn perusteella seuraavien talviaktiviteettien tarjonta on monipuolista ja runsasta eri puolilla Suomea: matkailijoille johdetusti tarjotut talvikalastuspalvelut, avantouinti, hiihtovaellukset ja laturetket, maastoratsastus, lumikenkäretket, koiravaljakkoajelut, rekiäjelut hevosella, poroajelut, retkiluistelu ja potkukelkkailu. Lumeen ja jäähän liittyviä tapahtumia ja rakennelmia on verrattain runsaasti ja myös eksoottisempia talvilajeja, kuten jääsurrfausta/leijasurrfausta ja sukellusta jään alla voi harrastaa Suomessa. Lumi- ja jäärakennelmat ovat toistaiseksi keskittyneet pääosin Lappiin. Virallisia jääteitä on vastaajien mukaan 54 kpl. Vastaajat toivat esille useita kehittämistarpeita sekä infrastruktuurin, tuotekehityksen että markkinoinnin osalta.

DMC-kyselyyn vastanneet, joista monilla on vuosikymmenten kokemus Suomen markkinoinnista ulkomaisille erikoisryhmille, pitivät tärkeinä ja kilpailukykyisinä vetovimatekijöinä seuraavia asioita: lumilinna, iglut, jäähotellit (70 %), jääravintolat/baarit tms. lumi-/jäärakennelmat (60 %), koiravaljakko- ja poroajelut (60 %), moottorikelkka-safarit (60 %), jäänmurtajaristeily ja jäissä kelluminen (60 %), talvikalastus (50 %), ajoharjoittelu lumessa/ jäällä (40 %), avantouinti (40 %), retkiluistelu luonnon jäällä (40 %), lumen/jäänveistotapahtumat (30 %), lumikenkäretket (30 %) ja autotestaus/ralliajo lumessa/jäällä (30 %) vastaajista.

Suomen kilpailijoina useimmat vastaajat toivat esille Kanadan, Ruotsin, Norjan, Dubain ja Pohjois-Amerikan. Lisäksi mainittiin Itävalta, Sveitsi, Pietari ja Islanti, sekä edullisen hintatason ansiosta Itä-Euroopan maat, joista varsinkin Puola on nousussa. Suomen kilpailuvaltteina pidettiin Napapiiriä, revontulia, poroja, koskematonta luontoa, takuuvarmaa talvea, turvallisuutta, elämyksiä, hyviä järjestelyjä ja eksotiikkaa. Suomen ongelmia/heikkouksia vastaajien mielestä ovat: liian heikko imago ja tunnettuus, majoitustarjonnan vaatimaton taso ja rajallinen kapasiteetti sekä saavutettavuus, jossa ongelmia aiheuttavat lentoyhteydet, lentojen hinnoittelu sekä pitkäjänteisyyden puute joidenkin lentoyhtiöiden toiminnassa.

Rakennuksiin vastaajat kaipasivat enemmän elämyksellisyyttä, esimerkiksi yhdistämällä suomalaista uutta designia ja arkkitehtuuriosaamista Lapin luonnon elämyksiin ja luomalla kontrasteja. Rakentaminen tulee kuitenkin tehdä kestävän kehityksen peri-

aatteiden mukaan. Etelä-Suomeen vastaajat kaipaavat lisää talvi-elämyksiä. Nykyinen infrastruktuuri pitäisi saada paremmin matkailuyritysten hyödynnettäväksi. Luontokeskukset, kansallispuistot ja retkeilyalueet ovat loistavia, mutta Metsähallituksen ja matkailuyritysten yhteistyötä pitäisi kehittää ja yritykset pitäisi ottaa mukaan infrastruktuurin suunnitteluun ja toteutukseen.

Markkinoinnin kehittämisestä vastaajilla oli selkeitä näkemyksiä. Markkinointiin tarvitaan isompi panostus ja Matkailun edistämiskeskuksen (MEK) pitäisi koordinoita alueiden yhteistä markkinointia. Eri toimijoiden (MEK, Finland Convention Bureau, Comma, Info Youragent) toimintoja pitäisi selkeyttää ja päällekkäisyyksiä poistaa. Vastaajat toivoivat myös parempaa yhteistyötä MEK:n ja Finnairin välille. Ongelmina vastaajat toivat esille MEK:n ulkomaantoimistojen alasajon sekä Finnairin yhteistyöhaluttomuuden ja hinnoittelun. Saaristo- ja vesistöalueiden pitäisi erottua tarjonnaltaan Lapista ja tarjota erilaisia, aitoja elämyksiä Lapin kokeneille.

Yhteenveto kotimaisesta katsauksesta

Kotimaan osalta selvityksessä käsiteltiin 25 teemaa/aktiviteettia, joihin liittyvät kehittämis ehdotukset on lyhyesti kuvattu tässä yhteenvedossa. Käsittelyssä olivat seuraavat teemat: Lumen- ja jäänveisto • iglut/lumihotellit/muut lumi- ja jääkohteet • talvikalastus • retkiluistelu • maastohiihto • lumikenkäretket • revontuliretket • ratsastus ja rekiäjelut • koiravaljakkoajelut • poroajelut • potkukelkkailu • jääsurrfaus/jääpurjehdus • leijahiihto/-lautailu(snowkiting) • jääkiipeily • ajoharjoittelu jäällä/rallikyyditys • talvigolf • jäämurtajaristeily/talvikellunta • moottorikelkkailu • snowrafting • snowtubing, •skibiking • sukeltaminen jään alla • norpparetket jäällä • talviuinti.

Selvityksessä analysoitiin myös Suomen kansainvälistä Internet-näkyvyyttä näiden teemojen osalta ja tehtiin mm. hakukoneoptimointiin liittyviä kehitysehdotuksia.

Lumen- ja jäänveistossa Suomessa on varsin hyvää osaamista, jota arvostetaan myös kansainvälisesti. Suomalaiset tekijät ovat olleet tuottamassa mm. Alppimaiden suuria iglukohteita ja erityisesti niiden sisustusratkaisuja. Suomessa on myös tutkittu lumen ja jään käsittelyyn sekä rakenteisiin liittyvää tekniikkaa, ja useat oppilaitokset ovat olleet aktiivisia näissä hankkeissa. Kemin lumilinna on ollut pitkään ainoa yleisesti tunnettu ja merkittävä suomalainen lumirakentamisen kohde, mutta viime vuosina uusia kohteita on tullut suuri määrä lisää. Suurista kohteista ensiesiintymisen teki tänä vuonna Levin Icium -jäämaailma.

Lumi- ja jäärakentaminen on keskittynyt voimakkaasti Lapin ja Kuusamon alueelle ja erityisen suuri keskittymä on Rovaniemen alueella. Sen sijaan Itä- ja Keski-Suomen lumivarmoilla alueilla lumi- ja jäärakentaminen on ollut suhteellisen vähäistä.

Suomen tunnetuimmat iglut eivät ole lumesta eivätkä jäädä vaan lasista. Hakukoneissa **Kakslauttasen lasi-iglut** hallitsevat kansainvälistä näkyvyyttä aivan suureenasti. Varsinaisista lumihotelleista tunnetuin on jo kymmenkunta vuotta toiminut **Lainion lumikylä, Snow Village**. Suomen lumi- ja jääkohteet ovat laadullisesti hyvinkin kilpailukykyisiä esim. Alppimaiden kohteiden kanssa.

Talvikalastus on tarjonnaltaan kaikkialla Suomessa erittäin runsasta, mutta vielä suhteellisen heikosti tuotteistettua. Suomella on kuitenkin erinomaiset edellytykset päästä tässä tarjontaryhmässä kansainväliseen kärkeen.

Retkiluistelu on myös kehittynyt voimakkaasti viime vuosien aikana. Pioneerina on toiminut Saimaa Holiday Rantasalmella ja Oravissa. Saimaa Holiday on onnistunut tuotteistamaan retkiluistelun myös ulkomaan myyntiin. Retkiluisteluereittien määrä on kasvanut vuosi vuodelta ja Suomi on tarjonnaltaan Euroopan johtava retkiluisteluma. Internet-näkyvyydessä Ruotsin on kuitenkin edellä, mutta sen maine on luotu lumetoman ajan luistelulla, joka on tuotteistamisen kannalta erittäin epävarmaa. Retkiluistelun tehokas markkinointi vaatii tarjonnan yhteen kokoamista ja voimakasta esille tuomista Internetin avulla.

Maastohiihtoa on selvityksessä käsitelty laajasti ja nimenomaan kehittämisnäkökulmasta. Suomen maine matkailullisen maastohiihdon mahtimaana on täysin rapautunut ja sen palauttaminen vaatii voimakkaita toimenpiteitä. Suomen valttina ovat kuitenkin maastohiihtoon erittäin hyvin soveltuvat monimuotoiset maisemalliset olosuhteet ja mitään varsinaisia esteitä asemien parantamiselle ei ole.

Lumikenkäretket on yksi niitä harvoja aktiviteettilajeja, jossa Suomi on kansainvälisen näkyvyyden osalta eli hakukoneoptimoinnissa onnistunut hyvin. Lumikenkäretkien tarjontapohja on laaja ja sen tuotteistusta voidaan verrattain helposti edelleen kehittää.

Revontuliretket on pohjoisten alueiden kansainvälinen vakiotuote ja siinä Suomi on yhtenä muiden tarjoajien joukossa. Vahvoja kilpailijoita ovat muut Pohjoismaat, Islanti ja Pohjois-Amerikka. Valitettavasti tässäkin tuoteryhmässä Suomen tarjonta näkyy Google-hakujen perusteella erittäin heikosti.

Ratsastuksessa Suomella on erittäin paljon talvitarjontaa ja sitä voidaan nykyistä paremmin suunnata myös kansainvälisille markkinoille.

Koiravaljakkoajeluja järjestetään Suomessa hyvin laajasti myös maan eteläisissä osissa. Suomen Lappi kilpailee tässäkin tuoteryhmässä Ruotsin Lapin kanssa. Tuoteryhmän merkittävimpiä alueita ovat kuitenkin Grönlanti, Alaska ja Kanada.

Poroajelut on Lapin vakiotuote ja tärkeä eksoottinen aktiviteetti. Myös tässä lajissa kilpaillaan Ruotsin ja Norjan Lapin kanssa.

Potkukelkkailu on kokemassa uutta tuleamista ja etsii sananmukaisesti uusia reitejä. Potkukelkkamalleja on kehitetty moniin eri tarkoituksiin ja niillä voidaan liikkua kovan pinnan lisäksi myös pehmeässä lumessa. Retkiluistelureitit ovat myös potkukelkkailulle sopivia uusia reittejä. Potkukelkkailu on suomalainen erikoisuus ja siitä pitäisi ehdottomasti kehittää tunnettu merkkituote.

Uusina ja vähemmän tunnettuina lajeina ovat nousemassa **jääsurffaus, jääpurjehdus ja leijahiihto**. Jääsurffauksen MM-kisat pidettiin v. 2011 Saimaalla Oravissa ja ne saivat huomattavaa kansainvälistä näkyvyyttä. Näiden lajien suosioon maailmalla hyvässä myötätuudessa ja Suomi voi ottaa kasvusta osansa.

Jääkiipeily matkailuversiona sopii myös hyvin Suomeen ja uusia kohteita voidaan keinotekoisesti jäädyttämällä tehdä moneenkin paikkaan. Ammattilaisten vaatimustaso vastaavia kohteita Suomessa on ainoastaan yksi, Korouoman rotkolaakso Posiolla.

Talvisen **rallikyydityksen** tarjontaa löytyy Suomesta yllättävän paljon ja se on huomattavasti merkittävämpää toimintaa kuin ajoharjoittelu jäällä. Suomi tunnetaan rallitähdistään ja tämä on hyödynnettävissä myös matkailullisesti.

Talvigolf on myös kehittynyt myönteisesti muutaman viime vuoden aikana ja Suomessa on erinomaiset edellytykset menestyä tämän lajin kehittämisessä. Monissa Alppien kohteissa on vaikea rakentaa kenttiä vuoristoon, mutta Suomessa sopivaa maastoa löytyy useampien hiihtokeskusten läheltä. Talvigolfissa on kunnostautunut erityisesti jämi, jossa on Suomen ainoa 18-reikäinen talvigolfkenttä.

Jäänmurtajaristeilyissä Suomi on yhden murtajan voimin maailman markkinajohtaja. Jäänmurtaja Sammon kansainvälisille markkinoille viety tuotekuva sisältää myös talvikellunnan, jota sittemmin on tuotteistettu eri puolille maata. Erityisen suosittua on myös talvinen koskikellunta, johon Suomessa onkin hyvät mahdollisuudet.

Moottorikelkkailun osalta ei sen yleisyyden takia tehty varsinaista Suomen tarjonnan kartoitusta, mutta lajia arvioitiin kansainvälisten näkymien valossa. Ympäristöystävälliset ratkaisut ovat tulossa myös moottorikelkkailuun ja se muuttaa kelkkailun luonnetta ratkaisevasti etenkin matkailukeskusten alueella.

Muista aktiviteeteista eksoottisin ja suomalaisin on avantouinti, joka sopii erinomaisesti osaksi suomalaista saunakulttuuria. Sen ympärille voidaan rakentaa monenlaisia tempauksia ja tapahtumia ja saavuttaa niillä myös kansainvälistä näkyvyyttä.

Keskeisiä kehittämis ehdotuksia

Kotimaisessa katsauksessa on tehty useita kehittämis ehdotuksia eri teemojen käsitteilyn yhteydessä. Sen lisäksi tärkeimpiä linjauksia on koottu erikseen suurempina kokonaisuuksina tuotekehityksen, markkinoinnin ja infrastruktuurin kannalta tarkasteltuna. Kehittämis ehdotuksissa käsitellään erityisesti sellaisia teemoja/ talviaktiviteetteja, joissa Suomella näyttäisi olevan parhaat edellytykset saavuttaa nykyistä suurempaa menestystä talvimatkailun markkinoinnissa.

Lumi- ja jäärakenteet ja talvitapahtumat koko maan vetovoimatekijäksi

Suomella on tällä hetkellä jo varsin hyvä valikoima korkeatasoisia lumi- ja jääkohteita, jotka ovat kilpailukyisiä myös kansainvälisillä markkinoilla. Näiden rakentaminen on kuitenkin keskittynyt käytännössä pelkästään Lappiin, vaikka edellytyksiä niiden hyödyntämiseen on periaatteessa koko maassa.

Lumi- ja jäärakenteet sekä niihin kytkeytyvä taide- ja tapahtumatarjonta tulisi levittää koko maan yhteiseksi brändiksi, joka pitää sisällään omaleimaisia toteutuksia eri puolilla maata. Kohteiden määrä voidaan hyvin ainakin kolminkertaistaa nykyisestä n. 10 merkittävemmän kohteen määrästä. Lumitietouden hankkimiseen, tutkimiseen ja erityisesti hankitun tiedon levittämiseen tulisi panostaa.

Retkiluistelussa maailman kärkeen

Retkiluistelu on varsin lyhyessä ajassa noussut suomalaisten trendilajiksi. Ratojen määrä on kaksinkertaistunut vuosittain ja varusteita on saatavilla kaikkialla. Alan pioneereilla on runsaasti kokemuseräistä tietoa

ratojen ylläpidosta, säiden vaikutuksesta ja jään erityisominaisuuksista. Suomen kaltaiselle vesistöiselle maalle retkiluistelu on varmasti yksi luontevimpia talviaktiviteetteja.

Retkiluistelu olisi nostettava Suomen talvisen matkailutarjonnan selkeään kärkijoukkoon. Kotimaan ohella markkinointia tulisi suunnata luistelusta kiinnostuneille kohderyhmille ulkomailla. Tässä tuoteryhmässä Suomi on Euroopassa selvä ykkönen takuuvaraman tarjonnan osalta (ylläpidetyt radat) ja tämä asema pitää nyt nopeasti realisoida myös johtavaksi markkina-asemaks. Ratojen ylläpitoon liittyvään tekniikkaan ja jään ominaisuuksien systemaattiseen tutkimiseen pitäisi suunnata julkista rahoitusta.

Talvikalastus vetovoimatuotteeksi majoitusyrityksille

Vesistöinen Suomi kuuluu tässä tuoteryhmässä mahdollisuuksiensa puolesta maailman kärkeen, mutta näitä mahdollisuuksia on hyödynnetty toistaiseksi hyvin vähän.

Talvikalastusta ei kannata tuotteistaa irrallisena palveluna, vaan osana erilaisten majoitusliikkeiden tarjontaa. Näitä on Suomessa satoja sekä meren että sisävesien tuntumassa. Erityinen merkitys kalastuksen hyvällä esillä tuomisella on Venäjän markkinoilla, missä se on ympäri vuoden yksi merkittävä tekijä matkakohteen valinnassa.

Talvikalastuksen tuotteistamisessa tarvitaan matkailuyritysten, kalastusoppaiden ja alueorganisaatioiden välistä yhteistyötä ja tuotteen näkyvää esilletuontia alueellisessa markkinoinnissa. Alueellisen markkinoinnin kautta tuoteryhmä saadaan riittävän laajapohjaisena myös valtakunnalliseen ulkomaille suunnattuun markkinointiin. Opastettujen kalastusretkien toimintaedellytykset pitää tavalla tai toisella mahdollistaa, vaikka nykyinen lainsäädäntö sitä rajoittaakin. Opastetussa kalastustoiminnassa ei pyritä ensisijaisesti suuriin saalismääriin vaan asiakkaille halutaan tarjota kokonaisvaltainen elämys.

Maastohiihdon imagon palauttaminen

Suomen talvi on Lapin osalta onnistuneesti tuotteistettu, ja Suomen tunnettuus talvi-kohteena on nyt merkittävästi parempi kuin 10-15 vuotta sitten. Talven markkinoinnissa ja tuotteistamisessa ulkomaille perinteinen talviharrastus eli maastohiihto on kuitenkin unohtunut tai jäänyt liian vähälle huomiolle. Huomaamatta on myös jäänyt jo vuosia sitten käynnistynyt maastohiihdon kansainvälinen kasvutrendi ja erityisesti sen merkityksen lisääntyminen matkailussa. Keski-Euroopan maat ovat rynnänneet Suomen ohi ja nostaneet maastohiihdon imagon omissa maissaan uudelle tasolle.

Suomella on hyvät mahdollisuudet edetä matkailullisena maastohiihtomaana, mutta se vaatii laajan ja kohtuullisen pitkäjänteisen kehittämistyön. Joitakin asioita voidaan parantaa hyvinkin nopeasti, osa vaatii suurempaa työstämistä. Maastohiihdon nostaminen menestyväksi matkailutuotteeksi ja yhdeksi Suomen talvi-imagon veturiksi vaatii kunnollisen kehittämissuunnitelman laatimista ja sen jälkeen riittävää sitoutumista ja panostamista suunnitelman pitkäjänteiseen toteuttamiseen.

Arktiset erikoisuudet paremmin esille

Arktiset erikoisuudet eivät välttämättä liikuta suuria massoja, mutta voivat tuoda Suomen talvelle merkittävää kansainvälistä julkisuutta erityisesti sähköisissä kanavissa. Osa näistä voi olla extreme-suorituksia, osa hulluttelua, osa maailmanennätysten rikkomista jne. Kun tuotteistaminen ja viestintä tehdään hyvällä maulla, niin näistä saadaan juuri niitä vetonauloja, joita nykyinen sosiaalinen media ja myös tavanomainen sähköinen sekä painettu media kaipaavat.

Infrastruktuurin kehittäminen vaatii uudenlaista ajattelua

Infrastruktuuri on talven osalta perusrakenteiltaan yleisesti ottaen kohtuullisen hyvässä kunnossa, mutta siinä on nähtävissä myös uudenlaisen ajattelun tarvetta. Talvilajit ovat pitkälti ja sananmukaisesti lokeroituneet omille urilleen ja eri tavoin luonnossa liikkuvat matkailijat kohtaavat harvoin.

Talvitoiminnoissa olisi tarvetta ainakin sellaisille monitoimiurille, joissa voidaan hiihtää, kävellä ja liikkua potkukelkalla. Luontevinta olisi uudistaa osa nykyisistä hiihtourista monikäyttöisiksi. Tämä uudistus lisäisi merkittävästi urien käyttöä ja mahdollistaisi luonnossa liikkumisen myös kansalliskulkuneuvollamme potkukelkalla. Käveliöille talvisia luontoreittejä ei ole Suomessa tarjolla käytännössä lainkaan, mutta Keski-Euroopan kohteissa se on hyvin yleistä.

Jääuriin panostaminen on Suomessa erityisen tärkeää ja siihen pitäisi löytää myös rahoitusta. Tämä koskee retkiluistelun tarvitseman infrastruktuurin lisäksi myös matkailullisia jääteitä. Tällaisen jäätien yhteyteen voi ajatella myös monimuotoista kokonaisuutta, mikäli riittävä synergia löytyy ylläpidolle.

Jäätien kanssa samaa linjaa (turvallisen matkan päässä) voi kulkea jäälatu, retkiluistelu-ura ja moottorikelkkaura. Nämä voivat kohdata jossain palvelupisteessä ja muodostaa yhdessä sille kannattavan asiakaskunnan.

Meren saaristossa saavutettavuus on talvimatkailun kehittämisen avainkysymyksiä. Normaalien yhteysalusten lisäksi tarvittaisiin nopeita joka kelin aluksia eli käytännössä suurehkoja ilmatyynyaluksia. Talvisella merellä liikkuminen on myös varusteiden osalta vaativaa ja jokaisen palvelutuottajan ei kannata hankkia esim. pelastautumispujuja, vaan tässä tarvittaisiin jonkinlainen keskitetty alueellinen varustepankki/ varasto.

Markkinointiin tarvitaan lisää tehoa ja resursseja

Suomen talvimatkailun kehittämisen hidasteena on ulkomaille suuntautuvan kansallisen markkinoinnin heikot taloudelliset resurssit. Suomen kansainvälisestä matkailu-

markkinoinnista on päävastuussa Matkailun edistämiskeskus (MEK), mutta sillä ei ole käytännön edellytyksiä tehtävän tehokkaaseen hoitamiseen. Tämä johtuu sen voimakkaasti supistetuista resursseista ja ulkomaan toimistojen alasajosta.

Tässä tilanteessa matkailuelinkeinon ja erityisesti matkailualueiden on otettava entistä suurempi vastuu ulkomaan markkinointitoimista. Edellä mainittujen ongelmien/haasteiden kääntäminen positiiviseksi kehitykseksi ei tapahdu nopeasti nykyisessä valtion talouden tilanteessa eikä käännettä parempaan suuntaan kannata jäädä matkailualueilla toimeettomana odottamaan.

Tarjonnan sähköistä esittelyä parannettava ja hakukoneoptimointia tarkennettava

Selvityksessä havaittiin, että Suomen talvimatkailupalveluiden näkyvyys ei ole kansainvälistä hyvää tasoa vastaavassa kunnossa. Tarjontaryhmiä pitäisi pystyä kokoamaan valtakunnallisiksi kokonaisuuksiksi maaportaaliin ja sitä kautta tuotetarjonta olisi saatava hakukoneisiin. Maaportaalin kautta on luotava myös riittävän houkutteleva imago eri tuoteryhmille. Sähköisen tarjontaketjun täytyy olla kunnossa myös yritys ja aluetasolla. Erityisen tärkeää on tarkka hakukoneoptimointi. Selvitys osoitti, että esim. hyvinkin vähäiseltä tuntuva väärä sanavalinta voi johtaa huonoon hakukonenäkyvyyteen.

Maaportaali pitäisi nopeasti uudistaa vastaamaan Keski-Euroopan matkailumaiden tasoa ja elinkeinolle tulisi tarjota helppo mahdollisuus saada tuotetarjonta esille tätä kautta. Hakukoneoptimoinnin oppeja ei kannata hankkia pelkästään teknisten asiantuntijoiden kautta, vaan käyttää siinä kansainvälisen matkailualan asiantuntemusta. Tekninen suoritus on helppo tehdä, kun tiedetään mitä pitää tehdä. Myös alueellisten ja yrityssivustojen osalta tarvitaan sekä parempaa tarjontakuvausta että tarkempaa hakukoneoptimointia. Onnistuminen tässä on kriittinen tekijä tämän päivän kuluttajamarkkinoilla.

Sosiaalisen median näkyvyyksiä ei tässä yhteydessä erikseen tutkittu, mutta sen eri muotoja havainnoitiin Internet-kartoituksen yhteydessä. Suomi ei ole tässä asiassa millään tavalla edelläkävijä vaan ehkä pikemminkin muutaman askeleen jäljessä. Sosiaalisen media eri muotojen hyödyntämiseen on paneuduttava aktiivisesti ja innovatiivisesti. Erityisen suuri merkitys sosiaalisella medially on modernien uutuuksien ja erikoislajien markkinoinnissa. Tärkeää on huolehtia myös erilaisten suosittelusivustojen näkyvyyksistä. Hakukoneoptimointi ja sitä kautta syntyvät näkyvyydet ovat kuitenkin selvityksen perusteella kaikkein merkittävimpiä markkinointitekijöitä ja niihin tulee tässä vaiheessa ensisijaisesti panostaa.

Hur snö och is utnyttjas inom vinterturismen i Finland och utomlands

Utredningens bakgrund

› Uppdragsgivare för denna utredning är **Skärgårdsdelegationen** i Finland, som finns i anslutning till arbets- och näringsministeriet. Utredningen om hur snö och is kan utnyttjas inom vinterturismen baserar sig på Statsrådets principbeslut om skärgårdspolitikerna 2010-2011 vars mål är att utveckla skärgårds- och insjöturismen till europeisk attraktionsfaktor. Utredningen ingår i Skärgårdsdelegationens verksamhetsplan för 2010.

Arbets- och näringsministeriet uppdrog åt **Onvisio Consulting**-teamet, som specialiserat sig på turismkonsultationer, att utföra utredningen på basis av ett offentligt anbuds-förfarande. För planeringen och genomförandet av utredningen svarade turismkonsulterna **Hannu Komu/Onvisio Consulting** och **Lea Kivelä-Pelkonen/Fidico**. Båda har en mångsidig erfarenhet av turistmarknadsföringen i både Finland och utomlands och av olika utvecklingsuppgifter inom turismen. Utredningen utfördes under vintersäsongen 2010/2011 och avslutades på hösten 2011.

Målsättning och avgränsning av uppdraget

I utredningen har temat studerats ur många synvinklar och särskilt med målet att finna innovativa turismtjänster som utnyttjar snö och is på ett nytt sätt. Målet var att hitta goda exempel som kan direkt eller i form av tillämpningar utnyttjas både på region- och företagsnivå för att utveckla utbudet av vinterprodukter i Finland och marknadsföringen av dem. I utredningen jämförs utbudet i Finland, dess konkurrenskraft och på vilket sätt det skiljer sig från utbudet i de viktigaste konkurrentländerna. Med tanke på detta har man i utredningen också behandlat traditionella vinteraktiviteter såsom längdåkning, skridskoåkning och vinterfiske. När det gäller Finland kartlades de viktigaste funktionella och ekonomiska utvecklingsbehoven i fråga om infrastrukturen, produktutvecklingen och marknadsföringen av vinterturism.

I den internationella delen av utredningen studerades enligt uppdraget de alpina länderna, de nordiska länderna samt de viktigaste konkurrentländerna på fjärrmarknaderna. Den preliminära studien omfattade 20 länder och 10 delstater inom USA, av vilka följande 15 länder valdes för den slutliga utredningen: Österrike, Schweiz, Frankrike, Italien, Tyskland, Slovakien, Slovenien, Polen, Grönland, Island, Norge, Sverige, Japan, Kina och Kanada samt följande 6 delstater i USA: Alaska, Colorado, Minnesota, Montana, Vermont och Wisconsin.

Arbetsmetoder vid kartläggningen av utländska destinationer

Arbetet inleddes med en inledande kartläggning av utbudet på vinteraktiviteter i målländerna som gjordes med hjälp av Internet. I följande skede skickades en förfrågan till de ansvariga för turistmarknadsföringen i varje land/delstat per e-post. Förfrågan sändes till sammanlagt 35 utländska turistorganisationer och sammanlagt drygt 80 personer. På basis av enkätsvaren kunde man göra en grov bedömning av vilka turistdestinationer, produkter eller evenemang inom vinterturismen som ska studeras närmare. Efter detta gjordes en närmare kartläggning av utbudet med hjälp av en mer omfattande Internet-utredning. Beskrivningarna av utländska destinationers utbud av vinteraktiviteter baserar sig huvudsakligen på resultaten av den nämnda Internet-kartläggningen.

Målländernas (inklusive Finlands) synlighet när det gäller snö- och iskonstruktioner, vinteraktiviteter och -evenemang av olika slag undersöktes också i en omfattande jämförelse med hjälp av sökmotorer, med engelska sökord. De sökmotorer som användes var google.com och google.co.uk. Av sökresultaten gjordes dessutom en skild landspecifik jämförelse mellan Finland, Sverige och Norge.

Målet för den internationella studien var att hitta särskilt innovativa tjänster med anknytning till vattenområden, men en avgränsning av utredningen endast till dessa skulle ha gett ett alltför ensidigt resultat. I Finland finns det vattendrag över hela landet, men i många andra länder utgör vattendragen endast en bråkdel av Finlands vattenrikedom. Under sommarsäsongen utnyttjas vattendragen i dessa länder också mycket mer.

Arbetsmetoder vid den inhemska kartläggningen

I Finland utreddes frågan om hur snö och is utnyttjas i vinterturismen med hjälp av två enkäter. Den första enkäten skickades till medlemmarna i organisationen Föreningen Finlands Turistorganisationer – FFTO rf samt till de turistbyråer som använder den gröna i-skylden. Enkäten skickades till sammanlagt cirka 60 regionala aktörer inom turismen. Av dessa besvarade 49 enkäten. Med hjälp av enkäten utreddes bl.a. vilka vinterturismprodukter (aktiviteter) som olika regioner erbjuder, på vilket sätt snö och is hittills har utnyttjats inom dessa, vilka möjligheter och/eller hinder respondenten ser med tanke på utvecklingen av nya produkter och hur viktiga vinteraktiviteterna/produkterna är i turistmarknadsföringen av regionen i fråga.

Den andra enkäten skickades till s.k. Incoming-resebyråer (Destination Management Company, DMC) som marknadsför finska vinteraktiviteter till utländska företags- och specialgrupper och till utvalda programserviceföretag som producerar upplevelsetjänster. Enkäten användes till att ta reda på bl.a. vilka vinteraktiviteter och evenemang som respondenter betraktade som viktiga och attraktiva konkurrensfaktorer, hur konkurrenskraftigt det finska utbudet av vinteraktiviteter anses vara, med vilka länder Finland oftast konkurrerar som målland för incentiveresor, dvs. uppmuntringsresor, och hur det klarar sig i konkurrensen samt hur man bör utveckla infrastrukturen hos och marknadsföringen av vinteraktiviteterna i Finland. Denna enkät skickades till 17 viktigaste DMC- och programserviceföretag i olika delar av Finland.

Den internationella kartläggningen med hjälp av sökmotorn Google visade tydligt vilka företag/regioner som hade lyckats utnyttja sökmotorerna optimalt och på detta sätt fått internationell synlighet. För Finlands del gjordes en annan mer omfattande kartläggning med sökmotor så att finska sökord användes, och detta kompletterade kartläggningen av utbudet med anknytning till olika slags vinteraktiviteter. Analysen av situationen i Finland och utvecklingsförslagen baserar sig på de synpunkter som var resultatet av att de olika delarna av utredningen sammanslogs.

Sammandrag av den internationella utredningen

Resultatet av den internationella delen av utredningen avslöjar många möjligheter och ger mycket kunskap som kan användas av enskilda företag, regionala turistorganisatio-

ner, den riksomfattande turismorganisationen, kommuner och olika finansiärer och utvecklar av turismen.

I utredningen studerades flera länder utgående från de turistdestinationer som landets nationella turistbyrå hade placerat högst på listan över vinterturistdestinationer och vilka enligt byråns uppfattning hade särskilt innovativa vinterturismprodukter i landet eller regionen i fråga. Genom enkäten utreddes också turistbyråernas åsikter om konkurrens läget. Utanför de nordiska länderna angav inte något land Finland direkt som konkurrent i fråga om vinterturism. De nordiska länderna däremot är starka konkurrenter sinsemellan med utbud av samma typ och om samma internationella kundgrupper. I dag baserar sig konkurrenskraften vid marknadsföringen ganska långt på hur väl synligt utbudet av turisttjänster kan göras på Internet. Även om utbudet är rikligt och mångsidigt gör det inte mycket nytta om de önskade kunderna inte hittar utbudet via Internet. Allmänt taget är utbudet på vinterturismtjänster i Finland rikligt, men synligheten är ganska dålig i de flesta produktgrupperna.

Alpina länder och bergstrakter i Centraleuropa

Som helhet betraktat är utbudet i de alpina länderna överlägset och de flesta innovativa produktlösningarna har utvecklats i alpina länder. Särskilt anslående är produktionen av olika slags attraktiva snö- och iskonstruktioner som utnyttjas inom turismen: stora iglobygar, isgrottor, snö- och iskonstverk av olika slag. Österrike och Schweiz är ledande länder på detta område. Människorna inom de alpina ländernas vinterturistområden är mycket miljömedvetna och där görs olika satsningar på utsläppsfria lösningar och billös trafik. Också utvecklingen och användningen av olika typer av eldrivna hobbyredskap och transportmedel är ganska långt gången.

Där görs kraftiga satsningar på längdåkning, särskilt aktivt av stora skidcentra vilkas huvudaktiviteter av tradition varit slalom och snowboard. Nu har längdåkningen en viktig plats i serviceutbudet och på webbsajterna för nästan varje skidcentrum.

I den internationella jämförelsen ter sig Finland som ett utvecklingsland när det gäller att utnyttja längdåkningen inom turismen: detta gäller i jämförelsen med både bergstrakterna i Centraleuropa och turistorterna i Nordamerika. Med några få undantag har dessa länder avgiftsbelagt längdåkningen och intäkterna används till att utveckla förhållandena och till marknadsföring.

Det som är värt att noteras i fråga om de alpina länderna är att omsättningen av idéer till produkter och tematiseringen har utvecklats långt. Detta gäller skärskilt för aktiviteter av olika slag. Snöskoutflykter ordnas inte enbart för att gå i snöskor utan man gör t.ex. en exkursion för att titta på en natursevärdhet, ett vattenfall som frusit till is eller polar-skenet eller man går i snöskor till en fonduesupé på en trivsamt chalet-restaurang några kilometer bort. Returfärden till inkvarteringsstället görs ofta t.ex. med ett hundspann eller måltiden kompletteras med en romantisk hästsläktur under en gnistrande stjärnhimmel.

Centraleuropeiska länder har inte kunnat utnyttja sina vattendrag i någon större mån i vinterturismen. Detta beror delvis på det att sjöarna högt uppe i bergstrakterna ofta är relativt små och de större sjöarna på lägre höjder fryser endast slumpvist. Vid de resmål där sjöar kan utnyttjas görs detta verkligen effektivt så att många olika aktiviteter ordnas på eller vid sjön. Sådana områden t.ex. i Österrike är Weissensee och sjöområdet i Salzkammergut. Enligt finländska mått är båda två relativt små vattenområden.

När det gäller Tyskland och Polen har studien begränsats både geografiskt och tematiskt. När det gäller Tyskland studerades utbudet på längdåkningsaktiviteter i Bayern och Schwarzwald och i Polen utbudet av vinteraktiviteter i det masuriska sjöområdet. Studien om Tyskland visade att tyskarna har tillgång till lysande och väl produktifierade längdåkningstjänster i både skogsområden och delvis sjöområden i de delar av landet som har lägre berg. Utbudet på vinterturisttjänster i det masuriska sjöområdet i Polen är ännu ganska anspråkslöst, med undantag för issurfing och issegling, men under sommarsäsong är området en betydande konkurrent till sjödistrikten i Finland. Bland de nya östeuropeiska staterna har Slovenien lyckats bäst med att utveckla sin vinterturism och kommer in-

om några år att konkurrera med de stora alpina länderna. Den låga prisnivån i landet innebär åtminstone tills vidare en konkurrensfördel.

De nordiska länderna

De nordiska länderna studerades i denna utredning som ett geografiskt vitt område som täcker också Island och Grönland samt Svalbard, som är ett autonomiskt område i Norge. I fråga om läge, naturförhållanden och tillgänglighet skiljer sig dock dessa resmål ganska mycket från den helhet som bildas av Sverige, Norge och Finland. Av denna anledning gjordes en ömsesidig jämförelse av länderna närmast inom de grupper som bildas av dessa tre länder. Grönland och Island representerar i mycket hög grad sådan arktisk exotism som har en stor attraktionskraft och båda länder har utvecklat ett bra servicesortiment som används till att locka sådana turister från olika delar av världen som är på jakt efter speciella upplevelser. Norge är de nordiska ländernas Österrike som producerar tjänster som i mångt och mycket liknar dem som produceras av de alpina länderna. Finland och Sverige konkurrerar med Lapplandsutbudet och också med vattendragen. Det rikliga utbudet av fiskeritjänster är en förenande faktor för dessa tre länder. Finland har ett med nordiska mått mätt ganska konkurrenskraftigt utbud av många vinteraktiviteter, men när det gäller den internationella synligheten förlorar Finland i allmänhet i jämförelse mot de övriga nordiska länderna.

USA och Kanada

I Nordamerika är allting stort och länderna där har också många områden med finländska förhållanden. Också utbudet är till stora delar likadant, men dimensionerna är annorlunda på grund av den stora hemmamarknaden. Vattendragen utnyttjas i hög grad i turismen och också Finland kan ta lärdom av detta. Längdåkning, snöskotersafari, snöskoutflykter, åkturer med hundspann, polarskensutflykter, snö- och iskonstruktioner och särskilt de attraktiva vinterevenemang som kan kombineras med dessa är exempel på teman som i Finland skulle kunna utvecklas till produkter. I Nordamerika har man också byggt olika slags transportmedel som lämpar sig för snöiga förhållanden och som kunde utnyttjas också i Finland för att transportera större grupper i terrängen utanför landsvägar. Nordamerika har också världens största och mest berömda skidcentra som konkurrerar närmast med toppdestinationerna i de alpina länderna. De är föregångare i miljövänliga lösningar och också i övrigt när det gäller ansvarstagande turism. Det finns många sådana områden som är ur finländsk synpunkt intressanta resmål t.ex. för studiebesök. I fråga om naturförhållanden liknar Wisconsin och Minnesota mest Finland.

Japan och Kina

Ur utredningssynpunkt var Japan och Kina de länder som ställde den största utmaningen eftersom ingen praktisk hjälp som skulle ha behövts gick att få från ländernas nationella turistbyråer. De båda länderna har också ett stort och brett utbud, och det gick att hitta uppgifter på engelska om endast en bråkdel av allt detta. Båda länderna är dock stora inom vinterturismen och många av världens största evenemang med anknytning till snö och is har sitt ursprung i dessa två länder. Japan har över 600 skidcentra och flera stora snö- och isfestivaler, t.ex. Sapporo Snow Festival, som hör till de största vinterevenemangen i världen. Spetsdestinationen i Kina är Harbin, som med rätta är nummer ett i världen i fråga om snö- och iskonstruktioner. I båda länderna har hemmamarknaden en viktig roll, men allt oftare riktas också tjänsterna till utländska turister, och i fråga om Kina särskilt till utländska anställda vid internationella företag.

Det viktigaste resultatet av denna utredning är för båda ländernas del snö- och iskonstruktionerna, och särskilt de evenemang som har samband med dessa. I båda länderna har många evenemang sitt ursprung i anspråkslösa tillställningar som några få studenter eller företagare tagit initiativ till och som med åren utvecklats till, även med internationella mått mätt, betydande evenemang och inkomstkällor. Det lönar sig för också för Fin-

land att ta lärdom av dessa evenemang. Också små regionala evenemang är värda att understödjas, om de bygger på en bra idé.

Den internationella översikten och varje undersökt land innehåller många innovativa lösningar som lämpar sig också för finländska förhållanden. En del kan endast vara konstruerade kring ett visst redskap, andra anknyter till större utvecklingslinjer. Bland de utländska presentationerna går det att hitta många exempel på lyckad omvandling av idéer till produkter av vilka de flesta också kan anpassas efter förhållandena i Finland. Sammanfattningsvis kan man konstatera att allt redan har upptäckts ute i världen, nu handlar det närmast om hur väl vi lyckas ta vara på de existerande möjligheterna och utveckla nya versioner av produkterna och produkter med dragningskraft.

Resultaten av enkätundersökningarna i Finland

Av den förfrågan som riktades till regionala turistorganisationer och turistbyråer framgick att 83 procent av respondenterna ansåg att det ännu finns många möjligheter att utnyttja snö och is i utvecklandet av vinterturismen inom deras områden. Som de svåraste hinder för utvecklingsarbetet betraktade respondenterna bristen på aktörer eller bristande intresse från aktörernas sida (51 %), bristen på ekonomiska resurser för utvecklandet av rutter osv. (51 %), bristen på/knappheten av/osäkerheten kring snö och is (43 %) och bristen på ekonomiska resurser i marknadsföringen (30 %).

Rollen av tjänster och evenemang med anknytning till snö och is varierar regionvis och 49 % av respondenterna tyckte att dessa tjänster i första hand stöder den övriga turistserVICEN inom regionen. Av respondenterna ansåg 26 % att de utgör en betydelsefull konkurrensfaktor och 8 % betraktade dem som den viktigaste konkurrensfaktorn. Å andra sidan ansåg 22 % av respondenterna att de inte är särskilt betydelsefulla inom området i fråga. Av respondenterna ansåg 77 % att det finns potentiella möjligheter inom marknadsföringen och paketeringen av tjänster med anknytning till snö och is, särskilt på utländska marknader. Av respondenterna tyckte 67 % att det finns potentiella möjligheter på marknaden i Finland. Av respondenterna tyckte 43 % att finansörerna inom regionen har en huvudsakligen positiv inställning till projekt finansiering och annan finansiering av utvecklingen av tjänster med anknytning till snö och is, medan 45 % av respondenterna inte kunde uttala sig om finansörernas inställning inom sitt område.

På basis av denna förfrågan kan man dra den slutsatsen att utbudet av följande vinteraktiviteter är mångsidigt och rikligt på olika håll i Finland: guidade turer för turister som inbegriper vinterfiske, vinterbadande, skidvandringar och skidutfärder, terrängridning, snöskoutflykter, hundspannsturer, slädfärder med häst, renspannsturer, långfärdsskridsko och sparkstöttingturer. Det finns ett relativt rikligt utbud av evenemang och konstruktioner som bygger på snö och is. Det finns också möjlighet att idka mer exotiska vintersporter såsom issurffing/snökite och dykning under isen i Finland. Hittills har byggandet av snö- och iskonstruktioner koncentrerat sig huvudsakligen till Lappland. Antalet officiella isvägar är enligt respondenterna 54. Respondenterna tog upp olika slags utvecklingsbehov i fråga om både infrastruktur och produktutveckling samt marknadsföring.

De som besvarade DMC-enkäten och som ofta hade erfarenhet av marknadsföringen av Finland till utländska specialgrupper sedan årtionden, ansåg följande omständigheter vara viktiga och konkurrenskraftiga attraktionsfaktorer: snöslott, igloor, ishotell (70 %), isrestauranger/barer etc., snö-/iskonstruktioner (60 %), turer med hundspann eller renspann (60 %), snöskotersafari (60 %), kryssningar med isbrytare och möjlighet att flyta bland isen (60 %), vinterfiske (50 %), körträning i snö/på is (40 %), vinterbadande (40 %), långfärdsskridsko på naturis (40 %), evenemang med snö-/isskulptering (30 %), snöskoutflykter (30 %) och biltestning/rally i snö/på is (30 %).

De flesta respondenter ansåg att följande länder är Finlands svåraste konkurrenter: Kanada, Sverige, Norge, Dubai och Nordamerika. Dessutom nämndes Österrike, Schweiz, St Petersburg och Island samt, beroende på deras låga prisnivå, länderna i Östeuropa. Av dessa blir speciellt Polen allt större i detta sammanhang. Som konkurrensfördelar betraktades för Finlands del Norra polcirkeln, norrskenet, renarna, den orörda naturen,

de garanterade vinterförhållandena, säkerheten, upplevelserna, högklassiga arrangemang och exotismen. Finlands problem/svaga sidor är enligt respondenterna: för svag image och dålig synlighet, den låga nivån på och den begränsade kapaciteten för inkvarteringstjänster samt den dåliga tillgängligheten som beror på problematiska flygförbindelser, prissättningen av flygresor samt bristen på långsiktighet i vissa flygbolags verksamhet.

Vad gäller byggnader efterlyser respondenterna större upplevelserikedom, t.ex. kombination av ny finländsk design och kunskap om arkitektur med de lappländska naturupplevelserna och genom att skapa kontraster. Byggandet ska dock ske med iakttagande av principerna om hållbar utveckling. När det gäller södra Finland efterlyser respondenterna fler vinterupplevelser. Den existerande infrastrukturen borde bättre kunna utnyttjas av turistföretag. Naturcentra, nationalparker och friluftsområden är lysande, men samarbetet mellan Forststyrelsen och turistföretagen bör utvecklas och företag bör tas med i planeringen och byggandet av infrastrukturen.

Respondenterna hade klara åsikter om hur marknadsföringen skulle kunna utvecklas. Det behövs en större satsning på marknadsföring och Centralen för turistfrämjande (MEK) bör samordna den gemensamma marknadsföringen av regionerna. Klarhet bör skapas i de olika aktörernas (MEK, Finland Convention Bureau, Comma, Info Youragent) uppgifter och överlappningar elimineras. Respondenterna efterlyste också ett bättre samarbete mellan MEK och Finnair. Som exempel på problem nämnde respondenterna nedmonteringen av MEK:s utlandsverksamheter och Finnairs bristande vilja att samarbeta samt prissättningen. Skärgårds- och insjöområdena bör skilja sig från Lappland när det gäller utbudet och erbjuda annorlunda äkta upplevelser för dem som varit i Lappland.

Sammanfattning av de inhemska resultaten

När det gäller Finland behandlades sammanlagt 25 teman/aktiviteter. De utvecklingsförslag som har att göra med dessa har beskrivits i korthet i denna sammanfattning. Följande teman har behandlats: Snö- och isskulptering • igloor/snöhotell/andra snö- och iskonstruktioner • vinterfiske • långfärdsskridsko • längdåkning • snöskoutflykter • norrskensutflykter • ridning och slädturer • hundspannsturer • renspannsturer • sparkstöttingsturer • issurffing/ issegling • snowkite/snowboard • isklättring • körträning på is/rallyskjutsning • vintergolf • kryssningar med isbrytare/flytning bland isarna i flytöverall • snöskotersafari • snowrafting • snowtubing • skibiking • dykning under isen • utflykter på isen för att titta på vikare • vinterbadande.

I utredningen analyserades också Finlands internationella synlighet på Internet vad gäller nämnda teman och lades fram utvecklingsförslag bl.a. kring optimalt utnyttjande av sökmotorer.

I fråga om **snö- och isskulptering** äger Finland ganska bra kunnande som värdesätts också utomlands. Finländska aktörer har varit med om att bygga bl.a. stora iglookonstruktioner i de alpina länderna och särskilt deras inredningslösningar. I Finland har man också forskat i tekniken för hantering och byggande av snö och is, och flera läroanstalter har varit aktiva i sådana projekt. Snöslottet i Kemi har en längre tid varit den enda allmänt kända och betydande snökonstruktionen i Finland, men ett stort antal nya objekt har byggts under de senaste åren. Bland större konstruktioner kan man nämna isvärlden **Icium på Levi** som gjorde sin debut i år.

Snö- och isbyggandet har i hög grad koncentrerat sig till Lappland och Kuusamaregionen. En särskilt stor koncentration finns i trakten av Rovaniemi. Däremot har snö- och isbyggandet varit relativt anspråkslöst i de snösäkra områdena i östra och mellersta Finland.

De mest kända igloorna i Finland är inte gjorda av varken snö eller is utan av glas. När det gäller internationell synlighet är **glasigloorna i Kakslauttanen** helt dominerande i sökmotorerna. Av egentliga snöhotell är snöbyn **Lainio Snow Village**, som funnits i cirka tio år, den mest berömda. Finlands snö- och iskonstruktioner är kvalitativt sett mycket konkurrenskraftiga jämfört med t.ex. turistmålen i de alpina länderna.

När det gäller **vinterfiske** är utbudet allt som allt mycket rikligt i Finland, men ännu relativt dåligt produktifierat. Finland har dock goda förutsättningar för att komma bland de främsta i denna tjänstekategori.

Långfärdsskridsko har också utvecklats starkt under de senaste åren. Saimaa Holiday i Rantasalmi och Oravi har varit pionjär i branschen. Saimaa Holiday har lyckats med att omvandla långfärdsskridsko till en produkt som säljs också utomlands. Antalet rutter för långfärdsskridsko har ökat från år till år och Finland är det ledande landet i Europa när det gäller utbudet på långfärdsskridsko. När det gäller synligheten på Internet ligger dock Sverige före Finland, men dess rykte har byggts upp på skridskoåkning under den snöfattiga perioden, som är mycket osäker ur produktifieringssynpunkt. En effektiv marknadsföring av långfärdsskridsko kräver att utbudet samlas och marknadsförs aktivt via Internet.

Längdåkning har fått mycket plats i utredningen och den har behandlats speciellt ur utvecklingssynvinkel. Finlands rykte som det ledande längdåkningslandet är sedan länge förvittrat och kraftiga åtgärder krävs för att det ska kunna återställas. Finlands starka sida är dock dess mångsidiga landskapliga förhållanden som lämpar sig väl för längdåkning och det finns inte några egentliga hinder för att Finland skulle kunna förbättra sin ställning.

Snöskoutflykter är en av de få aktiviteter där Finland lyckats få god internationell synlighet i sökmotorerna. Utbudet på snöskoutflykter vilar på en bred basis och det är relativt lätt att utveckla ytterligare nya produkter kring den. Särskilt produktbeskrivningar borde förbättras enligt internationella exempel.

Norrskensutflykterna är en internationellt etablerad produkt inom de nordiska regionerna och Finland är en av producenterna. Starka konkurrenter är de övriga nordiska länderna, Island och Nordamerika. Tyvärr har utbudet i Finland också i denna produktgrupp mycket dålig synlighet på basis av Google-sökningar.

När det gäller **ridning** har Finland ett stort utbud av tjänster vintertid och det kan bättre än tidigare också riktas till den internationella marknaden.

Åkturer med hundspann ordnas på många platser också i de södra delarna av Finland. Också i denna produktgrupp konkurrerar finska Lappland med motsvarande område i Sverige. De viktigaste områdena i denna produktgrupp är dock Grönland, Alaska och Kanada.

Åkturer med renspann är en etablerad produkt och viktig exotisk aktivitet i Lappland. Finland konkurrerar med Sverige och Norge också i denna gren.

Sparkstöttingsåkning håller på att uppleva en renässans och söker bokstavligt efter nya banor. Nya modeller av sparkstötting har tagits fram för olika ändamål och de kan användas också i mjuk snö utöver hård yta. Rutterna för långfärdsskridsko lämpar sig också för sparkstöttingsåkning. Sparkstöttingsåkning är något som förekommer bara i Finland och den borde verkligen utvecklas till en känd märkesprodukt.

Nya, mindre kända grenar som är på kommande är **issurfbing, issegling och snökite**. Världsmästerskapen i issurfbing och issegling hölls år 2011 i Oravi på Saimen och de fick stor internationell synlighet. Dessa grenar blir allt populärare ute i världen och Finland kan och borde ta sin del av tillväxten.

Isklättring för turister passar också bra för de finländska förhållandena och nya platser kan åstadkommas genom konstgjord frysning på flera håll i landet. Sådana ställen som uppfyller de professionella klättrarnas krav finns endast ett, nämligen Korouoma-ravinen i Posio.

Det finns ett ovanligt brett utbud på **skjutsningar i rallybil** vintertid och den här aktiviteten är klart mer utredd än körträningen på is. Finland är känt för sina rallystjärnor och detta kan utnyttjas också för turismändamål.

Vintergolfen har också utvecklats i en positiv riktning under de senaste åren och Finland har utmärkta förutsättningar att bli framgångsrik i utvecklandet av denna gren. I flera turistmål i Alperna är det svårt att bygga en bana i bergslandskapet, men i Finland finns lämplig terräng i närheten av de flesta skidcentra. När det gäller vintergolf har särskilt Jämi utmärkt sig. Där finns Finlands enda vintergolfbana med 18 hål.

I fråga om **isbrytarkryssningar** är Finland marknadsledare trots att bara en av isbrytarna ordnar denna typ av aktiviteter. I det paket som isbrytaren Sampo lanserat på den internationella marknaden ingår också **att man flyter i vattnet** iklädd en flytoverall. Detta

koncept har sedan kopierats på olika håll i landet. Särskilt populärt på vintern är också att flyta i forsar, och därtill erbjuder Finland goda möjligheter.

När det gäller **snöskoteråkning** gjordes ingen särskild kartläggning av utbudet i Finland eftersom denna aktivitet är så vanlig, men grenen utvärderades i ljuset av internationella utsikter. Miljövänliga lösningar håller på att vinna terräng också i snöskoteråkning och detta kommer att på ett avgörande sätt ändra naturen av denna sport särskilt inom turistcentra.

Den mest exotiska och typiskt finska aktiviteten bland de övriga aktiviteterna är **vinterbadandet** i vak som har sin givna plats i den finska bastukulturen. Kring denna gren går det att bygga upp många slags jippon och evenemang och därigenom nå också internationell publicitet.

De viktigaste utvecklingsförslagen

I översikten över det inhemska utbudet har det lagts fram många utvecklingsförslag i anslutning till olika teman. Därtill har de viktigaste riktlinjerna samlats separat i större helheter indelade ur produktutvecklings, marknadsförings- och infrastruktursynpunkt. Utvecklingsförslagen behandlar särskilt sådana teman och vinteraktiviteter där Finland ser ut att ha de bästa förutsättningarna att nå större framgångar än tidigare i marknadsföringen av vinteraktiviteter till turisterna.

Snö- och iskonstruktioner och vinterevenemang görs till en attraktionsfaktor i hela landet

Finland har redan i dagsläget ett ganska brett sortiment högklassiga turismprodukter som bygger på snö och is och som är konkurrenskraftiga också på den internationella marknaden. Byggandet av snö- och iskonstruktioner har dock koncentrerat sig nästan enbart till Lappland trots att det skulle finnas förutsättningar för det i princip i hela landet.

Snö- och iskonstruktionerna samt det utbud av konst- och andra evenemang som är sammankopplat med dem ska formas till ett gemensamt varumärke för hela landet, vilket antar säregna former i olika delar av landet. Antalet objekt kan mycket väl åtminstone fördubblas från de nuvarande cirka tio betydande objekt. Man bör satsa på att skaffa mer kunskap om snö och is, att forska i det och att särskilt sprida den förvärvade kunskapen.

Med långfärdsskridsko mot världstoppen

Långfärdsskridsko har under en kort tid blivit en trendgren hos finländarna. Antalet banor har fördubblats årligen och utrustning kan fås överallt. Pionjärerna i branschen har rikligt med erfarenhetsbaserad information om underhållet av banor, väderleksförhållandenas inverkan och isens speciella egenskaper. För ett vattenrikt land som Finland är långfärdsskridsko säkert en av de mest naturliga vinteraktiviteterna.

Långfärdsskridsko ska lyftas upp till toppen av det finländska utbudet på turismtjänster på vintern. Utöver hemlandet bör marknadsföringen riktas till sådana utländska målgrupper som är intresserade av skridskoåkning. I denna produktgrupp är Finland helt klart nummer ett i Europa tack vare det garanterade utbudet (banunderhållet) och denna position måste nu snabbt omvandlas också till ledande marknadsställning. Offentlig finansiering borde riktas till tekniken för banunderhåll och en systematisk studie av isens egenskaper.

Vinterfisket görs till en attraktion som lockar turister till inkvarteringsställen

I fråga om möjligheter hör Finland med sina många sjöar och vattendrag till världstoppen i denna grupp, men möjligheterna har tills vidare utnyttjats i mycket liten utsträckning.

Det lönar sig inte att göra vinterfisket som sådant till en produkt utan det ska ingå i det serviceutbud som de olika inkvarteringsföretag/företagare tillhandahåller. Sådana finns i hundratal vid både havet och de finska insjöarna. En god marknadsföring av fisket är viktigt särskilt på den ryska marknaden där det utgör ett av de viktigaste kriterierna vid valet av resmål året om.

När vinterfisket omvandlas till turismprodukt behövs det samarbete mellan turistföretag, fiskeguider och regionala organisationer och en välsynlig regional marknadsföringskampanj. Genom regional marknadsföring kan produktgruppen i tillräcklig utsträckning fås med också i den nationella marknadsföringen som riktas till utlandet. Förutsättningarna för guidade fisketurer bör på ett eller annat sätt tryggas, trots att den nuvarande lagstiftningen begränsar dem. Det primära syftet med guidade fisketurer är inte att få så stor fångst som möjligt utan att ge kunden en mångsidig naturupplevelse.

Längdåkningens goda rykte återupprättas

När det gäller Lappland har man framgångsrikt lyckats omvandla den finländska vintern till produkter, och Finland är nuförtiden mer känt som vinterturistdestination än exempelvis för 10-15 år sedan. I produktskapandet och marknadsföringen av vinteraktiviteter utomlands har man dock glömt bort eller ägnat för litet uppmärksamhet åt den traditionella vintersporten, dvs. längdåkning. Den sedan flera år pågående internationella tillväxttenden i längdåkning, och särskilt dess ökade betydelse inom turismen, har också gått oförmärkt förbi. Länderna i Centraleuropa har gått förbi Finland och höjt längdåkningen imagemässigt till en ny nivå i sina egna länder.

Finland har goda möjligheter att avancera som turistmål i fråga om längdåkning, men detta kräver ett omfattande och ganska långsiktigt utvecklingsarbete. Vissa saker kan förbättras enligt en snabb tidtabell, andra saker kräver mer arbete. För att längdåkningen skulle kunna göras till en framgångsrik turismprodukt och ett lokomotiv för Finlands vinterimage krävs en ordentlig utvecklingsplan och tillräckligt stort engagemang samt satsning på genomförandet av utvecklingsplanen på lång sikt.

Bättre synlighet för våra arktiska särdrag

De arktiska särdragen och specialprodukterna sätter nödvändigtvis inte de stora massorna i rörelse, men de kan tillföra den finländska vintern betydande internationell publicitet, särskilt i de elektroniska medierna. En del av aktiviteterna kan bestå av extrema prestationer, en del av skoj eller sättande av nytt världsrekord etc. När produktskapandet och informationen görs smakligt blir produkterna just sådana attraktionsfaktorer som social media och också de sedvanliga elektroniska och tryckta medierna intresserar sig för.

Utveckling av infrastrukturen kräver nytt tänkande

I fråga om infrastrukturen befinner sig de grundläggande konstruktionerna för vinterturismen i relativt gott skick, men det finns också behov av nytt tänkande. Vintergrenarna följer långt sina egna banor och turister som rör sig i naturen i olika aktiviteter träffar sällan varandra.

När det gäller vinteraktiviteter skulle det finnas behov av åtminstone sådana fleraktivitetsspår där man kan åka skidor, gå och åka med sparkstötting. Det mest naturliga vore att omvandla en del av de nuvarande skidspåren till fleraktivitetsspår. Detta skulle öka betydligt användningen av spåren och möjliggöra också naturutflykter med vårt nationalfärdmedel, dvs. sparkstötting. För fotgängare finns det praktiskt taget inga vint-riga naturruttor alls i Finland, däremot finns sådana i en riklig mängd på turistorterna i Centraleuropa.

Att satsa på isspåren är särskilt viktigt i Finland och för detta bör också finansiering hittas. Detta gäller utöver den infrastruktur som krävs för långfärdsskridsko, men också isvä-

gar för turiständamål. I anslutning till isvägar kan man också tänka sig att bygga en mångsidig servicehelhet, om det finns tillräckliga synergier för upprätthållande av sådan.

Också skidspår, spår för långfärdsskridsko och snöskoterspår kan, på ett tryggt avstånd, följa samma sträckning som isvägen. Deras användare skulle kunna mötas vid någon servicepunkt och tillsammans bilda en lönsam kundkrets för serviceföretagaren.

I den yttre skärgården är tillgänglighet en av nyckelfrågorna i utvecklandet av vinterturismen. Utöver normala förbindelsefartyg behövs det snabba allvädersfartyg dvs. i praktiken stora svävarer. Att röra sig på det vintriga havet är också krävande vad gäller utrustning, och det lönar sig inte för varje tjänsteproducent att skaffa t.ex. räddningsdräkter utan det skulle behövas någon sorts regional utrustningsbank/centralt lager för dessa.

Bättre effektivitet och resurser krävs i marknadsföringen

Ett hinder för utvecklandet av vinterturismen i Finland är de dåliga ekonomiska resurserna hos den nationala marknadsföringen som riktar sig till utlandet. Centralen för turistfrämjande (MEK) har huvudansvaret för marknadsföringen av Finland som turistdestination utomlands, men Centralen har inte några praktiska förutsättningar för att sköta sina uppgifter på ett effektivt sätt. Detta beror på att dess resurser skurits ned kraftigt och att dess utländska filialer har monterats ned.

I den nuvarande situationen bör turistnäringen och särskilt turistregionerna själva påta sig ett större ansvar för marknadsföringen utomlands. Omvandlingen av ovan nämnda problem/utmaningar till en positiv utveckling sker inte snabbt i det nuvarande statsekonomiska läget, men det lönar sig inte för turistbranschen att börja vänta på en vändning till det bättre utan att själv vidta åtgärder.

Presentationen av utbudet i de elektroniska medierna och sökmotoroptimeringen förbättras

I utredningen kom det fram att synligheten av finländska vinterturismtjänster inte är på en så hög internationell nivå som kvaliteten på tjänsterna skulle förutsätta. Grupper av aktiviteter borde samlas till nationella helheter i landsportalen, och på detta sätt få produkturvalet med i sökmotorerna. Via landsportalen ska också en tillräckligt attraktiv image skapas för olika produktgrupper. Den elektroniska distributionskedjan måste fungera också på företags- och regionnivå. Särskilt viktigt är att optimera de möjligheter som sökmotorer erbjuder. Utredningen visade t.ex. att ett litet felaktigt ordval kan resultera i dålig synlighet i sökmotorerna.

Landsportalen borde snabbt förnyas så att den håller samma nivå som i de stora turistländerna i Centraleuropa, och företagen i turistbranschen bör erbjudas möjligheter att lätt kunna få sina produkter marknadsförda via den. Förkovringen av kunskaperna i optimeringen av sökmotorernas möjligheter bör inte koncentreras på enbart teknisk expertis utan också experter med internationell sakkunskap om turistbranschen bör utnyttjas. Det är lätt att utföra de tekniska operationerna när man vet vad man ska göra. Också när det gäller regionala och företagsspecifika sidor behövs både bättre produktbeskrivningar och noggrannare optimering av sökmotormöjligheterna. Att lyckas med detta är av helt avgörande betydelse på dagens konsumentmarknad.

Synligheten i sociala medier undersöktes inte skilt i detta sammanhang, men dess olika former observerades i samband med kartläggningen av utbudet på Internet. Finland är inte någon föregångare i detta sammanhang utan ligger snarast några steg efter de ledande länderna. Frågan om hur social media i olika former skulle kunna utnyttjas bör studeras aktivt och innovativt. Den sociala median har särskilt stor betydelse för marknadsföringen av nyheter och specialgrenar. Det är också viktigt att se till att produkterna är synliga också på olika rekommendationssidor. Optimeringen av sökmotormöjligheterna och den synlighet som fås via dem är dock enligt utredningen bland de allra viktigaste marknadsföringsfaktorerna, och därför bör de huvudsakliga satsningarna i detta skede göras på dem.

Utilization of snow and ice in winter tourism in Finland and abroad

Background of the survey

This survey was commissioned by the **Island Committee in Finland, which operates under the Ministry of Employment and the Economy**. The survey of the utilization of ice and snow in winter tourism is based on the Government resolution on archipelago development policy 2010–2011. The resolution is aimed at developing tourism which utilizes Finland's archipelago and waters into a European attraction. This survey is included in the Island Committee's action plan 2010.

Following a public tendering process, the Ministry of Employment and the Economy selected the **Onvisio Consulting** team, specialized in tourism consulting, to conduct this survey. Tourism consultants **Hannu Komu from Onvisio Consulting and Lea Kivelä-Pelkonen from Fidico** were responsible for the planning and execution of this project. Both have diverse experience of tourism marketing in Finland and abroad and of various tourism development activities. This survey which is the first of its kind in terms of its content and extent was carried out in winter 2010/2011 and finalized in late autumn 2011.

Definition of the objectives and limitations of the survey

The survey provides a broad-based study of the theme, with a particular focus on finding innovative tourism services which utilize snow and ice in novel ways. The aim was to discover good examples that can be utilized either directly or applied at regional and company levels, in developing Finland's winter tourism product range and marketing. The survey compares Finland's winter tourism supply, its competitiveness and visibility to those of key competing countries. For this point of view, the survey also deals with traditional winter activities, such as cross-country skiing, ice skating and winter fishing. In terms of Finland, the survey also charts key operational and financial development needs with regard to the winter tourism infrastructure, product development and tourism marketing.

In accordance with the invitation to tender, the international section of the survey examines the Alpine countries, the Nordic countries and key destinations in the long-haul markets. The preliminary study covered 20 countries and 10 states in the USA. Out of these, the following 15 countries were selected for the final analysis: Austria, Switzerland, France, Italy, Germany, Slovakia, Slovenia, Poland, Greenland, Iceland, Norway, Sweden, Japan, China and Canada, and the following six US states: Alaska, Colorado, Minnesota, Montana, Vermont and Wisconsin.

Methods of studying the foreign destinations

The project was started with an Internet-based preliminary survey of winter tourism supply in the destination countries. In the next phase, an email questionnaire was sent out to persons in charge of tourism marketing in each country/state, totalling 35 foreign tourism organizations and over 80 tourism professionals. Based on the responses, rough guidelines were drawn up regarding the winter tourism destinations, products or events of each country that merited closer examination. Following this, the winter tourism supply was studied in greater detail by conducting an extensive Internet search. Descriptions of winter tourism supply in destinations outside Finland are mainly based on the results of this Internet study.

In order to examine the visibility of the destination countries (including Finland) with regard to snow and ice structures, and various winter activities and events, a broad-based search engine comparison was carried out with English-language search words, using the search engines google.com and google.co.uk. These search results were also used in a separate country-specific comparison between Finland, Sweden and Norway.

The international examination was aimed at discovering innovative services linked to the archipelago and waterways in particular. However, limiting the analysis solely to waterways would have produced too narrow a set of results. While in Finland the waterways cover the entire country, in many other countries their extent is only a fraction of Finland's abundant waterways. During the summer season, waterways are also used more extensively in these competing destinations.

Methods of studying Finland

Regarding Finland, the utilization of snow and ice in winter tourism was studied through two questionnaire surveys. The first questionnaire was sent to members of SUOMA ry, Association of Tourism Organizations in Finland (regional tourism organizations and tourist offices using the green "T" sign). A total of 60 regional tourism actors received the questionnaire and 49 responded. The questionnaire studied the supply of winter tourism products (activities) in the region, how snow and ice have been utilized in these products so far, what opportunities and/or obstacles the respondent views related to new product development efforts, and how important winter activities/products are in the region's tourism marketing.

The second questionnaire was sent to Incoming travel agencies and to selected programme providers (Destination Management Company, DMC) that sell Finland's winter tourism supply to foreign corporate and special groups. The questionnaire looked into which winter activities and events are considered important and attractive competitive assets by the respondents, how competitive they consider Finland's winter tourism supply to be, which countries are most commonly Finland's competitors as incentive tourism destinations, how Finland succeeds against such competition, and how Finland's winter tourism infrastructure and marketing should be developed. This questionnaire was sent to 17 key DMC's and programme providers operating in various parts of Finland.

The international Google search engine analysis functioned well in revealing Finnish services whose search engine optimization had been successful and had thereby achieved international visibility. With regard to Finland, a second, more extensive search engine analysis was performed using Finnish search words. This complemented the study of winter tourism supply under various themes. Analysis of the situation in Finland and the development suggestions are based on views synthesised from various parts of the survey.

Summary of the international study

The survey's international section provides plenty of information and opportunities for utilization to individual companies, regional tourism organizations, the national tourism organization and municipalities, as well as various organizations funding and developing tourism.

Most countries were analysed on the basis of which destinations the country's national tourist office/authority had listed as the key winter tourism destinations, and which winter tourism products the national tourist office/authority considered particularly innovative in the country/region. The survey also studied the views of tourist offices in various countries on the competitive situation. Outside the Nordic countries, none of the countries directly named Finland as a competitor in winter tourism. Between the Nordic countries, however, there is a great deal of competition, based on a similar winter tourism supply, aimed at the same international customer groups. Today, competitiveness in marketing is largely based on the tourism supply's degree of visibility on the Internet. Even a rich and versatile product supply is of little use, if the desired customers cannot find it on the Internet. Generally speaking, Finland's winter tourism supply is good, but in most product categories its visibility was rather weak.

The Alpine countries and mountainous regions of Central Europe

As a whole, the Alpine countries provide a superior winter tourism supply and have developed the largest number of innovative products. Particularly impressive is the production of various attractive snow and ice structures which are utilized in tourism: large igloo villages, ice caves, versatile snow and ice art. Austria and Switzerland are the leading countries in this field. Winter tourism areas in the Alpine countries are very environmentally conscious, with various types of investment in emission-free solutions and car-free travel. Much progress has also been made in the development and use of various electronic vehicles and travel equipment.

Considerable investments are being made in cross-country skiing. Large ski resorts, whose main business has traditionally been downhill skiing and snowboarding, are particularly active in this. Nowadays, cross-country skiing occupies a central position in nearly every winter tourist resort's service range and on their websites.

In international comparisons, Finland is a developing country in terms of cross-country skiing tourism, compared to both mountainous countries in Central Europe and certain regions in North America. With a few exceptions, cross-country skiing is subject to a fee in these countries. The money is then used for marketing and developing skiing conditions.

Advanced customer-oriented product development and themed activities are also noteworthy in the Alpine countries. For instance, the purpose of a snowshoe tour is not to walk with snowshoes, but to view a natural attraction, an icefall or the northern lights, or to hike to a fondue dinner in a cosy restaurant a few kilometres away. The tourists often return to their accommodation with a dog sled, or the dinner is complemented by a romantic horse-sleigh ride under the stars.

Central European countries have been unable to make good use of waterways in winter tourism. This is partly because lakes up in mountain areas are rather small and the larger lakes, located in lower altitudes, freeze only occasionally. In locations where it is possible to utilize these lakes, this is done very efficiently by carrying out several different activities on the lake. Such areas include the Weissensee and the Salzkammergut lake districts in Austria. By Finnish standards, both are small water areas.

For Germany and Poland, the survey was limited both thematically and in geographical terms. In Germany, the cross-country skiing service supply in Bavaria (Bayern) and Black Forest (Schwarzwald) was investigated, and in Poland, the winter tourism supply in the Masurian Lake District. The study showed that the Germans have excellent, well-productized cross-country skiing services in their home country, in areas with low mountains and forest and, to some extent, in lake landscapes. The winter tourism supply in the Masurian Lake District is still rather modest, with the exception of ice surfing and ice sailing. However, in the summer the district is a significant competitor for Finnish lake areas. Among the new Eastern European states, Slovenia has been most successful in developing its winter tourism. Within a couple of years, it will compete with the large Alpine countries. At least for the time being, the country's lower price level offers Slovenia a significant competitive advantage.

Nordic countries

In this survey, the Nordic countries are examined as a geographically vast area, which includes Iceland, Greenland, which belongs to Denmark, and Svalbard, an autonomous region of Norway, in addition to Sweden and Norway. However, in terms of their location, natural conditions and accessibility, Iceland, Greenland and Svalbard are rather different from the group formed by Sweden, Norway and Finland. Greenland and Iceland are prime examples of highly attractive arctic exoticism, both having developed a good service range that attracts specialty-seeking tourists from all over the world. Norway is the "Austria" of the Nordic countries, providing services very similar to those of the Alpine countries. Finland and Sweden compete through their Lapland and waterway tourism supply. What these countries have in common is their abundant supply of fishing services. For many winter activities, the service range provided by Finland is rather competitive by Nordic standards. However, when it comes to international visibility, the other Nordic countries usually leave Finland behind.

The USA and Canada

In North America everything is big. The continent also has plenty of regions with conditions similar to Finland. In many respects, their winter tourism supply is also similar, but the scale is different due to the large size of the domestic market. Finland can learn a great deal from the way in which water areas are strongly utilized in tourism. Cross-country skiing, snowmobiling, snowshoe tours, dog sled tours, trips to see the northern lights, snow and ice constructions, and especially attractive winter events linked to activities, are examples of winter tourism services which provide Finland with promising material for product development. In North America, various snow vehicles have been developed that could also be used in Finland to transport large groups of people outside the road network. North America also hosts the largest and most famous ski resorts in the world, which mainly compete with top destinations in the Alpine countries. These ski resorts (e.g. Aspen and Vail) are the trendsetters in terms of developing environmentally friendly solutions and responsible tourism in general. Several states/regions would be of interest to Finland as a destination for study trips. In terms of climate conditions, Wisconsin and Minnesota are the most similar to Finland.

Japan and China

Japan and China were the most challenging countries in this survey since the national tourist offices in both countries were not able to provide the required assistance. Both countries are large and provide a very extensive service selection, with only a fraction of the information available in English. Despite this, in winter tourism Japan and China are both leading countries, being home to many of the world's largest ice and snow events. Japan has more than 600 ski resorts and several major snow and ice festivals, such as the Sapporo Snow Festival which belongs to the top three winter events in the world. The leading destination in China is Harbin, rightly the world's number one destination in ice and snow construction. In both countries, the domestic market occupies a key position. However, services are increasingly being targeted at foreign tourists, especially at foreign employees of international companies based in China.

For this survey, the ice and snow structures in both countries, and the related festivals in particular, were among the key winter tourism products offered. In China and Japan, several large-scale events started out modestly on the initiative of a few students or entrepreneurs, developing over the years into events of international significance and a source of tourism revenue. For Finland, it would be worthwhile to learn from these events: it is worth supporting also smaller events, if they are based on a good idea.

The international section of this survey, and each country studied, revealed several innovative solutions that could be applied in Finland. Some of them may have a very limited area of application concerning a certain tool or vehicle, while others offer broader oppor-

tunities for development. In addition, the country-based presentations include many examples of product development/productization, most of which are applicable to Finnish conditions. As a summary, we could say that there are plenty of innovative ways to enjoy snow and ice which are being utilized in the competing countries, e.g. ice surfing, ice sailing, snowtubing etc. Quite a few of them are already somewhat familiar in Finland as well, at least for some narrow segments. Now it is just a matter of how competitive we are in the utilization of these innovations when improving and developing new winter tourism products and services.

Domestic survey results

In the survey directed at regional tourism organizations and tourist offices in Finland, 83% of respondents felt that their regions have ample opportunities to utilize ice and snow in developing winter tourism. As the main obstacles to development efforts, the respondents named lack of actors or lack of interest on their part (51%), lack of economic resources in developing routes and other infrastructure (51%), lack/scarcity/uncertainty of snow and ice (43%) and lack of economic resources in marketing (30%).

The role of snow and ice-related services and events varies by region; 49% of the respondents felt that these services primarily support other services in the region. Among the respondents, 26% considered them a significant competitive asset and 8% a key competitive asset. At the same time, 22% of the respondents did not regard them as being of major importance in their region. 77% felt that opportunities exist for the marketing and packaging of snow and ice-related services, especially abroad. 67% of the respondents believe in the opportunities presented by the domestic market. While 43% feel that financiers in their region mainly have a positive attitude towards financing service development projects related to the utilization of snow and ice, 45% of the respondents were unable to comment on the attitude of financiers in their region.

Based on the survey results, service supply of the following winter activities is versatile and abundant in various parts of Finland: guided winter fishing services for tourists, ice swimming, cross-country skiing tours and excursions, trail riding, snow shoe excursions, dog sled tours, horse-drawn sleigh rides, reindeer sled tours, tour skating and kick-sledging. There is a relatively high number of ice and snow-related events and structures. One can also engage in more exotic winter activities in Finland, such as ice surfing/kitesurfing and diving under ice. So far, the snow and ice structures are mainly concentrated in Lapland. According to respondents, there are 54 official ice roads in Finland. Finally, the respondents brought up several development needs regarding infrastructure, product development and marketing.

Many DMC survey respondents have decades of experience in marketing Finland to international incentive and special-interest groups. They regarded the following factors as important, competitive advantages: snow castle, igloos, ice hotels (70% of respondents), ice restaurants, bars and other snow/ice constructions (60%), dog and reindeer sled excursions (60%), snowmobile tours (60%), ice-breaker cruises and floating in the icy sea (60%), winter fishing (50%), driving practice in snow/ice (40%), ice swimming (40%), tour skating on natural ice (40%), snow/ice sculpting events (30%), snowshoe tours (30%) and car testing or rally driving on snow/ice (30%).

Most respondents mentioned Canada, Sweden, Norway, Dubai and North America as Finland's main competitors. In addition they mentioned Austria, Switzerland, St. Petersburg and Iceland, as well as the Eastern European countries with affordable price levels, where Poland in particular is on the rise. The Arctic Circle, northern lights, reindeers, untouched nature, guaranteed winter, safety, experiences, good organization and exoticism were considered Finland's competitive advantages. Among Finland's problems/weaknesses the respondents listed the following: too weak an image and level of awareness, modest level of accommodation and restricted capacity, as well as accessibility, where problems are posed by flight connections, flight pricing and lack of perseverance in the operations of some airlines.

The respondents viewed that tourism buildings were in need of a 'wow' element, for instance by combining modern Finnish design and architectural expertise with influences from Lapland's nature and by creating contrasts. Construction should be carried out in line with the principles of sustainable development. The respondents would like to see more winter experiences in southern Finland. Tourism companies should be able to make better use of the current infrastructure. Nature centres, national parks and hiking areas are excellent, but cooperation between Metsähallitus, the state-run administrator of Finland's national parks, and tourism companies should be developed, and companies should be included in the planning and implementation of infrastructure.

With regard to development of marketing, the respondents had clear views. More financial resources should be allocated for marketing and the Finnish Tourist Board should coordinate joint marketing of the regions. The various actors (the Finnish Tourist Board, Finland Convention Bureau, Comma, Info Youragent etc.) should clarify their operations and eliminate overlaps. In addition, the respondents hoped for better cooperation between the Finnish Tourist Board and Finnair. Shutdown of the Finnish Tourist Board's international offices and Finnair's reluctance to cooperate, as well as the airline's pricing, were mentioned as problems. The archipelago and waterway areas should stand out from Lapland in terms of their winter tourism supply, and should provide different, genuine experiences to those who have already seen Lapland.

Summary of the domestic survey

In terms of Finland, this survey deals with 25 winter activities/themes. The development suggestions for them are briefly described in this summary. The analysis covered the following activities/themes: Snow and ice sculpting • igloos/snow hotels/other snow and ice constructions • winter fishing • tour skating • cross-country skiing • snow shoe excursions • northern light excursions • horse-back riding and horse-drawn sleigh rides • dog sled tours • reindeer sled excursions • kick-sledging • ice surfing/ice sailing • snowkiting • ice climbing • driving practice on ice and rally rides • winter golf • ice-breaker cruises and floating in the icy sea • snowmobiling • snowrafting • snowtubing, •skibiking • diving under ice • seal watching excursions on ice • winter swimming.

The survey also analyses Finland's international Internet visibility with regard to these themes, and provides suggestions for development related to e.g. search engine optimization.

In the field of **ice and snow sculpting** Finland has a fairly high level of expertise that is also internationally valued. Finnish experts have been involved in the production of e.g. large igloo resorts in the Alpine countries, especially their interior design solutions. Considerable amount of research has been carried out in Finland related to the technology of handling snow and ice, and snow and ice structures. Several educational institutions have been active in these research projects. For long, the snow castle in Kemi has been the only generally known Finnish snow construction resort worthy of note. However, in recent years the number of such resorts has considerably increased. This year, a large new destination, the **Levi Icium – Wonderworld of Ice**, was launched in Kittilä in western Lapland.

Snow and ice constructions are mainly concentrated in the Lapland and Kuusamo areas, with an especially large concentration in the Rovaniemi region. However, in the snow-guaranteed areas of eastern and central Finland, there are relatively few snow and ice constructions.

The most famous igloos in Finland are not made of snow or ice, but of glass. In search engines, the **glass igloos of Kakslauttanen** in Lapland (Inari) have dominant international visibility. The best-known of the actual snow hotels is the **Lainio Snow Village**, already in operation for some ten years. In terms of quality, the Finnish ice and snow resorts are very competitive with e.g. resorts in the Alpine countries.

Winter fishing is widely offered across Finland, but still rather poorly presented. Finland does, however, have all the prerequisites to rival international leaders in this supply category.

Tour skating has also developed strongly in recent years. The Saimaa Holiday destinations in Rantasalmi and Oravi have been pioneers in this respect. Moreover, Saimaa Holiday has also managed to productize tour skating for international sales. Each year, the number of tour skating routes has increased, and Finland provides a leading tour skating supply in Europe. With regard to Internet visibility, Sweden is ahead of Finland. However, Sweden has created its reputation with skating during snow-free periods, which is highly uncertain from the point of view of productization. Efficient marketing of tour skating requires pooling of the supply and strong efforts to seek visibility using the Internet.

The survey deals broadly with **cross-country skiing**, specifically from the development perspective. Finland's reputation as a leading country in cross-country skiing tourism has severely deteriorated and strong measures are required to restore it. However, Finland's assets in this regard lie in versatile landscapes and conditions highly suitable for cross-country skiing. This means that there are no particular obstacles to improving Finland's position.

Snow shoe tours are one of the few activities in which Finland has managed to gain international visibility through good search engine optimization. The snow shoe tour supply is broad and it would be relatively easy to further develop its presentation.

Northern lights excursions are a standard product in the international supply of the Nordic countries, and Finland is one among many providers. The other Nordic countries, and Iceland and North America, are strong competitors. Unfortunately, in this product category too, Finland's supply has poor visibility in Google searches.

In **horse-back riding** Finland has a plentiful winter supply, which could be better directed at the international markets.

Dog sled tours/excursions are widely arranged in Finland, including the southern parts of the country. Also in this product category, Finnish Lapland competes with Swedish Lapland. However, Greenland, Alaska and Canada are also key competitors in this product category.

Reindeer sled tours are a standard product of Lapland and an important exotic activity. Here too, Finland competes with the Swedish and Norwegian Lapland.

Kick-sledding is enjoying a revival and is literally seeking new trails. Kick-sled models have been developed for various purposes and the new kick-sleds can be used to move not only on hard surfaces but also in soft snow. Tour skating routes can also be used as new kick-sledding routes. Kick-sledding is a genuine Finnish speciality and should certainly be developed into a well-known brand.

New, lesser-known activities include ice surfing, **ice sailing and snowkiting**. In 2011, the Ice and Snow Sailing World Championships were held in Saimaa, Oravi, and gained notable international visibility. These activities are increasing their popularity internationally and Finland could obtain a fair share of this growth.

Ice climbing for tourists would be a highly suitable product for Finland. New facilities can be established in many places through artificial freezing. So far, only one resort in Finland, the Korouoma canyon in Posio, meets the requirements of professional climbers.

The supply of winter **rally rides** is surprisingly plentiful in Finland and is of far greater significance than driving practice on ice. Finland is known for its rally stars, the fact that could also be better utilized in tourism.

Winter golf has also developed positively in recent years, and Finland is in an excellent position to succeed in the development of this sport. While in many Alpine destinations it is difficult to build golf courses in the mountains, in Finland suitable terrain can be found near most ski resorts. Jämi in particular, which is located in the region of Satakunta and provides the only 18-hole winter golf course in Finland, has made its mark in winter golf.

In **ice-breaker cruises**, Finland is the world's market leader, with one ice-breaker. Targeted at international markets, the ice-breaker Sampo's brand image includes **floating in the ice**, which has also been productized in various parts of Finland. A particularly popular activity is river floating in the winter, for which Finland provides good opportunities.

Due to its prevalence, **snowmobiling** was not included in the actual survey of Finland's winter tourism supply, but this activity was evaluated in light of its international prospects.

Environmentally friendly solutions are finding their way into snowmobiling too. This is significantly changing the nature of the sport, especially in tourism resorts.

Among other activities, the most exotic and Finnish example is **ice swimming**, which suits Finland's sauna culture perfectly. Many kinds of events, which might also gain international visibility, can be built around ice swimming.

Key development suggestions

The domestic survey provides several suggestions for development in connection with the discussion of various themes. In addition to this, the most important outlines are separately pooled into larger entities and examined from the point of view of product development, marketing and infrastructure. In particular, the suggestions touch upon themes/winter activities that seem to provide the best opportunities for Finland to gain greater success in marketing winter tourism.

Snow and ice structures and winter events as an attraction for the entire country

Currently, Finland already has a rather good range of high-quality ice and snow facilities, which are also competitive on the international market. However, in practice their construction has concentrated only in Lapland, even if the whole country has the preconditions to benefit from them.

Snow and ice structures and the related art and event supply should be built under a common brand for the whole of Finland, with unique implementation in different parts of the country. The number of destinations could well be at least doubled from the current 10 or so key destinations. Investments should be made in acquiring and studying snow expertise, with a special focus on distributing the acquired information.

Rising to the top in tour skating

In a rather short period of time, tour skating has become a trend sport in Finland. The number of tracks has doubled each year and equipment is available from everywhere. Pioneers in the field have plenty of experiential knowledge of the maintenance of tracks, impact of weather conditions and the special qualities of ice. For a country like Finland, rich in waterways, tour skating is probably one of the most natural winter activities.

Tour skating should therefore be at the leading edge of Finland's winter tourism supply. In addition to domestic marketing, marketing efforts should be directed at international target groups with an interest in skating. In this product category, Finland is clearly number one in Europe in terms of a guaranteed supply (maintained tracks). This should be quickly converted into a leading market position too. In addition, public funding should be directed at systematic research into the qualities of ice and track maintenance technology.

Winter fishing as an attractive product for accommodation providers

Rich in waterways, Finland has all the possibilities to be among the world's leading countries in this product category. However, very limited advantage has so far been taken of these possibilities.

Winter fishing should not be productized as a separate service, but as part of the supply of various accommodation providers. There are hundreds of such providers near the sea and inland waters. Giving fishing high prominence is of particular importance in the Russian market, since it is a key factor in choosing the destination all year round.

Product development of winter fishing requires cooperation between tourism companies, fishing guides and regional organizations, and giving the product prominent visibility in regional marketing. Through regional marketing, the product category could also obtain a sufficiently broad basis for national-level marketing aimed abroad. In one way or another,

the conditions for guided fishing trips should be enabled, even if current legislation limits them. The primary aim of guided fishing is not large catches, but to provide customers with a positive holistic experience.

Restoring the image of cross-country skiing

With regard to Lapland, the Finnish winter has been successfully productized. Finland is now much better known as a winter destination than 10–15 years ago. However, the traditional winter activity of cross-country skiing has been forgotten or neglected in marketing and product development of winter for the international audience. Sparked years ago, the international growth trend in the popularity of cross-country skiing, and its increasing importance in tourism in particular, have also gone unnoticed. Countries in Central Europe have outstripped Finland and raised the image of cross-country skiing in their winter tourism destinations to a new level.

While Finland has prime opportunities to move forward as a cross-country skiing destination, this would require extensive and rather long-term development efforts. While some things can be improved very rapidly, some others require more long-term development efforts. In order to turn cross-country skiing into a successful tourism product and one of the drivers of Finland's winter image, a proper development plan needs to be drawn up. After this, sufficient commitment and investment in the long-term implementation of the plan is required.

Greater visibility for Arctic specialties

Arctic specialties do not necessarily attract the masses, but can bring important international publicity to the Finnish winter, especially via digital media. Some of these can involve extreme sports, some whimsical activities, and some breaking world records etc. With good taste in product development and marketing communication, these can be turned into crowd-pullers needed by the current social media, and regular digital and print media.

New ways of thinking required for infrastructure development

Generally speaking, the basic winter infrastructure is in rather good condition. However, there is a clear need for new ways of thinking. Winter sports are largely confined to their own terrain. Tourists exploring nature by different means rarely meet.

In winter activities, there is a need for at least multifunctional tracks where one can ski, walk and use a kick-sled. The most natural step would involve remodelling some ski tracks into multifunctional ones. This would significantly increase use of tracks and enable the exploration of nature using the kick-sled, a traditional means of transportation in Finland. While Finland has hardly any winter walking/hiking routes, in Central European destinations these are very common and Nordic walking is quite popular.

Investing in ice tracks is of particular importance in Finland and funding should be provided for this. In addition to infrastructure required for tour skating, this also concerns ice roads used in tourism. If sufficient maintenance synergies can be achieved, a versatile service package could be established in connection with such ice roads.

An ice skiing track, a tour skating track and a snowmobile track could run parallel to the ice road (within a safe distance). Their users could then meet at the common service point, and thus form a profitable customer base for this service point.

In the archipelago, accessibility is a key issue in developing winter tourism. Fast all-weather vessels would be needed in addition to normal island ferries; in practice this means large hovercraft. Navigating the winter sea is highly demanding, including in terms of equipment. It would not be worth every service provider buying survival suits, for instance, but some kind of central regional equipment bank/storage would be required.

More resources and efficiency required in marketing

Inadequate financial resources for national marketing efforts aimed at key foreign markets are hindering the development of winter tourism in Finland. The main responsibility for Finland's international tourism marketing lies with the Finnish Tourist Board, but in practice it is not equipped to handle this task effectively. This is due to heavy cuts in the Tourist Board's resources and the shutdown of foreign offices.

In this situation, the tourism industry, and the regional tourism organizations in particular, must assume greater responsibility for international marketing. Transforming the aforementioned problems/challenges into positive development will not take place rapidly given the current state of public finances. Regional tourism organizations and service providers should therefore not remain idle, awaiting a turn for the better.

Better digital presentation of supply and more precise search engine optimization

It was noted in the survey that the visibility of Finland's winter tourism services falls short of the desired level in international comparisons. Product categories should be pooled into national-level thematic groups in a country portal. In this way, the product supply should be made visible in search engines. In addition, the country portal should be used to create an attractive image for various product categories. The electronic supply chain must also be in good order at company and regional level, precise search engine optimization being of paramount importance. The survey demonstrated that the wrong choice of word, even a minor one, could lead to poor search engine visibility.

The country portal should be redesigned soon to correspond to the level of tourism destinations in Central Europe, and the industry should be provided with an easy opportunity to display its product supply through the portal. Tricks for search engine optimization should not be sought from technical experts only. It is equally important to utilize the knowledge of competent tourism industry professionals. When one knows what to do, optimization is an easy task in technical terms. A better description of the supply and more precise search engine optimization is also required for regional and company websites. In today's consumer market, success in this is absolutely crucial.

No separate study was made of visibility in the social media, but its various forms were observed during the Internet study exercise. In this respect, rather than being a trendsetter in any regard, Finland is actually lagging by a few steps. Active and innovative use must be made of various social media platforms. Social media is of particular importance in marketing modern novel and special activities. It would also be important to improve visibility on various recommendation sites. However, based on this survey's findings, search engine optimization and the consequent visibility are key marketing factors. These should therefore be the primary focus of efforts at this stage.

1. Toimeksiannon taustaa

1.1 Toimeksiantaja ja työn toteuttajat

› Tämän selvityksen toimeksiantaja on **Työ- ja elinkeinoministeriön alaisuudessa toimiva Saaristoasiain neuvottelukunta**. Toimeksiantajan edustajana työtä on ohjannut TEM:n neuvotteleva virkamies **Jorma Leppänen** ja tekijät ovat antaneet raportin työn etenemisestä myös Saaristoasiain neuvottelukunnan kokouksissa.

Selvitys lumen ja jään hyödyntämisestä talvimatkailussa perustuu Valtioneuvoston saaristopoliittiseen periaatepäätökseen 2010–2011, jonka tavoitteena on kehittää saaristo- ja vesistömatkailusta eurooppalainen vetovoimatekijä. Selvitys sisältyy Saaristoasian neuvottelukunnan toimintasuunnitelmaan 2010. Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) valitsi julkisen tarjouskilpailun tuloksena selvityksen tekijäksi **Onvisio Consulting-tiimin**.

Selvityksen suunnittelusta ja toteutuksesta ovat vastanneet matkailukonsultit **Hannu Komu/Onvisio Consulting** ja **Lea Kivelä-Pelkonen/Fidico**. Molemmilla on monipuolinen ja laaja kokemus sekä matkailumarkkinoinnista Suomessa ja ulkomailla että erilaisista matkailun kehittämistehtävistä.

1.2 Työn tavoitteiden määrittely ja toimeksiannon rajaukset

› Tässä selvityksessä on tarkasteltu teemaa laaja-alaisesti ja erityisesti on pyritty löytämään innovatiivisia ja markkinoilla erottuvia matkailupalveluja, joissa hyödynnetään lunta ja jäätä monipuolisesti. Selvityksessä ei juurikaan käsitellä hiihtokeskusten tavanomaisia laskettelu- tai lumilautailupalveluja. Kaikkien tutkittujen maiden osalta on kuitenkin käyty läpi myös tärkeimmät hiihtokeskukset, koska huomattava osa erilaisista talveen liittyvistä palveluista on niiden vaikutuspiirissä.

Tavoitteena on ollut löytää hyviä esimerkkejä, joita voidaan suoraan tai soveltaen hyödyntää Suomen talvisen tuotetarjonnan ja markkinoinnin kehittämisessä sekä alue-että yritystasolla. Selvityksessä on vertailtu Suomen tarjontaa, sen kilpailukykyä ja erottuvuusominaisuuksia keskeisten kilpailijamaiden tarjontaan. Tätä näkökulmaa varten selvityksessä on käsitelty myös perinteisempiä talviaktiviteetteja kuten esim. maastohiihtoa, luistelua ja talvikalastusta. Kotimaan osalta kartoitettiin tärkeimpiä toiminnallisia ja taloudellisia kehittämistarpeita talvimatkailun infrastruktuurin, tuotekehityksen ja matkailumarkkinoinnin osalta.

Selvitys rajattiin toimeksiannon mukaisesti ensisijassa Alppimaihin, Pohjoismaihin sekä kaukomarkkinoiden keskeisiin kohdemaihin. Tutkittaviin maihin kuuluivat selvityksen alkuvaiheessa seuraavat Keski- ja Etelä-Euroopan maat: Itävalta, Sveitsi, Ranska, Italia, Saksa, Tekki, Slovakia, Kroatia, Slovenia, Puola, Espanja ja Venäjä. Pohjoismaista selvityksessä mukana olivat Grönlanti, Islanti, Norja ja Ruotsi sekä lisäksi Viro. Kaukomarkkinoista mukaan otettiin Japani, Kiina, Kanada sekä USA:sta 10 keskeistä osavaltiota. Alkutarkastelun jälkeen lopullisen selvityksen piiriin valittiin 15 maata ja USA:sta 6 osavaltiota, joista kukin vastaa käytännössä yhtä Euroopan maata.

Kansainvälisessä tarkastelussa pyrittiin löytämään myös erityisesti vesistöalueisiin liittyviä innovatiivisia palveluita, mutta selvityksen rajaaminen pelkästään niihin olisi tuottanut liian suppean lopputuloksen.

1.3 Työmenetelmät ulkomaisten kohteiden kartoituksessa

› Työ aloitettiin suorittamalla alkukartoitus selvityksen kohdemaista Internetin avulla. Lähtökohtana oli se, että matkailumarkkinointi on eri maissa organisoitu eri tavoilla. Kartoituksessa selvitettiin, millä selvityksen kohdemaista on kansallinen matkailuorganisaatio (National Tourist Office tai vastaava) Suomessa tai muussa Euroopan maassa. Kaikista alkukartoituksen kohdemaista selvitettiin ko. maan matkailumarkkinoinnista vastaava tahon: National Tourist Office tai sen nimissä toimivan markkinointiedustajan yhteystiedot sekä ko. maan/alueen matkailumarkkinoinnin virallisten kotisivujen osoitteet. Lisäksi alkukartoituksessa tarkasteltiin karkeasti kunkin maan talvimatkalutarjonnan rakenteita ja myös alueellisia Internet-sivustoja.

Matkailusta vastaavan organisaation ohella selvitettiin myös vastuuhenkilöt, joille taustakysely voitaisiin kohdistaa. Taustakyselyä ei haluttu lähettää kansallisten tai osavaltioiden matkailutoimistojen yleiseen info-osoitteeseen, koska vastausten saanti sitä kautta on erittäin epävarmaa ja vastausten laatu on heikko. Sen vuoksi kysely lähetettiin nimetyille vastuuhenkilöille, vaikka näiden henkilöiden nimien ja sähköposti-osoitteiden esille kaivaminen olikin erittäin työläs ja aikaa vievä vaihe.

Kyselylomake kohdemaiden matkailumarkkinoinnista vastaaville tahoille

Kesän 2010 aikana laadittiin kyselylomake, joka lähetettiin syksyllä kohdemaiden matkailumarkkinoinnista tai viestintäsuhteista vastaaville henkilöille. Kyselyjä lähetettiin yhteensä 35 ulkomaiselle matkailuorganisaatiolle, yhteensä yli 80 henkilölle (kyselylomake on liitteenä 1).

Kanadalla, Japanilla ja Kiinalla on kansallisen matkailuorganisaation lisäksi Euroopassa omia toimistoja, joista Lontoon toimiston vastuualueeseen kuuluvat myös Pohjoismaat. Kyselyt päätettiin kohdistaa Japanin ja Kiinan osalta niiden Lontoon toimistoihin ja Kanadan osalta sekä Lontoon toimistoon että pääkonttoriin.

USA:ssa ei ole koko maata kattavaa kansallista matkailuorganisaatiota vaan jokainen osavaltio vastaa omasta matkailumarkkinoinnistaan. Koska USA:n 50 osavaltiosta noin 40:ssä on talvimatkailukohteita (snow resorts), oli perusteltua rajata tämä selvitys koskemaan vain 10 keskeistä osavaltiota, jotta USA:n painoarvo ei nousisi selvityksessä kohtuuttoman suureksi muihin talvimatkailumaihin verrattuna. Osavaltiot on valittu Internet-kartoituksen perusteella siten, että tarkastelussa on mukana matkailun keskeisillä alueilla sijaitsevia erilaisia talvimatkailukohteita:

- itärannikon suurten kaupunkien (New York, Boston, Philadelphia) lähistöllä sijaitsevat talvimatkailukohteet (Vermont)
- USA:n tunnetuimmat ja tasokkaimmat talvimatkailukohteet sijaitsevat Coloradosa (esimerkiksi huippukohteet Aspen ja Vail)
- länsirannikon suurten kaupunkien (Los Angeles, San Francisco, San Diego) lähistöllä sijaitsevat talvimatkailukohteet (Kalifornia: esim. Squaw Valley, jossa pidettiin talviolympialaiset v. 1960).
- suurten järvien (Lake Michigan ja Superior) alueella sijaitsevat osavaltiot, joissa on Suomen tyyppinen talvi (Minnesota ja Wisconsin)
- Kalliovuorten alueella sijaitsevat osavaltiot, joissa on taattu talvi ja parhaiden hiihtokeskusten/ talvimatkailukohteiden ranking-listalle päässeitä kohteita (Montana, Idaho, Wyoming ja Utah)
- lumen ja jään erikoiskohteena on tarkastelussa mukana luonnollisesti myös Alaska. Selvitykseen valittiin seuraavat osavaltiot: Alaska, Colorado, Idaho, Kalifornia, Minnesota, Montana, Utah, Vermont, Wisconsin ja Wyoming.

Joillakin osavaltioilla (Alaska ja Kalifornia) on markkinointiedustajia Euroopassa ja niiden osalta kyselyt lähetettiin sekä osavaltion matkailuorganisaatiolle että markkinointiedustajalle. Muiden osalta kysely lähetettiin ko. osavaltion matkailumarkkinoinnista vastaavalle taholle.

Kohdemaiden tutkiminen Internetin avulla

Kohdemaiden matkailutoimistoilta saatujen vastausten perusteella päätettiin, mitä kussakin maassa sijaitsevia talvimatkailukohteita, -tuotteita tai tapahtumia tutkitaan tarkemmin. Sen jälkeen niistä etsittiin tarkempaa tietoa ja kuvauksia Internetistä. Tässä yhteydessä tutkittiin myös vastaajien mainitsemattomia talvimatkailutuotteita ja tapahtumia, joilla katsottiin olevan merkitystä tässä selvityksessä. Laaja Internet-kartoitus toikin esille runsaasti sellaista uutta tietoa, jota ei pelkästään kyselyvastauksiin tyytymällä olisi saatu esiin. Maiden talvitarjontakuvaukset laadittiin pääosin tämän laajan Internet-kartoituksen tuloksena.

Kaikilta alkuselvitykseen valituilta kohdemailta ei saatu vastauksia useista muistutuksista huolimatta tai vastaukset olivat kovin puutteellisia ja luotettavan tiedon löytäminen Internetin kautta todettiin heikoksi. Joissakin tapauksissa myös maan tarjonta oli siinä määrin vähäistä, että se voitiin jättää tarkemman selvityksen ulkopuolelle. Näillä perusteilla tarkemmasta selvityksestä päätettiin rajata pois seuraavat maat: Espanja, Kroatia, Tekki, Viro ja Venäjä sekä USA:n osavaltioista Kalifornia, Idaho, Utah ja Wyoming. Saksan ja Puolan osalta tehtiin lisäksi erityisiä rajauksia teemojen ja alueiden suhteen.

Kohdemaiden näkyvyyttä (Suomi mukaan lukien) lumi- ja jäärakennelmien, erilaisen talviaktiviteettien ja tapahtumien osalta tutkittiin myös laajalla hakukonevertailulla, joka suoritettiin englanninkielisillä hakukoneilla: google.com ja google.co.uk. Haku-
jen tuloksista tehtiin myös erillinen maakohtainen vertailu Suomen, Ruotsin ja Norjan kesken. Hakukonevertailujen tuloksista on yhteenveto luvussa 3 ja tarkemmat tiedot ovat liitteissä 2 ja 3.

1.4 Työmenetelmät kotimaan kartoituksessa

› Kotimaan osalta lumen ja jään hyödyntämistä talvimatkailussa selvitettiin kahden kyselyn avulla. Suomen matkailun alueorganisaation Suoma ry:n jäsenenä oleville **alueorganisaatioille ja matkailukeskuksille** (23 kpl) sekä valituille **vihreää I-kilpeä käyttäville matkailutoimistoille** ja kunnille (35 kpl) lähetettiin oma kysely (kyselylomake on liitteenä 4). Osa alueorganisaatioista lähetti kyselyn edelleen oman alueensa toimijoille. Yhteensä kyselyn sai noin 60 alueellista matkailutoimijaa, joista kyselyyn vastasi 49.

Kyselyllä selvitettiin mm., mitä talvimatkailutuotteita (aktiviteetteja) eri alueilla on tarjolla, miten niissä on tähän mennessä hyödynnetty lunta ja jäätä, minkälaisia mahdollisuuksia ja/tai esteitä vastaaja näkee uusien tuotteiden kehitystyölle ja miten tärkeitä talviaktiviteetit/tuotteet ovat kunkin alueen matkailumarkkinoinnissa. Vastauksista on yhteenveto luvussa 3 ja tarkemmat tiedot ovat liitteessä 5.

Suomen talvitarjontaa ulkomaisille yritys- ja erikoisryhmille myyville Incoming-toimistoille (Destination Management Company, DMC) ja valikoiduille ohjelmapalveluyrityksille lähetettiin oma kohdistettu kysely (kyselylomake on liitteenä 6). Kyselyllä selvitettiin mm. mitä talviaktiviteetteja ja tapahtumia vastaajat pitävät tärkeinä ja vetovoimaisina kilpailutekijöinä, miten kilpailukykyisenä Suomen talvitarjontaa pidetään, minkä maiden kanssa Suomi useimmiten kilpailee kannuste- eli Incentive-matkakohteenä ja miten se kilpailussa menestyy sekä miten Suomen talvimatkailun infrastruktuuria ja markkinointia pitäisi kehittää. Tämä kysely lähetettiin 17 keskeiselle DMC- ja ohjelmapalveluyritykselle, jotka toimivat eri puolilla Suomea. Vastausten yhteenveto on liitteessä 7.

Edellä kuvattu kansainvälinen Google-hakukonetutkimus toi hyvin esille ne Suomen palvelut, jotka olivat onnistuneet hakukoneoptimoinnissa ja päässeet sitä kautta kansainväliseen näkyvyyteen. Käytännössä useat näistä edustavat myös oman sektorinsa vetovoimaisinta tarjontaa Suomessa. Kotimaan osalta tehtiin toinen laajempi kartoitus suomenkielisillä hakusanoilla ja tämä täydensi eri teemoihin liittyvää tarjontakartoitusta. Nämä hakutiedot on esitetty kotimaan teemojen tarkastelun yhteydessä luvussa 3.

Kotimaan analysointi ja erilaiset kehittämis ehdotukset perustuvat selvityksen eri osien yhdistelmänä syntyneisiin näkemyksiin.

1.5 Raporttiaineiston käyttöoikeudet, tekijöiden vinkit käyttäjille, palaute

Aineiston käyttöoikeudet

› Raportti on toimeksiantajan (TEM/Saaristoasian neuvottelukunta) mahdollisten erillisohjeiden puitteissa tarkoitettu mahdollisimman laajalti Suomen matkailuelinkeinon, matkailuorganisaatioiden, julkisen sektorin päättäjien, rahoittajien ja muiden sidosryhmien käyttöön tukemaan talvimatkailun tuotekehitystä, markkinointia ja suunnittelua.

Aineistoa tai sen osia ei saa ilman työn toimeksiantajan lupaa käyttää muussa kuin edellä mainitussa tarkoituksessa. Kuvien ja karttojen käyttöön liittyy tekijänoikeuksia ja niiden lainaaminen ilman aineistolähteeltä erikseen pyydettyä lupaa ei ole sallittua. Aineiston esittelyssä on aina mainittava lähteenä *TEM/Saaristoasian neuvottelukunta/ Onvisio Consulting 2011*.

Linkkien käyttö ja toimivuus

Raportin eri osien laaja linkkiaineisto on koottu talvikaudella 2010/2011 ja on mahdollista, että osa linkeistä ei ole kaikkina aikoina toiminnassa tai linkki johtaa kesäkaudella ko. matkailukohteen kesätarjontaa esitteleville sivuille. Yleensä ko. sivustoa tutkimalla talviaineisto saadaan jossakin muodossa esille myös kesäkaudella ja se tarkentuu syksyllä uuden talvikauden tiedoilla. Mikäli linkki ei toimi lainkaan, niin kannattaa tehdä Google-haku mahdollisimman tarkoilta hakusanoilla, jolloin sama tieto löytyy mahdollisesti muuttuneen linkin kautta.

Internet-sivustojen tietojen ja kuvanäkymien muuttuminen

Erityisesti lumeen ja jäähän liittyvät kohteet, taideteokset ja rakennelmat muuttuvat vuosittain, joten raporttia vastaava kuvanäkymää tai esim. jonkin igluhotellin rakennetta ei välttämättä enää seuraavalla talvikaudella löydy muuten kuin ko. kohteiden kotisivujen kuvagalleriasta. Sama koskee lumesta ja jäästä rakennettuja teemapuistoja tai muita suurempia kokonaisuuksia.

Aineiston kattavuus

Maantieteellisesti näin laajan alueen tutkiminen aukottomasti on mahdotonta, mutta tekijöiden näkemyksen mukaan selvitys antaa kokonaisuutena, ja myös maittain, riittävästi innovatiivisia ja hyödyllisiä esimerkkejä lumen ja jään hyödyntämisestä matkailutarjonnassa. Monien pienten kohteiden osalta hyvinkin kiinnostavia asioita saattoi jäädä selvityksessä havaitsematta johtuen lähinnä niiden näkymättömyydestä matkailualueiden sivuilla ja hakukoneissa. Selvityksessä ei tarkasteltu yksityiskohtaisesti hiihtokeskusten tavanomaista laskettelu-/lumilautailutarjontaa eikä arvioitu rinnealueiden laatu- yms. tekijöitä. Kuitenkin myös tärkeimmistä hiihtokeskuksista on raportissa yleiskuvaukset.

Palaute, kysymykset

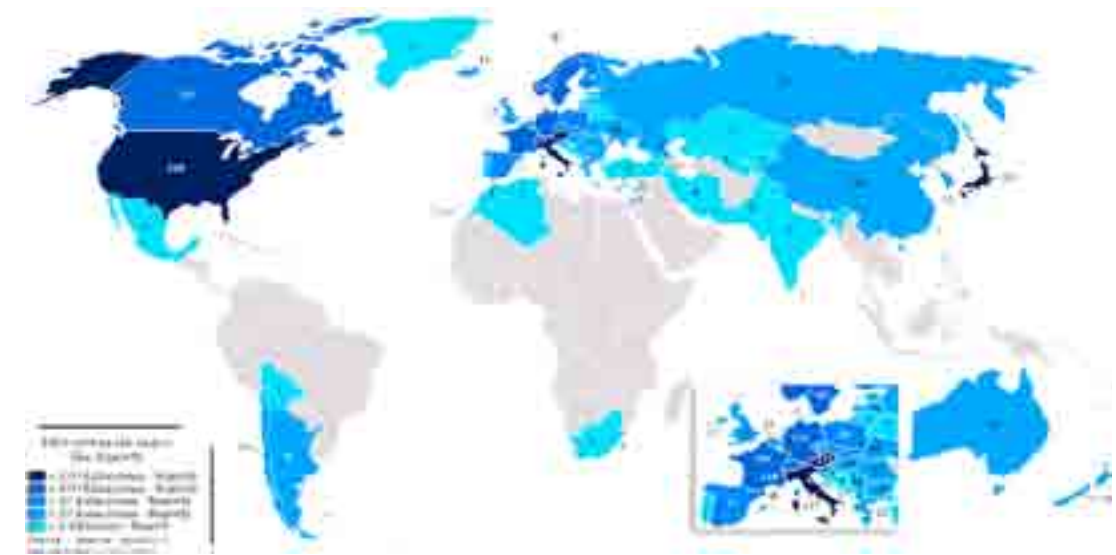
Toimeksiantaja ja tekijät ottavat mielellään vastaan palautetta ja pyrimme mahdollisuuksien mukaan vastaamaan myös kysymyksiin. Niitä voi lähettää sähköpostilla hannu.komu@onvisio.fi. Tätä kautta palaute ja kysymykset välittyvät tekijöiden lisäksi tarvittaessa myös työn tilaajalle.

Tekijät haluavat esittää lämpimät kiitokset Saaristoasian neuvottelukunnalle ja kaikille Suomen sekä eri maiden matkailualan ammattilaisille, jotka myötävaikuttivat tämän laajan selvityksen tekemiseen.

2. Kansainvälinen katsaus

2.1 Johdanto

› Maailmassa on Wikipedian mukaan useita satoja hiihtokeskuksia (ski resorts). Eniten hiihtokeskuksia: yli 200 kohdetta on alla olevan kartan mukaan USA:ssa, Italiassa, Itä-vallassa ja Japanissa. Yli 100 hiihtokeskusta on Ruotsissa, Norjassa, Saksassa, Ranskassa, Sveitsissä ja Kanadassa. Suomessa on tämän kartan mukaan 44 hiihtokeskusta.

Lähde: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Ski_resorts_in_the_world-1-.png

Kuva 1: Hiihtokeskusten (ski resorts) määrä eri puolilla maailmaa. Kartassa käytetty asteikko: turkoosi > 1 kohde, vaaleansininen > 10 kohdetta, kirkas sininen > 30 kohdetta, sähkönsininen > 100 kohdetta, musta > 200 kohdetta.

Tässä selvityksessä keskitytään talvimatkailutuotteiden tarkastelussa muihin kuin tavanomaisiin hiihtokeskuspalveluihin. Nykyisin esim. Alppimaissa hiihtokeskusten on vaikea erottua laskettelurinteiden pituuksilla tai korkeuseroilla, joten monet hiihtokeskukset tuovat markkinoinnissaan näkyvästi esille muita palveluja, esim. maasto-hiihtoa, hyvinvointipalveluja sekä erilaisia tapoja nauttia lumesta ja jäädä ilman suksia (mm. jääkiipeily, leijasurffausta, jääpurjehdus, lumipallosota, rekiretket hevosella jne.). Suomen suurilla hiihtokeskuksilla on pitkään ollut vankka asema oheisohjelmatarjonnan osalta Euroopan johtavien talvimatkailukohteiden joukossa, mutta asemien säilyminen ei ole kansainvälisen tarkastelun valossa mitenkään taattu, vaan se vaatii talvi-tarjonnan määrätietoista ja pitkäjänteistä kehittämistä edelleen.

Maakohtaisissa esittelyissä tuodaan esille kunkin maan/alueen suosituimpia talvi-aktiviteetteja ja tapahtumia. Tämän selvityksen kohdemaiden talvimatkailutarjonnassa on runsaasti pienempiä ja suurempia innovaatioita, joita voidaan suoraan tai soveltaen hyödyntää myös Suomessa. Benchmarkingin suurimpia haasteita on löytää maailman tarjontaviidakosta tutkimisen arvoisia asioita. Tämän selvityksen yhtenä tarkoituksena on antaa esitutkittuja ja seulottuja näkymiä eri puolilta maailmaa Suomen matkailutoimijoiden tarkemmin tutkittaviksi. Kunkin maaesittelyn yhteydessä on lista linkkejä, joiden kautta on helppoa etsiä lisätietoja kiinnostavista aiheista.

2.2 Alppimaat ja muut Keski-Euroopan maat

› Itävalta • Sveitsi • Ranska • Italia • Saksa • Slovakia • Slovenia • Puola

Karttalähde: www.freeworldmaps.net

Itävalta www.austria.info/uk

Kuvalähde: www.austria.info

TAUSTAKYSELYYN VASTASI:

Itävallan kansallisen matkailutoimiston (Austrian Tourist Board) Ruotsin toimiston markkinointipäällikkö Michael Tauschmann

TÄRKEIMMÄT TALVIMATKAILUKOhteet:

Arlberg
www.stantonamarlberg.com

Saalbach/Hinterglemm
www.saalbach.com

Ischgl
www.ischgl.com

Kitzbühel
www.kitzbuehel.com

Sölden
www.soelden.com

Mayrhofen/ Zillertal
www.mayrhofen.at;
www.zillertal.at

Ski Amade
(Schladming, Altenmarkt, Wagnrain, Flachau, Bad Gastein):
www.skiamade.com

Werfenweng (Eco-Tourism)
www.werfenweng.org/en/winter

TIETOJA HIIHTOKESKUKSISTA:

www.ski-austria.com
<http://fi.bergfex.com>

LISÄTIETOJA UUTUUKSISTA:

Jääkiipeily
www.maltatal-alpin.at;
www.mallnitz.at;
www.nationalpark-hohetauern.at
www.arlock.at
www.grossglockner-bergfuehrer.at
Iglurakentaminen
www.nationalpark-hohetauern.at
www.schladming-dachstein.com

Iglukylät
www.alpeniglu.com
www.iceproduction.de
www.schneedorf.com
www.ice-camp.at
www.white-lounge.at
www.iglu-village.at
www.skiwelt.at

Jääsukellus
www.scubadiving-all.com/Ice-Diving.html
www.tauchen-in-tirol.at

Adventti
www.advent-austria.at/en/locations/

Vesistöalueita
www.salzkammergut.at/en
www.weissensee.com

Jäätikkö/vuoristo
www.grossglockner.at/en/

› Talvimatkailumaana Itävalta on erityisesti huippuluokan laskettelu- ja lumilautailuym-
päristön tarjoava maa, mutta se tarjoaa runsaasti myös muita esimerkkejä lumen ja jään
hyödyntämisestä matkailussa.

Maassa on useita suuria iglukyliä, erilaisia jääkohteita sekä rakennettuina jäätiköi-
den sisään että maanpinnalle.

Varsinaisia vesistöalueita on vähän, mutta osa niistä on hyvin tehokkaasti tuotteis-
tettuja. Suomella on kuitenkin esim. retkiluistelussa monin verroin paremmat mahdol-
lisuudet luonnonolojen puolesta.

Maastohiihto on erittäin näkyvästi, laadukkaasti ja hyvin tuotteistettuna esillä kaik-
kialla, erityisen voimakkaasti suurissa hiihtokeskuksissa. Itävallassa on myös maasto-
hiihtokohteiden yhteinen laatu- ja markkinointiverkosto: [www.langlauf-urlaub.at/re-
gionen.asp](http://www.langlauf-urlaub.at/re-gionen.asp). Suomen imago maastohiihtomaana häviää ainakin Internet-tarkastelun
pohjalta selvästi Itävallalle!

Yleisimpiä talviaktiviteetteja ovat rekiäjelut ja kelkkailu (tobogganing).

Lumikenkäretket ovat usein teemoitettuja ja niiden ohella tarjotaan myös maastova-
elluksia umpihangessa.

Jääkiipeily on suosittua sekä keinotekoisissa kiipeilypaikoissa että luonnon muovaa-
milla jääputouksilla. Jääkiipeily on helposti Suomeenkin sovellettava laji.

Talvikalastusta ei ollut tarjolla missään kohteessa, sukellusta jään alla löytyi yhdes-
sä kohteessa.

Tärkeimpinä kilpailijoina Itävalta pitää muita alppimaita Sveitsiä ja Ranskaa, joiden
tarjonta onkin hyvin pitkälti samanlaista kuin Itävallan kohteissa.

Kohdat 1–3 perustuvat taustakyselyyn vastanneen henkilön näkemyksiin.

1. Tärkeimmät talvimatkailu kohteet ja mihin niiden vetovoima perustuu?

› Itävallan vetovoima perustuu hiihtokeskusten suuruuteen ja jatkuviin investointeihin.
Keskukset ovat suosiossaan saavuttaneet kriittisen massan, ne ovat kansainvälisiä ja ne
ovat saaneet tunnettuutta suurista kansainvälisistä hiihtotapahtumista ja -kilpailuista.
Myös hiihtokohteiden palveluvarustus on hyvä ja erityisenä vahvuutena pidetään tasa-
painoa matkailijoiden ja paikallisten asukkaiden välillä.

Ski Amade on Itävallan massiivisin alue, joka käsittää 860 km rinteitä, 270 hiihto-
hissiä ja 25 hiihtokeskusta viidellä eri alueella, kaikki yhdellä lipulla. Hiihtoalueita yh-
distää toimiva hiihtobussiverkosto. Alueen keskus on Salzburg.

Lisätietoja: www.skiamade.com

Muita tärkeitä talvimatkailukohteita/ hiihtokeskuksia vastajan mukaan ovat: Arl-
berg, Saalbach/Hinterglemm, Ischgl, Kitzbühel, Sölden, Mayrhofen/ Zillertal sekä eko-
turismikohde Werfenweng.

Hiihtokeskuksista on hyvä sivusto myös suomeksi osoitteessa: <http://fi.bergfex.com>

2. Mitä talviaktiviteetteja Itävallassa on tarjolla?

Selvityksen tekijöiden arvio tarjonnan volyyymista asteikolla 1–5

1 = satunnaista/ vähäistä, 5 = erittäin paljon tarjontaa

• Linnat, hotellit, iglut lumesta/jäästä	5	• Moottorikelkkaretket	3
• Jääravintolat/baarit	5	• Rekiäjelut hevosella	5
• Retkiluistelu luonnon jäällä	2	• Koiravaljakkosafarit	3
• Maastohiihto	4	• Ratsastus	1
• Jääkiipeily	4	• Jääsurffaus/Leijasurffaus	3
• Laskettelu	5	• Lumeen/jäähän liittyvät	
• Lumilautailu	5	tapahtumat	4
• Lumikenkäretket	5		

Arlberg

www.stantonamarlberg.com

Arlbergissa on laskettelumah-
dollisuuksien lisäksi tarjolla mm.
40 km maastohiihtolatuja, luiste-
lua, curlingia, lumikenkäretkiä
sekä 4 km pitkä kelkkamäki.

Alueen erikoisuus on **Arlock-
kiipeilykeskus**, jossa on keino-
tekoisesti jäädytettävä kiipeily-
seinä.

Kuvalähde: www.stantonamarlberg.com/images

Kuvalähde: www.arlock.at

Kuvalähde: www.stantonamarlberg.com/images

Saalbach/Hinterglemm

www.saalbach.com

Kuvalähde: www.saalbach.com/

Saalbach ja Hinterglemm olivat alun erin pieniä maatalousvaltaisia kyliä Glemmtalin
laaksossa. 1950- ja 60-luvuilla kylät alkoivat panostaa matkailuun ja nykyään kylistä on
tullut yksi Itävallan suurimmista hiihtokeskusalueista. Vanha kaivoskylä Leogang liittyi

mukaan yhteistyöhön ja nykyisin rinnejärjestelmä muodostuu kolmesta yhteen linkitetystä hiihtoalueesta: Saalbach, Hinterglemm ja Leogang ja siitä käytetään nimeä Ski-cirkus. Alueella on yli 200 km laskettelurinteitä ja 62 hissiä.

Lisätietoja: www.ski-austria.com/saalbach-hinterglemm/index.php

Pieni innovaatio

Kärkyjen ja reen yhdistelmä, joka on hyvin yleisesti käytössä Itävallassa ja sopisi myös Suomeen vähälumiselle ajalle!

Kuvalähde: www.landhausklotz.de

Leogang/Saalfelden

www.leogang-saalfelden.at/winter

Kuvalähde: www.leogangsaalfelden.at/winter

Leogang/Saalfeldenin alue tarjoaa laskettelun lisäksi satoja kilometrejä maastohiitoreittejä, lumikenkäretkiä, myös yövaelluksina soihtujen valossa, jääkartingia, mäkihypyn opetusta amatööreille talvella ja kesällä sekä hiihtomaratonin. Lisäksi alueella järjestetään jo viidennen kerran nostalgiahiihdon MM-kilpailut tammikuussa 2012. Myös sauvakävely, Nordic walking, on suosittu laji ympäri vuoden.

White Style mountain bike -tapahtuma

Suosittu rinnekeskuksessa järjestettävä, näyttävä talvinen pyöräilytapahtuma. Vastaavanlainen tapahtuma sopisi hyvin myös suomalaiseseen laskettelukeskukseen.

Lisätietoja:

www.facebook.com/pages/White-Style/174898882538624

Kuvalähde: <http://farm6.static.flickr.com>

Ischgl

www.ischgl.com

Ischglin hiihtoalue jatkuu Sveitsin puolelle Samnauniin, jonne pääsee suksilla tekemään verovapaita ostoksia. Alue on voimakkaasti laskettelupainotteinen, mutta sinne on rakennettu mm. suuri tekojärvi, joka on talvella luistelu ja muussa aktiviteettikäytössä. Lumikenkäily on suosituin aktiviteetti lasketteluohjelmassa.

Kuvalähde: www.ischgl.com

Formen in Weiss on ympäristötaidetta parhaimmillaan. Kymmeniä massiivisia veistoksia tehty eri puolille hiihtoaluetta matkailijoiden arvioitaviksi.

Lisätietoja: www.ischgl.com/events-formen_in_weiss_vampire_10_14_jaenner-17.de.shtml www.ischgl.com/download/de/2483.pdf

Kuvalähde: www.ischgl.com

Kuvalähde: www.dependance-silvretta.ischgl.at

Kuvalähde: www.galtuer.com

Kuvalähde: www.kitzbuehel.com

Kitzbühel

www.kitzbuehel.com

Kitzbühel on yksi Alppien tunnetuimpia laskettelukaupunkeja. Joka vuosi maailman alppihiihtovaliot ottavat toisistaan legendaarisella Hahnenkammin Streif-syöksyrin-teellä. Alueella on myös erittäin laaja maastohiihtoverkosto, yli 500 km maksuttomia latuja. Lisäksi tarjolla on paljon opastettuja kävely- ja lumikenkäretkiä. Alueen erikoinisuus on talvella järjestettävät hevospoolokilpailut.

Mercedes Benz Sportparkissa on tarjolla mm. luistelua, jääkiekkoa, curlingia, jääkolkkaa (Eisstockschießen) ja erilaisia kiipeilytapauhtumia. Jääkolkka (alla kuvassa) on jäällä tai asfaltilla pelattava urheilulaji, joka on kehitetty curlingista. Suomeen laji rantautui 1980-luvun alkupuolella.

Lisätietoja: www.kitzbuehel.com/en/activities/sportpark/ ja www.sportpark.kitz.net/de/default.asp

Kuvalähde: www.sportpark.kitz.net

Kuvalähde: www.wikipedia.org

Onvisio Consulting

Sölden

www.soelden.com

Kuvalähde: www.austria.info

Sölden on lasketteluun ja lumilautailuun keskittyvä alue Tirolissa. Söldenin Rettenbachgletscher-jäätikkö (n. 3 000 m meren pinnan yläpuolella) on tunnettu alppihiihdon maailmancupin avauskilpailun lisäksi myös vuosittain järjestettävästä suuresta Hannib alulkoilmaspektaakkelista.

Lisätietoja: www.soelden.com/main/EN/SD/WI/Events/Hannibal/index.html

Kuvalähde: www.soelden.com

Onvisio Consulting

Ski Amade

www.skiamade.com

Kuvalähde: www.salzburgersportwelt.com

Salzburgin suuren miehen, säveltäjä Wolfgang Amadeus Mozartin mukaan nimensä saanut Ski Amaden alue muodostuu viidestä hiihtoalueesta: Salzburger Sportwelt, Schladming Dachstein, Gastein, Hochkönig ja Grossarlal. Alue tarjoaa laskettelun lisäksi satoja kilometrejä maastohiihtolatuja, moottorikelkkailua ja runsaasti talvivaelluksia kävellen tai lumikengillä.

Lisätietoja: www.salzburger-sportwelt.com/de-winter-wandern.htm

Kuvalähde: www.salzburgersportwelt.com

Schladming Dachstein

www.schladming-dachstein.at/en/winter/

Alueella sijaitsee mm. hiihdon MM-kisanäyttämö Ramsau. Laskettelun lisäksi alueella on lähes 500 km maastohiihtolatuja. **Jääpalatsi** on jäätikön sisällä sijaitseva erikoinen nähtävyys.

Lisätietoja: www.schladming-dachstein.at/de/winter/sport_aktiv/dachstein/ www.environmentalgraffiti.com/offbeat-news/the-dachstein-ice-portal/6177

Kuvalähde: <http://farm3.static.flickr.com>

Kuvalähde: <http://static.bergfex.at/images>

Werfenweng ympäristöystävällinen ekoturismikohde

<http://tourismus-werfenweng.at>; www.werfenweng-austria.com
Salzburgin lähellä sijaitseva Werfenweng'in alue on erikoistunut ekoturismiin ja kuuluu ympäristö-ystävälliseen **Alpine Pearls**-verkostoon.

Lisätietoja: www.alpine-pearls.com/home.php

Videosittely Werfenwengin ekonäkökulmasta:

<http://tourismus-werfenweng.at/de/home/?artikel=141>

Verkon teemana on "lomalle autosta" (*soft mobility*) ja sen kohteilla on hyviä, Suomeenkin sovellettavia ympäristöystävällisiä toimintoja ja innovaatioita. Retki- ja matkakohdeille on tunnusomaista matkailijan tuottama kevyt ympäristöjalanjälki. Tarjolla on paljon pehmeitä aktiviteetteja kuten koiravaljakko- ja laamaretkiä, rekiäjelua hevosella, luistelua ja lumikenkäretkiä. Alueella käytetään erilaisia sähköisiä kulkuneuvoja. Erityisen suosittu on sveitsiläisvalmisteinen Alpine Flyer-sähkötrenkkipyörä.

Sen esittely on osoitteessa: www.swissflyer.de/.

Lisätietoja laamaretkistä: www.werfenweng.org/en/lama-trekking/

Kuvalähde: www.werfenweng-austria.com

Kuvalähde: www.alpina-werfenweng.at

Jääkiipeily

Jääkiipeily on Itävallassa suosittu harrastus. Yleensä paikkana on jäätynyt vesiputous ja tarjolla on runsaasti helppoja ja myös aloittelijoille sopivia kiipeilykohteita. Periaatteessa jääkiipeilyalueen rakentaminen myös keinotekoisesti onnistuu suhteellisen helposti myös Suomen oloissa.

Hohetauernin kansallispuisto on Alppien suurin suojelualue 1 843 km². Alueella on jääkiipeilyn lisäksi tuotteistettu monipuolisesti muita talviaktiviteetteja, esimerkiksi retkeilyreitit ovat GPS-pohjaisia.

Lisätietoja: www.maltatal-alpin.at ja

www.nationalpark-hohetauern.at/de.aspx/Articles/View/619

Kuvalähde: www.nationalparkhohetauern.at

Kuvalähde: www.grossglockner-bergfuehrer.at

Iglut matkailutuotteena

Lumesta ja jäästä rakennettuja kokonaisiasia iglukylä on Itävallassa useissa kohteissa. Rakenteet ja tarjonta ovat keskenään melko samantyyppisiä, suunnattu sekä yritysryhmille että yksityishenkilöille, esimerkiksi hääpareille.

Alpeniglu, Kitzbühel

www.alpeniglu.com/en/alpenigluR-village.html

Kuvien lähde: www.alpeniglu.com

Alpeniglu-yhtiön iglukylä on massiivinen kokonaisuus, johon kuuluu hotellin lisäksi ravintola, baari, lumi/jääkirkko sekä jääesineiden näyttely. Yhtiöllä on omaa jäätuotantoa, jota käytetään veistoksissa ja rakenteissa. Yhtiö tuottaa jäätä myös messuosastoja, liikelahjoja, astioita jne.

Kuvalähde: www.alpeniglu.com

Lisää kuvia osoitteessa: www.alpeniglu.com/de/bildergalerie.html

Kuvia jäätuotannosta: www.iceproduction.de/en/iceproduction.html

Iglukylä Schneedorf, Ötztal

www.schneedorf.com

Schneedorf sijaitsee 2 000 metrin korkeudessa ja tarjoaa vastaavia palveluja kuin Alpeniglu.

Kuvalähde: www.schneedorf.com

Volvo Ice Camp, Kitzsteinhorn, Kaprun

www.ice-camp.at

Iglukylä sijaitsee 2 500 metrin korkeudessa Kaprunin jäätiköllä.

Monipuoliset viikko-ohjelmat. Myös yksityishenkilöt voivat pienryhminä majoittua.

Alueella on kiinteästi Volvo show room. Tapahtumia mm. Snowbombling-festivaalit.

Lisätietoja: www.snowbombling.com/en/

Kuvien lähde: www.icecamp.at

Lisää kuvia osoitteessa: www.volvo-ice-camp.com/index.php?id=5&L=o

Esimerkkejä Volvo Icecamp -paketeista:

Peruspaketti € 219.00/henkilö

- Ohjelmallinen ilta mm. jousiamuntaa, kävelyretki tähtikirkkaassa illassa, sauna ja poreallas
- Illallinen (raclette & viini)
- Yöpyminen 2 hengen iglussa, varusteina porontaljat ja untuvaiset makuupussit
- Matkatavarat kuljetaan moottorikelkalla
- Runsas aamiainen alppikeskuksessa
- Suihkut ja peseytymistilat urheilukeskuksessa 150 metrin päässä Icecampistä
- Oppaan palvelut

Romanttinen paketti € 236.00/henkilö

- Vastaavat palvelut kuten yllä, lisäksi majoitus luksusiglussa ja lasillinen samppanjaa.
- Minimi osanottajamäärä 5 henkilöä, ikäraja 18 vuotta. Hiihtopassit eri veloituksista.

Iglu-Village, Kühtai, Tirol

www.iglu-village.at

Kuvien lähde: www.iglu-village.at

Iglukylä on helposti saavutettavissa autolla, vaikka se sijaitseekin 2 020 metrin korkeudessa. Kylässä on 14 iglua, joista osa on 2 hengen, osa 4 ja osa 6 hengen igluja. Igluja ja niihin liitettyjä talviaktiviteetteja tarjotaan erityisesti hääpareille sekä yritystapahtumien järjestäjille.

Esimerkki tarjouksesta:

Edelweiss Event maaliskuussa 2011: päivällinen, lumikenkäretki, mäenlaskua kelkalla, kuumaa glögiä, musiikkia, 10 euron juomakuponki, pieni lahja, yöpyminen 4 tai 6 hengen iglussa, aamiainen ja Edelweiss olutta – kaikki hintaan **€ 148,-/henkilö**.

Iglujen rakentaminen on toteutettu ilmapallotekniikalla.

Lisätietoja: www.iglu-village.at/en/component/content/article/102-iglu-bauer-so-funktioniert.html

White Lounge, Ahorn

www.white-lounge.at

Samantyyppiset palvelut kuin edellä kuvatuissa iglukylissä.

Kuvien lähde: www.white-lounge.at

Sukellus jään alle

Ice Diving, Tirol, Lake Blindsee

www.scubadiving-all.com/Ice-Diving.html ja

www.tauchen-in-tirol.at

Kuvalähde: www.scubadiving-all.com/

Itävallan kirkkaat alppijärvet tarjoavat hyvät mahdollisuudet sukelluksiin jään alle. Tarjontaa on kuitenkin kohtuullisen vähän. Blindseen sukelluskohde sijaitsee 1 100 metriä merenpinnan yläpuolella. Vesi on erittäin kirkasta, näkyvyys talviolloissakin peräti 50 m. Tirolissa sukelluskoulu järjestää myös jääsukelluskursseja.

Lisätietoja: www.tauchen-in-tirol.at/Eistauchen%20Event.pdf

Toboggan (Sarvikelkka)

Tarjontaa on runsaasti eri puolilla Itävaltaa. Ratojen pituudet voivat olla jopa 5 km.

Kuvalähde: www.arlberg-panoramacamping.at

Kuvalähde: www.tyrol.tl

Rekiretket

(kumipyörillä tai jalaksilla tai näiden yhdistelmillä)

Rekiretkistä hevosella on paljon tarjontaa kaikilla alueilla. Erityisen näkyvää se on Tirolissa, mutta toimii yleisenä kulkuvälineenä useimmissa matkailukohteissa.

Reki on varustettu usein sekä jalaksilla että pyörillä.

Kuvalähde: www.arlberghospiz.at

Kuvalähde: www.schladming-dachstein.at

Adventti / Joulumarkkinat

www.advent-austria.at/en/locations/

Adventti näkyy kaikkialla eri muodoissaan. Tarjolla on paljon erilaista ohjelmaa: markkinoita ja myyjäisiä, tapahtumia ja sekä tuotteistettuja lomapaketteja. Adventti on käytännössä kuukauden jakso, joka on hyvin tuotteistettu ja paketoitu esim. hotellilomiin.

Esimerkkejä adventtipaketeista: www.advent-austria.at/en/adventpackerl/

Adventtinäkymä Grazista

Kuvalähde: www.advent-austria.at

Näkymä Mariazellin joulumarkkinoilta

Kuvalähde: www.advent-austria.at

Suomessa itävaltalaisytyypisiä joulumarkkinoita järjestetään esimerkiksi Kuopiossa, jossa tori täyttyy tunnelmallisista puisista mökeistä, joissa myydään käsitöitä, erilaisia herkuja ja kuumaa juotavaa. Nykyisin myös Helsingissä, Esplanadin puistossa järjestettävillä perinteisillä Tuomaan markkinoilla on käytössä itävaltalaisytyypisiä puisia myyntikojuja. Grazin adventtiveistos on suomalaisen Frostiart Oy/Kimmo Frostin tuotantoa.

Vesistöalueita

The Salzkammergut Lake District

(Salzburgista Dachstein -vuoristoon ulottuva alue) www.salzkammergut.at/en

Luonnonkaunis alue, josta osa on nimetty UNESCO:n Maailmanperintökohteeksi vuonna 1997, parhaana esimerkkinä on pieni Hallstattin kaupunki (<http://www.hallstatt.at/>). Alueella on paljon järviä, mutta ei kuitenkaan kovin merkittävää vesistön matkailullista talvihyödyntämistä. Kesäisin on tarjolla mm. vesiturheiluaktiviteetteja, melontaa, retkeilyä, pyöräilyä ja golfia.

Yritysesimerkki: www.ebners-waldhof.at/lakeside-winter

Kuvalähde: <http://www.ebners-waldhof.at/lakeside-winter>

Weissensee, Kärnten

www.weissensee.com

Weissenseen alue on merkittävin Itävallan järviolue talvimatkailussa. Se on kompakti alue, jossa on hyvin rakennetut palvelut. Siellä järjestetään mm. hollantilaisille suunnattu **"vaihtoehtoinen 11 kaupungin luistelu,"** jota voidaan pitää suorana kilpailijana mm. Kuopion jäämaratonille.

Lähes 7 km²:n yhtenäinen alue kanjonijärvellä tarjoaa 25 km pitkän retkiluistelureitistön, rantoja kiertäviä maastohiihtolatuja 70 km, merkittyjä sauvakävely- ja vaellusreittejä, jäägolfia ja talvisukellusta – ja kaikki kompaktilla alueella.

Kuvalähde: www.weissensee.com

Talvisia aktiviteetteja Weissenseen alueelta. Siellä järjestetään retkiluistelukilpailun lisäksi myös mm. kansainvälinen jäägolfturnaus.

Kuvien lähde: www.weissensee.com

Kuvalähde: www.autoped.nl/weissensee

Grossglockner-vuori ja Pasterze-jäätikkö

www.grossglockner.at/en/

Grossglockner on Itävallan korkein vuori, sen huippu kohoaa 3 798 metrin korkeuteen. Alueella on myös reilun 8 km:n pituinen Pasterze-jäätikkö, joka on Itävallan pisin. Alue sijaitsee Hohe Tauern- vuoriston ja kansallispuiston tuntumassa. Alueelle johtaa ainutlaatuisen kaunis alppitie ja lukuisat pysähdyspaikat ovat matkailijoiden kansoittamia läpi kesäkauden. Luonnonolot ovat talvella niin ankarat, että upeaa jäätikkömaisemaa voidaan ihailla vain kesäkaudella. Tiellä on pituutta 48 km ja sen kohoaa yli 2 500 metrin korkeuteen. Alueella käy vuosittain noin 900 000 matkailijaa.

Kuvien lähde: www.grossglockner.at

Kuvalähde: www.engadin.stmoritz.ch

TAUSTAKYSELYYN VASTASI:

Sveitsin kansallisen matkailu-
toimiston (Schweitz Tourismus)
PR-projektipäällikkö Alain Suter

Tärkeimmät talvimatkailukohteet:

Graubünden
[www.en.graubuenden.ch/ski-
snowboard-switzerland](http://www.en.graubuenden.ch/ski-snowboard-switzerland)
www.engadin.stmoritz.ch
www.stmoritz.ch/
www.davosklosters.ch/

Laax
www.laax.com

Bernese Oberland
[www.tourismus.berneroberland.
ch/navi/winter/frame_en.htm](http://www.tourismus.berneroberland.ch/navi/winter/frame_en.htm)
www.gstaad.ch/de

Valais
www.valais.ch/en/welcome.cfm
www.zermatt.ch
www2.verbier.ch/en/

Central Switzerland
www.centrawitzerland.ch

LISÄTIETOJA UUTUUKSISTA:

Skicross
[www.swiss-ski.ch/leistungss-
port/freestyle/coop-skicross](http://www.swiss-ski.ch/leistungss-port/freestyle/coop-skicross)

Mäkihyppyä matkailijoille
[www.marbach-lu.ch/skisprin-
gen.html](http://www.marbach-lu.ch/skispringen.html)

SnowXbike
www.snowxpark.ch

Airboard
www.airboard.com

Iglut ja jäärakennelmat

www.iglu-dorf.com/
www.fondue-iglu.ch/
www.eispavillon.ch/
www.igloobase.ch/

AKTIVITEETTEJA JA TAPAHTUMIA:

Maastohiihto
www.langlauf.ch

Talvigolf
www.wintergolf.ch/

Jäätaidetapahtuma
www.artonice.com/

Hevoskilpailut
www.whiteturf.ch

Talvikalastus
[www.melchsee-frutt.ch/de/
page.cfm/Winter/navi_eisfis-
chen](http://www.melchsee-frutt.ch/de/page.cfm/Winter/navi_eisfis-chen)

Kuvalähde: www.stmoritz.ch

› Sveitsi, Itävalta ja Ranska kisaavat talvimatkailussa melko tasaväkisesti ja niiden perustarjontakin on osapuilleen samanlaista. Sveitsin hiihtoalueet ovat jonkin verran monipuolisempia ja maastohiihtotarjontaa on Itävaltaa enemmän. Sveitsin imago maastohiihtomaana päihittää Suomen selvästi.

Iglukylien ja jääkohteiden osalta Sveitsi selviää alppimaiden tiukassa kisassa ykköseksi ja erilaisia pieniä innovaatioita löytyy varsin paljon esim. matkailukohteisiin liittyvien sähkökulkuneuvojen osalta.

Lumikenkäretket, kelkkailu ja rekiajelut ovat yleisimpiä laskettelun ja maastohiihdon ohella tarjottavia aktiviteetteja. Sveitsin matkailutoimistolla on erittäin hyvät ja toimivat internet-sivut. Niissä on hyvä logiikka, hyvät hakuominaisuudet ja erittäin hyvä sisältö.

Tärkeimpinä kilpailijoina pidetään Italian puoleista Tirolia, Itävaltaa ja Ranskan Alppeja.

Kohdat 1–3 perustuvat taustakyselyyn vastanneen henkilön näkemyksiin.

1. Tärkeimmät talvimatkailukohteet ja mihin niiden vetovoima perustuu?

› Sveitsin tärkeimpiä talvimatkailukohteita ovat vastaajan mukaan seuraavat:

- Graubündenin alueella: **St. Moritz, Laax** ja **Davos**
- Bernese Oberlandin alueella: **Grindelwald** ja **Gstaad**
- Valais'n alueella: **Zermatt** ja **Verbier**
- Keski-Sveitsin alueella: **Engelberg**

2. Mitä talviaktiviteetteja Sveitsissä on tarjolla?

Selvityksen tekijöiden arvio tarjonnan volyymista asteikolla 1–5

1 = satunnaista/vähäistä, 5 = erittäin paljon tarjontaa

• Linnat, hotellit, iglut lumesta/jäästä	5	• Rekiajelut hevosella	4
• Jääravintolat/ baarit	5	• Koiravaljakkosafarit	3
• Talvikalastus/pilkkionginta	1	• Avantouinti	1
• Retkiluistelu luonnon jäällä	2	• Lumen/jäänveisto	4
• Maastohiihto	4	• Jääsurffaus/Kitesurffaus	3
• Laskettelu ja lumilautailu	5	• Sukellus jään alla	1
• Lumikenkäväely	5	• Talvigolf lumessa/jäällä	3
• Patikkaretket lumessa/jäällä	4	• Lumeen/jäähän liittyvät festivaalit/ tapahtumat	2
• Ratsastus	2		

3. Innovatiivisia ideoita lumen ja jään hyödyntämisessä

› Uusia, innovatiivisia ideoita lumen ja jään hyödyntämisestä talvimatkailussa ovat vastaajan mukaan esimerkiksi: jääpaviljongit, joita on Sveitsissä useita sekä Airboard-radat/väylät laskettelukeskuksissa. **Videoesimerkki niistä on osoitteessa:** <http://www.youtube.com/watch?v=VNREq6J2g6o>

Lisäksi vastaaja toi esille kelkkailukilpailut eri muodoissaan, esimerkiksi bobsleigh (rattikelkkailu) ja skeleton (mahakelkkailu) sekä mäkihyppytarjonnan harrastelijoille. Hevoskilpailuja jäätyneellä järvellä on järjestetty esimerkiksi St. Moritzissa jo vuodesta 1907 alkaen.

GRAUBÜNDEN

www.en.graubuenden.ch/ski-snowboard-switzerland

Kuvalähde: www.en.graubuenden.ch/eisgala-davos-2011

Graubündenin alueella sijaitsevat mm. Sveitsin tunnetuimpiin talvimatkailukohteisiin kuuluva **St. Moritz** ja talouselämän korkeanpaikan leirikohde **Davos**. Lisäksi alueella on useita muita merkittäviä matkailukeskuksia ja joukko pienempiä idyllisiä kohteita. Kaikki hiihtokohteet esitellään Graubündenin nettisivuilla hienosti yhtenä kokonaisuutena ja pienemmätkin kohteet saavat hyvän näkyvyyden.

Yksittäisistä kohteista hyvänä opintomatkakohteena voidaan mainita Davos, pieni 13 000 asukkaan kylä, josta on kehittynyt sekä monipuolinen talviurheilukeskus että huippuluokan kongressikohde vuosikymmenten määrätietoisien työn tuloksena.

Lisätietoja: www.davosklosters.ch/

Davosin iglukylä

www.iglu-dorf.com/

Iglu-Dorf on todellinen iglumajoitusketju, jolla on kohteita seitsemällä alueella. Davosin lähetyvillä on 17 iglun kylä. Iglut on yhdistetty toisiinsa käytävillä.

Kuvalähde: www.en.graubuenden.ch

Kuvalähde: www.myswitzerland.com

Freestyle-keskus LAAX

www.laax.com

Kuvalähde: www.cdn2.laax.com

Kuvalähde: www.en.graubuenden.ch

Freestyle valtaa alaa laskettelussa ja LAAX'in hiihtokeskus on profiloitunut tarjontaansa voimakkaasti freestylen ympärille. Ulkotoimintojen lisäksi LAAX'issa on Euroopan ainoa freestyle-sisähalli.

Lisätietoja: www.laax.com/en/skiing-area/snowparks.html

LAAX'issa kuten muuallakin Sveitsissä ja Itävallassa, **kelkkailu (tobogganing)** on ykkösaktiviteetti lasketteluun ja lumilautailuun ohella. Tobogganing-mäet voivat olla jopa yli 10 km pitkiä, usein yleiselle liikenteelle tarkoitettuja. Ne suljetaan moottoriliikenteeltä tietyiksi ajoiksi ja varataan pelkästään mäenlaskijoiden käyttöön. Tarjolla on erilaisia paketteja, joihin kuuluu kuljetus mäelle, kelkka ja mahdollisesti fondue-ateria matkan varrella olevassa ravintolassa.

Kuvalähde: www.en.graubuenden.ch

Esimerkki tuotteistetusta **kelkkailuelämyksestä** Davosin, St. Moritzin ja Arosan muodostaman kolmion keskellä Heubergin alueella: 12 kilometrin mittainen kelkkareitti on Sveitsin toiseksi pisin. Reitti Fiderin kylästä Heubergelle on suljettu liikenteeltä ja on käytössä ainoastaan Fideriser Heubergin minibusseille. Rata on käytössä koko päivän, aamuvarhaisesta iltapimeään. Iltaisin lasketaan otsalamppujen kanssa. Elämykseen voi yhdistää fondue-illan tai vierailun Iglubaarissa.

- **Hinta:** kuljetukset ja fondue-ilta CHF 43,
- **Kelkka:** ohjaskelkka, yksi- tai kaksipaikkainen CHF 13, perinteinen puukelkka, yksi- tai kaksipaikkainen CHF 11. (CHF 1 = 0,80 €).
- **Aikataulu:** lauantaisin, sunnuntaisin ja sesonkina klo 9.00–13.00. Muina aikoina ma-pe klo 9.00–9.30 ja 12.30–13.00. Nouto Fideris Dorfin tai Jenazin asemalta sovittuna aikana, minimi kuusi henkilöä.

Lisätietoja: www.heuberge.ch/media/pdf/front/Schlittelpauschalangebot%2009_10.pdf ja www.heuberge.ch

Retkiluistelua alamäkeen

www.en.graubuenden.ch/winter-activities-switzerland/skateline

Harvinaisempaa on retkiluistelu loivaa alamäkeä pitkin. Rata on tehty kävelyreitille ja on pituudeltaan 3 km. Varustepaketti maksaa 10 Sveitsin frangia ja sisältää luistimet, kypärän, kyynär- ja polvisuojat. Kuljetukset hoidetaan pääosin julkisilla busseilla.

Kuvien lähde: www.en.graubuenden.ch

Jääkiipeily

www.pontresina.ch/winter/sport/bergsport/eisklettern.html

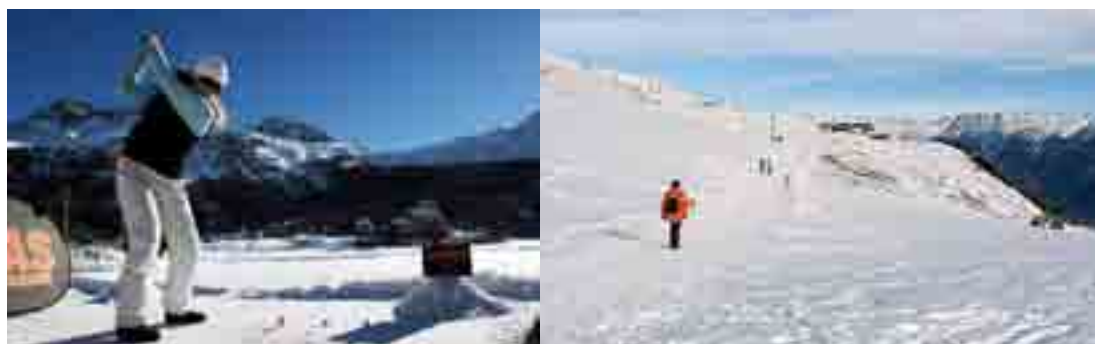
Jääkiipeilyä on Sveitsissä Itävallan tapaan paljon tarjontaa. Tarjolla on helppoja turistikursseja ja vaativia ammattilaisten kiipeilypaikkoja. Kiipeilypaikat ovat lähes poikkeuksetta jäätyneitä vesiputouksia. Kiipeilypaikkojen organisointi myös Suomessa on suhteellisen helppoa ja siitä voi saada mielenkiintoisen tuotteen esim. lomakylän ohjelmistoon. Kiipeilyseiniä voidaan rakentaa myös jyrkkiin rinteisiin hiihtokeskusten yhteydessä jäädyttämällä. **Pontresina**, Engadin St. Moritz -alueella on yksi Sveitsin merkittävimpiä jääkiipeilykohteita. Suomessa jääkiipeilyä on tuoteistettu mm. Posiolla Korouoman jääputouksilla.

Talvigolf

www.wintergolf.ch ; www.golf-on-snow.com

www.scuol.ch/de/navpage-WinterTARASP-WinterTARASP-161126.html

Talvigolfia on tarjolla useassakin kohteessa. Suomessa luontainen sovellus voisi olla jäälle tehty kenttä, erityisesti sellainen alue, jossa on pieniä luotoja ja saaria antamassa kentälle muotoa ja jota täydennetään lumirakenteilla. Jääkenttien ongelmana tosin on epätasaisuus alusta, joten varmempia ratkaisuja syntyy kiinteälle maalle. Alppimaissa kentät on ajettu rinnekoneilla ja myös meillä kunnollinen jääkenttä vaatisi koneellisen tammittamisen. Silvaplanassa Engadin St. Moritz -alueella on järjestetty vuosittain perinteinen golfin talviturnaus (9 reikää) vuodesta 1996 alkaen. Alun perin idea tuli Amerikasta ja ensimmäinen turnaus järjestettiin St. Moritzin järvellä tammikuussa 1979. **Lisätietoja:** www.stmoritz.ch/en sekä www.onthesnow.com/news/a/14376/engadin-hosts-winter-golf-tournament-on-frozen-lake-jan-6-9

Kuvalähde: www.wintergolf.ch

Kuvalähde: <http://en.graubuenden.ch>

Talvipatikointi

www.en.graubuenden.ch/winter-walking-switzerland/winter-walking

Talvipatikointi on suosittu jokamiehen laji. Merkittyjen reittien varrelle sijoittuu usein käyntikohteita ja ravintoloita, joissa voi nauttia esim. fondue-aterian.

Maastohiihto

www.langlauf.ch

Kuvalähde: www.scuol.ch

Kuvalähde: www.engadin-skimarathon.ch

Maastohiihdon suosio on, samoin kuin Itävallassa, voimakkaassa nousussa Sveitsissä. Se on erittäin näkyvänä esillä kaikkien hiihtokeskusten tarjonnassa. Graubündenin alueella on paljon tarjontaa mm. Davosin ja Engadin St. Moritzin alueella. Engadin'in hiihtomarathon (www.engadin-skimarathon.ch) kokoaa vuosittain yli 12 000 hiihtäjää. Ylä-Engadinin alueella on yli 200 km sekä luisteluhiihtoväyliä että perinteisen latuja. Latuverkostosta 19 km on valaistuja latuja.

Hiihtolatuja käytetään maksullista useilla alueilla Sveitsissä. Kausipassi maksaa 120 CHF (noin 96 €). Se hyväksytään kaikkien hiihtoyhdistysten alueella ja käsittää yli 5 000 km:n hiihtoverkoston. Passi sisältää lisäksi myös muita etuja.

Tarkemmat tiedot löytyvät maastohiihdon erikoissivulta: www.langlauf.ch

Yksittäisillä alueilla latumaksut ovat 25–80 CHF/viikko tai vähintään 8 CHF/päivä. Muutamilla alueilla, kuten Davosissa, latujen käyttö on maksutonta.

Esimerkki Engadin alueen latuverkostosta (kartta): <http://www.scuol.ch/files/?id=818>

Tietoa maastohiihdon latuverkostosta Engadin Scuolissa kansallispuiston alueella:

http://www.scuol.ch/de/navpage_list-WinterSCUOL-LanglaufSCUOL.html

Graubündenin alue: <http://en.graubuenden.ch/cross-country-skiing-switzerland/the-cross-country-ski-regions/upper-engadine.html>

Pontresina: www.pontresina.ch/en/winter/pontresina

Davos: www.en.graubuenden.ch/cross-country-skiing-switzerland

Jäätävää brändäystä – Glacier Express

www.glacierexpress.ch/EN/Pages/default.aspx

Kuvalähde: www.glacierexpress.ch/EN/

Kahden yksityisen rautatieyhtiön ylläpitämän Glacier Express-jäätikköpikajunan reitti on yksi maailman upeimmista rautatiereiteistä. 7,5 tunnin matka St. Moritzin ja Zermattin välillä käsittää peräti 291 siltaa, 91 tunnelia ja yli 2 000 metrin korkeudella sijaitsevan Oberalp-solan. Junamatka tarjoaa todella huikeita näkymiä Sveitsin jäätiköille ja alppimaisemaan.

Art on Ice jäätapahtuma

www.artonice.com/

Näyttävä tapahtuma St. Moritz -järven jäällä 18.2.2011. Gaalatapahtumaan kuuluu myös tasokas illallinen. Pääsylippujen hinta on 1.250 CHF. Vuoden 2012 tapahtumapaikkakuntia ovat Zürich ja Lausanne.

Kuvien lähde: www.artonice.com

White Turf -hevoskilpailut

www.whiteturf.ch

Kolmena helmikuun sunnuntaina kisataan vuosittain St. Moritz -järven jäällä jo v. 1907 käynnistynyt legendaarinen hevoskilpailu. Alun perin kilpailulajina oli valjakkohiihto (skijoring), jonka sanotaan syntyneen nimenomaan Sveitsissä Engadinen laaksossa. Skijoringissa ohjastaja kiittää hevosensa perässä suksilla yli 50 km/h. Nykyisin kilpailuun kuuluu myös laukkakisa ja ravit. White Turf -nettisivuilla on hyvä kuvaus kisan historiasta ja tämä päivän kilpailutunnelmasta.

Kuvien lähde: www.whiteturf.ch

BERNESE OBERLAND

www.tourismus.berneroberland.ch/navi/winter/frame_en.htm

Kuvalähde: www.kandertal.travel/de

Bernese Oberland on Bernin kantonin eteläisen osan vuoristoaluetta. Alueeseen kuuluu vesistöalueena Thun- ja Brienz-järvet sekä Bernin Alppien laaksot. Alueella on perinteisen laskettelun lisäksi paljon mielenkiintoista talvitarjontaa.

Jungfrau-Aletsch

www.kandertal.travel/de/region/unesco ; www.jungfraualetsch.ch/

Jungfrau-Aletsch sijaitsee pääosin Valaisin kantonin, osin myös Bernin kantonin alueella. UNESCO:n Maailmanperintökohde koostuu Jungfrau-vuoren pohjoisseinämästä ja Aletsch-jäätiköstä, joka on Euraasian suurin jäätikköalue. Sillä on pituutta 23 km ja pinta-ala on n. 120 km².

Lisätietoja: www.bettmeralp.ch/ ja www.bettmeralpbahnen.ch/d/events/eisweltwinter.html.

Kuvalähde: www.kandertal.travel

Belle Epoque -viikko 2011

www.kandertal.travel/bellepoque/en/index.htm

Kuvalähde: www.multimedia.photopress.ch

Kuvalähde: www.kandertal.travel/bellepoque

Belle Epoque -viikolla tammikuussa palataan Kaudestegissa 1900-luvun nostalgiaan. Viikko sisältää urheiluun, kulttuuriin ja kulinariaan liittyviä tapahtumia. Keskeisessä roolissa on nostalgialakkeja.

Skicross

www.swiss-ski.ch/leistungssport/freestyle/coop-skicross

Kuvalähde: www.fruttpark.ch/gallery.html

Uusi vauhtilaji skicross on valloittanut hiihtokeskukset. Skicross-ratoja on syntynyt useisiin Sveitsin hiihtokeskuksiin. COOP-vähittäiskauppaketjun sponsoroimia ratoja on 8 kohteessa ja niitä rakennetaan koko ajan lisää. Yksi kohteista sijaitsee Melchsee-Fruttin hiihtokeskuksessa. Ratojen sijainti voi vaihtua vuosittain, kun uudehko laji etsii paikkaansa. Skicross-ratoja on myös muutamissa Suomen hiihtokeskuksissa.

Poroja Engstligenalpissa

www.engstligenalp.ch/113.0.html

Engstligenalpissa on muutamia poroja viihdyttämässä matkailijoita, ja Wintermärli-markkinoilla on luonnollisesti mukana myös Joulupukki.

Kuvalähde: www.engstligenalp.ch

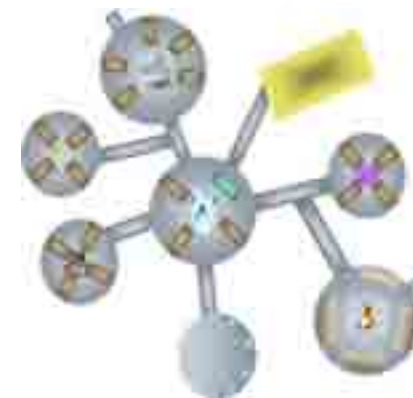
Iglu ja ilmapallotekniikalla

www.fondue-iglu.ch/

Tämä fondue-teemaan panostava iglukohde on rakennettu ilmapallotekniikalla, jota käytetään useissa muissakin iglu-kohteissa, myös Itävallan puolella. Rakentamisessa käytetään suuria, jopa 7 m korkeita ilmapalloja, jotka peitetään noin metrin paksuisella lumikerroksella. Lumen annetaan sääolosuhteista riippuen kovettua useita päiviä, jonka jälkeen palloista päästetään ilma pois ja iglun perusrakenne on valmis. Sisustustyö vaatii luonnollisesti vielä paljon käsityötä.

Lisätietoa rakentamistekniikasta: www.fondue-iglu.ch/bau.htm

ja kuvia rakentamisesta: <http://www.fondue-iglu.ch/Grafik/Fotoalben/album1/index.html>

Kuvalähde: www.fondue-iglu.ch

Kuvalähde: <http://ubuchli.jalbum.net>

Seitsemän, halkaisijaltaan 5–8 metrin iglun rakentamiskustannukset ovat noin 100 000 Sveitsin frangia. Rakennelman työstäminen vaatii n. 100 konetyötuntia ja 800 käsityötuntia. Kauden aikana iglussa myydään n. 7 000 fondue-ateriaa. Iglualueella on tarjolla monenlaisia aktiviteetteja ja mm. varsin suomalaishenkinen sauna ja kylpytynnyri. Iglukylän yhtenä sponsorina on Volvo.

Kuvalähde: <http://ubuchli.jalbum.net>

Kuvalähde: www.fondue-iglu.ch

VALAIS

www.valais.ch/en/welcome.cfm

Valais'in kantoni sijaitsee Sveitsin lounaisosassa ja alueen näkymiä hallitsee Genevenjärveen laskevan Rhone-joen laakso. Alueella on myös Euroopan tunnetuin vuori Matterhorn. Tunnettuja hiihtokeskuksia alueella ovat **Zermatt** www.zermatt.ch/en/ ja **Verbier** www2.verbier.ch/en/index.php.

Maastohiihto on myös Valaisin alueella näkyvä matkailutuote. Esimerkiksi pienellä Gomsin alueella (n. 4 000 asukasta) on 100 km:n latuverkosto ja maastohiihdon tukikohta Nordisches Zentrum.

Lisätietoja: www.obergoms.ch/tourismus/index.php

Kuvalähde: www2.verbier.ch

Verbier ja Zermatt ovat monipuolisia talvimatkailukeskuksia ja tarjoavat laskettelun ja maastohiihdon lisäksi myös skitouringia, talvipatikointia, lumikenkäretkiä, kelkkailua (tobogganing), jääkiipeilyä, karting-ajoa jäällä, koiravaljakkoretkiä, liitovarjolla liitelyä (paragliding). Myös heli-skiing on mahdollista.

Jungfrau-Aletsch -suojelualue

www.jungfraualetsch.ch/

Pääosin Valais'in alueella sijaitseva Aletsch-jäätikkö suojelualueineen on yksi Sveitsin merkittävimpiä luonnonnähtävyyksiä. Jäätikkö on osa UNESCO:n Maailmanperintökohteeksi valittua **Jungfrau-Aletsch -suojelualue** johon kuuluu Aletsch-jäätikön lisäksi Jungfrau-vuoren pohjoisseinä. Jäätikköteemaa hyödynnetään imagollisesti monin tavoin ja Bettmeralpissa teeman ympärille on rakennettu **"Eiswelt"**-näyttely. **Lisätietoja:** www.bettmeralpbahnen.ch/d/events/eisweltwinter.html ja www.bettmeralp.ch/

Alla on kuva jäätiköltä sekä Jäämaailma/Eiswelt-näyttelystä.

Kuvalähde: www.bettmeralp.ch

Kuvalähde: www.bettmeralpbahnen.ch

Belalpin noitatapahtuma

www.belalphexe.ch/index.php

Kuvalähde: www.belalphexe.ch

Kuvalähde: www.tourism-crans-montana.co.uk

Belalpin noitatapahtumasta on kehitetty värikäs yritysten ja yhteisöjen tapahtuma, jossa asu ilmiselvästi on osa kilpailusuoritusta. Noitateemalla profiloitaa aluetta ja suoritukset näkyvät hyvin erilaisilla yhteisösivuilla. Tällainen leikkimielinen tapahtuma sopisi Suomeenkin jonkin hiihtokeskuksen pääsiäisteemaksi.

Talvinen puuhamaa lapsille – Snow Island

www.crans-montana.ch/

Golfin harjoituskentälle rakennettu monipuolinen lumimaa, jossa on mm. snowtubing, kelkkamäki, pieni laskettelurinne, mattohissi, sisäleikkitiloja, lastentarha ja snackbar. Suuria korkeuseroja tässä ei tarvita ja soveltuvia kohteita löytyy myös Suomesta. Mattohissi on sinällään suhteellisen kallis investointi.

Lisätietoja: www.tourism-crans-montana.co.uk

Jääpaviljonki – Ice Pavillion

www.eispavillon.ch/

Maaailman suurin jääluola (5 000 m³) sijaitsee 3 500 metrin korkeudessa. Luolan virallinen nimi on Ice Grotto of Mittelallalin, mutta se tunnetaan matkailullisella nimellä **Ice Pavilion**. Luola on valjastettu täysin matkailulliseen käyttöön näyttelytiloineen. Luolassa pääsee konkreettisesti kosketuksiin jäätikön kanssa ja saa eri tavoin tietoa jäätikön kehittämisestä. Luolan yläpuolella on lisäksi pyörivä ravintola, joka tarjoaa upean näkymän jäätikkömaisemaan. Luonnonmuodostelma on tässä tarjonnut hyvän mahdollisuuden ja se on jalostettu haasteellisessa korkeudessa tuottavaan käyttöön. Myös alueelle tuleminen on elämys: sinne nouseaan maailman korkeimmalle nousevalla metrola, jonka viimeinen asema ennen jääluola on lähes 3 000 metrin korkeudella.

Lisätietoja: http://www.zermatt.ch/en/page.cfm/experience/excursions/glacier_palace ja <http://www.myswitzerland.com/en/interests/adventure-sports-summer/caves-and-grottos/ice-pavilion-mittelallalin-saas-fee.html>.

Kuvalähde: www.zermatt.ch

Kuvalähde: www.picasaweb.google.com

Jäätiköitä ja jääluolia Sveitsissä

Käyntikelpoisia jääluolia Sveitsissä on kaikkiaan parikymmentä ja niistä löytyy hyvät perustiedot Sveitsin matkailutoimiston sivuilta; www.myswitzerland.com/en/home/summervacations/waterland-switzerland/glaciers.html

Lisätietoa Zermattin jäätikköalueesta: www.matterhornparadise.ch/en/

Sveitsin keskiosa

www.myswitzerland.com/en/destinations/holiday-destinations-in-switzerland.html?region=004

Kuvalähde: www.mediaarchiv.ch

Sveitsin keskiosa on luonnonkaunista seutua muun Sveitsin tavoin. Tällä alueella on myös järviä kuten **Lucerne** ja tunnetuin kohde lienee **Rigi**-vuoren alue, jossa on upeiden maisemien lisäksi matkailutarjontaa sekä kesällä että talvella. Tätä selvitystä ajatellen alueelta ei kuitenkaan löytynyt kovinkaan paljon erityisen innovatiivisia lumeen tai jäähän liittyviä asioita. Kuitenkin muutamia vesistöön liittyviä esimerkkejä löytyi ja ne ovat suhteellisen harvinaisia muun Sveitsin talvitarjonnassa. Merkittävin talvimatkailualue on Engelberg-Titlis.

Luonnonjääradat Sihlseeellä

www.natureisfeld-sihlsee.ch/eisfeld.html

Luonnonjääradat sijaitsevat pienessä Euthalin kylässä n. 45 minuutin ajomatkan päässä Zurichista. Kauden aikana radalla luistelee noin 30 000 luistelijaa. Rata on maksuton ja talkoovoimin hoidettu.

Mäkihyppyharjoittelua matkailijoille

www.marbach-lu.ch/skispringen.html

Mäkihyppy on erittäin suosittu talviurheilulaji, jonka kilpailut keräävät aina suuret katsojamäärät Sveitsissä, Itävallassa ja Saksassa. Marbachissa voi matkailijakin kokeilla mäkihyppyä ohjatusti pikkumäessä.

Kuvalähde: www.snowxpark.ch

Kuvalähde: www.marbach-lu.ch

SnowXbike

Kuvassa on mielenkiintoinen innovaatio: sähkömoottorilla toimiva, telalla ja suksella varustettu motocross-pyörä, joka on käytössä **Engelbergin Snowparkissa**. Erilaiset sähkömoottoreilla varustetut kulkuneuvot alkavat olla yleisiä alppimaiden talvi- ja kesäkohteissa ja autottomien vyöhykkeiden määrä on kasvussa. SnowXbiken valmistaja on sveitsiläinen Quanta-yhtiö, joka on erikoistunut sähkömoottoripyörien ja -skoottereiden valmistukseen. Tällaisen tekniikan tulo olisi toivottavaa myös moottorikelkka-rintamalle, erityisesti lyhyitä, matkailukeskusten lähiympäristössä tehtäviä safareita ajatellen. Snowxpark on hyvä esimerkki siitä, miten erityisesti nuoria kiinnostava konevoimalla liikkuminen voidaan hoitaa ympäristöystävällisesti ja äänettömästi.

Lisätietoja: [www.engelberg.ch/de/aktivitaet/winter/#site\\$de/aktivitaet/winter/395\\$](http://www.engelberg.ch/de/aktivitaet/winter/#site$de/aktivitaet/winter/395$)
www.snowxpark.ch ; www.quantya.com/PAGES/eng_home.shtml

Igloobase

www.igloobase.ch/ www.melchsee-frutt.ch/de/page.cfm/Erlebnis/Adventure

Kuvien lähde: www.igloobase.ch

Melchsee-Fruttin matkailualueella sijaitseva Igloobase on tarjonnaltaan todennäköisesti Sveitsin monipuolisin iglukohde. Tarjolla on lumigolfia, forellin talvikalastusta, jääveistoksia, lumikenkävaelluksia, rinnekonakilpailuja (kauko-ohjattava lelumalli) sekä ulkoilmaelokuvateatteria.

Iglu Dorf -ketjun kohde Engelbergissä

www.iglu-dorf.com/index.php/en/locations/engelberg.html

Kilpailu iglumarkkinoilla on kovaa ja luovuutta tarvitaan huoneiden sisustamisessa.

Näkymä Engelbergin iglukylän romanttisesta huoneesta.

Kuvalähde: www.iglu-dorf.com

Talvivaellukset

Useissa kohteissa on tarjolla helppoja reittejä talviseen patikointiin. Jonkin verran ohjattuna myös umpihankikävelyä, mutta useimmiten koneella ajettua pohjaa. Reitit on merkitty samaan tapaan kuin kesäreitit, joten ne sopivat omatoimiseen liikkumiseen. Samoilla reiteillä liikutaan myös sauvakävelen. Kävelyreitteihin liittyy usein jokin teema ja aina useita ravintolavaihtoehtoja.

Esimerkkejä: <http://www.myswitzerland.com/en/home/wintervacation/adventure-sports-winter/winter-walking.html>

Talvikalastusta Melchsee-Fruttin alueella

www.melchsee-frutt.ch/de/page.cfm/Winter/navi_eisfischen

www.melchsee-frutt.ch/de/page.cfm/Erlebnis/Adventure/19322

Kuvien lähde: www.melchsee-frutt.ch

Todellisia talvikalastusalueita on Sveitsistä vaikea löytää. Autottomalla lomailualueella Melchsee-Fruttissa on kuitenkin hyvin organisoitu ja tuotteistettu kalastustarjonta kahdella järvellä. Järeitä kalojakin on kuvista päätellen saaliina, kalalajeina ainakin forelli ja made.

Kalastuksen ohjeistus on hyvinkin tarkkaa. Asiakkaille on laadittu pitkä tarkistuslista mukaan otettavista varusteista, lisäksi on oma lehtinen alueen kalastussäännöistä. Itse kalastus on hyvin tuotteistettu päivän tai viikonlopun paketiksi.

Sveitsiläiset on innokkaita ja osaavia kalastuksen harrastajia ja he kokeilevat talvikalastusta mielellään myös Suomessa. Ongelmana on ainakin omatoimisessa kalastuksessa saaliin saamisen epätodennäköisyys. Talveen kaivattaisiin enemmän varmoja kalastuskohteita, jossa saalis on taattu. Meidän on myös hyvä muistaa millä kokemuksel-

la ja taustalla ulkomaalaiset lähtevät kalaan. Tarkat ohjeet ainakin tarvitaan Sveitsin malliin.

Tarkistuslista lähinnä mukaan otettavista tarvikkeista (vain saksaksi) **PDF:**

<http://files.gadmin.ch/18163?CFID=34855822&CFTOKEN=9f73f64c4c5debd6-00E97D19-BCCF-FB87-F5F638D87265096D&jsessionid=423058b9b6dd9bacf369291314de2c102071>
Kalastussäännöt (vain saksaksi), **PDF:** <http://files.gadmin.ch/18167?CFID=29643938&CFTOKEN=de7cc5282620e111-32F73DF1-0D88-E1DC-752078522FE5AB81&jsessionid=42308d1167ca65b2f6a668401b5b7e8055d6>

Lumikenkäretket

Kuvalähde: www.engadin.stmoritz.ch

Lumikenkäretket tulevat esille perusaktiviteettina käytännössä kaikissa Sveitsin talvimatkailukohteissa. Lumikenkäretkillä on aina joku teema joko maisemaan tai muihin asioihin liittyen ja usein niiden päätepiste on ravintola, jossa ruokaillaan ja takaisin palataan autokuljetuksella. Tarjolla on omatoimiretkiä tai oppaan johdolla tehtäviä retkiä. Reittien pituudet ovat keskimäärin varsin lyhyitä, esim. 2 km suuntaansa. Omatoimiretket tehdään aina merkityillä reiteillä. **Hintaesimerkki:** lumikenkien vuokra + paluukuljetus 25 €, lumikenkien vuokra + lounas + paluukuljetus 40 €.

Lisätietoja: www.myswitzerland.com/en/home/wintervacation/snow-shoe-trekking.html

Koiravaljakkoretket

www.schlittenhunde-erlebnis.ch/home/index.html

Kuvalähde: www.schlittenhunde-erlebnis.ch

Koiravaljakkoretkien tarjontaa ei ole kovin paljon. Vetokoiria käytetään myös esim. lumikenkäretkeilyssä ja sovelluksia löytyy myös kesäaikaiseen käyttöön.

Yritysesimerkki:

Erlebniswelt Muotathal

www.erlebniswelt.ch/index.php

Monipuolinen Gasthaus-tyyppinen aktiviteettikohde. Huskyt ovat monissa eri rooleissa ja lisäksi tarjolla on mm jääkiipeilyä ja teemoitettuja lumikenkäretkiä. Alueen historiassa on yhtymäkohtia myös Suomeen Venäjän armeijan **kenraalin Aleksandr Suvorovin** kautta, joka teki sotaretken Alppien yli 1798. Saimaalla tunnetaan vastaavasti Suvorovin sotakanavat. Tutustumisen arvoinen monipuolinen kohde!

Lisätietoja: Muotthalin Suvorov historiasta http://www.erlebniswelt.ch/b_suworow.php

Airboarding

www.airboard.com

Kuvalähde: www.events.airboard.com

Kuvalähde: www.myswitzerland.com

Uusi vauhtilaji – Airboard – on tehnyt läpimurron Alpeilla. Tässä vauhtia otetaan Pilatus-vuorelta Luzernissa (kuva yllä). Sveitsiläisten mukaan Airboard on sveitsiläinen keksintö. Airboardilla lasketaan osin Tobogganing-kelkkamäkiä tai hiihtokeskuksissa omia rinteitä. Tarjolla on myös pitempiä retkiä, joissa lasketaan useita rinteitä. Sveitsissä on useita Airboard-kohteita mm. Graubündenin, Bernin ja Schwyzin alueella.

Toinen nouseva laji **Snowbiking** on suosittua myös Sveitsissä ja sitä voi harrastaa jo useissa hiihtokeskuksissa.

Lisätietoja: www.myswitzerland.com/en/home/wintervacation/adventure-sports-winter/adrenalin/snowbike.html

Snowkiting (leijasurffausta)

Yritysesimerkki: www.kitesailing.ch/go/kitesailing/home/swisskitesurf.html

Kuvalähde: www.tac-team.cz

Snowkiting on nyt Alpeilla todellinen trendilaji, mutta käytännössä kovinkaan paljon tarjontaesimerkkejä ei Sveitsin hiihtokeskusten tiedoista löydy. Hyvää tarjontaa kuitenkin löytyy lajin nettisivuilta, useissa paikoissa järjestetään aloittelijoille kursseja. Laji vaatii tuulen lisäksi kohtuullisen avointa ja ei kovin jyrkkää maastoa. Suomessa laji sopii hyvin Lapin puuttomille tunturialueilla sekä järvi- tai merialueille.

Sukellus jään alla Ice diving

www.lesmosses.ch/en/page.cfm/sport_leisure/activities/winter/ice_diving

Kuvalähde: www.lesmosses.ch

Jääsukelluskohteita on Alpeilla muutamia. Esimerkkinä pienen Lioson-järven sukelluskohde, jossa kolme avantoa pidetään auki läpi sesongin. Paikalliset sukellusyhdistykset järjestävät sukellusviikonloppuja säännöllisesti ja niihin voivat osallistua kaikki sukellusluvan omaavat. Järvi sijaitsee 1 850 metrin korkeudessa ja sinne nouseaan lumikenkällä ja laskeudutaan kelkoilla.

TAUSTAKYSELYYN VASTASI:

Ranskan kansallisen matkailutoimiston Kööpenhaminan toimiston päällikkö Pierre-Yves David

TÄRKEIMMÄT TALVIMATKAILUKOhteet:

Les 3 Vallées
www.les3vallees.com

Espace Killy
www.espacekilly.com
www.valdisere.com/
www.tignes.net

Courchevel
www.courchevel.com

Meribel
www.meribel.net/

Chamonix-Mont-Blanc
www.chamonix.com

Paradiski
(La Plagne, Les Arcs)
www.en.paradiski.com/
www.lesarcs.com/
www.la-plagne.com

Les 2 Alpes/L'Alpe d'Huez
www.les2alpes.com
www.alpedhuez.com

TIETOA HIIHTOKESKUKSISTA:

Top Of The French Alps (TOFTA)
<http://ski-resort-france.co.uk>

LISÄTIETOJA UUTUUKSISTA:

Jääkiipeily
<http://teepakki.ayy.fi/climb/icehome/Ice-home.htm>
www.ice-fall.com

Bobsleigh-kelkkailu
www.la-plagne.com/en/winter-holidays/
www.alpshack.com/

Snowkiting / speedriding
www.savoie-mont-blanc.com/

Karting-ajoa jäällä, Segway-ajoa lumessa
www.merinet.com/activities/meribel-activities-winter.htm

Mönkijällä ajo jäällä (Quad & buggy on ice)
www.lesmenuires.com/pages_en/resort/les-menuires.htm

› Ranskan alppialue kilpailee varsin tasaväkisesti Itävallan ja Sveitsin kanssa ja lienee kokonaisuutena kilpailijoitaan monipuolisempi. Hintataso on naapurimaihin verrattuna noin 15 % alhaisempi. Lisääntyneet halpalentovuorot sekä tarjonnan monipuolistuminen varmistavat Ranskan aseman yhtenä maailman johtavista talviurheilumaista.

Ranskasta löytyy hiihtokeskustarjontaa kaikentasoisille laskettelijoille ja myös maastohiihtopalvelut ovat näkyvästi esillä. Ranskassa on paljon pieniä ja idyllisiä kyläkeskuksia sekä vilkkaampia, kansainvälisiä hiihtokeskuksia. Ranskalaisille keskuksille on tyypillistä, että kaikki palvelut löytyvät kävelymatkan etäisyydellä: ravintolat, hotellit, hiihtohissit ja välinevuokraamot.

Ruokakulttuuri on yksi Ranskan keskusten valteista. Valinnanvaraa löytyy Michelin-tasaisen keittiön herkuista yksinkertaiseen ja laadukkaaseen maalaisruokaan. Ranskan majoitustarjonta on monipuolistunut viime vuosina huomattavasti ja kapasiteettia löytyy sesonkinakin hyvin eri hintaluokissa: hotelleja, huoneistohotelleja, perinteistä chalet-majoitusta ja retkeilymajoja.

Ranskan talviurheilukeskukset sijaitsevat lumivarmoilla alueilla. Palvelutarjonta on laajaa, ja aloittelijat, kokeneet laskettelijat, lumilautailijat sekä maastohiihtäjät on otettu hyvin huomioon. Ranskan keskukset tarjoavat paljon monipuolista tekemistä myös niille, jotka eivät hiihdi: koiravaljakot, kelkkailu ja erilaiset vaellus- ja retkeilyreitit ovat hyvin tuotteistettuja.

Ongelmana monilla alueella on edelleen kohteiden puutteelliset esittelyt muulla kuin ranskan kielellä. Tämä koskee erityisesti pienempiä ja persoonallisempia matkailualueita.

Kohdat 1–3 perustuvat taustakyselyyn vastanneen henkilön näkemyksiin.

1. Tärkeimmät talvimatkailukohteet ja mihin niiden vetovoima perustuu?

› Vastaajan mukaan Ranskan tärkeimpiä talvimatkailukohteita ovat:

- **Les 3 Vallées** (Kolmen laakson alue)
- **Paradiski** (La Plagne ja Les Arcs)
- **Espace Killy** (Tignes ja Val d'Isère)
- **Les 2 Alpes/L'Alpe d'Huez**
- **Chamonix-Mont-Blanc**

Hiihtokeskuksista on laaja sivusto TOFTA (Top Of The French Alps) <http://ski-resort-france.co.uk/>. **Lisätietoa myös täältä:** www.en.france-montagnes.com

2. Mitä talviaktiviteetteja Ranskassa on tarjolla?

Selvityksen tekijöiden arvio tarjonnan volyymista asteikolla 1–5

1 = satunnaista/ vähäistä, 5 = erittäin paljon tarjontaa

• Linnat, hotellit, iglut lumesta/jäädästä	2	• Ajoharjoittelu jäällä	3
• Retkiluistelu luonnon jäällä	1	• Avantouinti	1
• Maastohiihto	4	• Lumen/jäänveisto	3
• Laskettelu ja lumilautailu	5	• Jääsurffaus/Kitesurffaus	2
• Lumikenkäkävely	4	• Sukellus jään alla	
• Patikkaretket lumessa/jäällä	3	• Lumeen/jäähän liittyvät festivaalit/ tapahtumat	3
• Rekiajelut hevosella	4		
• Koiravaljakkosafarit	4		

Lisäksi vastaaja luetteli seuraavat talvilajit: kelkkailu, snowkite, speed riding, snow-park, boarder cross ja snow cross.

LES 3 VALLÉES

www.les3vallees.com

Maailman suurin hiihtoalue, jossa on 600 km yhdistettyjä rinteitä ja 180 hiihtohissiä. Alueeseen kuuluu 7 keskusta: Courchevel, la Tania, Méribel, Brides-les-Bains, Les Menuires-Saint-Martin, Val Thorens ja Orelle.

Courchevel

www.courchevel.com

Kuvalähde: www.courchevel.com

Courchevel on suurin Kolmen laakson hiihtoalueista. Alue koostuu viidestä kylästä, jotka sijaitsevat 1 300–1 850 metrin korkeudella. Rinteitä on 150 km ja tuolihissejä 62 kpl ja maastohiihtolatuja 66 km. Lunta tehdään peräti 563 lumitykin voimalla. Kohde panostaa monipuolisuuteen ja erityisesti aloittelevat laskettelijat on huomioitu erilaisilla teema-alueilla, joissa lasketteluun voi perehtyä rauhallisessa ympäristössä tai saada opastusta vaikkapa lumivyöryvaaroista. Eritasoisille laskettelijoille on teemoitettuja alueita. **Lisätietoja:** <http://www.courchevel.com/editorial.php?Rub=206&L=2>

Kuvalähde: www.courchevel.com

Kuvien lähde: www.skivol.com

Lumisten maisemien ihailu kuumailmapallosta käsin on hyvin suosittu ja yleinen ohjelma Ranskan Alpeilla. Hintaa tälle huvittelulle kertyy kuitenkin 260 €/henkilö. Pienimuotoista **lumikelkkailua** voi harrastaa hyvinkin rennosti.

Esimerkkiyritys: www.skivol.com/index.php

Viikoittainen ylämäkihiihtokisa 19 viikon ajan

www.courchevel.com/skialpinisme/

Rata on 3,2 km ja korkeuseroa on 500 metriä. Kilpailu hiihdetään keskiviikkoiltaisina skitouring-varusteilla otsalampun valossa. Suksien pohjissa on ylämäkinousuun tarkoitettua pidon takaavat "karvat," jotka voidaan poistaa alamäkeen laskettaessa. Paras aika 2010/2011 hiihtokaudella helmikuun puoliväliin mennessä oli 23 min. Idea on hyvin sovellettavissa myös Suomen hiihtokeskuksiin ja kilpailu voitaisiin toteuttaa telemark- tai jopa maastohiihtovälineillä.

Kuvalähde: www.courchevel.com/skialpinisme/

Pyrotekniikan EM-kisat

www.courchevel.com/festivalfeu/

Kuvalähde: www.fire-event.com

Kilpailut on toteutettu vuodesta 2003 lähtien. Joukkueita neljästä eri maasta, useita kilpailutapahtumia Courchevelin kylissä.

La Tania

www.latania.com/

Kolmen laakson keskellä oleva pieni La Tania-keskus ponnistaa näyttävillä aktiviteeteilla. Liitovrjoilua on tarjolla eri puolilla Ranskaa ja tandem-muodossa laji ei vaadi etukäteisharjoittelua. Huskysafarit ja useiden tuottajien lumikenkäohjelmat kuuluvat myös perusvalikoimaan. www.latania.com/vos-activites.html

Meribel

www.meribel.net/

Meribelissä on tarjolla monenlaisia talviaktiviteetteja: rekiajeluja hevosella, koiravaljakko- ja lumikenkäretkiä, maastohiihtoa, kuumailmapallolentoja, jäätikkökävelyä, jääkiipeilyä, karting-ajoa jäällä, moottorikelkkaretkiä, mäenlaskua kelkalla (tobogganing) ja heli-skiingiä.

Kuvalähde: www.ski-3vallees.net

Hotel L'Eterelou, www.sno.co.uk

Idyllinen ja luonnonläheinen Meribel on ollut suosittu matkailukohde jo yli 70 vuoden ajan. Tyylikäs puu- ja kivitaloarkkitehtuuri, kylpyläpalvelut ja erilaiset aktiviteetit muodostavat hyvän palvelukokonaisuuden.

Snowparks & Fun Zones

Meribelin alueella on kaikkiaan 11 erilaista Fun Zones -vyöhykettä. Osa on suunnattu eri-ikäisille lapsille, osa aikuisille lasketteluharjoitteluun. Kolmen laakson vanhin Snowpark Plattieres on vuosien mittaan laajentunut 17 hehtaarin alueeksi ja uusiutunut vauhdikkaaksi nuorten suosikkikohteeksi.

Lisätietoja: www.snowpark-meribel.com/ www.ski-area.meribel.net/snowparks-snowboard.html

Skitouring Meribelissä

www.guides-courchevel-meribel.com

Skitouring on alppimaissa suosittu urheilumuoto ja ohjattuja retkiä järjestetään Meribelin tapaan lähes kaikissa keskuksissa. Skitouring-välineet kuuluvat vuokraamoiden vakiovarustukseen. Sukkien pohjaan kiinnitetään karvat, jotka takaavat täydellisen pidon, mutta suksea voi liu'uttaa tasamaalla. Paluumatka yleensä lasketaan alas, jolloin "karvat" poistetaan suksista. Skitouring-välineistä on erilaisia malleja siitä riippuen millaisissa olosuhteissa lajia harrastetaan.

Kuvalähde: www.guides-courchevel-meribel.com

Val Thorens

www.valthorens.com/winter-en/home-page.1.html

Kuvalähde: <http://brigitte.ruff.pagesperso-orange.fr>

Val Thorensissa on lasketteluun lisäksi hyvä valikoima muita aktiviteetteja. Alueella on Ranskan pisin kelkkamäki 6 km, Alain Prostin mukaan nimetty jääajokoulu, talvista maastopyöräilyä, moottorikelkkailua ja lumikenkäretkiä.

Lisätietoja: www.valthorens.com/winter-en/val-thorens/activities-and-entertainment/sports-activities/toboggan.92.html

Lisätietoja jääajokoulusta: www.icedrivingacademy.com/

ESPACE KILLY

www.espacekilly.com ; www.valdisere.com/ ; www.tignes.net

Espace Killyn hiihtoalue on nimetty kuuluisan ranskalaisen alppihiihtäjän Jean-Claude Killy'n mukaan. Se koostuu legendaarisesta Val d'Isèren alueesta ja siihen linkitetystä Tignes'in alueesta. Tarjonta on laskettelupalveluiden lisäksi erittäin laaja. Alueella on kaksi jäätikköä, 156 laskettelurinnettä ja korkeuseroa rinteissä suurimmillaan lähes 2 000 metriä.

Tietoa alueen ohjelmalvelu yrityksistä: www.french-alps.net/ski-resorts/val-disere/val-disere-activities.html

Esimerkkiyritys: Ohjelmalvelutoimisto Evolution2:

www.evolution2.com/tignes/default.asp ; www.evolution2.com/tignes/2010_adventure_fr.htm

Val d'Isèren ja Tignesin alueella toimii suuri ohjelmapalvelutoimisto, jonka valikoimaan kuuluu lähes kaikki mahdolliset talviaktiviteetit. Seuraavassa on esitelty eräitä aktiviteetteja ja niiden hintatietoja kuvaamaan alueen tarjontaa. Hintataso vastaa yleistä Alppimaiden tasoa. Kuva yllä ja seuraavien sivujen kuvat ja tiedot ovat peräisin ko. yrityksen nettisivuilta: www.evolution2.com/tignes/default.asp

Koiravaljakkoretket

Yritys järjestää kahtena päivänä viikossa alueilla puolen päivän retkiä, joissa 2,5 tuntia varsinaista valjakkoajoa. Retken hinta, jos matkustajana on 1-2 henkilöä, on 85 €, jos 3 henkilöä, niin 115 €, ja mikäli haluaa ajaa itse, niin lisämaksu on 60 €.

Ajoharjoittelua jääradalla

Hinnat: kaksi ajokierrosta ammattimaisen kuljettajan kyydissä: 1 henkilö 50 €, 2 henkilöä 60 €, 3 henkilöä 70 €, yksityistunti 80 €.

Ice Diving -sukellusta

Tignes-järvellä, 15 minuutin sukelluksia ohjaajan johdolla. Ennakkokokemusta ei tarvita! *Hinta:* päiväsukellus 75 €, yösukellus 95 €.

Ratsastus lumella

Hinta: 16 €/30 min, 35 €/60 min, iltaratsastus 40 €/90 min.

Mönkijääajelut

Hinta: 25 €/10 min, 40 €/20 min, 30 minuutin retki ohjattuna 50 € (vähintään 3 aikuista osallistuu).

Jääkiipeily vesiputouksella

Hinta: opastus 1,5 tuntia 69 €, opastus ja kiipeäminen 3 tuntia 89 €.

Lumikenkäretket

Hinta: ohjattu puolen päivän retki 50 €.

CHAMONIX-MONT BLANC

www.chamonix.com

Kuvalähde: www.chamonix.com

Chamonix on yksi Euroopan tunnetuimpia ja historiallisimpia alppikohteita. Maisemia voi ihailla Euroopan korkeimpiin kuuluvilla köysiradoilla ja itse Chamonix'in kaupunki henkii satojen vuosien alppielämän historiaa. Tunnettuna maamerkkinä on läntisen Euroopan korkein vuori **Mont Blanc** (4 810 m) ja toinen superluokan luonnonnähtävyys on **Mer de Glace** (jäätikkömeri), jolla on pituutta 7 km ja paksuutta 200 metriä.

Kuvalähde: www.montagna.tv

Maastohiihtoverkosto

www.chamonix.com/cross-country-skiing,29,en.html

Chamonixin alueella on kaksi toisiinsa linkitettyä latuverkostoa maastohiihtoon. Latujen pituudet vaihtelevat 1,5–11 km. Ladut ovat maksullisia, päivähinta on 7 € ja kausikortti maksaa 50 €.

Kuvalähde: www.chamonix.com

Hydroglisse (hydrospeed)

<http://rafting-chamonix.com>

Hydrospeed on periaatteessa kesän koskenlaskuun suunniteltu väline, mutta Mont Blancin alueella uskaliaimmat pääsevät testaamaan taitojaan kevättalvella Mer de Glacen loppupään sulamisvesissä Arveyrong-joen kanjoneissa. Jännittävän aktiviteetin hinta on 40 €/lasku.

Kuvalähde: www.rafting-chamonix.com

Kuvalähde: www.indianaventures.com

Indiana Adventures –pulkkaseikkailu

www.indianaventures.com/index_uk.php

Perinteisten sarvikelkkojen sijasta käytössä ovat pulkat kuten Suomessa, mäet vaan ovat paljon pitempiä. Liikkeelle lähdetään illansuussa rinteiden sulkeuduttua lasketteliijoilta.

Koiravaljakkoretkiä

www.huskydalen.com/pages/page2.htm

Huskydalen-yritys tarjoaa eripituisia koiravaljakkoajeluja upeissa maisemissa päivällä ja iltahämärissä. Palvelut on suunnattu sekä yritysasiakkaille että yksityishenkilöille, ja pidempiä vaellusretkiä yritys järjestää myös Kroatiassa.

Yooner

www.yooner.com

Kuvien lähde: www.yooner.com

Yooner on loistava innovaatio, joka pohjautuu lasten 1900-alkupuolella Ranskassa käyttämään yksinkertaiseen puiseen mäenlaskulaitteeseen. Laitteen hinta vähittäiskaupassa on 170 €. Se on käytössä useissa Ranskan hiihtokeskuksissa.

Kuvien lähde: www.yooner.com

PARADISKI

www.en.paradiski.com ; www.lesarcs.com ; www.la-plagne.com

Kuvalähde: www.reflex-skischool.com

Paradiski koostuu La Plagnen ja Les Arcsin hiihtoalueista ja muodostaa yhdessä yli 400 rinnekilometrin laajuisen kokonaisuuden. Alueella on 15 kylää, jotka sijaitsevat eri korkeuksilla ja tarjoavat valinnanvaraa majoitusvaihtoehdoissa. Alueella on myös maastohiihtolatuja n. 80 km ja erityisen hyvänä pidetään Champagny'n kylän latuverkostoa.

Tietoa alueen ohjelmapalveluyrityksistä: www.french-alps.net/ski-resorts/les-arcs

La Plagnen jääluolataidetta

www.grottedeglance.com/actus.php

(sivustolla on tietoa myös muiden alueiden jääluolista).

Jääkiipeily

www.champagny.com

Erottautumista jääkiipeilyssä: 22 metriä korkea kiipeilytorni Champagny'n kylässä. ESF Hiihtokoulu tarjoaa jääkiipeilypalveluja aloittelijoille, kokeneemmille jääkiipeilijöille sekä alppikiipeilyklubin jäsenille.

Kuvalähde: www.esf-champagny.com

Kuvassa Champagnyn ESF -hiihtokoulun näyttävä iltatapahtuma, jossa rinnettä laskettiin alas kymmenien soihtujen valossa.

Kuvalähde: www.esf-champagny.com

Elpro-ohjelmapalveluyritys

www.elpro.fr

Seuraavissa kuvissa täyden palvelun ohjelmapalveluyrityksen Elpron tarjontaa La Plagnessa.

Kuvien lähde: www.elpro.fr

LES 2 ALPES

www.les2alpes.com/

Kuvalähde: www.les2alpes.com/

Alue muodostuu neljästä kylästä, joista idyllinen reilun 800 asukkaan Venoscin kylä erottuu persoonallisella, menneiden aikojen tyyllillään. Kylä on pienestä koostaan huolimatta voimakkaasti matkailuhenkinen ja järjestää monenlaisia ohjelmapalveluita ja kylätapahtumia. Kylässä on mm. aasifarmi, joka tarjoaa rekiajeluja aasilla sekä valjakko-hiihtoa (skijoring).

Venosc Village

www.venosc.com/hiver/anglais/villagemontagnard.php

Kuvien lähde: www.venosc.com

Kuvien lähde: commerces.les2alpes.com

Pieni kylä elää täysillä matkailusta personaalisella tarjonnallaan.

ALPE D'HUEZ

www.alpedhuez.com/

Kuvalähde: www.alpedhuez.com/

Aluetta leimaa 3 330 metrin korkeuteen kohoava Pic Blanc -vuori. Vuoren huipulta 3 320 metrin korkeudesta lähtee maailman pisin musta laskettelurinne Sarenne (17 km). Rinne päättyy 1 500 metrin korkeudelle, joten korkeuseroa tulee peräti 1 820 metriä. Sen laskettelee n. 1 000 hiihtäjää päivässä.

Skijoring

www.alpedhuez.com/hiver/en/184/ski-joring.html ja www.secondsouffle.fr

Valjakkohiihto (skijoring) on suhteellisen suosittu aktiviteetti, erityisesti pienemmissä maaseutukylissä. Hevosien ohella vetovälineenä voi olla myös koira ja lajista on kehitetty myös freestyle-muoto hyppyreineen. Tämä vauhdikas laji sopii hyvin myös Suomen oloihin.

Kuvalähde: www.alpedhuez.com

Koiravaljakkosafarit non-stop lähtöinä

www.secondsouffle.fr

Kuvalähde: www.secondsouffle.fr

Alpe d'Huezin alueella panostetaan eläinaktiviteetteihin ja erityisesti koiravaljakkosafareihin. Lähdöt ovat puolen tunnin välein aamuyhdeksästä iltakuuteen. Hinnat aikuisilta 30 € /30 min ja 50 €/ tunti.

Tästä maisemasta kannattaa maksaa: Pic Blanc Panoraama

www.alpedhuez.com/hiver/en/185/scenic-views.html

Vieraat nousevat köysiradalla Pic Blanc -vuoren huipulle, josta avautuu näkymä yli Grandes Rousses-vuori-jonon. Huipulta näkee myös Mont Blancin, suuren pinta-alan Ranskaa, Italiaa ja Sveitsiä. Hinnat: edestakainen matka köysiradalla 17 €, jääluoläkäyntiin yhdistettynä 20 €.

Kuvalähde: www.alpedhuez.com

Ice Driving School – Evodriver

www.evodriver.fr/

Kuvien lähde: www.evodriver.fr

Jäärata on rakennettu keskelle Alpe d'Huezin kylää ja siinä ajetaan viritetyillä henkilö-autoilla, crossiautoilla ja mönkijöillä. Lyhyt johdatus jääautoilun saloihin maksaa 50 €, 3 kierroksen ajaminen 30 €, kahden tunnin harjoittelu 190 €, crossiauton vuokra on 50 €/10 min ja mönkijän vuokra 15 €/10 min.

Segway

www.segway.com ; *sivut suomeksi:* www.segway.fi/personal-transporter/model_x2.php
Alpe d'Huezin alueella on käytössä Segway-sähkökulkuneuvoja, jotka sopivat myös lumelle ja jäälle.

Lisätietoja: www.alpedhuez.com/hiver/en/999/mountain-tours-with-gyropode.html

Kuvien lähde: www.alpedhuez.com/hiver/en

Kuvien lähde: www.mobilboard.com/

JURA-VUORISTO

<http://us.franceguide.com/what-to-do>

Kuvalähde: www.en.wikipedia.org/

Jura on pienehkö vuoristo Alppien pohjoispuolella Ranskan ja Sveitsin rajalla. Se muodostaa Rhône ja Reinin välisen vedenjakajan. Jura-vuoristosta on muodostunut erittäin suosittu matkailualue ja monin paikoin sen lumiset maisemat ovat piirteiltään pohjoismaisia. Laskettelun lisäksi tarjolla on laaja maastohiihtoverkosto, lumikenkäreitejä, koira- ja hevosvaljakkoretkiä. Alueella on myös vesistöjä, mutta niihin liittyvä talvitarjonta on hyvin vähäistä. Kansainvälistä matkailua rajoittaa varmasti osittain se, että lähes kaikki Internet-sivut ovat vain ranskaksi. Jura-vuoriston pääsivusto on ranskan lisäksi hollanniksi.

Les Rousses Jura-vuoristossa

www.lesrousses.com

Idyllinen neljän kylän alue **Haut Jura** sijaitsee luonnonpuiston sydämessä. Tarjolla on laaja aktiviteettivalikoima, ja matkailijat ja paikalliset asukkaat ovat tiiviissä kanssakäymisessä. Alue keskittyy ilman moottoria toimiviin tai sähkökäyttöisiin aktiviteetteihin. Hoidettuja maastohiihtolatuja on 220 km. Myös Jura-vuoristossa tehdään safareita sähkökäyttöisellä Segwaylla.

Ominaisuuksia hahmottava video: www.sidway.fr/quelques_videos..._o42.htm.

Kuvalähde: www.lesrousses.com

Kuvalähde: www.sidw

Käärmepulkka - Snakegliss

www.snake-gliss.com/

Jopa kymmeniä kelkkoja voidaan kytkeä toisiinsa. Jalat pidetään edellä ajavan kelkassa ja opas johtaa letkaa. Snakegliss -ketjulla on kohteita sekä Ranskassa että Sveitsissä.

Kuvien lähde: www.snake-gliss.com

Jääkiipeily

Jääkiipeily on Ranskan Alpeilla erittäin suosittua muiden alppimaiden tapaan. Kiipeilyseikkailuja järjestetään myös aloittelijoille.

Tietoa muutamista Ranskan ja Italian jääkiipeilykohteista löytyy suomalaiselta sivulta: <http://teepakki.ayy.fi/climb/icehome/Icehome.htm>.

Lisäksi esim. seuraavilta sivuilta:
<http://en.wikiloc.com/trails/ice-climbing/france>;
<http://www.alpine-guides.com/mountaineering/ice/la-grave-ice-climbing-course.htm>
(esimerkki kursseista).

Kuvalähde: www.wallcoo.net

Ratakelkkailu turistiversiona

www.la-plagne.com/fr/hiver

Kuvalähde: www.passioneo.com

Kuvalähde: la-plagne.com

La Plagnen hiihtokeskuksessa on mahdollisuus harrastaa ratakelkkailua kokeneen ohjaajan kanssa. Matkailijoille tarkoitettu 4-5 hengen "taksiversiossa" huippunopeus on rajoitettu 80 km/h. Laskun hinta on 37 €, perhelippu 110 €. Ratakelkkailua on matkailijoille suunnattuna versiona tarjolla hyvin harvassa paikassa Euroopassa.

Lisätietoja ja video: <http://www.la-plagne.com/fr/hiver/decouverte-plagne/les-la-plagne-plagne/bobsleigh-plagne.html>

Snowkiting

www.flymountainsnowkite.com/

Kuvalähde: www.flymountainsnowkite.com

Snowkiting sovelluksineen on koko ajan kasvava laji, jota voi harrastaa melkein kaikkialla kohtuullisen avoimessa maastossa. Suomessa järvet, merialueet ja tunturialueet soveltuvat lajiin hyvin ja jäällä sukset voidaan korvata luistimilla. Ranskassa on avattu ensimmäinen pelkästään snowkitingiin keskittyvä hiihtokoulu La Rosièressä, Savoie-Mont Blancin alueella.

Lisätietoja: www.flymountainsnowkite.com/snowkiting_school.html

Helmi-maaliskuun vaihteessa 2011 järjestettiin Saimaan järviolueella Oravissa jää- ja lumipurjehduksen MM-kisat ja ne ovat saaneet suurta huomiota kaikkialla maailmassa alan harrastajien nettisivuilla.

Lisätietoja: www.wissa2011.org/wissa2011/ sekä www.kitewing.com/news/

Lumeen ja jäähän liittyviä tapahtumia

Ranskan suurin hiihtotapahtuma – **Transjurassienne-hiihto**, kuuluu maailman suurten hiihtomaraton-kilpailujen Worldloppet-sarjaan.

Lisätietoja: www.transjurassienne.com/

Kuvien lähde: www.transjurassienne.com

Klassikkoralli lumella ja jäällä

100 autokuntaa, kolme päivää ja yli 900 km lumisia ja jäisiä pikkuteitä.

www.zaniroli.com/yacs/section-4028-rallye-neige-glace

Kuvien lähde: www.zaniroli.com

Ice Magic jääfestivaali Pariisissa

<http://www.icesculpture.fr/>

Kuvalähde: www.schgaguler.com

TAUSTAKYSELYYN VASTASI:

Italian valtion matkailutoimiston (ENIT) markkinointipäällikkö Massimo Montarulli

TÄRKEIMMÄT TALVIMATKAILUKOhteet:

Cervinia
www.cervinia.it

Courmayeur
www.courmayeur-montblanc.com/en/

Livigno
www.livigno.com

Val di Fassa
www.fassa.com

Madonna di Campiglio
www.campiglio.com
www.campiglio.to

Cortina d'Ampezzo
www.dolomiti.org/

Dolomiitit
www.dolomiti.org

”Sotaseikkailu” Dolomiiteilla
www.dolomiti.org/dengl/Cortina/csto/index.html

AKTIVITEETTEJA

Snowkiting
www.ski-mag.com/resorts/italy
www.snowkiten.com/2009/11/snowkite-worldcup-2010-in-italy-reschensee/

Snowbiking
www.cervinia.it

Ice-karting
www.icekartcervinia.com
www.livigno.eu/en/winter/activities/go-kart-on-ice

Quadextreme
www.quadextreme.com/

Talvipatikointi
www.fassa.com/EN/Folder-Winter-walks/
www.livigno.eu/en/winter/activities/nordic-walking/nordic-walking

Snowtubing
www.fassa.com/EN/Sport-and-activities-in-Val-di-Fassa-Snow-tubing/?s=328
www.slidepark.it

Jääkiipeily
www.livigno.eu/en/activities/climbing
www.planetmountain.com/english/News/shownews1.lasso?l=2&keyid=37944

Ratsastus ja rekiajelut
www.livigno.eu/en/home.jsp?idrub=528

› Italian suosio talvimatkailukohteena johtuu paljolti suuresta valinnanvarasta. Monipuoliseen aktiviteettitarjontaan yhdistyy miellyttävällä tavalla italialaisen elämänmenon rentous, ystävällinen palvelu sekä hyvä ruoka.

Talvikohteet ovat varsin omaleimaisia, esimerkiksi tax-free-alue Livigno, pienet alppikylät Dolomiti Superskin läheisyydessä sekä kansainväliset keskukset Mont Blancin lumivarmalla alueella. Keskukset tarjoavat erinomaiset puitteet lasketteluun sekä aloittelijoille että kokeneille laskijoille.

Myös maastohiihtoon useimmissa keskuksissa on hyvät mahdollisuudet. Lisäksi tarjolla on tuotteistettuja vaelluksia, koiravaljakkoretkiä, vaativampia extreme-lajeja sekä monipuolisia hyvinvointi- ja hemmottelu-palveluja.

Monet uudemmat talvilajit, kuten skibiking (snowbiking), snowkiting, snowrafting ja snowtubing ovat myös suosittuja Italian talvimatkailukeskuksissa.

Kohdat 1–2 perustuvat taustakyselyyn vastanneen henkilön näkemyksiin.

1. Tärkeimmät talvimatkailukohteet ja mihin niiden vetovoima perustuu?

› Vastaajan mukaan Italian tärkeimpiä talvimatkailukohteita ovat:

- Cervinia www.cervinia.it
- Courmayeur www.courmayeur-montblanc.com/en/
- Livigno www.livigno.com/
- Val di Fassa www.fassa.com
- Madonna di Campiglio www.campiglio.com ; www.campiglio.to
- Cortina d'Ampezzo www.dolomiti.org

Kohteiden vetovoima perustuu vastaajan mukaan suhteellisen hyvään lumivarmuuteen, suureen hissikapasiteettiin ja laajoihin hiihtoalueisiin. Lisäksi vastaaja pitää tärkeinä tekijöinä viehättäviä kaupunkeja sekä ravintolapalveluiden korkeaa tasoa, erityisesti hyvää ruokaa.

2. Mitä talviaktiviteetteja Italiassa on tarjolla?

Selvityksen tekijöiden arvio tarjonnan volyyymista asteikolla 1–5

1 = satunnaista/ vähäistä, 5 = erittäin paljon tarjontaa

Maastohiihto	3	Ajoharjoittelu jäällä	2
Laskettelu/lumilautailu	5	Mönkijäsafarit	2
Koiravaljakkoretket	3	Lumeen ja jäähän liittyvät	
Lumikenkäretket/talvipatikointi	4	tapahtumat/ festivaalit	3
Jääkiipeily	3		

Tärkeimpinä kilpailijoina Italia pitää Ranskaa, Itävaltaa ja Sveitsiä. Ne ovat sijainniltaan edullisempia erityisesti pohjoisesta tulevien matkailijoiden kannalta.

Kuvien lähde: www.dolomiti.org

Cervinia

www.cervinia.it

Kuvalähde: www.fashionphotographer.it

Matterhornin tuntumassa sijaitseva Cervinian hiihtoalue on yksi Alppien suurimmista yhtenäisistä hiihtoalueista. Alue koostuu kolmesta eri laaksosta ja sillä on yhteys myös Sveitsin puolella sijaitsevaan Zermattiin. Cervinia on lumivarma talviurheilukeskus, sillä se kuuluu Euroopan korkeimpaan hiihtoalueeseen – siellä lasketellaan jopa 3 899 metrin korkeudessa. Tästä korkeudesta alkaa oletettavasti maailman pisin laskettelu-rinne, jolla on pituutta huikeat 22,5 km.

Cervinian alueella voi lasketella koko päivän laskematta samaa rinnettä kahteen kertaan. Zermattin rinteet mukaan lukien alueella on 116 hoidettua rinnettä, joiden yhteispituus on 313 km.

Snowbiking (skibiking)

Kuvalähde: www.snowbike.nl

Snowbiking kasvattaa suosiotaan myös Italian lumisilla rinteillä. Lumipyöräilyn ympärille on tuotteistettu houkuttelevia paketteja, mm. yöpyöräily talvisen tähtitaivaan alla. Ohjattuun retkeen sisältyvät varusteet, reittikartta/ohjeet, otsalamppu ja illallinen valituksessa ravintolassa. Snowbike on helppo kuljettaa ylös tuolihississä.

Lisätietoja: www.cervinia.it

Ice-karting

Kuvalähde: www.icekartcervinia.com

Huollettu karting-rata luonnonjäällä on avoinna päivittäin sekä ryhmille että yksittäisille matkailijoille.

Lisätietoja: www.icekartcervinia.com

Snowkiting

Kuvalähteet: www.hotel-cervinia.com

www.life.com

Lajin suosio on voimakkaassa kasvussa Keski-Euroopan hiihtokeskuksissa ja tarjontaa löytyy myös useimmista Italian keskuksista. Vaatii puuttoman, avaran alueen ja jalkoihin sukset, lumilaudan tai luistimet, ja sopii erinomaisesti järven jäälle. Vuoden 2010 Snowkite World Cup pidettiin Italiassa Reschensee-tekojärvellä lähellä Itävallan rajaa. **Lisätietoja:** www.snowkiten.com/2009/11/snowkite-worldcup-2010-in-italy-reschensee/

Lumilautailijoiden tempualue: Indianpark

Kuvalähteet: www.snowbox.it/2009

www.skiitaly.biz

Indianpark on lumilautailijoille ja temppulaskijoille tarkoitettu alue Breuil-Cervinian hiihtokeskuksessa. Italian lumilautamaajoukkue on valinnut alueen harjoittelupaikakseen. Vaikkei itse harrastaisikaan lajia, alueeseen voi käydä tutustumassa ja katsomassa **taitureiden näytöksiä**.

Lisätietoja: www.skiitaly.biz/snowpark-cervinia/ ja www.indianpark.it

Helikopterikuljetukset

www.snow-secrets.com/guiding.html

Kuvalähde: www.neveitalia.it/ski/cervinia/ ja www.snow-secrets.com

Alueen korkea sijainti tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet kokeneille freeride-laskijoille. Lasku alkaa 4 500 metrin korkeudesta ja jatkuu jyrkkänä alas Valtournencheen tai Champoluciin. Tarjontaa on myös kesäisin. Helikopteri ei ole luksusta vaan välttämätön kuljetusväline kaikilla alppialueilla. Varsinaisen heli-skin lisäksi helikopteri toimii nopeana kuljetusvälineenä nähtävyyksikohteisiin ja toisille hiihtoalueille. Suomessa vastine voisi olla heli-icefishing, kun kevättalvella mennään kaukaisimmille Lapin rautajärville.

Courmayeur

www.courmayeur-montblanc.com/en/

Kuvalähde: www.cntraveller.com

Muiden alppikohteiden tapaan lumivarmaa hiihtoaluetta, korkein hiihtoalue on 2 700 metrissä. Alueella on yli 140 km laskettelurinteitä ja lisäksi hyvin hoidettu maastohiihto- ja vaellusverkosto. Lisätarjontaa tuovat säännölliset bussiyhteydet La Thuilen, Cervinian ja Champolucin hiihtokeskuksiin, jonne käy alueen hissilippu.

Courmayeur tarjoaa parhaimmillaan laskettelua ja Alppien monipuolisinta off-piste-hiihtoa erittäin vaativissa Mont Blancin maisemissa. Ranskan puolelle Chamonix-hiihtokeskukseen on yhteys Mont Blancin alitse kulkevan 11 km pitkän tunnelin kautta.

Kuumailmapallolennot

Kuvalähde: www.mongolfiere.it

Kuumailmapallolennot ovat erinomainen tapa tutustua vaikuttaviin vuoristomaisemiin. Lento on ekologista, ja äänetöntä, ja pallo voidaan ohjata haluttuun korkeuteen vuorenhuippuja tai laakson puita hipoen. Lennot ovat nykyisin jo "verrattain edullista luksusta myös tavallisille matkailijoille.

Lisätietoja: www.regione.vda.it/turismo/proposte/ ja www.mongolfiere.it/voli_e.asp

Livigno

www.livigno.com

Kuvalähde: www.warsztat.wordpress.com

Livigno on Euroopan lumivarminta aluetta: talvisesonki alkaa aikaisin ja jatkuu myöhään kevääseen. Livignon suosiota lisää myös alueen erikoisuus: tax-free-vyöhyke. Alueella on lasketteluun lisäksi hyvä palveluvalikoima muitakin aktiviteetteja. Maastohiihdon tärkeyttä kuvaa hyvin se, että alueella on pelkästään maastohiihtoon keskittynyt hiihtokoulu. Alkutalven ja loppukevään sesonkia vauhditetaan ilmaisilla hisslipuilla. Alueen matkailuyrittäjät panostavat yhteistyöhön ja alueen alku- ja loppusesongista on tullut jo käsite, joka tuo matkailijoita sesongin hiljaisimpiin ajanjaksoihin.

Koiravaljakkoretket

Livignossa on monipuolisesti tuotteistettuja retkiä sekä talvi- että kesäkaudelle, myös opetusta ja koulutusta on tarjolla.

Lisätietoja (yritysesimerkki):
www.huskyvillage.it/index_eng.php?pagina=10

Kuvalähde: www.huskyvillage.eu

Ratsastus ja rekiajelut

Ympäristöystävällisiä kulkuvälineitä arvostetaan Livignossa. Sekä ratsastusretkiä että rekiajeluja on tarjolla useilla palvelutuottajilla.

Lisätietoja: www.livigno.eu/en/home.jsp?idrub=528

Kuvalähde: www.livigno.eu

Quadextreme mönkijäsafareita

www.quadextreme.com

Monipuolista tarjontaa, jossa on huomioitu hyvin erilaiset kohderyhmät: toisaalta on välineitä ja opastusta lapsille, toisaalta vaativia maasto- ja extreme-retkiä telamönkijöillä seikkailunhaluisille aikuisille.

Kuvalähteet: www.valtellinaincoming.com

www.quadextreme.com

Ajoharjoittelua jääradalla ja jääkiipeilyä

Kuvalähteet: www.gestione.livigno.cx

www.guidealpine.info

Tarjolla on opastettua ajoharjoittelua sekä mahdollisuus ratakilpailuun ja harjoitteluun. Rata on avoinna päivittäin joulukuusta maaliskuuhun klo 9.00–18.00. Myös kevyempään karting-autoiluun on Livignossa oma ratansa.

Lisätietoja: www.icedrivingsschool.com

Livignossa on mahdollisuus myös jääkiipeilyyn ja kursseja järjestetään säännöllisesti sekä aloittelijoille että jo lajia harrastaneille.

Lisätietoja: www.guidealpine.info/pages/ice-climbing.php

Val di Fassa

www.fassa.com

Kuvalähde: www.fassa.com

Kuvalähde: www.sellaronda.it

Val di Fassa panostaa tavanomaisten lumiaktiviteettien lisäksi voimakkaasti sekä karnevaaliluonteisiin että urheilullisiin tapahtumiin. Ladin Carnival ja Italian suurin ski-touring-maraton Sellaronda ovat alueen perinteikkäimpiä tapahtumia.

Lisätietoja: www.fassa.com/EN/Events-in-Val-di-Fassa--The-Ladin-Carnival/ ja www.sellaronda.it

Tarjonnaltaan Val di Fassa on Italian hiihtokeskusten monipuolisimpia. Lähellä sijaitseva **Val di Fiemme** on maastohiihdon kärkekohteita, jossa järjestetään jälleen hiihdon MM-kisat vuonna 2013. Val di Fiemme on isännöinyt kisoja jo kaksi kertaa aikaisemmin.

BMW-nelivetoautojen testausta

BMW xDome -keskus Campitello di Fassassa tarjosi BMW:stä kiinnostuneille matkailijoille mahdollisuuden testata käytännössä kaikkia BMW xDrive-sarjan nelivetoautoja. Keskus oli avoinna joka päivä aamusta iltaan 20.2.-6.3.2011 välisenä aikana. Tämä on hyvä esimerkki hiihtokeskuksen ja autovalmistajien/myyjien tuotteistetusta yhteistyöstä Keski-Euroopan hiihtokohteissa ja sopisi varmasti Suomeenkin.

Lisätietoja: www.fassa.com/EN/Events-in-Val-di-Fassa--Campitello-di-Fassa-BMW-xDrive-Live-Test-drive/?s=317

Kuvien lähde: www.fassa.com

Snowtubing spiraaliversiona

Val di Fassan Slideparkissa on oivallettu kehittää snowtubingiin uusi ulottuvuus, spiraalimainen liukumäki. Se tekee lajista huomattavasti jännittävemmän verrattuna tavanomaiseen snowtubingiin. Hissinä tässäkin on tavanomainen vetohissi.

Lisätietoja: www.fassa.com/EN/Sport-and-activities-in-Val-di-Fassa--Snow-tubing/?s=328 ja www.slidepark.it/ sekä videolinkki snowtubing/snow dinghies: www.youtube.com/watch?v=7FA5YeyXdic&feature=player_embedded

Talvipatikointi

Kuvalähde: www.colletts.co.uk

Patikointireiteistä on saatavilla yksityiskohtaiset kartat ja tarjolla on 28 erilaista vaelusreittiä. Kuvauksissa on esitelty reitin alku- ja loppupisteet, reitin varrella olevat näh-

tävytykset ja kylät, reitin vaikeusaste, pituus ja vaadittava varustetaso. Talviset kävelyretket ovat hyvin suosittuja kaikkialla alppimaissa. Suomessakin voitaisiin hyvin tuottaa kävelyreittejä ja järjestää teemoitettuja opastettuja kävelyretkiä.

Reittiohjeet ja kartat ladattavissa englanninkielisenä: www.fassa.com/EN/Folder-Winter-walks/

Polartec Scufoneda -laskettelutapahtuma

Vapaa-ajantekijöiden ja telemark-harrastajien yhdistävä viikon kestävä tapahtuma, joka on mielenkiintoinen yhdistelmä vakavaa hiihtoa ja iloista karnevaalitunnelmaa. Tapahtuma kerää harrastajia ympäri maailmaa, erityisesti Pohjois-Amerikasta.

Lisätietoja: www.skiitaly.biz/scufoneda-telemark-freeride-championship/ ja www.scufons.com/index

Kuvalähde: www.scufons.com

Kuvalähde: www.rivistasci.it

Madonna di Campiglio

www.campiglio.com ; www.campiglio.to

Kuvalähteet: www.vitarentina.it

www.campiglio.it

Alue sijaitsee Dolomiittien keskellä, yli 1 500 metrin korkeudessa merenpinnan yläpuolella. Madonnan viehätystä lisää lähes autoton kylä. Alueen luonto on yksi Alppien upeimmista, ja keskukseen tullaan paitsi hiihdon myös virkistytymisen ja luonnon takia.

Lasketteluun lisäksi alueelta löytyy 30 kilometriä maastohiihtolatuja, opastettuja vaellus- ja lumikenkäreittejä sekä koiravaljakkoretkiä. Patikka- tai hiihtomatkan päässä sijaitsevat Brentan massiivinen kalliomuodostelma, joka on erityisen upea talvisaikaan. Rinteiltä voi laskea suoraan kylän keskustaan.

Kartta: www.campigliodolomiti.it/files/getbyid/cartinacampigliorgb,1625.jpg

UNESCO:n Maailmanperintökohde: Dolomites' Brenta Group

Kuvalähde: www.alledolomiti.com

Madonna di Campiglion ja Dolomiittien luontoarvot saivat merkittävän tunnustuksen, kun Brentan alue valittiin UNESCO:n Maailmanperintökohteeksi osana Dolomiittien Maailmanperintöaluetta. Perusteluina olivat luonnonolojen poikkeuksellinen kauneus ja geologiset arvot. Maailmanperintökohteen statuksesta on merkittävä hyöty erityisesti maaseutumatkailulle.

Lisätietoja: www.campigliodolomiti.it/lang/EN/pagine/dettaglio/dolomiti_e_natura,12/le_dolomiti_patrimonio_unesco,32.html

Dolomits Fire – soihtuilla Guinnessin ennätysten kirjaan

Kuvalähde: www.campiglio.to

www.blogdolcevita.com

Muutaman vuoden välein Madonna di Campiglio tempaistaa Guinnessin ennätysten kirjaan massiivisella Dolomiiteille nousevalla soihtukulkueella. Viimeksi soihtunkantajia oli yli 2 000. Joukossa oli monia julkisuuden henkilöitä ja tapahtuman tarkoituksena on kerätä varoja hyväntekeväisyyteen. Ehkäpä Suomen saaristossa voitaisiin tempaista samalla tavalla talvikaudella, vaikkapa luonnontulilla!

Lisätietoja: http://www.campiglio.to/lang/EN/eventi/dettaglio/dolomites_fire,31.html

Telemark

Telemark on kokenut uuden tulemisen myös Italiassa ja kasvattaa tasaisesti suosiotaan muissakin Keski-Euroopan hiihtokeskuksissa. Telemarkhiihtoon liittyy myös rentoja perinteitä ja näyttäviä asuja.

Lisätietoja: www.campigliodolomiti.it/lang/EN

Kuvalähteet: www.backcountry.com

www.campigliodolomiti.it

Jääkiipeily vesiputouksilla

Madonna di Campiglion ja Val Rendenan alueet tarjoavat erinomaiset mahdollisuudet jääkiipeilyyn vesiputouksilla. Jääkiipeily onkin suosiossa myös matkailijaversiona. Kokeneen oppaan avulla matkailija pääsee turvallisesti kokeilemaan jännittävää lajia.

Tietoa jääkiipeilystä Italiassa: www.planetmountain.com/english/News/shownews1.lasso?l=2&keyid=37944 ja www.campigliodolomiti.it/lang/EN/

Cortina d'Ampezzo

www.dolomiti.org

Kuvalähde: www.tourop.travelberry.net

Cortina d'Ampezzo tunnetaan vieläkin vuoden 1956 talviolympialaisista. Nykyisin Cortina toimii mm. alppihiihdon maailmancupin kisanäyttämönä. Aluetta ympäröivä luonnonpuisto Parco Naturale delle Dolomiti d'Ampezzo" perustettiin vuonna 1990 ja sen pinta-ala on runsaat 11 hehtaaria.

Cortina d'Ampezzo on onnistunut luomaan mainetta sekä alppihiihto- että maastohiihtokeskuksena ja sen lisäksi hyvin monipuolisena talviretkeilykohteena. Dolomiti Ski Pass mahdollistaa laskettelun 12 rinnealueella.

Kuvalähteet: www.travelsplendid.com ja www.dolomiti.org

Dolomiti Nordic Ski – 1 300 km latuja yhdellä hiihtopassilla

Kuvalähde: www.dolomitinordicski.com

Cortina d'Ampezzo kuuluu Dolomiti Nordic Ski -maastohiihtoalueeseen, joka ulottuu myös Itävallan puolelle. Dolomiti Nordic Ski Pass yhdistää Cortinan 1 300 km:n laajuisen latuverkostoon. Hiihtopassin kausihinta on 70 € ja viikkopassin hinta 25 €.

Maaseutumatkailu

Maaseutumatkailukohteet ovat Italian vuoristoalueiden matkailun kiinnostavimpia vetonauloja. Viehättäviä kohteita löytyy Dolomiittien laaksoista satoja. Huomattava osa on aitoja maalaistaloja eläimiseen. Hinnat ovat hyvin kohtuullisia ja ruokaelämykset sellaisia, joita ei hiihtokeskusten ravintoloissa ole tarjolla.

www.agriturismo.it -nettisivuilla on erittäin hyvät esittelyt eri puolilla Italiaa sijaitsevista maaseutumatkailukohteista, esim. vuoristokohde Trentinon alue: www.agriturismo.it/en/farmhouse/trentino_alto_adige

Kuvien lähde: www.agriturismo.it

Dolomiitit

Dolomiitit on Alppien osa koillisessa Italiassa. Dolomiittien korkein vuori on Marmolada, 3 344 metriä, ja yli kolmen kilometrin korkuisia vuoria on kaikkiaan 21. Dolomiitit on nimetty alueen tunnusomaisen kivilajin dolomiitin mukaan. Matkailun kannalta alueen ominaisuudet ovat koko Alppien alueella kaikkein parhaimmat sekä talvella että kesällä. Dolomiitit liitettiin vuonna 2009 UNESCO:n Maailmanperintöluetteloon. Italiassa näitä Maailmanperintökohteita onkin peräti 45 kappaletta eli enemmän kuin missään muussa maassa.

Lisätietoja: www.fi.wikipedia.org/wiki/Dolomiitit

Kuvalähde: www.dolomitesclimbing.com

Ensimmäisen maailmansodan aikaiset kohteet

Kuvalähde: www.dolomiti.org

Italian ja Itävalta-Unkarin rintamalinja kulki Dolomiittien halki 1. maailmansodassa 1900-luvun alkupuolella. Siltä ajalta on säilynyt monia tunneleita ja ampumahautoja on entisöity ja teemaa hyödynnetään erilaisissa retkiohjelmassa ympäri vuoden.

Lisätietoja: www.dolomiti.org/dengl/sd/index.html ja www.dolomiti.org/dengl/Cortina/csto/index.html.

Kuvalähde: www.europeancastlestours.com

BAIJERI

www.bavaria.by/en/index.html

BAIJERIN MAASTOHIIHTOALUEET

Arberland-Bayerischer Wald

www.arberland-bayerischer-wald.de/cross-country-skiing/158/493

Oberstdorf

www.oberstdorf.de/skifahren/langlauf/

Wallgau

www.wallgau.de/index.shtml?en_w_sportsandleisureactivitieswinter

BAIJERIN ALPIT

www.bavarian-alps.travel/en/index
www.ammergauer-alpen.de/en/cross-country-skiing-1.html

Superschnee-hiihtoalue

www.superschnee.com

Schwarzwald

www.blackforest-tourism.com
www.schwarzwald-tourismus.info

SCHWARZWALDIN MAASTOHIIHTO-ALUEITA

Freudenstadt-Kniebis

www.kniebis.de/html/winterfreude.html

Schauinsland

www.notschrei-loipe.de
www.nordic-center-notschrei.de

Langlauf-center Herrenwies

www.langlauf-center.de

Loipenzentrum Bernau

www.loipenzentrum.de/index.php

Ferienland Schwarzwald

www.dasferienland.de/e/langlauf.asp

Rekiajeluja hevosella

www.schwarzwald-tourismus.info/ausfluege/winter_highlights/pferdeschlittenfahrten

Joulumarkkinat Baijerissa

www.bavaria.by/christmas-markets-bavaria-germany

› Saksan osalta tarkastelu rajattiin kahteen kokonaisuuteen: **Baijerin** esimerkkikohteisiin ja Baden-Württembergin osavaltiossa sijaitsevaan **Schwarzwaldiin**. Alueet ovat naapuriosavaltioita ja muodostavat talvimatkailussa hyvän kokonaisuuden.

Selvityksessä keskitytään erityisesti maastohiihdon tarkasteluun ja jossain määrin tuodaan esille myös muita aktiviteetteja. Selvitykseen ei saatu apua osavaltioiden matkailutoimistoilta, joten rajauksien tekeminen oli välttämätöntä.

Baijeri (Freistaat Bayern)

www.bavaria.by/en/index.html

Baijerin talvitarjonta on erittäin monipuolista. Siellä on useita kymmeniä hiihtokeskuksia ja monilla alueilla satoja kilometrejä maastohiihtolatuja. Tarjolla on myös mm. kelkailua, lumikenkäretkiä, hevosajeluja, jääkiipeilyä ja talvivaellusreittejä.

Baijerin Alpit, yhtenäinen Superschnee-hiihtoalue ja kymmenet pienemmät, idylliset alueet tarjoavat hyvän vastineen naapurimaiden, Itävallan ja Sveitsin tarjonnalle. Baijerin Alpeilla sijaitsevat myös Keski-Euroopan mäkiviikolta tutut kohteet: Garmisch-Partenkirchen ja Obertsdorf sekä monista ampumahiihto- ja maastohiihtokisoista tutut paikkakunnat Reit im Winkl ja Ruhpolding.

Järvien jäätyminen Saksassa on yleisesti ottaen varsin epävarmaa ja siitä johtuen luonnonjäällä tapahtuvat aktiviteetit ovat hyvin vähäisiä Baijerissa. Retkiluistelua ei näy tarjonnassa ja käsitettä ice fishing ei oikeastaan tunneta. Myös moottorikelkkatarjontaa on varsin vähän. **Lisätietoja:** www.bavaria.by/en/index.html

Baijerin pääkaupungin Münchenin talvitarjontaa markkinoidaan näin vauhdikkaasti. Kuvassa Olympia Park (Münchenin kesäolympialaisista 1972 tuttu paikka).

Kuvalähde: www.bavaria.by

Arberland-Bayerischer Wald

Kuvalähde: www.arberland-bayerischer-wald.de

Alue on nimensä mukaisesti Baijerin metsämaata. Siellä on 600 kilometrin pituinen latuverkosto. Sen yhtenäinen osa on 150 km pitkä Bayernwaldloipe, joka kulkee lähes koskemattomassa luonnossa läpi luonnonsuojelualueiden ja pienten kylien. Tällä alueella on useita maastohiihtokeskuksia, jotka vuokraavat ja huoltavat välineitä.

Lisätietoja: www.arberland-bayerischer-wald.de/cross-country-skiing/158/493

Oberstdorf

Kuvalähde: www.oberstdorf.de

Hiihdon MM-kisanäyttämö 2005 tarjoaa erinomaisen latuverkoston myös tavallisille hiihtäjille. Maastohiihtolatuja on 75 km, joista 55 km soveltuu luisteluhiihtoon. Alueella on myös 10 km:n keinotekoisesti lumetettu latu. Muita aktiviteetteja: laskettelu, talvipatikointi, sauvakävely (Nordic walking) ja lumikenkäily. Lumikenkäretkeen voidaan yhdistää myös iglun rakentaminen.

Lisätietoja: www.oberstdorf.de/skifahren/langlauf/

Wallgau

Kuvalähde: www.wallgau.de

Wallgauissa on 150 km hoidettuja laturia, joiden pituudet vaihtelevat 1,5 km:n lähiladusta aina 30 km pitkään maastolatuun saakka. Ladut kiertelevät pienten järvien rantoja ja pisin laduista seuraa yli 10 km Isar-joen rantoja. Pisimmän reitin päätepisteestä on bussikuljetuksia lähtöpisteeseen.

Kuvien lähde: www.wallgau.de

Alueen muuhun tarjontaan kuuluu kelkkailu, rekiajelut hevosella, talvivaellukset (reitit seuraavat osin hiihtolatuja), lumikenkäretket ja curling luonnonjäällä, jolla on pitkät perinteet Baijerissa. Viisi laskettelukeskusta on suhteellisen helposti saavutettavissa Wallgausta käsin.

Lisätietoja: www.wallgau.de/index.shtml?en_w_sportsandleisureactivitieswinter

Baijerin Alpit (Bayerische Alpen)

Kuvalähde: www.beiersealpen.nl

Kuvalähde: www.rother.de

Kuvalähde: www.ammergauer-alpen.de

Baijerin Alppien alue alkaa lännessä Allgäusta Sveitsin rajalta ja jatkuu idässä Ylä-Baijeriin saakka. Myös pääkaupunki München on Alppien alueella. Alueella on yli 300 järveä, paikallisia kulttuurikohteita ja maasto sopii kaikenlaisiin talviaktiviteetteihin. Sak-

san Alppiyhdistys julkaisee erillistä reittikirjaa talvivaelluksista. Esimerkiksi melko pienellä **Ammergauerin** alueella on yli 150 km hoidettuja maastohiihtolatuja.

Merkittävänä vuosittaisena hiihtotapahtumana on helmikuussa hiihdettävä King Ludvig Race, joka kuuluu Worldloppet- ja Euroloppet-kilpailusarjoihin. Mäkihypyistä tunnetussa Garmisch-Partenkirchenissä pääsee harrastajakin kokeilemaan kerran viikossa ampumahiihtoa.

Lisätietoja: www.gapa.de/Garmisch-Partenkirchen_Sport-Adventure_Winter_Cross-country_Biathlon

Lisätietoja: www.ammergau-alpen.de/en/cross-country-skiing-1.html ja www.bavarian-alps.travel/en/index

Tietoja talvivaellusreittioppaista: www.rother.de/titpage/3020.php

Schwarzwald

www.blackforest-tourism.com

Kuvalähde: www.presse-schwarzwald-tourismus.info

Schwarzwald on metsäinen, matalahko vuorijono Lounais-Saksassa Baden-Württembergin osavaltiossa. Naapuriosavaltio Baijerin kanssa Schwarzwald muodostaa hyvin merkittävän talvimatkailukokonaisuuden. Alue on erityisen suosittua maastohiihto-, lumikenkäily- ja talvivaellusalueita. Hoidettuja latuja alueella on noin 2 000 km ja osa niistä on kuvattu latuportaalissa.

Lisätietoja: www.blackforest-tourism.com; www.loipenportal.de/schwarzwald www.schwarzwald-tourismus.info/ausfluege/winter_highlights/loipen

Schwarzwaldissa on varsinaisten maastohiihtoalueiden lisäksi useita kymmeniä hiihtokeskuksia, joiden tarjonnassa on useimmiten myös maastohiihto.

Lisätietoja hiihtokeskuksista: www.schwarzwald-tourismus.info/ausfluege/winter_highlights/lifte_und_pisten

Alueella on kaksi varsinaista kansallispuistoa ja useita suojelualueita.

Lisätietoja niistä: www.naturpark-suedschwarzwald.de www.naturparkschwarzwald.de/home/index.html

(Annetut internet-osoitteet ovat pääasiassa saksankielisille sivuille, koska niistä löytyy laajemmat tiedot.)

Freudenstadt-Kniebis

Kuvien lähde: www.kniebis.de

Alueella on 70 km hoidettuja latuja ja runsaasti merkittyjä talvivaellusreittejä. Lisäksi sieltä löytyy Saksassa vielä suhteellisen harvinainen valaistu latu. Latujen pituudet vaihtelevat 1,5–10 km:n välillä. Päivälippu maksaa 1,50 €, kausilippu 25 € ja perhekausilippu 50 €.

Lisätietoja: www.kniebis.de/html/winterfreude.html

Schauinsland

Kuvien lähde: www.schwarzwald-tourismus.info

Schauinslandissa on paikallisen latuyhdistyksen ylläpitämä 40 km:n latuverkosto. Alueella on myös moderni maastohiihto- ja ampumahiihtokeskus. Latuyhdistyksen vuosimaksu on 20 €.

Lisätietoja: www.notschrei-loipe.de ja www.nordic-center-notschrei.de

Langlauf-Center Herrenwies

Alueella on 120 km hoidettuja latuja sekä kurssikeskus ja välinevuokraamo. Herrenwiesiä pidetään maisemaltaan Saksan kauneimpana panoraamalatualueena. Maisema on paikoitellen hyvin suomalaisen näköistä. Latujen pituudet 2–57 km. Päivälipun hinta on 5 € ja kausilipun hinta 25 €.

Lisätietoja: www.langlauf-center.de

Kuvalähde: www.langlauf-center.de

Loipenzentrum Bernau

Kuvalähde: www.skischule-bernau.com

Kuvalähde: www.schwarzwald-tourismus.info

Alueella on noin 50 km maastohiihtolatuja, hiihtokoulu ja erilaisia kursseja. Lumikenkäretket, laskettelu ja snowtubing kuuluvat myös tarjontaan. Kahden päivän maasto-hiihtokurssin hinta on 50 €. **Lisätietoja:** www.loipenzentrum.de/index.php

Ferienland Schwarzwald

Kuvien lähde: www.schwarzwald-tourismus.info

Laaja talvimatkailualue, joka koostuu useiden pienehköjen paikkakuntien ketjusta. Tunnetuin näistä lienee **Schonach**. Alueella on noin 200 km:n latuverkosto ja runsaasti muita talviaktiviteetteja. Ferienlandista on selkeä esittely Internetissä myös englanniksi! **Lisätietoja:** www.dasferienland.de/e/ski-alpin.asp

Schluchsee – Schwarzwaldin suurin järvi

Järvien jäätyminen on Saksassa yleisesti epävarmaa. Schwarzwaldin suurinta järveä ei juurikaan markkinoida talviaktiviteettikohteena.

Rekiajeluja hevosella ja lumikenkäretkiä

Rekiajelut hevosella ovat hyvin suosittuja Schwarzwaldissa ja niitä on tarjolla esimerkiksi Schluchsee- ja Titisee-järvien alueella. Lumikenkäretkeily on myös suosittu ja ekologinen tapana nauttia upeista talvimaisemista.

Kuvalähde: www.schwarzwald-tourismus.info

Lisätietoja: www.schwarzwald-tourismus.info/ausfluege/winter_highlights/pferdeschlittenfahrten ja www.schwarzwald-tourismus.info/ausfluege/winter_highlights/schneeschuhwandern

Kuvalähde: www.schwarzwald-tourismus.info

Joulumarkkinat

Joulumarkkinat ovat hyvin yleinen ja suosittu tapahtuma kaikkialla Saksassa, niin myös Baijerissa ja Schwarzwaldissa. Saksan vanhimpiin joulumarkkinoihin kuuluvat mm. Rothenburgin joulumarkkinat, jotka ovat peräisin 1400-luvulta. Joulumarkkinat kestävät yleensä noin kuukauden marraskuun lopulta jouluaatonaattoon. Kuvassa on Coburgin joulumarkkinat historiallisessa vanhassa kaupungissa. Niitä pidetään yhtenä kaikkein tunnelmallisimmista joulumarkkinoista.

Kuvalähde: www.bavaria.by

Lisätietoja joulumarkkinoista Baijerissa:

www.bavaria.by/christmas-markets-bavaria-germany

Kuvalähde: www.jasna.sk

TAUSTAKYSELYYN VASTASI:

Slovakian kansallisen matkailu-
toimiston (Slovak Tourist Board)
kansainvälisten asioiden
päällikkö Martin Vojtek

TÄRKEIMMÄT TALVIMATKAILU-KOhteet

Jasná Nízke Tatry – Chopok
North & South
www.jasna.sk

PARK SNOW Donovaly
www.parksnowdonovaly.eu

Snowboarding Park
www.riderspark.sk

Štrbské Pleso
www.parksnow.sk/tatry

Ružomberok / Malinô Brdo
www.skipark.sk

Tatranská Lomnica
www.vt.sk

Veľká Rača
www.parksnow.sk/raca

HIIHTOALUEIDEN/REITTien ESITTELY

www.tanap.sk/report.html
[www.everytrail.com/browse.
php?country=slovakia](http://www.everytrail.com/browse.php?country=slovakia)

AKTIVITEETTEJA
Paragliding / Kitewing
[www.jasna.sk/activities/para-
gliding-kitewing/en/winter/](http://www.jasna.sk/activities/para-gliding-kitewing/en/winter/)

Skifox / Skibiking
www.jasna.sk

Snowscoot
www.jasna.sk
Bungee rafting
www.jasna.sk

Ohjelmapalveluja
www.tatrawell.com
www.adventure-svk.sk
www.skitravel.sk/en

Tarzan-ia-teemapuisto
www.tarzan-ia.sk/

**Airboarding, Snowball,
Snowtubing**
[www.parksnow.sk/tatry/en/
sluzby-funpark.php](http://www.parksnow.sk/tatry/en/sluzby-funpark.php)

Panssarivaunuretket
www.ho.hu/en/index.shtml

› Slovakia on edullinen ja suhteellisen hyvin varustettu talvimatkailukohde erityisesti maastohiihdon, lumilautailun ja lasketteluun suhteen. Parhaat talviaktiviteettimahdollisuudet löytyvät Tatra-vuoriston alueelta, jossa laskettelu on harrastettu jo 1800-luvun lopulta lähtien. Tatra-alueen ensimmäiset ammattimaiset laskettelukilpailut pidettiin vuonna 1911.

Lasketteluun historia alueella yhdistetään usein varsinkin trbské Pleson alueeseen ja sen keskukseen Areál snov'ín. Erityisesti Strbské Pleso, Starý Smokovec ja Tatranská Lomnica ovatkin hyvillä hisseillä varustettuja hiihto-keskuksia, jotka tarjoavat hyvät puitteet myös maastohiihtoon. Keskeisten Tatra- ja Fatra-vuoristojonojen alueilla olevien laskettelukeskusten lisäksi matalampien vuoristojen hiihtokeskusten suosio on ollut viime vuosina kasvussa. Näihin nouseviin talviurheilualueisiin kuuluvat Malé Karpaty-vuoristo Slovakian länsipuolella sekä Nízke Beskydy-vuoristo idässä.

Slovakian vuoristo ja lumiset talvet tarjoavat hiihdon ohella hyvät mahdollisuudet myös patikointiin, vuorikiipeilyyn, retkeilyyn ja koiravaljakkoretkiin. Tarjonta on voimakkaassa kasvussa ja uusia talviaktiviteetteja kehitetään useassa kohteessa. Hyvä sijainti, lumivarmuus, edullinen hintataso ja kehittyvä palvelutarjonta tekevät Slovakiasta kilpailukykyisen ja kiinnostavan talvimatkailukohteen.

Kuvalähde: www.exodus.co.uk

Kohdat 1–2 perustuvat taustakyselyyn vastanneen henkilön näkemyksiin.

1. Tärkeimmät talvimatkailukohteet ja mihin niiden vetovoima perustuu?

Vastaajan mukaan Slovakian tärkeimpiä talvimatkailukeskuksia ovat seuraavat:

- Jasná Nízke Tatry – Chopok North & South
- PARK SNOW Donovaly
- trbské Pleso
- Ružomberok/Malinô Brdo
- Tatranská Lomnica
- Veľká Rača

2. Mitä talviaktiviteetteja Slovakiassa on tarjolla?

Selvityksen tekijöiden arvio tarjonnan volyymista asteikolla 1-5
1 = satunnaista/ vähäistä, 5 = erittäin paljon tarjontaa

Maastohiihto.....	3	Ajoharjoittelu jäällä.....	1
Laskettelu ja lumilautailu.....	3	Avantouinti	1
Lumikenkäkävely.....	3	Lumeen/jäähän liittyvät festivaalit /	
Patikkaretket lumessa / jäällä	3	taphtumat	2

Tatra-vuoristo

Kuvalähde: www.wunderground.com/wximage

Tatra-vuoristo on osa Karpaatteja ja ulottuu Slovakian lisäksi myös Puolaan. Vuoriston korkeimmat huiput ovat n. 2 600 m ja alueella on useita kansallispuistoja. Huomattava osa Slovakian talvimatkailupalveluista on sijoittunut vuoriston vaikutuspiiriin ja alueella on 12 hiihtoaluetta, joiden tiedot löytyvät täältä: www.tanap.sk/report.html

Jasná (Low Tatras)

www.jasna.sk

Kuvalähde: www.mirror.co.uk

Kuvalähde: www.jasna.sk

Hiihtokeskus Jasná Chopok on osa Slovakian suurinta hiihtokeskusaluetta: Jasná Nízke Tatry - Chopok North & South. Hiihtoalueet on yhdistetty toisiinsa vuonna 2007 kattavalla junayhteydellä. Alueen korkeusero on 900 m ja korkein huippu 2 024 m, laskettavia rinteitä on yhteensä 51 km. Alueen yhteinen hiihtopassi on voimassa kaikissa keskuksissa: Chopok North & South, Vysoké Tatry, Tatranská Lomnica, Starý Smokovec ja Liptovská Teplička. Hyvän hissijärjestelmän lisäksi keskuksessa on talvikaudella 2009/2010 avattu kabiinihissi ja alueen kapasiteetti on runsaat 17 000 henkilöä tunnissa.

Esimerkkejä Jasnan hintatasosta:

Hiihtopassi 7 vrk 179 €

Kelkka- ja välinevuokrat 5-15 € / päivä

Lumikenkävuokra 10 € / päivä, lumikenkävuokra + opas 30-40 € / 3-5 tuntia

Esimerkkejä talviaktiviteeteista Jasnan alueella:

www.jasna.sk/activities/en/winter/

Skifox

Skifox on sekoitus hiihtoa ja kelkkailua (kuva vasemmalla). Laji sopii niillekin, jotka eivät hiihdä tai niille, jotka haluavat kokeilla jotain uutta.

Lisätietoja: www.jasna.sk/activities/skifox-snowbike-scoot/en/winter/

Kuvalähde: www.vt.sk/services

Kuvalähde: www.ksml.fi

Snowbiking on suosittu laji myös Jasnássa.

Lisätietoja: www.jasna.sk/activities/skifox-snowbike-scoot/en/winter/

Snowscoot on BMX-pyöräilyn ja lumilautailun sekoitus (kuva alla vasemmalla). Tätä voi kokeilla vaikka ei tietäisi mitään laskettelusta tai lumilautailusta. Mutta myös ihan oikealla maastopyörällä tullaan rinteitä alas Jasnássa (kuva oikealla).

Kuvalähde: www.vt.sk

Kuvalähde: www.jasna.sk

Paragliding

Tarjolla on yhden ja 2 päivän alkeiskursseja. Kurssin yhteydessä käydään läpi teoriaa, laitteen hallintaa ja ohjattuja harjoituksia. Niille, jotka haluavat kurssin lopuksi kokeilla korkeampia tasoja, on tarjolla tandem-hyppy kokeneen oppaan kanssa.

Lisätietoja: www.jasna.sk/activities/paragliding-kitewing/en/winter/

Kitewing

Niille, jotka haluavat kokeilla hiukan huikeampaisempaa menoa, on tarjolla kitewing. Lasku eli lento tapahtuu suksilla tai lumilaudalla purjeen avulla.

Lisätietoja: www.jasna.sk/activities/paragliding-kitewing/en/winter/

Kuvalähde: www.jasna.sk/activities

Bungee rafting (snowrafting) on mäenlaskua, joka tapahtuu koskenlaskun tapaan kumilautoilla merkityillä reiteillä.

Kuvalähde: www.skitravel.sk

Avalanche training harjoittelu lumivyörystä selviämiseen www.jasna.sk

Kuvalähde: www.jasna.sk

Jasnán hiihtokeskuksessa matkailijoille on tarjolla teoriaopetusta sekä käytännön harjoittelua siitä, miten selvittää lumivyörystä.

Park Snow Donovaly

www.parksnow.sk/donovaly/en/index.php

Erittäin moderni keskus sijaitsee Nízke Tatry Mts. South ja Veľká Fatra Mts. alueella. Keskusten korkeusero on 910 m ja korkein huippu 1 361 m, rinteiden kokonaispituus on 11 km. Hissikapasiteetti on 14 100 henkilöä tunnissa. Hiihtokeskus tarjoaa myös iltaja yölaskettelua, valaistuja rinteitä on 1,8 km. Hoidettuja maastohiihtolatuja on 25 km. Ohjelmapalvelutarjonnan rajuimpiin elämyksiin kuuluu mahdollisuus ajaa panssarivau-
nulla. **Lisätiedot:** www.ho.hu/en/index.shtml

Laskettelijoiden lisäksi lumilautailijat on huomioitu alueella hyvin, lautailijoille erillinen Fun Park, josta löytyvät mm. BorderCross, FunparkJumps, FunparkCorner, FunparkBox. Alueella on Slovakian paras lumilauta-puisto.

Lisätietoja: www.riderspark.sk

Lisäksi oheispalveluihin kuuluvat mm. koiravaljakkoretket, lumikenkäretket ja moottorikelkkasafarit. **Lisätietoja:** www.adventure-svk.sk

Kuvalähde: www.tasty.sk/spravy/riderspark

Kuvalähde: www.lyziarskaskola.sk

Kuvalähde: www.parksnow.sk/donovaly

trbské Pleso (High Tatras)

www.parksnow.sk/tatry

Keskus sijaitsee Vysoké Tatry'n alueella ja kuuluu samaan ketjuun kuin Donovaly. Korkeusero on 1 376 m ja korkein huippu 1 860 m, rinteiden kokonaispituus on noin 7 km. Alueella on 18 km hoidettuja maastohiihtolatuja. Alue panostaa voimakkaasti talviaktiviteetteihin ja tarjontaan kuuluu mm. talvihuvipuisto, snow-tubing, jääkiipeilytorni, airboarding, snowrafting, bungeerunning tai benji-hyppyjä ski-jump rampista.

Lisätietoja aktiviteeteista: www.parksnow.sk/tatry/en/sluzby-funpark.php

Kuvalähde: www.skitravel.sk

Kuvalähde: www.skitravel.sk

Kuvalähde: www.parksnow.sk

Zorbin-palloon mahtuu 12 ihmistä, maksimipaino 140 kg. Pallo vierii rinnettä alas kiihtyvää vauhtia. Pallo on ollut Suomessakin käytössä kesäkaudella Xon Parkissa Mikkelin Visulahdessa, mutta sopii hyvin myös talveen. Loiva pitkä peltorinne riittää maastoksi. **Lisätietoja:** www.xonpuisto.com

SkiPark Ružomberok / Malino Brdo

www.skipark.sk

Keskus sijaitsee Veľká Fatra Mountains-alueella. Korkeuseroa on 545 metriä ja korkein huippu 1 209 m. Rinteiden kokonaispituus 12 km. Alueella sijaitsee Slovakian pisin keinoitekoisesti lumetettu rinne, 3 900 metriä.

Alueen erikoisuus on **Tarzan**, köysiin ja kiipeilyrakenteisiin erikoistunut teemapuisto, joka on avoinna ympäri vuoden. Teemapuistossa on eritasoisia ratoja sekä aikuisille ja edistyneille kiipeilijöille että aloittelijoille ja lapsille. Tarzan-teemapuistoja on kaikkiaan 11 kpl eri puolilla Slovakiaa. **Lisätietoja:** www.tarzania.sk/

Kuvien lähde: www.tarzania.sk

Maastohiihto

Kuvalähde: www.mountainparadise.co.uk

Kuvalähde: www.everytrail.com

Slovakian keskuksista löytyy monipuolisia ja vaatimustasoltaan vaihtelevia maastohiitoreittejä. Tunnetuimmat maastohihtokohteet ovat Malé Karpaty, Biele Karpaty, Považský Inovec, Veporské vrchy, Levočské vrchy ja Kysucké Beskydy. Alueilta löytyy sekä koneella ajettuja ja merkittyjä latuverkostoja että metsäreittejä. Kattavasti esitellyt reitit ja reittikuvaukset löytyvät täältä:

www.everytrail.com/guides/browse/slovakia/cross-country-skiing-guides

Slovakialle tyypillistä on, että metsäreitit ovat sekä hiihtäjien että retkeilijöiden yhteiskäytössä. Maan tapoihin kuuluu, että hiihtäjä antaa latua kävelleen kulkijalle. Suosittuja ovat vuoristoreitit (ridge crossing), jotka tarjoavat hiihtoa upeissa vuoristomaisemissa ja luontoelämyksiä. Ridge crossing-hiihtoon löytyy hyvät mahdollisuudet erityisesti Veľká Fatran alueella.

Kuvalähde: www.everytrail.com

Kuvalähde: www.tatrawell.com

Kelkkailu (tobogganing)

Kelkkailu on hyvin suosittu talviaktiviteetti myös Slovakian hiihtokeskuksissa.

Kuvien lähde: www.vt.sk

Kuvalähde: www.lonelyplanet.com

Kuvalähde: www.slovenia.info/Bobo

TAUSTAKYSELYYN VASTASI:

Slovenian kansallisen matkailu-toimiston markkinoinnista ja viestinnästä vastaavan mainos-toimiston Kraft & Werkin projek-tipäällikkö Dubravko Jerkovic

TÄRKEIMPIÄ TALVIMATKAILUALUEITA

Bohinj
www.bohinj.si/en/Winter www.tnp.si/national_park/

Bled
www.bled.si/en

Kranjska-Gora
www.kranjska-gora.si

Krvavec
www rtc-krvavec.si/en/winter

Maribor
<http://maribor-pohorje.si/rec-ommended.aspx>

Rogla
www.unior.si/cross-country-center-rogla www.rogla.eu/en/winter

Kanin
www.boveckanin.si

AKTIVITEETTEJA

www.bohinj.si/en/winter

- Rekiäjelut hevosella
- Lumikenkäretket
- Kelkkailu (tobogganing)
- Jääkiipeily
- Talvivaellukset
- Snowrafting
- Luonto- ja valokuvausretket

AKTIVITEETTEJA

www.koren-sports.si

- Snowbiking
- Husky challenge
- Old-timer skiing
- Snowblades triathlon

ERIKOISUUKSIA

Igloo Village
www.eskimska-vas.si/en/

Ohjelmapalveluiden esittely
www.lifetrek-slovenia.com/en

TAPAHTUMIA

Talviuniversiadit Mariborissa
www.maribor2013.eu/en/

Jään- ja lumenveistokisat Peca-vuorella
<http://members.virtualtourist.com/m/75217/a7da9/>
www.en.wikipedia.org/wiki/Kralj_Matja%C5%BE

Ympärivuotinen pyöräilyreitti Peca-vuoren luolissa
www.exploreslovenia.si/cycling_in_slovenia.html

› Pieni parin miljoonan asukkaan Slovenia on edennyt talvimatkailussa lyhyessä ajassa suurin harppauksin. Muutaman vuoden päästä se on hyvinkin varteenotettava kilpailija jopa suurille Alppimaille. Slovenian talvimatkailu keskittyy suurelta osin Juliaanisten Alppien alueelle.

Leudon ilmaston takia matalalla sijaitsevia järviä ei pystytä kovinkaan hyvin hyödyntämään talvimatkailussa, mutta kesällä sitäkin paremmin. Keskeinen kilpailutekijä kauniiden maisemien ja hyvien olosuhteiden lisäksi on edullinen hinta. Palveluita saa vähintään 30 % edullisemmin kuin Alppien perinteisissä talvimatkailukohteissa ja Pohjoismaissa.

Kohdat 1-2 perustuvat taustakyselyyn vastanneen henkilön näkemyksiin.

1. Tärkeimmät talvimatkailukohteet ja mihin niiden vetovoima perustuu?

Vastaajan mukaan Slovenian tärkeimpiä talvimatkailukohteita ovat:

- **Krvavec**-matkailukeskus ja erityisesti siellä sijaitseva Igloo Village
- **Rogla** Olympic and ski centre useiden kansainvälisten hiihtokisojen pitopaikka, jossa on myös Kaakkois-Euroopan suurin lumilautailupuisto Fun Park
- **Kranjska Gora** – hyvin suosittu talvimatkailukohde, jota Slovenia markkinoi “Kaakkois-Euroopan St. Moritz’ina”
- **Mariborsko Pohorje** – moderni hiihtokeskus Pohorje-vuoren tärkeimmällä rinteellä
- **Vogel** perinteinen hiihtokeskus Triglav-kansallispuiston sydämessä korkealla Bohinj-järven yläpuolella
- **Kanin**-hiihtokeskus, josta tuli 2010 käyttöönotetulla yhteisellä hiihtopassilla Slovenian ensimmäinen valtioiden rajan ylittävä hiihtokeskus (cross-border ski resort). Samalla lipulla voi lasketella sekä Slovenian Kaninin rinteillä että Italian Sella Neveassa.

2. Mitä talviaktiviteetteja Sloveniassa on tarjolla?

Selvityksen tekijöiden arvio tarjonnan volyyymista asteikolla 1-5

1 = satunnaista/ vähäistä, 5 = erittäin paljon tarjontaa

Linna/hotelli/iglu lumesta/ jäästä	2	Rekiäjelut hevosella.....	3
Jääravintola/ -baari	1	Ratsastus	3
Jääkirkko	1	Koiravaljakkoajelut.....	2
Murtomaahiihto	3	Lumen/ jäänveisto	2
Laskettelu ja lumilautailu.....	4	Talvigolf lumessa/jäällä	2
Lumikenkäretket	3	Lumeen/jäähän liittyvät festivaalit /	
Talvipatikointi	3	tapahtumat	2
Moottorikelkkasafarit	2		

Kuvien lähde: www.slovenia.info

GORENNJSKA REGION

Gorennjskan alueella sijaitsee suurin osa Slovenian talvimatkailukeskuksista: **Bohinj, Bled, Kranjska Gora ja Krvavec**. Alueen talvimatkailun keskus on Juliaaniset Alpit, jotka ulottuvat myös Italian puolelle.

Bohinj

Kuvalähde: www.bohinj.si

Kuvalähde: www.slovenia.info

Bohinj on Triglav-vuoren (2 864 metriä) laaksoalue. Triglavin kansallispuisto on Slovenian suurin kansallis-puisto ja se kattaa 3 % maan pinta-alasta. Siellä on yksi Slovenian laajimpia latuverkostoja: yhteensä 70 km maastohiihtolatuja. Bohinj'n alueella on myös useita hiihtokeskuksia.

Alueen aktiviteettivalikoimaan kuuluu vähintäänkin kaikki, mitä esim. Itävallassa ja Sveitsissä on tarjolla: talvivaellukset, lumikenkäretket, jääkiipeily, rekiajelut hevosella, kelkkailu ja talvisukellus Bohing-järvessä. Vauhdikkaana erikoisuutena on snowrafting, jossa lasketaan mäkeä alas koskenlaskuun tarkoitettulla kumiveneellä. Luontoretkihjelmiin kuuluu myös alueen luonnonvaraisten eläinten tarkkailu ja valokuvausretket.

Lisätietoja: www.bohinj.si/en/Winter ja www.tnp.si/national_park

Kuvalähde: www.bohinj.si

Bled

Kuvalähde: www.bled.si

Kuvankaunis Bled tarjoaa Bohinj'n tapaan runsaasti ohjelmapalveluita ja mahdollisuuksia maastohiihtoon ja lasketteluun alueen hiihtokeskuksissa. Lisäksi Bledillä on pitkät perinteet kylpyläkaupunkina. Alueen ylivoimainen vetovoimatekijä on Bled-järvi ja järven keskellä sijaitseva Slovenian ainoa saari! Järven käyttöä esim. luisteluun ei suoraanaisesti markkinoida johtuen vaihtelevasta jäätymishetkestä, mutta järven jäätyessä toiminta on vilkasta. **Lisätietoja:** www.bled.si/EN/default.asp

Kranjska Gora

Kuvalähde: www.kranjska-gora.si

Kuvalähde: www.ingham.co.uk

www.discoverjulianalps.si

Kranjska Gora on Slovenian suurimpia hiihtokeskuksia ja se on ollut alppihiihdon maailmancup -kisapaikkana jo useiden vuosien ajan. Alueella sijaitsee myös kuuluisa lentomäki Planica. Erinomaisten laskettelumahdollisuuksien lisäksi Kranjska Gorassa on hyvä latuverkosto 40 km ja runsaasti eri kohderyhmille suunnattuja aktiviteetteja, jopa poroajeluja. **Lisätietoja:** www.kranjska-gora.si

Krvavec

Kuvien lähde: www.eskimska-vas.si

Krvavecin hiihtokeskus sijaitsee 25 km Slovenian pääkaupungista Ljubljanasta ja vain 8 km lentokentältä. Se on osin sijaintinsa ansiosta yksi maan suosituimmista hiihtokohteista ja keskittynyt etupäässä lasketteluun.

Lisätietoja: www.rtc-krvavec.si/index.php?id=9&L=2

Igloo Village

Slovenian ainoa igluhotelli sijaitsee Krvavecissa. Se on toteutettu ilmapallotekniikalla Itävallan iglukylien tapaan. Slovenialainen sovellus on sen yhteyteen rakennettu iglusauna. **Lisätietoja igluhotellista:** www.eskimska-vas.si/en/

Koren Sports -ohjelmapalveluyritys tarjoaa erityisesti yritysryhmille monipuolisia "talviolympialaisia," joissa lajeina on mm. kelkkailu, lentopallo lumella, lumikenkäily ja talvigolf. Lisäksi tarjonnassa on mm. koiravaljakkosafareita, talvisuunnistusta, snowrafting'ia ja perinnehiihtotapahtumia (oldtimer skiing).

Lisätietoja: <http://www.koren-sports.si>

PODRAVASKA REGION

Podravaskan alue on sekä viininviljely- että suosittu talviurheilualue. Talviurheilu keskittyy Slovenian toiseksi suurimman kaupungin Mariborin kupeella sijaitsevaan Mariborsko Pohorjen hiihtokeskukseen.

Maribor

Maribor on hyvä esimerkki kaupungista, joka on ottanut menestymisen omiin käsiinsä. Maribor on isännöinyt useaan otteeseen alppihiihdon naisten maailmancupin osakilpailuja. Vuonna 2012 Maribor on Euroopan kulttuuripääkaupunki ja vuonna 2013 se isännöi opiskelijoiden talviuniversiadeja. Universiadien ansiosta matkailun kehitys vauhdittuu voimakkaasti ja kaupunkiin on tehty runsaasti uusia majoitusinvestointeja.

Lisätietoja Universiadeista: www.maribor2013.eu/en/

Maribor on rakentanut voimakkaasti imagoaan myös viinin ympärille. Maailman vanhimman viiniköynnöksen, jolla on ikää 400 vuotta, sanotaan olevan Mariborissa. Vanha viini ja siihen liittyvät kohteet ovat ympäri vuoden Mariborin tavaramerkki.

Kuvalähde: www.maribor-pohorje.si

Talvimatkailun suhteen Maribor ei kuitenkaan tarjoa läheskään niin laajaa aktiviteetti- valikoimaa kuin mitä monissa muissa keskuksissa on tarjolla. Hyvin paketoitu laskettelu, hyvinvointi- ja hemmottelupalvelut, viini ja hyvä ruoka ovat Mariborin talvimatkailun myyntivalttit. **Lisätietoja:** <http://maribor-pohorje.si>

Rogla

Kuvalähde: www.rogla.eu

Kuvalähde: www.boston.com

Savinjskan alueella sijaitseva Rogla on monipuolinen keskus, jossa on tarjolla suuret sisäliikuntatilat, wellness-palveluja sekä laskettelu- ja maastohiihtokeskus. Laskettelu- sa Rogla on profiloitunut freestyleen ja onnistunut saamaan alueelle useita suuria freestyle-kiertueiden tapahtumia. Roglan lumilautailupuisto FUN PARK on Kaakkois-Euroopan suurin.

Maastohiihdon suosio on Sloveniassa kovassa kasvussa ja sitä on luonnollisesti vauhdittanut huippuhiihtäjä Petra Majdičin menestys maailmancupissa ja muissa arvokisoissa. Rogla Cross Country Center isännöi kaudella 2009/2010 ensimmäistä kertaa myös maastohiihdon maailmancupin kilpailut.

Kuvalähde: www.happytours.eu

Erikoisuutena Roglassa on sinällään suhteellisen harvinainen kiskokelkkämäki, jolla on pituutta peräti 1 300 metriä. Mäki on käytössä sekä kesällä että talvella. Myös snowtubing on Roglassa tuttu laji.

Lisätietoja: www.unior.si/cross-country-center-roglja ja www.roglja.eu/en/winter/

Kanin

Goriskan alueella Bovecissa sijaitseva Kaninin hiihtokeskus on maisemallisesti Slovenian upeimpia ja runsaslumisimpia. Tarjolla on myös maastohiihtoa ja lumikenkäretkiä alhaalla sijaitsevassa Bovecin kylässä. Kanin on Slovenian ainoa crossborder-hiihtokeskus. Sillä on hissiyhteys Italian puolella sijaitsevaan Sella Nevean keskukseen ja matkailijat voivat lasketella molemmissa keskuksissa samalla hissilipulla.

Alueella järjestetään mm. perinnehiihtotapahtumia (kuva vasemmalla) sekä seikkailuretkiä vuoristoon, jossa voi kohdata näinkin huimia elämyksiä (kuva oikealla).

Lisätietoja: www.boveckanin.si

Kuvalähde: www.boveckanin.si

Erikoisuuksia

Castle's of King Matjaž -jään/lumenveistotapahtuma

Kuvalähde: <http://members.virtualtourist.com/>

Kuningas Matjazin legendan taustalla on 1400-luvulla hallinnut Unkarin kuningas Matthias Corvinus. Kuninkaan sanotaan lepäävän luolassa Peca-vuorella. Tämän hyvän kuninkaan kunniaksi järjestetään vuorella vuosittain jään- ja lumenveistokilpailu, johon nykyisin osallistuu yli 100 joukkuetta. Mielenkiintoisesta tapahtumasta on saatavilla virallisista lähteistä valitettavan huonosti tietoa ja kuva-aineistoa.

Lisätietoja: <http://members.virtualtourist.com/m/75217/a7da9/> ja www.en.wikipedia.org/wiki/Kralj_Matja%C5%BE

Peca-vuoren tunnelin ympärivuotinen pyöräilyreitti

Kuvalähde: www.exploreslovenia.si

Peca-vuori on tunnettu myös tunneleistaan, joita vuoren sisään on rakennettu eri tarkoituksia varten 1600-luvulta lähtien. Nykyisin tunneleita käytetään mm. ympärivuotisena pyöräilyreittinä.

Lisätietoja: www.exploreslovenia.si/cycling_in_slovenia.html

Sloveniaan kätkeytyy paljon mielenkiintoista asiaa, mutta tietojen löytäminen on vaikeaa, koska huomattava osa tarkemmista tiedoista löytyy vain maan omalla kielellä.

Kuvalähde: www.stern.de

TÄRKEIMPIÄ TALVIMATKAILU-KOhteita

Zakopane

www.zakopane.pl

Szczyrk

www.szczyrk.pl

Szklarska Poreba

www.szklarskaporeba.pl

Karpacz

www.karpacz.pl

Zieleniec

www.zieleniec.pl

Masurian järvialueen esittely

www.en.wikipedia.org/wiki/Masurian_Lake_District

www.gizycko.turystyka.pl/uk/index.php?Menu=1

www.gizycko.turystyka.pl/uk/index.php?Menu=1

www.gizycko.turystyka.pl/uk/index.php?Menu=1

www.gizycko.turystyka.pl/uk/index.php?Menu=1

www.masurianlakedistrict.com

Tuotetarjontaa (esimerkkejä)

www.masuren.tv/masuren_winter.php

www.reiseclub-cottbus.de/pferdeschlitten-masuren-7655.php

www.gizycko.turystyka.pl/uk/index.php?Menu=84

Jääpurjehdus ja välineet

www.welcome2poland.com:8080/jsp/aktivurlaub/eissegeln.jsp

www.masuren-aktivurlaub.de/eissegeln.htm

www.mazury.info.pl/bojery/produkcja-dn-e.html

www.gizycko.turystyka.pl/uk/index.php?Menu=84&Next=93

Edullinen hintataso (esim.)

www.hotelik-zelwagi.pl/en/art/46/prices

Maastohiihtokilpailu Bieg Piastow

www.bieg-piastow.pl

› Puolan valtion matkailutoimiston nettisivujen mukaan Puolassa on muutamia hiihtokeskuksia, joista tärkeimpiä ovat:

- **Zakopane** – Puolan talvipääkaupungiksi kutsuttu kohde Tatra-vuoriston juurella tarjoaa yli 40 hiihtohissiä, joista yksi on gondolihissi. Itäinen Tatra-vuoristo on osa suurta Tatran kansallispuistoa, ja vuorista suosituin kohde on Kasprowy Wierch.
- **Szczyrk** tunnin matkan päässä Krakovan lentokentältä kilpailee Zakopanen kanssa maan parhaan hiihtokeskuksen asemasta. Se tarjoaa 50 hissiä, lähes 100 km maastohiihtolatuja sekä mm. moottorikelkkailua.
- **Karpacz** – yksi Puolan suosituimmista hiihtokohteista, joka sijaitsee Sudeettien vuoriston korkeimmalla huipulla Sniezka-vuoren rinteillä.
- **Zieleniec** – Bystrzyca Dusznick-laaksoalueen korkeimmalla sijaitsevassa kylässä tarjoaa erityisen edullisen ilmaston, jonka ansiosta lunta on kylässä jopa 7 kk vuodessa.
- Idyllinen **Masurian järvialue** Puolan koillisosassa tarjoaa talvisin murtomaahiihtoa ja jääpurjehdusta. Yksi alueen tunnetuimmista matkailukohteista on Mragowo.

Tässä selvityksessä tarvittavien tietojen saaminen em. talvimatkailukohteista todettiin kohtuuttoman hankalaksi, koska suurin osa niiden Internet-esittelyistä on yleiskuvauksia lukuun ottamatta pelkästään puolaksi. Selvitys päätettiin rajata Masurian järvialueeseen ja senkin esittely toteutettiin suppeana edellä mainituista syistä johtuen.

Masurian järvialue

Masurian järvialue on erityisesti Saksan markkinoilla kesäkohteena selvä kilpailija Suomen järvialueille. Järvialueella sanotaan olevan noin 2 000 järveä. Järvien ketjua yhdistävät joet ja kanavat ja alueelta on yhteys Itämereen. Alueen pituus on noin 290 km ja pinta-ala 52 000 km².

Kuvalähde: www.gizycko.turystyka.pl

Kuvalähde: Lonely Planet

Masurian alueella on vahvat historialliset siteet Saksaan ja se näkyy voimakkaasti saksalaisten matkanjärjestäjien tarjonnassa. Erityisesti talvitarjonnan osalta tietoa löytyy käytännössä vain näiden matkanjärjestäjien sivuilta ja eri lehtien sähköisistä artikkeleista.

Esimerkiksi saksalaisen Cottbusmatkanjärjestäjän ohjelmassa on talvinen bussimatka Masurian alueelle. Viikon kestävän matkan aikana ohjelmassa on ohjattu vaellusretki luonnonpuistoon, jossa on tilaisuus tarkkailla alueen luonnonvaraisia eläimiä, reki-ajelua hevosella kauniissa maisemissa sekä tilaisuus maastohiihtoon.

Lisätietoja: www.reiseclub-cottbus.de/pferdeschlitten-masuren-7655.php
www.masuren.tv/masuren_winter.php

Kuvien lähde: www.reiseclub-cottonbus.de

Masuria ehdolla “New 7 Wonders of the World” -kohteeksi

Masurian järviolue tekee voimakasta markkinointia ja on mm. kampanjoinut pääsystä ”Maailman 7 uutta ihmettä” -listalle. Alla oleva kuva on Masurian markkinointitilaisuudesta Sveitsissä. Alemmassa kuvassa on kampanjan tukijana näkyvästi esiintynyt Puolan entinen presidentti ja Nobelin rauhanpalkinnon vuonna 1983 saanut Lech Walesa. Masurian kampanjaa tukee kaikkiaan kolme Puolan presidenttiä. New 7 Wonders of the World-kampanjan tulokset julkistetaan 11.11.2011.

Kuvien lähde: www.new7wonders.com

Lisätietoja: www.gizycko.turystyka.pl/uk/index.php?Menu=1 ;
www.masurianlakedistrict.com/ ja
www.en.wikipedia.org/wiki/Masurian_Lake_District

Jääpurjehdus

Masurian alueen järvet ovat yleensä jäässä joulukuusta huhtikuun loppuun. Tämä tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet jääpurjehdukseen, jolla on Masurian alueella pitkät perinteet. Monet maailmankuulut jääpurjehtijat ovat aloittaneet uransa Masurian järvillä. Gizyckon ympärillä olevilla järvillä pidetään talvisin jääpurjehduskilpailuja melkein joka viikonloppu.

Myös jääpurjehduksen Puolan mestaruuskisoja on pidetty täällä joka vuosi vuodesta 1951 alkaen. Paikalliset matkatoimistot tarjoavat laajan valikoiman kursseja jääpurjehduksesta kiinnostuneille. Suomesta tämä perinne puuttuu, mikä näkyy käytännössä hyvin vähäisenä tarjontana. Laji sopisi kuitenkin erinomaisesti myös Suomen järviolueille.

Lisätietoja jääpurjehduksesta: www.gizycko.turystyka.pl/uk/index.php?Menu=84

Kuvien lähde: www.gizycko.turystyka.pl

Kitesurffaus / jääsurffaus

Toinen suosittu laji Masurian järviolueella, erityisesti Gizyckossa on kitesurffaus. Lajin harrastajien määrä on kasvanut nopeasti kaikkialla talvimaissa ja se sopii hyvin myös Suomeen.

Kuvien lähde: www.gizycko.turystyka.pl

Talviaktiviteetteja

Talvella Masurian alueella on tarjolla mm. seuraavia aktiviteetteja: curling, luistelu, rekiajelut hevosella, kelkkailu, talvisukellus, talvikalastus/pilkkiminen, moottorikelkkailu, jääsurrfaas ja jääpurjehdus.

Lisätietoja: www.gizycko.turystyka.pl/uk/index.php?Menu=84

Kuvien lähde: www.gizycko.turystyka.pl

Kuvien lähde: www.gizycko.turystyka.pl

Talven tarjonta ei ole vielä yhtä hyvin tuoteistettu kuin kesän, mutta on varmaa, että myös se kehittyy ajan myötä. Maastohiihtoon Masurian alueella ei ole käytännössä olemassa hoidettua latuverkostoa, mutta hiihtoa markkinoidaan tyyliin hiihtää voi kaikkialla”.

Kuvien lähde: www.gizycko.turystyka.pl

Kesäaktiviteetteja

Kesän vesiaktiviteetit: purjehdus, melonta, kalastus, veneretket ja niihin liittyen majoittuminen idyllisissä maaseutukohteissa on jo varsin hyvin tuoteistettu. Masuriaa onkin pidettävä kesätarjonnaltaan selkeästi Suomen järviolueen kilpailijana.

Edullinen matkailukohde

Puolan edullisesta hintatasosta on esimerkkinä talvikaudella yritysryhmille suunnattu tarjous 24 euroa/vrk, joka sisältää majoituksen yhden hengen huoneessa, aamiaisen, yhden aterian, päiväkahvit ja kokoustilojen käytön. Kahden hengen huonetta myydään lomamatkailijoille hintaan 32 euroa/vrk.

Lisätietoja: www.hotelik-zelwagi.pl/en/art/46/prices

Masuria benchmarking-kohteena

Masurian alue on tutustumisen arvoinen kohde erityisesti kesäaikaan. Suomen järvi-alueiden markkinoijien kannattaisi perehtyä alueeseen ja arvioida sen merkitystä Suomen kilpailijana erityisesti Saksan ja mahdollisesti myös Hollannin markkinoilla.

Talven osalta opittavaa on lähinnä jääpurjehduksesta ja siihen käytettävästä kalustosta. Lajilla pitäisi olla Suomessa toimintaedellytyksiä sekä meri- että järviolueilla. Veneissä käytetään yleisesti luistinteriä,” mutta joissakin malleissa voidaan lumisissa oloissa käyttää myös suksimaista rakennetta.

Lisätietoja jääpurjehduksesta:

www.welcome2poland.com:8080/jsp/aktivurlaub/eissegeln.jsp

www.masuren-aktivurlaub.de/eissegeln.htm ;

www.mazury.info.pl/bojery/produkcja-dn-e.html

www.gizycko.turystyka.pl/uk/index.php?Menu=84&Next=93

Kuvalähde: biketoursdirect.com

2.3 Pohjoismaat

› Islanti • Grönlanti • Norja • Ruotsi

Karttalähde: <http://pohjola-norden.ngmedia.fi>

Grönlanti www.greenland.com/tourist

Kuvalähde: www.greenland.com

TAUSTAKYSELYYN VASTASI:

Grönlannin matkailun ja yritys-toiminnan edistämiskeskuksen (Greenland Tourism & Business Council) projektikoordinaattori Manumina Lund Jensen.

Merkittävät matkailualueet

www.eastgreenland.com
www.westgreenland.com
www.northgreenland.com

AKTIVITEETTEJA

Moottorikelkkailu

www.ilovesnowmobiling.com
www.greenland.com/tourist/activities/snowmobiling.aspx?lang=en

Koiravaljakkoajelut ja -ajokortti

www.ilovedogsledding.com
www.eastgreenland.com/data-base.asp?lang=eng&num=514
www.eastgreenland.com/data-base.asp?lang=eng&num=592

Revontulien katseluretket

www.wogac.com/excursions/kangerlussuaq/northern-lights
www.greenland.com/tourist/nature--climate/northern-lights.aspx?lang=en

Hiihto

www.eastgreenland.com/data-base.asp?lang=eng&num=853
www.sisimiut.gl/Tourism/Activities/Skiing.aspx

Heli-skiing

www.greenlandextreme.com/en/helisking

Jäätikköretket (Icecap)

www.eastgreenland.com/data-base.asp?lang=eng&num=601
www.sisimiut.gl/Tourism/Activities/Inland-Ice.aspx

TALVIKALASTUS

www.wogac.com/excursions/ice-fishing-on-the-fiord

PAKETOIDUT RETKET

www.greenland-travel.com

Valaiden katseluretket

www.greenland.com/tourist/activities/whale-watching.aspx?lang=en

TAPAHTUMIA

Arctic Circle Race

www.greenland.com/tourist/news/news-archive/groenland-er-vaert-for-klodens-haardeste-skiloeb-.aspx?lang=en

Ice Golf World Championships

www.greenland-guide.gl/icegolf/welcome.htm

Nuuk Snow/ Ice Sculpture Festival

<http://traveltips.usatoday.com/nuuk-snow-festival-greenland-18527.html>

Grönlannin Teräsmieskisa

www.greenland.com/tourist/activities/sport--events/greenland-adventure-race.aspx?lang=en

Polar Circle Marathon

www.greenland.com/tourist/activities/sport--events/polar-circle-marathon.aspx?lang=en

ERIKOISUUKSIA

Joulupukin linna

www.greenland.com/tourist/culture/festivals/santa-claus.aspx?lang=en

Hotel Arcticin alumiini-iglut

www.hotelarctic.com/index.php?pageid=34

Ilulissat Icefjord-jäävuono

www.geus.dk/viden_om/voii/ilulissat-uk/index-uk.html

› Jos maailman arktinen eksotiikka puristettaisiin yhteen jääkuutioon, niin sen nimi olisi varmasti Grönlanti. Matkailupalvelujen tuotteistaminen ja toiminta hyvin haasteellisessa ympäristössä on toteutettu esimerkillisen hyvin.

Grönlanti on Tanskalle kuuluva itsehallintoalue ja maailman suurin saari, jossa on 57 000 asukasta. Noin 85 prosenttia Grönlannin alueesta peittää jäätikkö, jonka keskipaksuus on noin 1,5 kilometriä. Grönlanti hyödyntää paikoitellen jopa yli 3 km paksua jäätikköä nähtävyytenä, ohjelmapalveluissa, arktisissa seikkailuissa ja erilaisissa kilpailuissa.

Grönlannin haasteena on saavutettavuus, mikä toisaalta suojaa sitä ylisuurilta matkailijavirroilta. Erityisiä lumeen ja jäähän liittyviä rakennelmia ei tarvita, koska luonto tarjoaa lunta ja jäätä ympärivuotisesti.

Kuvalähde: www.greenland.com

Kohdat 1–2 perustuvat taustakyselyyn vastanneen henkilön näkemyksiin.

1. Tärkeimmät talvimatkailukohteet ja mihin niiden vetovoima perustuu

Merkittäviä matkailukohteita on Grönlannin itä-, länsi- ja pohjoisosassa ja jokaisella on omat hyvin aluetta esittelevät nettisivunsa.

www.eastgreenland.com

www.westgreenland.com

www.northgreenland.com

Grönlannin vetovoima perustuu vastaajan mukaan seuraaviin tekijöihin:

- Moottorikelkkailu ainutlaatuisessa luonnossa: jäätiköllä ja erämaassa
- Koiravaljakolla ajo on olennainen osa maan kulttuuria, jota nyt tarjotaan myös matkailijoille.
- Heli-skiing: helikopterilla pääsee hiihtämään erämaahan sellaisiin paikkoihin, joihin ei muuten pääse.
- Revontulien näkyminen on lähes taattu ilmiö, josta matkailijat voivat Grönlannissa nauttia.
- Maastohiihtoon Grönlannin koskematon luonto tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet.
- Tutustuminen ainutlaatuiseen jääpeitteeseen (Inland icecap).

2. Mitä talviaktiviteetteja Grönlannissa on tarjolla?

Selvityksen tekijöiden arvio tarjonnan volyymista asteikolla 1-5

1 = satunnaista/ vähäistä, 5 = erittäin paljon tarjontaa

Linnat, hotellit, iglut lumesta/ jäätä	1	Lumen-/ jäänveisto	2
Talvikalastus/ pilkkionginta	2	Sukellus jään alla	2
Maastohiihto.....	3	Talvigolf jäällä.....	3
Laskettelu ja lumilautailu.....	3	Valaiden katseluretket.....	5
Moottorikelkkasafarit	5	Lumeen/ jäähän liittyvät festivaalit /	
Koiravaljakkosafarit	5	tapaukset	4
Ratsastus Islanninhevosilla.....	2		

Monipuolinen valikoima talviaktiviteetteja

Erilaisten ohjelmapalveluiden järjestäminen on Grönlannissa huippuluokkaa ja palvelut on tuotteistettu hyvin. Niitä markkinoidaan erittäin voimakkaasti myös sosiaalisen media kautta Facebookissa, Twitterissä ja YouTubeissa. Jäätikkö on ohjelmien yhteinen nimittäjä ja se kuuluu käytännössä kaikkiin ohjelmavariaatioihin.

Inland Icecap -jäätikköretket

Kuvan lähde: www.sisimiut.gl

Kuvan lähde: www.greenland-guide.gl

Grönlannin 100 000 vuotta vanhaan jääpeitteeseen tutustuminen on mahdollista useimmista kaupungeista käsin. **Kangerlussuaqissa** jääpeitteen reuna on vain n. 20 km:n päässä kaupungista. Matkailija voi kävellä, ajaa maastopyörällä tai autolla, ratsastaa Islanninhevosella tai lentää helikopterilla jään reunalle, kävellä jäällä ja vaikka yöpyä jäätiköllä teltassa. Aivan Kangerlussuaqin kansainvälisen lentokentän ulkopuolella avautuu Grönlannin kiehtova villi luonto, jossa voi talvella ihailla myskihärkiä, poroja, naaleja, haukkoja, kotkia, korppeja sekä voimakkaita, leiskuvia revontulia.

Grönlannin pääkaupungista **Nuukista** sekä **Ilulissatista** matkailijat viedään jäätikölle yleensä helikopterilla. Kevät on parasta aikaa koiravaljakkosafareihin ja hiihtoretkiin. Grönlanti tarjoaa myös kesällä erinomaiset mahdollisuudet hiihtoon ja koiravaljakkoajeluihin jäätiköllä.

Lisätietoja: www.sisimiut.gl/Tourism/Activities/Inland-Ice.aspx

Koiravaljakkoretket ja koiravaljakkoajokortti

Kuvalähde: www.greenland.com/tourist

Koiravaljakot ovat perinteinen tapa liikkua Grönlannissa ja laji on edelleen erinomaisen hyvin hallinnassa. Koiravaljakkoretkiä järjestetään enimmäkseen napapiirin pohjoispuolella ja saaren itäosassa. Aluetta kutsutaankin paikallisesti koiravaljakkoseuduksi. **Sisimiut** ja **Kangerlussuaq** ovat länsirannikon eteläisimmät kaupungit, joissa koiravaljakolla voi ajaa talvella ja keväällä. Erityisen suosittuja retkiä ovat viikonlopun yli kestävät jäätikkö- ja vuonoretket, joita myös paikalliset harrastavat. Paras aika on helmi-huhtikuussa.

Qeqertarsuaq'in kaupungin lähistöllä (Disko Island) voidaan koiravaljakoilla ajaa myös kesäisin Lyngmarks-bræen jäätiköllä 700–800 metrin korkeudella meren pinnasta. Itärannikolla **Tasiilaq**'issa matkailija voi parin päivän harjoittelun jälkeen suorittaa koiravaljakkoajoon oikeuttavan ajokortin.

Lisätietoja: www.greenland.com/tourist/activities/dogsledding.aspx?lang=en ;
www.ilovedogsledding.com
www.eastgreenland.com/database.asp?lang=eng&num=514
www.eastgreenland.com/database.asp?lang=eng&num=592

Moottorikelkkaretket

www.ilovesnowmobiling.com

Linkin takaa löytyy useita yrityksiä, jotka toteuttavat monipuolisia ohjelmia moottorikelkoilla sekä rannikko- että vuoristoalueilla. Joet toimivat siirtymäreitinä taajamista kelkkailualueille, joissa palvelutuottajilla on erilaisia tukikohtia.

Aurora Borealis – revontulien katseluretket

Kuvalähde: www.greenland.com

Revontulia (Aurora Borealis) voi ihailia pimeänä kirkkaana yönä syyskuusta huhtikuun alkuun kaikkialla Grönlannissa. Grönlanti voi antaa melkein takuun revontulien näkemisestä, etenkin läntisellä Kangerlussuaqin alueella, jossa on hyvin ennustettavissa oleva ilmasto, kirkkaita päiviä on yli 300 vuodessa.

Lisätietoja: www.wogac.com/excursions/kangerlussuaq/northern-lights

Paikallisten asukkaiden, inuiittien, keskuudessa revontuliin liittyy legenda, jonka mukaan revontulien leiskuessä yötaivaalla kuolleet pelaavat jalkapalloa mursun kallolla. Revontulien taianomaisen loimun aikaan syntyneiden lasten uskotaan myös olevan erityisen älykkäitä.

Revontulien katselu on mukana monien ohjelmapalvelutuottajien eripituisissa retkissä, joilla liikutaan Grönlannin koskemattomassa luonnossa koiravaljakoilla, moottorikelkoilla, lumikengillä tai hiihtäen.

Lisätietoja: www.greenland.com/tourist/nature--climate/northern-lights.aspx?lang=en

Valaiden ja hylkeiden katseluretket

Kuvalähde: www.greenland.com

Valaiden katseluretkiä (Whale watching safaris) tarjoavat useat matkanjärjestäjät. Grönlannin vesillä liikkuu useita eri valaslajeja ja paras sesonki niiden tarkkailuun on kesäkuusta syyskuuhun. Useimmiten retket lähtevät Nuukista, Qeqertarsuaq'ista ja Aasiaat'ista. Matkailijat viedään laivalla alueille, joissa valaiden tiedetään liikkuvan. Lähes millä tahansa laivamatkalla voi nähdä erilaisia valaita, hylkeitä ja merilintuja. Matkailijat varustetaan ulkona tapahtuville retkille (esim. koiravaljakko- ja moottorikelkkaretkille ja laivaristeilyille) lämpimillä hylkeennahkavaatteilla, päähineillä ja käsineillä.

Lisätietoja: www.greenland.com/tourist/activities/whale-watching.aspx?lang=en

Sukellus jään alla

Sukellus jään alla, Grönlannin kristallinkirkailla vesillä on mieleenpainuva elämys. Sukeltaja voi nähdä kissa- ja rasvakaloja, tulipunaisia merikurkkuja sekä tuuheita merileväkasvustoja, joissa lehdet voivat olla 4–6 metriä pitkiä. Hyvällä onnella sukellusreteltä voi saada mukaansa Islannin kampasimpukoita illalliseksi.

Maastohiihto

Paras aika maastohiihtoon on Grönlannissakin helmikuusta huhtikuuhun. Silloin on lunta riittävästi, päivät ovat pitkiä ja aurinko lämmittää sopivasti.

Lisätietoja: www.sisimiut.gl/Tourism/Activities/Skiing.aspx

Lumeen ja jäähän liittyviä tapahtumia

Arctic Circle Race

Kilpailua pidetään maailman kovimpana maastohiihtokilpailuna. Kilpailijat hiihtävät 160 km kolmen päivän aikana ja viettävät kaksi yötä kisapäiven välillä "luonnon armoilla" teltoissa.

Lisätietoja: www.greenland.com/tourist/news/news-archive/groenland-er-vaert-for-klo-dens-haardeste-skiloeb-.aspx?lang=en

Kuvalähde: www.greenland.com

Ice Golf World Championships

Kuvalähde: www.greenland-guide.gl/icegolf

Kilpailu on järjestetty Grönlannissa, Uummannaq'issa vuodesta 1997 alkaen, jolloin paikallinen hotellinomistaja Arne Niemann tilasi arkkitehti Rolf-Henning Jensenin suunnittelemaan maailman ensimmäisen jäägolfkentän. Kenttä muodostuu merestä ja valtavista jäälohkareista. Kilpailussa pelataan kahtena päivänä peräkkäin kaksi kertaa 9 reiän kilpailu. Kilpailua edeltävänä päivänä kilpailijat voivat tutustella jäällä pelaamiseen Ryder Cup -tyylisessä Niemann-turnauksessa. Kilpailuun voivat osallistua kaikki, joiden tasoitus on alle 36. Kilpailijoita on vuosittain n. 20 eri puolilta maailmaa.

Lisätietoja: www.greenland-guide.gl/icegolf/welcome.htm

Nuuk Snow/ Ice Sculpture Festival

Kuvalähde: <http://www.gujaraticlub.info>

Lisätietoja: <http://traveltips.usatoday.com/nuuk-snow-festival-greenland-18527.html>

Grönlannin pääkaupungissa Nuukissa vuodesta 1994 alkaen vuosittain helmi-maaliskuussa pidettävään lumiveistofestivaaliin on osallistunut suuri määrä joukkueita eri puolilta maailmaa. Ilmastonmuutos on vaikeuttanut tapahtuman järjestämistä ja useana vuonna, esim. 2004, 2006, 2007 ja 2008 kilpailu on jouduttu peruuttamaan liian lämpimien olosuhteiden takia! Tämän vuoksi kilpailun järjestelykomitea päätti muuttaa 2010 festivaalin jäänveistokilpailuksi lumenveiston sijaan.

Grönlannin Teräsmieskisa

Kuvalähde: www.greenland.com

Etelä-Grönlannin upeissa maisemissa järjestetään "Greenland Adventure Race," jota voidaan pitää grönlantilaisena versiona Teräsmieskisasta. Kilpailu kestää 5 päivää, joiden aikana kilpailijat juoksevat, maastopyöräilevät ja melovat kajakilla. Reitillä he kohtaavat jäätiköitä, jokia, vuoria ja vuonoja sekä tutustuvat grönlantilaiseen kulttuuriin.

Lisätietoja: www.greenland.com/tourist/activities/sport-events/greenland-adventure-race.aspx?lang=en

Maratonjuoksua

Grönlannissa järjestetään maratonjuoksukilpailuja myös jäällä, esim. Polar Circle Marathon. Muita juoksutapahtumia ovat mm. Arctic Midnight Orienteering, Nuuk Marathon ja Asiaat Marathon.

Lisätietoja: www.greenland.com/tourist/activities/sport-events/polar-circle-marathon.aspx?lang=en

Erikoisuuksia

Ilulissat Icefjord – UNESCO:n Maailmanperintökohde

Kuvalähde: www.greenland.com

Ilulissat Icefjord valittiin UNESCO:n Maailmanperintölistalle vuonna 2004. Se on ainutlaatuinen kohde, jossa Grönlannin sisäjäättikkö ja vuonossa liikkuvat jäävuoret muokkaavat maisemaa koko ajan erilaiseksi.

Lisätietoja: www.geus.dk/viden_om/voii/ilulissat-uk/index-uk.html

Hotel Arcticin alumiini-iglut

Kuvalähde: www.hotelarctic.com

Ilulissat’issa on Air Greenlandin omistama Hotel Arctic, jossa on tavanomaisen hotellin lisäksi alumiinista valmistettuja igluta. Hotellilla on viisi kahden hengen iglua, jotka sijaitsevat lyhyen kävelymatkan päässä hotellista vuonon rannalla. Iglut ovat käytössä toukokuusta lokakuuhun. Iglujen sisällä matkailijoilla on käytössään kaikki mukavuuDET ja ulkona avautuu Grönlannin karu luonto suurten jäävuorien lipuessa vuonossa iglujen ohi. **Lisätietoja:** www.hotelarctic.com/index.php?pageid=34

Maailman arktisin kanoottireitti

Petermannin jäätiköstä Grönlannin koillisosassa irtosi 5.8.2010 valtava, yli 260 km²:n suuruinen jäälohkare, joka pienensi jäätikön pinta-alaa 25 %. Se on saanut jäätikkötutkijat entistäkin huolestuneemmiksi. Jäätikköön on muodostunut sulamisvesistä arktinen kanoottiväylä, jota ovat toistaiseksi käyttäneet enimmäkseen tutkijat.

Lisätietoja: <http://worldnewsvine.com/2010/08/ice-island-the-size-of-manhattan-breaks-off-peterman-glacier-greenland/>

Kuvalähteet: www.telegraph.co.uk

Joulupukin linna Uummannaq’issa

Kuvalähde: www.greenland.com

Kuvalähde: www.jaunted.com

Grönlannin nettisivuilla väitetään, että ”Joulupukki” (Santa Claus) asuu Grönlannissa. Hän on rakennuttanut itselleen salaisen linnan perinteiseen grönlantilaiseen tapaan Uummannaq’in kaupungin lähistölle, noin tunnin kävelymatkan päähän kaupungista. Linna on rakennettu vaikuttavan Uummannaq-vuoren sisään. Kuvassa on Joulupukin postilaatikko, johon saapuvat ne maailman lasten kirjeet, joissa on osoitteena Pohjoisnapa (North Pole) tai Grönlanti.

Lisätietoja: www.greenland-guide.gl/uummannaq-tourist/summer.htm

Kuvalähde: www.extremeiceland.is

TAUSTAKYSELYYN VASTASI

Islannin valtion matkailu-toimiston (Visit Iceland) johtaja Jón Gunnar Borgthórsson

TÄRKEIMPIÄ MATKAILU-KOhteita

Reykjavik
www.visitreykjavik.is

Akureyri
www.visitakureyri.is

Blue Lagoon
www.bluelagoon.is

The Golden Circle
www.icelandtouristboard.com/index.php?page=the-golden-circle

AKTIVITEETIT JA RETKET

Islannin 8 hiihtokeskusta
www.northiceland.is/Whatto-See-Do/Activities/WinterActivities

Lofthellirin jäätikköluola
www.sagatravel.is/en/mos/5
Jeeppiretki kuumaisemaan
www.sagatravel.is/en/mos/6

The Yule Lads
www.sagatravel.is/en/mos/11
www.en.wikipedia.org/wiki/Yule_Lads

Tulivuoriretket
www.icelandtotal.com
www.icelandrovers.is/DayTours/FimmvorduhalsVolcano/

Jeeppisafarit tulivuorille ja jäätiköille
www.icelandrovers.is/DayTours/FimmvorduhalsVolcano/

Islanninhevossafareita
www.ishestar.is

Veneretki jäälaguunille
www.travelnet.is/Tours/Glacier/glacier_lagoon/

Valaiden katseluretket ja kalastusretket
www.elding.is
www.hvalalif.is

OHJELMAPALVELU-YRITYKSIÄ

www.adventures.is
www.extremeiceland.is
www.icelandtotal.com
www.travelnet.is
www.sagatravel.is
www.mountainguides.is
www.icelandrovers.is

TAPAHTUMIA / ERIKOISUUKSIA

Food & Fun Festival
www.foodandfun.is www.visitreykjavik.is/desktopdefault.aspx/tabid-256

Imagine Peace Tower
www.imaginepeacetower.com

› Islannin saari syntyi noin 25 miljoonaa vuotta sitten vedenalaisten tulivuortenpurkauksen seurauksena. Islanti on pinta-alaltaan noin kolmasosan Suomesta ja väkiluvultaan (noin 300 000) pienin Pohjoismaa.

Islanti on ainutlaatuinen yhdistelmä tulta ja jätä. Tuliperäisessä maassa on useita toimivia tulivuoria ja kuumia lähteitä (geysir) sekä suuria jäätikköalueita (glacier). Kaakkois-Islannissa sijaitseva Vatnajökull on Euroopan suurin jäätikkö, joka kiinnostaa sekä matkailijoita että tutkijoita.

Islantilaiset matkailupalvelujen tuottajat ovat osanneet hyödyntää maan eksoottista luontoa tuotteistamalla useita vetovoimaisia palveluja matkailijoita varten ympäri vuoden. Painopiste on kokous- ja kannustematkailijoille kehitetyissä seikkailu- ja elämys-tuotteissa. Päämarkkina-alueita ovat Iso-Britannia, Ranska, Saksa, USA, muut Pohjois-maat sekä Venäjä.

Pohjois-Islannissa on 8 hiihtokeskusta, joista jokaisella on omat erityispiirteensä. Ne tarjoavat hyvät mahdollisuudet lasketteluun ja maastohiihtoon sekä aikuisille että lapsille. Lisäksi tarjolla on moottorikelkkasafareita, hevosvaelluksia, superjeeppiretkiä ja luistelua luonnon jäällä.

Lisätietoja: www.northiceland.is/WhattoSeeDo/Activities/WinterActivities/

Tiivis tietopaketti löytyy myös osoitteesta: www.bugbog.com/european_countries/iceland_travel/overview.html

Tanskalle kuuluvan Grönlannin ohella Islanti kuuluu lumen ja jään hyödyntämisen osalta tämän selvityksen kiinnostavimpiin kohteisiin.

Kohdat 1-2 perustuvat taustakyselyyn vastanneen henkilön näkemyksiin

1. Tärkeimmät talvimatkailukohteet ja mihin niiden vetovoima perustuu

- **Akureyri** Pohjois-Islannissa: www.visitakureyri.is
- **Blue Lagoon** Reykjavikin lähistöllä: www.bluelagoon.is
- **Kultainen Kolmio** – The Golden Circle: Geysir, Gullfoss, Thingvellir
- **The Yule Lads** – Dimmuborgirin alueen joulupukit

2. Mitä talviaktiviteetteja Islannissa on tarjolla?

Selvityksen tekijöiden arvio tarjonnan volyymista asteikolla 1-5

1 = satunnaista/ vähäistä, 5 = erittäin paljon tarjontaa

Talvikalastus/ pilkkionginta	2	Koiravaljakkosafarit	4
Retkiluistelu luonnon jäällä	3	Jääsurffaus/ Kitesurffaus	4
Maastohiihto	3	Valaiden katseluretket	5
Lumikenkäväly	3	Hylkeiden katseluretket	5
Patikkaretket lumessa/ jäällä	3	Lumeen/ jäähän liittyvät festivaalit /	
Moottorikelkkasafarit	5	tapahtumat	2
Ratsastusretket Islanninhevosilla	5		

Islanti sijaitsee Euraasian ja Pohjois-Amerikan mannerlaattojen välisessä saumakohdassa. Tästä johtuen maassa on suuri määrä tulivuoria ja kuumia lähteitä. Huhtikuussa 2010 Eyjafjallajökull-jäätikön alla oleva samanniminen tulivuori purkautui ja purkauksen aiheuttama tuhkapilvi sotki lentoliikennettä parin viikon ajan koko Euroopassa. Luonnonkylpylä Blue Lagoon on unohtumaton elämys, erityisesti talvella.

Kuvalähde: www.wikipedia.org

Kuvalähde: www.iceland.nordicvisitor.com

Ainutlaatuisia matkailukohteita

Islannin tärkeimpiä matkailukohteita ovat pääkaupunki Reykjavik ympäristöineen, Pohjois-Islannin suurin kaupunki Akureyri hiihtokeskuksineen ja nähtävyyksineen, ainutlaatuinen luonnonkylpylä Blue Lagoon, kuuluisan Kultaisen Kolmion (the Golden Triangle) kohteet Geysir, Gullfoss ja Thingvellir sekä Euroopan suurin jäätikkö Vatnajökull.

Reykjavik: lunta, jäätä, vauhtia ja gourmet-ruokaa

Reykjavikin ulkopuolella on kaksi hiihtoaluetta: Blálfjöll ja Skálafell, jotka sijaitsevat vain 25 minuuttia kaupungin keskustasta. Molemmat hiihtoalueet tarjoavat hyviä rinnetä lasketteluun ja lumilautailuun sekä maastohiihtolatuja.

Reykjavikista pääsee helposti päiväretkelle Islannin koskemattomaan luontoon ja esimerkiksi Kultaisen Kolmion kohteisiin moottorikelkoilla tai superjeepeillä. Islantilaisien huippukokkien valmistama gourmet-lounas voidaan nauttia vaikkapa tällä tavoin raikkaasti luonnon helmassa. Islannissa on useita kansainvälisissä kokkikisoissa, esim. Bocuse d'Or -palkintoja voittaneita keittiömestareita ja ruoka on oleellinen osa elämysmatkaa.

Kuvien lähde: www.mountaineers.is

Jäätikköretket ovat suosittuja talviaktiviteetteja. Ne on tuotteistettu hyvin ja nimetkin ovat houkuttelevia, esimerkiksi: Walk through Ice and Fire, jossa on yhdistetty kuumat lähteet ja jäätikkö. Toisella retkellä taas matkailija pääsee kävelemään myös jään sisään. **Lisätietoja** (esimerkkiyritys): www.mountainguides.is/DayTours/GlacierTours

Kuvien lähde: www.mountainguides.is

Laadukkaita ohjelmapalveluyrityksiä

Islannissa on kymmeniä ohjelmapalveluyrityksiä, jotka järjestävät laadukkaita ohjelmia hyvinkin haastavissa ja eksoottisissa olosuhteissa. Tarjontavalikoimaan voi tutustua muutaman esimerkkiyrityksen nettisivujen kautta:

Arctic Adventures - www.adventures.is ;

Extreme Iceland - www.extremeiceland.is tai

Mountaineers of Iceland - www.mountaineers.is

Tulta, jäätä ja islantilaista innovatiivisuutta

Vulkaanisuus yhdistettynä lumeen ja jäähän on Islannin valttikortti ja sen ympärille rakentuu valtaosa palveluista. Palvelut on tuotteistettu innovatiivisesti ja hyvin, ja niitä myydään aktiivisesti eri matkanjärjestäjien ohjelmien kautta. Jääkiipeilyyn Islannin jäätynet vesiputoukset ja jäätiköt tarjoavat erinomaiset mahdollisuudet ja ohjattuja palveluja onkin tarjolla useassa paikassa ja monen ohjelmapalveluyrityksen tarjonnassa.

Kuvalähde: www.icelandairfinland.is

Kuvalähde: www.mountainguides.is

Islanninhevosella eksoottisiin nähtävyyksiin

Kuvien lähde: www.ishestar.is

Kun viikingit tulivat Islantiin 1 000 vuotta sitten, he toivat tullessaan viikinkihevosien, josta polveutuvat kaikki nykyiset Islanninhevoset. Rotu on säilynyt puhtaana, koska Islantiin ei ole viikinkien jälkeen saanut tuoda hevosia, ja hevonen, joka on sieltä kerran lähtenyt, ei saa sinne enää palata. Vahva, rauhallinen ja rankkoja sääolosuhteita hyvin kestävä Islanninhevoset soveltuu hyvin myös aloittelijoille.

Ratsastus- ja vaellusreittejä on Islannissa runsaasti ristiin rastiin ja myös palveluntarjoajia on useita eri puolilla maata. Ratsastusretkillä matkailija voi tutustua tärkeimpiin nähtävyyksiin, esim. Gullfoss-vesiputoukseen, Geysirin kuumiin lähteisiin, yli 2 000 vuotta vanhaan laavuluolaan sekä Thingvellirin kansallispuistossa Euroopan ja Pohjois-Amerikan mannerlaattojen saumakohtaan.

Lisätietoja (yritysesimerkki): www.ishestar.is

Yule Lads – Islannin joulupukit

Kuvalähde: www.sagatravel.is

Kuvalähde: www.iceland.nordicvisitor.com

Yule Lads perustuu vanhaan saagaan, jonka mukaan vihaisella peikkopariskunnalla Grýla ja Leppalúði oli 13 poikaa, joita he kasvattivat Myvatn-järven rannalla. Vanhan saagan mukaan nämä 13 joulupukkia käyvät islantilaisissa kodeissa 13 päivää ennen joulua, yksi kerrallaan joka yö.

Neljä viikkoa ennen joulua Yule Lads -pukit kutsuvat matkailijoita vierailemaan kotiseudullaan Dimmuborgirin laavakentällä ja tutustumaan Myvatn-alueen moniin adventtitapahtumiin. Kokopäiväretki lähtee Akureyristä ja tarjoaa tilaisuuden kokea islantilaista kulttuuria ja perinteitä sekä nauttia ainutlaatuisen upeista maisemista. Retkellä pysähdytään ihailemassa mm. Goðafossia (Waterfall of Gods), joka on vaikuttava, kahden hevosenkengän muotoon jakautuva vesiputous. Retki on kiehtova yhdistelmä islantilaista jouluperinnettä, geologiaa ja luontoa.

Lisätietoja: www.sagatravel.is/en/mos/11/ ja http://en.wikipedia.org/wiki/Yule_Lads

Kuvalähde: www.visitakureyri.is

Kuvalähde: www.sagatravel.is

Vain 10 minuutin ajomatkan päässä Akureyrin keskustasta sijaitsee piparkakkutaloa muistuttava tulipunainen Jólagarðurinn ”Joulutalo”. Talossa on esillä joulukoristeita kaikkialta maailmasta sekä perinteisiä islantilaisia jouluesineitä ja paikallisten käsityöläisten tuotteita. Joulupukkiretkkeen voidaan yhdistää myös vierailu tähän Joulutaloon, joka on avoinna ympäri vuoden joka päivä. Myös rentoutuminen Myvatn-järven luonnonkylpylän lämpimissä vesissä kuuluu retken ohjelmaan (kuva yllä oikealla).

Lisätietoja Myvatn-luonnonkylpylöstä: www.icelandtravelinfo.com/

Retki Lofthellirin jäätikköluolaan

Kuvalähde: www.sagatravel.is

Ympäri vuoden järjestettävät kokopäiväretket vievät matkailijat tutustumaan jään ja pimeyden erikoiseen maailmaan. Retket lähtevät Akureyristä ja kohteena on Lofthellirin laavuluola, jossa on Islannin suurimmat tunnetut luonnonjäätöskokset. Matkalla on tilaisuus pulahtaa myös Myvatn-järven luonnonkylpylän lämpimiin vesiin.

Lisätietoja: www.sagatravel.is/en/mos/5/

Superjeppiretki kuumaisemaan

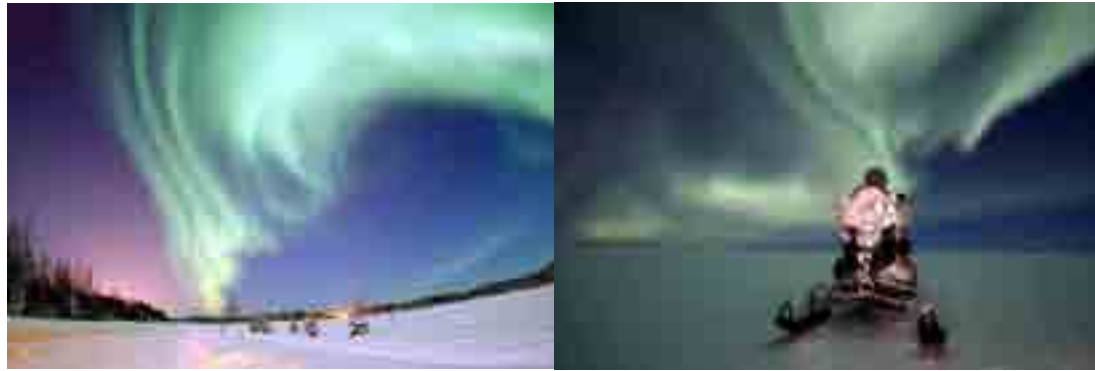

Kuvalähde: www.sagatravel.is

Islannin karuun sisämaahan kuumaisemaan, jossa NASA koulutti Apollo-astronutteja ja jossa Islannin lainsuojattomat elivät keskiajalla, matkailija pääsee tutustumaan superjeppiretkellä Akureyristä. Retkellä käydään myös Myvatn-järven luonnonkylpylässä, jossa on ympäri vuoden +37-asteinen vesi.

Lisätietoja: www.sagatravel.is/en/mos/18/

Revontulien katseluretket

Kuvalähde: www.local-iceland-tours.com

Revontulien katseluretkiä järjestävät useat ohjelmapalveluyritykset. Paras aika revontulien ihailuun ovat kirkkaat yöt syyskuusta huhtikuuhun. Retkelle voidaan mennä moottorikelkalla, koiravaljakolla tai jeepeillä.

Lisätietoja: www.sagatravel.is/en/mos/9/ ja www.local-iceland-tours.com/northern-lights-iceland-tours

Tulivuoriretket (Volcano Tours)

Hyvä esimerkki islantilaisten kyvystä reagoida nopeasti toimintaympäristössään tapahtuviin muutoksiin ja hyödyntää niitä matkailussa ovat tulivuoriretket. Eyjafjallajökullin purkautuminen huhtikuussa 2010 sekoitti muutamaksi viikoksi Euroopan lentoliikenteen, mutta teki myös Islannin hyvin tunnetuksi ja matkailijoita kiehtovaksi kohteeksi. Nyt islantilaiset matkanjärjestäjät tarjoavat useita erilaisia retkiä, joissa kiinnostuneet matkailijat pääsevät tulivuoren purkautumispaikalle näkemään omin silmin, miten tulivuori on vaikuttanut ympäristöönsä.

Lisätietoja: www.icelandtotal.com/iceland-tours/packages/item427210/Volcano_tours/ www.icelandrovers.is/DayTours/FimmvorduhalsVolcano/

Tulivuori- ja jäätikköretket superjeepeillä

Kuvien lähde: www.icelandrovers.is

Matkailija voi kokea saman päivän aikana Islannin luonnon ainutlaatuiset piirteet: vaikuttavat jäätiköt ja edelleen aktiiviset tulivuoret. Retkellä tutustutaan Thorsmork-laaksoon, joka on yksi Islannin kauneimmista paikoista vain lyhyen matkan päässä Eyjafjallajökull-tulivuoresta. Reitti on mahdollinen vain ns. superjeepeillä, joilla voidaan ajaa reitillä olevien useiden jokien läpi.

Lisätietoja: www.icelandrovers.is/DayTours/FimmvorduhalsVolcano/

Valaiden katselu- ja lintubongausretket

Islannin vesillä elää yli 20 eri valaslajia ja runsaasti erilaisia lintuja, mm. lunneja. Useat ohjelmapalvelutuottajat tarjoavat matkailijoille erilaisia valaiden ja lintujen tarkkailuretkiä ympäri vuoden. Monilla tuottajilla on tarjonnassa myös kalastusretkiä.

Esimerkkejä näistä ohjelmista on mm. näiden yritysten nettisivuilla:

www.elding.is/tolbar/whale_watching/; www.hvalalif.is/ ja www.icelandtotal.com/iceland-tours/packages/item371311/Whale_watching_tours/

Kuvien lähde: www.hvalalif.is

Glacier Lagoon -laivaretki James Bond-elokuvien kuvauspaikoille

Kuvalähde: www.travelnet.is

Kuvalähde: www.rikivatnajokuls.is

Islannin etelärannikolla matkailija pääsee laivaretkellä ihastelemaan ainutlaatuista jäälaguuni Jökulsárlónia samalla, kun Vatnajökull-jäätiköstä irronneet suuret jääkimpalet lipuvat laivan ohi. Jäätikön jää on yli 1 000 vuotta vanhaa. Jäälaguuni on kuuluisa matkailukohde, jonka monet matkailijat ovat jo nähneet ja monet haluavat nähdä ehkä siksi, että mm. James Bond -elokuvat A View To A Kill (1985) ja Die Another Day (2002) sekä monta muuta elokuvaa on kuvattu täällä. Retkeen voi yhdistää myös tutustumisen hyvin suosittuun maisemakohteeseen, Seljalandsfoss'in vesiputoukseen.

Lisäksi useat ohjelmapalveluyrittäjät tarjoavat moottorikelkka- ja koiravaljakkosafareita jäätikölle tai moniin muihin tavanomaisesta poikkeaviin kohteisiin Islannin inspiroivassa luonnossa.

Lisätietoja: www.travelnet.is/Tours/Glacier/glacier_lagoon/ ja <http://en.wikipedia.org>

Festivaaleja ja tapahtumia

Food & Fun Festival jo 10. kerran

Islannissa on ympäri vuoden paljon mielenkiintoisia tapahtumia ja festivaaleja. Food & Fun Festival, jossa on yhdistetty houkuttelevalla tavalla kansainvälinen kokkilpailu, matkailun vauhdittaminen, musiikki ja rento hauskanpito islantilaiseen tyyliin, järjestettiin jo 10. kerran maaliskuussa 2011. Viikon kestävä festivaalin aikana huippuluokan keittiömestarit eri maista loihdivat gourmet-annoksia Reykjavikin parhaissa ravintoloissa matkailijoiden ja islantilaisten iloksi. Tänä vuonna festivaalin parhaan keittiömestarin tittelin vei Suomen Matti Jämsen, joka sijoittui viidenneksi kansainvälisessä Bocuse d'Or-kilpailussa tammikuussa. Kilpailun lomassa kokitkin kävivät rentoutumassa Blue Lagoonin luonnonkylpylän +37-asteisessa vedessä.

Lisätietoja: www.foodandfun.is

Kuvien lähde: www.foodandfun.is

Talvikauden festivaaleja:

- **Iceland Airwaves** lokakuun puolivälissä on monipuolinen, vakiintunut islantilaisen musiikin esittelytapahtuma, jonka aikana järjestetään lukuisia konsertteja eri puolilla Reykjavikia.
- **Unglist** marraskuun alussa on 10 päivää kestävä festivaali, jota on järjestetty 1990-luvun alkupuolelta lähtien. Se tuo esille nuoria, nousevia taiteilijoita, valokuvaajia, tanssijoita ja muusikoita.
- **Dark Music Days** tammikuun lopussa on nykymusiikin festivaali, jota on järjestetty jo vuodesta 1980 lähtien. Neljän intensiivisen päivän aikana järjestetään 16 eri konserttia ja tapahtumaa Reykjavikissa ja sen ympäristökunnissa. Lisätietoja: www.darkmusicdays.is
- **Winter Lights Festival** helmikuussa, tuo iloa ja valoa pitkiin pimeisiin talvipäiviin.
- **Reykjavík Fashion Festival** maaliskuu-huhtikuun vaihteessa tuo esille jännittävän yhdistelmän muotia, designia ja musiikkia erilaisissa tapahtumissa ympäri kaupunkia.
- **Icelandic Horse Festival** maaliskuu-huhtikuun vaihteessa keskittyy nimensä mukaisesti ainutlaatuiseen Islanninhevoseen ja kerää yhteen kasvattajia, ratsastuspalvelujen tarjoajia ja Islanninhevosista kiinnostuneita matkailijoita.

Lisätietoja: www.icelandichorsefestival.is

Lisätietoja Reykjavikin festivaaleista ja tapahtumista: www.visitreykjavik.is/desktopdefault.aspx/tabid-256

Islannin erikoisuus: Imagine Peace Tower

Kuvalähde: www.imaginepeacetower.com

IMAGINE PEACE TOWER on ulkona oleva taideteos, jonka suunnitteli Yoko Ono edesmenneen miehensä John Lennonin muistoksi. Muistomerkki sijaitsee Viðey'n saarella Reykjavíkissa ja se paljastettiin 9.10.2007, joka olisi ollut John Lennonin 67. syntymäpäivä. Muistomerkki valaistaan aina hänen syntymäpäivänsä ja kuolinpäivänsä välisen ajan (9.10. - 8.12.). Lisäksi se valaistaan talvipäivän seisausajan joulukuussa, uudenvuodenaattona ja kevätpäivän tasauksen aikaan maaliskuussa. Toiveiden lähteen (wishing well) ympärillä on valkoisia paneeleja, joihin on kirjoitettu IMAGINE PEACE 24 kielellä. **Lisätietoja:** www.imaginepeacetower.com/light-house

Kuvalähde: www.imaginepeacetower.com

Kuvalähde: www.narvikfjellet.no

TAUSTAKYSELYYN VASTASI

Norjan kansallisen matkailu-toimiston (Innovation Norway) matkailusta vastaava päälikkö Audun Pettersen.

TÄRKEIMMÄT TALVIMATKAILU-KOhteet

www.skistar.com/en/trysil
www.trysil.com
www.hemsedal.com
www.visitgeilo.com
www.rol dal.com
www.narvikfjellet.no

TOP 10-HIIHTOKESKUKSET

www.visitnorway.com/en/Articles/Theme/What-to-do/Active-holiday/Skiing-in-Norway/Ten-recommended-ski-resorts-in-Norway/

INNOVATIIVISIA PALVELUJA / TAPAHTUMIA

Kuningasrapusafari
www.visitnorway.com/en/Articles/Theme/What-to-do/Safari/King-crab-safari/
www.arctic-adventure.no

Orca Tysfjord-valassafari Loofooteilla

www.visitnorway.com/en/Product/?pid=60274
www.tysfjord-turistsenter.no/safari/english/index.html

Geilon jäämusiikkifestivaali

www.geilo.no/en/IceMusicFestival/
www.rjukanicefestival.com
www.climb-inn.com

www.visitnorway.com/en/Articles/Theme/What-to-do/Extreme-sports/Ten-recommended-climbing-places-in-Norway/

Jää-/igluhotellit

www.sorrisniva.no
www.kirkenessnowhotel.com
www.radius-kirkenes.com
www.bjorligard.no/default.aspx?menu=709
www.vinterparken.no
www.vinterparken.no/default.asp?V_ITEM_ID=521

AKTIVITEETTEJA

Jääsukellus

www.diving.no
www.xoholidays.com/htm/trips/t100/t100_index.htm

Snowkiting

www.visitnorway.com/en/Articles/Norway/East/AL/Winter-in-AL/

Maastohiihto

www.visitnorway.com/en/Articles/Theme/What-to-do/Active-holiday/Skiing-in-Norway/Popular-areas-for-cross-country-skiing/
www.telemarkskico.com/trips7.htm

Talvikalastus

www.visitnorway.com/en/Articles/Norway/North/Troms/Fishing-in-Troms/
www.lesgitesdufjord.com/peche_blanchea.html

Erikoisuus: Huippuvuoret

www.svalbard.net/
www.basecampexplorer.com/our_destinations/svalbard/our_camps_at_spitsbergen/116565/en

Monet alppimaiden suosikkiharrastuksista kuten jääkiipeily, skitouring, jäätikkövaellukset ja jopa tobogganing-kelkkailu ovat suosittuja myös Norjassa. Myös erilaisia jäätä ja lumesta rakennettuja kohteita on useita.

Maastohiihto on luonteeltaan suurelta osin vaellushiihtoa ja siihen näyttää panostavan vain osa hiihtokeskuksista. Käytännössä latuja löytyy enemmän suurempien kaupunkien, mm. Oslon ympäristöstä.

Jääsukellus on osin kuningasravun ansiosta suhteellisen yleistä. Norjassa on jopa Itävaltaakin parempia jääkiipeilykohteita. Uudehkona lajina kite-surfing yleistyy myös Norjassa muiden talvimatkailumaiden tapaan.

Koiravaljakko- ja moottorikelkkasafarit ovat yleisiä Suomen ja Ruotsin tapaan. Eri-tyistä eksotiikkaa näihin safareihin on tarjolla Huippuvuorten saaristossa.

Tärkeimpinä kilpailijoina norjalaiset mainitsevat Ruotsin Sälenin ja Åren, Suomen Rovaniemen ja Levin sekä alppimaiden laskettelukohteet.

Kuvalähde: www.visitnorway.com

Kohdat 1-3 perustuvat taustakyselyyn vastanneen henkilön näkemyksiin

1. Tärkeimmät talvimatkailukohteet ja mihin niiden vetovoima perustuu

- **Trysil** – Norjan suurin hiihtokeskus, jota operoi Skistar AB
- **Hemsedal** – Norjan toiseksi suurin hiihtokeskus, jossa on laaja valikoima erilaisia aktiviteetteja, myös Skistar AB:n operoima kohde.
- **Geilo** – Vuoristossa sijaitseva kunta, jossa on hyvät perheille sopivat laskettelu- ja maastohiihtomahdollisuudet.
- **Røldal** – Norjan puuterilumikohteiden ykkönen.
- **Narvik** – Laskettelua suoraan vuonoon.

Norjan Top 10 -hiihtokeskukset

www.visitnorway.com/en/Articles/Theme/What-to-do/Active-holiday/Skiing-in-Norway/Ten-recommended-ski-resorts-in-Norway/

2. Mitä talviaktiviteetteja Norjassa on tarjolla?

Selvityksen tekijöiden arvio tarjonnan volyymista asteikolla 1-5

1 = satunnaista/ vähäistä, 5 = erittäin paljon tarjontaa

Linnat, hotellit, iglut lumesta / jäältä	4	Lumen- / jäänveisto	2
Jääravintolat/ baarit, jääkirkot	4	Jääsurffaus / Snowkiting.....	3
Talvikalastus / pilkkionginta	3	Jääkiipeily	3
Retkiluistelu luonnon jäällä	2	Sukellus jään alla	3
Maastohiihto.....	5	Valaiden katseluretket.....	4
Laskettelu ja lumilautailu.....	5	Talvigolf lumessa / jäällä	3
Rekiajelut hevosella.....	3	Lumeen / jäähän liittyvät festivaalit /	
Koiravaljakkosafarit	4	tapahtuma	3
Moottorikelkkasafarit	4		

3. Innovatiivisia ideoita lumen ja jään hyödyntämisessä

Vastaaja toi esille seuraavat matkailupalvelut ja tapahtumat:

- Kuningasrapusafari Finnmarkissa, Norjan Lapissa
www.visitnorway.com/en/Articles/Theme/What-to-do/Safari/King-crab-safari/
- Orca Tysfjord -valassafari Lofoteilla www.visitnorway.com/en/Product/?pid=60274
- Geilon jäämusiikkifestivaali www.geilo.no/en/IceMusicFestival/
- Rjukan jääkiipeilyfestivaali www.rjukanicefestival.com

Kuningasrapu – maukas matkailuhoukutin Finnmarkissa

Kuvalähde: www.visitnorway.com

Kuvalähde: www.arctic-adventure.no

Neljä ohjelmapalveluyritystä tarjoaa Finnmarkissa, Pohjois-Norjassa retkiä, joissa matkailijat pääsevät sukeltajien kanssa keräämään kuningasrapuja. Ravut voivat painaa jopa 15 kg ja niiden saksien väli voi olla jopa kaksi metriä. Mikäli henkilöllä on sukelluskortti, myös sukellukseen osallistuminen on mahdollista. Retken aikana nautitaan herkullinen rapuateria. Yhdestä kuningasravun jalasta riittää aikuiselle miehelle maittava ateria. Retkiä järjestetään ympäri vuoden. Niiden hinta on aikuisilta NOK 990 ja lapsilta NOK 495. (NOK 1 = € 0,13)

Lisätietoja: www.visitnorway.com/en/Articles/Theme/What-to-do/Safari/King-crab-safari/ **ja yritysesimerkki:** www.arctic-adventure.no/page.jsp?id=128&mid=161

Orca Tysfjord -valassafarit

Kuvalähde: www.visitnorway.com

Kuvalähde: www.tysfjord-turistsenter.no

Valaiden katselusafarit lähtevät liikkeelle Tysfjordin matkailukeskuksesta, jossa tutkijat suorittavat tieteellistä tutkimusta tappajavalaista. Heidän tutkimustuloksensa ovat myös matkailijoiden saatavilla. Orca Tysfjord on alan pioneeri ja järjestänyt retkiä jo vuodesta 1990 alkaen. Safarin voi kokea isolla aluksella, kumiveneellä tai jopa snork-

laamalla. Tysfjordin vuonon alueella järjestetään myös monia muita ohjelmapalveluja.

Lisätietoja: www.tysfjord-turistsenter.no/safari/english/index.html
www.visitnorway.com/en/Product/?pid=60274

Ice Music Festival, Geilo

Kuvalähde: www.geilo.no

Jäämusiikkifestivaali on ainutlaatuinen poikkitaiteellinen musiikkitapahtuma, joka järjestetään vuosittain tammikuussa ensimmäisen täyden kuun aikaan Kikutissa, Geilossa. Kaikki tapahtumapaikat ovat luonnon luomia ja Hallingskarvet-hiihtokeskus on upea näyttämö. Festivaali kerää yhteen erilaisia taiteellisia ilmaisu-tapoja, jotka kaikki liittyvät jäähän ja jotka kaikki sulautuvat lopulta yhdeksi, esim. jalokiviä, valokuvia, tanssia, arkkitehtuuria, designia, veistoksia ja musiikkia.

Festivaalin aikana on tilaisuus ihailla kansainvälisiä jäänveistokilpailuja voittaneen taiteilijan teoksia ja taidokasta jääakrobatiaa, harrastaa mietiskelyä sekä kuunnella musiikkia, jota esitetään erilaisilla jääsoittimilla (kitara, rummut, lyömäsoittimet).

Lisätietoja: www.geilo.no/en/IceMusicFestival/

Rjukan jääkiipeilyalue ja Ice Climbing Festival

Rjukan jääkiipeilytapahtuma, joka järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1993, on kasvanut nopeasti kansainväliseksi tapahtumaksi. Rjukanin alueella on nykyään yli 190 kiipeilyyn sopivaa jäätynyttä vesiputousta ja uusia vaativampia kiipeilyreittejä on lisätty vuosien varrella. Festivaalista tuli pian Rjukanille merkittävä markkinointikeino, joka sai kansallista ja kansainvälistä huomiota. Nykyään tapahtumaan osallistuu huippukiipeilijöitä eri puolilta maailmaa ja esillä on alan viimeisimpiä laitteita ja tekniikoita. Alueella on erittäin hyvin varustettu kiipeilykeskus majoitustiloineen.

Lisätietoja: www.rjukanicefestival.com ;
www.climb-inn.com
www.visitnorway.com/en/Articles/Theme/What-to-do/Extreme-sports/Ten-recommended-climbing-places-in-Norway/

Kuvalähde: www.rockclimbing.com

Jää-/igluhotelleja

Norjassa on useita lumesta tai jäädä rakennettuja hotelleja, baareja, ravintoloita ja kirkkoja, esimerkiksi:

- **Sorrisniva Igloo Hotel**, maailman pohjoisin jäähotelli Altassa, Pohjois-Norjassa
- **Kirkenes Snow Hotel**, Finnmarkissa, Pohjois-Norjassa
- **Björli Snowhotel**, ympärivuotisesti toimivan Björligard Hotellin yhteydessä, 400 km Oslost
- **Hunderfossen Snowhotel** ja jääkirkko Lillehammerin Vinterparkissa

Sorrisniva Igluhotelli

Kuvalähde: www.sorrisniva.no

Hotellin pinta-ala on n. 2 000 m² ja koko rakennus on tehty lumesta ja jäädä: hotelli-huoneet, vuoteet, jopa jääbaarin tarjoilulasit. Hotellissa on 30 huonetta ja sviittiä, jääkirkko, jääbaari sekä oleskelutiloja. Jäähotelli on koristeltu upeilla jääveistoksilla, lämpötila sisällä on -4 ja -7 asteen välillä. Hotellivieraat nukkuvat porontaljojen päällä makuupusseissa, jotka kestävät -30°C. Hotellin vieressä on palvelurakennus, jossa on ravintola, WC-tilat, suihku/sauna, kaksi lämmintä ulkoilma-allasta, kokoustiloja, vastaanotto ja matkamüistomyymälä. Igluhotelli on yleensä avoinna tammikuun puolivälistä huhtikuun puoliväliin. **Lisätietoja:** www.sorrisniva.no

Kirkenes Snow Hotel

Kirkenesin lumihotelli on samantyyppinen kuin muut mainitut lumi-/jäähotellit. Sen vieressä sijaitsee Finnmarkin suurimpiin kuuluva huskyfarmi, josta löytyy 83 Alaskan huskyä. Ne tarjoavat vauhdikkaita koiravaljakkoretkiä kahden tunnin ajelusta pidempään retkiin asiakkaiden toiveiden mukaan.

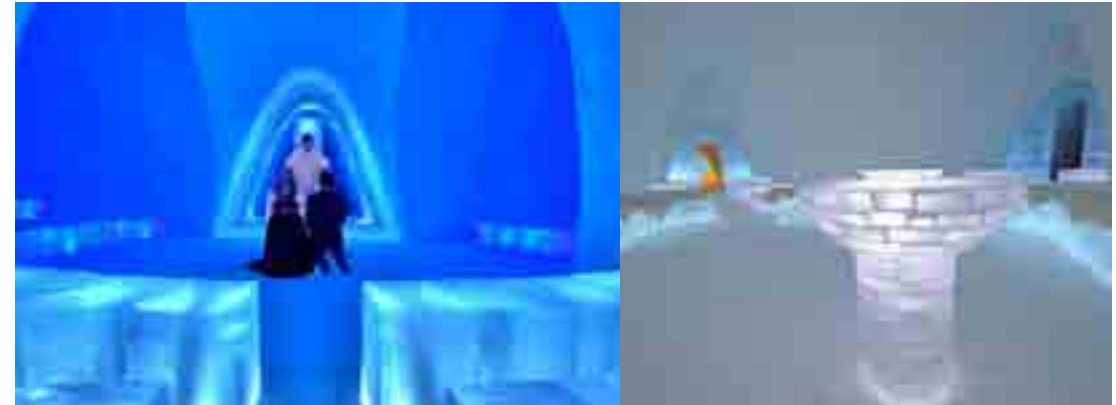
Suosittuja ovat esim. revontulien katseluretket koiravaljakoilla tai moottorikelkoilla. Sekä lumihotelli että huskyfarmi ovat saman yrityksen omistuksessa.

Lisätietoja: www.kirkenessnowhotel.com ; www.radius-kirkenes.com

Kuvalähde: www.kirkenessnowhotel.com

Björliin lumihotelli

Kuvalähde: www.bjorligard.no

Björliin lumihotellin huoneet ovat kaikki erilaisia ja niissä on vaihteleva määrä vuoteita. Hotelli soveltuu sekä pariskunnille että perheille ja pienille ryhmille. Hotellissa on jääbaari ja morsiusviitti sekä vaikuttava jääkirkko, jonka kapasiteetti on 120 henkeä. Lumihotellin nettisivuilla esitellään sen partnereina Lainion lumikylä Ylläsjärveltä ja Kirkenesin lumihotelli. Sivuilla on myös paljon tietoa lumihotellin rakentamisesta sekä hyviä ohjeita hotellivieraille, mm. tarkoituksenmukaisesta kerrospukeutumisesta.

Lisätietoja: www.bjorligard.no/default.aspx?menu=709

Hunderfossenin lumihotelli

Hunderfossenin lumihotelli Lillehammerissa on osa suosittua Vinterpark-puistoa, jossa on myös sadunomainen seikkailulinna, jääkirkko (häitä varten) ja paljon liikuntamahdollisuuksia. Hotellissa on majoitustilaa n. 24 hengelle jäällä koristelluissa huoneissa. Yksittäisille matkailijoille majoitusta tarjotaan vain silloin, kun Vinterpark on avoinna, mutta vähintään 10 hengen ryhmät voivat majoittua etukäteistilauksesta sesongin aikana milloin tahansa (tänä vuonna 16.1.-5.3.). Jäähotellin asiakkaat voivat käyttää kaikkia Quality Hotel & Resort Hunderfossen'in palveluja.

Lisätietoja: www.vinterparken.no ; www.lillehammer.com/en/Product/?TLp=446684

Hunderfossenin tunnelmallisessa jääkirkossa voi järjestää tyylikkää hää, jotka eivät jätä ketään kylmäksi.

Kuvien lähde: www.lillehammer.com

Jääsukellus

Norjan eksoottisimpiin talviaktiviteetteihin kuuluu laitesukellus jään alla. Sitä voi harrastaa esim. Pohjois-Norjan vuonoalueella Kirkenesistä käsin. Alueen ilmasto tarjoaa erinomaiset olosuhteet jääsukellukseen ja todelliseen arktiseen seikkailuun, jossa ovat mukana myös porot, huskyt ja alueen alkuperäiset asukkaat, saamelaiset. Talvella näkyvyys sukeltaessa on merkittävästi parempi kuin kesällä ja voi yltää jopa 12–16 metriin. Paikallinen ohjelmapalveluyrittäjä tarjoaa myös sukellusopetusta. Kuningasravut ovat yksi lisähoukutus ja hyvä syy lähteä sukeltamaan arktisille vesille.

Kuvalähde: www.visitnorway.com

Kuvalähde: www.diving.no

Norjan valttina jääsukelluksessa ovat myös toisen maailmansodan ajalta peräisin olevat laivan hylät, jotka kiinnostavat monia sukeltajia ja joita ei ole kovin monessa paikassa jään alla tutkittavissa. Sukellusretkeen voi yhdistää huskysafarin, revontulien katseluretken tai moottorikelkkasafarin tai kuningasrapujen pyydystämisen.

www.xoholidays.com/htm/trips/t100/t100_index.htm

www.diving.no/index.php?option=com_content&view=article&id=7:winter-diving-in-norway&catid=2:generalp&Itemid=2

Snowkiting

Kuvalähde: www.visitnorway.com

Hardangerviddaa pidetään yhtenä maailman parhaista snowkiting-kohteista. Vuorten välisellä tasangolla on pidetty lajin World Cup-kisat. Alue tarjoaa erinomaiset olosuhteet kaikentasoisille harrastajille ja kursseja järjestetään lähes joka viikonloppu talvikaudella. Toinen hyvä kohde on suosittu vuoristokylä Geilo, jossa on myös pidetty sekä lajin MM-kisat että World Cup-kilpailut. Kolmas hyvä kohde on Tyin/Filefjell, jossa on Euroopan korkeimpiin kuuluvia vuoria.

Lisätietoja: www.visitnorway.com/en/Articles/Theme/What-to-do/Extreme-sports/Snowkiting-in-Norway/
www.visitnorway.com/en/Articles/Norway/East/AL/Winter-in-AL/

Hiihtokeskuksissa kaksi suurta ja kymmenkunta pienempää

Norjan kaksi suurta hiihtokeskusta, Trysil ja Hemsedal ovat omaa luokkaansa ja näiden jälkeen keskusten joukko onkin varsin kirjava.

Trysil

www.trysil.com

Kuvalähde: www.trysil.com

Ruotsalaisen Skistar AB:n operoima Trysil on Norjan suurin hiihtokeskus. Skistar operoi Norjassa Trysilin lisäksi myös Hemsedalia. (Ruotsissa yhtiöllä on maan parhaimpiin kuuluvat hiihtokeskukset Åre, Sälen, Vemdalen ja Hammarbybacken). Trysilin alueella on 66 rinnettä vuoren eri puolilla, hissejä on 31 ja maastohiihtolatuja 100 km. Trysil panostaa voimakkaasti lapsiperheisiin ja tämä kohderyhmä on huomioitu myös monipuolisessa rinnevalikoimassa. **Lisätietoja:** www.skistar.com/en/trysil/ ; www.trysil.com

Hemsedal

www.hemsedal.com

Kuvalähde: www.hemsedal.com

Norjan toiseksi suurin hiihtokeskus koostuu kahdesta hiihtoalueesta: Hemsedalista ja Solheisenista (Grøndalen). Hemsedalissa on Norjan suurin lasten laskettelualue (70 000 m²) ja se onkin lapsiperheiden suosiossa. Maastohiihtäjillekin on n. 200 km koneilla hoidettuja latuja. Alueella on erittäin vaikuttava aktiviteettitarjonta ja paljon ohjelmapalveluiden tuottajia.

Norja oli tämän selvityksen ainoa ulkomaan kohde, josta löytyi suomalaisille tuttu talvinen liikuntamuoto, potkukelkkailu. Hemsedalin hiihtokeskuksessa voi vuokrata potkukelkan vähintään kahdeksi tunniksi hintaan NOK 20,-/tunti. Lajia mainostetaan aidosti pohjoismaisena tapana nauttia talvesta.

Lisätietoja: <http://www.skistar.com/no/hemsedal/> ; www.hemsedal.com

Geilo

www.geilo.no

Kuvalähde: www.geilo.no

Geilo on asukasluvultaan pieni mutta pinta-alaltaan suuri kunta Oslon ja Bergenin puolivälissä. Sen alueella on kaksi kansallispuistoa: Hallingskarvet ja Hardangervidda. Geilo on yksi suosituimmista hiihtokohteista, jonne norjalaiset itse tulevat tekemään pitkiä hiihtoretkiä koskemattomassa luonnossa omasta tunturimökistään käsin. Hyvin hoidettuja maastohiihtolatuja on 220 km ja laskettelumahdollisuudetkin ovat hyvää tasoa. Huhtikuussa järjestetään suuri hiihtotapahtuma Skarverennen, johon osallistuu yli 12 000 murtomaahiihtäjää. **Lisätietoja:** www.skarverennen.no/

Geilossa on talvella viikko-ohjelmat, joissa on joka päivälle tarjolla useita aktiviteetteja: opastettuja maastohiihto- ja lumi-kenkäretkiä, koiravaljakkoajeluja, rekiajeluja hevosella sekä pilkkiongintaa. Geilossa voi harrastaa myös potkukelkkailua ja jääkiipeilyä. Kitesurffaukseen (kite skiing) Geilossa on suorastaan erinomaiset mahdollisuudet.

Lisätietoja: www.geilo.no

Kuvalähde: www.geilo.no/en/Winter/Ski/Kite-skiing/

Röldal

www.rolldal.com

Kuvalähde: <http://rolldalfreeride.no/files/2010/04/SJ2748.jpg>

Vapaahiihtoa puuterilumessa jyrkillä vuorenrinteillä - sitä tarjoaa seikkailunhaluisille Röldal, viehättävä 520 asukkaan kylä Hardangerviddan tunturialueelta lounaaseen, noin 3 tunnin matkan päässä Bergenistä. Sitä mainostetaan vapaalaskijoiden paratiisina, jossa lunta on aina vähintään 2-5 metriä (vuodessa lunta tulee keskimäärin 12 metriä). Vuodesta 2000 lähtien järjestetty Röldal Freeride Challenge-kilpailu on tehnyt kohteen tunnetuksi alan harrastajille. **Lisätietoja:** <http://rolldalfreeride.no/>

Narvik

www.destinationnarvik.com

Narvikista on viime vuosina tullut erittäin suosittu hiihto- ja laskettelukohde sen upeiden vuono- ja vuoristomaisemien ansiosta. Lasketteluun ja hiihtoon lisäksi Narvikissa on tarjolla hienoja luontoelämyksiä, mm. valaiden katselua, talvikalastusta, villieläinten tarkkailua ja rekiretkiä hevosella sekä lumikenkäilyä, koiravaljakkoajeluja ja moottorikelkkaretkiä. Narvikin lähetyvillä sijaitsee myös yksi Norjan suosituimmista talvikäyntikohteista, Polar Zoo. **Lisätietoja:** www.polarzoo.no/

Kuvien lähde: www.polarzoo.no

Lisätietoja: www.destinationnarvik.com ja <http://www.visitnorway.com/en/Articles/Norway/North/Narvik/What-to-do-in-Narvik/>

Maastohiihto

Kuvalähde: www.hemsedal.com

Kuvalähde: www.visitnorway.com

Norja kilpailee maastohiihtotarjonnalla Ruotsin ja Suomen kanssa. Pääosin hiihtoalueet ovat tunturimaisia, mutta hyvät hiihtomaastot löytyvät mm. Oslon ja Lillehammerin ympäristöstä. Norjassa on tarjolla paljon hiihtovaelluksia mm. Troll Trail- ja Peer Gynt-reiteillä. Myös Jotunheimin kansallispuiston alue sopii monipuolisesti maastohiihtoon. **Lisätietoja:** www.visitnorway.com/en/Articles/Theme/What-to-do/Active-holiday/Skiing-in-Norway/Popular-areas-for-cross-country-skiing/ ja www.telemarkskico.com/trips7.htm

Revontulet matkailutuotteena

Kuvalähde: www.visitnorway.com

Norja on tuotteistanut revontulielämykset todella monipuolisesti. Olosuhteet revontulien seuraamiseen Pohjois-Norjassa ovat erittäin hyvät. Revontuliretkiä järjestetään moottorikelkoilla, koiravaljakoilla ja jopa laivayhtiö Hurtigrutenilla on erityinen revontuliristeily.

Lofoteilla sijaitsee Polarlightcenter, joka keskittyy tarjoamaan parhaita elämyksiä nimenomaan revontulimatkeilijoille. Lisätietoja: www.polarlightcenter.com/about.html Revontulitarjonnasta on hyvä kuvaus Visit Norwayn nettisivuilla: www.visitnorway.com/en/Articles/Theme/What-to-do/Attractions/Nature/Let-there-be-northern-lights/ Lisäksi on olemassa myös sähköisiä revontulioppaita, esimerkiksi seuraavista löytyy hyvää tietoa: www.kskogli.no/aurora/ ja www.glod-alta.no/en/frontpage/

Talvikalastusta Norjan malliin

Kuvalähde: visitnorway.com

www.anglersworld.tv

www.anglersworld.tv

Norjan tunturijärvistä pyydetään rautua samaan tapaan kuin Suomessakin, mutta kuvasarja kertoo, miksi Norjassa ei talvella kannata välttämättä mennä pilkille. Turskaa ja pallasta saa kookkaina versioina onkivälineillä veneestä käsin läpi talven. Kuvien saalis on tullut Tromssan vesiltä.

Kuvalähde: www.lesgitesdufjord.com

Norjan vuonot soveltuvat erinomaisesti varsinaiseen ice fishing -teemaan. Yksi toimivista innovaatioista on pilkkikylä, jossa on lämmitettävät, idyllisen näköiset mökit ja onginta tapahtuu mökin sisällä sulana pidettävästä suuresta avannosta. Myös saalis on kooltaan sellaista, että se ei normaalista kairanreiästä mahdu. Onkimissyvyys vaihtelee 50–200 metrin välillä. Siirrettävät ja lämmitettävät pilkkimökit sopisivat Suomessakin hyvin esim. matkailukeskusten yhteyteen.. Kalastusmukavuus paranee ratkaisevasti kylmimpien talvikuukausien aikana.

Lisätietoja: www.visitnorway.com/en/Articles/Norway/North/Troms/Fishing-in-Troms/ ja www.lesgitesdufjord.com/peche_blanchea.html

Huippuvuoret (norjaksi Svalbard)

www.svalbard.net

Kuvalähde: www.svalbard.net

Huippuvuoret on Norjan arktinen saaristoerikoisuus. Saarilla asuu vain 2 100 ihmistä, joista 60 % on norjalaisia ja 40 % venäläisiä ja ukrainalaisia. Väestöjakauman perustana on 1920 solmittu sopimus, jolla Huippuvuorista tuli demilitarisoitu alue ja sen mineraalivarojen hyödyntäminen ja maahanmuutto mahdollistettiin vapaasti kaikille sopimuskumppaneille. Venäjä on tätä mahdollisuutta hyödyntänyt. Saaristo kuuluu kuitenkin Norjan kuningaskuntaan. Yli 60 % Huippuvuorten maapinta-alasta on jäätikön peittämää, mutta ympäröivä meri pysyy sulana suurimman osan vuodesta.

Alueella järjestetään hiihtoretkeä, jäätikkövaelluksia, moottorikelkkaretkiä ja kannottiretkiä. Suosituin bongauskohde retkillä on jääkarhu, jonka pelottelemiseksi oppaalla on aina mukanaan ase. Kannat ovat kuitenkin voimakkaasti pienentyneet ja jääkarhun näkeminen on nykyisin melko harvinaista. Niitä tosin sanotaan olevan saarilla enemmän kuin ihmisiä.

Kuvalähde: www.basecampexplorer.com

Laiva aktiviteettitukikohtana – Basecamp Explorer

Sivun kaikkien kuvien lähde: www.basecampexplorer.com

Yksi Norjan ohjelmapalveluiden hienoimpia oivalluksia ja kokonaisuuksia löytyy Huippuvuorilta. Basecamp Explorer-yhtiön talviretkitukikohtana ja majoituspaikkana toimii suuri purjelaiva, joka on ankkuroitu kauniiseen Tempelfjordin vuonoon. Kun laiva kesällä vapautuu jäistä, sillä tehdään arktisia purjehduksia. Yhtiöllä on Huippuvuorilla myös kaksi muuta tukikohtaa, mm. vanha radioasema 150 km:n päässä laivatukikohdasta. **Lisätietoja:** www.basecampexplorer.com/our_destinations/svalbard/our_camps_at_spitsbergen/116564/en

Kuvalähde: www.visitsweden.fi

TAUSTAKYSELYYN VASTASI

Ruotsin matkailutoimiston (VisitSweden) kehitys-päällikkö Tina Olsson

TÄRKEIMMÄT TALVIMATKAILUKOhteet

Åren alue

www.skistar.com
www.are360.com/sv.aspx
www.svenskaturistforeningen.se

Funäsdalsfjällen

www.funasdalsfjall.se

Idre

www.idrefjall.se
www.idre.se

Hemavan – Tärnaby

www.hemavantarnaby.se
www.stromma.se

Sälen

www.salen.se
www.skistar.com
www.skistar.com/experium

Jukkasjärven jäähotelli

www.icehotel.com
www.icehotel.com/uk/

TAPAHTUMIA

Vasaloppet-hiihtomaraton

www.vasaloppet.se

Skidalpina veikan

www.svenskaturistforeningen.se/sv/Inspiration/Bergsport/kebclassic

AKTIVITEETTEJA/ ERIKOISUUKSIA

Poro- ja koiravaljakkosafarit

www.nutti.se/default.htm
(esimerkkiyitys)

Jään- ja lumenveisto

www.kirunalapland.se/se/Handplockat/Snofestivalen/

Jääkiipeilyä tuntureilla

www.svenskaturistforeningen.se/sv/upptack/Omraden/Lappland/Fjallstationer/STF-Kebnekaise-Fjallstation/Se--Gora/Aktivteter--kurser-sommar-2011/Glaciarkurs-i-Kebnekaise/

Retkiluistelua

www.friluftsframjandet.se/guest/hem
<http://vikingarannet.com/>

Autojen talvitestausta

www.laponieicedriving.com

Talvikalastusta

www.sportfiskeguide.se/spf-guide/fguider.htm
www.natursafari.se/indexsv.php
(esimerkkiyitys)

Hirviretkiä

<http://www.mamut.net/nutti/newsdet171.htm>
<http://www.mamut.net/nutti/MOOSE%20SPOTTING%20BY%20HORSEBACK,%20WIN-TER%202012.PDF>
<http://blogs.sweden.se/photo/2011/02/17/close-encounters-with-moose-in-northern-sweden/>

› Ruotsissa on noin **200 hiihtokeskusta**. Valikoimaa löytyy perheille tarkoitetuista lastenrinteistä ja monenlaista toimintaa tarjoavista keskuksista suurempiin keskuksiin, joiden monissa ravintoloissa ja baareissa on myös vilkasta yöelämää. Pohjois-Ruotsissa on tarjontaa myös rohkeammille laskettelijoille: heli-ski ja off-piste-laskettelua puuterilumessa Euroopan viimeisillä erämailla, Lapissa.

Hiihtokeskuksissa rinteet ja reitit ovat hyvin hoidettuja. Maastohiihtolatuja on runsaasti, Funäsdalsfjällenissä ennätykselliset 300 km. Maastohiihto on useimmissa hiihtokeskuksissa lasketteluun tapaan maksullista. Hiihtokeskusten Snow Parkeista, lumilautailijoiden maastopuistoista ja lasten Fun Parkeista on tullut tärkeä osa Ruotsin talviurheilutarjontaa.

Lisätietoja: www.visitsweden.com/ruotsi/Aktiviteetit/Ulkoaktiviteetit/Ruotsin-hiihtokeskukset/ruotsin-snow-park-puistot/

Aktiviteettien osalta Ruotsi tarjoaa Suomen kanssa likipitään samoja asioita: moottorikelkkailua, koiravaljakoita, porosafareita, lumikenkäretkiä ja talvikalastusta. Heli-skiing ja uudehkona lajina kitesurfing ovat Suomea näyttävämmiin esillä. Retkiluistelussa Ruotsi tuo esille enemmän eteläisen Ruotsin lumettomia järviä. Varsinaisia pitkiä retkiluisteluratoja on vähemmän.

Maailman ensimmäinen ja suurin jäähotelli – Ruotsin Lapissa, Jukkasjärvellä sijaitseva ICEHOTEL on ollut esikuvana monelle muulle jäähotellille.

Kohdat 1–3 perustuvat taustakyselyyn vastanneen henkilön näkemyksiin

1. Tärkeimmät talvimatkailukohteet ja mihin niiden vetovoima perustuu?

Vastaajan mukaan Ruotsin tärkeimpiä talvimatkailukohteita ja vetonauloja ovat: Jukkasjärvi Icehotel, Åren alue, Funäsdalsfjällen, Idre, Hemavan-Tärnaby ja Sälen.

2. Mitä talviaktiviteetteja maassa on tarjolla?

Selvityksen tekijöiden arvio tarjonnan volyymista asteikolla 1–5

1 = satunnaista/ vähäistä, 5 = erittäin paljon tarjontaa

Linnat, hotellit, iglut lumesta / jäädä	3	Moottorikelkkasafarit	5
Jääravintolat / -baarit	3	Ratsastus	3
Jääkirkko	3	Rekiajelut hevosella.....	3
Talvikalastus / pilkkionginta	4	Koiravaljakkosafarit	4
Retkiluistelu luonnon jäällä	3	Lumen- / jäänveisto	2
Luistelukilpailut luonnon jäällä	2	Jääsurffaus / Snowkiting.....	3
Maastohiihto.....	5	Jääkiipeily	2
Laskettelu ja lumilautailu.....	4	Lumeen / jäähän liittyvät tapahtumat.....	3
Lumikenkäväely.....	3		

3. Kilpailijat

Tärkeimpinä kilpailijoina vastaaja pitää erityisesti Suomea ja Norjaa, joilla on samanlaisia tuotteita. Muita kilpailijoita: Kanada, jonka saavutettavuus esim. Iso-

Britanniasta on helppo, tarjolla on samanlaisia tuotteita ja ehkä vahvempi brändi sekä Alppimaat ja Keski-Eurooppa, jotka kilpailevat myös helpon saavutettavuuden avulla.

Åren alue

Kuvalähde: www.aren360.com

Perinteisesti yksi Ruotsin suosituimmista hiihtokeskuksista, jossa on nykyään paljon ravintoloita, ostosmahdollisuuksia ja muita palveluita. Alueen ympärivuotisuus on kasvamassa. Åren 100 rinnettä ja 40 hissiä muodostavat jo Euroopankin mittakaavassa suuren keskuksen, jonka lähistölle on tullut paljon uusia, pieniä ulkoilu-/talviurheilu-kohteita. Vaijeriliito on yksi uudemmista talvilajeista Åressa.

Lisätietoja: www.skistar.com ; www.aren360.com/sv.aspx ; www.svenskaturistforeningen.se

Funäsdalsfjällen

Kuvalähde: www.funasdalsfjall.se

Kuvalähde: www.idrefjall.se

Funäsdalsfjällen muodostuu seitsemästä kylästä, joilla kaikilla on erilainen imago. Viehättävissä alppihiihtokylissä 140 perheyritystä hoitaa matkailijoiden palveluverkosto. Alueella on aina runsaasti lunta. Tarjolla on yli 300 km maastohiihtolatuja ja satoja kilometrejä moottorikelkkareittejä. Maastohiihto on maksullista kuten useimmissa muissakin hiihtokohteissa. 3 päivän passi 150 SEK, viikon passi 250 SEK ja koko sesonki 850 SEK. **Lisätietoja:** www.funasdalsfjall.se

Idre

Sympaattinen ympärivuotinen matkailukohde, joka keskittyy lapsiin ja perheisiin. Markkinoi yhtenä harvana kohteena all inclusive-lomia. Lapsille on ohjelmassa mm. rock -kurssi. Yllä olevassa kuvassa (oikealla) on kurssin opettajia.

Lisätietoja: www.idrefjall.se ; www.idre.se

Hemavan - Tärnaby

Kuvalähde: www.tarnabyfjallhotell.com

Pienehkö, aito hiihto- ja ulkoilukohde, jossa jokainen on oma itsensä teeskentelemättä. Hemavanissa kaikki palvelut ovat kävelymatkan päässä. Snowkiting on kovassa kasvussa ja Hemavan-Tärnaby pyrkii lajin johtavaksi paikaksi Ruotsissa.

Lisätietoja: www.hemavantarnaby.se ; www.stromma.se

Sälen

Kuvalähde: www.snowpark.se

Kuvalähde: www.salen.se

Ruotsin suurin ja kuuluisin talvimatkailukohde, jossa käy paljon tanskalaisia perheitä. Hyvin kehittynyt ja moderni matkailukeskus, jossa on 7 erilaista kohdetta erityyppisille asiakkaille. 50-vuotisjuhliiaan viettävässä Lindvallen'in hiihtokeskuksessa on Ruotsin uusin elämys- ja viihdekeskus Experium.

Lisätietoja: www.salen.se ; www.skistar.com ; www.skistar.com/experium

ICEHOTEL – maailman ensimmäinen ja suurin jäähotelli

Jukkasjärven jäähotelli, joka tunnetaan nimellä ICEHOTEL, on maailman ensimmäinen kokonaan jäätä ja lumesta rakennettu hotelli. Se on kooltaan myös maailman suurin, 5500 m². Rakentamiseen on käytetty 21 500 tonnia lumesta ja paikallisen joen jäätä tehtyä seosta ja 900 tonnia jäätä. ICEHOTEL rakennettiin ensimmäisen kerran vuonna 1990 ja ensimmäiset hotellivieraat yöpyivät siellä 1992. Jukkasjärven jäähotelli poikkeaa muista vastaavista rakennelmista siinä suhteessa, että sen suunnittelusta vastaa suuri joukko taiteilijoita.

Kuvalähde: www.icehotel.com

ICEHOTEL’issa oli talvella 2011 yhteensä 60 huonetta, joista sviittejä oli 21, jäahuoneita 28 ja lumihuoneita 11 (sisältäen kolme ryhmähuonetta). Hotellin yhteydessä on myös tunnelmallinen jääkirkko, jossa on järjestetty yli 1 000 häät vuodesta 1994 alkaen. Jäähotellissa vierailee joka vuosi 50 000 kävijää, joista 70 % tulee ulkomailta. Tämä on hyvä saavutus hotellille, joka sijaitsee Ruotsin Lapissa, 200 km napapiiriltä pohjoiseen, pienessä Jukkasjärven kylässä.

Jukkasjärven jäähotellin kilpailuetuja ovat sen edistykselliset ideat ja kestävä kehityksen soveltaminen designiin. Jäähotelli kilvoittelee omassa sarjassaan ehkä jopa maailman johtavan jäämajoituskohteen tittelistä sekä suuruudellaan että monipuolisuudellaan. Kemin lumilinnan kanssa ne muodostavat yhdessä pohjoismaiden kiinnostavimman talvisen käyntikohdekokonaisuuden. Kiirunan kaupunki Jukkasjärven lähellä on kiinnostava kaivoskaupunki, jossa matkailu ja kaivostoiminta elävät lähellä toisiaan.

Kuvalähde: www.icehotel.com

ICEHOTEL tarjoaa vierailleen monenlaista tekemistä: jäänveistoa, lumikenkäretkiä, moottorikelkka- ja koiravaljakkosafareita, revontulien ja hirvien tarkkailuretkiä hevosilla, jäälläajo-opetusta (icedriving), ajoseikkailuja Polaris Ranger Razer AWD-autoilla sekä tutustumista saamelaiseen kulttuuriin.

Lisätietoja: www.icehotel.com ; www.icehotel.com/uk/Lapland/Activities/Winter-activities/

Poro- ja koiravaljakkosafareita

Kuvalähde: www.nutti.se/default.htm

Porosafarit ovat Ruotsin Lapissa suosittu ulkomaalaisille tarjottu ohjelmapalvelu ja safarit ovat samantyyppisiä kuin Suomessa. Ruotsin suurin koiravaljakkoyritys toimii Jukkasjärvellä, jossa on enemmän neli- kuin kaksijalkaisia asukkaita ja jossa monet retkisistä alkavat kuuluisan Jäähotellin luota. Useimmissa Ruotsin talvilomakohteissa on mahdollista tehdä eripituisia koiravaljakkoretkiä joko metsämaastossa tai tuntureilla puurajan yläpuolella. Useita päiviä kestäväällä retkellä mukana on kokenut opas, ja yöt nukutaan hirsimökeissä tai teltoissa. Majoitus, ateriat ja makuupussi kuuluvat retken hintaan. Retket tehdään tavallisesti pienenhköissä 5–8 hengen ryhmissä.

Esimerkkiyritys: www.nutti.se/default.htm

Jään- ja lumenveistoa

Kuvalähde: www.kirunalapland.se

Jään- ja lumenveiston suosio taidemuotona kasvaa jatkuvasti. Östersundissa sijaitseva talvipuisto on jäätaiteen keskus, jossa veistoksia syntyy sitä mukaa kuin paikalle tuodaan jäätä. Jäänveistoa voi kokeilla varaamalla itselleen jäämöhkäleen ja tarpeelliset työvälineet paikan päällä.

Lumi- ja jääteeman tapahtumiin kuuluu Kiirunan lumifestivaali. Tapahtuman kohokohtana on lumiveiston avoimet mestaruuskisat, joihin osallistuu kansainvälisiä lumiveistoryhmiä. Festivaaleilla kuullaan Lapin joikua, tarjotaan paikallisia herkkuja ja myydään perinnekäsitöitä. Täällä voi myös seurata kaupungin läpi kulkevia vuotuisia poroajoja sekä tutustua uuteen lumiareenaan, jossa kisataan kokkauksessa ja potkukelkkailussa. **Lisätietoja:** www.kirunalapland.se/se/Handplockat/Snofestivalen/

Jääkiipeilyä Ruotsin tuntureilla

Kuvalähde: www.svenskaturistforeningen.se

Jääkiipeilykurssi järjestetään jylhissä maisemissa. Kebnekaise on 2 111 metriä korkea tunturi ja sen juurella sijaitsee tukikohtana toimiva STF:n (Svenska Turistföreningen) tunturiasema. Kurssilla hiihdetään joka päivä jollekin vaikeusasteeltaan vaihtelevalle jääseinämälle osaavan opettajan ohjauksessa. Maastossa opetellaan käyttämään jääkiipeilyvälineistöä ja opitaan kiipeilytekniikkaa ja iltaisin tunturiasemalla opitaan lisää kiipeilyteoriaa ja köysitekniikkaa.

Ruotsin tuntureilla on useita mahtavia jääputouksia, joissa voi harrastaa jääkiipeilyä. Erityisen suosittuja jääalueita on Lunndörrin sola Jämtlandissa ja Stora Sjöfalletin kansallispuisto Ruotsin Lapissa.

Lisätietoja: www.svenskaturistforeningen.se/sv/upptack/Omraden/Lappland/Fjallstationer/STF-Kebnekaise-Fjallstation/Se-Gora/Aktiviteter-kurser-sommar-2011/Glaciarkurs-i-Kebnekaise/

Talvikalastusta

Ruotsissa on erinomaiset edellytykset ympärivuotiseen kalastukseen. Ilmasto vaihtelee paljon maassa, jonka pituus pohjoisesta etelään on 2 000 km. Talvikalastusmahdollisuuksia on sekä järvi- että merialueilla ja Suomen tapaan loppukevään parhaat saaliit tulevat tunturijärviltä. Erityisesti suuren raudun kalastus on Ruotsin valttikorttina. Kalastusoppaiden tarjonta ei ole aluesivuilla kovinkaan näkyvää, mutta benchmarkkausta varten hyvä opasluettelo löytyy esim. www.sportfiskeguide.se/spfguide/fguider.htm
Esimerkki kalastusta tarjoavasta yrityksestä: <http://www.natursafari.se/indexsv.php>

Kuvalähde: www.natursafari.se

Kuvalähde: www.visitsweden.com

Retkiluistelua

Ruotsissa retkiluistelun tarjonta perustuu enimmäkseen luisteluun lumettomilla järvillä, ei niinkään hoidetuilla retkiluisteluväylillä. Tämä tekee retkiluistelun matkailullisen tuotteistamisen hyvin vaikeaksi, koska ollaan täysin muuttuvien olosuhteiden varassa. Ruotsissa on jossain määrin Suomen Latua vastaava organisaatio Friluftsrådet, jonka paikallisosastot järjestävät erittäin aktiivisesti johdettuja luistelu retkiä.

Lisätietoja: www.friluftsradet.se/guest/hem

Vikingarännen on vuosittainen luistelutapahtuma Mälaren-järven jäällä, Uppsalan ja Tukholman välillä. Matkaa kertyy noin 80 km. **Lisätietoja:** <http://vikingarannet.com/>

Autonvalmistajien ”salainen” testauspaikka

Ruotsin Lapissa, 80 km Napapiiriltä, Arjeplogin kylässä toimii Laponie Ice Driving -keskus, jossa eri autonvalmistajat testaavat uusia julkistamattomia mallejaan äärimmäisissä olosuhteissa. Lähin kaupunki ja lentokenttä (Arvidsjaur) on 95 km:n päässä. Alueella on satoja järviä, jotka ovat talvella paksun jään peitossa ja tarjoavat erinomaiset mahdollisuudet ajoharjoitteluun ja testauksiin. Talvella kylän asukasluku (2 500 asukasta) lähes kaksinkertaistuu autotestaaajien ansiosta.

Lisätietoja: www.laponieicedriving.com

Kuvalähde: www.laponieicedriving.com

Vasaloppet -hiihtomaraton

Kuvalähde: www.vasaloppet.se

Vasaloppet on maailman vanhin pitkämatkan hiihtokisa. Reitti on yli 90 km ja osallistujia on noin 50 000. Hiihto järjestetään vuosittain Taalainmaalla (Sälen ja Mora). Vasaloppetin reitti on nykyisin luonnonsuojelualue, mutta sen liikunnallista käyttöä kehitetään entistä enemmän ympärivuotiseksi.

Lisätietoja: www.vasaloppet.se/wps/wcm/connect/en/vasaloppet/start/arena/

Skidalpina veckan, Kebnekaise

Kuvalähde: www.svenskaturistforeningen.se

Ruotsin matkailuyhdistys järjestää Ruotsin korkeimmalla vuorella, Kebnekaisella, alppiyhdistetyn viikkokilpailun, jossa lajeina ovat skitouring ja laskettelu. Viikon aikana voi kilpailemisen lisäksi testata välineitä ja saada opastusta eri lajeihin. Neljän päivän puolihoitopaketti ohjelmineen maksaa 7 200 SEK.

Lisätietoja: www.svenskaturistforeningen.se/sv/Inspiration/Bergsport/kebclassic/

Vinterparken, Östersund

Östersundin talvipuisto on yksi harvoja kaupunkiympäristöön tehtyjä laajempia aktiviteettialueita Ruotsissa. Talvipuisto sijoittuu Storsjön järven ympäristöön. Alueella on talvikylpylä ja runsaasti muita vapaa-ajanvietto-palveluita, lumirakenteita ja leikkialueita. Tarjolla on jääpurjehdusta, koiravaljakko- ja moottorikelkkaretkiä, retkiluistelurata ja hyvä latuverkosto maastohiihtoon. Talvipuisto on kunnan ja yksityisten yhtiöiden yhteistyön tulos. **Lisätietoja:** www.vinterparken.se

Kuvalähteet: www.jamtan.se

www.ostersund.se

www.vinterparken.se

Hirvi – Ruotsin kansalliserikoisuus

Vaikka Suomi kilpailee Ruotsin kanssa tasaväkisesti monien aktiviteettien osalta, niin hirvien hyödyntämisen suhteen olemme pahasti häviöllä. Suomessa on hirviä riittävästi, mutta niitä ei ole alkuunkaan tuotteistettu Ruotsin malliin. Ruotsissa on toistakymmentä hirvitarhaa ja erilaisia ”hirvisafareita” järjestetään useassakin paikassa. Hirvitarhoissa valmistetaan nykyisin hirvenmaitojuustoa – ja muutamat hirvet jopa ”hiihtävät”! Mielenkiintoinen ohjelmapalvelu on hirvien katseluretki hevosella ratsastaen.

Kuvalähde: <http://blogs.sweden.se>

Lisätietoja:

<http://www.mamut.net/nutti/newsdet171.htm>

<http://www.mamut.net/nutti/MOOSE%20SPOTTING%20BY%20HORSE-BACK,%20WINTER%202012.PDF>

<http://blogs.sweden.se/photo/2011/02/17/close-encounters-with-moose-in-northern-sweden/>

Kuvalähde: www.sjostromsnide.se

2.4 Aasia

› Japani • Kiina

Karttalähde: www.freeworldmaps.net

Japani www.jnto.go.jp/eng

Kuvalähde: <http://web-japan.org/nipponia>

TAUSTAKYSELYYN VASTASI:

Japanin kansallisen matkailu-toimiston Lontoon toimiston varajohtaja Ayako Itagaki.

PARHAAT HIIHTOKESKUKSET

www.jnto.org.au/5picks/ski_and_adventure/

TÄRKEIMMÄT TALVIMATKAILU-KOhteet

www.en.visit-hokkaido.jp/
www.go-nagano.net/

Hokkaidon alueen aktiviteetteja:

Tomamu family snow resort

www.snowtomamu.jp/english/winter2010/icevillage/frame.htm

Drift ice walk

www.lake-akan.com/en/eastern/driftice/index.html
www.jnto.go.jp/eng/indepth/featuredarticles/hokkaido/hokkaido_04.html

Jäänmurtajaristeilyt

www.en.visit-hokkaido.jp/activities/driftice.html
www.ms-aurora.com/abashiri/en

Lumipallosota

www.yukigassen.jp/english/index.html
www.yukigassenfi.aazilla.com/

Talvikalastus

www.hokkaidoexperience.com/detail/index/1221

Moottorikelkkailu

www.snowmobilelandsapporo.com

Snowrafting, icesliding

www.snowfes.com/english/place/index.html

TALVITAPAHTUMIA

Tietoa talvitapahtumista

www.jnto.go.jp/webmaga/en/jan/trends.html
www.jnto.go.jp/eng/location/festivals/index.html

Sapporo Snow Festival

www.snowfes.com/english/place/index.html
www.yamasa.org/japan/english/destinations/hokkaido/snowfestival.html
www.snowfes.com/english/place/tsudome/index.html

Sapporo White Illumination

www.welcome.city.sapporo.jp/english/whiteillumination/index.html

62. Tokamachi Snow Festival

www.tokamachishikankou.jp/en/01.php

Asahikawa Winter Festival

www.asahikawa-tourism.com/asahikawa/asahikawa_winter/winter_festival/asahikawa_winter_festival.html

Kobe Luminarie

www.jnto.go.jp/eng/indepth/seasonal/illumi.html

Hiihdon 100-vuotisjuhla

www.myoko.tv/foreign/english/special/index.html

Aso Fire Festival

www.jnto.go.jp/eng/indepth/history/traditional-events/a15_fes_aso.html

Kuumailmapallotapahtuma

www.enjoyniigata.com/english/03/the-34rd-shiro-to-hikari-no-festival-ojiya-fusen-ikki.html

Japani koostuu neljästä pääsaaresta: Hokkaido, Honshu, Shikoku ja Kyushu, joita ympäröi yli 4 000 pienempää saarta. Pinta-alaltaan (377 873 km²) Japani on vain hieman Suomea (337 000 km²) suurempi, mutta sen asukasluku (126 miljoonaa) on Suomeen verrattuna 25-kertainen. Suurin osa japanilaisista asuu tiheään asutuissa kaupungeissa. Pääkaupungissa Tokiossa on noin 12 miljoonaa asukasta.

Japanissa on paljon järviä, jotka jäätyvät yleensä talvella ja tarjoavat hyvät mahdollisuudet luisteluun, lumikenkäretkiin, moottorikelkka- ja koira-valjakkoajeluihin sekä tietenkin talvikalastukseen.

Japanissa on yli 600 hiihtokeskusta, joissa on tarjolla maastohiihtoa, laskettelua, lumilautailua, vapaahiihtoa paksussa puuterilumessa ja paljon muita mukavia talviaktiiviteetteja. Parhaat hiihtokeskukset löytyvät Hokkaidon, Naganon, Niigatan ja Tohokun alueilta.

Japanissa on useita suuria talvitapahtumia, joissa on esillä huippuluokan lumen- ja jäänveistotaidetta. Tapahtumista on kehittynyt matkailullisesti merkittäviä, ei ainoastaan tapahtuman isäntäkaupungille vaan koko maa-kunnalle ja maalle.

Tärkeimpinä kilpailijoina talvimatkailussa Japani pitää USA:n ja Kanadan lumivarmoja alueita.

Tietoja parhaista hiihtokeskuksista: www.jnto.org.au/5picks/ski_and_adventure/
www.snow.gnavi.co.jp/en/

Kohdat 1-2 perustuvat taustakyselyyn vastanneen henkilön näkemyksiin

1. Tärkeimmät talvimatkailukohteet ja mihin niiden vetovoima perustuu

Vastaajan mukaan Japanin tärkeimpiä talvimatkailukohteita ovat hiihto-keskukset Hokkaidossa ja Naganossa. www.en.visit-hokkaido.jp/ ja www.go-nagano.net/

2. Mitä talviaktiviteetteja Japanissa on tarjolla?

Selvitystyön tekijöiden arvio tarjonnan volyymista asteikolla 1-5
1=satunnaista/ vähäistä 5=erittäin paljon tarjontaa

Lumesta / jäädä tehty linna / hotelli / iglu 2	
Jääravintola /-baari	2
Talvikalastus / pilkkionginta	3
Maastohiihto	3
Laskettelu ja lumilautailu	5
Lumikenkäkävely	3
Moottorikelkkasafarit	3
Koiravaljakkoretket	3
Valaiden / delfiinien katseluretket	2
Lumen / jäänveisto	5
Lumeen / jäähän liittyvät tapahtumat / festivaalit.....	5

Karttalähde: www.worldatlas.com

Japani on upeiden valojuhlien ja talvitapahtumien maa

Tunnusomaista Japanille ovat pimeimmän talven aikana järjestettävät lukuisat upeat valojuhlat sekä lumi- ja jääfestivaalit, joista voitaisiin ottaa mallia Suomeenkin. Monet niistä ovat lähteneet liikkeelle alueen asukkaiden aloitteesta vaatimattomana paikallisenä tapahtumana. Hyvä esimerkki on Sapporo Snow Festival, jonka aloitti kuusi opiskelijaa 2. maailmansodan raunioittamalla ja työttömyyden masentamalla alueella. Toinen esimerkki on talvella matkailijakadosta kärsivälle seudulle kehitetty uusi talviurheilutapahtuma Yukigassenlumipallosota. Pitkäjänteisen työn tuloksena niistä on kehittynyt matkailullisesti ja taloudellisesti merkittäviä tapahtumia koko seudulle.

Sapporo Snow Festival kuuluu maailman suurimpiin talvitapahtumiin.

Kuvalähde: www.welcome.city.sapporo.jp

Hokkaidon alue

Japanin pohjoisimmalla saarella Hokkaidolla on runsaasti tasokkaita hiihtokeskuksia erityyppisille asiakkaille. Hokkaidon suurin kaupunki on talviolympialaisista tuttu Sapporo. Hokkaidon alueella on vuosittain yli 1 200 erilaista tapahtumaa ja festivaalia, joihin nähtävää ja koettavaa riittää.

Lisätietoja: www.jnto.org.au/5picks/ski_and_adventure/index.php

Tomamu family snow resort

Kuvalähde: www.jnto.org.au

Tomamu family snow resort on erityisesti perheille suunnattu hiihtokeskus, jossa on puuterilunta, jäätä tehty iglukylä, upeita rinteitä ja paljon tekemistä koko perheelle.

Lisätietoja: www.snowtomamu.jp/english/winter2010/icevillage/frame.htm

Tomamun jäähotelli

Kuvalähde: www.snowtomamu.jp

Jäähotelli on todella eksklusiivinen, sillä samanaikaisesti siellä voi yöpyä vain kaksi henkilöä ja majoitusta tarjotaan vain jäähotellin viereisten hotellien asiakkaille. Igelukylän erikoisuus on jäästudio, jossa asiakas saa itse kaivertaa jäätä itselleen juomalasin. Muita jäätä tehtyjä rakennelmia ovat baari, kahvila ja kirkko.

Lisätietoja: www.snowtomamu.jp/winter2011/en/snow/village.php

Lumeen ja jäähän liittyviä museoita

Lumeen ja jäähän liittyviä mielenkiintoisia kohteita on Hokkaidolla muitakin, esim. *Snow Crystals Museum*, joka on osa Hokkaidon Folk Arts & Crafts-kylää ja sijaitsee Asahikawassa. Museossa on esillä kiehtova kokoelma erilaisia lumikiteitä ja niihin liittyvää tietoa. **Lisätietoja:** www.its.caltech.edu/~ph76a/japantour/part2/japantour2.htm

Lumen ja jään tutkimiseen elämänsä omistaneen Dr. Ukichiro Nakayan mukaan nimetty *Nakaya Ukichiro Museum of Snow and Ice* esittelee lumi- ja jääkiteisiin liittyviä asioita. Hän onnistui ensimmäisenä ihmisenä maailmassa tuottamaan teollisesti lumikiteitä. Vuonna 2011 järjestetään 6. kerran kansainvälinen Snow Design Competition, joka on avoin kaikille. Kuvissa on aiemmissa kilpailuissa palkittuja lumitaideteoksia.

Lisätietoja: www.kagashi-ss.co.jp/yuki-mus/en_facilities.html

Kuvien lähde: www.kagashi-ss.co.jp

Kamikawan *Ice Pavilion*'issa voi ihailla valtavia jääpuikkoja, joiden muodostumiseen on kulunut jopa 10 vuotta. Jääpaviljongin erikoisuus on tila, jossa voi kokea -41 C asteen pakkasen (muualla jääpaviljongissa on tasainen -20 C).

Lisätietoja: www.taisetsu-g.com/english/kitao1.htm

Hokkaidossa on myös muuta eksoottista talvitarjontaa, esim. *Okhotsk Drift Ice Museum* Tonto-zan vuoren huipulla Abashirissa. Museo tarjoaa simuloidun kokemuksen ajojäästä ympäri vuoden -15-asteisessa ajojäähuoneessa tai kolmiulotteisessa teatterissa, lisäksi 360 asteen panoraamakuvaa observatoriosta ja Okhotskin mereltä.

Lisätietoja: www.en.visit-hokkaido.jp/

Jäänmurtajaristeilyt: "Aurora" (Abashiri) ja "Garinko 2" (Monbetsu)

Kuvassa vasemmalla Aurora 1 ja 2 ja Garinko 2 oikealla.

Kuvalähde: www.en.visit-hokkaido.jp

Suomi ei olekaan ainoa maa maailmassa, joka tarjoaa matkailijoille jäänmurta-jaristeilyjä, vaan niitä tarjotaan myös Japanissa, yleensä tammikuun lopulta maaliskuun alkuun. Aurora-jäänmurtaja kulkee ajojään seassa noin 3 solmun nopeudella ja matkailijat voivat katsella aluksen kannelta tai lämpimistä sisätiloista, kuinka jäät murtuvat ryskyen. Risteilyn hinta on aikuisilta 3 300 yeniä (€ 30), lapset ja koululaiset puoleen hintaan. **Lisätietoja: www.en.visit-hokkaido.jp/activities/driftIce.html ja www.ms-aurora.com/abashiri/en**

Garinko 2 murtaa jäätä edeltään suurella porapotkurilla, joka on sen keulassa. Risteilyjä järjestetään tammikuun lopulta maaliskuun alkuun ja ne kestävät noin tunnin. Lähtö tapahtuu Monbetsun satamasta ja liput pitää varata etukäteen.

Lisätietoja: www.lake-akan.com/en/eastern/driftice

Video jäänmurtajaristeilystä Hokkaidolla: www.youtube.com/watch?v=MVf8waRjX4I&feature=related

Kävely ajojäällä – Drift ice walk (Shari Town)

www.en.visit-hokkaido.jp/activities/driftIce.html

Jäänmurtajaristeilyjen ohella ajojäälle on tarjolla erilaisia kävelyretkiä, joihin voi liittyä kastautumisohjelmia” kelluntapuvuissa tai jopa snorklausta.

Kuvalähde: www.hokkaidoexperience.com

Kuvalähde: www.jnto.go.jp

Kuvalähde: www.lake-akan.com

Abashiry city

www.lake-akan.com

Ajojääilmiö tuo rannikolle planktonia ja sen myötä paljon kaloja ja niitä saalistavia hylkeitä ja lintuja. Tietty Okhotskin meressä elävät hyljelajit kasvattavat jälkeläisiään ajojäällä, koska siellä on suhteellisen vähän niitä uhkaavia petoja. Yksi erikoisimpia ajojääeliöitä on Clione climacina, merienkeli.

Valkopyrstökotkia ja muita lintuja sekä punakettuja tulee myös Siperiasta Hokkaidon itäosan ajojääille. Helmi-maaliskuu on ajojääkävelyjen ja -risteilyjen parasta aikaa ja hyvällä onnella voi nähdä lähietäisyydeltä alueen luonnonvaraisia eläimiä. Retki kestää 1,5 tuntia ja hinta on n. ¥5,000 (€ 44) aikuisilta.

Lisätietoja: www.lake-akan.com/en/eastern/driftice/index.html

www.jnto.go.jp/eng/indepth/featuredarticles/hokkaido/hokkaido_o4.html

Lumipallosota – Yukigassen

Kuvalähde: www.yukigassenfi.aazilla.com

Yukigassen sai alkunsa Japanista, Sobetsun kaupungista, joka on suosittu turistikohde kesäisin, mutta tyhjiään talvisin. Hiljaisen ajan vauhdittamiseksi kaupunkilaiset päättivät aloittaa lumipallosotakilpailujen tarjoamisen turisteille. Ensimmäinen Showa-Shinzan kansainvälinen Yukigassen-kisa järjestettiin 70 joukkueen voimin helmikuussa 1989. Viime vuosina tapahtumaan on osallistunut yleisessä sarjassa 128 joukkuetta ja naisten sarjassa 24 joukkuetta eri puolilta maailmaa. Katsojamäärät ovat vaihdelleet eri vuosina 15.000 ja 28.000 välillä. **Lisätietoja:** www.yukigassen.jp/english/index.html

Yukigassen lumisotakilpailu on levinnyt ystävyyskuntatoiminnan kautta Suomeen **Kemijärvelle** vuonna 1995. Kemijärvellä taisteltiin jo 16. kerran Euroopan mestaruudesta lumisodassa Pöyliövaaran urheilukentällä huhtikuun alussa 2011. Yukigassen on talviurheilulaji, jolla on viralliset säännöt. **Lisätietoja:** www.yukigassenfi.aazilla.com/
Video lajin SM-kisoista Helsingistä 2010 on osoitteessa: www.youtube.com/watch?v=yEpDVMhP_mM

Koiravaljakkosafarit ja muita talviretkiä

Kuva lähde: www.asahikawa-tourism.com

hokkaidoexperience.com

www.asahikawa-tourism.com

Koiravaljakkoajelut kuuluvat myös Japanin talvitarjontaan, eivät kuitenkaan kovin yleisinä. Takasun kaupungissa Asahikawan alueella niitä tarjoaa Moonlight Ladies, jolla on 29 koiraa.

Lisätietoja ja esimerkkiohjelma: www.asahikawa-tourism.com/asahikawa/asahikawa_winter/dog_sledding/dog_sledding.html

Muita aktiviteetteja Hokkaidossa ovat talvimelonta kanootilla tai kuminveneellä (winter canoeing/-rafting), tulivuoriretket (winter volcano tour) ja ratsastus.

Kivaa ja kekseliästä

Kuvalähde: www.hakuba47.co.jp

www.pinktentacle.com

Japanilaiset ovat kekseliäitä. Hyvin suosittua on snowrafting, jossa lautalla ei lasketa mäkeä vaan sitä vetää moottorikelkka. Ja kun hauskanpidossa on rauhallisempi hetki, niin jokainen voi käydä rakentamassa oman lumiukon hiihtokeskuksen lumiukkoaukiolle.

Moottorikelkkailu

www.snowmobilelandsapporo.com

Moottorikelkkailu on vielä verrattain uusi laji Japanissa, vaikka Sapporossa toimiva Snowmobile Land mainostaakin olevansa suurin moottorikelkkailua tarjoava ohjelmapalveluyritys Pohjois-Amerikan ulkopuolella. Tunnin kestävä moottorikelkkaretki (20–25 km) maksaa 10.000 yeniä (€ 88,50).

Talvikalastus

Kuvien lähde: www.hokkaidoexperience.com

<http://en.visit-hokkaido.jp>

Talvikalastusta voi Japanissa harrastaa monissa paikoissa ja ohjelmapalveluyrittäjiä on useita. Kalastusretken ohjelmaan kuuluu lämmin teltta ja kuumaa juotavaa, ja saalis voidaan valmistaa ja nauttia paikan päällä. **Lisätietoja:** www.hokkaidoexperience.com/detail/index/1221

Lumi- ja jääfestivaalit ja tapahtumat

Japani on erilaisten talvitapahtumien luvattu maa, jossa talven aikana järjestetään suuri joukko lumeen, jäähän ja talveen liittyviä tapahtumia ja festivaaleja.

Tietoa talvifestivaaleista: www.jnto.go.jp/webmaga/en/jan/trends.html
www.jnto.go.jp/eng/location/festivals/index.html

Sapporo Snow Festival – jo 62. kerran helmikuussa 2011

Kuvalähde: www.life.com

Japanin suurin talvifestivaali sai alkunsa vuonna 1950, kun paikalliset lukiolaiset rakensivat 6 lumipatsasta Odori Park -puistoon Japanin toipuessa edelleen toisen maailmansodan tuhoista. Työttömyys oli Sapporossa erityisen korkealla ja asukkaiden mielialat olivat alamaissa. Tästä vaatimattomasta alusta kasvoi tapahtuma, jonka suuri läpimurto kansainväliseen tunnettuuteen tuli 1972 Sapporon talviolympialaisten kautta.

Kuvalähde: <http://web-japan.org/nipponia/>

Festivaali on levinnyt myös muualle Japaniin useiden samaan aikaan järjestettävien paikallisten lumitapahtumien muodossa. Lumifestivaalin aikana järjestetään paljon talviurheilutapahtumia, lajeina esim. hiihtomaraton, curling, jääkiekko ja taitoluistelu.

Festivaali kerää joka vuosi noin 2 miljoonaa kävijää ihailemaan satoja upeita lumi- ja jääveistoksia. Festivaalin aikana matkailijoilla on monia mukavia tapoja nauttia lumesta ja talvesta, esim. snowtubing, icesliding, snowrafting tai bamboo skiing.

Kuvalähde: <http://weblog.greenpeace.org> ja <http://search.japantimes.co.jp>

Lisätietoja: www.snowfes.com/english/place/index.html
www.yamasa.org/japan/english/destinations/hokkaido/snow_festival.html
Ohjeita lumiveistoksen tekoon: www.snowfes.com/english/daie/index.html

Sapporo White Illumination -valofestivaali

Kuvalähde: www.welcome.city.sapporo.jp

Lumisesongin alkamisen kunniaksi Sapporossa järjestetään vuosittain suuri valotapahtuma. Se kestää marraskuun lopulta helmikuun puoliväliin ja valaisee kauniisti pimeimmän vuodenajan. Tapahtuma järjestettiin ensi kertaa vuonna 1981 ja yhdessä lumifestivaalin kanssa siitä on muodostunut matkailullisesti hyvin merkittävä tapahtuma Sapporon alueelle.

Lisätietoja: www.welcome.city.sapporo.jp/english/whiteillumination/index.html

62. Tokamachi Snow Festival Niigatassa

Kuvalähde: www.farm5.static.flickr.com

Kuvalähde: www.enjoyniigata.com

Tokamachin kaupungin lumifestivaalin (japaniksi Yuki Matsuri) järjestivät kaupungin asukkaat ensimmäisen kerran jo vuonna 1950. Tavoitteena oli tehdä lumesta ystävä, ei vihollinen (vrt. Helsingin kaupungin Operaatio Lumisota). Festivaali on levittäytynyt koko kaupungin alueelle.

Lumipatsaiden näyttämö on niin suuri, että se otettiin mukaan *Guinnessin ennätysten kirjaan*. Nykyään festivaaleilla käy kolmen päivän aikana 300 000 henkilöä. Tokamachin lumifestivaalia suurempi on vain Sapporo Snow Festival, mutta Tokamachi on vanhin lumifestivaali, jota edelleen juhlistaan kaikkialla Japanissa. Lisätietoja: www.tokamachishikankou.jp/en/01.php

Asahikawa Winter Festival

Festivaali vietti helmikuussa 2011 jo 52-vuotisjuhliaan. Ohjelmaan kuuluu mm. kansainvälinen jääveistoskilpailu, joka pidetään kaupungin tärkeimmällä ostoskadulla. Valaistut lumi- ja jääveistokset ovat ehdoton must alueella vieraileville matkailijoille. Asahikawa on Sapporon jälkeen Hokkaidon saaren toiseksi suurin kaupunki. Kuvissa on vuoden 2008 kilpailun parhaita töitä.

Lisätietoja: http://asahikawa-tourism.com/asahikawa/asahikawa_winter/winter_festival/asahikawa_winter_festival.html

Kuvalähde: www.asahikawa-tourism.com

Kobe Luminarie -valofestivaali

Kuvalähde: Wikipedia

Kuvalähde: www.jnto.go.jp

Koben valofestivaali sai alkunsa aluetta pahoin vuonna 1995 tuhonneen maanjäristyksen seurauksena. Sitä on vietetty vuosittain sekä Koben jälleenrakentamisen kunniaksi että niiden 6 000 ihmisen muistoksi, jotka menettivät henkensä Hanshin/Awajin maanjäristyksessä.

Festivaali kerää nykyään vuosittain yli miljoona kävijää. Valojuhlaa vietetään joulukuun kaksi ensimmäistä viikkoa. Silmiä hivelevän kauniisiin valotaideteoksiin käytetään yli 200 000 lamppua. **Lisätietoja:** www.jnto.go.jp/eng/indepth/seasonal/illumi.html

Hiihdon 100-vuotisjuhla (100 Years of Skiing in Japan)

Hiihdolla on pitkät perinteet Japanissakin. Hiihtämisen 100-vuotisjuhlaa vietettiin Myokossa tammikuussa 2011 sen muistoksi, että Itävallan armeijan majuri *Theodore Edler von Lerch* opetti japanilaisia sotilaita hiihtämään Kanaya-vuorella vuonna 1911. Se oli ensimmäinen kerta, kun hiihtoa harrastettiin Japanissa. Majuri von Lerch on lähes tuntematon kotimaassaan Itävallassa, mutta Japanissa kaikki tietävät miehen, jota pidetään hiihdon isänä Japanissa. **Lisätietoja:** www.myoko.tv/foreign/english/special/index.html

Aso Fire Festival

Kuvien lähde: www.jnto.go.jp

Ason tulifestivaalia vietetään vuosittain noin kuukauden ajan maaliskuussa kaikissa Aso-vuoren lähistöllä sijaitsevista kaupungeista Kyushun saarella. Tulella sytytetään niittyjä palamaan, jotta laidunruoho pysyisi hyvässä kunnossa. Toisessa seremoniassa rukoillaan jumalilta hyvää satoa ja juhlietaan jumalien häitä. Siinä yhteydessä osallistujat sytyttävät puiset soihtunsa ja pyörittävät niitä ilmassa.

Lisätietoja: www.jnto.go.jp/eng/indepth/history/traditionalevents/a15_fes_aso.html

Ojiya Balloon Festival – valkean lumen, värien ja valojen juhlaa

Kuvien lähde: www.enjoyniigata.com

“Sea of Japan Cup Cross Country Championship” kuumailmapallokilpailussa värikkäät kuumailmapallot ja iletulitusraketit ovat vaikuttava näky valkoista lunta ja pimeää yötä vasten.

Lisätietoja: www.enjoyniigata.com/english/o3/the-34rd-shiro-to-hikari-no-festival-ojiya-fusen-ikki.html

Kuvalähde: www.en.wikipedia.org

Taustakyselyyn ei saatu vastausta Kiinan kansalliselta matkailutoimistolta, joten lähteinä käytettiin sen sekä muiden keskeisten toimijoiden Internet-sivuja.

China National Tourist Office
www.cnto.org
www.chinahighlights.com
www.chinatravel.com

HIIHTOKESKUKSIA
www.chinatravel.com/focus/china-ski-resorts/

Yabuli Ski Town
www.chinahighlights.com/travelguide/china-ski-resort/yabuli.asp
www.chinaskitours.com/skiinginchina/yabuli.html

Changbeishan Ski Resort
www.chinahighlights.com/travelguide/china-ski-resort/changbais-han.htm

Nanshan Ski Resort
www.chinahighlights.com/travelguide/china-ski-resort/nanshan.htm

Wanlong Ski Resort
www.wlski.com/eng/

fy.html?tsfw
www.chinatravel.com/hebei/zhangjiakou/attraction/wanlong-ski-resort/
www.chinaskitours.com/skiinginchina/wanlong.html

Xiling Snow Mountain Ski Resort
www.chinatravel.com/sichuan/chengdu/attraction/xiling-ski-resort/

HARBIN TALVIAKTIVITEETTEJA
www.chinafactours.com/harbin/attractions/2011-harbin-winter-activities.html

FESTIVAALEJA

Harbin International Ice and Snow Festival
www.en.wikipedia.org/wiki/Harbin_International_Ice_and_Snow_Sculpture_Festival
www.chinatravel.com/heilongjiang/harbin/attraction/harbin-international-ice-and-snow-festival/
www.fi.radio86.com/matkailijan-kiina/matkakohde/talvikaupunki-harbin
www.yeschinatour.com/china-

guides/chinese-culture/ice-snow-festival/
www.boston.com/bigpicture/2010/01/harbin_ice_and_snow_sculpture.html

Muita festivaaleja Harbinin alueella
www.chinafactours.com/harbin/harbin-festivals.html

FESTIVAALEJA MUUALLA KIINASSA

Xinjiang Ice and Snow Festival
www.echinacities.com/urumqi/city-in-pulse/5th-xinjiang-ice-and-snow-tourism-festival-opens-nov-26th.html

Joulupukin Maailma
www.yle.fi/alueet/lappi/2010/09/kiinan_joulumaailma_ei_pelota_lapissa_2012917.html
www.chinadaily.com.cn/china/2010-12/25/content_11753991.htm

Joulupukin kiertue Kiinassa
www.santaclausworld.fi/santa/uutiset.html

► Kiinan talvinen tunnettuus ulkomailla perustuu lähes täysin Harbinin ja muutamien muiden lumi- ja jääfestivaalien varaan. Tässä sarjassa Kiina onkin aivan omaa luokkaansa.

Kiinassa on useita kymmeniä hiihtokeskuksia, jotka palvelevat sekä suurta joukkoa Kiinassa asuvia ulkomaalaisia että entistä enemmän myös Kiinan omia vaurastuvia väestöryhmiä.

Heilongjiang Kiinan pohjoisosassa oli ensimmäinen provinssi, joka alkoi panostaa talvimatkailuun. Talvet siellä kestävät noin 4 kk ja lunta saadaan aina runsaasti. Maakunnassa on yli 70 hiihtokeskusta ja 150 laskettelurinnettä, mikä vastaa n. 60 % maan talvimatkailukohteista. Provinssin matkailutilastojen mukaan siellä vierailee yli 3,2 miljoonaa matkailijaa talvifestivaalien aikaan ja he tuovat matkailutuloja yli 2 miljardia yuania (USD 250 miljoonaa). Matkailu onkin nykyään yksi maakunnan tärkeimmistä elinkeinoista.

Kiinan hiihtokeskukset ovat keskittyneet maan koillisosaan sekä pääkaupungin Pekingin ympäristöön. Tärkeimpinä hiihtokeskuksina mainitaan mm. Yabuli, Changbais-han, Nanshan, Wanlong ja Xiling. **Lisätietoja:** www.chinatravel.com/focus/china-ski-resorts/

Kiinan kansainvälisesti tunnetuin talvimatkailukohde on Heilongjiangin pääkaupunki Harbin, joka tunnetaan ympäri maailmaa Harbin International Ice and Snow Festivalista.

Mitä talviaktiviteetteja Kiinassa on tarjolla?

Selvityksen tekijöiden arvio tarjonnan volyymista asteikolla 1-5

1 = satunnaista/vähäistä, 5 = erittäin paljon tarjontaa

Lumesta / jäädä tehty linnat yms.	Avantouinti	4	
rakennelmat.....	5	Talvikalastus.....	2
Maastohiihto	2	Jalkapallo lumessa	2
Laskettelu.....	3	Luistelu luonnonjäällä	3
Lumilautailu	3	Lumen- / jäänveisto	5
Koiravaljakkoajelu	2	Lumeen / jäähän liittyvät tapahtumat	5
Moottorikelkkailu	3		

Kiinan hiihtokeskuksia

Kuvalähde: www.chinatravel.com/focus/china-ski-resorts/

Innovatiivisia ideoita lumen ja jään hyödyntämisessä

Uusia ideoita lumen ja jään hyödyntämisessä Kiinassa ovat mm.

- upeat jäälyhdyt, jotka tuovat valoa pimeään (ice lantern festival)
- valtavankokoiset, loisteliaat jää- ja lumiveistokset
- Joulupukin Maailma Rovaniemen Joulupukin pajakylän tyyppinen
- suuri elämyskohde erilaisine aktiviteetteineen
- suuret lumiliukumäet, joita lasketaan eri tavoin (snow slides)
- snowrafting (rinteitä alas kumilautalla)

Harbin

Harbin on Kiinan tunnetuin talvimatkailukohde ja Rovaniemen ystävyyskaupunki. Tästä johtuen Suomi ja Lappi olivat talvifestivaalin 2008-2009 lumiveistospuiston teemanä. Harbinista tulivat myös ne kiinalaiset jäänveiston taitajat, jotka neljässä viikossa rakensivat Leville talvella 2011 ICIUM Wonderworld of Icen upeat jäärakennelmat, mm. Helsingin tuomiokirkon ja päärautatieaseman.

Lisätietoja Harbin alueen festivaaleista: www.chinafacttours.com/harbin/harbin-festivals.html

Kansainvälinen jää- ja lumifestivaali

Kuvalähde: www.chinafacttours.com

Harbinin kuuluisa talvifestivaali, joka alun perin tunnettiin nimellä Harbin Ice Festival, järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1963. Kiinan kulttuurivallankumous keskeytti festivaalin järjestämisen yli 20 vuodeksi. Vuodesta 1985 lähtien sitä on järjestetty keskeytyksellä ja nykyään se tunnetaan nimellä Harbin International Ice and Snow Festival. Festivaali järjestetään tammikuussa ja se kestää nykyisin lähes kaksi kuukautta. Festivaali kuuluu maailman suurimpien lumi- ja jääfestivaalien joukkoon, joita ovat mm. Japanin Sapporo Snow Festival, Kanadan Quebec City Winter Carnival ja Norjan Ski Festival.

Festivaalin näyttävimpiin ohjelmiin kuuluvat kansainvälinen lumi- ja jääveistoskilpailu, mittasuhteiltaan massiivinen Ice and Snow World (kuva yllä) sekä upea lyhtynäyttely (Ice Lantern Exhibition).

Lisätietoja: www.en.wikipedia.org/wiki/Harbin_International_Ice_and_Snow_Sculpture_Festival www.chinafacttours.com/harbin/attractions/harbin-ice-and-snow-world.html

MTV3:n Kiinan uutistoimittaja Petri Saraste kertoi raportissaan 8.2.2011, että Harbinin talvifestivaaleilla käy noin 12 miljoonaa kävijää. Suomalaiset Kimmo Frosti ja Eeva Karhu saivat tänä vuonna pronssia kansainvälisessä jäänveistikilpailussa. Satumaisen, kokonaan kirkkaasta jäästä rakennetun ja upeasti valaistun jääkaupungin investointi on 12 miljoonaa euroa, mutta sen uskotaan tulevan 3 kuukauden aikana takaisin pääsylippu- ja sponsorituloina.

Hyvä kuvaus talvifestivaalista on videossa: <http://www.katsomo.fi/?progId=60152>

27th Harbin International Ice and Snow Festival

Kuvalähde: www.en.wikipedia.org

Festivaali avattiin virallisesti 5.1.2011 ja se kesti helmikuun loppuun saakka. Festivaali koostui tänä vuonna 5 osasta ja yli 100 aktiviteetista, joista kansainvälisiä tapahtumia olivat mm. lumi-/jäähääät, Ice & Snow-elokuva-juhlat, avantouintiturnaus, Aasian jääkiekkoliigan turnaus sekä Ice & Snow Tourism -kongressi.

Lisätietoja: www.chinatravel.com/heilongjiang/harbin/attraction/harbin-international-ice-and-snow-festival/ ja www.chinafacttours.com/harbin/attractions/2011-harbin-winter-activities.html

Lumilyhtyjuhla

Lumilyhdyt, joista Harbin on kuuluisa, periytyvät Qing-dynastian ajoilta. Silloinen hallitsija Jiaqing perusti ensimmäisen lumilyhtyjuhlan. Tapa vakiintui nopeasti ja harbinlaiset ovat sittemmin kehittäneet lumilyhtyjen rakentamisesta varsinaisen taiteen.

Kaupungissa tehdään lumilyhtyjä patsaiden, jääveistosten ja jää-rakennelmien sekä temppeleiden sisään. Useimmat jääveistokset ovat pyöreitä, ja kun niiden sisään asettaa lumilyhdyt, upea loiste valaisee sysipimeässä yössä.

Lisätietoja: www.fi.radio86.com/matkailijan-kiina/matkakohteet/talvikaupunki-harbin

Kuvalähde: www.chinaskitours.com

Kulttuuria ja urheilua

Kuvalähde: www.chinafactours.com

Kuvalähde: www.yeschinatour.com

Harbinin talvifestivaalien ohjelmassa on paljon urheilua, esim. avantouintia, talvikalastusta, jääkiekkoa, pikaluistelua, laskettelua ja maastohiihtokilpailut. Kulttuuritarjontaa on myös runsaasti, esim. elokuvajuhlat, maalausnäyttely, kalligrafia- ja valokuvanäyttely sekä folklore-, musiikki- ja tanssiesityksiä.

Jäähäät

Kiinan nuorison keskuudessa näyttävät ja erikoiset häät ovat olleet suosiossa jo useita vuosia. Vihkiminen kuumailmapallossa tai suuret satuhäät ovat jo melko tavallisia ja erikoisilla häillä hätkähdyttäminen alkaa olla yhä vaikeampaa. Harbinissa suosituinta on järjestää hääseremonia talvifestivaalin yhteydessä jäätyneen joen jäällä. Tähän mennessä Songhua-joen jäällä on vihitty lähes 1 000 paria. Häihin kuuluu iso pitopöytä ja hyvä kokki. Festivaaleilla kilpaillaankin vuosittain siitä, kuka kokeista valmistaa herkullisimman aterian jäällä. Palkinnon saa se, joka on kokkaustaidoillaan sekä lunta ja jäätä hyödyntämällä onnistunut luomaan hyytävän herkullisen kokonaisuuden.

Lisätietoja: www.fi.radio86.com/matkailijan-kiina/matkakohteet/talvikaupunki-harbin

Kuvalähde: www.tantaonews.com

Maailman suurin lumi- ja jääveistosnäyttely

Kuvalähde: www.yeschinatour.com

Harbinin talvifestivaalin aikana Sun Island Park on maailman suurin lumi- ja jääveistosten ulkoilmamuseo. Se avautuu yleisölle joka vuosi jo marraskuussa ja on avoinna niin kauan kuin sää sallii. Puistossa voivat sekä ulkomaiset matkailijat että kiinalaista uutta vuotta kaupunkiin viettämään tulleet kiinalaiset ihailla valtavan-kokoisia ja silmiä hivelevän upeita lumi- ja jääveistoksia.

Lisätietoja: www.yeschinatour.com/china-guides/chinese-culture/ice-snow-festival/
www.boston.com/bigpicture/2010/01/harbin_ice_and_snow_sculpture.html

Harbinin jäähotelli

Kuvalähde: www.english.peopledaily.com.cn

Vuonna 2005 talvifestivaalin aikana käytössä oli myös lumi-/jäähotelli. Lumihotelli rakennettiin 9 päivässä ja avattiin yleisölle tammikuussa 2005. Rakentamiseen käytettiin 5 000 m³ lunta. Kuvissa on lumihotellin ulko-kuva sekä makuuhuone.

Tiikerisafari ja avantouintia Harbinissa

Talvella Harbinissa vieraileville matkailijoille tarjotaan mahdollisuutta lähteä tiikerisafarille maailman suurimpaan tiikeripuistoon, jossa voi tarkkailla hyvin uhanalaisia Siperian (Mantsurian) tiikereitä. China Fact Toursmatkanjärjestäjän mukaan matkailijat voivat syöttää lihaa tiikereille, ottaa niistä valokuvia ja jopa ajaa erikoisvarusteisilla jeepeillä tiikereiden joukossa. Retki kestää hieman yli tunnin.

Lisätietoja: www.chinafactours.com/harbin/attractions/siberian-tiger-park.html

Kuvien lähde: www.chinafacttours.com

Avantouinti on hyvin suosittu talviurheilulaji Harbinissa, jossa talvella on yleensä vähintään 20 astetta pakkasta. Myös matkailijat ovat tervetulleita osoittamaan rohkeuttaan tässä lajissa.

Lisätietoja: www.chinafacttours.com/harbin/attractions/harbin-winter-swimming.html

Talvikalastusta ja koiravaljakkoajeluja kiinalaiseen tapaan

Kuvien lähde: www.chinafacttours.com

Harbinissa on erityisesti Ice & Snow Festivalin aikaan tarjolla monia talviaktiviteetteja matkailijoille, mm. talvikalastusta, koiravaljakkoajeluja, jääkiekkoa ja lumijalkapalloa. Tammikuussa 2011 järjestettiin myös Harbinin 5. talvikalastusfestivaali.

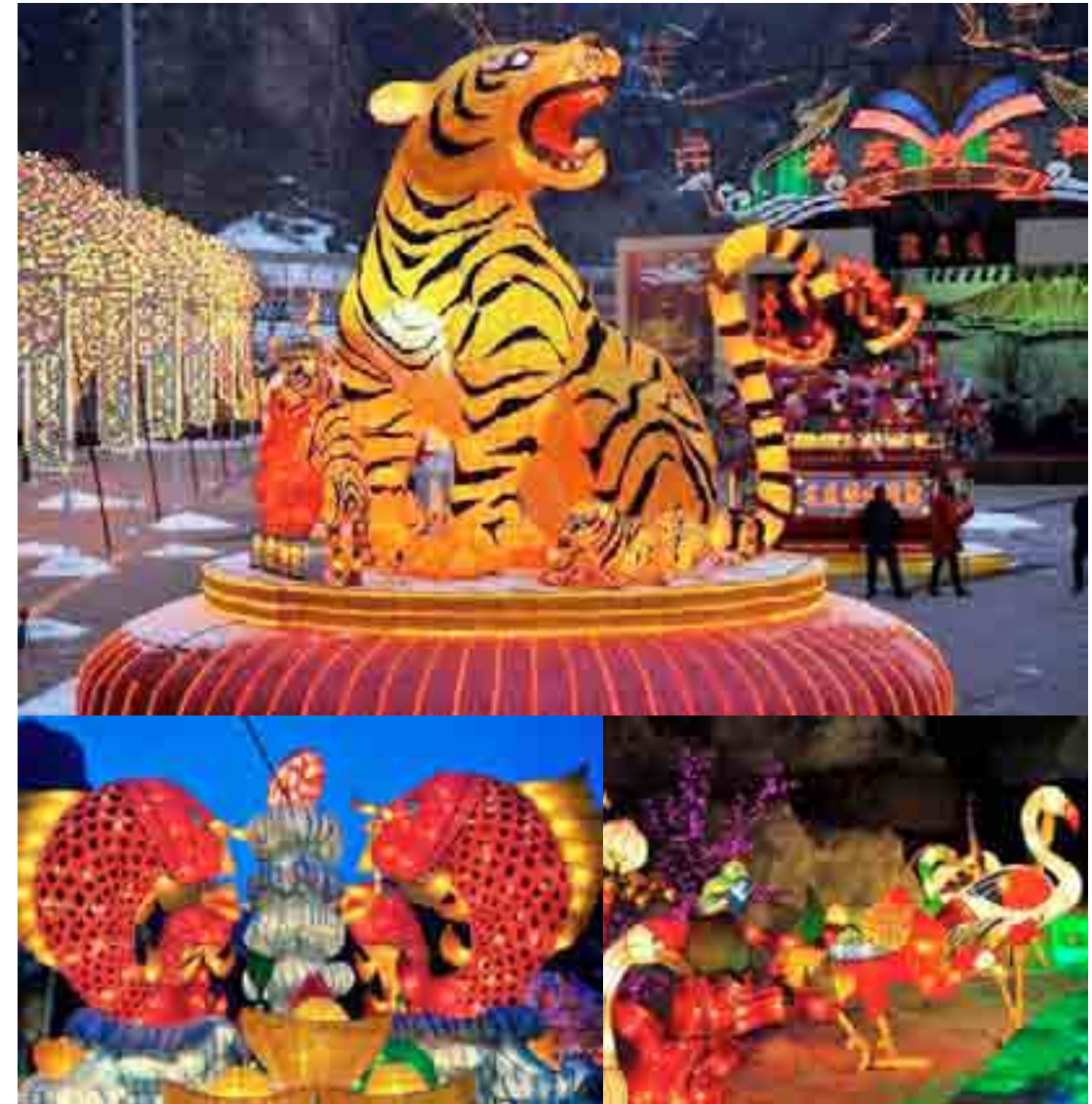
Lisätietoja: <http://www.chinafacttours.com/harbin/attractions/2011-harbin-winter-activities.html>

Kiinan muita talvimatkailukohteita ja tapahtumia

Myös muut maakunnat ja kaupungit Kiinassa ovat oivaltaneet suurten talvitapahtumien merkityksen ja alkaneet järjestää omia talvifestivaalejaan. Jilin maakunta ja sen pääkaupunki Changchun ovat päättäneet panostaa talviurheiluun. Changchunin Jingyuetan Ski Resortissa järjestettiin jo vuonna 2007 Kiinan versio ruotsalaisesta Vasaloppet-maastohiihtotapahtumasta.

Liaoningin maakuntaa markkinoidaan Koillis-Kiinan ykköskohteena talviurheiluharrastajille ja maakunta investoi miljoonia yuaneja vuonna 2005 Northeast Asia-hiihtokeskuksen rakentamiseen Shenyangin kansallispuistoon.

Yanqing County Ice and Snow Festival

Kuvalähde: www.english.cri.cn

Kiinalaisten, erityisesti Pekingin alueen asukkaiden, ei tarvitse enää lähteä Harbiniin voidakseen ihailla lumen- ja jäänveistotaidetta. Pekingin lähetyvillä, Yanqingin alueella järjestettiin talvella 2009-2010 jo 24. kerran suuri jäätäidefestivaali. Paikkana on Shijinglongin hiihtokeskus. Festivaaliin liittyy suuri määrä matkailu-, kulttuuri- ja urheilutapahtumia. Festivaalialue on jaettu viiteen osaan: moniväristen lyhtyjen alue (josta yllä olevat kuvat), huvittelualue, jäälyhtyjen näyttelyalue, kansainvälinen jääveistosalue ja lumiveistoskilpailujen alue.

Lisätietoja: www.ebeijing.gov.cn/BeijingInformation/BeijingNewsUpdate/t1097514.htm

Hyvä kuvaesittely festivaalista: http://english.cri.cn/6566/2010/02/19/1881s551109_6.htm

Kuvalähde: <http://english.cri.cn>

Xinjiang Ice and Snow Festival

Xinjiang Uygurin autonominen alue Kiinan koillisosassa aloitti 2007 oman "Silk Road Ice and Snow Festival"-talvitapahtuman saadakseen osuutensa kasvavasta talvimatkailukakusta. Talvimatkailutuloja Xinjiang sai jo vuonna 2005 kaikkiaan 4,6 miljardia yuania (USD 575 miljoonaa).

Marraskuussa 2010 avattiin kolme kuukautta kestävä talvitapahtumasarja "5th Xinjiang Ice and Snow Festival". Sen ohjelmaan kuuluivat Winter Tourism Fair, Urumqi Silk Road Ice and Snow Festival, Altay Inter-national Skiing Festival, Tianshan Heavenly Lake Ice Festival ja Xinjiang Travel Photography Exhibition. Tammikuussa 2011 festivaalin teemana oli jäätä tehty Disney-maailma ja tapahtumapaikkana oli Silk Road Ski Resort-hiihtokeskus.

Kuvalähde: www.echinacities.com

Lisätietoja: www.echinacities.com/urumqi/city-in-pulse/disney-ice-and-snow-festival-opens-in-xinjiang.html ja www.echinacities.com/urumqi/city-in-pulse/5th-xinjiang-ice-and-snow-tourism-festival-opens-nov-26th.html

Shenyang Ice and Snow Festival

Koillis-Kiinassa Liaoningin maakunnan pääkaupungissa Shenyangissa avattiin tammikuussa 2011 myös jää- ja lumifestivaali, jonka aikana matkailijat voivat ihailla upeita jääveistoksia ja harrastaa monenlaisia talvilajeja. **Lisätietoja:** www.travelchinaguide.com/attraction/liaoning/shenyang/ice-snow-festival.htm

Kuvien lähde: <http://english.cri.cn>

Joulupukin Maailma – Christmas Village

Kuvalähde: www.chinadaily.com.cn

Kiinalaisten Joulupukin Maailma Mohessa liittyy Koillis-Kiinan kehittämisohjelmaan. Kiinan pääministeri Wen Jiabao kutsui vuonna 2005 pääministeri Matti Vanhasen vierailun yhteydessä suomalaiset mukaan toteuttamaan tätä kehitysohjelmaa. Suomalais-kiinalaiseen kauppakamariin kuuluva China Tekway allekirjoitti Harbinin kaupungissa aiesopimuksen, jonka mukaan Joulupukin Maailma -teemapuisto toteutetaan suomalais-kiinalaisena yhteistyönä.

Kiinalaisten joulumaailma on lähes samanlainen kuin Rovaniemen Napapiirillä oleva, mutta paljon suurempi. Joulupukin Maailman rakentamisen ensivaiheen on laskettu maksavan 50–70 miljoonaa euroa. Ensimmäisessä vaiheessa rakennettiin Joulupukin toimisto, posti, ostos- ja ravintolamaailma sekä talviliikuntaan perustuva huvittelukeskus poro- ja koira-ajeluineen, moottorikelkkoineen, luistinratoineen ja hiihtomaastoineen. Toisessa vaiheessa on määrä rakentaa Joulupukin hotelli, kylpylä, konferenssi-keskus ja lomakylä. **Lisätietoja:** www.yle.fi/alueet/lappi/2010/09/kiinan_joulumaailma_ei_pelota_lapissa_2012917.html

Mohe on Heilongjiangin maakunnan pohjoisin paikka ja se tunnetaan Kiinan Pohjoisnapana. Pakkasennätys vuodelta 1956 on -52,3 C astetta. 1990-luvulta alkaen Moheen on virrannut kesäisin matkailijoita ja nyt Joulukylän avulla kaupunki pyrkii houkuttelemaan matkailijoita myös talvella. Mohessa vieraili vuonna 2009 noin 430 000 matkailijaa. Määrän arvioidaan nousevan vuonna 2010 yli 600 000:en. Lentokenttä valmistui kaksi vuotta sitten ja tämän ansiosta Joulupukin kylästä tuli kansallisesti merkittävä matkailukohde. Suomalaisten helpotukseksi kiinalaiset korostavat sitä, että oikea Joulupukki tulee Suomesta, jossa on maailmankuulu Joulupukin Pajakylä (Santa Claus Village). **Lisätietoja:** www.chinadaily.com.cn/china/2010-12/25/content_11753991.htm (artikkeli julkaistu 25.12.2010)

Joulupukin kiertue Kiinassa 2010

Kuvalähde: www.china.org.cn

Joulupukkisäätiö toteutti kiinalaisen suuryrityksen Wanda Groupin kanssa ”Santa in China” -joulutapahtuman 11 Kiinan kaupungissa. Joulukuussa 2010 toteutettu tapahtumakokonaisuus on yksi suurimmista Suomen Joulupukin esittelyistä kautta aikojen maailmalla. Tapahtumien päähenkilönä oli luonnollisesti itse Joulupukki, jonka suosio Kiinassa on huomattavan suuri. Joulupukki oli myös kunniavieraana Mohen Joulukylän avajaisissa ja sai ansaitun huomion tapahtumaan osallistuneilta kansainvälisiltä toimittajilta.

Lisätietoja Joulupukin vierailusta Kiinassa: www.santaclausworld.fi/santa/uutiset.html

Kiinan tärkeimpiä hiihtokeskuksia

Yabuli Ski Town

Kuvalähde: www.freeride.co.uk

Yabuli on Kiinan ensimmäinen hiihtoon erikoistunut matkailukeskus (destination ski resort), jossa on kaksi suurta hiihtoaluetta Yabuli Sun Mountain ja Yabuli Ski Resort sekä kolmas pienempi hiihtoalue Avaunce. Yabuli sijaitsee Kiinan pohjoisimmassa Heilongjiangin provinssissa, vajaat 200 km Harbinista itään.

Yabulista on kehittynyt muutamassa vuodessa oikea hiihtokaupunki, jossa on pääkadun varrella 25 tähden hotelleja. Merkittävää hiihtokaupungin kehittymiselle on se, että kansainvälinen ClubMed (Club Mediterranee) on mukana alueen kehittämisessä 5-tähden hotellinsa ClubMed Yabuli Sun Mountain Lodgen kautta.

Yabulissa on laskettelun lisäksi tarjolla moottorikelkkailua, maailman pisin kelkkailurata (tobogganing), luistelua sekä maastohiihtoa – tosin hoidettua latua on vain 5 km. Rinteitä on kaiken tasoille laskettelijoille. Siellä on järjestetty useita ammattilaiskisoja, esim. Aasian talvikisat 1996 ja Kansalliset yliopistojen talvikisat 2008. Yabuli on myös Kiinan alppihihtomaajoukkueen ykkösharjoittelupaikka. Yabulista ja Kiinan muista hiihtokohteista on valitettavan vaikea saada kunnollista kuva tai kartta-aineistoa, jota tässä selvityksessä olisi tarvittu. **Lisätietoja:** www.chinahighlights.com/travelguide/china-ski-resort/yabuli.asp www.chinaskitours.com/skiinginchina/yabuli.html; www.chinatravel.com/focus/china-ski-resorts/

Changbeishan (Mount Changbei) Ski Resort

Kuvalähde: www.thebeijinger.com

Kuvalähde: www.chinaskitours.com

Changbeishan sijaitsee Jilin provinssissa, joka on Kiinan ja Pohjois-Korean rajalla. Keskus on Kiinan hiihtomaajoukkueiden (sekä laskettelijoiden että maastohiihtäjien) kakkosharjoittelupaikka. Tarjolla on muutama laskettelurinne, 5 km maastohiihtolatuja sekä moottorikelkkavuokrausta. Hiihtokeskusta ympäröi Changbeishanin kansallispuisto. Rajaeksotiikan lisäksi alueen vetovoimaa lisää uinuvan tulivuoren (Mount Changbai) kraaterissa sijaitseva kaunis järvi Lake Tienchi. **Lisätietoja:** www.chinahighlights.com/travelguide/china-ski-resort/changbaishan.htm

Nanshan Ski Resort

Kuvalähde: www.chinahighlights.com

Kuvalähde: www.chinafactours.com

Nanshan on Pohjois-Kiinan suurin lumilautailuun erikoistunut hiihtokeskus, vain 60 km Pekingistä. Sen lumilautailupuisto, Quiksilver Nanshan Mellow Park, on rakennettu yhteistyössä tunnetun itävaltalaisen lumilautailualueiden suunnittelijan Mellow Companyn kanssa. Hiihtokeskuksen 12 lumitykkiä ja kaksi rinnekonetta on myös Itävallassa. Norjalaiset taas ovat rakentaneet alueelle moderneja huviloita. Lumilautailun lisäksi tarjolla on lumijalkapalloa, moottorikelkkailua ja kelkkailua (tobogganing).

Lisätietoja: www.chinahighlights.com/travelguide/china-ski-resort/nanshan.htm

Wanlong Ski Resort

Kuvalähde: www.chinaskitours.com

Kuvalähde: www.wlski.com

Wanlong sijaitsee 250 km Pekingistä. Keskus on 2110 metrin korkeudella merenpinnasta. Sijainnistaan johtuen se aloittaa sesongin ensimmäisenä Kiinassa. Wanlongissa on 5 rinnettä, joista kolmen pituus on 1 800–2 500 metriä. Hiihtokeskuksessa on pidetty useita merkittäviä laskettelutapahtumia. Yli 150 kiinalaista ja ulkomaista ammattilaskettelijaa harjoittelee siellä vuosittain.

Keskuksessa on Hong Hua Liang -vuoren huipulla Suomesta tuotu puurakennus (200 m²), jossa laskettelijat voivat käydä nauttimassa pientä purtavaa. Puurakennukset ovat Kiinassa hyvin arvostettuja ja hiihtokeskuksen omien nettisivujen mukaan puutalo tarjoaa vertaansa vailla olevaa romanttista tunnelmaa. Kiina onkin erinomainen vientikohde suomalaisille puurakentajille, koska hiihtokeskuksia laajennetaan jatkuvasti suurilla investoinneilla. **Lisätietoja:** www.wlski.com/eng/fy.html?tsfw ; www.chinaskitours.com/skiinginchina/wanlong.html www.chinatravel.com/hebei/zhangjiakou/attraction/wanlong-ski-resort/

Xiling Snow Mountain Ski Resort

Kuvien lähde: www.chinafactours.com

Xiling on Kiinan suurimpia hiihtokeskuksia, jossa on 7 korkeatasoista laskettelurinnettä, pituudeltaan yhteensä 10 km. Rinteitä löytyy kaikentasoisille laskettelijoille aloittelijoista ammattilaisiin. Hiihtokeskus sijaitsee 2 200–2 400 metriä meren pinnan yläpuolella ja siellä on lunta yleensä 600 cm. Alueen lumipeitteisiä metsiä kutsutaankin Kiinassa itämaiden Alpeiksi.

Matkailijoille on tarjolla myös poro- ja hevosajeluretkiä, kuumailmapallolentoja, moottorikelkkaretkiä ja vauhdikasta laskettelua pyörän ja lumilaudan yhdistelmällä (ski-biking). **Lisätietoja:** www.chinatravel.com/sichuan/chengdu/attraction/xiling-ski-resort/

Kuvalähde: <http://yeschinatour.com>

Kuvalähde: www.chinatravel.com

Kuvalähde: www.chinafactours.com

2.5 Pohjois-Amerikka

- › Kanada
- › USA:n osavaltiot: Alaska • Colorado • Minnesota • Montana • Vermont • Wisconsin

Karttalähde: www.freeworldmaps.net

Kanada www.canada.travel

Kuvalähde: www.canada.travel

TAUSTAKYSELYYN VASTASI

Kanadan valtion matkailutoimiston (Canadian Tourism Commission) markkinointiasiantuntija Lesley Braby

TÄRKEIMMÄT PROVINSSIT TALVIMATKAILUN KANNALTA

Brittiläinen Kolumbia (Vancouver)
Alberta (Calgary)
Manitoba (Winnipeg)
Ontario (Ottawa, Toronto)
Quebec (Montreal)

TÄRKEIMPIÄ TALVIMATKAILUKOhteita

www.whistler.com
www.banfflakelouise.com
www.tremblant.ca
www.bigwhite.com
www.skibig3.com/

OHJELMAPALVELUJEN TUOTTAJIA

www.canadianmountainholidays.ca

AKTIVITEETTEJA

Vaijeriliito (ziplining)
www.ziptrek.com/whistler-canada

Jääkiipeily
www.yamnuska.com

Talvikalastus
www.banff-fishing.com

Jäähotelli
www.hoteldeglace-canada.com

INNOVAATIOITA
Snow Limo -palvelu
www.sno-limo.com

TALVITAPAHTUMIA
Jäänveistokilpailu Banffissa
www.banfflakelouise.com/events-and-festivals/festivals/ice-magic-festival

Quebec Winter Carnival
www.carnaval.qc.ca/en/carnival-2011

WINTERLUDE, OTTAWA

www.capitaleducana.gc.ca/winterlude/about/

WinterCity Festival, Toronto
www.toronto.ca/special_events/winterlicious/2011/index.htm

Montréal en Lumière
www.montrealenlumiere.com/accueil_en.aspx

Ontarion talvifestivaalit (lista):
www.400eleven.com/wintercarnivals.html

Festival du Voyageur, Winnipeg
www.festivalvoyageur.mb.ca/wp

› Kanada on kokonaispinta-alaltaan (vesialueet mukaan luettuna) maailman toiseksi suurin valtio Venäjän jälkeen. Asukkaita maassa on 32 miljoonaa. Kanada on maailman johtavia talvimatkailukohteita, jossa on erittäin laaja ja monipuolinen talvimatkailutarjonta.

Kanadassa on yli 170 hiihtokeskusta, ja parhaat talvimatkailukeskukset kilpailevat hyvin tasaväkisesti USA:n johtavien hiihtokohteiden, erityisesti Coloradon kanssa. Toisaalta esim. arktinen Yukonin territorio kilpailee luonnonoloiltaan ja palveluiltaan samantyyppisen Alaskan kanssa.

Kanadassa on erinomaisten laskettelu- ja maastohiihtopalvelujen lisäksi tarjolla esimerkiksi hyvin tuoteistettuja lumikenkä-, moottorikelkka- ja koiravaljakkoretkiä sekä romanttista rekiajelua hevosella kauniissa talvi-maisemissa. Vauhdikkaita uudempia lajeja, kuten vaijeriliito (ziplining), lumipyöräily (skibiking), valjakkohiihto (skijoring), snowtubing sekä heli-skiing on tarjolla monessa kohteessa.

Kanadassa on myös merkittäviä talvitapahtumia, mm. Québecin talvikarnevaali, joka on nykyään maailman suurin talvikarnevaali.

Tämän selvityksen lyhyt kuvaus Kanadasta ei tee sille oikeutta, koska eri alueilla on todella paljon talvisia aktiviteetteja ja erityispiirteitä, joita kaikkia ei voida tämän selvityksen puitteissa tuoda esille.

Kilpailijoina vastaaja pitää Pohjoismaita, jotka ovat Euroopan talvimatkailijoille helpommin saavutettavissa. Toisaalta kilpailijoina pidetään alppimaita, jotka pystyvät tarjoamaan ylivertaiset laskettelumahdollisuudet.

Kartan lähde: www.wikipedia.fi

Kohdat 1-2 perustuvat taustakyselyyn vastanneen henkilön näkemyksiin.

1. Tärkeimmät talvimatkailukohteet ja mihin niiden vetovoima perustuu

Vastaajan mukaan Kanadan tärkeimpiä talvimatkailukohteita ovat:

- Whistler, British Columbia (Kanadan länsiosassa)
- Banff, Alberta (Kanadan keskiosassa Kalliovuorilla)
- Mont Tremblant, Quebec (Kanadan itäosassa)

2. Mitä talviaktiviteetteja Kanadassa on tarjolla?

Selvityksen tekijöiden arvio tarjonnan volyymista asteikolla 1-5

1 = satunnaista/vähäistä, 5 = erittäin paljon tarjontaa

Lumesta/ jäältä valmistetut linnat /	Moottorikelkkasafarit	4
hotellit / iglut	Rekiajelut hevosella.....	4
Jääravintolat / -baarit	Ratsastus	3
Talvikalastus / pilkkionginta	Koiravaljakkosafarit	4
Retkiluistelu luonnon jäällä	Avantouinti	3
Luistelukilpailut luonnon jäällä	Lumen- / jäänveisto	4
Maastohiihto	Lumeen / jäähän liittyvät tapahtumat /	
Laskettelu ja lumilautailu	festivaalit.....	5
Lumikenkäretket		5

Vastaaja halusi lisäksi tuoda esille ohjelmapalveluyrityksen, Canadian Mountain Holidays (CMH:n), joka vastaajan mielestä edustaa oman alansa parhaimmistoa. CMH on Kanadan ensimmäinen ja suurin heli- skiing-operaattori.

Parhaat toimitukselliset kuvaukset Kanadan hiihtokeskuksista löytyvät osoitteesta:
www.ultimate-ski.com/Ski-Resorts/Canada/index.html

Kuvan lähde: www.canada.travel

Kuvan lähde: www.canada.travel

Whistler, British Columbia

Kuvalähde: www.onthesnow.co.uk

Whistler on Kanadan suurin laskettelukeskus, jossa on laaja valikoima talviaktiiviteetteja sekä useita luksusluokan majoituskohteita. Se oli myös Vancouverin talviolympialaisten 2010 pitopaikka. Whistler on valittu jatkuvasti Pohjois-Amerikan viiden parhaan talvimatkailukohteen joukkoon. Valinnan tekevät alan tärkeimmät lehdet, kuten SKI, SKIING, Powder, TransWorld Snowboarding jne.

Seuraavassa on kuvattu muutamia hyvin tuotteistettuja retkiä Whistlerin alueelta. Myös retkien nimet ja kuvaukset on tehty hyvin houkutteleviksi.

Winter Wonderland Tour-lumikenkäretket

Tarjolla on helppoja lumikenkäretkiä eri kohderyhmille. Retkillä mennään gondolihsillä ylös Olympia-asemalle ja tullaan lumikengillä kävellen alas Whistlerin kylään. Matkalla tarkkaillaan lintuja ja eläinten jälkiä lumessa sekä nautitaan kuumaa kaakota ja eväitä. Kesto 3 tuntia ja retki on tarkoitettu 4-99-vuotiaille. Hinta CAD 89,- (68 €)/ hlö sisältäen Whistler Blackcomb sightseeing-passin, arvo CAD 30. (CAD 10 = 0,76 €).

Kuvalähde: www.canada.travel

Kuvalähde: www.whistler.com

Evening Fondue Tourlumikenkäretket

Kuun ja tähtien valossa metsässä toteutettava lumikenkäretki, joka päättyy Whistlerin huippuravintolaan ja kolmen ruokalajin gourmet-ateriaan. Kesto 3 tuntia. Hinta CAD 109,- (€ 83)/ hlö.

Bonnie & Clyde Get-away koiravaljakolla

Ajetaan Bonnien ja Clyden tyyliin koiravaljakolla kapeilla ja mutkaisilla reiteillä Callaghan-laakson satoja vuosia vanhojen puiden välistä. Sitten lumikengät jalkaan ja matka jatkuu British Columbian upeimmille vesiputouksille. Sitten taas lämpimään rekeen, jossa nautitaan koirien vauhdikkaasta menosta ja mahtavista maisemista. Koiravaljakolla liikkuminen on osa Kanadan historiaa, jonka matkailija voi näin itse kokea. Kesto 3 tuntia. Tarkoitettu 16-99-vuotiaille. Hinta CAD 400,- (€ 305)/hlö (kun reessä on kaksi henkilöä).

Romanttinen rekiajelu ja fondue-päivällinen

Rekiretki tähtitaivaan alla alkaa Fairmont Chateau Whistler-golfklubin majalta kuumalla juomalla ulkona nuotion loisteessa. Rekiretki kulkee läpi hiljaisen, lumisen metsän ja laakson Whistlerin majesteettisten vuorenhuippujen loistaessa taustalla. Sitten palataan luksusmajalle, jossa nautitaan takkatulen lämmössä herkullinen kolmen ruokalajin fondue-ateria. Retken kesto on 2 tuntia ja se on tarkoitettu 5-99-vuotiaille. Hinta CAD 59-109,-/hlö.

Kuvalähde: www.whistler.com

The Cruiser –moottorikelkkaretket

Erityisesti ensikertalaisille tarkoitettu retki, jossa opetetaan moottorikelkkailua turvalisessa, jännittävässä ja opettavaisessa ympäristössä. Koulutuksen jälkeen opas vie matkailijat retkelle vanhaan metsään, henkeäsalpaaviin maisemiin ja jännittävälle ajelulle jäätyneen järven jäälle. Moottorikelkkaretken kesto on 2 tuntia ja se on tarkoitettu 16-99-vuotiaille. Hinta CAD 129,-/hlö, 6-12-vuotiaat lapset maksutta.

Lisätietoja retkistä: www.whistler.com ja www.activitybookers.com/whistler/whistler-c-8o.html

Snowtubing

Hauska koko perheen talviaktiviteetti CocaCola Tube Parkissa Whistlerin Blackcomb-hiihtokeskuksessa. Laskettavana on 8 vaikeusasteeltaan erilaista rataa ja ylösmeno sujuu vaivatta tehokkaalla mattohissillä. CocaCola Tube Park-puistoja on Kanadassa ja USA:ssa useita. **Lisätietoja:** www.whistlerblackcomb.com

Kuvalähde: www.hickerphoto.com

Kuvalähde: www.whistlerblackcomb.com

Vaijeriliito (ziplining)

Seikkailua ja ekoturismia talvien maisemien yllä. Vaijeriliito on kiehtova yhdistelmä turvallisuutta ja vapautta liidellä lumipeitteisten metsien, laaksojen ja järvien yllä. Erinomainen ympärivuotinen aktiviteetti maisemiin, jotka olisi hyvä nähdä lintuperspektiivistä. Ziptrek Ecotours on tarjonnut palvelua Whistlerissä vuodesta 2002 alkaen ja se on valittu parhaaksi ympäristövastuulliseksi seikkailupalvelujen tuottajaksi. Yritys toimii myös Uudessa-Seelannissa. **Lisätietoja:** http://www.whistler.com/zipline_winter/ ja <http://www.ziptrek.com/whistler-canada>

Kuvalähde: www.whistler.com

Cat-skiing & snowboarding

Laskettelua, lautailua ja telemark-hiihtoa vuoriston puuterilumessa. Kuljetus koskemattomille vuoren-rinteille erämaahan (backcountry) tapahtuu katepillarilla. Whistlerissä on käytössä esim. 12-paikkainen lämmitetty Snowkat. Kokopäivän retken hintaan CAD 499 kuuluu kuljetuksen lisäksi lounas, turvallisuus-välineet ja opastus.

Lisätietoja: www.whistler.com/cat_skiing/

Kuvalähde: www.whistler.com/backcountry/

Jääkiipeily

Opastettuja palveluja sekä aloittelijoille että pitkään kiipeilyä harrastaneille Whistlerin ja Pembertonin alueella. **Lisätietoja:** www.whistlerguides.com/winter-adventures/ice-climbing/ice-climbing-tour

Kuvalähde: www.whistlerguides.com

Jääbaari

Whistlerissä Vancouverin talviolympialaisten aikaan helmikuussa 2010 toiminut jääbaari, jossa on kokonaan jäästä tehdyt seinät, istuimet, baari ja tarjoiluastiat. Asiakaille annettiin toppatakki, turkishattu ja käsiineet talon puolesta.

Kuvalähde: www.whistler.com

Big White – 7 metriä lunta ja paljon aktiviteetteja

www.bigwhite.com

Brittiläisessä Columbiassa sijaitseva Big White on valkoisuudessaan nimensä mukainen. Yli 7 metrin lumikerros muokkaa maiseman satumaiseksi ja tarjoaa ainutlaatuisen ympäristön talviaktiviteettien toteuttamiseen. Alueella on perinteisten aktiviteettien lisäksi keinotekoinen 20 metriä korkea jääkiipeilyseinä. Big Whiten snowbiking-pyörässä on mukana takapyörä eli laskemisen lisäksi sillä voi myös ajaa polkemalla. Alueella on myös moottorikelkkailua, ja lapsia varten on tarjolla omat pienet moottorikelkat.

Kuvien lähde: www.bigwhite.com

Banff & Lake Louise, Alberta

Banff sijaitsee Kanadan tunnetuimmassa kansallispuistossa: Banff National Parkissa (BNP), joka on kuuluisa villieläimistään. Kansallispuisto on myös UNESCO:n Maailmanperintökohde. Alue tunnetaan myös verrattomasta puuterilumestaan ja monipuolisesta talvitarjonnastaan. Banffin kansallispuistossa on kolme kansainvälisen huipputason hiihtokeskusta: Sunshine, Norquay ja Lake Louise.

Lähistöllä sijaitsevassa Canmoressa (Calgaryn 1988 talviolympialaisten kilpailupaikka) on Kanadan laajin maastohiihtokeskus, jossa on satoja kilometrejä maastohiihtolatuja sekä mahdollisuudet pitkiin hiihtoretkiin majalta majalle. Kansallispuiston alueella on myös runsaasti moottorikelkkaretkiin sopivaa erämaata. Muita talviaktiviteetteja ovat mm. lumikenkäily, kelkkailu (tobogganing), koiravaljakko- ja rekiajelut ja luistelu.

Lisätietoja: www.banfflakelouise.com

Kuvalähde: www.banfflakelouise.com

Kuvalähde: www.howlingdogtours.com

Teemoitettuja koiravaljakkoretkiä

Powder Hound Express on kahden tunnin koiravaljakkoretki vuoristoon, jossa nautitaan nuotion ääressä alueen erikoisuuksia: kuumaa omenasiideriä ja keksejä sekä jaetaan retken kokemuksia kavereiden kesken.

Snowy Mountain Winter Village on perheille tarkoitettu 4 tunnin retki, joka sisältää koiravaljakkoajelua, eväiden nauttimista nuotiolla, lumikenkäilyä, kelkkailua (tobogganing) ja iglun rakentamista. Opas kertoo lisäksi tarinoita reiteistä, eläimistä ja alkupeiräisten asukkaiden, inuiittien historiasta.

Spirit of the Dogs Society on 7 tuntia kestävä retki, jonka aikana matkailija pääsee perehtymään koirien elämään sekä liikkumiseen erämaassa koiravaljakolla, joka on olennainen osa Kanadan historiaa ja perinteitä. Matkan aikana nautitaan perinteinen kanadalainen lounas maastossa.

Alueella on useita koiravaljakkoretkien tarjoajia.

Lisätietoja: www.banfflakelouise.com/things-to-do/winter-adventures/dogsledding/

Jäätikköseikkailu – Columbia Icefield Glacier Experience

Kuvalähde: www.philip.greenspun.com ja www.jamesgordongallery.com

Retki Kanadan Kalliovuorille ja Athabasca-jäätikölle (pituus 6 km, leveys 1 km) Ice Explorer-maastobussilla, jossa on 56 istumapaikkaa. Puolentoista tunnin retkellä matkailija oppii, miten jäätiköt ovat muodostuneet ja näkee ainutlaatuisia geologisia kohteita. **Lisätietoja:** www.banfflakelouise.com/things-to-do/summer-adventures/ice-explorer-tours/columbia-icefield-glacier-adventure

Helikopterilla jäätikölle ja lumikenkäretkelle

Kuvalähde: www.icefieldheli.com

Jäätiköille ja samalla ainutlaatuiselle lentosightseeingille pääsee kätevästi myös helikopterilla. Kopteri lentää 4 000 metrin korkeudessa yli Kalliovuorten ja massiivisen Columbia-jäätikön, jonka laajuus on 325 km² ja syvyys 365 metriä ja vie matkailijat jäätikölle esim. Cline Gallery Canyoniin, jossa on tilaisuus maastohiihtoon, jäätikkökävelyyn lumikengillä sekä gourmet-tarjoiluun. **Lisätietoja:** www.icefieldheli.com/adventure/winter/index.htm

Talvikalastusta

Kuvalähde: www.banff-fishing.com

Kuvien lähde: daveoutsideinalaska.blogspot.com

www.beautifulplacestovisit.com

Tarjolla on pilkkiongintaa, johon mukavuutta tuo mökit ja teltat. Mökeissä on myös keittiöt, joissa saaliista voidaan valmistaa herkullinen lounas. Bow River-joen vedet pysyvät sulina ympäri vuoden ja tarjoavat loistavat mahdollisuudet heittouisteluun myös talvella. **Lisätietoja:** www.banff-fishing.com/ ja www.banfflakelouise.com/

Snowbiking kasvattaa suosiotaan

Kuvalähde: <http://a.abcnews.com>

<http://www.ski-bike.org/horizon-article.html>

Snowbiking tai skibiking on muiden hiihtomaiden tavoin levinnyt myös Kanadan hiihtokeskuksiin. Se tarjoaa laskettelijoille ja lautailijoille uudenlaisen vaihtoehdon liikkuu rinteissä ja rinteiden ulkopuolella. Snowbiking on hyväksytty rinneväline kaikissa kolmessa hiihtokeskuksessa Banffin kansallispuiston alueella. Laji on rantautunut myös Suomeen ja snowbiken hyväksymistä rinnevälineeksi vielä pohditaan osassa hiihtokeskuksia. **Lisätietoja:** www.travelagentcentral.com/canada/winter-rockies

Jääkiipeilyä

Lake Louisea, Banffia ja Canmorea ympäröivät Kalliovuoret tarjoavat erinomaiset mahdollisuudet jääkiipeilyyn. Paikallinen ohjelmalveluyritys Yamnuska tarjoaa vuorikiipeilyn ja laskettelu yhdistelmää (ski mountaineering), lumivyörypelastautumiskurssia (avalanche survival) ja jääkiipeilyä sekä aloittelijoille että kokeneille kiipeilijöille.

Lisätietoja: www.yamnuska.com

Kuvalähde: www.yamnuska.com

Mont Tremblant, Quebec

Mont Tremblant on itäisen Kanadan vastine Whistlerille: pienempi alue ja mittakaava, mutta saman omistajan (Intrawest Corporation) hallussa ja käyttää matkailijoiden huikeuteen samantyyppisiä hiihtokyläkonsepteja kuin Whistler. Alueella on runsaasti erilaisia majoitus-, hiihto- ja ostosmahdollisuuksia sekä muita aktiviteetteja.

Kuvalähde: www.tremblant.ca

Lukuisia talviaktiviteetteja

Lumikenkäretkiä, talvikalastusta, luistelua, maastohiihtoa, laskettelua, lumilautailua, snowtubingia, jääkiipeilyä, ratsastusta, rekiajeluja hevosella, koiravaljakkoretkiä, helikopteriretkiä, moottorikelkkailua, vaijeri-liittoa jne.

Lisätietoja tarjonnasta: <http://www.tourismemonttremblant.com/en/>

Kuvalähde: crystal-inn.com

www.tremblant-condos.com

Jäähotelli - Hotel de Glace, Quebec

www.hoteldeglace-canada.com

Kuvalähde: Xdachez.com

Pohjois-Amerikan ainoa jäähotelli, jonka idea löytyi Kiirunan Jukkasjärven jäähotellista, sijaitsee vain 10 minuuttia Quebecin keskustasta. Hotelli on toiminnassa joka talvi tammikuusta maaliskuun loppuun. Jäähotelli on ollut toiminnassa vuodesta 2001 alkaen ja siellä on vieraillut puoli miljoonaa kävijää, joista 25 000 on yöpynyt hotellissa.

Rakennukseen on käytetty 15 000 tonnia lunta ja 500 tonnia jätettä. Hotellissa on 36 huonetta/sviittia ja majoitustilaa on yhteensä 88 henkilölle. Siellä on myös jääbaari ja jääkahvila, jääveistoksia sekä jääkappeli häitä varten.

Tämä jäähotelli kilpailee jo nyt esikuvansa kanssa maailman hienoimman jäähotellin tittelistä. Ohjelmapalveluita on vähemmän kuin Kiirunan jäähotellissa, mutta sijainti Quebecin keskustan tuntumassa on merkittävä etu ja takaa suuret kävijämäärät.

Hotel de Glacen kaikkien kuvien lähde: Xdachez.com

Quebecin alueella on myös pienimuotoista iglumajoitusta, esim. Village Igloo ja Bic National Park Igloo Rimiskissä. Iglun rakentamista voi puolestaan opetella British Columbian provinssissa sijaitsevassa Canada West Mountain Schoolissa.

Lähde: www.gocanada.about.com/od/wheretostay/tp/unusual_places_to_stay.htm

Talvitapahtumia Kanadassa

Kansainvälinen jäänveistokilpailu, Lake Louise, Alberta

Kuvalähde: www.banfflakelouise.com

Kansainvälinen jäänveistokilpailu, International Ice Carving Competition järjestetään vuosittain tammi-kuussa. Vuonna 2011 teemana oli ”maaginen hulluus”. Paikkana on jäätynyt vuoristojärvi Lake Louise

Albertassa. Lisätietoja: www.banfflakelouise.com/events-and-festivals/festivals/ice-magic-festival

Québec Winter Carnival, Québec

Kuvalähde: www.carnaval.qc.ca

Québecin vuotuisesta talvikarnevaalista, joka järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1955, on kasvanut taloudellisesti ja matkailullisesti merkittävä tapahtuma koko Québecin alueelle. Karnevaaliin on vuosien mittaan lisätty aina uusia talvisia ohjelmia, esim. talviurheilulajeja, lumiveistoksia sekä Québecin perinteiseen elämäntyyliin kuuluvia kanootti- ja koiravaljakkokilpailuja. Tapahtuma on nykyään maailman suurin talvikarnevaali ja maailman huippukarnevaalien sarjassakin kolmannella sijalla Rio de Janeiroon ja New Orleansin jälkeen.

Kuvalähde: www.carnaval.qc.ca

Festivaalin maskotti on lumiukko Bonhomme, joka symbolisoi sitä elämäniloa, joka sisältyy kaikkiin karnevaalin ohjelmiin. Lumiukko kutsuu kaikki luistelemaan ja leikkimään kanssaan. Tarjolla on runsaasti lapsille ja perheille tarkoitettua ohjelmaa.

Kuvalähde: www.carnaval.qc.ca

Jääkylmässä vedessä melottava kanoottikisa St. Lawrence-joella on kuulunut ohjelmaan alusta lähtien. Ohjelmassa on myös hassujen ajoneuvojen katukisa (Normandin Soapbox Derby Exhibit), koiravaljakko-kilpailut Québecin vanhan kaupungin lumisilla kaduilla sekä koko perheen mäenlaskukisa, jossa lasketaan mäkeä 12-paikkaisella kumilautalla.

Kuvalähde: www.travelwithkids.about.com

Kuvalähde: www.gocanada.about.com

Nykyään karnevaaliin sisältyy myös kansainvälinen lumen- ja jäänveistokilpailu, jossa on erikseen sarjat Québecin alueen lapsille ja nuorille, muualta Kanadasta tulleille taiteilijoille ja kansainvälisille kilpailijoille. Kuvissa lumiukko Bonhomme, joka on tehty lumesta ja valaistaan aina iltaisin kauniisti. **Lisätietoja:** www.carnaval.qc.ca/en/carnival-2011

Winterlude, Capital Region Ottawa, Ontario

Kanadan pääkaupungin Ottawan alueella on järjestetty jo 32 vuoden ajan helmikuussa kolme viikonloppua kestävä talvitapahtuma Winterlude. Tapahtuma kerää vuosittain yli 600 000 osallistujaa, joista yli kolmannes tulee Kanadan pääkaupunkiseudun ulkopuolelta. Winterlude tarjoaa paljon ohjelmaa lapsille, mm. tapahtuman maskotit: the Ice Hog Family isä, äiti ja lapset Noumi ja Nouma viihdyttävät lapsia.

Winterlude tapahtumaa kuuluu myös maineikas kansainvälinen jäänveistokilpailu. Vuonna 2010 se järjestettiin 23. kerran ja siihen osallistui 38 jäänveiston ammattilaista 13 eri maasta. Kullakin taiteilijalla oli 30 tuntia aikaa mestariteostensa veistämiseen.

Lisätietoja: www.capitaleducana.gc.ca/winterlude

Kuvalähde: http://media.tumblr.com/tumblr_lf2x2zwo7G1qasx0x.jpg

Kuvalähde: www.canadacapital.gc.ca/winterlude/rideau-canal-skateway/

Maailman suurin luistinrata Rideau Canal Skateway Ottawassa on UNESCO:n maailmanperintökohde, joka tarjoaa mahdollisuuden nähdä pääkaupungin tärkeimmät nähtävyydet noin 8 km:n luistelureitillä varrella. Mukana on myös jäällä sijaitseva taidegalleria. **Lisätietoja:** <http://capitaleducanda.gc.ca/winterlude/rideau-canal-skateway/>

Winter City Festival, Toronto

Toronton talvifestivaali keskittyy kulinarismiin ja ohjelmassa on 14 herkkua ruoka-seikkailua, joita toteuttavat Toronton huippukokit ja etniset ravintolat. Tapahtumaan liittyy myös upea valokavalkadi, joka tuo iloa ja valoa pimeään vuodenaikaan.

Lisätietoja: www.toronto.ca/special_events/winterlicious/2011/index.htm

Valokavalkadi Toronton 2009 talvifestivaaleilta. Kuvalähde: City of Toronto

Montréal en Lumière – Montréal High Lights Festival

Festivaalin ohjelmaan kuuluu yli 100 esittävän taiteen tapahtumaa, Wine & Dine -festivaali, valoa eri muodoissaan esittäviä multimediaspektaakkeleita sekä 175 pääosin maksutonta Nuit blanche- Valkean yön kulttuuritapahtumaa.

Lisätietoja: www.montrealenlumiere.com/accueil_en.aspx

Lisätietoja Ontarion muista lukuisista talvifestivaaleista: www.400eleven.com/wintercarnivals.html

Festival du Voyageur, Winnipeg, Manitoba

Kuvalähde: www.manitobaphotos.com/festival.htm

Saint-Bonifacen yrittäjien vuonna 1969 ensimmäisen kerran järjestämä kolmipäiväinen talvifestivaali on kasvanut reilun viikon kestäväksi koko maakunnan kattavaksi talvipahtumaksi. Winnipegin ranskankielisessä osassa vuosittain helmikuussa järjestettävä juhla kuvaa perinteisten, kiertävien turkiskauppiain (voyageurs) tapaa nauttia elämästä (joie de vivre). Historiaa ja perinteitä kunnioitetaan edelleen mm. pukeutumalla festivaalin teeman mukaisesti. Juhlien aikana esitellään myös vanhoja työtapoja.

Kuvalähde: www.manitobaphotos.com/festival.htm

Festivaalin ytimen muodostavat neljä ässä: sights, sounds, snow ja spirit. Maailman suurimmaksi ruokajuhlaksikin nimetty festivaali kerää yli 77000 osallistujaa sekä yli 14000 koululaista ja opiskelijaa 10 päivää kestävään juhlintaan, jota eivät estä edes kovimmat pakkaset. **Lisätietoja:** <http://festivalvoyageur.mb.ca/wp/>

Snow Limo

www.sno-limo.com

Yksi selvityksen innovatiivisimpia palveluita on Snow Limo -palvelu, jota on tarjolla mm. Big Whiten, Grouse Mountainin ja Whistlerin Blackcombin hiihtokeskuksissa. Se mahdollistaa ammattimaisen hiihdonopettajan avustuksella turvallisen laskettelukokemuksen niillekin, jotka eivät itse halua tai voi suksille nousta.

Kuvalähde: www.snowlimo.com

Maailman arktisin saaristo

Kanadan arktinen saaristo (Canadian Arctic Archipelago) on [Kanadan](#) pohjoisosassa, [Nunavutissa](#) ja [Luoteisterritorioissa](#) sijaitseva runsaslukuinen, suurelta osin asumaton, kylmä [saaristo](#). Alue on enimmäkseen [tundraa](#) ja sen alkuasukkaat ovat [inuiitteja](#). Suurimpia arktisia saaria ovat [Baffininsaari](#), [Ellesmerensaari](#) sekä [Victoriansaari](#), jotka kaikki kuuluvat maailman 10 suurimman saaren joukkoon. Sen lisäksi alueella on yli 36.000 pienempää saarta. Koko alueen pinta-ala on 1.424.500 km² ja asukkaita on alle 15.000 (asukas-tiheys 0,01 asukasta/km²)

Maapallon [magneettinen pohjoisnapa](#) sijaitsee arktisten saarten alueella. Magneettinen pohjoisnapa liikkuu noin 40 km vuodessa luoteeseen ja viimeisen arvion mukaan se oli vuonna 2005 Ellesmerensaaren luoteispuolella.

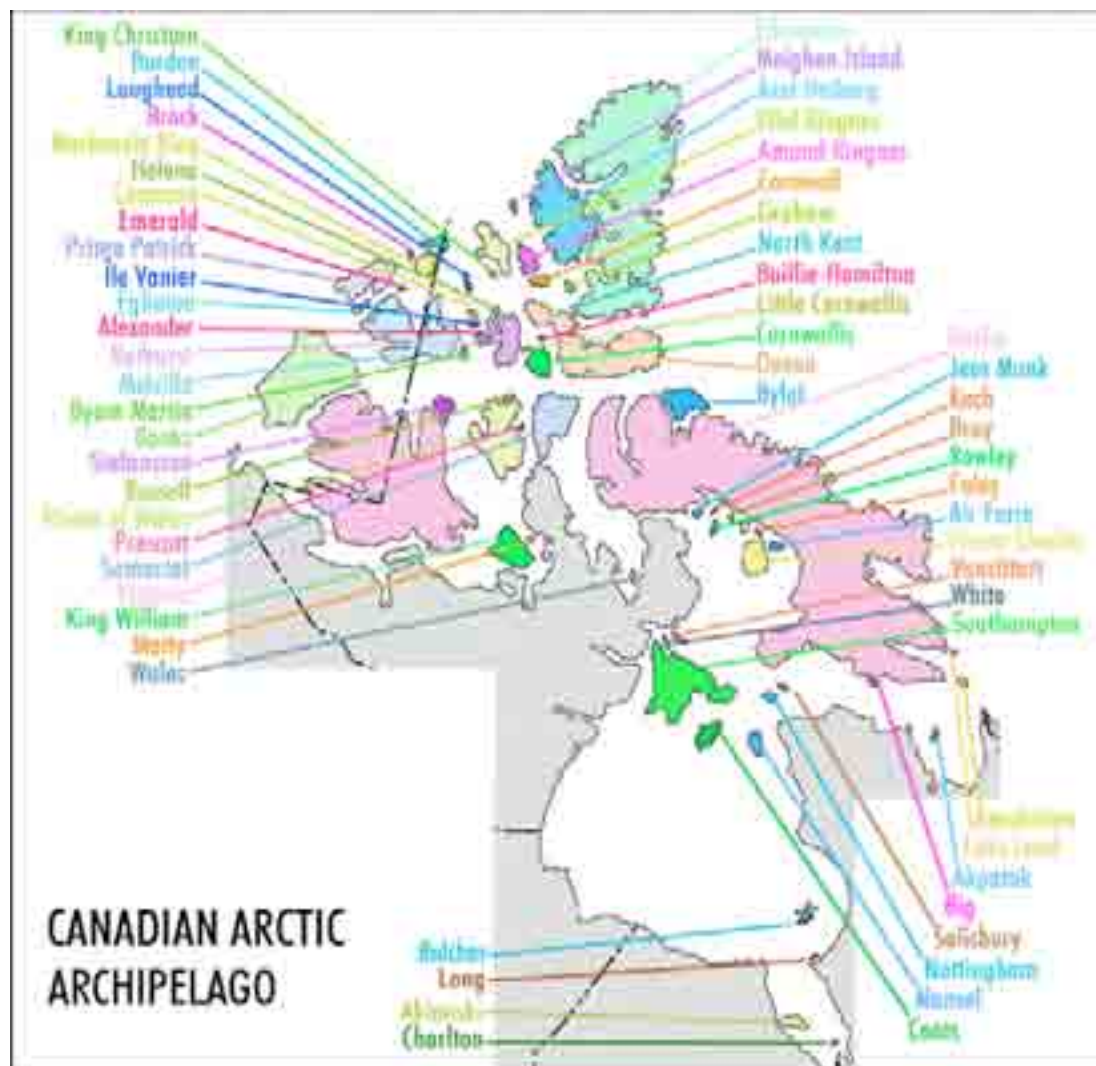

Kuvalähde: www.sharingtravelexperiences.com

Kanadan arktiset saaret ovat kylmiä, koska varsinkin saarten pohjoisosia ympäröi yhtenäinen merijää ja kylmä merivirta jäähdyttää ilmastoa. Nunavutin alueella tammikuun keskilämpötila on niinkin alhainen kuin -35 C°. Matkailu talvikaudella on siis hyvin haasteellista ja parasta talvimatkailuaikaa on myöhäinen kevät huhti-toukokuussa. Kesäkuukausien matkailullinen merkitys on suurempi ja silloinkin on nähtävissä paljon talvisia elementtejä. Alakuvassa näkymä Baffinin saaren vuoristomaisemasta.

Kuvalähde: www.art.com

Karttalähde: www.wikipedia.org

Prototyppi arktisesta lomamökistä.

Heli-fishing Kanadan arktisen saariston tapaan.

Kuvalähde: www.treehugger.com

Kuvalähde: www.canatec.ca

Kanadan arktinen saaristo kilpailee eksotiikallaan lähinnä Grönlannin kanssa, mutta on saavutettavuudeltaan ja alueen sisäisen liikkumisen kannalta jopa sitäkin haasteellisempi. Sitä markkinoidaan mm. risteilykohteena, kalastus- ja metsästyskohteena sekä koskemattomana luontokohteena. Kevättalven ohjelmiin kuuluu paljon samoja aktiviteetteja kuin Grönlannissa: hylkeiden katseluretket, sukellus jään alle, koiravaljakkoretket. **Lisätietoja:** <http://www.nunavuttourism.com/> ja http://en.wikipedia.org/wiki/Canadian_Arctic_Archipelago

Kanada on edelläkävijä ympäristövastuuohjelmissa

Whistler Blackcomb -hiihtokeskusalueen toimijat ovat tehneet määrätietoista työtä luonnon säästämiseksi ja ilmastonmuutoksen torjumiseksi jo lähes 20 vuoden ajan. Alue on saanut useana vuonna National Ski Areas Associationin (NSAA) myöntämiä Golden ja Silver Eagle -palkintoja ympäristönsuojelutyöstään. NSAA:n jäsenenä on 325 alppihiihtokeskusta, jotka edustavat 90 %:ia kaikista laskettelu/ lumilautailukävijöistä Pohjois-Amerikassa. **Lisätietoja:** www.nsaa.org/nsaa/environment

Whistler Blackcombin ympäristövastuuohjelman pääkohdat ovat:

- **Energian säästö:** energian kulutusta minimoidaan teknologian avulla ja sekä hiihtokeskuksen toimijoiden että sen asiakkaiden energiankäyttötapoja muuttamalla.
- **Vuoriston ekosysteemin suojelu:** hiihtokeskustoimintoja ja asiakkaiden käyttäytymistä pyritään muuttamaan vuoriston herkkää ekosysteemiä suojelevaksi.
- **Jätteen käsittely:** tavoitteena Zero Waste, johon pyritään kierrätystavaran ostolla, innovatiivisilla jätteenkäsittelyratkaisulla, uudelleenkäytöllä ja kierrätyksellä.
- **Tiedostaminen ja koulutus:** tavoitteena on tarjota mahdollisimman monta tilaisuutta oppia vastuullisen matkailun soveltamista sekä henkilökunnalle että asiakkaille ja osallistua siihen itse.
- **Sosiaalinen vastuu:** hiihtokeskus toimii yhteisönä yhteisössä ja tavoitteena on toimia avoimena, aktiivisena yhteistyökumppanina, jolla on positiivinen vaikutus sijaintipaikkansa kehitykseen.
- **Palkinnot ja tunnustukset:** Whistler Blackcomb on saanut suuren määrän erilaisia palkintoja toiminnastaan kestävä matkailun hyväksi, mikä on luonnollisesti vahvistanut alueen toimijoiden motivaatiota sekä antanut alueelle merkittävän imago-edun markkinoinnissa ja kilpailussa muiden hiihtokeskusten kanssa.

Lisätietoja: www.whistlerblackcomb.com/mountain/environment/index.htm

Lisätietoja Sustainable Slopes-ympäristövastuuohjelmasta 2008 (PDF):

www.nsaa.org/nsaa/environment/SS_Next_Steps_Guide.pdf sekä

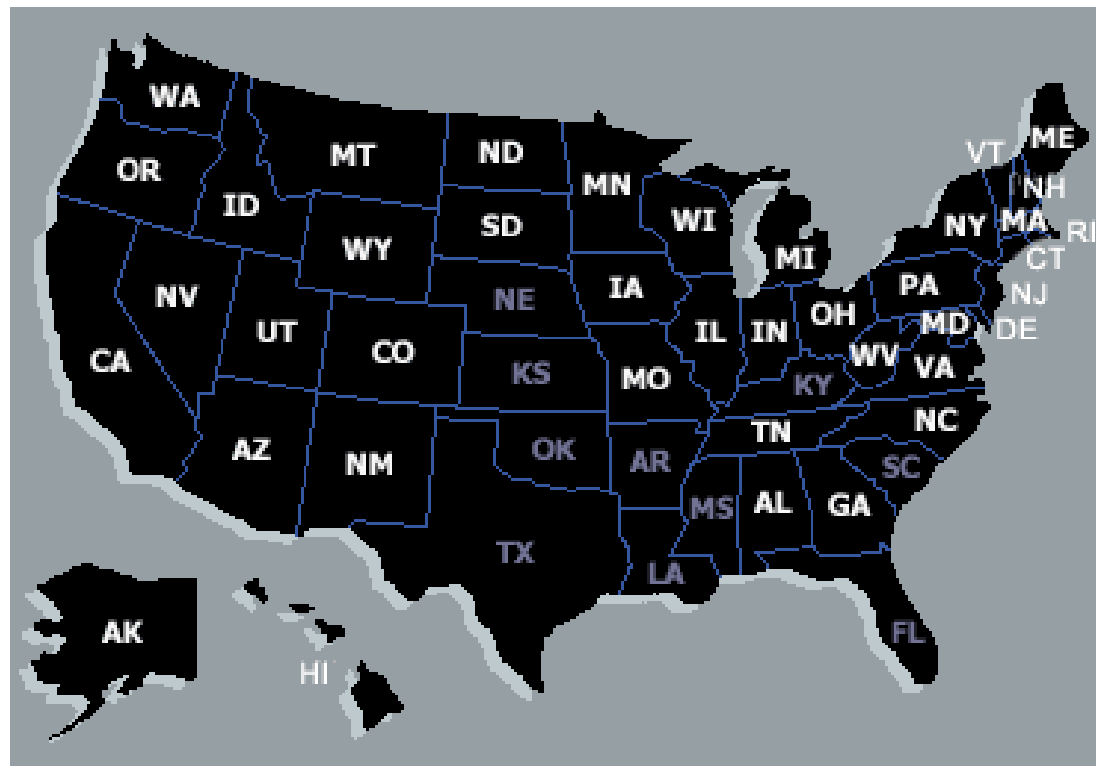
Kanadan hiihtoalueiden ympäristönsuojelutoimenpiteistä 2008 (PDF)

http://mediacentre.canada.travel/system/files/Canada_Green_Ski_Initiatives_Report.pdf

USA

Wikipedian mukaan Yhdysvaltojen 50 osavaltiosta 40:ssä on talvimatkailukohteita (snow resorts). Kartalla on merkitty himmeillä harmailla kirjaimilla ne osavaltiot, joissa ei ole hiihtokohteita. Niiden osavaltioiden lyhenne, joissa on hiihtokohteita, on merkitty valkoisella. Yhteensä USA:ssa on useita satoja hiihtokohteita (ski resorts).

Lähde: http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_ski_areas_and_resorts_in_the_United_States

Kartan lähde: <http://en.wikipedia.org>

America's Best -nettisivusto, joka laatii Top 10-listoja hotelleista, hiihtokeskuksista, lomakohteista jne. on listannut USA:n parhaimmat hiihtokohteet seuraavasti:

USA:n länsiosan parhaat hiihtokohteet:

1. Vail, Colorado
2. Aspen, Colorado
3. Alta, Utah
4. Jackson Hole, Wyoming
5. Snowbird, Utah
6. Breckenridge, Colorado
7. Taos, New Mexico
8. Telluride, Colorado
9. Sun Valley, Idaho
10. Heavenly, California
11. Squaw Valley, California
12. Crested Butte, Colorado

USA:n itäosan parhaat hiihtokohteet:

1. Stowe, Vermont
2. Lake Placid, New York
3. Smugglers' Notch, Vermont
4. Mount Washington Resort, New Hampshire
5. Burke Mountain, Vermont
6. Killington, Vermont
7. Jackson, New Hampshire
8. Jay Peak, Vermont
9. Sugarloaf, Maine
10. Okemo, Vermont

Lähde: www.americasbestonline.net/skiresorts.html

Tämän selvityksen kohteiksi valittiin seuraavat 10 osavaltiota: Alaska, Colorado, Idaho, Kalifornia, Minnesota, Montana, Utah, Vermont, Wisconsin ja Wyoming. Kaikkien näiden osavaltioiden matkailuasioista vastaaville henkilöille lähetettiin kyselyt. Vastauksia saatiin kaikista muista osavaltioista paitsi Coloradosta, Kaliforniasta ja Wyomingista. Lopulliseen raporttiin päätettiin ottaa mukaan *Alaska, Colorado, Minnesota, Montana, Vermont* ja *Wisconsin*.

USA: Alaska www.travelalaska.com

Kuvalähde: www.tracysworld.com

TAUSTAKYSELYYN VASTASI

Alaska Travel Industry Association / matkailusuunnittelija Lois Wirtz

TÄRKEIMMÄT TALVIMATKAILU-KOhteet

Fairbanks

www.explorefairbanks.com

Alyeska

www.alyeskaresort.com

Valdez

www.valdezalaska.org

Chena Hot Springs

www.chenahotsprings.com

Anchorage

www.anchorage.net

Nome

www.nomealaska.org

AKTIVITEETTEJA FAIRBANKSISSA

Valjakkohiihto

www.alaskaskijoring.org

Revontulien katselu

www.explorefairbanks.com/explore/northern-lights/

World Ice Art Championships

www.icealaska.com
www.explorefairbanks.com/events/detail/1660/world-ice-art-championships

Koiravaljakoiden sprinttikisa

www.sleddog.org/races/onac/

Heli-skiing / Snowcat skiing

www.chugachpowderguides.com/snowcat.html

Valaiden katselu

www.kenaifjords.com

AKTIVITEETTEJA VALDEZISSA

Heli-ski ja off piste-laskettelu

www.ski.mountainzone.com/2003/chugach/html/index.html
www.onthesnow.com/news/a/15470/alyeska-to-host-new-chugach-freeride-competition-march-17-20
www.classic.mountainzone.com/ski/wesc/day1.html

Chena Hot Springs -matkailukeskus

www.chenahotsprings.com/winter-activities/

Aurora Ice Museum

www.chenahotsprings.com/ice-museum/

www.yourownpower.com/Ice/Chiller/Aurora.pdf
www.energy-concepts.com/page_attachments/0000/0077/ChillerPresentationbyGwen2008.pdf

Koiravaljakkoajokortti

www.chenahotsprings.com/winter-activities/

Iron Dog Snowmobile Race

www.irondograce.org

Iditarod Trail Sled Dog Race

www.iditarod.com

AKTIVITEETTEJA ANCHORAGESSA

Luontoretket/seikkailumatkat

www.anchorage.net/directory.html?cat_num=115

Jäätikköristeilyt

www.anchorage.net/directory.html?cat_num=120

Pakettimatkat

www.alaskatravel.com/anchorage/tours.html

Fur Rondy Festival

www.furrondy.net

► Alaska on Yhdysvaltojen pohjoisin ja pinta-alaltaan suurin osavaltio, jossa asuu noin 710 000 asukasta. Talvimatkailutarjonnasta päätellen sen halki liikutaan tänäkin päivänä erityisen paljon koiravaljakoilla. Koiravaljakkokilpailuja on kaikkialla ja monet kilpailuista käydään kaupunkien katuradoilla”.

Toinen yhtä suosittu kulkuneuvo on moottorikelkka, johon liittyy myös paljon tapahtumia ja kilpailuja. Molemmissa lajeissa tunnetuimmat ja pisimmät kilpailut seuraavat vanhoja perinteisiä reittejä tunnetuin niistä on kullankaivajien käyttämä Iditarod -reitti, jolla on pituutta yli 1 800 km.

Hiihtokohteissa erikoisalana on extreme, jonka ympärillä on monia kansainvälisiä tapahtumia. Heli-skiing kuuluu vakiona palveluvalikoimaan. Valjakkohiihto on myös suosittu talviurheilulaji.

Revontuliretket eri muodoissaan ovat myös Alaskassa suosittu aktiviteetti, samoin kuin jääkiipeily. Jäätikköretket ovat oleellinen osa talvitarjontaa. Lumeen ja jäähän liittyvistä tapahtumista tunnetuin on World Ice Art Championships.

Chena Hot Springs -matkailukeskuksessa on alun perin hotellina toiminut *Aurora Ice Museum*, joka on avoinna ympäri vuoden siinä käytetyn edistyneen Ice Chiller -tekniologian ansiosta.

Valaiden katseluretket ja jäätikköristeilyt ovat Alaskassa suosittuja tapoja tutustua alueen upeaan luontoon ja eläimiin.

Kohdat 1–2 perustuvat taustakyselyyn vastanneen näkemyksiin.

1. Tärkeimmät talvimatkailukohteet ja mihin niiden vetovoima perustuu

Vastaajan mukaan Alaskan tärkeimpiä talvimatkailukohteita ovat:

- *Fairbanks*, www.explorefairbanks.com
Alueen vetovoima perustuu mm. revontuliin, kuuluisaan koiravaljakkokilpailuun, Yukon Quest Dog Sled Race, joka alkaa Fairbanksistä, maastohiihtokisoihin, kansainväliseen jäänveistotaidetapahtumaan jne.
- *Alyeska*, www.alyeskaresort.com
Laskettelua, lumilautailua, maastohiihtoa.
- *Valdez*, www.valdezalaska.org
Erikoisuutena extreme-laskettelukilpailu.
- *Chena Hot Springs*, www.chenahotsprings.com
Vetonauloja ovat jäämuseo, kuumat lähteet ja revontulien katselu.
- *Anchorage*, www.anchorage.net
Alaskan suurin kaupunki (290 000 asukasta). Kuuluisan Iditarod koiravaljakkokilpailun lähtöpaikka. Talvitapahtuma Fur Rondy Festival. Hyvät murtomaahiihtomahdollisuudet.
- *Nome*, www.nomealaska.org
Golfia jäätyneellä Beringin merellä. Perinteisen Iditarod-koiravaljakkokisan maali-
paikka.

2. Mitä talviaktiviteetteja Alaskassa on tarjolla?

Selvityksen tekijöiden arvio tarjonnan volyymista asteikolla 1–5

1 = satunnaista/ vähäistä, 5 = erittäin paljon tarjontaa

Linnat, hotellit, iglut lumesta / jäältä	1	Lumikenkäretket	3
Jääravintolat / -baarit	1	Luistelu luonnon jäällä	4
Talvikalastus / pilkkionginta	2	Moottorikelkkailu	3
Murtomaahiihto	4	Koiravaljakkosafarit	5
Laskettelu ja lumilautailu	4	Talviajo autolla jäällä	4

Avantouinti	3	Lumen- / jäänveisto	4
Valaiden katseluretket	4	Lumeen / jäähän liittyvät festivaalit /	
Hylkeiden katseluretket	4	kulttuuritilaisuudet	4
Talvigolf lumessa / jäällä	2		

Tärkeimpinä kilpailijoina pidetään Pohjoismaita ja Kanadan Yukonin aluetta.

Fairbanks

www.explorefairbanks.com

Moottorikelkkailu, koiravaljakkoretket (dog sledding / dog mushing) ja maastohiihto ovat suosittuja talviaktiviteetteja Alaskan White Mountains -ulkoilualueella. Nopeasti kasvavia uusia talviurheilulajeja ovat maastopyöräily sekä valjakkohiihto (skijoring), jossa hiihtäjä etenee koiran tai hevosen vetämänä.

Lisätietoja valjakkohiihdosta: www.alaskaskijoring.org

Kuvalähde: www.alaskaskijoring.org

World Ice Art Championships

Vuodesta 1991 alkaen järjestetyt jäänveistotaiteen MM-kisat ovat kasvaneet viikon kestävästä 16 joukkueen kisasta kuukauden pituiseksi tapahtumaksi, johon osallistuu 75 joukkuetta 34 maasta eri puolilta maailmaa. Tapahtumaan osallistuu yli 100 jäänveistotaiteilijaa ja runsaat 45 000 vierailijaa vuosittain.

Vuonna 2011 tapahtumajärjestäjien tavoitteena oli rakentaa maailman suurin jääbaari. **Lisätietoja:** www.explorefairbanks.com/events/detail/1660/world-ice-art-championships ; www.icealaska.com ja www.worldrecordicesculpture.com/

Kuvalähde: www.icealaska.com

Kuvien lähde: www.icealaska.com

Revontulien katseluretket – Aurora viewing

Revontulien katseluretkellä matkailijat viedään sopivalle paikalle erämaahan koiravaljakolla, lumikoneella (snowcat), hevosen vetämällä reellä tai helikopterilla. Yöpyminen ja revontulien katselu tapahtuu lämmitetystä mökistä käsin. Jos matkailija yöpyy 3 yötä Fairbanksissa, hänellä on matkailutoimiston mukaan 80 %:n todennäköisyys nähdä revontulia. **Lisätietoja:** www.explorefairbanks.com/explore/northern-lights/

Kuvalähde: www.alaska-in-pictures.com

Kuvalähde: www.chenahotsprings.com

Heli-skiing / Snowcat skiing

Harrastuspaikkoja ovat esim. Chugach Range, Tordrillo Mountain ja Alyeska Resort. Heli-skiingissä on tarjolla useita erihintaisia vaihtoehtoja lennon kestosta riippuen. Toinen tapa päästä vuorille on kuljetus 11-paikkaisella Snowcat-lumikoneella. Matkalla on tilaisuus ihailla majesteettisia maisemia, vesi- ja jääputouksia, jäätiköitä, vuoria, jääkarhuja sekä lasketella ja lumilautaila paksussa puuterilumessa.

Kuvalähde: www.outdoorstours.us

Kuvalähde: www.chugachpowderguides.com

Koiravaljakoiden kansainväliset sprinttikisat (ONAC)

Kuvalähde: www.sleddog.org

Open North American Championship (ONAC) on maailman johtava koiravaljakoiden sprinttikisa, johon osallistuvat parhaat koiravaljakot USA:sta, Kanadasta, Euroopasta ja Japanista. Joka vuosi maaliskuussa järjestettävässä kolmipäiväisessä kisassa juostaan ensimmäisinä kahtena päivänä 20 mailia (32 km) ja kolmantena päivänä rankka 30 mailia (48 km). ONAC, joka järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1946, on maailman vanhin keskeytyksettä järjestetty koiravaljakkokilpailu. Sen lähtöpaikka on Alaskan Fairbanks.

Lisätietoja: www.sleddog.org/races/onac/

Valaiden ja hylkeiden katseluretket

Kuvalähde: www.kenaifjords.com

WildNatureImages.com

Fairbanksin alueella on useita toimijoita, jotka tarjoavat Whale Watching-risteilyjä, joissa on tilaisuus tarkkailla valaita, hylkeitä ja lintuja sekä upeita jäätiköitä. Myös kajakkiretket ovat suosittuja. **Lisätietoja risteilyistä:** www.kenaifjords.com

Valdez

www.valdezalaska.org

Valdezin alueen vetonauloja ovat heli-ski ja off piste-laskettelu sekä perinteinen Chugach Mountain Festival, jonka yhteydessä on freestyle-hiihdon Alaskan mestaruuskilpailut.

World Extreme Ski Competition puolestaan kokoaa maailman parhaat extreme -laskijat Valdeziin vuosittain.

Lisätietoja: <http://ski.mountainzone.com/2003/chugach/html/index.html>

www.onthesnow.com/news/a/15470/alyeska-to-host-new-chugach-freeride-competition-march-17-20 ja <http://classic.mountainzone.com/ski/wesc/day1.html>

Kuvalähde: www.valdezalaska.org

Kuvalähde: www.onthesnow.com

Chena Hot Springs

Chena Hot Springs on yli 100 vuotta vanha matkailukeskus, jossa matkailija voi nauttia luonnon kuumista lähteistä ja hyvää oloa lisäävistä hoidoista. Tarjolla on monenlaisia talviaktiviteetteja, mm. koiravaljakko-ajeluja, hiihtoa, lumikenkäilyä, luistelua, moottorikelkkailua sekä teemoitettuja luontoretkiä 15-paikkaisilla lumikoneilla (snow coach tours) esim. revontulia tai auringonlaskua ihailemaan.

Revontulien katseluretki lumikoneilla (snow coach) kestää noin 2 tuntia ja maksaa USD 75,-/hlö aikuisilta, lapset ja nuoret (6-17vuotiaat) maksavat USD 37,50.

Lisätietoja: www.chenahotsprings.com ja www.chenahotsprings.com/winter-activities/

Kuvalähde: www.chenahotsprings.com

www.urania.be

Aurora Ice Museum

Kuvalähde: www.chenahotsprings.com/ice-museum

Maailman suurin ympärivuotinen jäärakennelma, Aurora Ice Museum, sijaitsee Chena Hot Springs-matkailukeskuksessa. Alussa rakennus oli talviaikainen jäähotelli, mutta vuodesta 2004 alkaen se on toiminut ympäri vuoden avoinna olevana jäämuseona. Rakennuksen arkkitehteinä toimivat 15-kertainen World Ice Art Championships -voittaja Steve Brice ja vaimonsa Heather, joka on voittanut ko. kilpailun kuusi kertaa.

Kuvalähde: www.chenahotsprings.com/ice-museum

Jäämuseo on rakennettu yli 1 000 tonnista jäätä ja lunta ja sen sisällä on jatkuvasti -7°C . Museo pysyy jääkylmänä kesähelteilläkin tähän tarkoitukseen kehitetyn, patentoidun innovaation avulla. Innovaatio perustuu sinällään vanhaan peruskeksintöön, absorption chiller -menetelmään.

Lisätietoja: www.chenahotsprings.com/ice-museum ; www.yourownpower.com/Ice/Chiller/Aurora.pdf ja www.energy-concepts.com/page_attachments/0000/0077/ChillerPresentationbyGwen2008.pdf

Kuvalähde: www.chenahotsprings.com/ice-museum

Chena Hot Springs -koiravaljakkoajokortti

Kuvalähde: www.chenahotsprings.com

Matkailija saa koulutuksen koirien ja reen käsittelyyn noin tunnin opastuksella, jonka jälkeen hän saa itse ohjastaa omaa valjakkoaan 3,5 km:n pituisella reitillä. Lopuksi matkailija saa muistoksi tästä alaskalaisesta koiravaljakkokoulutuksesta virallisen Chena Hot Springs Dog Musher-todistuksen.

Lisätietoja: www.chenahotsprings.com/winter-activities/

Iron Dog Snowmobile Race 3 600 km

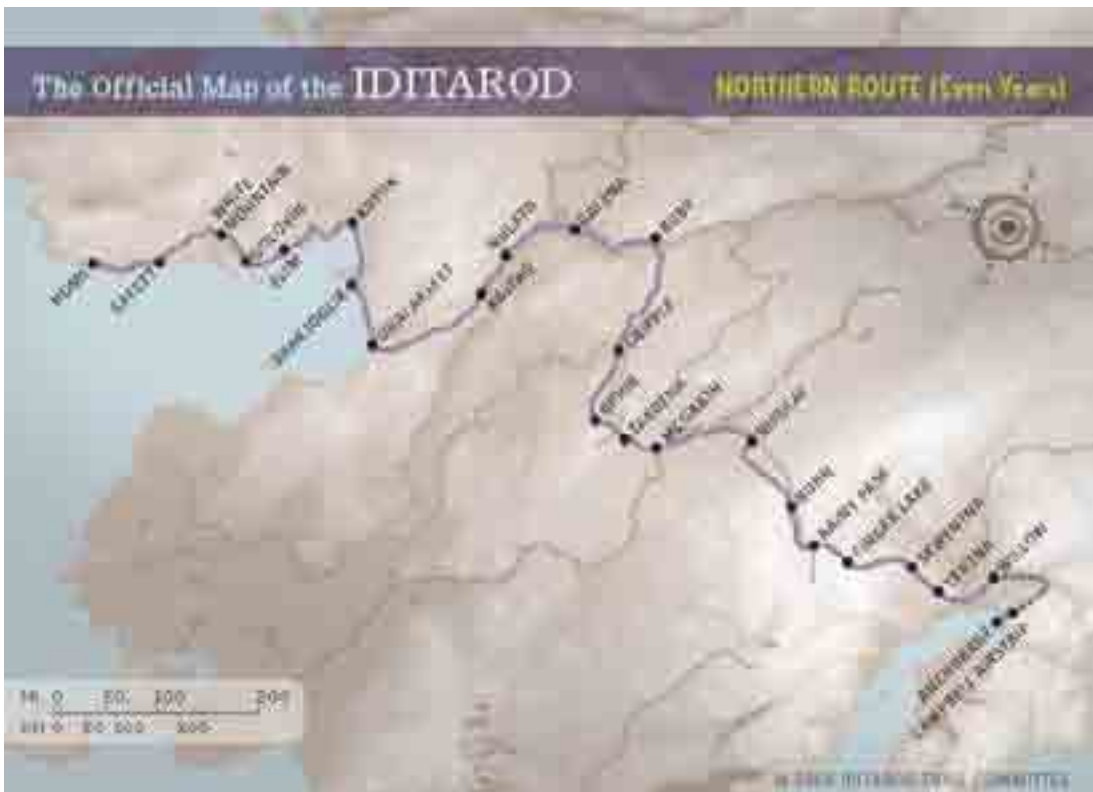

Kuvalähde: <http://graphics8.nytimes.com>

Maailman pisimmän ja rankimman moottorikelkkakisan reitti kulkee Big Lakesta Nomeen ja päättyy Fairbanksiin. Vuosittain helmikuussa järjestettävän ja viikon kestävä kilpailun reitti on yli 2 000 mailia (3 600 km). Kilpasarjaan osallistuvat joukkueet koostuvat kahdesta henkilöstä ja kahdesta moottorikelkasta. Kilpailuun osallistuu yleensä 30-35 joukkuetta. Seikkailunhaluiset matkailijat voivat osallistua tapahtumaan harrastajaluokassa ajaen moottorikelkalla 1 100 mailia (lähes 2 000 km) samoja historiallisia Iditarod-reittejä kuin varsinaiset kilpailijat.

Lisätietoja: www.irondograce.org

Iditarod Trail Sled Dog Race 1 840 km

Kuvalähde: www.iditarod.com

Vuonna 1898 alkoi kultaryntyys, joka toi lyhyessä ajassa Alaskaan noin 30 000 uutta asukasta. Valjakkokoirilla oli merkittävä rooli tässä historiallisessa kultaryntyksessä, koska talvella ainoa tapa kulkea oli koiravaljakoilla. Reittiä, jota nämä kultakuumeen tuomat asukkaat käyttivät, kutsuttiin nimellä "Iditarod Trail". Perinteistä reittiä käyttävä koiravaljakkokisa järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1973.

Kuvalähde: www.iditarod.com

Iditarod on lajissaan ainutlaatuinen koiravaljakkokilpailu maailmassa. Kilpailumatka Willowsta (Anchorage läheltä) Nomeen on noin 1 150 mailia eli 1 840 km. Alkuvuosina voittaja käytti kilpailuun 16 koiran valjakolla noin 1520 päivää ja 1990-luvulla n. 10 päivää. Nykyinen ennätys on vuodelta 2002, jolloin sveitsiläinen Martin Buser tuli maaliin 8 päivää, 22 tuntia ja 46 minuuttia lähdön jälkeen.

Olosuhteet ovat erittäin vaativat. Kilpailun aikana Alaskassa voi olla erittäin kova pakkanen ja sen purevuutta lisää kylmä tuuli, joka myös pöllyttää lunta ja haittaa näkyvyyttä. Kilpailu on äärimmäisen rankka koetus sekä koirille että ohjastajille ja sitä kutsutaankin nykyään nimellä the Last Great Race on Earth. Kilpailijoita saapuu vuosittain Kanadasta, monista Euroopan maista, Japanista, Australiasta ja Venäjältä sekä USA:sta, yhteensä n. 65 joukkuetta. **Lisätietoja:** www.iditarod.com

Anchorage

www.anchorage.net

Kuvalähde: www.anchorage.net

Alaskan suurin kaupunki Anchorage sijaitsee vuoriston kupeessa meren rannalla. Alueen maamerkkinä on Mount McKinley, joka on Pohjois-Amerikan korkein vuori.

Matkailijoille on tarjolla keskustan tuntumassa runsaasti luontoelämyksiä, maasto-hiihtoa, laskettelua, lumi-/jääkiipeilyä ja erityisesti useiden yritysten tarjoamia jäätikköristeilyjä ja vaellusretkiä jäätiköille.

Kuvien lähde: www.anchorage.net ja www.26glaciers.com

Lisätietoja:

Luontoretket/seikkailumatkat: www.anchorage.net/directory.html?cat_num=115

Jäätikköristeilyt: www.anchorage.net/directory.html?cat_num=120

Pakettimatkat: www.alaskatravel.com/anchorage/tours.html

Fur Rondy Festival

Historiaan ja perinteisiin nojaa myös Anchorageissa vuosittain järjestettävä talvitapahtuma Fur Rondy Festival. Se alkoi 1930-luvulla 3-päiväisenä talviurheilutapahtumana helmikuun puolivälissä, kun kullankaivajat ja turkismetsästäjät tulivat kaupunkiin myymään saaliitaan. Alkuvuosina ohjelmassa oli hiihtoa, jääkiekkoa, koripalloa, nyrkkeilyä sekä lapsille tarkoitettu koiravaljakkokisa kaupungin kaduilla. Tapahtumaan osallistui silloin lähes kaikki kaupungin 3 000 asukasta. Turkikset ovat edelleenkin olennainen osa tapahtumaa.

Kuvalähde: <http://getawaywithfran.com>

Vuodesta 1946 alkaen järjestetyt koiravaljakkokisat, World Championship Sled Dog Races, ovat nykyään tapahtuman kulmakivi ja ne tuovat kaupunkiin joukkueita eri puolilta maailmaa. Nykyään festivaalin ohjelmaan kuuluu myös SnoCross-moottorikelkkatapahtuma, leikkimielinen porojen ja ihmisten yhteinen juoksukilpailu sekä Pohjois-Amerikan vanhimpiin kuuluva Grand Prix -katuralli.

Lisätietoja: www.furrondy.net

Kuvalähde: www.furrondy.net

Kuvalähde: www.beavercreek.com

Taustakyselyyn ei saatu vastausta Coloradon matkailutoimistolta, joten lähteinä käytettiin osavaltion sekä muiden keskeisten matkailutoimijoiden Internet-sivuja.

TÄRKEIMMÄT HIIHTOKESKUKSET

www.colorado.com/SkiCentral

Aspen Skiing Company:
www.aspensnowmass.com
- Aspen Highlands
- Aspen Mountain
- Buttermilk
- Snowmass

Vail Resorts:
www.snow.com ja
www.vailresorts.com
- Beaver Creek
www.beavercreek.com
- Breckenridge
www.breckenridge.com
- Keystone
www.keystoneresort.com
- Vail
www.vail.com

Arapahoe Basin
www.arapahoebasin.com

Crested Butte
www.skicb.com/cbmr

Durango
www.durangomountainresort.com

Loveland
www.skiloveland.com

Steamboat Springs area:
www.steamboatsprings.net
- Howelsen Hill
- Steamboat
www.steamboat.com

Sunlight
www.sunlightmtn.com

Telluride
www.visittelluride.com

Winter Park
www.winterparkresort.com

Wolf Creek
www.wolfcreekski.com

AKTIVITEETTEJA

Snowkiting
www.coloradokiteforce.com/home/index.php

Jääpurjehdus
www.colorado.com/me-diroom/NewsRe-leases.aspx?prid=1232794

Ski biking
www.colorado.com

Talvikalastus
www.icefishingcolorado.com

TAPAHTUMIA

Jääkiipeilytapahtuma
<http://ourayicefestival.com>

Steamboat Springs 98th Annual Winter Carnival
http://www.steamboat-springs.com/steamboat_events-winter-carnival.php

Jäätaidekeskus
www.beavercreek.com

Ympäristövastuullisuus
www.savesnow.com
www.keepwintercool.org

► Colorado on USA:n ehdoton ykköshiihtokohde, jossa on 26 hiihtokeskusta/ aluetta ja yhteensä 16 000 hehtaaria laskettelumaastoa. Coloradon hiihtokeskuksia ovat Arapahoe Basin, Aspen Highlands, Aspen Mountain, Beaver Creek, Breckenridge, Buttermilk, Copper Mountain, Crested Butte, Durango, Echo, Eldora, Howelsen, Keystone, Loveland, Monarch, Powderhorn, Silverton, Ski Cooper, Snowmass, Solvista Basin, Steamboat, Sunlight, Telluride, Vail Mountain, Winter Park ja Wolf Creek. **Lisätietoja:** www.colorado.com/SkiCentral/

Hiihtokeskuksissa on hyvin esillä myös maastohiihto, ja erilaiset retket moottorikelkoilla, koiravaljakkoilla ja hevosen vetämällä reellä kuuluvat monien hiihtokeskusten vakio-ohjelmiin.

Coloradosta löytyy myös jäähän ja lumeen liittyviä tapahtumia, talvikalastusta, jääkiipeilyä ja jääpurjehduksen eri lajeja.

Maailman johtaviin kuuluvina hiihtokeskuksina Coloradon parhaat talvimatkailukeskukset ovat edelläkävijöitä myös ympäristövastuullisessa toiminnassa. Ne ovat pannonaneet paljon ympäristön suojeluun ja saaneet monia tunnustuksia työstään ympäristövastuullisen matkailun hyväksi.

1. Tärkeimmät hiihtokeskukset ja mihin niiden vetovoima perustuu?

Coloradon hiihtokeskusten vetovoima perustuu seuraaviin tekijöihin:

- Pitkä sesonki: jopa lokakuun puolivälistä toukokuun loppuun/ kesäkuun alkuun ja keskimäärin 300 päivää auringonpaistetta
- Useita megaluokan hiihtokeskuksia, jotka pystyvät palvelemaan suuria matkailijamääriä (esimerkkinä Coloradon suurin hiihtokeskus Vail, jossa on 193 rinnettä ja 31 hiihtohissiä).
- Toisaalta pieniä tunnelmallisia hiihtokeskuksia, esim. Echo Mountain, Howelsen Hill (toiminut jo vuodesta 1914 alkaen) ja Wolf Creek
- Colorado tarjoaa monia vaihtoehtoja eri kohderyhmille: aloittelijoille ja huippulaskeijoille, lapsiperheille ja kahdestaan matkustaville, nuorisolle, ekologisesti valvutuneille jne.
- Hiihtokeskukset sijaitsevat Kalliovuorilla yli 2 000 metrin korkeudessa ja tarjoavat suuret korkeuserot, pitkiä rinteitä ja upeita maisemia.
- Paljon tekemistä koko perheelle, mm. erinomaiset wellness-palvelut ja ostosmahdollisuudet sekä runsaasti aktiviteetteja: rekiäjelua hevosella, lumikenkäretkiä, koiravaljakkoajeluja ja mäenlaskua snowtubing renkailla
- Tasokasta musiikkia, tanssia ja viihdettä (after ski)
- Viini- ja ruokafestivaaleja sekä lukuisia gourmet-tason ravintoloita
- Yhdellä hissilipulla - *Colorado Ski Country USA Gold Pass* - voi lasketella kaikkiaan 24 hiihtokeskuksessa.

2. Mitä talviaktiviteetteja Coloradossa on tarjolla?

Selvityksen tekijöiden arvio tarjonnan volyymista asteikolla 1-5
1 = satunnaista/vähäistä, 5 = erittäin paljon tarjontaa

Lumesta/ jäätä tehty linnat yms. rakennelmat	1
Maastohiihto	4
Laskettelu	5
Lumilautailu	5
Lumikenkäretket	4
Koiravaljakkoajelu	4
Rekiäjelua hevosella	4
Ratsastus	3
Moottorikelkkaretket	4
Kitesurffaas/ jääpurjehdus	3
Avantouinti	3
Luistelu luonnon jäällä	3
Talvikalastus	3
Luistelu luonnonjäällä	3
Lumen-/ jäänveisto	3
Lumeen/ jäähän liittyvät tapahtumat	3

Kilpailijat

Coloradon kilpailijoita ovat Kanadan parhaat kohteet Whistler/Blackcomb ja Banff/ Lake Louise sekä USA:n muiden osavaltioiden talvimatkailukohteet. Euroopassa kilpailijoita ovat Euroopan omat talvikohteet: Alppimaat, Pohjoismaat ja Itä-Euroopan uudet edulliset kohteet.

Suosittuja talviaktiviteetteja Coloradossa

Kuvien lähde: <http://www.michaelunderwoodphotography.com> ja www.breckstables.com

Coloradon lukuisissa talvimatkailukohteissa on tarjolla monenlaisia talviaktiviteetteja: snowkiting, jääkiipeily, kuumat lähteet, snowtubing, jääpurjehdus (ice-sailing), lasten moottorikelkkailu, heli-skiing, kuumailmapallolennot, valokuvausretket ammattikuvaajan johdolla sekä romanttiset rekiajelut, joihin liittyy gourmet-ateria tasokkaassa vuoristomajassa (chalet). **Lisätietoja:** www.colorado.com

Kuva ylhäällä vasemmalla on San Cristobal järven jäällä vuosittain helmikuussa järjestettävästä kuumailmapallo tapahtumasta. Pienen kaupungin nimi on Lake City ja sen on talvi- että kesäpalveluiltaan erittäin hyvä esimerkkikohde.

Lisätietoja: <http://www.lakecity.com/index.php/winter-activities>

Jääpurjehdus

Kuvalähde: www.windisfun.com

Coloradon monet järvet tarjoavat erinomaiset mahdollisuudet jääpurjehdukseen. Korkealla vuoristossa sijaitsevat järvet ovat yleensä jäässä joulukuusta helmikuuhun.

Lisätietoja: www.colorado.com/mediaroom/NewsReleases.aspx?prid=1232794
www.windisfun.com/index.html

Snowkiting

Kuvalähde: <http://coloradokiteforce.com>

Toinen suosittu tuulta hyödyntävä laji on snowkiting eli leijasurffausta suksilla tai lumilaudalla Coloradon upeissa maisemissa. **Lisätietoja:** <http://coloradokiteforce.com>

Snowkiting on myös USA:ssa erittäin voimakkaasti kehittyvä laji ja useissa suurissa hiihtokeskuksissa on jo erikoistuneita snowkiting-kouluja hiihtokoulujen tapaan.

Esimerkki Telluriden hiihtokeskuksesta: www.telluridesnowkite.com

Skibiking

Kuvien lähde: www.rentsnowbikes.com

Vauhtia ja jännittäviä tilanteita hakeville on tarjolla uusi laji – skibiking. Kyseessä on oikeastaan ”vanha laji,” jota harrastettiin hieman eri muodoissa Alpeilla jo 1900-luvun alussa. Tätä nousevaa lajia voi harrastaa seuraavissa hiihtokeskuksissa: Arapahoe Basin, Copper Mountain, Durango Mountain Resort, Keystone, Telluride, Vail ja Winter Park. Kaikissa hiihtokeskuksissa lajia ei hyväksytä, mutta se näyttää leviävän sekä Pohjois-Amerikassa että Euroopassa. Suomessa skibike on toistaiseksi hyväksytty n. 10 hiihtokeskuksessa.

Snowtubing

Kuvalähde: www.colorado.com

Kuvalähde: www.telluride.com

Snowtubing-mäenlasku on helppo ja hauska talviaktiviteetti koko perheelle. Snowtubing-rinteessä ylös pääsee mukavasti erityisellä snowtubing hissillä. Coloradossa on neljä suurempaa Snowtubing-kohdetta hiihtokeskusten yhteydessä. Kuvat ovat Vailin ja Telluriden hiihtokeskuksista.

Lisätietoja: www.alltrips.com/colorado_winter/colorado_snow_tubing.php

Talvikalastus

Kuvalähde: www.colorado.com

Coloradon lukuisat järvet tarjoavat monipuoliset talvikalastusmahdollisuudet. Varsinaisen pilkkionginnan lisäksi myös virvelöinti ja perhokalastus onnistuvat virtavesien sulapaikoissa. Coloradossa järjestetään vuosittain myös useita talvikalastuskilpailuja.

Tuulen suojana kalastajilla on käytössä teltat, joista malli kuvassa. **Käytössä olevista välineistä ja kalastus-turnauksista löytyy lisätietoa täältä:** www.icefishingcolorado.com

Jääkiipeilyä ja kuumia lähteitä

Kuvien lähde: www.colorado.com ja www.coloradomountainjournal.com

Ouray Ice Festival tammikuussa on kansainvälinen jääkiipeilytapahtuma, joka kerää jääkiipeilijöitä, varustevalmistajia ja jääkiipeilystä innostuneita katsojia. Ensimmäisen kerran v. 1996 järjestetyn festivaalin promoottorina toimi vuoteen 2001 saakka jääkiipeilyn pioneeri *Jeff Lowe*. Nykyään festivaalia pidetään jääkiipeilyn kansainvälisenä ykköstapahtumana. **Lisätietoa:** <http://ourayicefestival.com>

Ourayssa kiipeilyä voivat harrastaa myös aloittelijat ja se on suosittu perhelomailukohde kuumien lähteidensä ansiosta.

Steamboat Springs 98th Annual Winter Carnival

Steamboat Springsin talviurheiluseura on järjestänyt talvikarnevaalin jo vuodesta 1914 lähtien. Lähtökohtana oli silloin auttaa alueen asukkaita selviämään kylmän talven aiheuttamasta mökkikuumeesta” tarjoamalla heille syy lähteä ulos mökistään ja kokoontua yhteen, juhlimaan talvea ja sen mukanaan tuomia ilonaiheita.

Kuvien lähde: www.nydailynews.com ja www.steamboat-springs.com

Festivaalin ohjelmaan kuuluu monenlaisia tapahtumia, jotka liittyvät alueen historiaan ja perinteisiin sekä tuovat esille alueen talviurheiluperinteitä: mäkihyppäkilpailuja, lumilautailua, laskettelua, snowtubingia jne.

Hevoset ovat lännen tyyliin mukana monissa ohjelmissa, esim. lapsille tarkoitettussa katuslalomissa, vauhdikkaassa valjakkohiihdossa ja muissa hauskoissa kisailuissa.

Lisätietoja: www.steamboat-springs.com/steamboat_events-winter-carnival.php

Jäätaidekeskus Crystal Grotto

Kuvalähde: www.beavercreek.com

Beaver Creekissä on talvesta 2009 alkaen ollut käytössä jäästä tehty Crystal Grotto -taidekeskus, jossa myös musiikki-instrumentit ovat jäästä valmistettuja. Salissa on 125 istumapaikkaa ja siellä pidetään konsertteja viikonloppuisin. Talvikaudella 2010–2011 jäätaidekeskusta ei ole.

Lisätietoja: www.beavercreek.com

Kansainväliset lumiveistokisat

Breckenridgen hiihtokeskuksessa järjestetään joka vuosi kansainväliset lumiveistokisat, joihin osallistuu lukuisia joukkueita eri maista. Kuvassa vasemmalla on vuoden 2008 voittajajoukkueen Kiinan teos Mongolisoturi hevosen selässä ja oikealla toiseksi sijoittuneen Kanadan joukkueen taideteos.

Lisätietoja: <http://news.snowhome.com/public/blog/195902>
www.themoens.com/Photos/Events/snowSculpture/overview.htm

Voimakas panostus ympäristövastuulliseen matkailuun

Coloradon hiihtokeskukset kuuluvat maailman parhaimmistoon ja ovat edelläkävijöitä myös ympäristövastuullisessa matkailussa. Se on merkittävä asia, koska jätteiden lajittelua ja kierrätystä ei ole aiemmin totuttu yhdistämään luksus-tason matkailuun ja jätetien suosimisiin matkailukohteisiin.

Vuonna 2000 USA:n hiihtokeskusyhdistys, National Ski Areas Association (NSAA) esitteli laaja-alaisen ympäristövastuuohjelman *Sustainable Slopes*. Ilmastomuutoksen vaikutusten torjumiseksi tavoitteena oli sitouttaa hiihtokeskukset muuttamaan omaa toimintaansa ympäristöä säästäväksi ja saada heidät kouluttamaan asiakkaitaan ympäristövastuullisempaan toimintaan. Vuonna 2003 NSAA julkaisi suurelle yleisölle kohdistetun ympäristövastuuohjelman: *Keep Winter Cool*, josta **lisätietoja löytyy täältä:** www.keepwintercool.org/

NSAA:n kotisivujen (www.nsaa.org) perusteella nykyään kaikki USA:n parhaat hiihtokeskukset eri osavaltioista ovat mukana Sustainable Slopes -ohjelmassa. Eniten palkintoja ovat odotetusti saaneet Coloradon ja Kalifornian johtavat talvimatkailukeskukset. **Lisätietoja:** Sustainable Slopes: Annual Report 2010 www.nsaa.org/nsaa/environment/sustainable_slopes/ssar-10.pdf

Taking Sustainable Slopes to the Next Level -raportti, joulukuu 2008:

www.nsaa.org/nsaa/environment/SS_Next_Steps_Guide.pdf

Kuvalähde: www.keepwintercool.org

Aspen Skiing Company vastaa neljän eri hiihtokeskuksen toiminnasta: Aspen Mountain, Aspen Highlands, Buttermilk ja Snowmass. Kaikki keskukset ovat sitoutuneet ympäristöystävälliseen toimintaan mm. käyttämällä rinnekoneissaan biodieseliä ja rakentamalla energiansäästösertifikaatin vaatimukset täyttäviä rakennuksia. Näistä ja monista muista ympäristövastuullisista teoista Aspen / Snowmass on palkittu yli 30 erilaisella palkinnolla. **Lisätietoja:** www.savesnow.com

Vuonna 2006 Coloradon *Steamboat Ski Resort* avasi maailman ensimmäisen yhdistetyllä aurinko- ja tuulivoimalla toimivan hiihtohissin, jonka nimi on Sunshine Express. Lisäksi alueen rakentamisessa pyritään mahdollisimman pieneen hiilijalanjälkeen mm. hyödyntämällä tietokonemallinnusta vesi- ja maaperävaikutusten ja esteettisten tekijöiden arvioimiseksi sekä käyttämällä hevosia rakennusmateriaalien kuljetukseen sen sijaan, että metsäisille rinteille rakennettaisiin teitä moottoriajoneuvoja varten. Myös monet laskettelurinteistä tehdään käsityönä vähentäen huomattavasti fossiilisia polttoaineita käyttävien koneiden käyttöä.

Lisätietoja: www.keepwintercool.org

Vail Resorts -hiihtokeskukset, joihin kuuluvat *Vail*, *Beaver Creek*, *Breckenridge* ja *Key-stone*, ovat sitoutuneet korvaamaan 100 % käyttämästään sähköstä tuulivoimalla. Tähän tavoitteeseen osallistuvat yhtiön kaikki hiihtokeskukset, useita majoitusliikkeitä, 145 vähittäiskauppaa sekä yhtiön pääkonttori Coloradossa. *Vail Mountain*, jolla on Pohjois-Amerikan laajin vuoristossa tapahtuva kierrätysjärjestelmä, kierrättää noin 70 % jätteistään eli keskimäärin 100 tonnia kuukaudessa hiihtosesongin aikaan. Jätteiden kierrätys muodostaa kuitenkin vain puolet ympäristönsäästötoimenpiteistä toiset puolet muodostuu siitä, että ostot kohdistetaan kierrätettyyn tavaraan.

Kuvalähde: www.gunflint-trail.com

TAUSTAKYSELYYN VASTASI

Minnesotan matkailutoimiston (Explore Minnesota Tourism) markkinointipäällikkö Cheryl Offerman.

**TÄRKEIMMÄT
MATKAILUKOhteet**

Brainerd Lakes Area
www.ExploreBrainerdLakes.com
www.brainerd.com/winter

Gunflint Trail
www.gunflint-trail.com

Minneapolis / St. Paul
www.meetminneapolis.com
www.en.wikipedia.org/wiki/Minneapolis_Skyway_System

AKTIVITEETTEJA

Talvikalastus
www.explorebrainerdlakes.com/visit/fish/fishingreport.htm
www.exploreminnesota.com/planning-tools/reports/index.aspx

Vuokrattavat kalastusmökit
www.brandtsicefishing.com/rental.html

Maastohiihto
www.dnr.state.mn.us/skiing/index.html

Koiravaljakkoajelut
www.minnesota-attractions.com/dog-sledding.html
yritysesimerkki
www.whitewilderness.com

TALVITAPAHTUMIA

Saint Paul Winter Carnival
www.winter-carnival.com
www.en.wikipedia.org/wiki/Saint_Paul_Winter_Carnival

Ely Winter Festival
www.elywinterfestival.com

Winter Tracks Festival
www.donorth.mn/wintertracks/

Voyageurs National Park
www.nps.gov/voya/planyour-visit/winter-activities.htm
www.nps.gov/voya/planyour-visit/visitorcenters.htm

ERIKOISUUksIA

Minneapolis Skyway System
www.en.wikipedia.org/wiki/Minneapolis_Skyway_System
www.minnesota-attractions.com/skyway.html

Jääbaari
www.lemeridienchambers.com/icechamber

› Minnesota on suomalaisten ja muiden pohjoismaisten siirtolaisten suosima osavaltio jossa on paljon järviä ja suomalaistyyppinen talvi. Osavaltiossa on toistakymmentä las-kettelukeskusta ja kymmeniä kilometrejä hyvin hoidettuja maastohiihtolatuja kauniissa maisemissa kansallispuistoissa ja muissa luontokohteissa.

Minnesotassa on myös yli 30 000 km hoidettuja moottorikelkkareittejä sekä pitkät perinteet talvikalastuksessa. Maastohiihto on lain mukaan maksullista ja reittiverkos-tosta huolehtii osavaltion luonnonvaraosasto. Sen vastuulla on myös moottorikelkka-reitit ja luonnonpuistojen ylläpito. **Lisätietoja:** www.dnr.state.mn.us/skiing/index.html

Koiravaljakkoretket, rekiäjelut hevosella ja lumikenkäretket ovat suosittuja talviak-tiviteetteja Minnesotassa. Talveen kuuluvat myös monet hauskat talvitapahtumat ja festivaalit.

Kuvalähde: www.brainerd.com

Kohdat 1–2 perustuvat taustakyselyyn vastanneen henkilön näkemyksiin.

1. Tärkeimmät talvimatkailukohteet ja mihin niiden vetovoima perustuu

Vastaajan mukaan Minnesotan keskeisimpiä talvimatkailukohteita ovat:

- Brainerd Lakes'in alue - www.ExploreBrainerdLakes.com
- Gunflint Trail' in alue - www.gunflint-trail.com
- Minneapolis/ St. Paul - kaksoiskaupunki (twin city) www.meetminneapolis.com

2. Mitä talviaktiviteetteja Minnesotassa on tarjolla?

Selvityksen tekijöiden arvio tarjonnan volyymista asteikolla 1–5

1 = satunnaista/ vähäistä, 5 = erittäin paljon tarjontaa

Linnat, hotellit, iglut lumesta / jäältä	1	Moottorikelkkasafarit	4
Jääravintola / -baari	1	Rekiäjelut hevosella.....	3
Talvikalastus / pilkkionginta	4	Koiravaljakkosafarit	4
Retkiluistelu luonnon jäällä	2	Autolla ajo jäällä	2
Maastohiihto.....	4	Jääsurffaus / Kitesurffaus	3
Laskettelu	3	Talvigolf lumessa / jäällä	2
Lumilautailu.....	3	Lumen-/ jäänveisto	4
Lumikenkäkävely.....	4	Lumeen/ jäähän liittyvät tapahtumat/ fes-tivaalit	4
Patikkaretket lumessa/ jäällä	3		

Kuvassa St.Paulin 2008 talvikarnevaalin jääveistos "Hammaskeiju".

Kuvalähde: en.wikipedia.org

Brainerd Lakes -alueen aktiviteettitarjontaa

Minnesotan tunnetuimmalla järviolueella on monia tasokkaita matkailukeskuksia, jotka tarjoavat mm. maastohiihtoa, laskettelua, moottorikelkkailua, talvikalastusta, huipputason ravintoloita ja baareja, luksuskylpylöitä sekä viehättäviä vanhanajan kauppiaita.

Lisätietoja: www.ExploreBrainerdLakes.com ja www.brainerd.com/winter

Kuvien lähde: www.explorebrainerdlakes.com

Brainerd Lakesin alueen 465 järveä tarjoavat ihanteelliset olosuhteet luisteluun ja talvikalastukseen. Muita suosittuja talviaktiviteetteja sekä alueen asukkaille että matkailijoille ovat maastohiihto, lumikenkäväely, laskettelu, lumilautailu ja snowtubing.

Alueen 420 lintulajista riittää bongattavaa ympäri vuoden sekä aloitteleville että pitkään harrastaneille lintubongareille. Minnesotassa on mm. USA:n suurimpiin kuuluva valkopääamerikotkien ja kuikkien keskittymä.

Lisätietoja: www.ExploreBrainerdLakes.com ja www.brainerd.com/winter

Gunflint Trail'in alue

Alueella on mm. yli 200 km maastohiihtolatuja. Luonnon keskellä on monia viihtyisiä majoja ja matkailijat voivat liikkua majalta majalle koiravaljakoilla, hiihtäen tai moottorikelkalla. Rekiäjelut hevosella sekä lumikenkäretket kuuluvat myös alueen talvitarjontaan. **Lisätietoja:** www.gunflint-trail.com

Kuvalähde: www.gunflint-trail.com

Talvikalastus

Kuvalähde: www.samcook.areavoices.com

Kuvalähde: www.alpenanow.com

Talvikalastukseen Minnesotan monet järvet tarjoavat erinomaiset mahdollisuudet ja talvikalastuksella onkin pitkät perinteet. Esimerkiksi Brainerd Lakes'in alueella on lukuisia lämpimien talvikalastusmökkien vuokraajia ja alueen nettisivuilla on helposti saatavilla tietoa siitä, mitkä kalat milloinkin syövät ja missä kalastajan tarvitsee vain tarkistaa kotisivuilla olevat päivitettyt kalastusraportit. Jälle kalastajia kuljetetaan jopa amerikkalaisten koulubussien tyyppisillä linja-autoilla.

Lisätietoja: <http://explorebrainerdlakes.com/visit/fish/fishingreport.htm>
www.exploreminnesota.com/planning-tools/reports/index.aspx

Vuokrattavat kalastusmökkit

Kuvalähde: www.brandtsicefishing.com

Minnesota on nimennyt itsensä USA:n talvikalastuspääkaupungiksi ja palveluvarustus on sen mukaista. Kalastusmajojen vuokraus on alueella suurta liiketoimintaa, jota voi verrata hyvinkin suomalaiseen lomamökkien välitykseen. Kalastusmökit on sijoitettu järvelle valmiiksi sopiviin paikkoihin ja perille ajetaan yleensä autolla. Tarjolla on 4-12 reiän mökkejä, joissa on yleensä vastaava määrä laverisänkyjä. Mökeissä on nykyaikainen keittiövarustus. Hinnat ovat USD 70-120,-/12 tunnin vuoro.

Lisätietoja (esimerkkiyritys): www.brandtsicefishing.com/rental.html

Talvitapahtumia

Saint Paul Winter Carnival

Minnesotan vanhin ja suurin talvitapahtuma on Saint Paul Winter Carnival, joka järjestettiin ensimmäisen kerran jo vuonna 1886. Festivaali sai alkunsa siitä, että vuonna 1885 eräs New Yorkissa asuva toimittaja kirjoitti, että Saint Paul on kuin Siperia ihmisten asumiseen kelpaamaton alue. Tästä kirjoituksesta syvästi loukkaantuneena St. Paulin kauppakamari päätti osoittaa, että kaupunki on täysin asumiskelpoinen ja että sen asukkaat ovat hyvin virkeitä ja elinvoimaisia myös talvella. Alkuaikojen muutamia keskeytyksiä lukuun ottamatta festivaalia on järjestetty pysyvästi vuodesta 1946 alkaen.

Lisätietoja: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Paul_Winter_Carnival

Jääpalatsi vuoden 2004 talvikarnevaaleilta. Kuvalähde: www.en.wikipedia.org

Kuvassa on talvifestivaaliin olennaisena osana kuuluva jääpalatsi, ohjelmaan kuuluu myös lumen ja jäänveistokilpailu. Vuosi 2011 oli festivaalin 125-vuotisjuhlavuosi. Ohjelmassa oli mm. golfia jäätyneellä järvellä, avantoon pulahtamista (polar plunge), lumen ja jäänveistokilpailu, aarteidenetsintää sekä erilaisia urheilu-tapahtumia.

Lisätietoja ja upeita kuvia jääveistoksista: www.winter-carnival.com

Kuvalähde: www.twincitiesdailyphoto.com

Kuvalähde: www.winter-carnival.com

Ely Winter Festival

Kuvien lähde: www.elywinterfestival.com

Ely Winter Festival sai alkunsa vuonna 1984 paikallisen hiihtoseuran aloitteesta. Vuoteen 2007 asti tapahtuma tunnettiin Voyageur Winter Festivalina, koska sen aikana tuodaan esille alueen historiallisia perinteitä, jotka liittyvät talvisiin liikkuviin turkismetsästäjiin ja kaivosmiehiin, mm. kulkureiden perinteisiä leirejä (voyageur encampment). Nykyisin festivaalin ohjelmassa on myös taidetta (Art Walk), musiikkia, perinteisiä koiravaljakkoajeluja, talvikalastusta, perinneruokaa sekä lumen- ja jäänveistoa.

Lisätietoja: www.elywinterfestival.com

Winter Tracks Festival

Kuvalähde: www.travel.nationalgeographic.com

Cookin alueella järjestettävillä festivaaleilla iloitaan lumesta, talvesta ja runsaasta talviaktiiviteettitarjonnasta. Alueella on maastohiihtäjille 400 km ammattimaisesti hoidet-

tuja latuja. Festivaalin osallistujilla on tarkoitus hiihtää nämä kaikki ladut läpi yhden päivän aikana. Ohjelmassa on mm. lumikenkäretkiä, hiihtoa kynttilänvalossa, rekiajeluja hevosilla ja moottorikelkkojen "Fun Run" sekä tietenkin lumenveistoa (snow carving).

Erikoisuutena on 18-Hole Golf Fishing Contest, jossa jokainen kilpailija pilkkii 18 reiällä 15 minuuttia/reikä ja suurimman saaliin saanut voittaa. Joillekin kilpailu ei ole leikkiä vaan ihan totinen juttu.

Lisätietoja: www.donorth.mn/wintertracks/
www.exploreminnesota.com/events/4160/winter-tracks-festival/details.aspx

Voyageurs National Park

Kuvalähde: <http://farm4.static.flickr.com>

Kuvalähde: www.nps.gov/voya

Pohjois-Minnesotassa sijaitseva Voyageursin kansallispuisto on Minnesotan järviolueen sydän. Yli 30 järveä, 500 saarta ja hyvin järjestetyt palvelut vetävät alueelle väkeä sekä kesällä että talvella. Amerikkalaiseen tapaan kansallispuistoissa liikkumiseen markkinoidaan voimakkaasti moottorikelkkoja ja Voyageursin tapauksessa erityisesti jääteitä eli liikkumista autoilla.

Lisätietoja: www.nps.gov/voya/planyourvisit/winter-activities.htm
www.nps.gov/voya/planyourvisit/visitorcenters.htm

Lake Minnetonka Polar Plunge – avantouinti

Kuvalähde: www.boston.com

Avantouinti on eri muodoissaan yleinen harrastus Minnesotan alueella. Excelsiorin pikkukaupungin uuden vuoden perinteisiin kuuluu avantoon pulahtaminen ja jäsenenä altaana on Lake Minnetonka. Suorituksen tekevät lähes kaikki Excelsiorin liikuntaky-

kyiset asukkaat ja sadat matkailijat. Tapahtumasta tuotetaan runsaasti video- ja kuvamateriaalia ja Excelsior on julistautunut jääpulahtamisen maailmanennätyksen haltijaksi n. 800 pulahtajan päivätuloksella.

Lisätietoja: <http://www.excelsiorlive.com/excelsior-mn-events/lake-minnetonka-polar-plunge> tai Google- haulla: Lake Minnetonka polar plunge.

Kaksoiskaupunki Minneapolis / St. Paul

Kuvalähde: blog.hotelclub.com

Kuvalähde: www.wikimedia.org/wikipedia

Kaksoiskaupunki Minneapolis/ St. Paul tarjoaa monipuolisia talvikaupungin aktiviteetteja sekä shoppailua suuren maailman tyyliin Mall of America-ostoskeskuksessa. Se on USA:n suurin ostos- ja viihdekeskus, jossa on 520 kauppaa sekä perhematkailijoiden suosikit: maan suurin sisähuvipuisto ja akvaario. Mall of America on ollut opintomatka-kohteena myös suomalaisille kauppakeskussuunnittelijoille ja sijoittajille.

Minneapolisissa on myös tasokkaita teatteri- ja musiikkielämyksiä ja museota. Keskeiset vierailukohteet keskusta-alueella ovat mukana 25 km pitkässä Skyway Systemissä ja sen kautta helposti saavutettavissa. Ihmiset voivat liikkua talvellakin rakenuksesta toiseen lämpimiä ja valoisia käytäviä/siltoja pitkin, jotka on rakennettu katu-

tason yläpuolelle.
Lisätietoja: www.meetminneapolis.com ja www.en.wikipedia.org/wiki/Minneapolis_Skyway_System

Jäänveistotaiteen historiaa ja nykypäivää

Kuvalähde: www.lemeridienchambers.com

Kuvalähde: www.en.wikipedia.org

Le Meridien Chambers-luksushotellissa Minneapolisissa on nykyisin osavaltion erikoisuus: moderni jääbaari – Ice Chamber Lounge (kuva vasemmalla). Oikeanpuolisessa kuvassa on Saint Paulin vuonna 1887 järjestetyn talvikarnevaalin jääpalatsi yövalaistuksessa. Palatsi rakennettiin talvikarnevaalia varten ja se oli kokonaan tehty paikallisista järvistä nostetusta jäästä.

Kuvalähde: www.visitmt.com

TAUSTAKYSELYYN VASTASI

Montanan matkailutoimiston (Montana Office of Tourism) viestintäpäällikkö Donnie Sexton

**TÄRKEIMMÄT
HIIHTOKOhteet**

Big Sky Resort
www.bigskyresort.com

Moonlight Basin
www.moonlightbasin.com

Whitefish Mountain Resort
www.whitefish.com
www.skiwhitefish.com
www.explorewhitefish.com

West Yellowstonen alue
www.westyellowstonechamber.com

Hiihtokeskuksia/alueita
www.wintermt.com/Ski_Areas_and_Resorts/

AKTIVITEETTEJA
www.wintermt.com/things_to_do/outdoor_activities

Lasten luonto-ohjelma
www.yellowstone.co/junior-ranger.htm

Lumibussiretket
www.yellowstonevacations.com/snowcoach/
www.yellowstonesnowcoaches.com/snowcoach
www.winterinyellowstone.com

Retkiluistelu
www.nordicskating.org/ice/index.html

AKTIVITEETTEJA

Moottorikelkkailu
www.yellowstonesnowmobiles.com

Maastohiihto
www.wintermt.com/cross-country_skiing/

Rekiajelut hevosella
www.wintermt.com/Things_To_Do/Scenic_Adventures/sleigh_rides/

Villieläinten tarkkailu
www.wintermt.com/Things_To_Do/Scenic_Adventures/watchable_wildlife/
www.wintermt.com/Glacier_And_Yellowstone/

Snowtubing
www.bigskymontanenet.com/winter_recreation/snow_tubing.php

TAPAHTUMIA

Whitefish Winter Carnival
www.whitefishwintercarnival.com/index.htm
www.whitefishradio.com

Skijoring MM-kilpailut
www.whitefishskijoring.com/Taustakyselyyn_vastasi

› Montana on yksi ”Villin Lännen” osavaltioista, jossa matkailija voi nauttia vaikuttavista vuoristomaisemista. Big Sky Resort ja Moonlight Basin muodostavat yhdessä yli 2 200 hehtaaria käsittävän hiihtoalueen, jota markkinoidaan teemalla ”the biggest skiing in America”.

Yellowstonen kansallispuiston läntinen osa tarjoaa mahdollisuudet monipuolisiin aktiviteetteihin. Suosittuja ovat koiravaljakko-, lumikenkä- ja rekiretket hevosella. Kansallispuistoon voi tutustua myös opastetuilla moottorikelkka- ja lumibussiretkillä. Vaikka ympäristöarvot otetaankin entistä enemmän huomioon, niin motorisoidun luonnossa liikkumisen painoarvo on Montanassa edelleen varsin suuri.

Kuvalähde: www.yellowstonesnowmobiles.com

Kohdat 1–2 perustuvat taustakyselyyn vastanneen henkilön näkemyksiin.

1. Tärkeimmät talvimatkailukohteet ja mihin niiden vetovoima perustuu

Montanassa on kaikkiaan 16 hiihtokeskusta, joista tärkeimpiä ovat:

- *Big Sky Resort* www.bigskyresort.com
- Täyden palvelun hiihtokeskus (destination ski resort), joka nettisivujen mukaan tarjoaa laskettelijoille ”the biggest skiing in America”.
- *Whitefish Mountain Resort* www.skiwhitefish.com
- Toinen Montanan kahdesta täyden palvelun hiihtokeskuksesta.
- *West Yellowstonen alue* www.westyellowstonechamber.com

Vastajaan mielestä Montana tarjoaa laadukkaita laskettelupalveluja, paljon halvemmalla kuin sen kilpailijat Colorado ja Utah.

2. Mitä talviaktiviteetteja Montanassa on tarjolla?

Selvityksen tekijöiden arvio tarjonnan volyymista asteikolla 1–5

1 = satunnaista / vähäistä, 5 = erittäin paljon tarjontaa

Talvikalastus / pilkkionginta	3	Moottorikelkkasafarit	4
Retkiluistelu luonnon jäällä	3	Rekiajelu hevosella	3
Maastohiihto	3	Avantouinti	2
Laskettelu	4	Lumen- / jäänveisto	2
Lumilautailu	4	Lumeen/ jäähän liittyvät tapahtumat /	
Lumikenkäväely	4	festivaalit	3

Montanan tärkeimpinä kilpailijoina pidetään USA:n muita talvimatkailu-kohteita, esimerkiksi Coloradon ja Utahin sekä Kanadan British Columbiassa sijaitsevia keskuksia: Whistler/ Blackcomb.

Kuvalähde: www.bigskyresort.com

Big Sky Resort

Amerikan laajin laskettelualue, joka muodostuu Big Sky- ja Moonlight Basin-hiihtokeskusten yhteisestä tarjonnasta. Matkailijat voivat lasketella helposti Big Skyn rinteiltä Moonlight Basin -hiihtokeskuksen alueelle ja nauttia monipuolisesta tarjonnasta yli 2 200 hehtaarin alueella. Pisin pudotus on 1 330 metriä, korkein kohta on 3 388 metrissä (Lone Peak) ja pisimmät laskut lähes 10 km!

Tarjolla on ruuhkattomia, hyvin hoidettuja rinteitä, puuterilumen täyttämiä laaksoja, jyrkkiä rinteitä ja pitkiä luistavia laskuja kaikki yhdellä lipulla. Aktiviteettitarjonta on monipuolista: vaijeriliito (ziplining), snowtubing, lumikenkäkävely, retket lumibusseilla (snowcat/ snowcoach tours), moottorikelkkailu, maastohiihto, hevosajelut reellä sekä villieläinsafarit. **Lisätietoja:** www.bigskyresort.com

Moonlight Basin

Moonlight Basin tarjoaa matkailijoille laskettelu- ja lumilautailun lisäksi paljon muitakin tapoja nauttia talvesta. Hiihtokeskuksen viikko-ohjelmaan kuuluu esim. opastettuja lumikenkäretkiä, joilla matkailijat pääsevät tutustumaan Montanan luonnonvaraisiin eläimiin. Lapsille on oma aartenetsintäkisailu Moonlight Gold Rush" ja aikuisille "Mountain Quest, jossa pitää etsiä 8 kohdetta hiihtokeskuksen alueella.

Lisätietoja: www.moonlightbasin.com/site/ongoing_programs_event.html

Kuvien lähde: www.moonlightbasin.com

Whitefish Mountain Resort

Hiihtokeskuksessa ja sen ympäristössä on tarjolla mm. laskettelu, lautailu, lumikenkä- ja moottorikelkkaretkiä, koiravaljakkosafareita ja rekiretkiä hevosella. Erikoisuuksina voidaan mainita gourmet-ateriat kuunvalossa lumihuippuisten vuorten loistaessa taustalla, kuumailmapallolennot sekä jäätikköretket. After ski-ohjelmaa ja hyviä ostosmahdollisuuksia on myös tarjolla.

Yellowstonen ja Glacierin kansallispuistoihin ja niiden eläimiin voi tutustua vaikkapa opastetuilla lumikenkä- ja hiihtoretkillä. **Lisätietoja:** www.skiwhitefish.com/activities_glacier_outdoor_center.php

Kuvien lähde: www.nrmcs.usgs.gov ja www.winterinyellowstone.com

West Yellowstone

Aluetta mainostetaan maailman moottorikelkkailupääkaupunkina. Tästä Yellowstonen kansallispuiston reunalla sijaitsevasta kaupungista matkailija voi lähteä ajamaan yli 640 km moottorikelkkareittejä avarassa maastossa. Kansallispuistoon voi tutustua hiihtäen, moottorikelkalla tai opastetuilla lumibussiretkillä. Koiravaljakkoretkiä ja reki-ajeluja hevosella on myös tarjolla. **Lisätietoja:** www.westyellowstonechamber.com/play/

Lumibussilla Yellowstonen kansallispuistoon

Montanassa matkailija voi tutustua kansallispuiston talviseen ihmemaahan helposti ja mukavasti lämpimän lumibussin avulla. Alueella on useita palveluntarjoajia ja kalustos-

sa on hieman variaatioita. Lumibussit ovat olleet Yellowstoneassa käytössä jo vuodesta 1955 alkaen. Suomessa ei tällaisia kulkuneuvoja toistaiseksi ole.

Kuvalähde: www.yellowstonesnowcoaches.com

Kuvien lähde: www.yellowstonevacations.com ; www.winterinyellowstone.com

Retkellä kokeneet oppaat kertovat tarinoita kansallispuiston värikkästä historiasta, kasveista ja eläimistä sekä geotermisistä erityispiirteistä, jotka tekevät Yellowstonea niin ainutlaatuisen. Tuliperäisen maan ansiosta alueella voi ihailla keskellä talvea korkealle suihkuavia kuumia lähteitä. Kansallispuistossa voi tarkkailla mm. valkopäämerikotkia, biisoneita, hirviä, antiloopeja ja joutsenia. Hyvällä onnella voi nähdä jopa karhuja tai yksinäisen suden. **Lisätietoja:** www.yellowstonevacations.com/snowcoach; www.yellowstonesnowcoaches.com/snowcoach ja www.winterinyellowstone.com

Junior Ranger Winter Program

Lasten oma luonto-ohjelma, jossa 5-12-vuotiaat perehtyvät kansallispuiston villieläimiin, ilmasto-olosuhteisiin ja geologiaan ja saavat lopuksi oman Junior Ranger -todistuksen. **Lisätietoja:** www.yellowstone.co/juniorranger.htm

Monipuolinen valikoima talviaktiviteetteja

Montanasta löytyy laaja valikoima talviaktiviteetteja ja kymmeniä ohjelmapalvelutuottajia. **Lisätietoja:** www.wintermt.com/things_to_do/outdoor_activities/

Kuvien lähde: www.wintermt.com

Kuvalähde: www.wintermt.com

Kuvalähde: www.nordicskating.org

Montana tarjoaa myös erinomaiset mahdollisuudet retkiluisteluun, jäasurffaukseen ja jääpurjehdukseen. **Lisätietoja:** www.nordicskating.org/ice/index.html

Kuvalähde: www.skimba.com

Eri kokoiset jurtat ovat erämaaohjelmien suosittuja tukikohtia.

Esimerkkiyrittys: www.skimba.com;

useita palvelutuottajia: http://www.wintermt.com/lodging_and_accommodations/yurts/

Talvitapahtumia

Whitefish Winter Carnival

Kuvalähde: www.explorewhitefish.com

Whitefishin talvikarnevaali on 3 viikkoa kestävä tapahtuma, joka järjestetään tammi-helmikuussa, vuonna 2011 jo 52. kerran. Ohjelmassa on mm. jääprinssin ja -prinsessan valinta, lumikuninkaan ja -kuningattaren kruunaus, taidenäyttelyitä, disko, lasten karnevaali, jääkiekkoturnaus, valjakkohiihtoa ja avantoon pulahdustapahtuma (Penguin Plunge). Kuninkaalliset järjestävät luonnollisesti myös juhlan vastaanoton ja marssivat paraatissa. **Lisätietoja:** www.explorewhitefish.com ja www.whitefishwintercarnival.com/index.htm

Kuvien lähde: www.whitefishradio.com

Vuonna 2011 Whitefish Winter Carnivalin yhteydessä järjestettiin myös valjakkohiihdon (skijoring) MM-kilpailut. Niissä yhdistyi kaksi Montanan talviurheiluun oleellisesti liittyvää asiaa: hevoset ja hiihto. **Lisätietoja:** www.whitefishskijoring.com

Kuvalähde: www.melomb.livejournal.com

Kuvalähde: www.skivermont.com

TAUSTAKYSELYYN VASTASI

Vermontin osavaltion matkailu- ja markkinointiosaston (Vermont Dept. of Tourism and Marketing) tutkimuspäällikkö J. Gregory Gerdel

TÄRKEIMMÄT TALVIMATKAILUKOhteET

Laskettelukohteita:

Killington
www.killington.com/winter

Stowe
www.stowe.com/winter.php

Mount Snow
<http://mountsnow.com/winter>

Okemo
www.okemo.com

Stratton
www.stratton.com

Sugarbush
www.sugarbush.com/winter

Maastohiihtokohteita:

Trapp Family Lodge
www.trappfamily.com

Craftsbury Nordic Center
www.craftsbury.com/skiing/

Stowe
www.stowe.com/winter.php

Viking Nordic Center
www.vikingnordic.com/

Mountain Top
www.mountaintopinn.com/ccskiprogram.html

Grafton Ponds Outdoor Center
<http://graftonponds.com/activities/winter-activities.html>

AKTIVITEETTEJA

Talvihuveja ilman suksia
www.vermontvacation.com/VermontBySeason/Winter/FunfortheNonSkier.aspx

Talvikalastus
www.vtfishandwildlife.com

Retkiluistelu
www.visitvt.com/guides/winter/
www.nordicskating.org
www.nordicskating.org/skatevermont/index.html
www.nordicskater.com/calendar.html

Lumikenkäily
www.vermontvacation.com/vermont%20by%20season/winter/try%20something%20new%20this%20winter.aspx

Airboarding
www.smuggs.com/pages/winter/activities/airboards.php

TALVITAPAHTUMIA

37th Stowe Winter Carnival
www.stowewintercarnival.com

Lake Morey WinterFest
www.lakemoreyresort.com
www.vermontvacation.com/vermont%20by%20season/winter/try%20something%20new%20this%20winter.aspx

Retkiluistelutapahtuma
www.nordicskating.org/skateathon/index.html

Lumikenkäifestivaali
www.snowshoeracing.com/events.htm
www.snowshoemag.com/viewContent.cfm?contentid=388

› Vermontin hiihtokeskukset kuuluvat USA:n itärannikon parhaimmistoon. America's Best-nettisivustolla Top 10 -listalla on kaikkiaan kuusi hiihtokeskusta Vermontista.

Maastohiihtäjille Vermont tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet, oli tyylinä sitten perinteinen tai luistelutyylillä tai jotain siltä väliltä. Hoidettuja latuja ja umpihangen reittejä löytyy osavaltion nettisivujen mukaan tuhansia kilometrejä.

Lisätietoja: www.skivermont.com

Vermontissa on tarjolla myös muita talviaktiviteetteja, mm. valjakkohiihtoa (skijoring), koiravaljakkoajeluja, leijaurffausta (snowkiting), pilkki-ongintaa, curlingia, reki-ajeluja hevosella, snowtubing-mäenlaskua, mini-moottorikelkkailua lapsille, moottorikelkkaretkiä kuun ja tähtien valossa, täyden kuun lumikenkäretkiä sekä ajoharjoittelua lumisessa maastossa ja jäällä Land Rover Experience-keskuksessa.

Retkiluistelu pohjoismaiseen tapaan luonnon jäällä (Nordic skating) on myös hyvin suosittu harrastus Vermontissa. **Lisätietoja:** www.nordicskating.org/skatevermont/index.html

Kuvalähde: www.skivermont.com

Kohdat 1-2 perustuvat taustakyselyyn vastanneen henkilön näkemyksiin

1. Tärkeimmät talvimatkailukohteet ja mihin niiden vetovoima perustuu

Vastaajan mukaan Vermontissa on 19 laskettelukeskusta ja yli 30 maastohiihtoaluetta, joista useimmat tarjoavat myös luistelua ja lumikenkä-retkiä. Tärkeimpiä talvimatkailukeskuksia ovat Killington, Stowe, Mount Snow, Okemo, Stratton ja Sugarbush.

Maastohiihtokohteista tärkeimpiä ovat Trapp Family Lodge, Craftsbury Nordic Center, Stowe, Viking Nordic Center, Mountain Top Inn & Resort ja Grafton Ponds Outdoor Center.

Bolton Valley on ensisijassa laskettelukohde, mutta tarjoaa myös laajat maastot off-piste-lasketteluun ja telemark-hiihtoon. **Lisätietoja:** www.skivermont.com

Talvikalastuksella on Vermontissa pitkät perinteet ja siihen onkin erinomaiset mahdollisuudet. **Lisätietoja:** www.vtfishandwildlife.com

Retkiluistelu on suosittu talviaktiviteetti Newportissa Memphremagog-järven ja Fairleessä Morey-järven jäällä. **Lisätietoja:** www.visitvt.com/guides/winter/

2. Mitä talviaktiviteetteja Vermontissa on tarjolla?

Selvityksen tekijöiden arvio tarjonnan volyymista asteikolla 1-5
1 = satunnaista/ vähäistä, 5 = erittäin paljon tarjontaa

Talvikalastus / pilkkionginta	5	Rekiajelut hevosella	5
Retkiluistelu luonnon jäällä	4	Koiravaljakkosafarit	4
Luistelukilpailut luonnon jäällä	4	Avantouinti	4
Maastohiihto	5		4
Laskettelu	4	Lumen-/ jäänveisto	3
Lumilautailu	4	Talvigolf lumella / jäällä.....	3
Lumikenkäkävely.....	5	Lumeen / jäähän liittyvät tapahtumat / fes-	
Vaellus lumessa / jäällä.....	4	tivaalit	3
Moottorikelkkasafarit	4		

Retkiluistelu

Vermontissa on yli 400 järveä ja lampea, jotka tarjoavat erinomaiset mahdollisuudet retkiluisteluun. Lake Champlain on USA:n kuudenneksi suurin järvi, 160 km pitkä ja se rajoittuu Vermontin ja New Yorkin osavaltioihin ja Kanadan Quebeciin. Lake Moreylla on USA:n pisin aurattu luistelurata (6,4 km), joka kulkee järven poikki pohjoisesta etelään ja tarjoaa kauniita näkymiä lumisiin vuorenrinteisiin ja -huippuihin. Hyvällä onnella luistelu retkellä voi myös bongata valkopääamerikotkan (bald eagle).

Vermontissa järjestetään vuosittain monia retkiluistelutapahtumia ja workshop-tilaisuuksia, joissa opetetaan ihmisiä luistelemaan pohjoismaiseen tyyliin luonnonjäällä.

Lisätietoja: www.nordicskating.org ja www.nordicskating.org/skatevermont/index.html

Kuvalähde: www.nordicskating.org

Talvikalastus

Lake Champlainin yli 330 kilometriä pitkä rantaviiva tarjoaa monia hyviä lahtia, jotka sopivat pilkkiongintaan. Muita suosittuja järviä ovat Memphremagog, Willoughby, Crystal ja Elmore. Pilkkimistavat ja osin kalatkin ovat hyvin samantyyppisiä kuin Suomessa, mutta saaliskoko on selvästi isompi.

Lisätietoja: www.vtfishandwildlife.com

Kuvien lähde: www.vtfishandwildlife.com ja www.angelfire.com

Koiravaljakkoretkiä ja "menneen maailman" tunnelmaa

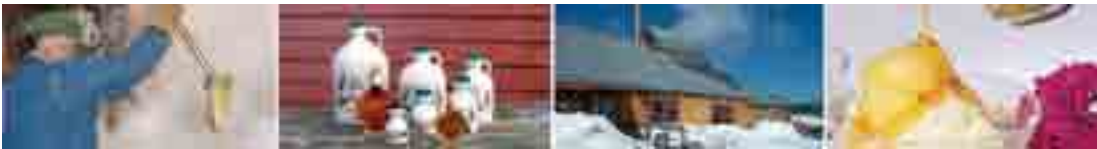

Kuvalähde: www.vermontvacation.com

Koiravaljakkoretki on oivallinen tapa tutustua Vermontin rauhalliseen maaseutuun ja sen kiireettömään elämäntapaan. Palveluntarjoajia on useita. Retkiin voidaan yhdistää vierailuja lähituottajien maatiloille.

Kulinaarisia elämyksiä lähituottajien herkuilla

Vermontille on tunnusomaista pieni on kaunista-ajattelu sekä alueen maataloustuottajien ja hiihtokeskusten läheinen yhteistyö. Sen tuloksena matkailijat saavat nauttia alueen lähituottajien raaka-aineista valmistetuista maukkaista ruoista ja juomista, esim. pienpanimoiden oluista ja siidereistä.

Kuvalähde: www.vermontvacation.com

Vermontissa on edelleen paljon yksityisiä maatiloja, jotka tuottavat sokeria, vaahterasiirappia, juustoja ja vihanneksia. Yhdessä tunnettujen keittiömestareiden ja ravintoloitsijoiden kanssa lähituottajat ovat kehittäneet hienoja makunautintoja matkailijoiden iloksi. Idyllisissä kylissä on myös kiireetöntä tunnelmaa ja ystävällisiä ihmisiä.

Shoppailua merkkituotteilla

Vermontiin saapuvista matkailijoista suuri osa tulee itärannikon suurista kaupungeista, esim. New Yorkista ja Bostonista. Monille heistä shoppailu on tärkeä osa lomaa. Merkkivaatteita onkin tarjolla esim. Manchester Designer Outlet-ostoskeskuksessa, josta voi ostaa mm. Armanin, Escadan ja Ralph Lauren'in tuotteita.

Lisätietoja: www.vermontvacation.com/VermontBySeason/Winter/FunfortheNonSkier.aspx

Talvitapahtumia

37th Stowe Winter Carnival

Kuvien lähde: www.stowewintercarnival.com

Stowen hiihtokeskuksessa on jo vuodesta 1921 alkaen järjestetty viikon kestävä talvitapahtuma, jonka osana pidetään kansalliset jäänveistokilpailut. Niihin osallistui tänä vuonna USA:n parhaita harrastelija- ja ammattilaissarjojen jäänveistäjiä. Talvikarnevaalin ohjelmassa on myös esim. lumilentopalloa. **Lisätietoja:** www.stowewintercarnival.com

Lake Morey WinterFest

Kuvalähde: www.lakemoreyresort.com

Lake Moreyn talvijuhlan ohjelmassa on paljon tekemistä koko perheelle, mm. luistelua luonnon jäällä, lumikenkäretkiä, maastohiihtoa, kelkkailua, iglun rakentamista, perinteistä jäänveistoa, musiikkia, tarinnankerrontaa ja koiravaljakkoajonäytöksiä.

Ohjelmassa on myös retkiluistelutapahtuma Skate-athon USA:n pisimmällä luonnon jääradalla. **Lisätietoja:** www.nordicskating.org/skateathon/index.html
www.vermontvacation.com/vermont%20by%20season/winter/try%20something%20new%20this%20winter.aspx

Pohjois-Vermontin lumikenkäkilpailu

Kuvalähde: www.snowshoemag.com

Kilpailureitti on n. 8 km pitkä vaihtelevassa maastossa kulkeva rata. Tapahtuman aikana järjestetään luentoja, opastusta lumikenkien käyttöön ja pienimuotoisia kilpailuja lapsille. Kansallinen lumikenkäjärjestö USSSA (www.snowracing.com) järjestää vastavia aluekilpailuja kymmenillä paikkakunnilla vuosittain.

Lisätietoja: www.snowshoemag.com/viewContent.cfm?content_id=388
www.snowshoeracing.com/events.htm

Lumikenkäfestivaali ja kulinaarisia elämyksiä

Vermontin korkeimmalla vuorella Smuggler's Notchin hiihtokeskuksessa järjestetään vuosittain perheille tarkoitettu lumikenkäkilpailu ja -festivaali. Lumikenkäretkiä järjestetään eri teemoilla, esim. kuun ja tähtien valossa yöaikaan. **Lisätietoja:** www.smuggs.com/pages/winter/activities/snowShoe.php

Erittäin suosittuja ovat "Wine & Cheese" -lumikenkäretket, joiden ohjelmaan kuuluu paikallisten juustojen ja viinien maistelua mukavassa ja lämpimässä majassa.

Lisätietoja: www.vermontvacation.com/vermont%20by%20season/winter/try%20something%20new%20this%20winter.aspx

Airboarding

Vermontin Smuggler's Notch -hiihtokeskuksen uusi talvinen suosikkilaji on airboarding.

Lisätietoja: www.smuggs.com/pages/winter/activities/airBoards.php

Kuvalähde: www.travelwisconsin.com

TAUSTAKYSELYYN VASTASI

Wisconsinin matkailuasiodien osaston (Wisconsin Department of Tourism) viestintäpäällikkö Jocelyn Berkhahn

TÄRKEIMMÄT TALVIMATKAILUKOhteet JA VETONAUlat

Moottorikelkkailu: Eagle River
www.snowmobileeagleriver.com
www.derbytrack.com

Bayfield
www.bayfield.org/festivals_events_sled_dog.php

Wausau
www.dnr.wi.gov/org/land/parks/specific/ribmt/
www.travelwisconsin.com/destinations_region.aspx?destid=9017
www.skigranitepeak.com/mountain/index.cfm?sub=history

Telemark-keskus Cable
www.telemarkresort.com
www.travelwisconsin.com/Article_detail.aspx?articleid=363&menuid=89

www.travelwisconsin.com/article_detail.aspx?articleid=45
www.telemarkresort.com

Luonnonpuistot
www.dnr.wi.gov/Org/land/park

AKTIVITEETIT

Maastohiihto
www.birkie.com
www.worldloppet.com
www.birkie.com/page/show/104564-home

Laskettelu & lautailu
www.travelwisconsin.com/Downhill_Skiing.aspx

Snowtubing
www.travelwisconsin.com/Sledding-Tubing.aspx

Koiravaljakkoajelut
www.travelwisconsin.com/Dog-sledding_Directory.aspx

Moottorikelkkailu
www.wksra.com
www.travelwisconsin.com/Snowmobiling.aspx

Jääpurjehdus ja jääsurrfaus
www.travelwisconsin.com/article_detail.aspx?articleid=420

www.iceboat.org/index.html
www.windpowerwindsurfing.com

Bayfield Winter Festival
www.bayfieldwinterfestival.com

Valkopääkotkien katselu
www.dnr.wi.gov/org/LAND/er/birds/eagle/pdfs/2010_BEWD.pdf
www.travelwisconsin.com/Birding.aspx

Lake Superiorin jääluolat
www.nps.gov/apis/naturescience/caves.htm
www.superiortrails.com/bayfield-ice-caves.html

Lumikenkäretket
www.meetup.com/Wisconsin-Outdoor-Meetup/events/15523402/
www.travelwisconsin.com/Snowshoeing.aspx

Pilkkionginta
<http://dnr.wi.gov/fish/icefishing>

USA:n osavaltioista Wisconsin on monipuolisuudellaan tämän selvityksen kiinnostavin. Se ei ole voimakkaasti painottunut suuriin hiihtokeskuksiin vaan valtteina ovat luonnon monipuolisuus ja erityisesti suuret vesistöalueet.

Wisconsin on selkeästi USA:n parasta maastohiihtoaluetta. Hyvin hoidettuja latuja on reilusti yli 1 000 km. Huomattava osa niistä sijaitsee yli 30 luonnonpuiston (State Park) alueilla, joissa on hyvät mahdollisuudet monipuolisten talviaktiviteettien harrastamiseen.

Vaikka merkittävä osa aktiviteeteista on ei-motorisoituja, niin Wisconsinin merkkituote on kuitenkin moottorikelkka ja erityisesti siihen liittyviä aktiviteetteja on Eagle Riverin alueella.

Mikäli Suomesta haluttaisiin tehdä talvimatkailuun liittyvä opintomatka, niin Wisconsin olisi hyvä valinta. Sieltä ei löydy USA:n suurimpia hiihtokeskuksia, mutta tarjolla on monipuolinen valikoima erilaisia talvitoimintoja.

Luonnonpuistot (State Parks)

Wisconsinissa on yli 30 luonnonpuistoa, joissa on monipuoliset mahdollisuudet talviaktiviteettien harrastamiseen. **Lisätietoja:** <http://dnr.wi.gov/Org/land/parks/>
Lisätietoja Rib Mountainista ja sen alueella sijaitsevasta Granite Peak -hiihtoalueesta: <http://dnr.wi.gov/org/land/parks/specific/ribmt/>
www.travelwisconsin.com/destinations_region.aspx?destid=9017
www.skigranitepeak.com/mountain/index.cfm?sub=history

Kohdat 1-2 perustuvat taustakyselyyn vastanneen henkilön näkemyksiin.

1. Tärkeimmät talvimatkailukohteet ja mihin niiden vetovoima perustuu

Vastaajan mielestä Wisconsinin tärkeimpiä talvimatkailukohteita ovat:

- Moottorikelkkailu, erityisesti *Eagle Riverin* alueella
- *Bayfield*: maastohiihtoa, lasketteluja, moottorikelkkailua ja erilaisia talvitapahtumia
- *Wausau* maamerkki Rib Mountain on yksi maailman vanhimpia geologisia muodostumia, alue toimii myös hiihtokeskuksena ja näköalapaikkana.
- *Telemark-hiihtokeskus Cablessa*.

2. Mitä talviaktiviteetteja Wisconsinissa on tarjolla?

Selvityksen tekijöiden arvio tarjonnan volyymista asteikolla 1-5

1 = satunnaista/ vähäistä, 5 = erittäin paljon tarjontaa

Talvikalastus/ pilkkionginta	5	Moottorikelkkasafarit	5
Retkiluistelu luonnonjäällä	3	Talvigolf / jäägolf	2
Luistelukilpailu luonnonjäällä	3	Avantouinti	3
Maastohiihto	5	Lumen/ jäänveisto	2
Laskettelu	4	Lumeen/ jäähän liittyvät tapahtumat/ festivaalit	3
Lumilautailu	4		
Lumikenkäretket	5		

Rib Mountain, kuvalähde: www.teachski.com

Maastohiihdon ykköskohde

Kuvalähde: www.ernordic.com

Yli 1 000 km hoidettuja latuja tekee Wisconsinista maastohiihdon ykköskohteen USA:ssa. Pohjois-Amerikan suurin ja maineikkain maastohiihtokilpailu *the American Birkebeiner* on järjestetty 1973 alkaen vuosittain Wisconsinissa Cablen & Haywardin alueella.

Tämä hiihtomaratonsa on saanut nimensä Norjassa jo vuodesta 1932 alkaen hiihdetyn Birkebeiner Rennetin mukaan. Molempien kilpailujen lähtökohtana on merkittävä tapahtuma Norjan historiasta vuodelta 1206. Kaksi urhoollista sotilasta, joita kutsuttiin nimellä Birkebeiners, vei hiihtämällä prinssi Haakonin turvaan Norjan sisällissodan aikana. Prinssi Haakonista tuli myöhemmin Norjan kuningas ja Birkebeiner-sotilaista norjalaisen rohkeuden ja peräänantamattomuuden symboli. (Birkebeiner tulee sanoista "birch-bark leggings eli koivuntuohista tehdyistä säärisuojista, joita sotilaat hiihtäessään käyttivät).

Kuvalähde: www.nordicskiracer.com

Nykyään *American Birkebeiner*, lempinimeltään *Birkie*, kuuluu maailman 15 arvostetuimman hiihtomaratonsa muodostamaan Worldloppet-liigaan, johon kuuluu myös Suomen Finlandia-hiihto. American Birkebeinerissä on useita kilpailuja, joiden matkat vaihtelevat 23–54 km välillä ja osallistujia on nykyään yli 8 000. Myös historia näkyy leikkimielisen perinnehiihdon osanottajien vaatetuksessa.

Lisätietoja: www.birkie.com ; www.worldloppet.com
www.travelwisconsin.com/Article_detail.aspx?articleid=363&menuid=89

Lisätietoja Wisconsinin maastohiihtomahdollisuuksista:
www.travelwisconsin.com/article_detail.aspx?articleid=45

Laskettelu ja lumilautailu

Kuvalähde: metromilwaukeeeliving.com ja www.travelwisconsin.com

Wisconsin on suosittu laskettelukohde. Laskettelua ja lumilautailua tarjoavia hiihtokeskuksia osavaltiossa on 30. Rinteet ovat keskimäärin suhteellisen helppoja perhelasketteluun sopivia. Lunta sataa keskimäärin reilun metrin verran.

Lisätietoja: www.travelwisconsin.com/Downhill_Skiing.aspx

Snowtubingin hurmaa

Kuvien lähde: www.travelwisconsin.com ja www.badlands-snopark.com

Mäenlasku eri tavoin on aina ollut suosittu talvihuvi Wisconsinissa, koska siellä on paljon tarkoitukseen sopivia puistoalueita, golfkenttiä ja mäkiä. Snowtubingiin on panostettu poikkeuksellisen paljon ja lajin harrastajien iloksi nykyään eri puolilla osavaltiota on yli 20 snowtubing-kohdetta, joissa on useita ratoja/ kouruja. Useissa on käytössä mattohissisysteemi (magic carpet), joka vie laskijat nopeasti ja turvallisesti takaisin mäen huipulle.

USA:n snowtubing-mäet ovat keskimäärin pitempiä ja jyrkempiä kuin Euroopassa. Tarjolla on myös turbotubingia Badlands Sno Parkin tyyliin.

Lisätietoja: http://www.travelwisconsin.com/Article_Detail.aspx?ArticleID=353&menuid=119
www.badlands-snopark.com

Koiravaljakkoajelut ja vetokoirakilpailu

Kuvalähde: www.travelwisconsin.com ja www.superiortrails.com

Koiravaljakkoajelut ovat suosittuja ja niitä tarjoavat useat operaattorit. Lisäksi koiravaljakot ovat mukana useissa talvitapahtumissa. Tunnetuin niistä on Bayfieldin vetokoirakilpailu *Apostle Islands Sled Dog Race*.

Lisätietoja: www.travelwisconsin.com/Bayfield-winter.aspx
www.bayfield.org/festivals_events_sled_dog.php

Moottorikelkkailun mahtialue

Kuvalähde: www.wksra.com ja www.travelwisconsin.com

Wisconsin on moottorikelkkailijoiden Mekka ja Eagle River maailman moottorikelkkailupääkaupunki. Siellä järjestetään vuosittain (jo vuodesta 1964 alkaen) *"The World Championship Snowmobile Derby"*, jonka nimen paikallinen Lionsklubi keksi rekisteröidä tapahtuman tavaramerkiksi jo v. 1965. Eagle Riverin lähellä sijaitsee myös Sayner, jossa Carl Eliason kehitti ensimmäisen moottorikelkan v. 1924.

Nykyisin tapahtumaan osallistuu yli 1 400 kelkkailijaa, joista osa kilpailee vanhoilla "vintage"-kelkoilla ja osa uusimmilla versioilla. Kisa käydään maastossa tai ovaalilla radalla. Katsojina tapahtumaan osallistuu yleensä n. 30 000 henkilöä. Eagle Riverin 500 mailin moottorikelkkareitistö ja "Snowmobiling Hall of Fame" antavat katetta pääkaupunkimarkkinoinnille. **Lisätietoja moottorikelkkakisasta:** www.derbytrack.com/

Wisconsinin alueella risteilee toisiinsa kytkeytyneinä 40 000 km moottorikelkkareitejä, joista 560 km on entisiä rautateiden pohjia, joista talvella muodostuu oikea moottorikelkkareittien highway. Osoitus moottorikelkkailun merkityksestä on myös se, että

Wisconsinissa järjestetään vuosittain *World Championship Kitty Cat Races* eli moottorikelkkailukisat 4-14-vuotiaille lapsille.

Lisätietoja: www.travelwisconsin.com/Article_Detail.aspx?ArticleID=414&menuid=122 ja www.wksra.com

Jääpurjehdus ja jäasurffa

Kuvalähde: www.travelwisconsin.com

www.windpowerwindsurfing.com

Wisconsinin alueella on useita suuria järviä, mm. Lake Superior, Lake Winnepeg ja Lake Michigan. Jääpurjehdus (ice boating) on alueella erittäin suosittua, erityisesti Geneva-järven jäällä. Samoilla jäillä liikkuvat myös jäasurffauksen harrastajat.

Lisätietoja: www.travelwisconsin.com/article_detail.aspx?articleid=420
www.iceboat.org/index.html ja www.windpowerwindsurfing.com/

Bayfield Winter Festival

Kuvalähde: www.bayfieldwinterfestival.com

Bayfieldin perinteinen talvifestivaaliviikonloppu on todella aitoa talvikauden hullutettaa ja monipuolista kisailua. Näitä sopisi Suomenkin kaupunkiympäristöihin. Ohjelmassa on myös talvinen juoksutapahtuma järven jäällä (Run on water), jonka osallistumismaksujen tuotto menee hyväntekeväisyyteen.

Lisätietoja: www.bayfieldwinterfestival.com

Valkopääamerikotkien (bald eagle) katseluretket

Kuvalähde: www.garyengbergoutdoors.com

Valkopääamerikotka on USA:n kansallislintu ja niitä talvehtii suuret määrät Wisconsinin alueella. Ruokailupaikkoina on yleensä sulien vesien lähiympäristö ja kotkien paikantaminen on helppoa. Monet tahot järjestävät opastettuja retkiä kotkien ruokailualueille.

Lisätietoja: http://dnr.wi.gov/org/LAND/er/birds/eagle/pdfs/2010_BEWD.pdf
www.travelwisconsin.com/Birding.aspx

Apostle Islandsin jääluolat

Kuvien lähde: www.superiortrails.com

Lake Superior on maailman suurin makean veden järvi. Sen etelärannalla moottoritie 13:n varrella on yksi Suurten Järvien erikoisuuksista, Apostle Islands'in kiehtovat luolat, jotka muuttavat muotoaan eri vuodenaikoina. Talvella luoliin muodostuu massiivisia jääpuikkoja ja luolista tulee luonnon omia jääveistoksia. Silloin kun järven jää on riittävän kestävä, matkailijat voivat kävellä jäätä pitkin tutustumaan näihin talvisen luonnon mestariteoksiin. **Lisätietoja:** www.nps.gov/apis/naturescience/caves.htm ja www.superiortrails.com/bayfield-ice-caves.html

Lumikenkäretket

Kuvalähde: www.meetup.com

Lumikenkäretket kuuluvat luonnollisesti Wisconsinin luontoretkitarjontaan. Valikoidussa on eri tavoin teemoitettuja retkiä, joista kuutamoretkeily on myös paikallisten asukkaiden suosiossa. Lumikenkäretkiä tehdään paljon myös Lake Superiorin Apostle Islands'in jääluoliin. Lumikengissä suositetaan perinteistä ja luonnonmukaista mallia.

Lisätietoja: www.meetup.com/Wisconsin-Outdoor-Meetup/events/15523402/
www.travelwisconsin.com/Article_detail.aspx?articleid=356&menuid=124

Talvikalastus

Runsasvesistöinen Wisconsin tarjoaa suorastaan loistavat puitteet kalastukseen sekä talvella että kesällä. USA:n talvikalastukseen kuuluu hyvin kiinteästi lämmitettävät pilkkimökit, joissa voi myös yöpyä. Satelliitti-antenni on monessa pilkkimökissä jo arki-

Kuvalähde: <http://farm6.static.flickr.com/>

päivää. Mökkien siirtoajat on osavaltioiden kalastussäännöksissä tarkoin määritelty, joten järvet tyhjenevät mökeistä hyvissä ajoin ennen jäiden lähtöä. Pilkkikausi saattaa tosin jatkua hyvinkin pitkään loppukevääille ja tätä lajia kutsutaan punaniskapilkkinnäksi.

Lisätietoja: <http://dnr.wi.gov/fish/icefishing/>

Kuvalähde: <http://joe-ks.com>

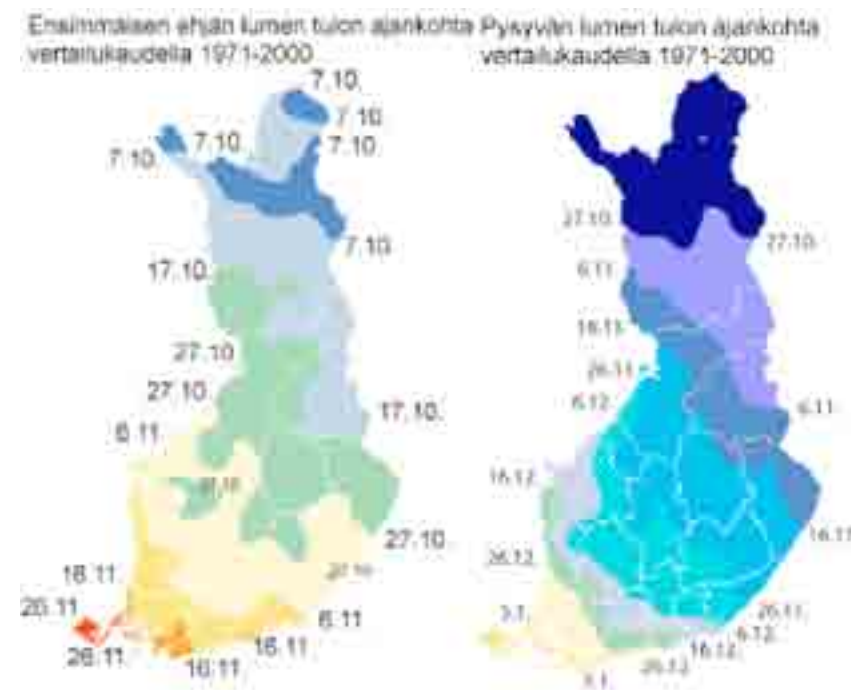
Kuvalähde: <http://joe-ks.com>

3. Kotimaan katsaus ja vertailu ulkomaihin

3.1 Talviset luonnonolosuhteet Suomen eri osissa ja vertailua muihin maihin

Pysyvän lumipeitteen ja kantavan jää muodostuminen vaihtelee vuosittain huomattavasti ja näyttää siltä, että yksi ilmastonmuutoksen mukanaan tuomista monista ilmiöistä on epävakaisuus sekä talven alkamisen ja lämpötilan että lumen määrän suhteen. Useissa ilmastotutkimuksissa arvioidaan, että lumisateet tulevat lisääntymään, mutta pitkällä tähtäimellä lumisuus tulee Suomessa lämpötilan kohoamisen myötä vähenemään.

Alueellisesti lumisen talvikauden pituudella on huomattavia eroja. Pohjoisimmassa Suomessa talvikausi kestää n. 7 kuukautta ja eteläisessä Suomessa normaalioloissa n. 4 kuukautta. Kilpisjärven Juhannushiihdot edustavat matkailullisen toiminnan ääripäätä, talvea hyödynnetään jopa 9 kuukauden ajan. Alla olevat Ilmatieteenlaitoksen karttakuvat hahmottavat lumen tulon keskimääräistä aikataulua Suomen eri alueilla pitkällä aikavälillä. Tähän aineistotulokseen verrattuna viimeisen 10 vuoden aikana lumentulo on olettavasti siirtynyt hieman myöhäisemmäksi, mutta alueelliset erot lienevät suunnilleen samat.

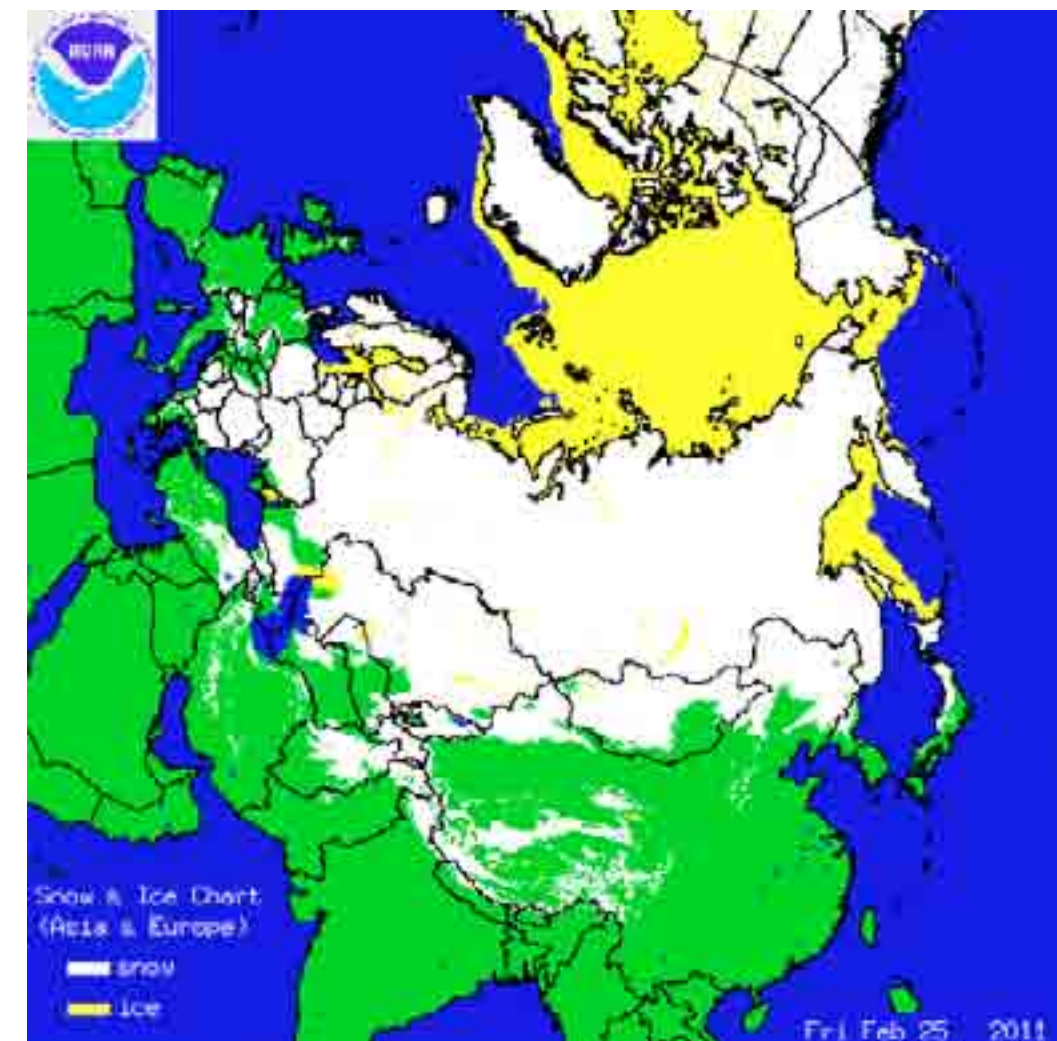
Lähde: <http://ilmatieteenlaitos.fi/lumitilastot>

Lumen syvyyden osalta Suomi ja muut Pohjoismaat ovat melko vähälumisia verrattuna moniin Pohjois-Amerikan alueisiin. Esim. Big White- hiihtokeskuksen alueella Kanadassa talvisin keskimäärin 7 m lumikerros! Matkailullisen talvikauden pituus on suurin piirtein sama Pohjoismaissa ja Pohjois-Amerikassa. Vaikka lunta riittäisikin pitkälle kevääseen ja jopa kesään, niin asiakasmäärät eivät yleensä riitä kannattavaan talvitoiminnan pyörittämiseen huhtikuun lopun jälkeen. Jäätikköalueilla talvi jatkuu periaatteessa katkeamattomana ja erikoisolosuhteita hyödynnetään esim. talvilajien kesäharjoittelupaikkoina.

Lumipeitteen muodostumista ja vetäytymistä Euroopassa voi tarkastella alla olevan linkin kautta avautuvasta, NASAN aineistoon perustuvasta, satelliittikuva-animaatiosta. <http://www.nasaimages.org/luna/servlet/detail/NSVS~3~3~12636~112636:Daily-Snow-and-Sea-Ice-Temperature->

Suomi on vesistöjen jäätyminen kannalta otollista aluetta. Käytännössä kaikki merialueen vesistöt saavat kattavan jääpeitteen. Vesistöt ovat suhteellisen matalia, ja nopeasti jäätyviä suojaisia lahtia on paljon. Myös Suomen merialueet jäätyvät rannikoiden osalta normaalioloissa joka vuosi, ja sisävesien tapaan myös merialueilla rantaviiva on matalien lahtien rikkomaa. Jäätyminen alkaa Perämereltä ja etenee sieltä Merenkurkkuun ja Saaristomerelle. Myös itäinen Suomenlahti jäätyy suurelta osin joka vuosi. Erityisen varmoja jääalueita on matalilla maankohoamisalueilla mm. Kalajoella, missä jään matkailullinen hyödyntäminen alkaa varhain alkutalvesta. Jäätyminen etenee rannoilta syvempään veteen suunnilleen siten, että metrin lisäys syvyydessä vaatii vuorokauden lisää jäätymisäikää. Kauempana rannikosta jää on ajojää, joka paikoitellen kasautuu ahtojäiksi.

Kun jäätyvät sisävesi- ja merialueet lasketaan yhteen, niin Suomella lienee Pohjoismaista eniten matkailullisesti hyödynnettäviä jääalueita. Alla oleva kuva esittää lumi- ja jäätilannetta helmikuussa 2011 Euroopassa, Aasiassa ja osin Pohjois-Amerikassa (keltainen väri on jäätä ja valkoinen lunta). Talvi oli poikkeuksellinen ja lähes koko Keski-Eurooppa sai lumipeitteen.

Lähde: http://www.natice.noaa.gov/pub/ims/ims_gif/ARCHIVE/EuAsia/2011/ims2011056_asiaeurope.gif

Vesistöt ovat myös talvikaudella Suomelle tärkeä, ehkä tulevaisuudessa jopa kaikin tärkein kilpailutekijä, mikäli niiden mahdollisuudet osataan täyspainoisesti hyödyntää. Suomi on kokonaispinta-alaan suhteutettuna maailman vesistöisin maa, mutta vesipinta-alaltaan ei läheskään suurin.

Pohjoismaissakin Ruotsi menee hieman edelle, mutta USA:n vesipinta-ala on yli 13-kertainen ja Kanadan n. 26-kertainen Suomeen verrattuna. Sinällään vesistöalueen suuruus ei takaa menestystä, matkailullisia voittajia vesistöalueista ovat ne, jotka pystyvät luomaan parhaan tuotetarjonnan ja imagon sekä markkinoimaan tehokkaasti. Suomen kannalta erityisenä valttina ovat saaristot, joista löytyy kiinteitä tukikohtia myös talviselle vesistömatkailulle.

Kokonaisuutena vesistöjen matkailullisessa hyödyntämisessä talvikaudella erityisen tärkeää on saavutettavuus, kiinteää jäätä ei aina ole ehdoton edellytys.

Seuraavassa on esitetty eräiden selvityksessä mukana olleiden maiden ja USA:n osavaltioiden vesistö-pinta-aloja ja niiden osuuksia maan tai osavaltion kokonaispinta-alasta. Laskentatavassa huomioidaan ainoastaan manneralueiden vesistöt, ei ko. maan merialueita:

Maa /osavaltio	Vesistö-pinta-ala (km ²)	Osuus kokonais-pinta-alasta (%)
Suomi	34.330	10,1
Norja	19.520	6,0
Ruotsi	39.960	8,8
Saksa	8.350	2,3
Kanada	891.163	9,8
USA	469.497	6,7
Wisconsin (USA)	9.232	16,0
Minnesota (USA)	7.326	8,4

Lähde: <http://www.worldatlas.com/>

Monissa maissa vesistöalueiden hyödyntäminen talvikaudella on hankalaa ja vähäistä, johtuen joko liian lauhasta ilmastosta tai äärimmäisen arktisista olosuhteista. Useimmissa Keski-Euroopan maissa kantava jääpeite tulee varmuudella vain korkealla sijaitseviin pienehköihin vuoristojärviin ja matalampien alueiden suuret vesistöt jäätyvät satunnaisesti. Kanadan pohjoisosan suuri arktinen saaristo on vastaavasti esimerkiksi äärimmäisen kylmistä olosuhteista, lämpötila on usein -50 C, jolloin matkailullisten aktiviteettien toteuttaminen on käytännössä mahdotonta.

Pysyvän lumipeitteen tuloa ja kantavan jään muodostumista ei voida Suomessakaan tarkasti ennustaa, ja alkutalven lumi- ja jääohjelmille on oltava toimivat varasuunnitelmat. Monissa kohteissa on moottorikelkkaretkiä jo pitkään korvattu mönkijäretkillä, mikäli lunta ei ole ollut riittävästi. Itävallassa käytetään yleisesti rekiä, joissa on jalasten lisäksi tarvittaessa alas laskettavat pyörät. Näin rekiretkien toteutus alkukaudella voitaisiin varmistaa myös Suomessa. Talven tunnelmaa on pystyttävä luomaan tavalla tai toisella, esimerkiksi tuottamalla lumirakenteita varastoidusta lumesta tai toteuttamalla jäärakenteita teollisesti tuotetusta tai edellisellä talvikaudella varastoidusta jäädästä. Tehdasjäätä on saatavilla ympäri vuoden, ja sen tuotantoa Suomessa olisi syytä lisätä.

Suomen talvinen ilmasto on vesistöalueiden hyödyntämistä ajatellen varsin hyvä. Äärimmäisen kylmiä olosuhteita on suhteellisen harvoin ja käyttökelpoiset jääolosuhteet syntyvät riittävällä varmuudella. Hämärä kaamoksen aika on osattava tuotteistaa eksotiikaksi myös eteläisemmässä Suomessa, jossa se on siirtymäaikaa varsinaiseen lumikauteen.

3.2 Kotimaan kyselyjen tuloksia

Lumen ja jään hyödyntämistä talvimatkailussa Suomessa selvitettiin kahdella kyselyllä. Ensimmäinen suunnattiin Suomen matkailun alueorganisaation Suoma ry:n jäseninä oleville alueorganisaatioille ja matkailukeskuksille sekä valituille vihreää I-kilpeä käyttäville matkailutoimistoille, yhteensä 60 toimijalle. Toinen kysely suunnattiin 17 valikoidulle Incoming-toimistolle ja ohjelmapalveluyritykselle (Destination Management Companies, DMC), jotka toimivat eri puolilla Suomea. Kysely toteutettiin syksyllä/ talvella 2010.

3.2.1 Matkailualueorganisaatioiden ja matkailutoimistojen näkemyksiä

Ensimmäiseen kyselyyn vastauksia saatiin 49 kpl, jotka jakautuivat alueellisesti seuraavasti: Lapin ja Kuusamon alue: 9 vastausta, Pohjois-Pohjanmaa 5, Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan ja Kainuun alue 6 vastausta, Keski-Suomen ja Pirkanmaan alue 4, Varsinais-Suomi ja Ahvenanmaa 2, Uusimaa, Päijät-Häme ja Häme 6, Pohjanmaa ja Satakunnan alue 12 sekä Etelä-Savon, Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson alue 5 vastausta.

Lumen ja jään hyödyntäminen talvimatkailussa

Valtaosa vastaajista (83 %) oli sitä mieltä, että heidän alueellaan on vielä paljon mahdollisuuksia lumen ja jään hyödyntämiseen talvimatkailupalveluiden kehittämisessä. Vain 10 % eli 5 vastaajaa oli sitä mieltä, että lähes kaikki mahdollisuudet on jo hyödynnetty.

Vastaajien kunkin kysymyksen kohdalla esille tuomia mielipiteitä ja näkemyksiä (suoria lainauksia vastauslomakkeista) on esitetty alla olevissa "laatikoissa".

Näkemyksiä lumen ja jään hyödyntämismahdollisuuksiin eri alueilla:

- Hyvinvointipalveluissa voitaisiin lumen ja jään mahdollisuuksia hyödyntää nykyistä enemmän
- Tavalliset iglut ja jääkirkot eivät riitä, vaan lumirakentaminen pitäisi huomioida laajemmin keskusten/taajamien/kylien ilmeen kohentamisessa
- Uusia innovatiivisia palveluita lisää jotta kaikki alueet eivät tarjoa samaa
- Lunta ja jäätä voisi eri tavoin hyödyntää talvikauden urheilu-, luonto- ja kulttuuritapahtumien kehittämisessä
- Lumi-/jääelementtejä pitäisi tarjota myös sulan maan aikaan.
- Tekoluistelurata Mikkelin torille vuonna 2015
- Jääurheilukeskus lammen jäälle (Kouvola)
- Jään tulo länsirannikolla epävarmaa, hankala markkinoida.

Esteitä talvimatkailupalvelujen kehitystyölle

Tärkeimpinä esteinä talvimatkailupalvelujen kehitystyölle vastaajat toivat esille seuraavat asiat:

- lumen ja jään puute/vähäisyys/epävarmuus -43 % vastaajista
- toimijoiden puute/ toimijoiden kiinnostuksen puute -51 % vastaajista
- taloudellisten resurssien puute tarvittavien reittien yms. puitteiden kehittämisessä -51 %
- taloudellisten resurssien puute markkinoinnissa -30 % vastaajista.

Eräs vastaaja toi esille ongelmana sen, että kaupunki ja saaristo ovat eri rahoitusohjelmissa, jonka vuoksi yhteisiä kehitystoimia on vaikea saada aikaan.

Vajaa viidennes vastaajista (18 %) ei nähnyt varteenotettavia esteitä talvimatkailupalvelujen kehitystyölle. Ilmastonmuutosta tämän kyselyn vastaajat eivät pitäneet merkittävänä uhkana, koska vain 12 %:n mielestä ilmaston lämpenemisen takia talveen panostaminen saattaa olla turhaa.

Lumeen/jäähän liittyvien palvelujen/tapahtumien merkitys kilpailutekijänä

Lumeen ja jäähän liittyvien palvelujen ja tapahtumien rooli vaihtelee alueittain, mutta valtaosa vastaajista (49 %) oli sitä mieltä, että nämä palvelut tukevat ensisijassa alueen muita palveluja. Merkittävänä kilpailutekijänä niitä piti 26 % vastaajista ja tärkeimpänä kilpailutekijänä 8 %. Toisaalta noin viidennes vastaajista (22 %) ei pitänyt niitä erityisen merkittävänä omalla alueellaan.

- Yritykset ovat toteuttaneet jää/lumirakenteita omalla kustannuksellaan pääosin Incentive- ja muille erikoisryhmille ja ne eivät sitten tavallisille matkailijoille näy. Rooli voisi olla tärkeä myös muille kuin erikoisryhmille, mutta vaatii toteutuksia julkisella panostuksella.

Markkinointi/paketointimahdollisuuksia kotimaassa ja ulkomailla

Valtaosa vastaajista (77 %) näki lumeen ja jäähän liittyvien palveluiden markkinoinnissa ja paketoinnissa olevan mahdollisuuksia erityisesti ulkomailla. Kotimaan markkinoiden mahdollisuuksiin uskoi 67 % vastaajista.

- Pohjoisenkin säiden oikullisuuden takia tarvitaan vaihtoehtoisia ohjelmia, jos lumiaktiviteetteja ei pystytä toteuttamaan kunnolla, näin palveluja uskaltaa paremmin markkinoida.
- Myyntiä varten tuotteita pitäisi kasata teemoittain myytäväksi sekä tuottaa myyntimateriaalia teemakohtaisesti.
- Talvituoitteiden vetovoimaisuutta ja markkinoinnillista kiinnostavuutta pitäisi kehittää erikoisuuksien avulla.

Rahoittajien suhtautuminen palvelujen kehittämiseen

Vastaajista 43 % oli sitä mieltä, että heidän alueensa rahoittajatahot suhtautuvat lumeen ja jäähän liittyvien palvelujen kehittämisen hanke- tai muuhun rahoittamiseen pääosin myönteisesti. Toisaalta 45 % vastaajista ei osannut sanoa oman alueensa rahoittajien kantaa.

- Mielestäni alueemme kaikki lumirakenteet on tehty yritysten omilla rahoilla, tosin iglumuotit on toteutettu hankkeen kautta, samoin asiantuntijakoulutus.
- Ulkopuolista rahoitusta on saatavilla, mutta ongelmaksi muodostuu omahoitusosuus (matkailuyritysten pienet volyymit ja pieni liikevaihto).
- Hankkeilta vaaditaan usein liian suurta alueellista kattavuutta, mutta tuotekehittelyssä se ei toimi vaan sitä olisi tehtävä yritysverkostoissa. Voisiko Ely-keskus rahoittaa lumi- ja jääteeman puitteissa useamman yritysverkoston tuotekehitystä: yksi kehittää luistelua, yksi testaa hiihtovaellusta jne.?

Talviaktiviteettien tarjonta Suomessa.

Kyselyn vastaajia pyydettiin valitsemaan kyselylomakkeessa olevalta listalta ne talviaktiviteetit, joita vastaaja tietää olevan tarjolla hänen alueellaan. Lisäksi vastaajia pyydettiin arvioimaan kunkin aktiviteetin osalta ko. palvelua tarjoavien palvelutuottajien määrää tms. volyymia kuvaavaa asiaa.

Tämän kyselyn vastausten perusteella seuraavien talviaktiviteettien tarjonta on monipuolista ja runsasta eri puolilla Suomea:

- matkailijoille aktiivisesti/ johdetusti tarjotut **talvikalastuspalvelut**: arvio palvelutuottajien määrästä pilkinnän osalta 124 kpl, nuottausnäytösten ja verkkojen kokeamisen osalta 29 kpl
- **avantouinti**: arvio kohteiden määrästä, joissa on avantouintipaikka 134 kpl
- **hiihtovaellukset/laturetket**: arvio tapahtumien määrästä 113 kpl, arvio ohjattuja vaelluksia tarjoavien palvelutuottajien määrästä 44 kpl
- **maastoratsastus**: arvio palvelutuottajien määrästä Islanninhevosten osalta
- 48 kpl, muiden hevosten osalta 63 kpl
- **lumikenkäretket**: arvio ohjattujen retkien palvelutuottajien määrästä 89 kpl, arvio välinevuokrauspisteiden määrästä 61 kpl
- **koiravaljakkoajelut**: arvio palvelutuottajien määrästä 42 kpl
- **rekiajelut hevosella**: arvio palvelutuottajien määrästä 41 kpl
- **poroajelut**: arvio palvelutuottajien määrästä 37 kpl
- **retkiluistelu** luonnonjäällä: arvio palvelutuottajien määrästä 30 kpl, arvio reittien määrästä 16 kpl
- **potkukelkkailu**: arvio palvelua tarjoavien kohteiden määrästä 31 kpl
- **talvinen golf** (lumella/jäällä): arvio ratojen määrästä 24 kpl
- **ajoharjoittelu jäällä**: arvio palvelutuottajien määrästä 22 kpl

Lumeen ja jäähän liittyviä tapahtumia ja rakennelmia vastaajat mainitsivat seuraavasti:

- lumiveistotapahtumat (toistuvat) 9 kpl
- jääveistotapahtumat (toistuvat) 3 kpl
- muut lumeen/jäähän liittyvät tapahtumat 32 kpl
- iglut, linnat, jäähotellit/baarit tai vastaavat lumi/jäärakennelmat 18 kpl

Myös eksoottisempia talvilajeja, kuten jääsurffausta/ leijasurffausta voi Suomessa harrastaa: arvio palvelutuottajien määrästä on 10 kpl. Sukellusta jään alla tarjoaa tämän kyselyn mukaan 3 palvelutuottajaa.

Virallisia jääteitä on vastaajien mukaan 54 kpl.

Vastaajien näkemyksiä kehittämistarpeista

Alla olevaan laatikkoon on kerätty vastaajien näkemyksiä siitä, millaisia kehittämistarpeita alueilla on esimerkiksi infrastruktuurin osalta (uusia reittejä, opasteita, rakennuksia/rakennelmia tms.), jotka mahdollistaisivat uusien innovatiivisten talvimatkailutuotteiden kehittämisen ja markkinoinnin.

- Lumi-/jää aktiviteettien saavutettavuutta pitää parantaa ja niitä pitää saada myös kaupunkien keskustoihin.
- Puuttuu pitkä hiihtovaellusreitti Kuopio-Tahko, joka seurailisi Tahkolle menevää vesireittiä, jonka varrella on jo majoitus- ja muita palveluita.
- Kaupungin laajan maastohiihtoverkoston opasteet eivät vastaa erityisesti ulkomaisten matkailijoiden tarpeita.
- Jääsurffausradan ja jääkiipeilyseinän rakentaminen tulevaisuudessa

- Pilkkikoppeja jäälle, avantouintipaikoille kunnolliset huoltotilat
- Oulussa joen jään hyödyntäminen olematonta: luistelijat/ potkukelkkailijat.
- Lumi ja jäärakentamisen osaamisessa on kehitettävää, samoin yhteistyössä ja tuotteistamisessa.
- Saaristo pitää mukauttaa myös lumettomuuteen ja jäättömyyteen.
- Nopeita yhteyksiä saaristoon
- Välineitä ja suojavarusteita vaihtelevien olosuhteiden mukaan, varustepankki
- Risteilyt talvisella merellä, pelastuspuvut päällä mereen, kalastus, nuotan-ve-to ja luontoretket
- Olemassa olevia palveluita pitää terävöittää, uusia innovaatioita kärkituotteiksi, markkinoinnin tehostamista, segmentointia, talvitapahtumia lisää
- Liikaa puhutaan talven epävarmuudesta, esim. jäätä on joka vuosi, ja kaamos on jo sinällään nähtävyys.
- Pitää monin tavoin varmistaa lumiolot myös etelässä, osin lisäämällä keino-tekoisia mahdollisuuksia, jotka sitten voisivat toimia kesälläkin.
- Latukartat kuntoon!
- Lisää lumeen ja jäähän liittyviä toistuvia tapahtumia!
- Maaseutuhotellien ja maaseutumatkailukohteiden yhteyteen pitäisi kehittää enemmän ja monipuolisempia talviaktiviteetteja, erityisesti talvikalastusta eri muodoissa.
- Kurkistus maalle-tyylillä tapahtumia koko perheelle: hevosajelua, talvikalastusta, koiravaljakkoajelua, lumikenkäretkiä, jääaktiviteetteja. Kun saadaan esim. lähikaupungin väestö mukaan, niin on paremmat mahdollisuudet tarjota/ kehittää palveluja myös matkailijoille
- Joulukuvaemat ja muut adventtiajan rituaalit kunnolla markkinoille
- Enemmän eurooppalaista meininkiä: glögiä, kojumyyntiä esim. kesäravintoloissa, jotka muuten ovat tyhjillään talven.
- Jää pitäisi kokea myös sisätiloissa esim. ruokailuissa
- Helsingin Joulumarkkinat kilpailukykyiseksi Tallinnan kanssa, olisiko Tier-napojat hyödynnettävissä, onko Lucia hyödynnettävissä nykyistä paremmin?
- Jääkiekkohallit alihyödynnettyjä
- Ongelmana arkuus/epävarmuus, pitkäjänteisyyden puute => tarvittaisiin nuoria rohkeita yrittäjiä.

Lumeen ja jäähän liittyviä kehittämishankkeita

Vastaajien mukaan käynnissä tai suunnitteilla on useita lumen ja jään hyödyntämiseen liittyviä kehittämishankkeita. Niistä vastaajat toivat esille seuraavat hankkeet. Osaa suunnitelluista hankkeista ei haluttu kilpailu tms. syistä johtuen vielä nimetä:

- Rovaniemen ammattikorkeakoulu: Kylmä- ja talviteknologiahanke
<http://www.arcticpowerlab.com/fi>
- Kainuun ammattiopisto, Kajaani: Lumimiilu-tapahtuma, teemana tervan tarina
<http://www.kao.fi/suomeksi/Ajankohtaista/Uutiset.iw3?showlocation=5dabbfcf-97d3-4f4b-ad47-39cod41906ee&newsID=cdd929a3-d40d-43f9-bbb2-4a32d78do458>
- Savonlinnan retkiluisteluhanke
<http://www.sinanssi.fi/kotisivut/skate/index.asp?valinta=Yhteystiedot&pn=1&kieli=1&open=&Aihe=67&avaa=Yhteystiedot&id=1>
- Lahden ammattikorkeakoulu: Ice Event -hanke
<http://www.lamk.fi/iceevent/index.html>

3.2.2 Incoming-toimistojen ja ohjelmapalveluyrittäjien näkemyksiä

Eri puolilla Suomea toimiville Incoming-toimistoille ja ohjelmapalveluyrittäjille lähetettyyn kyselyyn vastasi kymmenen Destination Management Company-yritystä. Monilla vastaajista on useiden vuosien/ vuosikymmenten kokemus Suomen markkinoinnista ulkomaisille kannustematka- eli Incentive-ryhmille sekä kokous- ja lomamatkailijoille.

Tärkeinä ja kilpailukykyisinä vetovoimatekijöinä kilpailtaessa ulkomaisista matkailijoista vastaajat toivat esille seuraavia asioita:

- lumilinna, iglut, jäähotellit -70 % vastaajista
- jääravintolat/baarit tms. lumi-/jäärakennelmat -60 %
- koiravaljakko- ja poroajelut -60 %
- moottorikelkkasafarit -60 %
- jäänmurtajaristeily ja jäissä kelluminen - 60 %
- talvikalastus -50 %
- ajoharjoittelu lumessa/ jäällä 40 %
- avantouinti -40 %
- retkiluistelu luonnon jäällä 40 %
- lumen/ jäänveistotapahtumat 30 %
- lumikenkäretket 30 %
- autotestaus/ ralliajo lumessa/ jäällä 30 %

Vastaajien näkemyksiä Suomen talvimatkailutarjonnan kilpailukykyä

- Suomen talvimatkailu on ollut kansainvälisessä kärjessä pitkään nimikkeellä Lappi. Saaristo- ja vesistöalueiden kilpailukyky on kärsinyt lumi/ jääepävarmuudesta sekä ohjelmapalvelutoimistojen pienestä koosta.
- Hyviä talvituotteita on paljon, mutta uusia ideoita kaivataan. Erityisesti ryhmille, jotka ovat jo olleet Suomen Lapissa, kaivataan uutta tekemistä ja innovaatioita.
- Lisää poroja etelään! Lisää laadukasta matkamuistotarjontaa aktiviteettikohteiden yhteyteen.
- Jäärakentaminen on Suomessa tehty hyvin.
- Safareissa ei ole tarpeeksi eroa vapaa-ajan ja Incentivematkailijoille tarjottavissa tuotteissa. Enemmän oivalluksia, innovatiivista ja osallistuvaa tekemistä!
- Tuote on laadukas Lapissa, hintataso on ongelma.
- Markkinointi ja tuotteistus ovat Järvi-Suomessa alkutekijöissään.

Kilpailutilanne, Suomen kilpailuvaltit ja heikkoudet

Suomen kanssa Incentive-matkaryhmistä kilpailevina maina/kohteina incoming-toimistot ja ohjelmapalveluyrittäjät toivat esille *Kanadan* (3 vastaajaa) *Ruotsin* (2 vastaajaa), *Norjan* (2), *Dubain* (2) ja *Pohjois-Amerikan*. Muina kilpailijoina mainittiin *Itävalta*, *Sveitsi* ja *Pietari* sekä *Islanti*, jonka valttina ovat halvemmat lennot. Varteenotettavia kilpailijoita ovat myös edullisen hintatason *Itä-Euroopan* maat, joista varsinkin *Puola* on nousussa.

Suomen *kilpailuvaltteina* vastaajat toivat esille Napapiirin, revontulet, porot, koskemattoman luonnon, takuuvarmen talven, turvallisuuden, elämykset, hyvät järjestelyt ja eksotiikan.

Suomen *ongelmia/ heikkouksia* vastaajien mielestä ovat: liian heikko imago ja tunnettuus, majoitustarjonnan vaatimaton taso ja rajallinen kapasiteetti sekä saavutettavuus, jossa ongelmia aiheuttavat lentoyhteydet ja lentojen hinnoittelu sekä pitkäjänteisyyden puute joidenkin lentoyhtiöiden toiminnassa.

Infrastruktuurin kehittämistarpeita

Rakennuksiin tarvitaan enemmän elämyksellisyyttä, esimerkiksi yhdistämällä suomalaista uutta designia ja arkkitehtuuriosaamista Lapin luonnon tarjoamiin elämyksiin ja luomalla kontrasteja. Rakentaminen tulee kuitenkin tehdä kestävä kehityksen periaatteiden mukaan, vaikka kierrätysmateriaaleja hyödyntäen.

Etelä-Suomeen vastaajat kaipaavat lisää talvielämyksiä. Lahteen voisi perustaa talvimatkailun elämyskeskuksen, jota pääkaupunkiseudulla käyvät matkailijat voisivat hyödyntää. Unique Lapland Helsingin Ylläshallissa on hyvä idea, mutta kaipaa vielä investointia ollakseen hyvä elämys. Helsingin lähistölle (30–45 minuutin etäisyydelle Helsingistä) kaivataan lisää laavuja ja WC-tiloja.

Nykyinen infrastruktuuri pitäisi saada paremmin matkailuyritysten hyödynnettäväksi. Luontokeskukset, kansallispuistot ja retkeilyalueet ovat loistavia, mutta Metsähallituksen ja matkailuyritysten yhteistyötä pitäisi kehittää ja yritykset pitäisi ottaa mukaan infrastruktuurin suunnitteluun ja toteutukseen.

Incoming-toimistojen ja ohjelmapalveluyritysten näkemyksiä talven markkinoinnin kehittämiseen

- Infra on jo riittävästi, pitää laittaa tuotteistus, markkinointi ja myynti kuntoon.
- Markkinointiin tarvitaan isompi panostus ja MEK tai joku muu taho koordinoimaan alueiden yhteistä markkinointia.
- Pitäisi selkeyttää erilaisten markkinointitahojen päällekkäisiä toimintoja: MEK, Finland Convention Bureau (FCB) Comma, Info Youragent.
- MEK ja Finnair parempaan yhteistyöhön.
- Ongelmia ovat Finnairin yhteistyöhaluttomuus ja hinnoittelu sekä MEKin toimistojen alasajo.
- Saaristo- ja vesistöalueiden pitäisi erottua tarjonnaltaan Lapista => tarjota jotain uutta Lapin kokeneille. Tuotteistamisessa vesistöalueella kannattaa keskittyä mökkikyliin: saunat, ulkopaljut, lumi/ jääbaarit.
- Tarjonnasta puuttuu tunturikeskusten ulkopuolisten aitojen kylien tarjontaa, myös ympäri Suomen, koska mm. Visitfinland ja MEK keskittyvät talvessa paljolti vain Lapin tunturikeskuksiin. Nämä muut ovat myös hinnallisesti usein tunturikeskuksia edullisempia ja ohjelmasisällöltään etenkin lomamatkailijoille sopivia.
- Hyvin suunniteltuja ammattimaisia opintomatkoja Itävaltaan ja Kanadaan matkailuyrittäjille.
- Uusien asioiden esille nostaminen, enemmän kuvallista videomateriaalia onnellisista asiakkaista, sosiaalisen median hyödyntäminen markkinoinnissa.

3.3 Suomen talvitarjonnan analyysi teemakohtaisesti

Tässä luvussa käsitellään Suomen talvitarjontaa teemakohtaisesti ja vertaillaan sitä muiden maiden tarjontaan ja kansainväliseen näkyvyyteen Internetissä. Teemoihin on liitetty myös kehittämisehdotuksia ja tuotu esille mahdollisuuksia soveltaa ulkomaisen tarjonnan tarkastelussa havaittuja ideoita Suomen olosuhteisiin. Tekstissä on viittauksia sekä kansainvälisen osuuden sisältöön (tämän selvityksen luku 2) että edellä kuvattujen alueorganisaatiokyselyn ja DMC-kyselyn tuloksiin ja hakukonekartoituksiin. Kunkin teeman alle on lisäksi koottu linkkejä, joista osa on teemaan liittyvää yleistietoa ja esimerkkejä Suomen tarjonnasta. Tarjontaesimerkit ovat pääosin sellaisia, jotka löytyvät suomenkielisen teemasanan Google-haulla.

Lumen ja jään innovatiivisessa hyödyntämisessä talvimatkailussa keskeisessä roolissa ovat luonnollisesti lumen- ja jäänveisto ja niihin liittyvät tapahtumat, kilpailut, rakennelmat ja tekniikat. Niitä tarkastellaan tämän luvun alussa. Niiden jälkeen käsitellään muita talviaktiviteetteja, joiden kehittämiseen ja hyödyntämiseen Suomessa voidaan jatkossa panostaa, ja joilla on kansainvälistä kysyntää.

3.4 Lumenveisto: tekniikkaa, tapahtumia ja toimijoita

Lumen käyttö sekä veistoksiin että erilaisiin rakenteisiin (iglut, liukumäet, lumilinnat) on Suomessa kehittynyt nopeaan tahtiin. *Kemin Lumilinna* on teknisenä ratkaisuna kaikkein massiivisin ja sen rinnalle on tullut useita iglukohteita lähinnä Pohjois-Suomeen. Lumirakentamisen osaamisessa Suomen arvioidaan olevan kansainvälisesti hyvinkin kilpailukykyinen. Alalla on tutkimus- ja koulutusprojekteja ja lähivuosina on odotettavissa uusia innovaatioita, jotka mahdollistavat rakenteiden tuottamisen pa-

remmin myös eteläisemmässä Suomessa. Lumirakentamisen tekniikkaa on eri tavoin kehittänyt huomattavan suuri joukko yrityksiä. Myös useat oppilaitokset ovat tuottaneet alan oppimateriaalia ja tutkimustietoa. Erityisesti aiheeseen on panostanut Lapin yliopisto yhteistyössä Lapin ammattikorkeakoulujen kanssa. Myös Lahden ammattikorkeakoulu on toteuttanut lumi- ja jäärakentamiseen liittyvän hankkeen.

Kansainvälisessä näkyvyydessä lumenveistoa taidemuotona dominoivat *USA ja Kanada* ja ylivoimaisena tapahtumakohteena on *Kiinan Harbin*.

Lumi ja jää muodostavat useissa tapauksissa yhdistelmän (esim. igluhotellit), joskin jäällä on enemmän käyttömahdollisuuksia myös pienempimuotoisessa jäätäiteessä (esim. pöytäkoristeet sisätiloissa). Kehitystä on vietävä eteenpäin näiden molempien elementtien yhdistelmänä.

Kuvalähde: www.suomenlatu.fi (myös yläkuva)

<http://rylk.kideve.fi>

Lumikohteita kaivataan lisää erityisesti eteläiseen Suomeen ja varsin vähän niitä on kehitetty myös keskimäärin hyvinkin lumivarmoilta alueilla Itä- ja Keski-Suomessa. Tekniikan tietämystä olisi nopeasti levitettävä eri puolille maata niin, että toteutuksia osattaisiin ja voitaisiin tehdä myös pienimuotoisina yksittäisten matkailukohteiden ympäristöön (esim. maaseutumatkailukohteet ja lomakylät) sekä kaupunkiympäristöihin. Myös lumen varastointia seuraavaa talvikautta varten voidaan tehdä nykyistä enemmän.

Yleistietoa, tapahtumia, esimerkkejä toimijoista:

- Lumenveiston yleistietoa, tekniikkaa, välineitä, SM-kisat: http://www.suomenlatu.fi/suomen_latu/talvilajit/lumenveisto/
- Lumirakentamisen yleistietoa: <http://www.grandshelters.com/manuals/igloo-man-p16-fi.htm>
- Talviteknologiaa: <http://www.snowpolis.fi/index.asp?pid=170>
- Levi: <http://rylk.kideve.fi/lumirakentamisen-keinoja>
- Lumi- ja jäätäiteen koulutusprojekti: Lapin yliopiston, Rovaniemen ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun projekti: <http://ace.ulapland.fi/talvitaide/index.html>; http://ace.ulapland.fi/talvitaide/oppi-materiaalia/index_oppi.html
- Lumenveiston SM-kisat Posiolla: <http://www.lumenveistoscsm.net/>
- Kalasataman laskiainen, Helsinki: <http://www.hel.fi/hki/Helsinki/fi/uutiset/kalasataman+laskiaisessa+lumenveistoa+ja+tarkkuushiihtoa>
- Lumiukkokisa: Ruka, Posio: <http://www.lumenveistokisa.com/alueen-lumi-ja-jaeaerakentaminen> <http://rukan-tarinat.blogspot.com/2011/01/rukan-salongin-lumihotelli-avattu.html>
- Ranuan lumipallomeri: <http://www.lappi.fi/uutinen/view/298394>
<http://www.iltasanomat.fi/ulkomaat/Onko%20t%C3%A4m%C3%A4%20uusavutto-muuden%20huippu%20Lumipallopuristin!/art-1288336926321.html>
- Yukigassen lumipallosota-kilpailu: EM-kisat Kemijärvellä 2012: <http://www.yukigassenfi.aazilla.com>
- Esimerkki lumenveistojoukkueesta: <http://personal.inet.fi/taide/lumistit1osuomi.html>
- Lumirakentamistietoa ja rakentajatahoja: <http://www.snowbrick.fi/33> <http://www.mailari.fi/lumirakentaminen.html> <http://www.ip-heikkila.fi/?s=lumirakentaminen>
<http://rylk.kideve.fi/jaa-ja-lumirakentaminen> <http://www.ilkkakarttunen.fi/>
<http://www.wixu.fi/kuvia.htm>
- Turvallisuusasiaa: http://yle.fi/uutiset/kotimaa/2010/01/kemin_lumilinnasta_rakennusmaaraykset_jaarakentamiseen_1405235.html
- Iglun rakentaminen pallotekniikalla (Iglu-Dorf): <http://www.allgaeu-event-tools.de/igluformer/aufbau-eines-iglus.html>
<http://www.iglu-dorf.com/index.php/en/about-us/history.html>
<http://www.smh.com.au/travel/accommodation-reviews/chilling-out-in-a-luxury-igloo-20090202-7vie.html>
- Tutkielma kesäiglusta: <http://www.arnopronk.com/bestanden/paper%20stutgart.pdf>

3.5 Jäänveisto: tekniikkaa, tapahtumia ja toimijoita

Jäänveisto taidemuotona ja erilaisina rakenteina on edennyt Suomessa samaa tahtia lumirakentamisen kanssa, mutta tarjoaa kuitenkin enemmän mahdollisuuksia tuottaa erilaisia ratkaisuja osin yhdistettyinä lumirakenteisiin ja osin erillisinä toteutuksina. Tällaisia ovat mm. erilaiset jääbaarit, jääkoristeet ruokailutiloissa ja jopa jääastiatot.

Kuvalähde: www.korkeasaari.fi/artmeetsice

Suomalainen jäätäideoosaaminen on kansainvälisesti varsin arvostettua. Suomalaiset ovat tuottaneet jääsistusratkaisuja esim. useisiin Alppimaiden igluhotellikohteisiin ja esim. osa Itävalan Grazin massiivisista adventtiteoksista on toteutettu suomalaisvoimin. Suomessa toimii myös Pohjoismaiden suurin jäänveistoon ja jäärakenteiden tuotantoon erikoistunut yritys Frostiart Oy.

Kansainvälisessä Internet-näkyvyydessä jäänveistoa dominoivat lumenveiston taapaan USA ja Kanada ja tapahtumien osalta Kiina, erityisesti Harbin. Japani on myös merkittävä kohde lumen- ja jäänveistossa omilla suurilla tapahtumillaan, esim. Sapporo Snow Festival, vaikka se ei Google-haussa tulekaan hyvin esille. Pienimuotoisessa jäätäiteessä Englanti on yllättäen varsin merkittävässä asemassa Internet-näkyvyydessä ja jäätäide perustuu siellä luonnollisesti täysin jäätehtaissa tuotettuun jäähän.

Levin Icium -jäämaailma on ensimmäinen laajamittainen matkailullinen jäärakennelma Suomessa ja se voi nousta myös kansainvälisesti tunnetuksi kohteeksi ja toimia Suomen jäärakennusmaineen kärkenä.

Kuvalähde: www.icium.fi

Jääntuotantoa ja varastointia kehitettävä

Jäärakenteita ei kaikkialla Suomessa voida jättää luonnonjään varaan, vaan tehdasmaista jäätuotantoa olisi kehitettävä ja sitä mukaan myös jään varastointimahdollisuuksia. Toistaiseksi Suomessa on vain yksi pienehkö jäätehdas (Frostiart), mutta jäätä voidaan myös tuoda esim. Latviasta, Belgiasta tai Hollannista. Suomalaisen jääblokkituotannon kasvattaminen lisäisi varmuudella myös jään käyttöä eteläisen Suomen kohteissa. Mielenkiintoista olisi jään käytön lisääminen kesällä, jolloin erityisesti ulkomaisille matkailijoille voitaisiin luoda mielikuvia myös Suomen talvesta. Hiihtohallit, -putket ja -luolastot ovat luonnollisia ympäristöjä myös kesäkauden lumi- ja jäätäiteelle.

Keskitetyllä yhteismarkkinoinnilla ja hakukoneoptimoinnilla lisää näkyvyyttä

Markkinoinnin ja kansainvälisen näkyvyyden osalta olisi tärkeää koota lumi- ja jäätäiteeseen liittyvät tapahtumat, erilaiset rakenteet ja kohteet yhdeksi kokonaisuudeksi erityisesti Visitfinland-sivuille, mutta myös alueellisesti matkailualueiden sivustoille. Suomen näkyvyyttä voidaan merkittävästi parantaa laatimalla hyvät sisältökuvaukset, käyttämällä paljon kuvia ja kiinnostavia artikkeleita sekä tekemällä hakukoneoptimointi hyvin. Kohteet ja tapahtumat pitäisi myös mahdollisimman laajasti tuotteistaa paketeiksi ja kytkeä ne myös majoitusliikkeiden ja ohjelmapalveluyritysten markkinointiin.

Suomalaisten jää- ja lumitaiteilijoiden osallistumista kansainvälisiin kilpailuihin pitäisi tukea systemaattisesti, koska menestys maailmalla tuo näkyvyyttä myös Suomen matkailulliselle jää- ja lumitarjonnalle.

Yleistietoa, tapahtumia, esimerkkejä toimijoista:

- Yleistietoa, tekniikkaa, välineitä:
http://www.suomenlatu.fi/suomen_latu/talvilajit/jaanveisto/
- Kansainvälinen jäänveistöjärjestö Nica: kilpailuja, veistoskuvagalleria, veistäjäluettelo, alan yrityksiä
<http://www.nica.org/Ice-Sculpture-National-Ice-Carving-Association.htm>
- kilpailukalenteri:
<http://www.nica.org/calendar-of-events-ice-carving-competition.htm>
- Lahden ammattikorkeakoulun projekti: jäänrakentamisen opas:
http://www.lamk.fi/material/iceevent_jaarakennus.pdf
- Jäänveiston SM-kisat Joensuussa:
<http://joensuunlatu.sporttisaitti.com/jnslatu6ov/jaanveiston-sm-kilpailut/>
<http://joensuunlatu.sporttisaitti.com/jnslatu6ov/jaanveiston-sm-kilpailut/kuvia-ja-videoleikkeitä>
- Jäänveistokisa Winter Vaasa: <http://www.shoppingvaasa.com/298629.aspx>
- Kansainvälinen jäänveistokilpailu Lappeenrannassa:
http://tapahtumat.ekarjala.fi/index.php?option=com_events&task=view_event&language=1&id=11121
- Art Meets Ice -kansainvälinen jäänveistokilpailu, Korkeasaari, Helsinki
<http://www.hel.fi/hki/Helsinki/fi/uutiset/art+meets+ice+2011>
<http://www.korkeasaari.fi/artmeetsice>
- Jäällinna-festivaali, Savonlinna: <http://www.jaalinna.fi/ohjelma/>
- Levin Icium: www.icium.fi
<http://fi.radio86.com/kiinalainen-kulttuuri/jaa-taipuu-taitajan-kasissa-vaikka-ih-memaaksi>
- Esimerkki yritystuotteesta, Vanajanlinna:
www.eventgarden.fi/index.php?module_id=165&file_id=433
- Jäänveistäjiä:
<http://www.iceking.fi/index.html> ; <http://www.icemagic.fi/index.php?sivu=fin>

Jäärakenneyrityksiä:

- Pohjoismaiden johtava jäärakenneyritys Frostiart, Lappeenranta:
<http://www.frostiart.com/index.html> ; <http://picasaweb.Google.com/frostiart/FrostiartIcesculptures#>
<http://www.aluelehtisaimaa.fi/inspiroiva-jee.html>
- Itävaltalainen tuottaja: <http://www.iceandart.com/>
- Grazin Eiskrippe-tapahtuma: <http://www.eiskrippe.com/>
- Englantilaisia tuottajia: www.eskimo-ice.co.uk ; www.ice-agency.com ; www.the-ice-man.co.uk/
- Hollantilainen tuottaja: <http://www.sculpture-events.com/en.html>
- Jätehdas Belgiassa: <http://www.ice-blocks.com/>
- Varusteet, tietotaito: http://www.icesculptingtools.com/step_by_step_lessons.htm

3.6 Iglut, lumihotellit, lumilinnat ja muut lumi-/jääkohteet

Suomessa on toistakymmentä merkittävää lumi-/jääyhdistelmiin perustuvaa majoitus- ja käyntikohdetta. Muutamalla on jo yli kymmenen vuoden historia, mutta useimmat ovat syntyneet viime vuosina. Erityisen suuri keskittymä rakennetaan vuosittain Rovaniemen alueelle ja ympärivuotisena kohteena siellä toimii Santa Parkin jäägalleria.

Kuvalähde: www.arcticice.fi

Suomen kansainvälisesti tunnetuin ja omassa sarjassaan ainutlaatuinen lumirakennelma on Kemmin Lumilinna. Se hallitsee snow castle-hakusanalla kansainvälistä Google-hakua, mutta ei valitettavasti pääse kunnolla esille snow hotel tai ice hotel-hakusanoilla. Tältä osin tilanne on helposti parannettavissa tarkentamalla hakukoneoptimointia.

Kuvalähde: www.snowcastle.net

Kuvalähde: www.icium.fi

Talvikauden 2010–2011 merkittävin toteutus oli *Levin Icium*-jäämaailma. Sen teemoitettu idea ja sijoittuminen Suomen kansainvälisesti tunnetuimpaan matkailukeskukseen mahdollistavat kohteelle kansainvälisen läpimurron ja se hyödyttää Suomen muitakin kohteita. Läpimurto ja tunnettavuuden saavuttaminen edellyttää luonnollisesti, että Iciumista muodostuu pysyvä laadukas kohde, vaikka se vuosittain sulaakin.

Kansainvälisissä hakukoneissa igloo hoteltermiä hallitsee *Kakslauttanen lasi-iglukylä*. Se päihittää selkeästi kaikki kansainväliset kilpailijat niin Alppimaiden kuin Pohjois-Amerikankin osalta. Lasi-igluhotelleille ei toistaiseksi tiettävästi ole kansainvälistä vastinetta. Vaikka sellaisia syntyisikin, niin Kakslauttanen asema ei hevillä horju, koska se on onnistunut hankkimaan itselleen laajan asiakaskunnan ulkomailta ja paljon kansainvälistä tunnettuutta.

Kuvalähde: www.kakslauttanen.fi

Kuvalähde: www.snowvillage.fi

Ice hotel -teemaa kansainvälisissä hakukoneissa hallitsee vastaavasti Ruotsin *Jukkasjärven jäähotelli*. Se onkin lajissaan maailman ensimmäinen ja se on ollut esikuvana monille muille jäähotelleille. Jukkasjärvi hallitsee myös snow hotel -hakua, mutta siinä nousee esille kohtuullisen hyvin myös *Lainion Snow Village*, joka voisi pienellä hakukoneoptimoinnilla päästä myös Ice hotel-haussa näkyvyyden kärkisijoille. Lainion Snow Village on joka tapauksessa Suomen merkittävin lumesta ja jäästä tehty hotelli-ravintola.

Omaleimaisia kohteita, yhteistä näkyvyyttä ja tehoa markkinointiin

Tulevaisuuden kokonaiskehitystä ajatellen uusien kohteiden erottumista nykyisistä on syytä ideoida tarkkaan. Alppimaissa esim. igluhotellit ovat jo liikaa toistensa kopioita ja niille on vaikea löytää erottuvia kilpailuetauja. Kohteita alkaa olla Lapissa jo tungokseen asti ja niitä olisi saatava syntymään myös eteläiseen Suomeen, jokin kohde mielellään aivan Helsingin läheisyyteen.

Markkinoinnin näkökulmasta lumesta/jäästä rakennettuja kohteita on Suomessa jo varsin runsaasti ja näille, kuten useimmille muillekin talvituotteille, pitäisi saada aikaan yhteistä näkyvyyttä kansainvälisillä markkinoilla. Pitemmällä tähtäimellä markkinoinnin onnistuminen ja hyvän maineen saavuttaminen riippuvat tarjonnan laadusta, ja se on tällä hetkellä Suomessa kilpailukykyinen ulkomaiden tarjontaan verrattuna.

Markkinointi ja erottuvuus kansainvälisistä kilpailijoista vaativat omaleimaisia kohteita, joihin on myös eteläisemmässä Suomessa syytä liittää arktisen eksotiikan sanomaa. Kohteet pitäisi tehdä nykyistä paremmin tutuksi myös suomalaisille kuluttajille yritysasiakkaiden lisäksi..

Suomi tunnetaan saunakulttuuristaan ja markkinoille sopisi erittäin hyvin 1-2 massiivisempaa jää/ iglu-saunamaailmaa ja pienempiä saunarakennelmia esim. useiden lomakyläyhteyteen. Lappeenrantalainen Frostiart on kehittänyt design-jääsaunan, joka sopii hyvin esim. lomahotelliympäristöön tai jopa valikoituihin kaupunkikohteisiin (havainnekuva oikealla).

Kuvalähde: www.artice.fi

Kuvalähde: www.frostiart.com

Esimerkkejä kohteista:

- Kakslauttanen lasi-iglut, Saariselkä: <http://www.kakslauttanen.fi/en>
- Levin lasi-iglut: <http://www.leviniglut.fi>
- Kemin Lumilinna: <http://www.snowcastle.net/fi/>
- Lainion lumikylä -Snow Village: <http://www.snowvillage.fi/contactfi.htm>
- Arctic Snow Hotel, Sinettä (Rovaniemi): <http://www.arcticsnowhotel.fi/index.php?name=Content&nodeIDX=115>
- Luvattumaa/ Levi Icegallery (jäähotelli, baari): <http://luvattumaa.fi/lm/esivu.php?id=25&kieli=fi>
- Hetan lumilinna, Enontekiö: <http://www.snowcastle.fi>
- Arctice Winter Wonderland, Napapiiri: <http://www.artice.fi>
- Lumimaa-Snowland, Rovaniemi (ravintola): <http://www.snowland.fi/Lumimaa>
- Santas Ice Park, Rovaniemi: <http://www.santasicepark.fi/>
- Ruka Peak, Kuusamo: <http://www.rukapeak.fi/fi/snow-bar.html>
- Rukasafaris iglu, Kuusamo: <http://www.rukasafaris.fi/iisakki-village-majoitus/yovy-iglussa.html>
- Rukan salonki-iglu ja jääkappeli, Kuusamo: <http://www.rukansalonki.fi/fi/yleis/iglut-ja-lumikappeli.html>
- Lapland Hotels -igluhotelliketju: www.mtv3.fi/matkailu/kotimaa/artikkeli.shtml/573809/lapissa-voi-yopya-jaisessa-ja-lumisessa-iglussa
- Iso-Syötteen iglu: http://www.experience-isosyote.fi/index.php?id=2_65
- Harrinivan 7 -hengen iglu, Muonio: http://www.hotellijeris.fi/Suomeksi/Harriniva/Talvi_2010-11/Iglu.iw3
- Arctic Ice bar, Helsinki: <http://www.arcticicebar.fi/>
- Lappipro (esittelee useita iglu kohteita): <http://www.lappipro.com/etusivu/majoitus/iglut>

3.7 Talvikalastus

Talvikalastus ja erityisesti pilkintä on Suomen lisäksi erittäin suosittu harrastus Ruotsissa, Norjassa ja Pohjois-Amerikassa. Jossain määrin tarjontaa on myös esim. Sveitsissä. Monissa paikoissa kyse on paikallislisille markkinoille suunnatusta tarjonnasta ja sen näkyvyys matkailutuotteena kansainvälisissä kanavissa on melko heikkoa. Osittain tämä johtunee myös siitä, että palveluntarjoajat ovat hajallaan ja melko pieniä eivätkä saa tarjonnan esittelyä kovinkaan hyvin hakukoneisiin. Toisaalta koko käsite ice fishing on täysin tuntematon monissa maissa.

Kuvanlähde: www.graylingland.com

Suomella erinomaiset edellytykset menestyä

Suomella on luonnonolojensa puolesta ehkäpä maailman parhaat mahdollisuudet tarjota talvikalastusta matkailuaktiviteettina. Suomessa on erittäin monipuoliset, kalaisat ja helposti kalastettavat sisäjärvet, vähintään yhtä loistavat pohjoiset tunturijärvet sekä laajat saaristoiset merialueet. Näiden lisäksi on vielä suuri määrä läpi talven sulana pysyviä virta-alueita, joissa voi harrastaa virvelöintiä tai soutu-uistelua. Yleisen eurooppalaisen mittapuun mukaan vesistömme ovat puhtaita ja se kannattaa tuoda markkinoinnissa hyvin esille.

Lisäksi Suomella on pitkät perinteet talvikauden verkkokalastuksessa ja talvinuotauksessa. Verkkokalastus- ja talvinuottausretkille osallistuminen ovat sellaisia kalastuksen osa-alueita, jotka soveltuvat retkiohjelmina kaikenlaisille matkailijoille. Kulkuvälineenä voi olla hevosen vetämä reki, potkukelkka, moottorikelkka tai maastokulku-neuvo.

Lisäksi pilkkiminen on Suomessa pääsääntöisesti ilmaista. Maksullista se on vain erikoiskalastusalueilla. Oppaan johdolla tapahtuvan pilkkiretken järjestäminen vaatii vesialueen omistajan luvan, samoin kuin kesäinen opastettu viehekalastuskin. Nähtäväksi jää, muuttuuko laki tältä osin enemmän matkailua tukevaksi uuden eduskunnan myötä.

Hyviä saaliita ja runsaasti kalastuspalveluntarjoajia

Mahdollisten saaliskalojen valikoima on jo pilkkimisessäkin mittava: ahven, särki, hauki, kuha ja made ovat varsin yleisiä saaliskaloja. Mateen yöpilkintä on hyvin eksoottinen elämys, joka tuottaa osaavan oppaan johdolla myös hyvän ja maittavan saaliin. Verkkokalastusretkien saaliskirjoon kuuluu edellisten lisäksi yleisesti esim. lahna, ja saaliskoko suurenee kuhan ja hauen osalta. Nuotanvedon saaliina on yleisimmin muikku tai merellä silakka. Kalaretki on kokonaisuutena hieno elämys, kun siihen liitetään saaliskaloista valmistettava ateria yhdistettynä muuhun maukkaaseen lähiruokaan.

Kuvalähde: www.nalleparkki.fi

Kuvalähde: www.hoitokalastus.com

Ohjelmapalveluyrittäjien ja kalaoppaiden tuottamaa ohjattua kalastustarjontaa on melko runsaasti. Pilkkiretkien järjestäjiä löytyy alueorganisaatiokyselyn tulosten perusteella reilusti yli 100. Kotimaisten nettihakujen kautta saadaan esille alle 30 tarjoajaa ja kansainvälisellä haulla vain muutamia. Verkko- ja nuottausretkien järjestäjiä on saman kyselyn mukaan n. 30, kotimaisten nettihakujen kautta niitä saadaan esille vähemmän kuin 10.

Erityisesti pilkkikalastukseen liittyy kaksi erilaista tarjontavaihtoehtoa: joko oppaan johdolla toteutettu ja tuotteistettu paketti retkiaterioineen tai omatoiminen pilkkiminen esim. mökin vuokrauksen yhteydessä. Jonkinlaisena välimuotona näistä, ja varsin hyvänä ideana, voidaan pitää majoitus/ ohjelmapalveluyritys Lapin Oravan 15 minuutin pilkkiretkeä. Hintaan kuuluu varusteet, syötit, kalapaikan osoittaminen ja perustekniikan näyttäminen. Tämän retken hinta on vain 5 euroa/henkilö ja opastuksen jälkeen pilkkimistä voi jatkaa ilmaiseksi vaikka viikon. Kaikkia näitä tarjontamuotoja tarvitaan. Oleellista on, että talvikalastus pitäisi saada näkymään mahdollisimman monen loma-kohteen tarjonnassa ja asiakkaat pääsisivät kokemaan aidon kalastuselämyksen.

Kuvalähde: www.luontoon.fi

Kuvalähde: www.saimaaholiday.net

Tuotteistamista ja markkinoinnin tehostamista tarvitaan

Talvikalastus on ehdottomasti sellainen tuotekokonaisuus, jossa Suomen pitäisi saada tehtyä läpimurto kansainvälisilläkin markkinoilla ja kehittyä siinä jopa markkinajohtajaksi. Erityisen tärkeää on tuoda kalastus esille Venäjän markkinoilla sekä talvella että kesällä, mutta myös keskieurooppalaisille matkailijoille kalastusta voidaan hyvin myydä luonnonläheisen majoituksen oheistuotteena. Heidän mahdollisuutensa harrastaa tätä lajia kotimaissaan ovat hyvin rajalliset.

Markkinointi vaatii talvikalastuksen imagollista esilletuontia, erilaisten kalastusmuotojen esittelyä ja eri kohderyhmille suunnattua hyvin tuotteistettua tarjontaa. Kaikkea ei pidä paketoita liian tiukasti. On aivan yhtä arvokasta myydä viikon mökkiloma kalastusmahdollisuuden kera kuin varsinainen opastettu ja paketoitu kalastustuote.

Myös kärkituotteita pitää kehittää. Kun useissa alppikohteissa markkinoidaan näkyvästi heliski-palveluja, niin Suomessa voisi nykyistä laajemmin olla tarjonnan kärkituotteena *heli-fishing*, jossa mennään helikopterilla kalaan Lapin tiettömille tunturialueille tai ulkosaaristoon.

Markkinointia ei pidä suunnata pelkästään pro-tason kalastusharrastajiin eikä heille tarkoitettuihin kanaviin/ medioihin, vaan markkinointia kannattaa suunnata tavallisille kuluttajille tavanomaisten kuluttajamedioiden (käytännössä sähköisen median) avulla. Talvikalastus voidaan periaatteessa kytkeä lähes jokaisen majoitusliikkeen valikoimaan ja tätä kautta tarjonnalle saadaankin parempaa markkinanäkyvyyttä kuin irrallisina tuotteina markkinoituna.

Erilaisia pilkkikilpailuja riittää Suomessa useita jokaiselle talviselle viikonlopuille. Ne ovat kuitenkin enimmäkseen aktiivisten harrastajien tapahtumia tai esimerkiksi jonkun järjestön sisäisiä tapahtumia. Suurin tapahtuma, Tuurin miljoonapilkki, jouduttiin lopettamaan verotuksellisista syistä. Idea oli hyvä ja tapahtuma ylitti myös kansainvälisen uutiskynnyksen. Jotain vastaavaa tarvittaisiin tuomaan lajille näytävyyttä ja kansainvälistä mainetta.

Siirrettävät ja lämmitettävät pilkkimökkit

Alkutalven pimeään ja usein kylmimmän kauden ankeus voidaan kääntää lämpöiseksi mukavuudeksi ympäristöön sopivien siirrettävien ja lämmitettävien pilkkimökkien avulla. Vuokrattava pilkkimökkirivistö voisi olla esim. matkailukeskuksen rannassa tai muutamia mökkejä voisi sijoittaa maaseutumatkailuyrittäjän rantaan. Myös vesistön äärellä sijaitseva kaupunkihotelli voisi hyvin sijoittaa muutamia pilkkimökkejä rantaan, kaupungin keskustan tuntumaan ja tarjota näin asiakkailleen helposti pilkkimis-mahdollisuuksia.

Kuvalähde: www.lesgitesdufjord.com

Kuvalähde: www.sonsoma.fi

Pilkkimökkejä on kuvattu sekä Pohjois-Amerikan että Norjan osuudessa luvussa 2. Suomeen sopii paremmin idyllinen Norjan malli (kuva vasemmalla). Mahdollisimman kevytrakenteisen mökin koko on n. 6-8 m², pieni kamiina, öljyvalo, penkit seinustoilla ja reikä tai useita reikiä lattiassa pilkkimistä varten. Mökkejä voidaan kauden aikana hieman siirrelläkin ja kauden päätteeksi vetää rantaan odottamaan seuraavia jääkelejä. Suomessa siirrettäviä mökkejä on 1-2 yrittäjällä (kuva oikealla).

Toki luksusmallejakin voi Pohjois-Amerikan tyyliin tehdä, mutta laajemmassa mittakaavassa niitä ei Suomessa tarvita. Suuremmille erikoisryhmille voidaan pystyttää pilkkiteltoa tai jurtta, jossa pilkkimisen lisäksi voidaan järjestää muutakin ohjelmaa ja ruokailuja. Pohjois-Amerikassa, esim. Minnesotassa, suurten pilkki-mökkien vuokraus on tietyillä alueilla suomalaisten lomamökkien vuokrausta vastaavaa liiketoimintaa.

Niille ulkomaalaisille (ja usein myös suomalaisille), jotka haluavat tehdä omatoimipilkkintää, pitäisi antaa lyhyt opastus ja näyttää lähistön potentiaaliset pilkkipaikat, tekniikka, syöttien käyttö ja kuvaston avulla tavoiteltavat kalalajit. Tähän ei yleensä tarvita varsinaista koulutettua kalaopasta, vaan esim. lomakylän henkilökunta pystyy asian hoitamaan.

Yleistietoa, tapahtumia, esimerkkejä toimijoista:

Pilkkiretket:

- Täysipainoinen tuote: <http://www.luxurytenojoki.fi/kalastusretket/talvikalastus-ja-pilkkiretket.html>
<http://www.ounasretket.fi/Pilkkiretket.html>
- Käsivarsi: <http://www.salmonfinland.com/34>
- Tasokkaita pilkkiretkiä Lapissa, myös heli-fishing: <http://www.graylingland.com/35>
- Äkäslompolo: <http://www.snowfunsafaris.com/suomi/pilkkiretket.html>
- Utsjoki: <http://www.arctictravel.fi/pilkkiretket.php>
- Enontekiön pilkkiviikko huhtikuun lopulla: <http://www.tosilappi.fi/loader.aspx?id=94d39337-2190-4f30-a5fd-1dbf116c1896>
- Vain kaksi kalaa -pilkkikilpailu toukokuussa, Kilpisjärvi: <http://www.kilpisjarvi.org/tapahtumat.htm>
- Pyhä-Luoston 15 minuutin pilkkiretki: <http://www.lapinorava.fi/ohjelmapalvelut/pilkkiretki.html>
- Pyhä-Luosto: <http://www.pyha.fi/koenae/?file=tuotteet&catid=24&submenu=3772>
- Kuusamo, pilkkiretket: <http://www.rukaadventures.fi/fi/pilkkiretket>
- Päivän pilkkiretki Venäjälle: <http://www.ruka.fi/talvi/aktiviteetit/?file=tuotteet&id=474&submenu>
- Isosyöte: moottorikelkkasafari + pilkkiminen: http://www.experience-isosyote.fi/index.php?id=2_43
- Koli: www.sokoshotels.fi/vapaa-aika/onni-oravan-perhepaketit/koli/pilkkiretki-ahdin-valtakuntaan-kolilla/
- Saarijärvi: <http://www.erapalvelut.com/ohjelmapalvelut/pilkkiretki>

- Saaristomeri, Säkylä: <http://www.kalakaima.fi/pilkkiretket.htm>
- Säkylä: <http://www.sakylanerajakalastusmatkailu.fi/pilkkiretki/default.asp>
- Sysmä: <http://www.phnet.fi/ph-matkailukalastus/108.htm>
- Etelärannikko, Sipoo: <http://www.trophyfishing.fi/fi/kalastuspaketit/pilkkiretki.html>
- Pilkkiretki pk-seudulla: <http://www.elamyslahjat.fi/lahjat/pilkki-retki-paakaupunki-seudulla>
- Porvoo/Augur: <http://www.kalaopas.info/>
- Pilkkimökit: <http://www.sonsoma.fi/English17.php>

Verkkokalastusretket:

- Saariselkä: <http://www.saariselka.fi/lakesnow/fi/services.php>
- Sodankylä: <http://www.nalleparkki.fi/3>
- Rovaniemi: <http://villiporo.net/elamys-palvelut.html>
- Perämeri: <http://www.bjorkoby.fi/Ohjelmapalvelut/Kalastus.69.6.html>
- Koli: www.koli.fi/Suomeksi/Nae_ja_tee/Koli_kesalla/Kesaaktiviteetit/Kalastusretket_Future_Freetime.iw3
- Kuopio: <http://www.kuopioinfo.fi/finnish/perussivut/aktiviteetit/talvi/kalastus.php>
- Rantasalmi: www.rantasalmitravel.com/index.php?option=com_content&task=view&id=89&Itemid=101
- Savonlinna: <http://www.loikansaari.fi/talviretket.htm#talviverkko>
- Porvoo: <http://www.uddstrom.fi/kalamatkat.htm#talvi>

3.8 Retkiliustelu

Retkiliustelun systemaattinen kaupallistaminen alkoi Kuopiosta v. 1984, jolloin käynnistettiin erityisesti hollantilaisille suunnattu Kuopion Luistelumaraton -tapahtuma. Sen päämatkana oli 200 km luistelu 50 km pitkällä luonnonradalla. Tapahtuma on jatkunut käytännössä yhtäjaksoisesti 27 vuotta (muutama peruutus sääolosuhteista johtuen) ja se toimii nyt nimellä *Finland Ice Marathon*. Vaikka Kuopion tapahtumaa on ylläpidetty sitkeästi, niin kansainvälinen läpimurto on vieläkin saavuttamatta. Luisteluliiton järjestämään *Tour de Skate*-kilpailusarjaan kuuluvia luonnonjääkisoja ovat Kuopion lisäksi myös *Tuusulanjärven maraton*, *Helsingin Laajalahden maratonluistelu* sekä *Oravin retkiliustelutapahtuma*. Molemmat pääkaupunkiseudun kisat jouduttiin perumaan huonojen jääolosuhteiden takia v. 2010, jolloin *Tour de Skate* viimeksi järjestettiin.

Kuvalähde: www.pohjois-savonliikunta.fi

Pitempiketoisen retkiliusteluväylästä uranuurtaja on *Saimaa Holiday-verkosto* Rantasalmella ja Oravissa. Rantasalmen ja Oravin kohteiden välissä sijaitsee Linnan saaren kansallispuisto, jonka läpi joka talvi auki pidettävä luonnonkaunis luistelureitillä kulkee. Luistelun lisäksi reitillä voidaan liikkua esim. potkukelkalla. Saimaa Holiday-retkiliustelu on lisäksi hyvin tuotteistettu ja saatu myyntiin myös ulkomailla. Saimaan retkiliusteluverkostoon kuuluu myös *Punkaharjun retkiliustelu* Puruvedellä.

Viime vuosina retkiliustelun suosio on Suomessa kasvanut melkein räjähdysmäisesti ja uusia luistelukohteita avautuu vuosittain. Esimerkiksi *Iceway*-konseptin mukaiset radat ja välinevuokraus ovat levinneet useisiin hiihtokeskuksiin. Myös ratojen avaamis- ja ylläpitotekniikkaa on kehitetty tutkimusten ja erityisesti pitkäaikaisten kokeilujen avulla.

Kansainvälisessä Internet-näkyvyydessä Ruotsilla on retkiliustelussa hallitseva asema. Ruotsalainen retkiliustelutuote on kuitenkin lähes pelkästään lumettomalla jäällä tapahtuvaa luistelua, jonka toteutuminen vaihtelee suuresti vuosittain olosuhteiden

mukaan. Avojääluiistelua on erittäin vaikea tuotteistaa etenkin ulkomaan markkinoille, mutta kotimaan luistelijat saavat nopeasti tiedon olosuhteista sähköpostin tai tekstiviestin hälytysjärjestelmällä. Ruotsin lisäksi Kanada tulee esille nettinäkyvyydessä ja Pohjois-Amerikka hallitsee suvereenisti mm. *nordicskating.com*-sivustoa.

Kuvalähde: www.luonnossa.net

Kuvalähde: www.jarvisydan.com

Markkinointiin ja ratojen ylläpitoon lisää resursseja ja yhteistyötä

Retkiluistelu voidaan varsin hyvin nostaa yhdeksi Suomen talvimarkkinoinnin kärjeksi. Ehdottoman tärkeää on, että markkinointia varten tarjontatiedosta saadaan koottua yhtenäinen kokonaisuus. Hoidetut luonnonjääradat, matkailukohteissa tapahtuva välinevuokraus, opastus ja monipuoliset vesistömaisemat ovat Suomen valtteja.

Ratojen ylläpito yksityisin voimin on haasteellista ja niitä olisi nykyistä enemmän tuettava myös julkisella rahoituksella. Retkiluistelu palvelee yhtä hyvin paikallisia asukkaita kuin matkailijoitakin.

Pitkän kokemuksen omaavien kohteiden tietotaito ratojen ylläpidosta pitäisi saada laajaan käyttöön ja myös teknisten välineiden tuotekehitykseen pitäisi löytää panoksia. Lisäksi jään ominaisuuksia ja jääratojen hoitamisen menetelmiä pitäisi tutkia samaan tapaan kuin on tutkittu lumi- ja jäärakentamiseen liittyviä asioita.

Yleistietoa, esimerkkejä toimijoista

- Suomen Retkiluistelijat ry: <http://www.skinnari.fi/>
- Luisteluliitto: http://www.luisteluliitto.fi/matka-ja_kuntoluistelu/retkiluistelu/
- Suomen Latu: http://www.suomenlatu.fi/suomen_latu/talvilajit/retkiluistelu/
- Yleistietoa jäästä ja luistelusta, Saimaan reitit: <http://www.sinanssi.fi/kotisivut/skate/index.asp?valinta=Etusivu&pn=1&kieli=1&open=&Aihe=25&avaa=Etusivu&id=1>
- Iceway-kohteet: <http://www.iceway.fi/>
- Rantasalmi: <http://www.saimaaholiday.net/oravi/index.php?page=retkiluistelu>
- Jämsä: <http://www.retkiluistelu.com/fi/>;
- Savitaipale: <http://luistelu.kuolimo.net/>
- Etelä-Suomi: <http://www.retkiluistelu.fi/>
- Savonlinna: <http://www.savonlinna.travel/fi/aktiviteettilomaa-saimaalla-talvi/retkiluistelu/>
<http://www.jarvisydan.com/index.php?page=retkiluistelu&hl=fi>
<http://www.trillivikla.fi/ohjelmapalvelut/retkiluistelu/>
<http://www.kruunupuisto.fi/fi/111/retkiluistelu.html>;
http://www.harjunportti.fi/fin/retkiluistelu_valinevuokraus
- Turku: <http://www.turunlatu.fi/retkiluistelu.html>
- Ylläs: <http://www.yllas.fi/retkiluistelu>
- Vuokatti: <http://www.vuokatti.fi/fi/tekemiset/talvella/retkiluistelu/>
- Kempeleenlahden matkaluistelu-reitti, Oulu: www.ouka.fi/liikunta/Tiedote.asp?ID=16658
- Tahko: <http://www.tahko.fi/index.php?cId=213&pId=17>

- Ahvenanmaa: http://www.visitaland.com/fi/nae_koe/ulkoilu/retkiluistelu
- Lappeenranta: <http://www.koskimies.fi/liikkuminen/retkiluistelu>
- Kaskinen: <http://www.luonnonkulku.fi/retkiluistelu/>
- Tuusulanjärvi: <http://tuusulanjarvi.blogspot.com/2007/11/historiaa.html>
<http://www.gustavelund.fi/ohjelmapalvelut/retket-ja-elamykset/Retkiluistelua-ja-potkukelkkailua-Tuusulanjaervella>
- Retkiluistelukilpailuja: http://www.luisteluliitto.fi/maraton-ja-masterluistelu/tour_de_skate/
<http://www.pohjois-savonliikunta.fi/finland-ice-marathon/?x156016=165447>

3.9 Maastohiihto

Kuvalähde: www.lapland-feeling.net

Maastohiihtoa ei voi sinällään laskea erityisen innovatiivisten talviaktiviteettien joukkoon, mutta se tutkittiin, koska haluttiin selvittää maastohiihdon asema kansainvälisesti ja vertailla Suomen näkyvyyttä markkinoilla muihin maihin. Selvityksen yleisanti on selkeä: maastohiihto on sekä Euroopassa että Pohjois-Amerikassa tasaisessa nousussa oleva laji ja sen matkailullinen näkyvyys on varsin voimakasta.

Alppimaiden hiihtokeskukset eivät enää kilpaile keskenään niinkään rinteiden määrillä eivätkä pituuksilla, koska keskimäärin kaikilla on rinteitä riittävästi, ne ovat pitkiä ja korkeuseroja löytyy riittävästi. Maastohiihto on sen sijaan otettu näkyväksi kilpailukeinoksi ja siinä kilpaillaan laitekijöiden ja hinnan lisäksi latuverkoston laajuudella. Hyvä huoltopalvelu, välinevuokraus, maastohiihtokoulut ja maastohiihtokurssit kuuluvat matkailukeskusten peruspalveluihin. Hiihtokeskusten lisäksi maastohiihtoon panostavat myös monet vähemmän laskettelupainotteiset matkailualueet ja se on niissä usein tärkein vetovoimatekijä. Latuverkoston käyttö on yleensä maksullista, joskin muutamia poikkeuksia on mm. Sveitsissä.

Internet-näkyvyyttä hallitsevat Kanada ja USA

Kansainvälistä Internet-näkyvyyttä maastohiihdossa hallitsee kuitenkin Pohjois-Amerikka ja kaukana sen kohteiden perässä tulevat Alppimaat ja varsin satunnaisesti Pohjoismaat. Maastohiihtoon panostetaan Pohjois-Amerikassa voimakkaasti ja useilla USA:n ja Kanadan alueilla sen harrastamiseen on maastollisesti suunnilleen Suomea vastaavat olosuhteet. Maastohiihtoa tuodaan näyttävästi esille, vaikka hoidettuja latuja olisi kohteessa vain 10–20 km.

Suomi, Ruotsi ja Norja ovat kansainvälisessä näkyvyydessä suunnilleen samalla tasolla: kaikki suhteellisen heikkoja. Ruotsalaiset hiihtokeskukset tuovat omilla nettisivuillaan maastohiihtoa ja keskusten latuverkostoa alppimaiden tyyliin melko näkyvästi esille. Norjassa pääpaino on retkihiihdossa ja skitouringissa. Alla olevien kansallisten matkailutoimistojen maastohiihtolinkkien takaa paljastuu tämän hetken tilanne.

- <http://www.VisitFinland.com/web/guest/finland-guide/what-to-see/winter-activities/crosscountry-skiing>
- <http://www.visitsweden.com/sweden/Attractions/Outdoor-activities/Skiing-in-Sweden/Cross-Country/>
- <http://www.visitnorway.com/en/Articles/Theme/What-to-do/Active-holiday/Skiing-in-Norway/Popular-areas-for-cross-country-skiing/>
- <http://www.myswitzerland.com/en/home/wintervacation/adventure-sports-winter/cross-country-skiing.html>

Näin maastohiihtoa esiteltiin talvella 2010–2011

Suomen maastohiihtoa esitellään hyvin vaatimattomalla tavalla: postimerkin kokoisilla kuvilla ja kömpelöillä teksteillä. Tämän esittelyn perusteella Suomi vaikuttaa imagollisesti maastohiihdon kehitysmaalta.

Ruotsilla on samanlainen virastomainen portaalesittely kuin Suomella. Mikäli tietoa etsivä matkailija selviää ”päälle kaatuvasta” Google Mapista ja löytää sen jälkeen maastohiihtotiedon, niin vaikutus on suunnilleen sama kuin Suomen portaalisissa.

Norjan esittely on selvästi Suomen ja Ruotsin esittelyjä parempi ja antaa herätteellisen näkymän tunturimaisemasta, aurinkoisesta retkihihtokelistä ja tuo kohtuullisen hyvin esille tärkeimpiä hiihtoalueita.

Sveitsin sivuilla siirrytäänkin kokonaan toiselle tasolle ja kävijä voi ryhtyä tarkastelemaan 35 maastohiihtokohteen kuvallisia esittelyjä ja pääsee perusesittelyistä tarkentamaan tietoja ko. kohteiden omilta nettisivuilta. Sveitsin tapaan maastohiihtoa esittelevät myös muut Alppimaat ja Saksan vuoristoalueet.

Kuvalähde: Kukkeenmäki, Levi

Kuvalähde: www.pogostanhihto.fi

Suomessa erinomaiset latuverkostot ja menestymismahdollisuudet

Suomi oli aikanaan matkailullisen maastohiihdon mahtimaa, mutta tällä hetkellä maamme imago on todella rapistunut. Suomesta tuotettiin 1990-luvun puolivälistä alkaen erinomainen maastohiihtoatlas, jolla oli varsin laaja kansainvälinen jakelu. Sen toimittajana oli itsekin innokas hiihtäjä ja kokenut matkailun ammattilainen Heikki Artman. Valitettavasti sen seuraajaa sähköisessä muodossa ei ole saatu aikaan.

Suomen hoidettujen latujen verkosto lienee kuitenkin Pohjoismaiden, ellei jopa Euroopan laajin. Monissa kaupungeissa on satojen kilometrien latuverkostot (esim. Kuopio yli 500 km) ja myös useimmat suomalaiset hiihtokeskukset päihittävät esim. Alppien ja Pohjois-Amerikan hiihtokohteet ainakin latuverkoston laajuudessa (esim. Ylläs yli 300 km ja Levi lähes 250 km). Maastohiihdon esille tuominen hiihtokeskusten sivuilla on kuitenkin varsin heikosti toteutettu. Erityisesti tämä on ongelmana ulkomaalaisille suunnatussa tarjonnassa kohteiden vieraskielisillä Internet-sivuilla.

Suomella on maastollisesti loistavat mahdollisuudet tarjota monipuolisuudessaan ainutlaatuisia hiihtomaisemia. Hiihtää voi tuntureilla, kuruissa, koskemattomassa metsämaastossa, jokia seuraillen, järvillä tai järvenrantoja seuraillen, meren ja sisävesien saariston sokkeloissa. Lisäksi käytännössä useista kaupunkihotelleista pääsee melkein pä ovelta hiihtämään. Suomessa on myös erittäin pitkä hiihtokausi ulottuen pohjoisessa loka-marraskuun ensilumilta pitkälle huhti-toukokuun aurinkoiseen aikaan.

Kiinnostavia hiihtotapahtumia ja ympärivuotisia hiihtomahdollisuuksia

Suomessa on myös kohtuullisen suuri määrä laturetkiä ja ohjattuja hiihtovaelluksia sekä muutamia erikoisuuksia kuten maailman pohjoisin hiihtomaraton *Saami Ski Race*, *Kilpisjärven juhannushiihdot* tai Virolahdelta Nuorgamiin ulottuva *1 800 km pitkä hiihtovaellus*. Suomen kansainvälinen massahiihtotapahtuma, *Finlandia-hiihto*, oli 1980-luvun puolivälissä maailman suurin hiihtotapahtuma (13.000 hiihtäjää). Myöhemmin määrät vakiintuivat 5 000:n tasolle, mutta v. 2011 hiihtoon osallistui ilahduttavat 6 300 hiihtä-

jää. Finlandia-hiihto kuuluu ainoana suomalaisena kilpailuna Worldloppet-sarjaan. Nyt olisi tehtävä kaikki mahdollinen, jotta tämä Suomen hiihdon merkkituote saataisiin nostettua takaisin kansainväliseen kärkeen.

Luonnonolosuhteiden kruununa meillä on lisäksi ympärivuotiset hiihtomahdollisuudet: *Leppävirran hiihtoluolasto*, *Ylläs-Halli Helsingissä*, *Vuokatin*, *Jämin*, *Uudenkaupungin* ja *Paimion hiihtotunnelit*. Lisäksi tunneleita on suunnitteilla ainakin kolmeen muuhun kohteeseen. Suomi on hiihtotunnelitiheydeltään maailman ykkönen. Satakunnassa sijaitseva Jämi on lähtenyt ennakkoluulottomasti kehittämään talvimatkailua hiihtotunnelin ympärille. Hiihtotunnelin poistoenergiaa hyödynnetään tunnelin viereen rakennetun maauimalan lämmityksessä ja suunnitteilla on monia uusia ympärivuotisia toimintoja. Tunneleissa on omat ongelmansa erityisesti maastoon sijoittamisen suhteen. Hyvää kallioperää meillä sen sijaan on kaikkialla ja tuntuisi luonnolliselta, että sitä hyödynnettäisiin enemmän ympärivuotisissa hiihtorakennelmissa. Leppävirran kallioon louhittu hiihtoareena on osoittanut toimivuutensa hiihdon ja monien muiden lajien suorituspaiikkana. Kaivostoiminnasta poistettuja kaivoskäytäviä/tunneleita on mm. Outokummun vanhassa kaivoksessa sekä Lohjalla Tytyrin ja Ojamon kaivoksissa. Niitä voitaisiin mahdollisuuksien mukaan hyödyntää esim. maastohiihdossa ja jääkiipeilyssä.

Markkinointiin tarvitaan määrätietoista kehittämistä ja panostusta

Keskeisenä kehittämistoimena on Suomen matkailullisen maastohiihdon imagon voimakkaampi esille tuominen ja raikastaminen. Se pitäisi tehdä valtakunnan tasolla, aluetasolla ja myös yksittäisissä kohteissa. Tämän lisäksi Suomen hiihtoalueet pitäisi Sveitsin tapaan esitellä systemaattisesti ja riittävällä informaationsisällöllä ainakin *Visitfinland*-portaalisissa ja etsiä esittelyille myös muita sähköisiä kanavia. Visitfinland-portaaliin tuotettavaa esittelyä voidaan aivan hyvin jakaa eri tahojen linkitettäväksi.

Seuraavassa vaiheessa tarjontaa pitäisi tarkastella laadullisesti kokonaisuutena: laadut, välinevuokraus, hinnoittelu, faktatietojen yhdenmukaistaminen (esim. latukartat), latujen vaativuusluokittelu ja yhteiset tunnukset. Tarvittaessa maastohiihto voidaan jatkossa koota omalle Internet-sivustolleen ja tehdä sen osalta hakukoneoptimointi hyvin kansainvälisiä markkinoita varten.

Kuvalähde: www.plaza.fi

Kuvalähde: www.lansi-savo.fi

Hiihtotapahtumilla kansainvälistä julkisuutta

Finlandia-hiihdon lisäksi myös erikoisuuksia kannattaa nostaa voimakkaammin esille. Maailman pisin säännöllisin väliajoin toteutettava hiihtovaellus kulkee *Virolahdelta Nuorgamiin* ja *1 800 kilometrin matkaa* taitetaan 34 päivää. Vuoden 2011 vaelluksella koko matkan hiihtäjiä oli 19 ja sen lisäksi vaihteleva määrä hiihtäjiä eri etapeilla. Seuraavan kerran vaellus järjestetään vuonna 2013.

Kuusamosta Tornioon tehtävä hiihtovaellus kerää osallistujia 5–6 maasta. Hiihtomatka on *440 km* ja matkaa taitetaan 7 päivää, edellisellä vaelluksella –25 asteen pakkasessa. Mukaan voidaan majoituskapasiteetista johtuen ottaa enintään 300 osallistujaa ja vaellus on aina loppuunmyyty. Vaellus on myös osoitus useiden kuntien välisestä yhteistyöstä, mikä on pitkissä vaellustapahtumissa välttämätöntä. Kuusamo-Tornio-vaellus on maailman pisin joka vuosi toteutettava hiihtovaellus.

Nämä kaksi hiihtovaellusta herättävät varmasti kansainvälistä huomiota, kun niitä vain tuodaan esille riittävän eksoottisilla nimillä ja hyvillä viestintäkeinoilla. Kansainvälisessä selvityksessä ei tullut esille yhtään pidempää hiihtovaellusta. *Saami Ski Race* kuuluu samaan eksoottiseen sarjaan ja siihen liittyy mukavalla tavalla saamelaiskulttuurin esille tuominen.

Kuvalähde: Finlandia-hiihto, www.hiibtoliitto.fi

Kuvalähde: Saami Ski Race, [Facebook.com](https://www.facebook.com/saamiskirace)

Erilaisilla tempauksilla Guinnessin ennätystenkirjaan

Suomen länsirannikko voisi ehkä kehittää eksoottisen merihiihtoseikkailun. Saimaalla on toteutettu 1980-luvun lopulla ulkomaille markkinoitu extreme -hiihtovaellus *Arktinen Saimaa* Savonlinnan ja Lappeenrannan välisellä parinsadan kilometrin pituisella erittäin haasteellisella jääalueella. Sen elvyttämiseksi on tehty alustavia suunnitelmia. Hiihtoon voidaan liittää myös erilaisten ennätysten rikkomista. Ruotsilla on Guinnessin ennätystenkirjassa maailman pisimpien suksien ennätys: 534 metriä ja suksia käytti 1 043 hiihtäjää. Ennätys on helposti rikottavissa Suomessa järven tai meren jäällä, vaikkapa hyväntekeväisyys- tai luonnonsuojelutapahtuman yhteydessä.

Ylipitkistä ja extreme -hiihtovaelluksista voitaisiin kehittää samanlainen kansainvälinen brändi kuin esim. Iditarod -koiravaljakkotapahtuma on Alaskassa. Näiden extreme -tapahtumien saavuttaman tunnettuuden vanavedessä on sitten helpompi markkinoida leppoisampia kevätvaelluksia aurinkoisilla tuntureilla.

Latuverkosto on Suomessa nykyisellään ehkä turhankin laaja. Laajuuden sijaan voitaisiin panostaa enemmän matkailua hyödyttävään laatuun suunnittelemalla uusia latuja esim. enemmän vesistömaisemia seuraillen, mieluiten kuitenkin kiinteälle maalle. Jääladut ovat hyvä lisä hiihtoon silloin, kun olosuhteet sen sallivat, mutta ne eivät voi olla ensisijaisia vaihtoehtoja. Osa matkailullisista latu-urista pitäisi suunnitella myös niin, että samalla väylällä on kävelyyn ja potkukelkkailuun varattu alue. Näin käyttö olisi monipuolisempaa ja mahdollistaisi luontoliikunnan niillekin, jotka eivät hiihdä.

Hyvin harva alue maailmassa tarjoaa enää maksuttomia hiihtolatuja. Suomessakin voitaisiin ainakin hiihtokeskusten alueilla ottaa käyttöön hiihtopassit. Näin voitaisiin kerätä varoja latuverkoston ylläpitoon ja kehittämiseen, ensilumen latuihin, sähköisiin latukarttoihin ja markkinointiin. Laskettelu on maksullista, samoin uimahallissa käynti, retkiluistelu ja eri urheilutilojen käyttö – miksi latuverkoston käytön pitäisi olla pääsääntöisesti ilmaista?

3.9.1 Hiihtovaellukset ja laturetket

Hiihtovaellukset ovat ohjattuja retkiä, joiden pituus on yleensä vähintään muutamia kymmeniä kilometrejä ja pisimmillään matkaa taitetaan Suomessa jopa 1 800 km. Hiihtovaellusten tarjonta painottuu pitkälti itäiseen Suomeen ja Lappiin. Suomen Latu on kokenut hiihtovaellusten järjestäjä ja hyviä tuotteita löytyy myös useilta yksityisiltä yrityksiltä. Omatoimisista hiihtovaelluksista hyvänä esimerkkinä voidaan mainita Lieksan seudulla toteutettava *Majatalosta majataloon -vaellus*, jonka toteutusperiaate on sama kuin kesän paketoituissa omatoimisissa pyöräretkissä. Idea on hyvä ja sitä voisi toteuttaa useillakin alueilla, myös eteläisessä Suomessa.

Hyvä esimerkki hiihtovaelluksen ja kulttuurin yhdistämisestä on Suomen Ladun talvikaudella 2010–2011 ensimmäisen kerran järjestämät *Pyhät Poluthiihtovaellukset* Joensuusta Enonkoskelle. Vaellusreitit varrella on lukuisia nähtävyyksiä kuten esim. Valamon ja Lintulan luostarit sekä Koloveden kansallispuisto.

Euroopassa käytännössä ainoastaan Pohjoismaissa on mahdollisuus pitkien hiihtovaellusten järjestämiseen. Tämä erikoisuus tulisi markkinoinnissa hyödyntää. Keski-Euroopassa tulee yleensä joku este vastaan muutaman kymmenen kilometrin matkan päässä, mutta Suomessa päästään liikkumaan jopa satoja kilometrejä lähes esteettömissä oloissa.

Laturetkien kirjo on suuri ja niitä järjestetään vuosittain lähes 60 eri puolilla Suomea. Osa on pienimuotoisia ja osa kerää tuhansia osallistujia. Lähtökohtaisesti laturetket eivät ole kilpailuja, mutta osassa on kilpailusarjat ja ne voidaan laskea maraton-tyyppisiksi *massahiihtokilpailuiksi*, joita Suomessa järjestetään vuosittain 15–16 kpl. Kansainväliseen *Euroloppet*-sarjaan kuuluu Suomesta *Lapponia-hiihto* ja Worldloppet-sarjaan Finlandia-hiihto.

Laturetkiä voitaisiin nykyistä paremmin tuotteistaa myös matkailutarjonnan osaksi. Majitusliike voi hyvin organisoida suurenkin ryhmän osallistumisen laturetkitapahtumaan, laittaa oman huoltajan mukaan ja hyödyntää muuten valmiit järjestelyt.

Skitouring on Alpeilla, Pohjois-Amerikassa ja Norjassa suosittu erikoisvälinein toteutettava hiihtoretkeilylaji. Ideana on nousta ylämäkeen suksen pohjiin kiinnitettävien karvojen avulla ja laskea alamäkeä ilman karvoja. Suomessa lajia ei laajemmin harrasteta, koska yleensä tuntureillekin päästään tavanomaisilla välineillä.

Yleistietoa:

- <http://www.luonnossa.net/Retkeily/Talviretkeily/talviretkeily.html>
- Kuntien ja kaupunkien hiihtolatutietoja: <http://www.hihtonetti.fi/>
- Keskustelu, vinkkisivusto: <http://www.vaelusnet.com/turinat/viewtopic.php?t=932>

Tuotetietoja:

- Rajalta Rajalle: <http://rajaltarajallehiihto.ranua.fi/Suomeksi/Etusivu.iw3>
- Omatoiminen hiihtovaellus majatalosta majataloon, Lieksa
- <http://www.aksytammat.fi/fin/hiihtovaellus.html>
- Pyhät polut, Heinävesi: <http://heinavesi.tv/tapahtuma/pyh%C3%A4t-polut-hiihtovaellukset-242-63>
- Pyhät polut: <http://www.suomenlatu.fi/hiihtopalvelut/?x581100=550535>
- Pitkä vaellus Ylläs-Pallas-Hetta: <http://feelthenature.fi/hiihtovaellus-yllas-pallas-hetta>
- Kainuu, raja-alue: www.upitrek.com/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=5&Itemid=10
<http://www.suomenlatu.fi/@Bin/434790/It%C3%A4rajan+hiihtovaellus+2011.pdf>
- Pallas-Yllästunturin kansallispuisto: <http://www.felltrek.fi/16>
- Hiihtovaellus halki Suomen: <http://www.hhs-ski.net/hhs2011/www.kaleva.fi/uutiset/kunto-testissa-hiihtovaelluksella-halki-suomen/893750>
- Koli-Joensuu: <http://joensuunlatu.sporttisaitti.com/talvi/hiihtotapahtumia/koli-joensuu-hiihtovaellus/>
- Halti: <http://www.lapinluontoelamys.fi/talvitoiminta/hiihtovaellus-haltille/>
- Kuusamo-Tornio (kansainvälinen): <http://www.hs.fi/kotimaa/artikkeli/Maailman+pin+hihtovaellus++l%C3%A4hti+it%C3%A4rajalta+kohti+Torniota/HS-20060310SI2Y0o3q3g>
- Rokua, tunturit: <http://www.vuoripuro.com/Retket-ja-seikkailut/Hiihtovaellukset>

Laturetket ja massahiihdot:

- Kansainvälinen Euroloppet-sarja:
<http://www.euroloppet.com/skilanglauf-rennen/rennen.php?anz=aktuellesRennjahr>
- Kansainvälinen Worldloppet-sarja:
<http://www.worldloppet.com/whatiswl.php>
- Suomen Latu (kaikki laturetket):
<http://www.suomenlatu.fi/@Bin/883662/Latukalenteri.pdf>
- Hiihtoliitto (massahiihdot PDF): http://hiihtoliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/9441cc21ab541bbe1160324a88235335/1302695783/application/pdf/16015102/Massahiih-dot_2011.pdf

Erikoisuuksia:

- Saami Ski Race Hetasta Kautokeinoon – maailman pohjoisin maratonhiihto
<http://www.saamiskirace.com/>
- Kilpisjärven juhannushiihdot: <http://www.kilpisjarvi.org/tapahtumat.htm>
- Hiihtotunnelit/ luolastot:
<http://www.hiihtoliitto.fi/maastohiihto/olosuhteet/hiihtotunnelit/>

3.10 Lumikenkäretket

Lumikenkäretkeily on yleistynyt aktiiviteettina kaikkialla Suomessa. Ohjattujen retkien tuottajia on alueorganisaatiokyselyn perusteella jopa 90, mutta luvussa on todennäköisesti päällekkäisyyttä, koska samat tuottajat toimivat useammalla alueella. Googlen hakukynnyksen ylittäneitä palveluitakin löytyi lähes 30, joten palveluntuottajien kokonaismäärä on varmasti yli 50. Välineiden vuokrauspalveluita omatoimiliikkuville löytyy vähintään saman verran.

Kuvalähde: www.luosto.fi

Lumikenkäretkeily on erittäin suosittua myös muissa Pohjoismaissa, Keski-Euroopan maissa ja Pohjois-Amerikan kohteissa. Erityisesti Alppimaissa ja hyvin usein myös Pohjois-Amerikassa lumikenkäretket ovat teemoitettuja. Lumikengillä mennään katsomaan jotain nähtävyyttä tai ihailemaan harvinaisen upeaa luontokohdetta (esim. luolaa, vesiputousta, revontulia tms.) tai mennään nauttimaan herkullista fondueateriaa. Usein retki päättyykin johonkin ravintolaan ja sieltä palataan lähtöpisteeseen muulla kuljetuksella, esimerkiksi koiravaljakolla tai hevosen vetämällä reellä.

Lisää teemoitettuja elämyksiä ja niihin houkuttelevia kuvauksia

Myös Suomen lumikenkäretkien valikoimassa alkaa olla aikaisempaa enemmän teemoitusta ja sitä pitää kehittää lisää. Näin tarjontaan saadaan myös erottuvuutta ja alueellisesti riittävästi variaatioita. Retkiä voidaan tehdä enemmän lumikenkäversiona yhteen suuntaan esim. laavulle tai kammille, jossa nautitaan paikallisia herkkuja, ja takaisin palataan vaikkapa rekikyädillä. Pienimuotoinen käytön opastus kuuluu retken alkuvaiheessa tai valmistelussa ohjelmaan, mutta siitä ei pidä tehdä pääasia.

Kansainvälisessä hakukonevertailussa Suomi hallitsee tämän tuoteryhmän näkyvyyttä ja kärjessä on *Visitfinlandin* esittelemää tarjontaa. Hakukoneoptimoinnissa on onnistuttu erinomaisesti. Myös Lappi esiintyy ensimmäisillä sivuilla hyvin tasatahtiin Italian ja Itävallan kanssa. Ruotsin ja Norjan Suomi voittaa tämän lajin näkyvyydessä selkeästi ja myös tarjonta on laajempaa.

Kuvalähde: www.porvootours.fi

Kehittämisen painopiste pitäisi olla monimuotoisessa teemoittamisessa. Omatoimiliikkuville pitää tuottaa myös teemojen mukaisia reittikarttoja, joissa on otettu huomioon Suomelle ominaisen vesielementin sitominen reitteihin (esim. liikutaan sulien tai puolisolien jokien ja koskien rantoja). Myös tässä tuoteryhmässä tarvitaan tarjonnan voimakasta yhteisnäkyvyyttä valtakunnan matkailuportaalissa ja muissa sähköisissä kanavissa, jotta nykyinen hyvä hakukone-näkyvyys säilyy ja vahvistuu.

Lumikenkäilyä voi harrastaa kaikkialla Suomessa ja jokainen matkailuyritys voi vuokrata välineitä. Niiden säilytys ei vie paljon tilaa ja hintatasokin on kohtuullinen. Päiväretkin lisäksi voitaisiin toteuttaa enemmän retkiä illalla. Pimeys ei ole ongelma, vaan jännittävä lisäelementti ja valonlähteenä toimii tarvittaessa soihtu tai otsalamppu. Ulkomailla erityisen suosittuja ovat kuun ja tähtien valossa tehtävät romanttiset lumikenkäretket, joihin on yhdistetty herkullinen ateria tunnelmallisessa majatalossa tai jurtassa.

Suomen vaihteleva ja turvallinen maasto (harvoin lumivyöryvaaraa) sopii lumikenkäliikkumiseen erinomaisesti. Lumikenkäretki on hyvä ohjelmanumero myös luonnon keskellä sijaitseville mökeille ja maaseutumatkailukohteille. Virossa lumikenkiä käytetään kesäisin suoretillä ja tätä voisi testata Suomessakin.

Yleistietoa, tapahtumia, esimerkkejä toimijoista:

Suomen lumikenkäilijät ry (myös umpihankivaelluksen SM-kisat):

- <http://snowshoe.sporttisaitti.com/tapahtumat/lumikenkaretket/>
- Nuukio: <http://feelthenature.fi/lumikenkaretki-nuukiossa>
- Nuukio Facebookissa: <http://www.facebook.com/event.php?eid=196197137071417>
- Aavasaksa: http://www.tornionlaakso.fi/fi/lumikenkaretki_aavasaksan_huipulle/
- Porvoo: <http://www.porvootours.fi/fi/lumikenkaretki>
- Harriniva: http://www.elamys.com/aktiviteetti/aktiviteetti_info2.php?nr=103#
- Kuusamo/ Oulanka: <http://www.rukaadventures.fi/fi/lumikenkaretket/lumikenkaretket.html>
- Pyhä: <http://www.pyha.fi/koenae/?file=tuotteet&id=506&submenu=3772>
- Koli: <http://www.koliactiv.fi/pages/palvelut--talvi/ohjelmapalvelut/lumikenka4retket.php>
- Ylläs: www.laplandhotels.com/FI/ski-fun/hiihtokeskus-yllas-ski/hiihtokoulu/lumikenkaretki-kellostapulille.html

- Saariselkä: www.saariselka.com/matkailijalle/ohjelmapalvelut/viikko-ohjelma-talvi/opastettu-lumikenkaretki-1-5-h-tiistai
- Ruka Safaris/ Iisakki Village: <http://www.ruka.fi/talvi/yritykset/?file=tuotteet&id=120&submenu=>
- Ruka: <http://www.ruka.fi/talvi/aktiviteetit/?file=tuotteet&id=529&submenu=>
- Saarijärvi, Pyhä-Häkki: <http://www.erapalvelut.com/ohjelmapalvelut/lumikenkaretki>
- Taivalkoski: <http://www.saija.fi/index.php?1948>
- Luosto: <http://www.luosto.fi/koenae/?file=tuotteet&id=506&submenu=3772>
- Tahko: <http://www.seikkailukuopio.fi/fi/lumikenkaretket/>
- Oulunjärvi: <http://www.luonnollisesti.fi/Lumikengilla-Oulujervelle>
- Oulu: <http://www.vuoripuro.com/Retket-ja-seikkailut/Lumikenkaevaellukset>
- <http://www.eventours.fi/pdf/2011-01/Lumikenkaretket.pdf>
- Karesuvanto: <http://www.graylingland.com/124>
- Salla: http://loma.salla.fi/fi/eramaa/retket_ja_safarit/lumikenkaretket/luontoret_ki_lumikengin_jaapahdalle/
- Varkaus: www.lakelandgte.fi/index.php?Retket:Lumikenk%26auml%3Bretki:Lumikenk%26auml%3Bretki
- Äkäslompolo: www.destinationlapland.com/pages/fi/ohjelmapalvelut/lapland-snow/muut-aktiviteetit.php
- Tikkakoski: http://www.jukantokka.fi/iframe_content2_lumikenkaretket.htm
- Viro (Huom! lumikenkien käyttö kesällä suolla): <http://www.retkeed.ee/fi/suomaas-toretket/lumikenkaretki/>

3.11 Revontuliretket

Revontulet, Aurora Borealis, Northern lights, on luonnonnäytelmä, johon liittyy paljon mystiikkaa ja erilaisia uskomuksia. Nimi on peräisin roomalaisesta aamuruskon jumalattaresta *Aurora* ja kreikankielen sanasta *Boreas*, pohjoistuuli, jota myös palvottiin jumalana. Eteläisellä pallonpuoliskolla revontulia kutsutaan nimellä Aurora Australis tai Southern lights.

Kuvalähde: www.studio55.fi

Erityisen kiinnostuneita revontulimatkoista ovat japanilaiset, joiden uskomusten mukaan revontulien näkeminen vaikuttaa positiivisesti hedelmällisyyteen. Monille japanilaisille, erityisesti hääpareille, yksi tärkeä syy matkustaa Suomen Lappiin on juuri revontulten näkeminen. Kun siihen yhdistää majoituksen lasikattoisessa iglussa, niin elämys on varmasti mieleenpainuva.

Revontulia voi siis nähdä eri puolilla maailmaa, mutta molemmilla pallonpuoliskoilla revontulivyöhykkeet muodostavat kehämäisen alueen n. 3 000 km:n päähän magneettisista navoista. Euroopassa vain Fennoskandian pohjoisosa osuu tälle vyöhykkeelle. Revontulia nähdään toki tämän vyöhykkeen ulkopuolellakin, mutta heikompina. Revontulia pystytään nykyisin myös ennustamaan, mikä on lisännyt mahdollisuuksia hyödyntää niitä matkailullisesti.

Suomen Lappi kilpailee revontulimatkoista Ruotsin, Norjan, Grönlannin, Islannin ja Pohjois-Amerikan tiettyjen alueiden kanssa. Kansainvälisessä nettinäkyvyydessä Kanadan Yukon territory on selkeästi vahvin, mutta myös Islanti ja Norja ovat hyvissä asemissa. Suomen ja Ruotsin tarjontaa ei yleisellä nettihaulla löydy. Kun haku kohdistetaan Skandinaviaan, sitä hallitsee Norja, ja Suomen tarjontaa ei juuri tule esille. Yhte-

nä syynä heikkoon näkyvyyteen on Visitfinland -sivuston vaatimaton revontuliesittely (Ruotsilla esittely on samaa tasoa) kun taas Norjalla on näyttävä ja sisällöllisesti hyvin laadittu esittely.

Kuvalähde: www.nellim.fi

Lisää tuotteistettua tarjontaa ja tehoa markkinointiin

Revontulet ovat kansainvälisesti tärkeä talvimatkailuhoukutin ja Suomen tulisi kohentaa tunnettavuuttaan parantamalla sähköistä näkyvyyttä ja hakukoneoptimointia. Revontulet kiinnostavat myös tieteellisenä ilmiönä ja tätä tietoa pitäisi syöttää artikkeleina yhdessä matkailutiedon kanssa, koska se tarttuu hyvin hakukoneisiin.

Suomen revontuliretkien tarjontaa löytyy suomenkieliselläkin haulla suhteellisen vähän, joten markkinoille voisi tuottaa myös lisätarjontaa ja erilaisille kohderyhmille tehtyjä tuotteistuksia. On hyvä muistaa, että suurimmalle osalle suomalaisistakin kunnolliset revontulet ovat uusi elämys.

Edistystä kansainväliseen näkyvyyteen saadaan jo sillä, että Visitfinlandin kautta tuotetaan kunnollinen näkyvyyspaketti ja kootaan tarjonta siihen mukaan.

Yleistietoa, tapahtumia, esimerkkejä toimijoista:

- Ilmatieteen laitoksen revontulisivusto: http://aurora.fmi.fi/public_service/
- Tuote- ja yleistietoa, Saariselkä: <http://sivut.saariselka.fi/topsafaris/index.php/fi/revontuliretket>
- Revontuliin liittyviä uskomuksia: <http://www.mtv3.fi/saa/saa.shtm/2011/02/1265364/tama-on-revontulten-taikaa-lue-oudot-uskomukset>
- Kuusamo: <http://www.rukasafaris.fi/revontuliretket>
- Ylläs: <http://www.destinationlapland.com/pages/fi/ohjelmapalvelut/lapland-snow/moottorikelkkailu.php>
- Inari: <http://www.nellim.fi/Suomi/programs.html> ; <http://www.inariarcticnature.com/revontuliretki.html>
- Rovaniemi: http://www.visitrovaniemi.fi/Suomeksi/Aktiviteetit/Talvi/Talven_viikko-ohjelma.iw3
- <http://www.villipohjola.fi/page.asp?Section=14&Item=10137&page=2>

3.12 Maastoratsastus, rekiajelut ja muut hevosaktiviteetit

Talvisen maastoratsastuksen tarjontaa on Suomessa yllättävän paljon. Alueorganisaatiokyselyn perusteella Islanninhevosretkien järjestäjiä on lähes 50 ja muita hevosretkien järjestäjiä yli 60. Huomattavalla osalla päätoimena on kuitenkin ratsastuksen opetus ja palveluita matkailijoille tarjotaan sivutoimena.

Jos Googlen englanninkielisessä haussa käytetään sanoja Icelandic horse safari, niin Suomi ja erityisesti Visitfinland hallitsevat tätä hakua kahden ensimmäisen sivun osalta. Jos käytetään hakusanoina Icelandic horse tour, niin sitä hakua, myös ”winter” -lisäsanalla dominoi täysin Islanti. Safari-käsite on muotoutunut Suomessa ilmeisesti moottorikelkkasafarien myötä ja yleistynyt moniin muihin palveluihin. Mikäli kuitenkin tähdätään ulkomaiseen hakukonenäkyvyyteen, on parempi ryhtyä käyttämään safarin tilalla systemaattisesti sanaa ”tours” tai sen erikielisiä vastineita. On epätodennäköistä, että ulkomaalainen käyttää safarisanaa haussa, koska safari-käsite liittyy enemmän villieläinsafareihin Afrikassa, ja tämän takia Suomen tarjonta safari-ilmauksineen kärsii turhaan hakukonenäkyvyydessä.

Rekiajelut hevosella ovat Alppimaissa ja myös Pohjois-Amerikassa erittäin suosittu palvelu ja sitä voidaan pitää matkailukohteiden sisäisessä liikkumisessa eräänlaisena ”ekotaksina”. Reet on usein varustettu myös pyörämekanismilla, joka voidaan ottaa käyttöön, mikäli lumitilanne on heikko tai kauden loppupuolella väylät alkavat sulaa pälvipaikoiksi.

Suomessa hevosvetoinen rekikuljetus sopii erittäin hyvin esim. kalastusretkien kulkuvälineeksi, lumikenkäretkien paluukuljetuksiin, romanttiseen metsämaisemassa ajeiluun, revontuliretken kuljetukseen jne.

Kuvalähde: <http://tallinmaki.com/7>

Kuvalähde: www.jarvisydan.com

Suomen tarjonta on niin hyvä ja laaja, että talvisessa maastoratsastuksessa voidaan aivan hyvin kilpailla kansainvälisesti. Erityisesti Islanninhevosretket eivät ole juurikaan riippuvaisia sääoloista ja niitä voidaan toteuttaa kaikkialla Suomessa.

Hiihtoratsastus tai valjakkohiihto (skijoring) tarkoittaa hiihtoa hevosen vetämänä. Laji ei ole vielä kovin laajasti levinnyt Suomeen, mutta kansainvälisesti se on hyvin suosittu ja siitä on kehitetty erilaisia variaatioita ja kilpailumuotoja. Periaate on, että hevonen vetää hiihtäjää perässään ja rataa voi liittyä erilaisia hyppyreitä. Hevosta voi ohjata joko hiihtäjä tai ratsastaja.

Kuvalähde: www.lapinvaellushevoset.fi

Skijoringin alkuperä lienee Sveitsissä Engadinen laaksossa, missä laji kehittyi kilpailumuotoon jo 1900-luvun alkupuolella. Se oli näytöslajina St. Moritzin Olympialaisissa vuonna 1928. Tätä perinnettä jatkaa nykyisin St. Moritzissa järjestettävä *White Turf*-kilpailu. **Taustatietoa:** <http://www.whiteturf.ch/index.php/en/history/pioneers.html>; <http://en.wikipedia.org/wiki/Skijoring>

Kuvalähde: www.tunturisusi.com

Kuvalähde: <http://picasaweb.google.com/palomaki.jani/>

Suomessa on kuitenkin loistava arktinen vastine skijoringille: *porokilpailut*. Niitä pidetään kymmenittäin järvien jäällä ja muutamia myös kaupunkiympäristössä (Oulu, Rovaniemi). Tämä laji on todellista pohjoisen ekoformulaa ja parempaa yleisölajia on vaikea kuvitella. Siinä yhdistyy eksoottinen ja vauhdikas kilpailu sekä Lapin kansanperinne. Porokilpailujen ympärille pitäisi luoda runsaasti *kansainvälistä medianäkyvyyttä* ja sitä on varmasti saatavilla. Toki kilpailuja pidetään myös Ruotsin ja Norjan puolella, mutta Suomen 16 virallisen kilpailun sarja on vahva pohja sekä mediatyölle että kisojen paketoimiselle matkaohjelmiin.

Islanninhevosretket:

- Linkit tiloille: <http://www.islanninhevonon.net/islanninhevosityhdistys/linkit/>
- Äkäslompolo: <http://www.lapinvaellushevoset.fi/>
- Varkaus/Pieksämäki: <http://www.rellavinur.fi/index.htm>
- Iisalmi: <http://www.noex.fi/>
- Sysmä: http://go-sysma.fi/wp-content/uploads/2011/01/palveluesite_sysma_17-32.pdf
- Rantasalmi: <http://www.hevosharju.fi/>; <http://www.jarvisydan.com/index.php?page=ratsastusretket&hl=fi>
- Ylläs: <http://www.lapinvaellushevoset.fi/retketjavaellukset/kotakieppi.html>
- Vantaa: www.kuninkaanlohet.com/fi/ohjelma/liikunnallisia+aktiviteetteja/islanninhevosretki/
- Savonlinna: <http://www.paunolanmaki.fi/yhteys.php>
- Vierumäki: www.vierumaki.fi/vierumaen-palvelut/liikuntapaikat/vaellustalli/elamysretket-tilausryhmille/
- Ratsastusretket muilla hevosilla:
- Posio: <http://www.polarlightstours.fi/index.php?sivu=2&nimi=Talviahjelmat&kieli=fi>
- Luosto: <http://www.luostolahorsefarm.com/page9.php>
- Jurmo: http://www.talliperla.com/index.php?option=com_content&view=article&id=62&Itemid=63
- Seglinge: <http://www.seglinge.com/ronenfi.htm>
- Muotkatunturi, vuonoponi: <http://www.siperia.eu/pages/vuonoponi.php>
- Western riding: <http://www.westernriders.fi/linkit.html>
- Vaellustalleja (yhdistys): <http://vaellustallit.fi/jasenet/>
- Hiihtoratsastus (Skijoring): <http://www.himosmaailma.fi/aktiviteetit-talvi/hiihtoratsastus.html>
- Skijoring- kilpailu Sveitsissä: www.whiteturf.ch
- Rekiajelut hevosella:
- Joensuu: <http://kotisivut.telemail.fi/hevoskyyti/?Rekiajelut>

- Oulu: <http://tallinmaki.com/7>
- Kuusamo: <http://anuntalli.heppasivut.fi/16>
- Niinisalo: <http://www.niinisalonratsastajat.fi/9>
- Rovaniemi: <http://hilujajussi.fi/ajelut.html>
- Viekipjärvi: <http://www.spiritofnature.eu/fi/talvi/rekiajelu/>
- Äkäslompola: <http://www.konijanka.fi/index.php?pageid=18&aid=46&lang=fi>
- Porokilpailut skijoring-muotona: www.porokilpailut.fi

3.13 Koiravaljakkoajelut

Kuvalähde: www.erasusi.com

Alueorganisaatioille tehdyn kyselyn mukaan koiravaljakkoretkiä tuottavia yrityksiä on noin 40. Nettihaun perusteella voi päätellä, että lukumäärä on 30-40 välillä. Osa yrityksistä toimii useammalla alueella ja siitä aiheutuu jonkin verran päällekkäisyyttä kyselyvastauksiin. Koiravaljakkotoiminta on levinnyt kaikkialle Suomeen, vaikka painopiste onkin Lapin, Kainuun ja Pohjois-Karjalan alueilla.

Koiravaljakkoretkiä järjestetään luonnollisesti myös muissa Pohjoismaissa ja Pohjois-Amerikassa. Suomi kilpailee tässäkin tuoteryhmässä erityisesti Ruotsin kanssa tai pikemminkin Suomen Lappi ja Ruotsin Lappi kisaavat keskenään. Kansainvälisesti ylivoimaisen suuri tarjonta on Pohjois-Amerikassa ja Grönlannissa, joissa koiravaljakot ovat perinteinen liikkumisväline. Siellä on

myös eniten erilaisia kilpailuja ja todella pitkiä safareita perustuen historiallisiin, esim. kullankaivajien reitteihin.

Kansainvälisen näkyvyyden osalta tässä on jälleen sama ilmiö kuin monessa muusakin tuoteryhmässä, joissa Suomessa on totuttu käyttämään sanaa "safari". Suomi hallitsee tätä hakua hyvin matkanjärjestäjien tarjonnan kautta (osa omaksunut suomalaisperäisen tuotenimen) esim. hakusanoilla "husky safari" tai "dog sled safari," mutta termi "dog sled tour" tuo näkyviin pääasiassa Pohjois-Amerikan kohteita. Pieni säätö nimikkeissä voisi viedä Suomen hyvinkin korkealle hakukonenäkyvyydessä myös "dog sled tour" tai "dog-sledding" tai "dog mushing"-hakusanoilla, koska tuotteiden tarjonta-pohja on vahva.

Kuvalähde: www.himosmaailma.fi

Yleistietoa, tapahtumia, esimerkkejä toimijoista:

- Muonio: <http://wildmotion.fi/wmotion/esivu.php?alue=Info%20ja%20FAQ&kieli=fi>
- Himosmaailma: <http://www.himosmaailma.fi/aktiviteetit-himos/koiravaljakkosafari.html>
- Ylitornio: <http://www.westribe.fi/Ohjelmapalvelut/Koira/Koira.htm>

- Kuusamo: <http://www.erasusi.com/yleiset/lyhyet-huskyajot.html>
<http://www.kuusamosafaris.fi/husky.html> ; <http://www.northernlightsafaries.fi/huskysafarit.aspx>
- Vaasa: <http://matkailu.vaasa.fi/WebRoot/291396/Page.aspx?id=319608&parentaktiviteetti=239&aktiviteetti=201>
- Jyväskylä: <http://personal.inet.fi/cool/sainen/safarit.htm>
- Taivalkoski: <http://nolla.net/harri/finn-jann.com/en/node/21>
- Posio: <http://www.polarlightstours.fi/index.php?sivu=37&nimi=Huskysafari&kieli=fi>
www.lapintaikamaa.com/Suomeksi/Aktiviteetit/Talviaktiviteetit/Huskysafarit.iw3
- Vuokatti: <http://www.vuokatti.fi/fi/tekemiset/talvella/huskysafarit/>
- Ylläs: <http://www.yllas.fi/huskysafarit> ; www.scandic-adventures.com/fi/index.php?os=2&ao=4&sivu=9
www.snowfunsafaris.com/suomi/kelkka_husky_viikko.html
www.kylmamaatours.fi/Kylmamaa_tours/Suomeksi/Ohjelmapalvelut/Talvi/Husky-ohjelmat.iw3?ProductID=9
- Kuhmo, Sotkamo: <http://www.wildtaiga.fi/Talviaktiviteetit/Huskysafarit>
- Yli-Ii: www.iijoki-experience.com/fi/activeexperience.html
- Salla: http://loma.salla.fi/fi/eramaa/retket_ja_safarit/huskysafarit/
www.sallareindeerpark.fi/fi/Ohjelmapalvelut/safari_centre_jotos-sallan_poro-puisto/huskysafari_sallatunturin_maisemissa/
- Saariselkä: <http://www.saariselka.fi/sisalto/huvit-ja-harrasteet/huskysafarit>
- Levi: <http://www.levi-president.com/images/Huskysafarit.pdf>
<http://www.lapinluontoelamys.fi/talvitoiminta/potkutellen-huskysafarille/>
- Suomu: www.suomutunturi.fi/Suomeksi/Suomun_aktiviteetit/Suomun_talviaktiviteetteja/Huskysafarit.iw3
- Hetta: <http://www.hettahiihtomaa.fi/fi/ulkoilupalvelut/koiravaljakkoretket.html>
- Lappi: www.laplandfinland.com/Suomeksi/Matkan_suunnittelu/Joulu_Lapissa/Huskysafarit.iw3?Lpm_page=2&Sea
- Harriniva: http://www.hotellijeris.fi/Suomeksi/Harriniva/Talvi_2010-11/Ohjelmapaketit/Rekikoirasafari.iw3
- Laukaa: http://www.varjola.com/index.php?option=com_content&view=article&id=25&lang=fi
- Muotkatunturi: <http://www.siperia.eu/pages/seikkailut-lumessa.php>

3.14 Poroajelut

Kuvalähde: www.sallareindeerpark.fi

Poroajelut on klassinen Lappi-tuote ja esim. DMC-kyselyn vastaajat pitävät sitä yhtenä tärkeimmistä talven ohjelmapalveluista. Palvelutuottajia on lähes 40, joista kaikki muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta toimivat Lapissa tai Kainuussa. Eteläisin toimija on Iittalan Poropuisto, myös sen omistajilla on juuret Lapissa. Suomen kilpailija on tässä tuoteryhmässä käytännössä vain Ruotsi ja molempien maiden tarjontaa näkyy varsin tasaisesti Internetissä. Norja tulee kolmantena.

Huomattava osa poroajeluiden ja koiravaljakkoretkien esittelykuvauksista on puutteellisia. Useimmiten tuotekuvauksesta puuttuu ainakin selkeä hintatieto (usein ei lainkaan hinnoiteltu!). Osa palvelutuottajista suuntautuu luonnollisesti Incentive- ja erikoisryhmämarkkinoille ja räätälöi palvelunsa niiden toiveiden mukaan tarjouspohjalta, mutta puutteita on nimenomaan suoraan kuluttajille tähtäävässä tarjonnassa Internetissä. Mikäli asiakas ei saa tarjonnan hintaa selville suoraan nettisivuilta, niin hän suuntaa ostonsa toisaalle, koska vaihtoehtoja on tarjolla runsaasti.

Hyvä esimerkki selkeästä ja ymmärrettävästä tuotekuvauksesta hintoineen on Sallan Poropuistolla. http://www.sallareindeerpark.fi/en/activities/safari_centre_jotos-sallan_poropuisto/paivan_porosafari/

Kuvalähde: www.ranuazoo.com

Yleistietoa, tapahtumia, toimijoita:

- Porosafariyrittäjiä (15) Rovaniemen seudulla: http://www.visitrovaniemi.fi/Suomeksi/Aktiviteetit/Talvi/Poro- ja_huskysafarit.iw3
- Napapiiri: www.poroajelut.fi/Etusivu.html
- Kuusamo: <http://www.lammintupa.fi/poro-ja-huskyajelut.html>
- Ranua zoo: <http://www.ranuazoo.com/Suomi/Talvi/Aktiviteetit/Poroajelu.iw3>
- Levi: <http://www.ounaskievare.fi/ok/esivu.php?id=23>
- <http://www.lapinkyla.fi/pages/fi/palvelut/poroajelut.php>
- Ylläs: www.yllasadventures.fi/index.php?option=com_content&view=article&id=17&Itemid=19&lang=fi
- http://www.snowfunsafaris.com/suomi/perinne_poroerotus.html
- Enontekiö: <http://www.paliskunnat.fi/poromatkat/kultima/startter.htm>
- Pyhä: <http://www.luminena.fi/en/seikkailumaa/poroajelut/>
- Kemijärvi, Sodankylä: <http://www.offpisteadventures.com/>
- Tahko: www.tiirintahko.com/index.php?option=com_content&view=article&id=103&%3Aporoajelu&catid=35%3As
- <http://www.tahkonporosafarit.com>
- Vuokatti: www.maanselanetappi.com/content/index.php?option=content&task=view&id=27&Itemid=57
- Hossa: <http://www.hossanporopuisto.fi/>
- Iittala: <http://www.iittalanporopuisto.fi/tuotteet.html?id=3/1>
- Utsjoki: <http://www.poronpurijat.fi/fi/etusivu.php>
- Luosto: <http://www.luostonporosafarit.fi/index.php?name=Content&nodeIDX=200>
- Muonio: <http://www.nulponnulkkaus.com/safarit/>
- Ylitornio: http://www.tornionlaakso.fi/fi/kuutamokeikka-_porosafari/

3.15 Potkukelkkailu

Monet ovat ehkä pitäneet potkukelkkailua jo kuolleena kansanperinteenä, mutta kyse taitaa olla enemmänkin siitä, että emme ole havainneet potkukelkkailun modernisoitumista kasvavaksi trendiksi. Perinteinen potkukelkkailu ja erityisesti sen merkitys liikennevälineenä väheni sitä mukaan, kun tiestöjä ja kävelyreittejä ryhdyttiin hiekoittamaan. Nyt potkukelkkailusta on kuitenkin kehittynyt liikuntaharrastus, joka sopii erityisen hyvin samoille reiteille missä luistellaan. Nykyaikainen potkukelkka ei kuitenkaan tarvitse välttämättä jäätä tai kovaksi jäätynyttä pintaa, vaan leveämmillä lisälaksilla voidaan liikkua vaikkapa luisteluhiihtoon tarkoitettulla latu-uralla, mutta se ei taida olla toistaiseksi sallittua kovinkaan monessa paikassa.

Kuvalähde: www.goexperience.fi

Luonteva liikkumisympäristö potkukelkoille on järven tai meren jää ja tätä tarjontaa löytyykin eri puolilta maata pääkaupunkiseutua ja länsirannikkoa myöten. Potkukelkkailulle pitäisi vain löytää omat urat, joissa on koneellisesti tampattu pohja. Sama ura sopisi hyvin talvikävelyyn, joka on Keski-Euroopassa erittäin suosittu liikuntamuoto lähes kaikissa talvikohteissa. Ehkä kehitystä voitaisiin viedä eteenpäin niin, että osa hiihtolaturista levennettäisiin myös potkukelkkailu- ja kävelykäyttöön. Järvillä retkiluistelu-urat sopivat hyvin potkukelkkailuun.

Pohjois-Suomen matkailukeskusten alueella löytyy hyviä mahdollisuuksia potkukelkkailuun ja siellä on tuotteistuksesta hyviä esimerkkejä. Onnistuneen kokonaisuuden on kehittänyt *Lapin Luontoelämys*, jolla on potkukelkkaohjelmia Levin citysafariasta aina Haltin vaellukseen saakka.

Kuvalähde: www.esla.fi

Potkukelkkailun MM-kisat on pidetty vuosien ajan Multialla ja Ylläksellä on järjestetty alamäkipotkukelkkailun SM-kisat. Potkukelkkailuun voidaan aivan hyvin kehittää myös vauhdikkaita muotoja ja seuraavana voisi olla esim. *freestyle hyppyreineen*. Merkittävää eroa ei ole ainakaan pyörällä tehtäviin näyttäviin hyppyihin, jotka voidaan hyvin toteuttaa laskettelurinneympäristössä.

Kuvalähde: www.ksml.fi

Potkukelkkailu on perinteinen talvilaji Suomessa samalla tavalla kuin mäenlasku kelkalla (tobogganing) on Alpeilla, ja siitä pitäisi tuotteistaa vetovoimainen brändi. Se vaatii lajin voimallista esille tuomista eri muodoissaan ja erilaisten tapahtumien ja uu-

sien vauhtivariaatioiden kautta. Esimerkiksi kaikkien retkiluisteluratojen yhteyteen voidaan tuoda vuokrattavat potkukelkat. Potkukelkka sopii mainiosti vuokravälineeksi sellaisiin lomakeskuksiin, joissa on hiekoittamattomia uria.

Hiihtokeskukset ovat tärkeässä roolissa lajin esille tuomisessa, mutta potkukelkkailu on laji, joka on yhteinen koko Suomelle ja jossa meillä ei ole toistaiseksi varteenotettavia kilpailijoita.

Yleistietoa:

Suomen Potkukelkka- ja potkulautaliitto: <http://www.potku.fi/>

Uudet mallit: <http://www.kickbike.fi/index.php?mid=372> (kuvassa oikealla)

Tuotetietoja:

- Potkukelkkailun MM-kisat, Multia: <http://www.multia.fi/potkut/index.htm>
- Halti: <http://www.lapinluontoelamys.fi/>
- Lappi: http://www.arctickick.com/2007_11_01_archive.html
- Ylläs: Alamäki SM-kisat: <http://www.yllas.fi/yll%C3%A4s-potkukelkkailijan-paratiisi>
- Oravi/ Saimaa Holiday: <http://www.saimaaholiday.net/oravi/index.php?page=luistelu&hl=fi>
- Himos: <http://www.himoksenerasafarit.fi/index.php?slab=potkukelkkailu>
- Tuusulanjärvi: www.gustavelund.fi/ohjelmapalvelut/retket-ja-elamykset/Retkiluistelu-ja-potkukelkkailua-Tuusulanjaervella
- Iso-Syöte: http://www.hotelli-isosyote.fi/index.php?id=2_42
- Pääkaupunkiseutu: <http://www.goexperience.fi/aktiviteetit/Potkukelkkailu.php>
- Vaasan saaristo: http://netti.nic.fi/~jang/fin_tuotteet_syksy-talvi-kevat.html
- Merenkurkun luonto-oppaat, kts. muuten: <http://www.kvarkenguide.org/naturgui-derfi.html>
- Vesanto: <http://www.hiisiretket.com/galleria>
- Rovaniemi: <http://www.hurmagroup.fi/Talvi%20Retket.html>
- Kontiolahti: Esimerkillisen paljon vuokravälineitä majoitusyrityksessä potkukelkkailuun ja muihin aktiviteetteihin: <http://www.sirnihta.fi/palvelut/vuokravälineet/>
- Nopeusennätys: http://yle.fi/uutiset/tiede_ja_tekniikka/2010/01/potkukelkalla_toista_sataa_1400278.html

3.16 Jääsurffausta ja jääpurjehdus

Jääsurffausta siipipurjeella tai leijalla voidaan harrastaa käyttämällä suksia, lumilautaa, luistimia tai kelkkaa. Leijasurffauksen yleinen nimitys kiinteällä maalla harrastettuna on snowkiting. Jääsurffausta alettiin harrastaa Suomessa jo 1970-luvun alussa eli lähes heti, kun lajin kesäversio oli keksitty Yhdysvalloissa. Viime vuosina laji on sananmukaisesti ottanut tuulta purjeisiin Suomessa ja muuallakin maailmassa. Internetin kautta lajitieto leviää tehokkaasti ja uusia harrastajia tulee nopeasti lisää.

Suomeen laji sopii loistavasti. Alkutalven mahdolliset lumettomat ajat voidaan parhaiten hyödyntää luistimilla ja lumisempi aika suksilla tai lumilautoilla. Yleisesti käytetty SkimBat-siipipurje on suomalainen keksintö, joka on hyväksytty kansainväliseksi kilpailuvälineeksi. Suomi on saanut järjestettäväkseen myös merkittäviä kilpailuja. Lajin MM-kisat pidettiin 2011 Savonlinnan Oravissa ja EM-kisat 2010 Kalajoella joka järjestää

Kuvalähde: www.kouvolansurffarit.fi

EM kisat myös 2012 ja aikoo hakea vuoden 2013 MM-kisoja. MM-kisojen saama julkisuus oli alan Internet-sivuilla huomattavan suuri (alla oleva kuva on Oravin MM-kisoista).

Kuvalähde: Oravin MM-kisat, <http://halkeama.pic.fi/kuvat/WISSA2011>

Jääpurjehdus (iceboating, icesailing)) sekoittuu käsitteenä usein edellä mainittuihin, mutta on selkeästi oma lajinsa ja välineellä on pienen purjeveneen piirteet ja muoto. Jääpurjeveneissä on erilaisia luokkia, joista yleisin on ns. DN-luokka. Veneen paino on 55-70 kg ja sen alla on yleensä kaksi luistinterää takana ja yksi edessä. Lumioloissa niiden tilalla on suksimainen rakenne. Jääpurjehdus lienee saanut alkunsa jo 1400-luvulla Hollannissa.

Kuvalähde: www.kinnu.net/kuvat/

Matkailullisesti jääpurjehdusta hyödynnetään erityisen voimakkaasti Puolassa *Masurian järviolueella*, jossa on myös paljon vuokrattavaa kalustoa. Lajin harrastamisen painopiste on kuitenkin Pohjois-Amerikan suurilla järviolueilla. Suomessa kalustoa ei tietyistä ole vielä matkailullisessa käytössä, mutta se voisi sopia hyvin erikoisuudeksi kohteisiin, joissa harrastetaan aktiivisesti jääsurlausta ja muita jääaktiviteetteja ja joissa yleensä on riittävästi tuulta.

Jääsurlauksen kansainvälisten kilpailujen tuomaa tunnettavuutta, kuvanäkymiä, viideoita pitäisi nyt hyödyntää jälkimarkkinoinnissa. Markkinointia voi kohtuullisen helposti kohdistaa alan sähköisten julkaisujen kautta. Jääsurlauksen MM-kisat eivät ole tällä hetkellä jälkimarkkinointikunnossa, vaikka ne tulevat varmuudella aiheen hakuja kautta hyvin esille vielä ainakin vuoden ajan.

Myös yhteistyö alan harrasteseurojen ja matkailuyritysten välillä on välttämätöntä, jotta laji saadaan matkailullisesti tuotteistettua. Jääsurlaajien on aikanaan ollut käytössä hyvinkin suuria, jopa 15 metriä pitkiä malleja, ja kiinnostava asia voisi olla kaksi- tai useampi paikallisen matkailuversion kehittäminen.

Yleistietoa:

- www.windsports.net/suomi/ ; www.purjelautaliitto.fi/Kilpailutoiminta/%C3%A4%C3%A4purjehdus
- Jääsurlauksen MM-kisat, Oravi: <http://www.wissa2011.org/>
- Kalajoki EM-kisat: <http://www.mtv3.fi/uutiset/kotimaa.shtml/2010/03/1082623/jaasurffaajat-mittelevat-kalajoella>
<http://pulinat.purjelautaliitto.fi/kitebb/viewtopic.php?f=5&t=3396>
- Lajivariaatit, yleistietoa: <http://www.kouvolansurffarit.fi/Talvikausi>
- Suomen DN-jäähursiliitto: <http://www.dn-finland.net/home.shtml>
- Päijänne-kuvia: <http://www.kinnu.net/kuvat/thumbnails.php?album=50&page=3>
- Euroopan DN -luokan yhdistys: <http://www.icesailing.org/>
- Kansainvälinen DN -luokan yhdistys: <http://www.idniyra.org/>
- Tukholman jääpurjehdusklubi: <http://www.isjakt.se/>
- Hyvä harrastajasivu, rakennusohjeita, tyyppitietoa: <http://www.isabella-iceboat.com/iseng.html>

3.17 Leijahiihto/-lautailu (snowkiting)

Uusista talvilajeista leijahiihto, snowkiting, on ollut viime vuosien nopeimmin kasvava laji ja sen kasvu näyttää jatkuvan jopa entistäkin voimakkaampana. Yksi syy suosioon lieenee se, että halvimmillaan leijavarustuksen voi hankkia jo 200 euron panostuksella. Toki vähän laadukkaampi ja suurempi leija maksaa helposti 500 800 euroa. Leijahiihdon perusasiat on suhteellisen helppo oppia vaikka kokeneen kaverin opastuksella ja hyvää kurssitusta on saatavilla eri puolilla maata.

Leijahiihto onnistuu yhtä hyvin lumella (alla sukset tai lumilauta) kuin jäälläkin (alla voi olla myös luistimet). Lajiin sopivaa avointa maastoa on, Lapin puuttomia tuntureita lukuun ottamatta, keskimäärin enemmän jäällä kuin maalla.

Snowkiting-harrastus on levinnyt kaikkialle Suomeen eikä ole oikeastaan mitään esteitä sille, että Suomesta voi kehittyä lajin johtava maa Euroopassa. Meillä on suuria puuttomia tai vähäpuisia tunturialueita, eniten käyttökelpoista jäätyvää merialuetta Euroopassa ja takuuvarmasti jäätyviä suuria järviolueita. Snowkiting-koulutusta pitäisi nopeasti saada levitettyä ohjelmapalveluyrityksiin ja vuokravälinetarjontaa lisättyä. Mikä parasta: saman lajin kesäversiota voi mainiosti harrastaa Suomen vesialueilla. Tuulivaatimukset tosin ovat talviversiota suuremmat.

Kuvalähde: Jan-ski

Kuvalähde: www.yle.fi

www.maxinedivers.com

Myös suurten kansainvälisten snowkiting-tapahtumien saaminen Suomeen olisi tärkeää. Vuoden 2011 MM-kisat pidettiin tammikuussa Italiassa Reschensee-tekojärvellä. Suomi pystyy tarjoamaan vähintään vastaavanlaisia suorituspaikkoja useassakin kohteessa luonnonjärvillä tai merellä. MM-kisoissa kolme kärkisijaa meni Venäjälle, joten laji tuntuu olevan suosittua myös siellä. MM-kisojen sivuilta löytyy myös muuta hyödyllistä tietoa: <http://www.snowkite-meisterschaft.de/index.php>

Yleistietoa, tapahtumia, esimerkkejä toimijoista:

- Yleistietoa: <http://www.purjelautaliitto.fi/kite/doku.php>
<http://macmadigan.no-ip.com/kitesystems/boarding.htm>

Hyödyllisiä linkkejä:

- <http://macmadigan.no-ip.com/kitesystems/linkit.htm>
- Linkkejä leijahiihtosivustoille: www.leijahiihto.fi/index.php?option=com_weblinks&catid=18&Itemid=23

Tuotetietoja:

- Kursseja: <http://www.leijakoulu.fi/main.site?action=siteupdate/view&id=6>
- Sea & Mountain Adventures, Kauniainen: <http://www.sma.fi/leijahiihto.html>
- Pyhä-Luosto: <http://www.blissadventure.fi/leijahiihto/>
- Ellivuori: http://www.ellivuori.fi/hotelli/fi/page.tmpl?sivu_id=358

3.18 Jääkiipeily

Jääkiipeily haasteellisissa muodoissaan on ammattilaisten laji, mutta siitä on kehitetty myös suosittu matkailullinen aktiviteetti. Matkailullisia hyödyntämistapoja on kaksi: omakohtainen kiipeilykokemus tai lajin huippuharrastajien suoritusten katsominen. Yleensä jääkiipeilyä harrastetaan jäätyneillä vesiputouksilla. Lajin mahtialueita ovat USA (erityisesti Alaska), Kanada, Islanti, Grönlanti ja Alppimaat. Pohjoismaista Norjalla on eniten jääkiipeilytarjontaa. Kansainvälistä nettinäkyvyyttä hallitsee Pohjois-Amerikka, mutta Alppimaiden tarjonta on todellisuudessa vähintään yhtä suurta.

Kiipeilypaikat voivat olla lähes täysin luonnon muoovaa tai osin ihmisen viimeistelemiä. Kolmas vaihtoehto on keinotekoinen seinämä tai torni. Kiipeilyseinän tai tornin keinotekoinen rakentaminen onnistuu kohtuullisen hel-

Kuvalähde: www.pro-kiipeily.fi

posti missä vain lämpötila laskee riittävästi nollan alapuolelle. Aikaa ja kärsivällisyyttä se vaatii, koska rakennetta on jäädytettävä vähitellen. Useimmissa Suomen hiihtokeskuksissa löytyy sopiva paikka kiipeilyseinälle ilman tornirakennettakin. Etupäässä matkailuaktiiviteetiksi suunnitellun rakenteen ei tarvitse olla kovinkaan korkea ja sopivaan viistorinteeseen kiipeilyseinämän saa riittävän loivana. Maailmalla on kymmeniä kiipeilytorneja ja Oulun vanhan nosturin runkoon tehty torni (kuvassa seuraavalla sivulla) näyttää saaneen huomiota myös maailmalla. Jääkiipeilyyn liittyy paljon kilpailutoimintaa ja osa kilpailuista toteutetaan tornirakenteita hyödyntäen. Runkona voi olla myös puu. Jääkiipeilyseiniä on rakennettu myös sisätiloihin ja yhdestä esimerkistä löytyy lisätietoja tämän osalta linkkilistan alaosasta.

Jääkiipeily vaatii matkailullisena toimintana osaavan opetuksen ja valvonnan, mutta lajia voi pitää yhtä turvallisena kuin laskettelua.

Suomen paras ja suosituin jääkiipeilyalue on *Posion Korouoman* rotkolaakso (kuvassa seuraavalla sivulla). Sen lisäksi kiipeilyä on tarjolla mm. Repoveden kansallispuistossa Kouvolassa, Kuusamossa, Pyhällä, Kuopiossa, Keski-Suomessa, Pirkanmaalla ja hieman yllättäen *Helsingissä*. Veräjämäellä Pikkukosken uimarannan vieressä sijaitseva *Pirunkallion jääputous* on erinomainen paikka, jossa Helsinkiin tulevat ulkomaalaiset matkailijat voivat kokea upean kiipeily-elämyksen.

Jääkiipeily sopii nimenomaan matkailijaversioksi Suomen oloihin. Se on uusi elämys useimmille kotimaisille asiakkaille ja varsin monille ulkomaisillekin matkailijoille. Luonnon muovaamia kiipeilyyn sopivia paikkoja löytyy monen matkailukohteen alueelta ja erityisesti hiihtokeskuksissa voidaan suhteellisen helposti ja kohtuullisin kustannuksin jäädyttää sopivia seinämiä. Suunnittelussa, toteutuksessa ja ohjauksessa tarvitaan lajin asiantuntijaa, mutta kiinnostuneita tahoja on varmasti löydettävissä. Sisälle rakennettu jääkiipeilyseinä vaatii luonnollisesti jäähdystekniikkaa, mutta Ylläs-hallin ja Leppävirran hiihtoluolan tapaisissa tiloissa jääseinärakenne toimisi hyvin. Jääkiipeilyseinät sopivat hyvin myös yritysmatkailukohteisiin, koska kalliikiipeilyä harrastetaan jo monessa paikassa.

Kuvalähde: Korouoma, www.wad-fin.com

Oulun torni

Yleistietoa, tapahtumia, esimerkkejä toimijoista:

- Pirunkallion jääputous, Helsinki: <http://www.adventurepartners.fi/pirunkallio.aspx>
- Posion Korouoma: www.lapintaikamaa.com/Posio/Suomeksi/Aktiviteetit/Talviaktiviteetit/Jaakiipeily.iw3
www.stellapolaris.fi/fi/talviohjelmaj/aaakiipeily-rukalla-korouomassa.html
- Pyhätunturi: <http://www.blissadventure.fi/jaakiipeily/>
- Ruka: <http://rukantarinat.blogspot.com/2010/12/j%C3%A4%C3%A4kiipeily%C3%A4-rukalla-talvella-2010-2011.html>

- Pirkanmaa: <http://www.pro-kiipeily.fi/kiipeily-climbing/jaakiipeily/>
- Kuopio: <http://www.elamyslahjat.fi/lahjat/jaakiipeily-haminalahti-kiipeily>
- Nuorisokeskus Marttinen, Virrat: Jääkiipeilytorni <http://www.marttinen.fi/marttinen2010/artikkeli/124/>
- Piispalan nuorisomatkailukeskus: Jääkiipeilytorni: http://www.piispala.fi/ohjelma-palvelut/seikkailu_luontoliikunta/
- Oulun jääkiipeilytorni: www.oulunkiipeilyseura.fi/kiipeilypaikat/jaakiipeilytorni/index.php
- Kuvia maailman kiipeilytorneista: <http://www.alaskaalpineclub.org/IceWall/OtherIceWalls.html>
- Sisäjääkiipeilyseinä: <http://www.ice-factor.co.uk/facilities/ice-climbing.html>
- Euroopan kiipeilykohteita: <http://www.camptocamp.org/portals/245232/fr/camptocamp-cascade-de-glace>

3.19 Ajoharjoittelu jäällä ja talvinen rallikyyditys

Ajoharjoittelu jäällä on kiinnostava talviteema, mutta sen toteuttaminen on käytännössä hyvinkin rajoitettua. Yhtenä syynä ovat vaihtelevat jääolosuhteet. Lisäksi jäällä tapahtuva autoilutoiminta ei yleisesti tunnu kovin ympäristöstävälliseltä. Tosiasiassa kuitenkin ne muutamat ammattimaiset tahot, jotka näitä palveluita tuottavat, kiinnittävät erityistä huomiota ympäristöasioihin.

Kuvalähde: www.drivex.fi/

Jäärataopetuksen johtava taho ja ammattimaisen kansainvälisen kokemuksen omaava toimija on *Rauno Aaltonen Motorsport*, joka toimii Tahkolla.

Liukkaan kelin ajoharjoittelua tehdään Suomessa todellisuudessa nykyisin pääasiassa virallisilla maaharjoitteluradoilla, joissa liukas keli voidaan luoda myös kesäaikaan. Hyvä esimerkki modernista ajoharjoittelukeskuksesta on Porvoon Premier Park, joka on alan johtava Pohjoismainen kohde.

Suomalaisten menestyslaji eli *ralli* tarjoaa kuitenkin enemmän mahdollisuuksia talviaikaan ja tätä tarjontaa onkin runsaasti eri puolilla Suomea. Rallikyyditys ammattimaisen kuljettajan kanssa on elämys, joka jää varmasti jokaisen sen kokeneen mieliin. Rallitoimintaa harjoittaa Suomessa ainakin 15 kokenutta tiimiä, joiden taustalla on tunnettuja suomalaisia ralliajajia. Kyydityksen lisäksi osa toimijoista tarjoaa myös asiakkaille ajomahdollisuutta esim. leikkimielisen rallisprintin muodossa.

Suomi tunnetaan maailmassa rallikansana ja meillä on teeman lähettiläinä jatkuvasti 3-4 kuljettajaa rallin MM-sarjassa ja lisäksi suuri joukko MM-uransa päättäneitä tunnettuja rallikuskeja. Tämä voimavara pitäisi saada tavalla tai toisella hyödyttämään tämän varsin laajan matkailupalvelun kansainvälistä levitystä. Tarjontaa on riittävästi, se on helppo koota yhteen ja nyt tarvitaan vain sen kokonaisuutteen toteuttamista sekä tehokasta markkinointia.

Kuvalähde: www.levirallycenter.fi

Yleistietoa, tapahtumia, esimerkkejä toimijoista:

- Aaltonen Motorsport, Tahko: <http://www.aaltonenmotorsport.com/paketit>
- Premier Park, Porvoo: <http://www.premierpark.fi/?page=yhteystiedot>
- Vantaa: <http://www.rallycenter.com/fi/features/rata>
- Saukkola, Lohja: <http://www.tuominenracing.fi/uutinen1001.html>
- Hämeenlinna: www.samililjedahl.com/fin/index.html; Joutsa: <http://www.joutsa.fi/ratakeskus/>
- Jani Paasonen: <http://www.drivex.fi/>;
Jämi: <http://www.jamimyynti.fi/ohjelma/ralli.html>
- Harri Hietala: <http://www.hsh-motorsport.fi/>;
Mustio: <http://www.pysytiella.fi/page5.php>
- Levi: <http://www.levirallycenter.fi/> ;
Keski-Suomi: <http://www.ksmatkailu.fi/page64.php>
- Varjolan tila: http://www.varjola.com/index.php?option=com_content&view=article&id=21&lang=fi
- Peurunka: <http://www.peurunka.fi/tuotteet.php?hid=472&prod=55>
- Mouhijärvi: <http://www.rtsmotorsport.com/RTS-talviajokoulu.html>
- Saariselkä: http://www.readytogo.fi/Suomeksi/Teemamatkat/Vauhtia_lomaan_Saariselalla.iw3

3.20 Talvigolf

Kuvalähde: korpihakkio.blogspot.com

Suomessa on alle kymmenen talvigolfkenttää, jotka toimivat hyvin erilaisissa ympäristöissä. Osa kentistä on rakennettu meren tai järven jäälle, osa joen jäälle, yksi suurelle perunapellolle ja muutama oikean golfkentän maastoväylämuotoon. Laji on pikkuhiljaa saanut jalansijaa Suomessa, mutta on huomattavasti jäljessä esim. Alppimaiden tarjonnasta.

Yleensä talvigolfkentät ovat 9-reikäisiä, mutta Jämillä on käytössä Suomen ainoa, oikean golfkentän väylämuotoon tehty 18-reikäinen kenttä. Lajin EM-

kisat Sveitsissä ja MM-kisat Itävallassa pidettiin 9-reikäisillä kentillä alppimaastossa, joten Jämin kentällä voisi olla mahdollisuuksia myös kansainväliseksi areenaksi.

Suomessa on rakennettu yllättävän vähän talvigolfkenttiä hiihtokeskusten yhteyteen, vaikka kesägolfkenttiä useilla keskuksilla onkin. Hiihtokeskusten tamppari- ja muu lumenkäsittelyvälineistö on merkittävä etu hyvän kentän tuottamisessa joko jäälle tai lähistön peltoalueille. Hyvä esimerkki vaikkapa Varsinais-Suomen suurilla peltoalueilla hyödynnettäväksi on Tampereen lähelle Ylöjärvelle tehty talvikenttä. Lisätietoja: <http://www.tammer-golf.fi/2010/02/04/talvigolfia-taas-ylojarvella/>.

Yleistietoa, tapahtumia, esimerkkejä toimijoista:

- Yleistietoa: http://www.golf.fi/portal/seurat_ja_kentat/seurat/arctic_golf_finland/talvigolfkentta
- Kenttätietoja: <http://www2.sentatel.fi/talvigolf/>
- Takkula/Lahti: http://www.lahdengolf.fi/img/dyn/Kutsu_talvimestaruuskilpailut_20.02.2011.pdf
- Jämi: <http://www.jamimyynti.fi/ohjelma.html> ; www.snowgolf.fi (kenttä kuvassa)
- Tampere: <http://www.tammer-golf.fi/2010/02/04/talvigolfia-taas-ylojarvella/>

- Kuopio: <http://www.kuopioinfo.fi/finnish/perussivut/aktiviteetit/talvi/golf.php>
- Koivumäen kartano, Kuopio: <http://www.koivumaenkartano.com/fi/talvigolf/>
- Outokumpu: <http://www.ogs.fi/>
- Lestijärvi: <http://www.lestijarvi.fi/jaagolf/>
- Oulu: <http://www.facebook.com/IceGolfOulu>
- Ruka: <http://www.golf.fi/portal/23746>
- SM-kisat Jämillä: <http://www.golfpiste.fi/kilpagolf/?newsID=66594&newstype=3&lang=fi>
- EM-kisat: <http://www.exklusiv-golfen.de/news/schneegolfen-erste-golf-on-snow-europameisterschaft-10145>
- MM-kisat: http://www.tourismuspresse.at/presseaussendung/TPT_20090115_TPT0001

3.21 Jäänmurtajaristeilyt ja talvikellunta

Jäänmurtajaristeilyt ja kellunta jäissä voidaan laittaa saman otsikon alle, koska *jäänmurtaja Sampo* vei aikanaan tämän arktisen yhdistelmän maailmalle. Kellunta on sittemmin yleistynyt moniin muihinkin kohteisiin, mutta matkailukäytössä olevia jäänmurtajia meillä on edelleen vain yksi. Sampo on omassa sarjassaan todellinen brändi, joka hallitsee täydellisesti nettinäkyvyyttä teemalla Icebreaker tours". Sampon yhteydessä tulee lähes poikkeuksetta esille toinen oman sarjansa johtava talvibrändi, *Kemin Lumilinna*. Maailmalla on kaiken kaikkiaan vain muutamia jäänmurtajia matkailukäytössä ja ne ovat Japanissa. Sen lisäksi Antarktikselle tehdään matkoja jäävahvisteisilla aluksilla, mutta varsinaisia jäänmurtajia ne eivät ole.

Kuvalähde (kaikki aiheen kuvat): www.sampotours.com

Talvikellunnasta on kehitetty erilaisia muotoja, joista eniten on yleistynyt koskikellunta. Sitä voi harrastaa hyvinkin monessa paikassa Suomessa, koska jäistä vapaita virta-alueita löytyy runsaasti eri puolilta maata.

Vaikka kellunnassa käytettävä pelastautumispukuvarustus on suhteellisen kallista, niin tämä on kuitenkin edullinen ohjelmapalvelumuoto verrattuna koneellisiin aktiviteetteihin. Koskikelluntaa on tarjolla myös useissa Alppimaissa.

Kuvalähde: www.rukapalvelu.fi

Kuvalähde: www.koskikellujat.fi

- Jäänmurtaja Sampo: <http://www.sampotours.com/>
- Kuusamo: <http://www.rukapalvelu.fi/fi/kelluntaakoskessa.html>
- Jääkelluntaa Vuoksessa: <http://www.waterskizoo.com/uutiset/>
- Lomakylä Järvisydän, Rantasalmi: www.jarvisydän.com/uploads/Talviahjelmat%202009.pdf
- Varjolan tila, Laukaa: www.varjola.com
- Saimaa: www.lakelandgte.fi/index.php?Lakeland_Specials:Talvella; www.saimaa-adventures.fi/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=15&Itemid=31&lang=fi
- Vuokatti, RTG: <http://www.rtgactive.fi/ohjelmapalvelut/ryhmaohjelmat/talvi/kellunta-jaiden-seassa>
- Lempäälä: <http://www.koskikellujat.fi/elamyspalvelut/jaissa-kellunta/>

3.22 Moottorikelkkailu

Moottorikelkkailua ei tässä selvityksessä Suomen osalta erikseen tutkittu sen yleisyyden takia. Myös tietoa tarjonnasta ja reiteistä on helposti saatavissa. Retkien järjestäjiä on useita kymmeniä eri puolilla Suomea. Vähälumisten talvien aikana on monessa paikassa jouduttu kuitenkin korvaavana välineenä käyttämään mönkijöitä, joko tela- tai pyöräversioina ja osa eteläisen Suomen yrittäjistä on jo kokonaan siirtynyt niihin.

Kuvalähde: www.rukapalvelu.fi

Moottorikelkkasafarit ovat edelleen Suomen talviahjelmapalveluiden yleisin perustuote ja kelkkareittiverkosto on varsin hyvä. Myös palvelutarjonta on hyvin monimuotoista ja teemoitettua. Kelkat toimivat mainioina kulkuvälineinä esim. kalastusretkillä ja revontuliretkillä. Yrittäjillä on myös hyviä maastotukikohtia, joissa voidaan järjestää tasokkaita ruokailuja ja muuta oheishjelmaa. Luontokohteissa järjestetyt ruokailut ovatkin Suomen valtti monissa ohjelmapalveluissa. Uranuurtajana erilaisten erätukikohtien kehittämisessä on ollut *Rukapalvelu*. **Eräleirivalikoimaan voi tutustua osoitteessa** <http://www.rukapalvelu.fi/fi/6.html>.

Ohjatun kelkkailun haitat ovat vähäisiä, mutta matkailuun liittyvän ekologisen ajattelun lisääntyminen edellyttää tämänkin palvelun muuttamista vähemmän melua aiheuttavaksi ja päästöttömäksi. Sähköisten kulkuvälineiden kehittelyyn on panostettu Euroopassa varsin paljon ja esim. Alppien matkailukohteissa on talvikäytössä sähköllä toimivia tehokkaita motocross-pyöriä, gyropod -henkilökuljettimia ja kesäkaudella sähköllä toimivia polkupyöriä. On selvää, että kehitystyötä tehdään myös moottorikelkoissa ja se palvelee nimenomaan matkailukeskusten tulevaisuuden safaritoimintaa, jossa

tavoiteltu 60 km:n toimintasäde (akun lataus) riittää hyvin. Pitemmille satojen kilometrien safareille perinteinen polttomoottorikelkka on luonnollisesti paras ratkaisu.

Kuvalähde: <http://advantage-environment.com/transporter/introducing-the-electric-snowmobile/>

Ruotsissa on menossa mielenkiintoinen sähkömoottorikelkan tutkimusprojekti, joka on edennyt jo toiseen prototyyppivaiheeseen (kuva yllä). On erittäin hyvä, että kehitystyötä tehdään Pohjoismaissa, koska talven kylmät olosuhteet vaikuttavat ratkaisevasti erityisesti akkukaluston kestävytyteen ja tehoihin. Tutkimustyötä tekevät varmuudella kaikki suuret valmistajat ja on oletettavaa, että ensimmäiset tehokkaat mallit sähkökelkoista tulevat markkinoille suhteellisen nopeasti. **Lisätietoja kehitysprojektista:** <http://advantage-environment.com/transporter/introducing-the-electric-snowmobile>

Kansainvälisesti moottorikelkkailutarjonnan ylivoimaista aluetta on Pohjois-Amerikka. USA:ssa ainakin kaksi kaupunkia/aluetta on julistautunut maailman moottorikelkkailupääkaupungeiksi. Myös USA:n kansallispuistoissa liikutaan yleisesti moottorikelkoilla.

"Snowmobile tour" tai "Snowscooter tour"-hakusanoilla on vaikea löytää muuta kuin USA:n ja Kanadan tarjontaa. Suomen osalta tässä toistuu sama ilmiö kuin muissakin safareiksi kutsutuissa tuotteissa. "Snowmobile safari" -termillä Suomen tarjontaa löytyy hyvin Googlen 1. ja 2. sivulta, mutta tour-hakusanalla ei.

Moottorikelkkareittejä ei talvikaudella voi turvallisuussyistä hyödyntää muuhun toimintaan, mutta osa niistä on hyödynnettävissä kesäaikaan pitkiin vaelluksiin ja maastopyöräilyyn.

3.23 Muita talviaktiviteetteja

3.23.1 Snowrafting

Kumiveneillä tapahtuva mäenlasku on yleistynyt Keski-Euroopan ja Pohjois-Amerikan kohteissa sen seurauksena, että kesäisiä koskenlaskupalveluja tuottavat yritykset ovat halunneet löytää toimintaa myös talvikaudelle. Periaatteessa laji sopii moneenkin paikkaan, jossa löytyy tasainen esteetön alamäki. Joissakin Keski-Euroopan kohteissa on rakennettu kourut samaan tapaan kuin snowtubingissa, joissakin kohteissa laskeaan laskettelurinteessä, mutta lajin parhaat

Kuvalähde: www.venezia.net

käytännöt löytyvät maastosta riippuen kokeilemalla. Tarkkoja tietoja lajin matkailullisesta hyödyntämisestä Suomessa ei ole, mutta ainakin Posiolla on järjestetty Snowrafting-festivaalit vuonna 2010. **Lisätietoja:** <http://www.relaa.com/index.php?topic=30413.0>

3.23.2 Snowtubing

Snowtubing ei ole aktiviteettina jostain syystä yleistynyt Suomessa. Keski-Euroopassa, Pohjois-Amerikassa, Japanissa ja Kiinassa sen tarjonta on yleisempää. Myös Viron Otepää on panostanut Snowtubingiin. Varsinaisissa Snowtubing-kohteissa on käytössä erillinen snowtubing-hissi tai mattohissi, joita käytetään myös lasten laskettelurinteissä.

Snowtubingista on mahdollisuus kehittää myös pienimuotoisia toimintoja esim. maaseutumatkailuyritysten yhteyteen. Lumikouruja on suhteellisen helppo rakentaa, snowtubing-laskurenkaat ovat kohtuuhintaisia ja mäen voi nousta myös lihasvoimalla. Periaatteessa snowtubing sopii myös talviin puuhamaihin tai kesäpuuhamaiden talviaktiviteetiksi.

- Klaukkala Snowtubing (kuva yllä): <http://www.tornikeskus.fi/snowtubing.html>
- Snowtubing-puistojen rakentaminen ja suunnittelu: <http://www.multisnowtech.fi/snowtubing.html>
- Viro, Otepää: www.snowtubing.ee

3.23.3 Skibiking/Snowbiking

Skibiking on leijahiihdon tavoin viime vuosina kasvattanut nopeasti suosiotaan sekä Keski-Euroopan talvikohteissa että Pohjois-Amerikassa. Kaikissa rinnekohteissa skibike ei ole hyväksytty väline, mutta Suomessakin on kymmenkunta hiihtokeskusta ottanut sen vuokravälinevalikoimaansa.

- Lajin sivustoja: <http://www.skiindex.com/Ski-Specialties/Ski-Biking---Ski-Bobbing/>
- Kuvia/ videoita: <http://www.skibikescotland.co.uk/galleries.html>
- Suomalainen maahantuoja, esittelyt, vuokrauspisteet: <http://www.futuretrend.fi/motion1.php>

Kuvalähde: www.futuretrend.fi

3.23.4 Sukeltaminen jään alla

Sukeltaminen jään alla on monelle sukelluksen harrastajalle eksoottinen kokemus. Lajin matkailullista tarjontaa on jonkin verran Alppimaissa pienten kirkkaiden järvien alueilla, Pohjois-Amerikassa ja Pohjoismaissa. Norjassa sukelluksiin yhdistetään usein kuningasravun pyydystäminen.

Sekä järvien että jäätynneen meren vesi on talvella kirkkaampaa, kun tuuli ja aallokko eivät sekoita vettä, mutta valon määrä on jääkanesta johtuen vastaavasti vähäisempi. Monilla suomalaisilla alueellisilla sukellusseuroilla on talvisukellus ja siihen liittyvät kurssit ohjelmissaan, joten matkailulliseen tuotteistamiseen on varsin hyvät mahdollisuudet. Myös valtakunnallisesti toimiva Sukelluskeskus tarjoaa jääsukellusta ja siihen liittyviä kursseja eri puolilla maata.

Kuvalähde: www.wn.com

Sukellus ja erityisesti sukellus jäätävissä olosuhteissa on erikoislaji, joka vaatii tarkkoja turvallisuuskäytäntöjä. Muutamassa paikassa Alpeilla jääsukellusta tarjotaan, jopa ilman aikaisempaa sukelluskokemusta, mutta se on hyvin kyseenalainen toimintatapa.

- Puruvesi: <http://www.puruvedenretkeily.com/palvelut/sukellus>
- Sukelluskeskus Oy (eri puolilla maata): www.sukelluskeskus.fi/sukelluskurssit/esittelyt/ice.html
- Jääsukelluskursseja pääkaupunkiseudulla: www.sukellusareena.com/index.php?option=com_content&view=article&id=27&Itemid=48
- Riihimäen urheilusukeltajat: <http://www.riusuk.net/koulutustoiminta/erikoiskurssit/>

3.23.5 Norpparetket jäällä

Norppakuvan lähde: www.suomenluonto.fi, kuvaaja: Juha Taskinen 3.23.6

Norpan tai hylkeiden katseluretkiä ei Suomessa käytännössä järjestetä jäältä käsin. Ainoastaan Rantasalmella saimaannorpan katselu on yhdistetty joihinkin kevätjäillä tapahtuviin ohjelmiin. Norpparetkien järjestäminen kesäkaudella on vastaavasti yleistynyt.

Saimaannorppa on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi lajiksi ja talvikaudella sen pesimäalueilla liikkumista on vältettävä. Saimaannorppaan voi talvisen retken päätteeksi parhaiten tutustua kuvamateriaalin kautta. Valokuvaaja Juha Taskinen on tehnyt elämäntyönsä norppien kuvaajana ja tutkijana ja on erittäin suosittu esiintyjä aihetta koskevissa tilaisuuksissa.

Hyljesafareita järjestetään talvikaudella jonkin verran avovedessä veneillä. Se on palvelu, jota rannikko-alueet voivat aktiivisesti markkinoida matkailijoille.

Hyljesafarien tarjonta kansainvälisesti on nettinäkyvyyden perusteella Pohjois-Amerikan hallinnassa, Pohjoismaista tarjontaa ei hakutuloksissa näy.

- Rantasalmi: <http://www.rantasalmitravel.com/leirikoulut/ohjelmapalvelut.html>

3.23.6 Talviuinti

Kuvalähde: <http://lafinlandemodedemploi.over-blog.com>

Talviuintia ja erityisesti avantouintia voittaneen pitää yhtenä Suomen perinnelajeista ja se pitäisi pystyä hyödyntämään myös matkailullisena eksotiikkana. Avantouintia harrastetaan erityisesti suurten talvitapahtumien yhteydessä myös USA:ssa. Minnesotassa sijaitseva Excelsiorin pikkukaupunki on julistautunut *avantoon pulahtamisen maailmanennätyksen* haltijaksi 800 pulahtajan tuloksella. Operaatio toteutettiin osana Uuden Vuoden juhlintaa. Tämä ennätys pitäisi pystyä Suomessa rikkomaan helposti ja viedä uusi tulos Guinnessin ennätysten kirjaan.

Talviuintia harrastetaan aktiivisesti eri puolilla Eurooppaa, erityisesti Venäjällä, Iso-Britanniassa, Latviassa, Norjassa, Slovakiassa, Sloveniassa ja Virossa.

Avantouinnin SM-kisat järjestettiin Joensuussa helmikuussa 2011. Järjestäjinä olivat Joensuun Jääkarhut ja Suomen Latu (kuva alla).

Suomi on järjestänyt talviuinnin MM-kisoja vuodesta 2000 lähtien. Vuonna 2008 kisat MM-kisat järjestettiin ensimmäisen kerran Suomen ulkopuolella ja kisojen isäntänä toimi maineikas South London Swimming Club.

Vuoden 2010 MM-kisat järjestettiin Slovenian Bledissä ja vuonna 2012 MM-kisojen isäntämaa on Latvia. Kansainvälistä kilpailutoimintaa koordinoi International Winter Swimming Association, IWSA, jonka jäsenenä Suomesta on Suomen Latu. IWSA:n pre-

sidenttinä on toiminut jo useita vuosia suomalainen Mariia Yrjö-Koskinen Oulusta. Avantouintimaiseen kasvattaminen on osa Suomen arktista eksotiikkaa ja sopii hyvin suomalaisen saunatuotteen talviseksi osaksi.

Kuvalähde: www.joensuunjaakarhut.fi

- Yleistietoa: http://www.suomenlatu.fi/suomen_latu/talvilajit/talviuinti/
- Avantouinnin SM-kisat Joensuussa: <http://www.avanto2011.fi/fi/etusivu/>
<http://www.joensuunjaakarhut.fi/fi/etusivu/>
- Talviuinnin MM-kisat Latviassa (Winter Swimming World Championships): www.winterswimming2012.com/index.php?option=com_content&view=article&id=54&Itemid=72&lang=fi

4. Keskeisiä kehittämisehdotuksia

› Lumen ja jään hyödyntämiseen liittyvien talviaktiviteettien analysoinnin pohjalta on edellä, luvussa 3, tehty kehittämisehdotuksia eri tuoteryhmiin liittyen. Jossain määrin myös ulkomaisten kohteiden käsittelyssä on arvioitu tuoteideoiden soveltuvuutta Suomeen.

Tähän lukuun on koottu tärkeimpiä kehittämistarpeita ja toimenpide-ehdotuksia suurempina kokonaisuuksina tuotekehityksen, markkinoinnin ja infrastruktuurin kannalta. Erityisesti tässä käsitellään niitä teemoja/talviaktiviteetteja, joissa Suomella näyttäisi olevan parhaat edellytykset saavuttaa nykyistä suurempaa menestystä talvimatkailun markkinoinnissa. Yritystason kehitysideointiin löytyy tämän selvityksen sisältää useita kymmeniä esimerkkejä, joita voi suoraan tai soveltaen hyödyntää Suomen olosuhteissa. Luvun lopussa käsitellään markkinoinnin kehittämistarpeita erityisesti Internet-markkinoinnin osalta

Lumi- ja jäärakenteet sekä niihin liittyvät tapahtumat koko maan vetovoimatekijäksi

Suomella on tällä hetkellä jo varsin hyvä valikoima korkeatasoisia lumi- ja jääkohteita, jotka ovat kilpailukyisiä myös kansainvälisillä markkinoilla. Näiden rakentaminen on kuitenkin keskittynyt käytännössä pelkästään Lappiin, vaikka edellytyksiä niiden hyödyntämiseen on periaatteessa koko maassa.

Lumi- ja jäärakenteet sekä niihin kytkeytyvä taide- ja tapahtumatarjonta tulisi levittää koko maan yhteiseksi brändiksi, joka pitää sisällään omaleimaisia toteutuksia eri puolilla maata. Kohteiden määrä voidaan vähintäänkin kolminkertaistaa nykyisestä n. 10 kohteen määrästä. Lumi- ja jäätietouden hankkimiseen, tutkimiseen ja erityisesti hankitun tiedon levittämiseen tulisi panostaa. Oppilaitosten kehitystoiminnasta on saatu hyviä esimerkkejä mm. Lahdessa ja Lapissa ja ne voivat nykyistä laajemminkin toimia alueellisen kehittämisen aktivoijina ja tiedon tuottajina.

Suomalainen jäänveistotaide on kansainvälisesti arvostettua, mutta sen tunnettuus on Suomessa varsin huono. Sitä voidaan parantaa tuomalla taide entistä useampi nähtäville esim. tapahtumien yhteydessä ja erityisesti tuomalla tämä taidemuoto kaupunkeihin ja taajamiin.

Kaikkien toteutusten ei tarvitse olla mittakaavaltaan massiivisia, hyvä idea ja sopivuus toteutusympäristöön on tärkeintä. Erityisesti jääelementtejä pitäisi hyödyntää myös kesäkaudella esim. tilaisuuksissa, joissa markkinoidaan Suomen talvista eksotiikkaa ulkomaisille matkanjärjestäjille ja mediaväelle.

Lumen- ja jäänveistotapahtumien kohdalla kannattaa muistaa, että nykyisin maailman suurimmiksi kasvaneet lumi- ja talvifestivaalit ovat kaikki alkaneet muutamien innokkaiden ihmisten aloitteesta pieninä paikallisina tapahtumina. Samoin kuin Japanissa ja Kanadassa, myös Suomessa voidaan luoda kansainvälisesti vetovoimaisia talvifestivaaleja/ karnevaaleja, joissa yhdistyy monipuolinen kulttuuritarjonta, hyvä ruoka, matkailu ja monet talviaktiviteetit. Tapahtumien ydinajatuksena on iloita talvesta ja sen mukanaan tuomista mahdollisuuksista.

Retkiluistelussa maailman härkeen

Retkiluistelu on varsin lyhyessä ajassa kokenut nopean noussut suomalaisten trendilajiksi. Ratojen määrä on kaksinkertaistunut vuosittain ja varusteita on saatavilla kaik-

kialla. Alan pioneereilla on runsaasti kokemusperäistä tietoa ratojen ylläpidosta, säiden vaikutuksesta ja jään erityisominaisuuksista. Suomen kaltaiselle vesistöiselle maalle retkiluistelu on varmasti yksi luontevimpia talviaktiviteetteja.

Retkiluistelu olisi nostettava Suomen talvisen matkailumarkkinoinnin yhdeksi kärkiteemaksi. Kotimaan ohella markkinointia tulisi suunnata luistelusta kiinnostuneille kohderyhmille ulkomailla. Tässä tuoteryhmässä Suomi on Euroopassa selvä ykkönen ”takuuvarman” tarjonnan osalta (ylläpidetyt radat) ja tämä asema pitää nyt nopeasti realisoida myös johtavaksi markkina-asemaksi.

Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on erityisen tärkeää, että tuotteen markkinointia ei jätetä vain ratojen ylläpitäjien tehtäväksi, vaan mahdollisimman moni ratojen vaikutuspiirissä toimiva yritys tuotteistaa retkiluistelun osaksi omaa tarjontaansa.

Kansainvälistä markkinointia varten koko maan tuotetarjonta on koottava yhteen, jolloin tuoteryhmästä saadaan riittävän laaja ja monipuolinen. Sähköinen näkyvyys on erittäin tärkeää, mutta sen lisäksi tarvitaan hyvää yhteistyötä Meki:n, matkanjärjestäjien ja kuljetusyhtiöiden kanssa.

Ratojen ylläpitäminen kokonaan yksityisin voimin on hyvin haasteellista ja varsinkin alkuvaiheessa siihen tarvitaan julkista rahoitusta. Ratojen ylläpitoon liittyvään tekniikkaan ja jään ominaisuuksien systemaattiseen tutkimiseen tarvitaan myös julkista panostusta. Ehkä myös tätä toimintaa voitaisiin koordinoita ja hallinnoida esim. ammattikorkeakoulujen kautta. Koordinaatiota tarvitaan myös siinä, että samoja asioita ei selvitetä useissa paikoissa eri puolilla maata.

Talvikalastus vetovoimatuotteeksi majoitusyrityksille

Luvussa 3 on kuvattu talvikalastuksen erilaisia muotoja ja mahdollisuuksia laajasti. Vesistöinen Suomi on tässä tuoteryhmässä mahdollisuuksien puolesta maailman kärkikohteita, mutta näitä mahdollisuuksia on hyödynnetty toistaiseksi hyvin vähän.

Talvikalastusta ei kannata tuotteistaa niinkään irrallisena palveluna, vaan osana erilaisten majoitusliikkeiden ja ohjelmapalveluyritysten tarjontaa. Sopivia majoituskohteita on Suomessa satoja sekä meren että sisävesien tuntumassa. Erityinen merkitys kalastuksen hyvällä esilletuomisella on Venäjän markkinoilla, missä se on ympäri vuoden yksi merkittävä tekijä matkakohteen valinnassa.

Talvikalastuksen tuotteistamisessa tarvitaan matkailuyritysten, kalastusoppaiden ja alueorganisaatioiden välistä yhteistyötä ja tuotteen näkyvää esilletuontia alueellisessa markkinoinnissa. Alueellisen markkinoinnin kautta tämä tuoteryhmä saadaan riittävässä määrin ja riittävän laajapohjaisena myös valtakunnalliseen ulkomaille suunnattuun markkinointiin.

Opastettujen kalastusretkien toimintaedellytykset on tavalla tai toisella mahdollistettava, vaikka nykyinen lainsäädäntö niitä rajoittaakin. Yhteistyöverkostoon voidaan liittää myös kalan käsittelyyn ja valmistukseen liittyviä tahoja, esim. ravintola-alan oppilaitoksia. Yleisestikin pitäisi pyrkiä viemään kalastuselämys loppuun saakka siten, että kalastusretken huipentumana on saaliin nauttiminen maittavana ateriana tai sen vieminen kotiin esim. säilykkeenä.

Pilkkikalastuksen mukavuutta kylmimpien talvikuukausien aikana voidaan lisätä lämmitettävien pilkkimökkien avulla. Niitä voidaan sijoittaa lomakyläen tai rantahotellien lähistölle, joihinkin vesistön äärellä sijaitseviin hiihtokeskuksiin ja jopa kaupunkien keskustan tuntumaan. Mokeista voidaan tuottaa esim. puualan ammattioppilaitoksen työnä muutamia prototyyppisiä malliksi rakentajille. Hyviä malleja prototyyppisiin löytyy esim. Norjasta. Pilkkimökkien pitää olla ulkoasultaan maisemaan sopeutuvia.

Myös ryhmille voidaan organisoida kalastustapahtuma ”sisätiloissa” riittävän suuressa telta- tai jurttarakennuksessa ja sitä voidaan käyttää myös muihin ohjelmapalveluihin. Huonon sään riskit saadaan näin eliminoida ja tapahtumia voidaan varmemmin markkinoida.

Matkailullisen maastohiihdon imagon palauttaminen

Suomen talvi on Lapin osalta onnistuneesti tuotteistettu ja Suomen tunnettavuus talvi-kohteena on nyt merkittävästi parempi kuin 10–15 vuotta sitten. Talven markkinoinnissa ja tuotteistamisessa ulkomaille perinteinen talviharrastus, maastohiihto, on kuitenkin unohtunut tai ainakin jäänyt liian vähälle huomiolle.

Vähäiselle huomiolle on myös jäänyt jo vuosia sitten käynnistynyt maastohiihdon kansainvälinen kasvutrendi ja erityisesti sen merkityksen lisääntyminen matkailukohteiden tarjonnassa. Keski-Euroopan maat ja matkailukeskukset ovat tässä lajissa rynnineet Suomen ohi ”latua pyytämättä,” ja nostaneet maastohiihdon imagon omissa maisaan uudelle tasolle. Ilmiö näkyy konkreettisesti Alppimaiden suurissa hiihtokeskuksissa ja muualla Keski-Euroopan vuoristoalueilla sekä Pohjois-Amerikassa.

Samaan aikaan, kun imagosta ja brändistä huolehtiminen jäi vähemmälle, on maastohiihdon infrastruktuuri kuitenkin perusrakenteiltaan kehittynyt varsin myönteisesti. Suomen hoidettu latuverkosto on laajempi kuin missään muussa Euroopan maassa ja myös tässä lajissa voimme tarjota maastollisesti ainutlaatuisen yhdistelmän metsämaastoa, järven- ja merenrantamaisemia sekä hiihtämistä jäällä. Aikaisemmin maastohiihdosta yleisesti käytetty termi, ”murtomaahiihto,” kuvaa hyvin lajin maastollista perusominaisuutta Suomessa.

Suomella on siis olosuhteiden puolesta hyvät mahdollisuudet palauttaa entinen vahva asemansa matkailullisena maastohiihtomaana, mutta se vaatii laajan ja kohtuullisen pitkäjänteisen kehitystyön. Osaa asioista voidaan parantaa hyvinkin nopeasti, osa vaatii suurempaa työstämistä. Maastohiihdon osalta Suomen markkinoinnillinen imago on nyt tarjonnan todellisuutta huonompi ja tätä eroa voidaan kuroa umpeen nopeasti myös markkinoinnin keinoin.

Maastohiihdon nostaminen menestyväksi matkailutuotteeksi ja yhdeksi Suomen matkailun talvi-imagon veturiksi edellyttää määrätietoisen kehittämissuunnitelman laatimista ja sen jälkeen riittävää sitoutumista ja panostusta suunnitelman toteuttamiseen. Maastohiihtotarjonnan, latuverkoston ja siihen kiinnittyvien palveluiden esittely on nostettava omaksi kokonaisuudekseen Suomen matkailun sähköisessä markkinoinnissa. Kehitysprojektilla on oltava myös osaava ja kansainväliset maastohiihtomarkkinat tunteva vetäjä. Tehostetun markkinoinnin kärjeksi tarvitaan myös muutamia veturitahoja, joilla maastohiihtotarjonta on hyvässä kunnossa. Maastohiihdon kehitysnäkökulmia on kuvattu yksityiskohtaisemmin luvussa 3.

Tuoteryhmä ”arktiset erikoisuudet” paremmin esille markkinoinnissa

Luvussa 3 on usean aktiviteetin kohdalla tuotu esille erikoisuuksia ja niitä Suomessa riittää varsin hyvin. Nämä erikoisuudet eivät ainakaan alkuvaiheessa välttämättä liikuta suuria massoja, mutta voivat tuoda Suomen talvelle merkittävää julkisuutta erityisesti sähköisissä kanavissa.

Osa näistä voi olla extreme-suorituksia, osa hulluttelua, osa ennätysten rikkomista jne. Kun tuotteistaminen ja esittely tehdään hyvällä maulla, niin näistä saadaan juuri niitä vetonauloja ja erottumistekijöitä, joita nykyinen sosiaalinen media ja myös tavanomainen sähköinen ja painettukin media kaipaavat. Myös tämä sektori kaipaa ennakokuluulotonta ideointia ja innovaatioita, ja ennen kaikkea rohkeita toteuttajia.

Infrastruktuurin kehittämiseen uudenlaista ajattelua

Erilaisten reitistöjen kehittämiseen liittyy kysynnän, uusien kohderyhmien ja luontoliik-kumisen muutosten mukanaan tuomia uusia tarpeita. Reitistöjen infrastruktuuri on perusrakenteiltaan kuitenkin talven osalta yleisesti ottaen kohtuullisen hyvässä kunnossa, mutta se kaipaa modernisointia ja uudenlaista ajattelua. Talvilajit ovat sananmukai-

sesti lokeroituneet omille urilleen ja eri tavoin luonnossa liikkuvat matkailijat kohtaavat harvoin.

Samat lumi- ja jääurat eri lajien käyttöön

Talvikaudella olisi tarvetta ainakin sellaiselle monitoimiuralle, jossa voidaan hiihtää, kävellä ja ajaa potkukelkalla. Missä määrin osa nykyisistä, hyvässä maastossa kulkevista pelkästään hiihtoon tarkoitetuista latu-urista voitaisiin leventää monimuotoisemman käyttöön? Tämä uudistus lisäisi merkittävästi urien käyttöä ja mahdollistaisi luonnossa liikkumisen myös kansalliskulkuneuvollamme potkukelkalla. Myös raportissa esilletuodut sähköiset kulkuneuvot (erityisesti Segway henkilökuljetin) voisivat käyttää näitä uria.

Jääuriin satsaaminen on Suomessa erityisen tärkeää ja siihen pitäisi löytää myös rahoitusta. Tämä koskee retkiluisteluinfraan lisäksi myös matkailullisia jääteitä. Tällaisen jäätien yhteyteen voi joissakin paikoissa ajatella myös monimuotoista kokonaisuutta, mikäli riittävä synergia löytyy ylläpidolle. Jäätien kanssa samaa linjaa, turvallisen matkan päässä toisistaan, voisi kulkea jäälatu, retkiluistelu-ura ja moottorikelkkaura. Nämä olisivat koko ajan näköyhteyden päässä toisistaan. Reitillä voisi olla yhteinen palvelupiste, jolle eri käyttäjäryhmät muodostaisivat riittävän asiakaskunnan. Tällaista toimintaa voisi kuvitella esim. Suomen pisimmän jäätien yhteyteen Kolin ja Lieksan välille.

Satsauksia meren saariston talviseen saavutettavuuteen ja varusteisiin

Meren saariston saavutettavuus talvikaudella on näiden alueiden talvimatkailun kehittämisen avainkysymyksiä. Normaalien yhteysalusten lisäksi tarvittaisiin nopeita joka kelin aluksia eli käytännössä suurehkoja ilmatyynyaluksia. Talvisella merellä liikkuminen on myös varusteiden osalta vaativaa ja jokaisen palvelutuottajan ei kannata hankkia esim. pelastautumispukuja, vaan tässä tarvittaisiin jonkinlainen keskitetty varustepankki/varasto. Tässä asiassa aktivoijana voisi toimia alueorganisaatio, joka voi kartoittaa varustetarpeet ja tilanteen yhdessä toimijoiden kanssa ja käynnistää myös tarvittavat kehittämishankkeet.

Sähköä liikkumiseen ja bussilla maastoon

Tämän selvityksen ulkomaita koskevassa katsauksessa luvussa 2 sekä luvun 3 teema-kohtaisessa käsittelyssä on tuotu esille myös useita kulkuvälineisiin liittyviä kehittämisajatuksia. Yksi keskeisimpiä on perehtyminen erilaisiin sähköllä toimiviin ympäristöystävällisiin liikkumis- ja aktiviteettivälineisiin. Niiden esiinmarssi on Keski-Euroopan talvikohteissa jo pitkällä ja toimivia ratkaisuja on käytössä monissa kohteissa. Tätä kehitystä on seurattava tarkasti ja uusiin ympäristöystävällisiin ratkaisuihin on oltava valmiita myös panostamaan ajoissa. Tällä hetkellä Suomessa ollaan selvästi jäljessä yleisestä kehityksestä.

Erityisesti Pohjois-Amerikassa on pitkä kokemus erilaisista lumibusseista, joilla voidaan kuljettaa suurempia ryhmiä varsinaisten maanteiden ulkopuolella ja ne vaikuttavat käyttökelpoisilta myös Suomen olosuhteisiin.

Valmistajat ja tuontikanavat löytyvät helposti ja useimmat lumibussit voitaneen Suomessakin rekisteröidä maastoajoneuvoiksi.

Teollinen jäätuotanto omiin tarpeisiin ja vientituotteeksi

Olisiko Suomeen mahdollista perustaa suuren luokan jäätehdas, joka tyydyttäisi kotimaan jäätarpeen ja jäätä riittäisi myös vientiin? Joka tapauksessa jäärakentamista ei voida jättää Suomessakaan kokonaan luonnonjään varaan, vaan sitä on tuotettava teollisesti joko Suomessa tai tuotava jäätä ulkomailta. Tähän liittyvää yritystoimintaa on jo Suomessa pienimuotoisesti ja nyt olisi harkittava mittakaavan muuttamista jopa vientiin tähtääväksi. Jätehtaita on monissa maissa ja niistä toimitetaan jäänveistomateriaalia myös Suomeen.

Suomen markkinointiin lisää tehoa ja resursseja

Markkinoinnilla tarkoitetaan tässä yhteydessä laajaa kokonaisuutta, johon kuuluu tuotekehitys, suoramarkkinointi, imago- ja tuotemainonta, PR, myynti, myynninedistäminen, jälkimarkkinointi ja sosiaalisen median eri kanavat. Käsittelyn painopiste on kansainvälisessä markkinoinnissa, jonka avulla pitäisi viedä Suomen talvea kokonaisuutena markkinoille.

Suomen kansainvälinen matkailumarkkinointi on tällä hetkellä erittäin heikosti resurssoitu ja hoidettu. Kansainvälisestä matkailumarkkinoinnista, erityisesti imago-markkinoinnin osalta, on päävastuussa Matkailun edistämiskeskus (MEK), mutta sillä ei ole nykyisellään käytännön edellytyksiä tehtävän tehokkaaseen hoitamiseen. Tämä johtuu osin voimakkaasti supistetuista resursseista, jotka eivät riitä Suomen imagomainontaan kilpailijamaita vastaavalla tasolla. Tämä on yleinen käsitys palveluntuottajien, alueorganisaatioiden, DMC-toimistojen ja ulkomaisten matkanjärjestäjien keskuudessa ja sitä tukevat myös tilastot.

MEK:n omien toimistojen alasajo ja sen jälkeen myös sitä paikanneen ratkaisun (MEK:n ulkomaantoimintojen ulkoistaminen Finpro:lle) alasajo ovat aiheuttaneet epätietoisuutta sekä elinkeinon että matkanjärjestäjien piirissä. Suomen läsnäolon tärkeillä markkinoilla koetaan selvästi vähentyneen ja siellä, missä läsnäoloa vielä jossain määrin on, joudutaan toimimaan pienillä resursseilla. Suomen matkailuelinkeino ei saa riittävää apua ulkomaan markkinoilla ja joutuu tekemään markkinointitoimia liian paljon aluekohtaisesti. Myös ulkomaiset matkanjärjestäjät toivoisivat Suomen näkyvämpää läsnäoloa. Toisaalta paluuta entisen kaltaiseen toimistoverkostoon ei ole nykyisessä resurssitilanteessa, ja senkin toimivuutta arvosteltiin aikanaan.

Valtakunnan tasolla tarvitaan myös rakenteellisia ja taloudellisia uudistuksia sekä keskeisten suurten toimijoiden ja MEK:n yhteistyölle nykyistä toimivampi malli. On arvioitava uudelleen mihin, miten ja minkälaisella organisaatiolla rahoja käytetään. Elinkeinoon, mukaan lukien kuljetusyhtiöt sekä matkailualueet, painoarvo ja näkemykset tulee ottaa huomioon, kun tulevaisuuden ratkaisuja suunnitellaan ja niistä päätetään.

On mahdollista, että valtakunnalliset matkailupanostukset ovat nykyisellä hyvin matalalla tasolla myös lähitulevaisuudessa. Tämän vuoksi matkailuelinkeinon ja erityisesti matkailualueiden tulisi harkita, voivatko ne ottaa entistä suuremman vastuun ulkomaan markkinointitoimista yhteistyössä kuljetusyhtiöiden kanssa.

Imagomarkkinointia tehostettava, maaportaali toimivaksi

Suomen imagotyötä tulisi hoitaa paremmin ja näkyvämmiin sekä Suomen omalla sähköisellä areenalla, visitfinland-maaportaalissa että kohdemaissa. Imagomarkkinoinnin tehostaminen koetaan elinkeinon ja ulkomaisten matkanjärjestäjien piirissä ehkä jopa tärkeämpänä kuin fyysiseen läsnäoloon liittyvät kysymykset.

Toiveet ja odotukset Suomen uuden maaportaalin suhteen olivat korkealla. Hyvä sähköinen näkyvyys on tänä päivänä matkailuelinkeinon elinehto. Elinkeino on kuitenkin kokenut portaalissa mukanaolon hankalaksi. Maaportaalin rakenne onkin tarkoituksenmukaista uusia siten, että matkailuelinkeino kokee sen mielekkäänä ja helppona markkinointikanavana.

Uudistettavaa maaportaalia tarvitaan, minkä perinteisten Keski-Euroopan matkailumaiden hyvin suunnitellut ja toimivat maaportaalit todistavat. Erilaiset Internetin varauskanavat, hakukoneet, suosittelusivustot ja sosiaalisen median kanavat eivät korvaa maaportaalia, joka hyvin suunniteltuna ja integroituna luo imagoa, markkinoimaan erilaisia tuoteryhmäkokonaisuuksia ja ohjaa asiakkaita tehokkaasti yritysten sivuille, hakukoneisiin, sosiaalisen median kanaviin ja mikä tärkeintä -sähköisille kaupapaikoille. Tätä ei voi mitenkään korvata yksittäisten toimijoiden tai edes matkailualueiden ponnisteluilla.

Hyvin toimivalla maasivustolla on selvityksen havaintojen pohjalta huomattava merkitys talvituotteiston kansainvälisessä markkinoinnissa ja tuoteryhmien imagon luomisessa. Selvityksen yhteydessä huomattiin, että visitfinland-portaalissa oli sen heikko-

uksista huolimatta kuitenkin onnistuttu tekemään joidenkin tuoteryhmien teknisesti onnistuneita hakukoneoptimointeja ja saatu Suomen tarjonta hakusivustojen kärkeen. Tämä osoittaa, että maaportaali voi parhaimmillaan tuottaa Suomelle hyvää kilpailuetua Internetissä ja ilman hyvää maaportaalia menetämme asemia kansainvälisessä Internet -näkyvässä.

MEK:n ja kuljetusyhtiöiden yhteistyötä kehitettävä

Kuljetusyhtiöiden rooli on ollut suhteellisen syrjäisen, saaristoasemassa olevan ja pinta-alaltaan laajan Suomen matkailussa aina merkittävä. Tämä koskee sekä lento- että laivaliikennettä ja kotimaan osalta myös junaliikennettä. MEK:n, kuljetusyhtiöiden ja muun matkailuelinkeinon pitäisi olla mahdollisimman tiiviissä ja pitkäjänteisessä yhteistyössä. Tällä on ratkaiseva vaikutus ulkomaan markkinoille suunnatun kokonaispanostuksen suuruuteen ja markkinointiresurssien optimointiin.

Osa matkailualueista on tiivistänyt yhteistyötään kuljetusyhtiöiden kanssa etenkin uusien lentoreittien avaamisiin liittyen, mutta suurempaan yhteistyökokonaisuuteen tarvitaan myös vahva valtakunnallinen yhteistyöakseli, joka ei tällä hetkellä toimi parhaalla mahdollisella tavalla. Talvimatkailussa lentoyhteyksien varaan rakentuva markkinointi on erityisen tärkeää.

Alue- ja yritystasolla huolehdittava myös kotimarkkinoista ja saatava sähköisen näkyvyyden puutteet nopeasti kuntoon

Alue- ja yritystasolla on tärkeää huolehtia myös kotimaan markkinoista ja tuottaa markkinoille koko ajan uutta mielenkiintoista tarjontaa. Lumeen ja jäähän liittyvä innovatiivinen tarjonta pitää saada markkinoinnin keinoin näkymään nykyistä paremmin myös kotimaan kuluttajamarkkinoilla.

Venäjän markkinoista on tullut monille alueille tärkein lähimarkkina. Erityisesti itäisen Suomen ulkomaisten yöpymisten kasvu perustuu pelkästään venäläisten yöpymisten kasvuun. Venäjän markkinoista onkin huolehdittava hyvin ja kehitettävä myös sinne uutta tarjontaa niin, että tämä asiakasryhmän mielenkiinto Suomea kohtaan säilyy ja kasvaa entisestään. Talven tehokas tuotteistaminen on loistava mahdollisuus Venäjän markkinoilla myös laajemmin kuin perinteisen vuodenvaihteeseen painottuvan matkailun osalta.

Toisaalta yksipuolinen keskittyminen Venäjän tai jonkin muun maan markkinoihin on riskialtista ja ko. maan suhdanteista riippuvaa. Pelkästään Venäjään keskittyminen voi myös johtaa markkina-asemien pysyvään heikentymiseen esim. Keski-Euroopan markkinoilla. Ne ovat kuitenkin Suomen vesistöalueille perinteisesti merkittäviä markkina-alueita ja edustavat edelleenkin suurta potentiaalia. Erityisesti uusien lentoyhteyksien mahdollisuudet on nyt tehokkaasti hyödynnettävä. Innovatiivinen talvitarjonta ja sen tehokas markkinointi turvaavat lentoreittien ympärivuotista kannattavuutta.

Internetsivustojen perusasiat kuntoon

Tämä selvityksen laajan Internet -sivustojen läpikäynnin perusteella Suomen matkailuyritysten ja -alueiden Internet-näkyvyys ei keskimäärin ole hyvällä kansainvälisellä tasolla. Tämä koskee myös perusasioita eli kotisivuja ja erityisesti niiden kieliversioita. Suomalaisille suunnatut asiat ja ilmaukset on usein käännetty suoraan englanniksi tai muille kielille ja tuloksena on ulkomaalaisia huonosti puhutteleva esitys, joka ei myy. Tähän perustyöhön pitäisi nyt panostaa niiden, jotka todella haluavat kansainvälisiä asiakkaita –se on monin verroin tärkeämpää kuin esim. uppoutuminen sosiaalisen median syvällisimpiin hienouksiin.

Mikäli aiotaan markkinoida sekä lumetonta että lumisesonkia, täytyy molempien sesonkien löytyä sujuvasti yrityksen tai alueen sivuilta samaan aikaan. Silloin, kun meillä on kesä kuumimmillaan, niin moni kuluttaja tai matkanjärjestäjä ulkomailla miettii jo talvikohteita tai päinvastoin. Seuraavan sesongin ei luonnollisesti tarvitse olla täydellisenä sivustolla, mutta perusasiat sieltä on löydettävä. Hyvin suunniteltuna tämä toi-

mintatapa on myös tuotantoteknisesti järkevä ja helpottaa seuraavan kauden näkyvyyden viimeisteltyä käynnistämistä. Toimivia esimerkkejä tästä löytyy ulkomaan esittelystä ja kotimaan katsauksessa on myös hyviä esimerkkejä pitkään ulkomaanmarkkinoille suuntautuneiden yritysten ja alueiden sivustoista.

Hakukoneoptimointi kehitystoimien kärkeen

Ensisijaisia toimenpiteitä on myös hyvä hakukoneoptimointi. Se on tehtävä tarkasti tekstien ja termien yksityiskohtia myöten ja uusien sivustojen rakentajatahoilta on etukäteen vaadittava hakukoneystävällistä sivustoa niin, että sivuston optimointi ei vaadi jälkikäteen tehtäviä kalliita muutoksia. Lyhyellä tähtäimellä voidaan tehdä myös kampanjanomaista maksullista hakukonemarkkinointia, mutta pitkällä tähtäimellä vain hyvä hakukoneoptimointi tuottaa tuloksia. Siinä on vähintäänkin yhtä paljon kysymys sisällöntuotannosta kuin tekniikasta. Hakukonetarkastelussa havaittiin, että hyvän optimointi saattaa mennä hukkaan kun käytetään esim. sellaista termiä, joka on meillä vakiintunut (mm. safari), mutta kansainväliset asiakkaat hakevat kyseistä tuoteryhmää tai asiaa eri sanalla

Sekä palvelujen varattavuuden että hakukonenäkyvyyden kannalta on tärkeää myös se, että majoitusyritykset ovat mukana kansainvälisissä Internet -varaamoissa, joita ovat esim. hotels.com, booking.com ja Expedia. Tätä kautta yritys saa myös ammattimaisesti tehdyn laadukkaan esittelyn useilla kielillä ja tulee esille monissa kanavissa. Esimerkiksi halpalentoyhtiöiden Internet-sivuilla tuleva majoitustieto on lähes aina pärisin näistä lähteistä ja tiedot menevät varsin hyvin myös hakukoneisiin. Yritysten ja alueiden pitää huolehtia myös näkyvyydestä tärkeillä suosittelev sivustoilla, ennen kaikkea TripAdvisor-sivustolla.

Uutuuslajit ja erikoisuudet sosiaalisen median kautta

Sosiaalisen median näkyvyyksiä ei tässä yhteydessä erikseen tutkittu, mutta sen eri muotoja havainnoitiin Internet-kartoituksen ja kansainvälisten sivustojen läpikäynnin yhteydessä. Suomi ei ole tässä asiassa millään tavalla edelläkävijä, vaan ehkä pikemminkin muutaman askeleen jäljessä. Sosiaalisen median eri muotojen hyödyntämiseen on paneuduttava aktiivisesti ja innovatiivisesti. Erityisen suuri merkitys sosiaalisella medialla on modernien uutuus- ja erikoislajien markkinoinnissa. Hakukoneoptimointi ja sitä kautta syntyvät näkyvyydet ovat kuitenkin selvityksen perusteella kaikkein merkittävimpiä markkinointitekijöitä ja niihin tulee tässä vaiheessa ensisijaisesti panostaa.

Käytännön oppeja haettava maailmalta ja resursseja yhdistettävä yli aluerajojen

Tämän selvityksen sisältä löytyy useita kymmeniä kiinnostavia talvimatkailun tutustumiskohteita sekä aluetasolle että erilaisille yrityksille ja yritysverkostoille. Huolellisesti suunniteltuja opintomatkoja pitäisi tehdä nykyistä huomattavasti enemmän ja näiden organisoinnissa voidaan toimia alueorganisaatioiden johdolla. Oleellista on, että matkat suunnitellaan siten, että niistä on mahdollisimman paljon hyötyä yritysten kehittämistoimille. Myös yritysverkostot tai tietyn sektorin toimijat voivat organisoida tutustumismatkoja. Valtakunnallisista organisaatioista esim. Suomen Hiihtokeskusyhdistys on tuottanut jäsenilleen säännöllisesti tutustumismatkoja jo vuosikymmenien ajan. Pie-nille yrityksille opintomatkojen kustannukset voivat olla kynnyskysymys ja olisi tärkeää, että julkiset rahoittajat suhtautuisivat opintomatkojen rahoittamiseen myönteisesti.

Kun kansainvälisessä markkinoinnissa on nyt valtakunnan tasolla aliresurssointia ja selviä ongelmia, niin matkailualueiden ja matkailukeskusten yhteismarkkinointitoimia pitäisi pystyä edelleen vahvistamaan. Myös valtakunnallisia tuoteryhmäverkostoja pitäisi pystyä perustamaan yli aluerajojen. Yhteistyö auttaa tuotekehityksessä ja antaa markkinoinnille enemmän mahdollisuuksia. Rahoitusta näille toimille pitäisi löytyä myös julkiselta taholta ilman, että aina tarvitsee perustaa kankeaa ja vaikeasti hallinnoitavaa hanketta.

Taustakyselylomake selvityksen ulkomaisille kohteille

Please, return the questionnaire below as an enclosure of an e-mail by 30th of January 2011 to: lea.kivela-pelkonen@fidico.com

Dear Travel Industry Colleague!

The Ministry of Employment and the Economy in Finland has ordered a survey of winter tourism products which are utilizing snow and ice, especially in new, innovative ways. The survey is particularly focused on the winter tourism products offered in tourism destinations/areas with lakes, rivers, seas and islands & archipelago.

We have been selected by an open tender to carry out this survey in the selected foreign winter tourism destinations, such as yours, as well as in Finland.

Since you are the best expert of your destination, we would kindly ask you to give us a hand and assist us in finding out the relevant information about your destination.

Results of our survey and interesting examples will be presented to the Finnish travel trade professionals and press.

Would you be so kind and fill in the enclosed simple questionnaire and return it to us, at your earliest convenience, and in any case by 30th of January 2011 if possible. You will also participate in a prize draw and may win a selection of Finnish delicacies, worth 100 euros!

Should you wish to have any further information, please do not hesitate to contact us by e-mail: lea.kivela-pelkonen@fidico.com

Warm thanks for your kind assistance in advance!

Best regards

Hannu Komu	Lea Kivelä-Pelkonen
Senior consultant	Senior Consultant
Onvisio Consulting	Fidico – Fifth Dimension Consulting

SURVEY: Winter Tourism Products Utilizing Snow and Ice in your Destination

Special focus: Water / Archipelago-connected Tourism Destinations / Areas / Resorts

1. Please name 2-4 most important Winter Tourism Destinations/ Resorts in your country/ area and provide us with their contact data, e.g. their e-mail address or home page. Please specify why they are considered to be the main Destinations. What makes them special and stand out from their competitors?
2. Please indicate which Snow or Ice-utilizing Winter Tourism Products are offered in these Destinations (tick the appropriate box/es, i.e. choose all options which are available in these Destinations).

☐	Castle/ Hotel/ Iglu made of Snow or Ice
☐	Ice Restaurant/ Ice Bar
☐	Ice Church
☐	Winter fishing/ Ice-hole fishing
☐	Skating on natural ice
☐	Iceskating race on natural ice
☐	Cross-country skiing
☐	Downhill skiing
☐	Snowboarding
☐	Snowshoe walking
☐	Snow/ ice trekking
☐	Snowmobile safaris
☐	Horse-sleigh rides
☐	Horseback riding
☐	Husky safaris
☐	Survival experiences at icebreakers
☐	Car driving on ice
☐	Rally driving on ice
☐	Kick-biking
☐	Winter swimming
☐	Snow/ Ice Sculpting
☐	Icesurfing/ Kitesurfing
☐	Diving under ice
☐	Whale watching
☐	Seal watching
☐	Winter golf / Golf on ice & snow
☐	Football on ice/snow
☐	Snow/ Ice-focused Cultural Events/ Festivals
☐	Other activities: please specify

3. Do you know about any new and very innovative ideas in utilizing Snow and Ice? Please describe them or provide links to the relevant web pages describing them.

4. Which foreign destinations do you consider to be main competitors for you winter offers and why?

Any other comments or remarks that you may wish to add

Thank you very much for your kind assistance!

Your organization: _____

Your name: _____

Your e-mail: _____

Liite 2

Google-haun näkyvyystuloksia

Hakukonetestit on tehty osoitteissa www.google.com ja www.google.co.uk. siten, että haetaan vain englanninkielisiä tietoja. Tulokset ovat osittain näiden kahden google-version yhdistelmiä. Mikäli tuloksissa esitetään hakutuloksen ensimmäisen sivun osu- mien järjestys, niin tämä perustuu google.com -tuloksiin. Osassa tuloksia on sanallises- ti ilmaistu lähinnä google.co.uk:n poikkeama google.com tulokseen verrattuna. Hakutu- los muuttuu luonnollisesti jatkuvasti ja alla kuvatut ovat vain suuntaa antavia tuloksia. Niistä voi kuitenkin tehdä johtopäätöksiä hakukoneoptimoinnin onnistumisesta, mutta ei suoraan tarjonnan määrästä tai laadusta.

Hakuja tehtiin myös korvaamalla Suomessa yleisesti käytettävä ilmaus "safari" (esim. Husky safari) sanalla esim. sanalla "tour". Tällöin Suomen kohteiden hakukonenäky- vyys väheni merkittävästi. "Tour"- tai vastaava käsite on hakusanana huomattavasti yleisempi kuin "safari" ja tämä on syytä huomioida tarjonnan nimeämisessä.

Hakusanana: Ice hotel

1. Jukkasjärvi (Ruotsi)
2. Wikipedia jossa Suomen kohteet hyvin esillä
3. Quebecin jäähotelli (Kanada)

Kokonaisuutena Jukkasjärvi dominoi kolmea ensimmäistä sivua.

Hakusanana: Igloo hotel

1. Kakslauttanen, Suomi
2. Sorrisniva (Norja)

sivulla 2 Alppimaiden variaatioita artikkeleiden kautta.

Hakusanana: Snow hotel

1. Jukkasjärvi (Ruotsi)
2. Kirkenes Snowhotel (Norja)
3. Quebecin jäähotelli (Kanada)
4. Iglu-Dorf (Sveitsi, Itävalta, Saksa)

sivulla 2: Lainio Snowhotel

Kemin lumilinna artikkelin kautta

Hakusanana: Snow castle

1. Kemi, joka dominoi täysin tätä hakua "maailman suurin," mutta Kemi ei tule hyvin esille "snow hotel," "ice hotel" yms. variaatioissa.

Hakusanana: ice church

1. Jukkasjärvi (Ruotsi), dominoi 1. sivua täysin

Hakusanana: Ice fishing

1. sivu sekalaista onkimisen ohjeistusta, ei mitään erityistä kohdetta/maata. Wikipedia- tiedoissa Suomi on mainittu yhtenä kohteena. Pohjois-Amerikan kohteita tulee ensim- mäisinä noin sivulla 4. Google UK-haku-koneessa s. 2 Laplandfinland.com ja Utsjoki Youtube-video. Ruotsia ja Norjaa UK-version sivulla 3.

Hakusanana: Ice Skating on natural ice tai tour skating

1. Ruotsi
2. Kanada: Banff
3. Nordiskating.com (jossa Ruotsi mainittu Euroopasta)

Hakusanana: Cross-country skiing

Yleisartikkeleita paljon ja sen jälkeen lähes täysin Pohjois-Amerikan kohteita.

1. USA:n maastohiihtoyhdistys <http://www.xcski.org/>
2. Minnesota

Oulu poikkeuksena Everytrail-sivuston kautta:

http://www.everytrail.com/browse.php?activity_id=3&country=Finland&state=Oulu

UK-versiossa s. 2 Norja artikkelin kautta, s. 4 Laplandfinland.com. Muutoin esille tulee ainoastaan Alppimaiden tarjontaa.

Hakusanana: Ski touring

1. sivulla Sveitsin Bernese Oberland, Chamonix, Italian Dolomiitit, Ranskan Alpit, Itävalta, Grönlanti. Ruotsista yksi osuma sivulla 2.

Hakusanana: Snowshoe walking

1. Wikipedia
 2. Visitfinland
 3. Seefeld
 4. Suomen Lappi artikkelin kautta
- s.2: Suomi tulee hyvin visitfinland- ja Lappi-näkymien kautta esille Itävallan ja Italian välissä.

Hakusanana: Winter walking

1. Itävalta (matkanjärjestäjä)
2. Italian Dolomiitit (matkanjärjestäjä)

Hakusanana: Nordic walking in winter

1. Kanada, Ontario
 2. Itävallan kohteita
 3. Italian Dolomiitit
- Pohjoismaita ei esiinny lainkaan ensimmäisten 4-5 sivun sisällä

Hakusanana: Icelandic horse safaris (in winter)

Visitfinland dominoi 1. sivua lähes täysin, 1.sivulla esiintyy myös justlapland.com. Sivulle mahtuu muualta ainoastaan yksi Jukkasjärven jäähotellin osuma. Myös 2. sivu Suomen hallussa ja vasta sieltä löytyy ensimmäinen Islanti-osuma. UK-versiossa Islanti on näkyvämmin esillä.

Hakusanana: Horseback riding safaris (in winter)/ (in snow)

2. sivulta löytyy Harrinivan lomakylä Suomesta ja Himos löytyy sivulta 3. Hakutulos muutoin sekavaa tarjontaa Keniaa ja Irlantia myöten. Pohjoismaiset tulokset kohdistuvat tässäkin Islanninhevosiiin.

Hakusanana: Husky safari (s)

Suomi dominoi täysin 1. sivua, suurelta osin matkanjärjestäjien tarjonnan kautta mutta myös suomalaisia yrityksiä, alueita suoraan esillä. Mutta vain Lapista! Alla oleva on google.com-listaus ja google UK antaa saman tuloksen hieman eri järjestyksessä.

1. activitiesabroad.com (Suomen tarjontaa)
2. mightyfinecompany.com (Suomen tarjontaa)
3. Husky-holiday.com (Ruotsin tarjontaa, pientä)
4. responsibletravel.com (Suomen tarjontaa)
5. laplandfinland.com
6. transun.co.uk (Suomen tarjontaa)
7. wildlifesafaris.fi (Ranua)
8. ruka.fi

Hakusanana: Reindeer safari (s)

Suomi dominoi tätä hakua hyvin.

1. visitfinland
2. visitnorway
3. laplandfinland.com
4. kuusamo-era-safari.fi
5. yllas.fi

Hakusanana: Snowmobile safari (s)

sekalaisten ja epämääraisten jälkeen 1. sivulla:

1. Pyhä, pyhasafaris.com
2. sivulla laplandfinland.com

Norja, Ruotsi ja Kanada vuoronperään eri muodoissaan. UK-versiossa Pyhä, Ruka, Levi hyvin esillä Suomen ja Pohjoismaiden dominointia.

Hakusanana: Icebreaker tour (s)

Oikeista jäänmurtajamatkoista Sampo dominoi täysin 1.sivua ja myöskään 2.sivulta ei löydy kilpailevaa tarjontaa. Vain joitakin Antarktiksien matkoja tulee esille, mutta niissä on kyse jäävahvisteisista aluksista.

Hakusanana: Driving on ice

Suurelta osin haku tuottaa ajo-ohjeita jääkeleille. Ykkössivun varsinaisia kohteita:

1. icedriving.net (Ruotsin Kall-tarjontaa)
2. icedriver.com (Ruotsi)
3. norwayicedriving.com (englantilainen operaattori)
4. Suomi tulee esille artikkelin kautta

Hakusanana: Kickbiking

1. kickbike.com

Helsingissä toimiva yhtiö, joka valmistaa potkukelkkoja sekä kesä- että talvikäyttöön. Ohjelmapalvelutarjontaa haulla ei löydy.

Hakusanana: Ice swimming

Teema on täydellisesti Suomen hallinnassa:

1. artikkeli Suomesta <http://hubpages.com/hub/Butt-Naked-Ice-Swimming>
 2. artikkeli Suomesta <http://www.safesport.co.uk/ice-swimming-safety.html>
 3. Youtube-video Suomesta
 4. artikkeli Suomesta <http://cankar.org/sauna/howto/avanto.html>
 5. Helsingin avantouintipaikat
- s.2 visithelsinki ja kaksi artikkelia Suomesta

Hakusanana: Snow sculpting

Kanada ja USA dominoivat täysin kolmea ensimmäistä sivua. Yksi Japanin kilpailu sivulla 3. Myös Wikipedia tuo esille vain Kanadan ja USA:n.

Hakusanana: Ice sculpting (käytössä Pohjoismaissa), ice carving (USA:ssa ja Kanadassa)

Kanada ja USA dominoivat täysin hakutulosta. Scandinavia-lisäykselläkään ei Suomesta tule esille mitään, lähinnä Ruotsin ja Norjan osumia. Suurin osa UK-version osumista käsittelee pienimuotoisempaa jäätäidettä, jossa mm. Englannilla on hakutulosten perusteella merkittävä rooli.

Hakusanana: Ice & snow festival

Kiinan Harbin dominoi hakutulosta täysin useiden kymmenien sivujen voimalla. Ainoastaan Sapporon lumifestivaali on pääsyt pujahtamaan mukaan 20 ensimmäisen sivun hakutuloksiin.

Hakusanana: Ice surfing

Lähinnä Kanadan tarjontaa. Talvipurjehduksen MM-kisat Oravissa, Saimaalla esille s. 2 artikkelin kautta.

Hakusanana: Snowkiting

Lähinnä Kanadaa, Sveitsiä, Norjaa

Hakusanana: Ice sailing, ice boating

Kanada, USA:n Wisconsin, Montana.

Hakusanana: Ice diving tai diving under ice

1. www.ice-diving.co.uk (sukellusta Venäjällä)
2. ice-diving.ru (Venäjä)
3. Banff kansallispuisto (Kanada)
4. Ranskan alpit ja hiihtokeskuksista Meribel ja Courchevel

Hakusanana: (Arctic) whale watching

Whale watching perusmuoto tuo ainoastaan lämpimiä alueita. Arctic-etuliitteellä hakua hallitsee Kanada ja Norja.

Hakusanana: Seal watching

Hakua hallitsevat Kanada ja USA, osumia myös Skotlantiin ja Australiaan mutta ei Pohjoismaihin.

Hakusanana: Golf on snow, golf on ice, snow golf, ice golf

Hakutulos tuottaa paljon sekalaisia artikkeleita. Grönlanti, Kanada ja Sveitsi nousevat kohteina esille.

Liite 3

Suomen ja tärkeimpien kilpailijoiden näkyvyys Internetissä eri hakusanalla

Hakukoneina: Google.com ja Google.co.uk

Selvityksen tekijöiden arvio asteikolla 0-5:
0 = ei havaittua näkyvyyttä 1 = hyvin vähäinen 5 = erittäin hyvä näkyvyys
*nimetty jos ohittaa Pohjoismaat

Hakusana / Arvio näkyvyydestä ko. hakusanalla	Suomi	Ruotsi	Norja	Paras muu*
Ice hotel	1	5	0	
Igloo hotel	4	0	4	
Snow hotel	2		2	
Snow castle	5	0	0	
Ice church	0	5	0	
Ice fishing	2	2	2	
Ice skating on natural ice/tour skating	0	4	0	
Cross-country skiing	1	1	1	P-Amerikka, Alpit
Ski touring	0	1	0	Alpit
Snowshoe walking	3	0	0	
Winter walking	0	0	0	Alpit
Nordic walking in winter	0	0	0	Alpit
Icelandic horse safaris in winter	5	1	0	
Horseback riding safari in winter/in snow	1	1	0	
Husky safaris	5	1	0	
Reindeer safaris	4	0	2	
Snowmobile safaris	3	2	2	
Icebreaker tours	5	0	0	
Driving on ice	1	4	2	
Kicbiking	2	0	0	
Ice swimming	5	0	1	
Snow sculpting	0	0	0	P-Amerikka
Ice sculpting (in Scandinavia), ice carving	0	1	1	P-Amerikka
Ice & Snow festival	0	0	0	Harbin
Ice surfing	1	0	0	Kanada
Snow kiting	0	0	2	Kanada
Ice sailing/ice boating	0	0	0	P-Amerikka
Ice diving/diving under ice	0	0	0	ilanskan alpit
Arctic whale watching	0	0	2	Kanada
Seal watching	0	0	0	P-Amerikka
Golf on snow/ice, ice golf	0	0	0	

Kysely matkailun alueorganisaatioille ja matkailutoimistoille/kunnille

Lumen ja jään hyödyntäminen matkailussa (erityisesti vesistö- ja saaristoalueet)

Huom! Harmaa suorakaide on kirjoitustila ilman pituusrajoitusta!

1. Miten arvioit oman alueesi osalta lumen ja jään hyödyntämistä talvimatkailupalveluiden kehittämisessä?	
☐	Alueellamme on vielä paljon hyödyntämättömiä mahdollisuuksia
☐	Olemme hyödyntäneet jo lähes kaikki mahdollisuudet
☐	Alueellamme ei ole kiinnostusta kehittää tällaisia palveluita

Vapaamuotoinen kommentti (kuvaa myös mahdollisia kehitteillä olevia asioita):

2.
- Millaisia kehittämistarpeita alueellasi on infrastruktuurin osalta (esim. uusia reittejä, opasteita, rakennuksia/rakennelmia tms.) jotka mahdollistaisivat uusien innovatiivisten talvimatkailutuotteiden kehittämisen ja markkinoinnin?

Vapaamuotoinen kommentti:

3. Mitä esteitä näet kehitystyölle?	
☐	En näe vartenotettavia esteitä kehitystyölle
☐	Lumen ja jään puute/vähäisyys/epävarmuus
☐	Toimijoiden puute/toimijoiden kiinnostuksen puute
☐	Taloudellisten resurssien puute tarvittavien reittien yms. puitteiden kehittämisessä
☐	Taloudellisten resurssien puute markkinoinnissa
☐	Ilmaston lämpenemisen takia talveen panostaminen saattaa olla turhaa
☐	muu, mikä

4. Millainen on lumeen ja jäähän liittyvien palveluiden/tapahtumien rooli alueellasi	
☐	Ei erityisen merkittävä
☐	Tukee muita palveluita
☐	Merkittävä kilpailutekijä
☐	Tärkein kilpailutekijä

Vapaamuotoinen kommentti:

5. Näetkö lumeen ja jäähän liittyvien palveluiden markkinoinnissa/paketoinnissa olevan mahdollisuuksia	
☐	Kotimaan markkinoilla
☐	Ulkomaan markkinoilla
☐	En osaa sanoa

Vapaamuotoinen kommentti, esim. miten haluaisit kehitettävän näiden markkinointia:

6. Miten alueesi rahoittajatahot suhtautuvat näiden palveluiden hanke- tai muuhun rahoittamiseen?	
☐	Pääosin myönteisesti
☐	Nihkeästi/kielteisesti
☐	En osaa sanoa

Vapaamuotoinen kommentti:

7. Onko tiedossasi näihin palveluihin liittyviä käynnissä olevia, tulevia tai äskettäin päättyneitä hankkeita?	
☐	Kyllä
☐	Jos vastasit kyllä, kuvaa lyhyesti mitä ja anna tarvittaessa kontaktitieto, josta saamme tarvittaessa lisätietoja.
☐	Ei

8.
- Mitkä ovat mielestäsi erityisesti tutkimisen arvoisia kohteita/palveluita /tapahtumia huomioiden saatteessa olevat kriteerit? Ilmoita kohteen/palvelun/tapahtuman nimi, nettiosoite, mahdollinen yhteyshenkilö. Halutessasi voit kuvata kohdetta/palvelua muutamalla sanalla. Kuvaa tässä vapaamuotoisesti:

9.
- Mitä seuraavista palveluista tiedät alueellasi olevan saatavilla? (Palvelutuottajien määrän kautta arvioidaan sekä alueellista että valtakunnallista volyymia, erittele edellisessä kohdassa 8 harkintasi mukaan kiinnostavimmat).

☐	Lumiveistostapahtumat(toistuvat),_____kpl/nimeä
☐	Jääveistostapahtumat(toistuvat), kpl/nimeä
☐	Muut lumeen/jäähän liittyvä tapahtumat, kpl/nimeä
☐	Iglut, linnat, jääbaarit tai vastaavat lumi-/jäärakennelmat _____kpl/nimeä tarvittaessa
☐	Matkailijoille aktiivisesti/ johdetusti tarjotut talvikalastuspalvelut arvio palvelutuottajien määrästä/pilkintä_____kpl
	arvio palvelutuottajien määrästä/nuottausnäytökset, verkkojen kokeminen yms._____kpl
☐	Retkiluistelu luonnonjäällä arvio palvelutuottajien määrästä_____kpl arvio reittien kokonaispituudesta/määrästä_____kpl

☐

Hiihtovaellukset/laturetket
arvio tapahtumien määrästä_____kpl
arvio ohjattujen vaellusten palvelutuottajien määrästä_____kpl

☐

Lumikenkäretket
arvio ohjattujen retkien palvelutuottajien määrästä_____kpl
arvio vuokrauspisteiden määrästä_____kpl

☐

Maastoratsastus
arvio palvelutuottajien määrästä/Islanninhevoset_____kpl
arvio palvelutuottajien määrästä/muut_____kpl

☐

Rekiajelut hevosella
arvio palvelutuottajien määrästä_____kpl

☐

Koiravaljakkoajelut/-safarit
arvio palvelutuottajien määrästä_____kpl

☐

Poroajelut/-safarit
arvio palvelutuottajien määrästä_____kpl

☐

Potkukelkkailu (tapahtumat, ohjatut retket)
arvio palvelukohteiden määrästä_____kpl

☐

Jääsurffaus tai leijasureffaus
arvio palvelutuottajien määrästä_____kpl

☐

Ajoharjoittelu jäällä
arvio palvelutuottajien määrästä_____kpl

☐

Sukeltaminen jään alla
nimeä palvelutuottaja:

☐

Avantouinti
arvio kohteiden määrästä, joilla avantouintipaikka_____kpl

☐

Talvinen golf (lumella/jäällä)
arvio ratojen määrästä_____kpl

☐

Norpan/hylkeen katseluretket jäällä
arvio palvelutuottajien määrästä,_____kpl/nimeä:

Onko alueellasi virallisia jääteitä?

- ☐ kyllä _____ kpl
- ☐ ei

Muu mahdollinen mielenkiintoinen talvitoiminta, kuvaa vapaamuotoisesti. Tässä voit halutessasi antaa myös lisätietoja ruksaamistasi palveluista:

Kiitos vastauksistasi! Vastaukset säilytetään luottamuksellisina ja niitä ei erillisinä julkaista. Tallenna lomake ja lähetä se sähköpostin liitteenä osoitteella hannu.komu@onvisio.fi 1.11.2010 mennessä, niin osallistut retkivarustepaketin arvontaan. Mikäli lomakkeen käytössä on ongelmia, niin voit olla yhteydessä myös puhelimitse 0400 615 756/ Hannu Komu

Vastaaajan nimi:
Titteli/toimenkuva:
Organisaatio:
Sähköposti (mielellään henkilönimellä):
Puhelin:
www-osoite:

Liite 5

Lumen ja jään kyselyvastaukset kotimaa/alueorganisatiot

Alue	S	L	PP	PPK	KP	VA	UPH	PS	EEK
Vastanneiden organisaatioiden määrä	49	9	5	6	4	2	6	12	5
Sääntömaa L=Lappi/Itä-Suomi, PP=Pohjanmaa									
PPK=P-Savo/P-Karja/Kanuu KP=K-Suomi/Pohjanmaa									
VA=Var-Suomi/Ahvenanmaa UPH=Uusmaa/P-Suomi/Häme									
PS=Pohjanmaa/Satakunta EEK=E-Savo/E-Karjala/Kymenlaakso									
1. Miten arvot omien alueesi osalta lumen ja jään hyödyntämistä talvituristiuspalveluiden kehittämisessä?									
Alueellamme on vielä paljon hyödyntämättömiä mahdollisuuksia	41	9	4	5	3	1	5	9	4
Olemme hyödyntäneet jo lähes kaikki mahdollisuudet	5		1	1	1	1		1	
Alueellamme ei ole kiinnostusta kehittää tällaisia palveluita	1							2	1
2. Mitä esteitä näet kehitystyössä?									
En näe varteenotettavia esteitä kehitystyössä	9	3	1	2		1		2	
Lumen ja jään puute/vähäisyys/epävarmuus	21	1	5		2	1	6	6	2
Toimijoiden puute/toimijoiden kiinnostuksen puute	25	5	2	5	1		5	5	2
Taloudellisten resurssien puute tarvittavien reittien yms.									
Reittien kehittämisessä	23	6	1	6	1		4	4	3
Taloudellisten resurssien puute markkinoinnissa	15	5	3	3			2	1	1
Ilmaston lämpenemisen takia talvien pidentäminen									
Voitaa olla turhaa	6		5	1			1	1	1
Muu, mikä									

Alue	S	L	PP	PPK	KP	VA	UPH	PS	EEK
3. Millainen on lumen ja jään hyödyntämisen palveluiden /toimintatun rooli alueellasi?									
Ei erityisen merkittävä	11			1			2	8	2
Tukee muita palveluita	24	5	4	2	2	2	4	3	1
Merkittävä lisäpalveluksena	11	5	1	2	1		1	1	2
Tärkein kilpailukyky	4	2			1			1	
4. Näetko lumen ja jään hyödyntämisen palveluiden markkinoinnissa/päätöksissä olevan mahdollisuuksia?									
Kotimaan markkinoilla	33	7	4	4	2		5	5	2
Ulkomaan markkinoilla	18	8	4	6	2	1	6	5	5
En näe sennä	4	1	1			1		1	
5. Miten alueesi rahoitusosuudet suhtautuvat näiden palveluiden kannat- tai muuhun rahoittamiseen?									
Pääosin myönteisesti	11	5	2	4		1	1	6	2
Niinikin/keskittisesti	4	2	1	1					
En osaa sanoa	22	3	3	1	2	1	4	5	3
6. Onko tiedossa/nähtävissä olevia palveluiden käyttöä edistäviä tuloksia tai lisäresursseja?									
Kyllä/kpl	24	3	3	2	3		2	6	5
Ei									

Liite 6

Ystävällisesti palauta kysely osoitteella lea.kivela-pelkonen@fidico.com mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään ma 8.11.2010.

Lumen ja jään hyödyntäminen vesistö- ja saaristoalueiden matkailussa

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) valitsi julkisen tarjouskilpailun perusteella lumen ja jään hyödyntämistä koskevan kansainvälisen selvityksen tekijäksi Hannu Komun Onvisio Consultingin tiimin, johon hänen lisäksi kuuluu kokenut matkailuosaaja Lea Kivelä-Pelkonen Fidicosta.

Selvitys perustuu valtioneuvoston saaristopoliittiseen periaatepäätökseen 2010-2011, jonka tavoitteena on kehittää saaristo- ja vesistömatkailusta eurooppalainen vetovimatekijä. Se sisältyy myös Saaristoasian neuvottelukunnan toimintasuunnitelmaan 2010.

Selvityksessä tarkastellaan teemaa laaja-alaisesti, mutta erityisesti pyrimme löytämään innovatiivisia ja markkinoilla erottuvia matkailupalveluja, joissa hyödynnetään vesistöä, lunta ja jäätä uusilla tavoilla. Selvityksessä ei käsitellä esim. hiihtokeskusten tavanomaisia hiihto- ja laskettelupalveluja. Koska tilaajana on Saaristoasian neuvottelukunta, selvitys painottuu erityisesti vesistö- ja saaristoalueisiin. Kansainvälisillä markkinoilla tutkitaan 16 Euroopan maata ja kaukomarkkinoilla USA, Kanada, Kiina ja Japani.

Tavoitteenamme on löytää hyviä esimerkkejä, joita voidaan hyödyntää Suomen talvisen tuotetarjonnan kehittälyssä sekä alue- että yritystasolla. Toisaalta vertaamme Suomen tarjontaa ja sen kilpailukykyä ja erottuvuusominaisuuksia keskeisten kilpailijamaiden tarjontaan. Tässä tarkastelussa tarvitsemme Sinun näkemyksiäsi ja kokemustasi.

Työn tulosten pohjalta laadimme kehittämisehdotuksia vesistösidonnaisten talvimatkailutarjonnan kehittämiseen ja markkinointiin. Yritys- ja aluetasolla keskeinen hyöty tulee kansainvälisen tarjonnan esimerkkien hyödyntämismahdollisuudesta. Raportti tulee sisältämään runsaasti nettilinkkejä, joiden kautta pääsee helposti tutki- maan kohteita ja palveluita tarkemmin.

Vaikka tunnemmekin Suomen tarjonnan kohtuullisen hyvin, niin tämän kyselyn avulla haluamme varmistaa, että mikään olennainen asia ei jää huomiotta. Toivomme, että kiireistäsi huolimatta täytät oheisen lomakkeen ja palautat sen meille mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään ma 8.11.2010.

Raportti on tarkoitettu esitellä tilaajan toimesta tammikuussa 2011 myös tiedotusvälineille. Raportti annetaan myös MEKin, ELY-keskusten, maakuntaliittojen yms. tahojen käyttöön. Halutessasi saat myös sähköisen raportin maksutta käyttöösi tammi- kuussa 2011.

Lämpimät kiitokset jo etukäteen avustasi!

Yhteistyöterveisin

Hannu Komu
Onvisio Consulting
0400 615 756
hannu.komu@onvisio.fi
www.onvisio.fi

Lea Kivelä-Pelkonen
Fidico
050 5454 072
lea.kivela-pelkonen@fidico.com

Alue	1	2	PP	PPK	KP	VA	UPH	PS	EEK
7. Mitä seuraavista palveluista bedat alueella olevat saatavilla?									
Lumivaroituspalvelut (toteutus) /kpl	9	3	3	1	1		1		2
Jäävaroitukset (toteutus) /kpl	5	1		1					1
Muut lumen/jään liittyvät palvelut /kpl	11	11	3	1	2		8	4	4
Ulut, innat, jäsensat tai vastaavat lumen/jäätöolosuhteet /kpl	18	3	2	4	1		1		2
Matkoille astuvien/ohjettujen tarjottujen palveluspoikkeus									
- arvio palvelutuottajien määrästä /palvelu /kpl	124	43		18	7	25	15	4	7
- arvio palvelutuottajien määrästä /huoltokäytökset									
Yhteistyö kokenut yms. /kpl	29	10		4	2	7			4
Beetiväislu luonnonjäälle									
- arvio palvelutuottajien määrästä /kpl	30	1	2	3	4	5	1	3	6
- arvio reitien määrästä /kpl	16			5	5		2		4
Huoltoajukset /tutustukset									
- arvio tapahtumien määrästä /kpl	113	29	3	26	8	5	3	15	24
- arvio ohjattujen vieraiden palvelutuottajien määrästä /kpl	44	15	2	11				5	7
Lumienkäytöt									
- arvio ohjattujen reitien palvelutuottajien määrästä /kpl	89	38	2	19	8		10	5	8
- arvio vuokrauskohteiden määrästä /kpl	61	24	2	16	5		4	3	7
Muut palvelut									
- arvio palvelutuottajien määrästä /lunnehuolto /kpl	43	7	2	10	4	1	14	2	7
- arvio palvelutuottajien määrästä /muut /kpl	63	8	2	14	5	4	6	13	8
Rekijetut hiihtotie									
- arvio palvelutuottajien määrästä /kpl	41	8	1	4	8	2	2	7	8
Korvauspalvelut /safari									
- arvio palvelutuottajien määrästä /kpl	42	28	2	11	1	3	4	1	2
Rekijetut /safari									
- arvio palvelutuottajien määrästä /kpl	37	32		3			1		1

Alue	1	2	PP	PPK	KP	VA	UPH	PS	EEK
Potkukelkailu (tapahtumat, ohjattut reitit)									
- arvio palvelutuottajien määrästä /kpl	31	10	1	7	1	8	4	1	5
Jäätöreittaus tai jäätöreittaus									
- arvio palvelutuottajien määrästä /kpl	10	1	1	2	1	1	2	1	1
Ajo-ohjattavuus jäällä									
- arvio palvelutuottajien määrästä /kpl	22	7		5	1		5	4	2
Suunnittelu jäällä									
- arvio palvelutuottajien määrästä /kpl	3	1					1		1
Avustukset									
- arvio koulutuksen määrästä, tutk									
Avustukset /kpl	134	20	2	31	18	12	19	12	20
Talviken golf /lunella /jäällä									
- arvio reitien määrästä /kpl	14	2		4	2	2	10	2	2
Rekijetut /hiihtokäytökset jäällä									
- arvio palvelutuottajien määrästä /kpl	2		1						
Vapaa-ajan /kpl	54		8	7		8	6		12

DMC-KYSELY: Lumen ja jään hyödyntäminen Suomen talvimatkailutarjonnassa

Painopistealue: Vesistö- ja saaristoalueet Suomessa

1.	Mitä alla luetelluista talviaktiviteeteista/tapahtumista pidät tärkeinä ja kilpailukykyisinä vetovoimatekijöinä ulkomaisille matkailijoille (Incentive-, Special Interest-, kongressi- ja lomamatkailijat)? Lisätietoja voit kirjoittaa listan lopussa olevaan harmaaseen kenttään.
☐	Lumilinna/ iglu/ jäähotelli
☐	Jääravintolat/ baarit tms. lumi- tai jäärakennelmat
☐	Talvikalastus
☐	Retkiluistelu luonnon jäällä
☐	Hiihtovaellukset
☐	Lumikenkäretket
☐	Maastoratsastus
☐	Rekiretket hevosella
☐	Koiravaljakkoajelut/ safarit
☐	Poroajelut/ safarit
☐	Moottorikelkkasafarit
☐	Mönkijäsafarit
☐	Jäänmurtajaristeily ja jäissä kelluminen
☐	Autotestaus/ralliajo lumessa/ jäällä
☐	Ajoharjoittelu lumessa/ jäällä
☐	Potkukelkkasafarit
☐	Avantouinti
☐	Sukeltaminen jään alla
☐	Jääsurffaus/ leijasurffaus
☐	Norpan/ hylkeen bongaus
☐	Talvinen golf (lumessa/jäällä)
☐	Lumi/ jääveistostapahtumat
☐	Muut lumen/jäähän/ talveen liittyvät tapahtumat

☐	Muu tarjonta, mikä _____
2.	Miten kilpailukykyisenä pidät Suomen talvimatkailutarjontaa? Mikä tuotteissa on hyvää, mitä tarjonnasta mahdollisesti puuttuu? Miten myyntikelpoisina pidät talvimatkailutuotteita? _____
3.	Minkä maiden/ kohteiden kanssa Suomi kokemuksesi mukaan kilpailee useimmiten esim. Incentive-matkakohteena? Millä argumenteilla Suomi voittaa tai häviää kilpailun? _____
4.	Missä ja miten Suomen talvimatkailukohteiden infrastruktuuria (esim. reittejä, laavuja, rakennuksia/ rakennelmia tms.) pitäisi mielestäsi kehittää? _____
5.	Miten Suomen talvimatkailun markkinointia pitäisi mielestäsi kehittää? _____
6.	Onko tiedossasi uusia, innovatiivisia sovelluksia lumen ja jään hyödyntämisestä ulkomailla tai Suomessa? Ystävällisesti anna lyhyt kuvaus tai nettiosoite, josta löytyy tietoa ko. tuotteesta/palvelusta sen tarkempaa kirjoittamista varten. _____
Muut mahdolliset kommentit tai ehdotukset _____	

Lämmin kiitos avustasi!

Yritys/ organisaatio: _____

Vastaaajan nimi ja asema: _____

Vastaaajan e-mail: _____

Lumen ja jään hyödyntäminen talvimatkailussa Suomessa

Kotimaan kysely 2: vastaajina DMC- ja ohjelmapalveluyritykset (vastauksia yht. 10 kpl)

1. Mitä alla luetelluista talviaktiviteeteista/ tapahtumista pidät tärkeinä ja kilpailukykyisinä vetovoimatekijöinä ulkomaisille matkailijoille (Incentive-, Special Interest-, kongressi- ja lomamatkailijat)?

Lumi/jäärakennelmat/Talviaktiviteetit/Tapahtumat	vastauksia (kpl)	osuus % vastauksista
Lumilinna/iglu/jäähotelli	7	70
Jääravintolat/baarit tms. lumi- tai jäärakennelmat	6	60
Talvikalastus	5	50
Retkiluistelu luonnon jäällä	4	40
Hiihtovaellukset	2	20
Lumikenkäretket	3	30
Maastoratsastus	1	10
Rekiretket hevosella	1	10
Koiravaljakkoajelut/safarit	6	60
Poroajelut/safarit	6	60
Moottorikelkkasafarit	6	60
Mönkijäsafarit	2	20
Jäänmurtajaristeily ja jäissä kelluminen	6	60
Autotestaus/ralliajo lumessa/jäällä	3	30
Ajoharjoittelu lumessa/jäällä	4	40
Potkukelkkasafarit	2	20
Avantouinti	4	40
Sukeltaminen jään alla	0	0
Jääsurffaus/leijasurffaus	0	0
Norpan/hylkeen bongaus	0	0
Talvinen golf (lumessa/jäällä)	2	20
Lumen/jäänveistotapahtumat	3	30
Muut lumeen/jäähän/talveen liittyvät tapahtumat	0	0
Muu vastaajien esille tuoma tarjonta:		
revontuliohjelmat, pulkkamäki, lumipeuhaaminen, hiihtokoulu, valokuvaus		

2. Miten kilpailukykyisenä pidät Suomen talvimatkailutarjontaa? Mikä tuotteissa on hyvää, mitä tarjonnasta mahdollisesti puuttuu? Miten myyntikelpoisina pidät talvimatkailutuotteita?

- Suomen talvimatkailu on ollut kansainvälisessä kärjessä pitkään nimikkeellä Lappi, saaristo- ja vesistöalueiden kilpailukyky on kärsinyt lumi/jääepävarmuudesta ja ohjelmapalvelutoimistojen pienestä koosta.
- Etelään lisää poroja, jo Lapissa käyneille uudenlaista tarjontaa, safareihin enemmän oivalluksia ja osallistuvaa tekemistä.

- Tuote on laadukas Lapissa, hintataso on ongelma.
- Markkinointi ja tuotteistus alkutekijöissään (Järvi-Suomessa).
- Lisää innovaatioita.

3. Minkä maiden/kohteiden kanssa Suomi kokemuksesi mukaan kilpailee useimmiten esim. Incentive-matkakohteena? Millä argumenteilla Suomi voittaa tai häviää kilpailun?(suluissa mainintojen määrä jos enemmän kuin yksi vastaaja on tuonut maan esille)

- Islanti - halvemmat lennot, Ruotsi (2), Norja (2)
- entiset Itä-Euroopan maat - edullinen hintataso, Pietari,
- Dubai (2), Kanada (3), Pohjois-Amerikka
- Itävalta, Sveitsi, Euroopan kohteet, erityisesti Puola nousussa, lämpimät maat
- Suomen valtteja: Napapiiri, revontulet, koskematon luonto, takuuvarma talvi, turvallisuus, elämykset, hyvät järjestelyt, eksotiikka, porot
- Suomen ongelmia/heikkouksia: heikko tunnettavuus ja imago, majoituksen vaatimaton taso, hinnat, lentoyhteydet

4. Missä ja miten Suomen talvimatkailukohteiden infrastruktuuria (esim. reittejä, laavuja, rakennuksia/ rakennelmia tms.) pitäisi mielestäsi kehittää?

- Infraa on jo riittävästi, pitää laittaa tuotteistus, markkinointi ja myynti kuntoon.
- Rakennuksissa uusi design ja arkkitehtuuri pitäisi yhdistää luonnon elämyksiin.
- Etelä-Suomeen lisää talvielämyksiä, Lahteen talvimatkailun elämyskeskus.
- Ylläshalli jo melkein OK, vaatii vielä kehittämistä ja ideointia.
- Lisää laavuja yms. 30 - 45 minuutin matkan päähän Helsingistä.
- Infra pitäisi saada paremmin matkailuyritysten hyödynnettäväksi.
- Luontokeskukset, kansallispuistot ja retkeilyalueet loistavia, mutta Metsähallituksen ja yritysten yhteistyötä pitäisi kehittää, yritykset mukaan infran suunnitteluun ja toteutukseen.

5. Miten Suomen talvimatkailun markkinointia pitäisi mielestäsi kehittää?

- MEKin pitäisi vihdoinkin aloittaa markkinointi.
- MEKin isompi panostus tai joku muu taho koordinoimaan alueiden yhteistä markkinointia.
- Pitäisi selkeyttää erilaisten markkinointitahojen päällekkäisiä toimintoja: MEK, FCB, Comma, Info Youragent.
- MEK ja Finnair parempaan yhteistyöhön.
- Finnairin yhteistyöhaluttomuus ja hinnoittelu ongelmia, samoin MEKin toimistojen alasajo.
- Saaristo- ja vesistöalueiden pitäisi erottua tarjonnaltaan Lapista => tarjota jotain uutta Lapin kokeneille
- Hyvin suunniteltuja ammattimaisia opintomatkoja Itävaltaan ja Kanadaan.
- Tuotteistamisessa vesistöalueella kannattaa keskittyä mökkikyliin; saunat, ulkopaljut, lumi/jääbaarit.

6. Onko tiedossasi uusia, innovatiivisia sovelluksia lumen ja jään hyödyntämisestä Suomessa tai ulkomailla?

- Levin Icium

Työ- ja elinkeinoministeriö

PL 32, 00023 Valtioneuvosto
Puh. +358 10 606 000

www.tem.fi

Suunnittelu ja taitto:
Up-to-Point Oy

Paino:
xxxxx
Tammikuu 2012

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY